Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
1. szám. 2009 január
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Az alábbi újévi pásztorlevél az unitárius egyház történetének egy sajátos helyzetét tükrözi, s ebből a szempontból történelminek is nevezhető: a még hivatalában levő és a megválasztott püspök közösen írja. De jelképesnek is mondhatjuk, mert a híd szerepét tölti be, amely egyfelől átível az esztendők között, másfelől összekötni hivatott jelenkori egyházi életünk két időszakát.

Föl-, vissza- és előre nézni!

Egész életünk arról szól, hogy úton vagyunk. Haladunk a végestől a végtelen, az időbelitől az örökkévaló felé. Utakat építünk otthonainktól a templomig, lélektől lélekig. De vajon életre vezetők-e ezek az utak? A kérdésre adott válasz: egész életünk, munkánk, hivatásteljesítésünk. Amikor számot adunk minderről, valójában kiállunk ezekre az utakra, s három irányba tekintünk. Először is felfelé, Isten felé, mert Ő ajándékozta nekünk az utat tervező szándékot mint életcélt és az útkészítés készségét mint hivatást. Aztán hátra is nézünk, hogy számba vegyük, mit és hogyan cselekedtünk eddig, mi az, amit magunk után hagyhatunk biztos útként az utánunk jövőknek. De természetesen előre is kell néznünk, hiszen cél és perspektíva nélkül nincs cselekvő élet. Míg előre tekintünk, figyeljük az isteni útmutatást és kérdezősködünk az ősi ösvények iránt. Ihletés és hagyomány: egyéni és közösségi létünk két örök forrása. A visszanézésünk emlékezés, tulajdonképpen a múlt történéseinek lemérése. A mi dolgunk, hogy elszámoljunk az elmúlt évről vagy eddigi életünkről. Elszámoljunk *magunknak*, de még inkább *Istennek*.

Egyéni számvetésünkben fel kell tennünk a kérdést: mennyit gyarapodott „belső emberünk", tisztábbak, jobbak, különbek lettünk-e? Megtettük-e, amit megtehettünk, ami tőlünk telt? Nem adtunk-e kevesebbet gondoskodásban, szeretetben és felelősségben? Reménykedjünk, hogy ez a számvetés azt mutatja: az építésben és a szolgálatban eredményes évet zárunk. Felismertük, hogy csak az Isten akarata szerint élhetünk teljes életet. Tapasztaltuk az apostol igazságát: „Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené". Olyan év áll mögöttünk, amely tele van Isten szeretetének és megtartásának tényeivel.

Egyházunk – szellemiségéhez és hagyományához híven – a múlt évben is szolgáló egyházként törekedett élni. Szolgálatának alapelve szerint megnyugvást csak az talál az életben, aki Istent az emberek javára szolgálja. Ennek érdekében hirdettük az evangéliumot, hogy az emberhez közelebb kerüljön a szellem és a hit fénye, amely megvilágítja az életet, és az erkölcs ereje, amely tartást ad emberségünknek.

Az elvégzett munka mögött közösségi életünkben is felismertük Istent, aki minden gyengeségünk, erőtlenségünk és mulasztásunk ellenére nemcsak lehetőséget adott a szolgálatra, hanem maga munkálkodott rajtunk keresztül, elfogadva minket munkatársainak.

A múltba való visszatekintés nem öncél, még kevésbé alkalom az önmegnyugtatásra. A múlt felé fordulás jövőt idéző erőgyűjtés. Mi nem váratlan örömökben, nem csodákban reménykedünk és bízunk, hanem ügyünk igazságában, eszményeink erejében és Isten mindent kiteljesítő, áldó szeretetében.

Kedves Testvérek! Az új év kezdetén hálaadással és reménységgel fordulunk teremtő és gondviselő Istenünkhöz. Az óévet búcsúztató, hangoskodó jókedv után egy kis csendre van szükségünk, hogy gyermeki szeretettel és hálával keressük Isten közelségét. Ha szívünkben csend honol, meghalljuk biztató atyai hangját: „Mert én veled vagyok, megőrizlek téged!" (1Móz 28,15)

Dob, doboz, lajtorja – ez volt a címe egy nemrég bemutatott kolozsvári képzőművészeti kiállításnak. Újév reggelén az ott látottak és hallottak juthattak eszünkbe. A dob pergő és egyre erősödő ritmusa tölti be napjainkat. Dobozokba zárt életünk mindennapi vergődései között telnek az évek, és soha nem érezte annyira fontosnak a létra szükségességét az ember, mint ma. Dobol a szívünk, dobolnak a nehéz gondok és feladatok, miközben egyre inkább érezzük, hogy milyen törékeny, zárt világot építettünk magunk köré – sokan dobozlakók lettünk. Mindezek ellenére kívánkozunk a magasba – felemelkedni és messzire látni! Ezért meg kell találnunk



folytatás a 4. oldalon

dr. Szabó Árpád és Bálint Benczédi Ferenc

Az Úr vigyáz rád

Az esztendő vénül, s ha elfogynak napjai, egy újabb, frissebb év veszi át a helyét. Ama nevezetes éjszakán, amely összefűzi az ó- és újesztendőt, sok minden történik, kedves Olvasó! Nem mintha fizikailag különbözne ez az éjszaka a többitől, de igenis mássá teszi – az ember maga. Mert ideje ez a számadásnak és tervezésnek egyaránt. Múlt és jövő mind jelen van az ember lelkében, elméjében. Az elmúltakat összegezzük, abból példát vehetünk arra való tekintettel, hogy miképpen cselekedjünk majd a jövendőben. Mindent, ami jó, megtartunk, a többit pedig igyekszünk kivetni életünkből. Így haladunk előre az életben, hogy a názáreti mester parancsát megtartva törekedjünk a tökéletesedés felé.

Haladunk? Valóban *előre*? Jobb lesz majd a sorsunk, életünk? Békésebbek, alázatosabbak lesznek majd az Isten gyermekei? Nos, hogy minderre választ tudjunk adni, arra való az előrenézés. Mert megáldott bennünket Isten a jövő kutatásának vágyával. Mert az ember mindig szerette fürkészni azt az ismeretlent, amely előtte áll. Életünket szeretjük keretbe foglalni, megtervezni. Ez adja számunkra a biztonságot, a lélek nyugalmát. Jó tudni, mi fog történni holnap, hova kell mennünk, mit kell teljesítenünk, milyen időjárás várható, hogyan fogunk élni 5–10 év múlva... Mennyivel könnyebb lenne életünk, ha bár a feltett kérdések egy részére meg tudnánk adni a választ Szilveszter éjszakáján!

„Mert az Úr látja az ember utait, és figyeli minden lépését."
(Péld 5,21)

Az ember neki is lát, hogy ismeretei alapján választ keressen, „befolyásolja" a jövőjét: nem eszünk szárnyast, hanem disznóhúst, hogy a szerencsénket ne hátra, hanem előresegítsük, a lányok próbálják jövendőbelijük nevét megtudni, s tán csak Isten tudná felsorolni mindazokat a praktikákat, amelyeket különböző korokban csupán a mi kultúrkörnyezetünkben (!) gyakoroltak.

„Ne aggodalmaskodjatok a holnap felől!"
(Mt 6,25)

A lélek nyugalmát megtalálni nem fogod, kedves Olvasó, mindaddig, ameddig jövődet kilesni, életedet megtervezni próbálod. Minél biztosabb vagy önmagadban, annál nagyobb lesz a kudarc, ami talán mindenestül lerombolja szépen felépített terveinket. S ahelyett, hogy előbbre haladnánk, a sikertelenség élménye még inkább elkomorítja lelkünket. Nem elég, hogy tervünk nem valósulhatott meg, lelkileg még mélyebbre kerülünk azáltal, hogy nő bennünk a bizonytalanság, a reményvesztettség kerülget, s életünk szépen kiszámított, nyugodt előrehaladása izgága, céltalan rohanássá fajul.

Pontosan azt nem vesszük észre, amire a legnagyobb szükségünk volna! Azt, hogy csalfa önámítás a tervezésben nyugtatni meg a lelkünket, és hiábavalóság a jövendőt „megszerkeszteni" vagy akár csak előre látni. Minden feltett kérdésünkre a lehető legegyszerűbb a válasz: a jövő kiszámíthatatlan az ember számára, Istennél elrejtett titok az. Nem a mi feladatunk és jogunk abba beleszólni. De ennél sokkal többet tehetünk: bízhatunk Istenben. Tudhatjuk – ha tudni akarjuk –, hogy Isten szereti gyermekeit, azaz minket, embereket. Tudhatjuk a názáreti mester evangéliumából, hogy ez a szeretet minden személyre kiterjed, minden időben jelen van, és nem korlátozódik csupán e földi árnyékvilágunkra, hanem az örök életbe is átemel.

Mert az Isten vigyázza utunkat! Tekintetével kísér bennünket, lépésről lépésre figyel. Bennünk él, hogyne lenne hát velünk! Éppen azért van ily közel, hogy gondviselése által biztosítani tudja, amire gyermekeinek e világban szüksége van; hogy mielőtt bennünk tudatosulnának kívánságaink, Ő már tudjon róluk. Szerető Atyaként hagy haladni az élet útján akkor is, ha tévelygünk, ha nem Feléje igyekszünk. Megengedi nekünk, hogy Tőle látszólag függetlenül is élhessünk, ha úgy akarunk. Ilyen Ő... De ha elesnénk, mindig felemel. Ha megbánjuk a Tőle való függetlenedési próbálkozásainkat, akkor a bennünk és körülöttünk lakózó Isten átölel. Ráébredünk, hogy Nélküle élet nincs, Vele, Benne élni pedig öröm és nyugalom lehet számunkra. Így hát nem kell félni a jövőtől, az aggodalmaskodás merő hiábavalóság.

Jézus éppen erre tanít bennünket. Világossá teszi, hogy fölösleges az aggodalom, mert az Atya minden szükségest megad

folytatás a 6. oldalon

Fülöp Dezső Alpár

Szép kelet, szép nap

„Békesség néked, békesség házad népének, békesség mindenednek."
(1Sám 25,6)

Gondviselő Isten, szerető édes Atyánk!

Talán nem is szólhatna bátorítóbban hozzánk az új esztendő kezdetén a próféta, mint e vers által.

Amikor gazdasági válságon innen vagy túl egyre többen jutnak lelki válságba is, ki becsülhetné le a béke üzenetét az ember életében?! Sokan keresik helyüket a világban, életük értelmét és célját; családi kötelékek oldódnak szét; közösségek tagjai fordítnak hátat egymásnak. A fizikai és lelki terhek súlya alatt roskadozó milliók emelik tekintetüket feléd, Isten. Zaklatott lelkünk nyugvópontot keres a sok keserűség, gyász, fájdalom közepette. Hozzád fordulunk hát, mindenek Tudója és Oltalmazója, egy, igaz Istenünk. Lásd meg a kétségei közt vergődő embert, légy biztonsága a bizonytalankodónak! Juttasd célba az élet viharaiban hánykolódó élethajónkat, hogy országod partjainál kikötve feloldódjanak feszültségeink, mindannyian megtalálhassuk lelkünk békességét! Áldd meg otthonainkat, azok lakóit, minden jóakaratú gyermekedet szerte a nagyvilágban! Adj boldog új esztendőt! Ámen.

Benedek Jakab

A 2008. évi fehéregyházi zsinaton a megválasztott új főtisztségviselők közül hárman (Bálint Benczédi Ferenc, Kovács István és Nagy László) közös programtervvel álltak az unitárius egyház elé. Azzal, hogy „csapatként", vagyis egy konszenzusra, együttgondolkodásra és kollaborációra alapozott programmal – sőt, több felelősen gondolkodó lelkész és világi egyháztag javaslatainak az összegzésével – mutatkoztak be választóik előtt, nyilvánvalóan azt jelezték, hogy az önmegvalósítás elvének fölébe rendelik az egyházi közérdeket és az együttműködésre alapozott hatékonyságot. Amint a három főtisztségviselő a zsinat értésére adta, tudatában vannak, hogy minden programterv annyit ér, amennyi belőle a közösség hasznára megvalósul, ezért igyekeztek gyakorlatias jellegű, ténylegesen is megvalósítható vonalakban gondolkozni. Alább ezt a programtervet tesszük közzé, kettős céllal. Egyfelől szeretnénk minél szélesebb körben megismertetni ezt a vázlatpontokba szedett elképzelés-csomagot, másfelől szeretnénk a nyilvánosság előtt is „visszakereshetővé" tenni, amolyan kiinduló- vagy viszonyítási pontként rögzíteni, hogy elősegítsük – majd, évek múltán – az értékelést és a számvetést. (Szerk.)

Programterv az Erdélyi Unitárius Egyház 2008–2014 közötti kormányzásához

I. Hitélet

1. A vallásos és lelki élet megújulása: az élő vallásosság és az unitárius lelkiség újrahonosítása
– a tárgyi és intézményi építkezés mellett a lelki megújulás előtérbe helyezése
– a jézusi alapokon és a dávidferenci örökségen nyugvó unitárius lelkiség elmélyítése, a cselekvő vallásosság fellendítése
– az istentiszteleti és szertartási rend reformja az elmélyültebb unitárius lelkiség tükrözése irányába, a megváltozott vallásos igények figyelembevételével
– a személyes és közösségi vallásosság elmélyültebb megélésének szorgalmazása régi-új keretek között, a szokásos istentiszteletekkel párhuzamosan (ifjúsági, hiterősítő és más alkalmi istentiszteletek, lelkiségi napok, csoportos elmélkedések stb.)
– erőteljes belmisszió gyakorlásával ellensúlyozni kell az egyháztagok lelki eltávolodását és szervezeti „lemorzsolódását" (az önhibájú létszámcsökkenést)
– tájékoztató és népszerűsítő jelleggel külső missziót kell folytatni
– néhány missziós eszköz: tervezett és folyamatos médiatevékenység, az egyház honlapjának rendszeres frissítése, népszerűsítő kiadványok megjelentetése, olvasmányos vallásos irodalmi és lelkiségi művek terjesztése stb.

2. A lelkészi hivatás betöltése
– a gyülekezeti tagok és a közösségi ügyek lelkész általi szolgálatának előtérbe helyezése
– a lelkészek és az egyházközségek közti viszony (jogok és kötelességek) jogi keretbe foglalása
– az ifjúsági, kórház-, szórvány- stb. lelkészségek további fejlesztése
– társ- és segédlelkészek alkalmazása a nagyobb létszámú egyházközségekben
– továbbképző tanfolyamok szervezése
– a teológiai irodalom és más szakírások művelése, egyéni alkotások megjelentetése, szakmai ösztöndíjprogramok stb.
– teológiai műhelyek és más szakmai munkacsoportok létrehozása a teológiai tanárok irányításával, az ún. akadémiták és más érdeklődők (köztük világiak) bevonásával
– az egyházközségi irodák felszereltségének bővítése (számítástechnikai eszközök, világháló-használat stb.)

3. Lelkészképzés
– a lelkészjelöltek alapos kiválasztása, a szakosodás megvalósítása, szakmai képzéseken való részvétel és gyakorlati tapasztalatszerzés biztosítása stb.

4. Gyakorló segédlelkészek
– kinevezésük az Elnökség által történjen, a tanári kar javaslata és a végzős teológiai hallgatók meghallgatása alapján
– a gyakorló segédlelkészek tapasztalt lelkészek (szakmai mentorok) irányításával kezdjék el szolgálatukat

5. Énekvezérek, vallástanárok
– minőségi képzések és szakmai továbbképzések szervezése
– az énekvezérek és vallástanárok létfeltételeinek és munkakörülményeinek biztosítása
– az egyházzenei élet általános fejlesztése

II. Szervezeti élet

1. Az Egyház hosszú távú stratégiai tervének megalkotása
– a jelenlegi helyzet felmérése, a társadalmi és egyházi jövőkép megvizsgálása, a belátható lehetőségek és veszélyek feltérképezése, a szakterületenkénti működési tervek kidolgozása (egyházi oktatás, valláserkölcsi nevelés, ifjúsági munka, szociális tevékenység, szórványügy, misszió, külügyek, egyházi gazdálkodás stb.)
– az egyetemes Egyház stratégiai tervébe illő egyházköri és egyházközségi stratégiai tervek kidolgozása
– a stratégiai tervek megvalósulásának felügyelete és hathatós elősegítése szakmai úton, illetve egyházkormányzási eszközökkel

2. Az Egyházi Alaptörvény módosítása
– az 1996-ban elkezdett és 2002-ben kibontakozott reformfolyamat továbbvitele, összhangban az egyházi élet valós jelenségeivel és a hatályos állami törvényekkel
– az Alaptörvény módosításának szakszerű előkészítése a Zsinat 2011. évi ülésére; más egyházi jogszabályok változtatása és a szükséges újak megalkotása a Főtanács évenkénti ülésein

3. Az egyházköri hatóságok megerősítése
– anyagi feltételek biztosítása, döntéshozási és közigazgatási feladatkörök átadása a főhatóság részéről

4. Az esperesi vizsgálószékek hatásfokának javítása
– az ügyvitel vizsgálata mellett tájékozódni kell az egyházközség tényleges életéről, az egyházközség gazdálkodásáról, és érdemi megoldásokat kell keresni a sajátos kérdésekre; szükség esetén többször is kerüljön sor az egyházközségek meglátogatására

5. A püspöki vizitációk újjáélesztése
– általános helyzetfelmérő, tanácsadó és tájékozódó jelleggel, valamint a sajátos helyi problémák megoldása érdekében

6. Az egyháztársadalmi szervezetek támogatása
– az UNOSZ, ULOSZ, ODFIE, Gondviselés Segélyszervezet működésének hathatós segítése
– szoros együttműködés és rendszeres egyeztetés kialakítása az egyháztársadalmi szervezetek, valamint az egyházi főhatóság, az egyházkörök és egyházközségek között

7. Egyházi közgyűjtemények létrehozása (tárgyi és digitális változatban)

folytatás a 4. oldalon

Bálint Benczédi Ferenc,
Kovács István, Nagy László

Programterv...

folytatás a 3. oldalról

– az unitárius örökségünk tárgyi és szellemi emlékeinek központi nyilvántartása, összegyűjtése, kiállítása, illetve digitalizálása

8. Az átvilágítási folyamat kiteljesítése és történész–kutatócsoport létrehozása az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának (1945–1989) feltárása céljából

+ Unió: A Magyar Unitárius Egyház szervezeti egységének helyreállítása (az erdélyi és a magyarországi egyházrészek egyesítésének előkészítése)

III. Egyházi oktatás

Az egyházi oktatás kiteljesítése: távlati stratégiai terv alapján, az anyagi lehetőségek és a felekezeti oktatásra vonatkozó jogszabályok alakulásának függvényében

IV. Egyházkormányzás

1. A testületi döntéshozás súlyának növelése
– a bizottságok és döntéshozó testületek hatékonyabb működtetése
– szakmai munkacsoportok létrehozása egyes szakterületeken vagy alkalmi megbízatással

2. A világiak és a szakemberek fokozottabb bevonása az egyházkormányzásba
– a szakmai döntések előkészítésébe, a döntéshozatalba és a végrehajtásba
– szakmai képzések szervezése a világiak egyházi tevékenységének tárgykörében

3. Külkapcsolatok és képviselet
– kezdeményezőbb hozzáállás az állami és önkormányzati hatóságok irányában, a testvéregyházközségi kapcsolatok és a felekezetközi ügyek terén
– pártpolitika felett álló közösségszolgálat; egyházi és nemzeti érdekeink közéleti szolgálata
– tevékeny jelenlét a nemzetközi unitárius szervezetek és ökumenikus mozgalmak életében: Unitárius-Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU), Vallásszabadság Nemzetközi Egyesülete (IARF) stb.

V. Egyházi gazdálkodás

1. Gazdasági és jogi tanácsadás biztosítása az egyházköröknek, egyházközségeknek, egyháztársadalmi szervezeteknek stb.

2. Az egyházi javak körültekintőbb kezelése
– megfelelő szakmai és elvi alapokon nyugvó, tervezett gazdálkodás érvényesítése
– az elhanyagolt vagy teljesen gazdátlanul maradt egyházi javak feletti „gyámkodás" szorgalmazása

3. Az adományszervezési és turisztikai lehetőségek kihasználása
– az európai közösségi, állami, önkormányzati és más forrású pályázási lehetőségek kiaknázása szakember alkalmazásával vagy szakszolgáltatások igénybevételével
– fel kell ébreszteni a hívek és rokonszenvező személyek egyházi elkötelezettségből, hitbeli meggyőződésből és emberszolgálatból fakadó adakozási szándékát
– a falusi turizmus fellendítésében főleg egyházközségi szinten lehet kulcsfontosságú szerepet betölteni a sajátos vallási, kulturális, építészeti és természeti sajátosságaink felmutatásával

4. Az egyházi költségvetés felhasználásának szabályozása, utalványozási rendszer és közbeszerzési szabályzat alkalmazása a pénzügyvitelben

5. A fizetési rendszer újraértékelése a méltányosság és a teljesítményelvűség (mennyiség és minőség) fokozottabb érvényesítésével

---

Föl-, vissza- és előre nézni!

folytatás az 1. oldalról

magunkban a létrát, amely ott van, csak valahová félretettük lelkünk fészerébe.

Életünket nem csak az embertársainkkal való kapcsolat határozza meg. Az Istennel kötött szövetség biztosítja az élet kötéltáncához szükséges egyensúlyt. A Vele való kapcsolat segít egymáshoz igazítani a bennünk levő létrafokokat, hogy utunk legyen a felemelkedéshez. Ma, a sokat emlegetett gazdasági válság zűrzavarában sokan elbizonytalanodnak. A nyugtalan emberek életébe félelem költözik. Egymást és a világot akarjuk elhasználni, elfogyasztani.

Mi adna az embernek erőt, nyugalmat, ha nem az isteni gondviselésbe vetett hit? De „hol van a te Istened?" – kérdezzük a 42. zsoltár szavaival, és nap mint nap várjuk a mellettünk élőtől a választ. Hát ott van benned, csak nem hallod és nem figyelsz rá! Hiányzik a csend a mindennapi életedből. Először saját magunknak kell ebben a dobpergető világban meghallanunk és felmutatnunk a szívünkben lakó, szerető Isten hangját. Először magunkban kell rendet teremtenünk, hogy utána értékelni tudjuk a felebarátot, az embertársat, a testvért, az isteni teremtményt és a bennünket körülölelő, szép világot.

A keresztény unitárius embernek az új év kezdetén megfelelő komolysággal kell a megtalált csendben Istenéhez fordulnia. A közös imádkozás és zsoltáréneklés közben olyan erőforrás fakad fel lelkedből, amely a melletted élő lelki szomját is enyhíteni tudja. A betemetett vagy elfelejtett Jákob kútjánál Jézushoz hasonlóan állunk mind, azzal a kéréssel, hogy „adj innom!" (Jn 4) Isten adjon erőt a kút kitakarításához, vezessen el ennek megtalálásához, és legyen mellettünk a segíteni tudó, jézusi lelkülettel járó embertestvér, hogy közösen tudjunk vigyázni „a szolgálatra, amelyre vállalkoztunk az Úrban." (Kol 4,17)

A 313. számú egyházi énekünkkel vettünk búcsút az óévtől, és kértük, hogy „Isten, szállíts békében az új esztendőre". Újév reggelén „öröm- s hálaénekkel téged, Isten, áldunk, egy szívvel és lélekkel buzgón magasztalunk" – zengtük a zsoltárt. Adjon Isten erőt, mély hitet, egymásra figyelést! Szeretetével lakozzék mindig a teremtett világban és szívünkben! Áldása legyen egyházunkon, gyülekezeteink, lelkészeink és világi híveink életén és munkáján!

Egy jól sikerült év receptje

Vegyünk tizenkét hónapot
és tisztítsuk meg a keserűségtől,
büszkeségtől, kapzsiságtól, irigységtől,
pedánsságtól, félelemtől.
Osszuk fel a hónapokat
harminc vagy harmincegy napra,
így a készletünk elég lesz egy évre.
Minden nap külön lesz elkészítve:
egy rész munkából,
egy rész nyugalomból,
két rész vidámságból és humorból.
Keverjünk ehhez:
három púpozott evőkanál optimizmust,
egy kávéskanál türelmet,
egy csipetnyi tapintatot.
Ezután az anyagot
bőven öntözzük szeretettel.
A kész ételt feldíszítjük
egy csokor figyelmességgel.
Naponta tálaljuk
derűsen,
egy csésze frissítő kávéval
és határtalan
isteni bizalommal.

Zsinat utáni gondolatok

A fennállásának 440. évfordulóját ünneplő Erdélyi Unitárius Egyháznak a Mikulás új püspököt hozott. A Segesvár melletti Fehéregyházán a Főtanács és a Zsinat, amely megválasztotta az egyházi és világi tisztségviselőket, Bálint-Benczédi Ferenc kolozsvár-belvárosi lelkésznek szavazott nagyobb bizalmat és így az erdélyi unitáriusok 31. püspökévé tette. Az új szuperintendens, bár a 24 templom, torony, imaház felépítését, a 150 férőhelyes kollégiumi bentlakás létrehozását az elmúlt tizennyolc esztendő nagy eredményeinek tartja, a jövőre nézve a vallási-lelki életet a jézusi alapokon és a dávid ferenci örökségen alapuló unitárius spiritualitás mentén próbálná megújítani, és erőteljes belmisszióval akarja fékezni az egyháztagok eltávolodását, lemorzsolódását. Csapatmunkára építve „missziós küldetéssel" a gyülekezetek belső építkezését szorgalmazza, ugyanakkor maga is – akárcsak választási ellenjelöltje, dr. Rezi Elek korábbi főjegyző, illetve a leköszönt püspök – kívánatosnak tartja a Magyarországi Unitárius Egyházzal való viszony rendezését. Nagyszerű, felemelő, programértékű gondolat! Benne a lélek és a hit szabadságának tételes megfogalmazása köszön ránk. Ha ezt a kihívást, felelősséget és egyházépítő tevékenységet a jól képzett teológusokon és a szakavatott hitoktatókon kívül kiterjesztik a hívekre is – különös tekintettel az elhivatott, „hozzáértőbb", unitárius kötődésű értelmiségiekre –, a „belmisszió" az egyetemes unitárius egyház történetében a megerősödés korszakát hozhatja.

Lassan közeledünk a „magyar területi megosztottság" centenáriumához. Mind az erdélyi, mind a magyarországi unitárius egyháznak számolnia kell azzal, hogy döntő többségükben a jelenkori Magyarország unitárius hívei is erdélyi kötődésűek.



Az eddigiekben – s félő, hogy az elkövetkezőkben is – mind több erdélyi unitárius próbált, próbál majd szerencsét *odaát*. Hitéletük gyakorlásában, az ottlétük kínálta „misszionáló" lehetőségekkel – kicsinyes érdekek nélkül – talán számol, zsinat előtt, zsinaton és a zsinat után az „unitárius világ".

Ambrus Lajos

„Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!" (1Sám 3,9)

Olvasom, hogy Michelle LaVaughn Obama, Barack Obama „sziklája", a tízéves Malia Ann és a hétéves Natasha édesanyja, a Princeton Egyetemen, majd a Harvard jogi karán diplomázott ügyvédnő, Amerika első színes bőrű First Ladyje, egy különleges, „Harmónia" elnevezésű gyűrűt fog kapni férjétől, amelylyel Barack a háláját próbálja kifejezni a kétéves kampány során nyújtott támogatásért. A világ legdrágább nemesfémeből, ródiumból készül, és Giovanni Bosco luxusékszerész csúcstermléke lesz. A húszezer dolláros gyémántberakásos gyűrű, az új amerikai elnök januári beiktatására fog elkészülni.

Tapasztaltam, hogy, én, Benedekné, Benedek Enikő, Benedek Jakab „sziklája", a húszonkétéves Csongor édesanyja, a jászvásári Műszaki Egyetem Építészeti Karán diplomázott út- és hídépítész almérnök, a segesvári egyházközség első nő küldöttje az Erdélyi Unitárius Egyház Főtanácsának és Zsinatának 2008. december 4–6. közötti időszakában Fehéregyházán lezajlott üléseire, egy különleges, „Harmónia" elnevezésű nyakéket kaptam férjemtől, amellyel Jakab a hálá-ját próbálta kifejezni a kétéves készülődés során nyújtott támogatásomért. A világ legdrágább...

De ne vágjak a dolgok elébe! Menjünk csak vissza a múltba, és hadd tegyem meg én is azt a bizonyos „nyilatkozatot", amelyből remélhetőleg kitűnik az én kapcsolatom és szoros együttműködésem..., amelynek az Egyházra nézve következményei voltak:

Túl voltam már a harmincon, amikor Rh-negatívvéremben, antitestek támadása folytán a nyolc és fél hónapos kislányunk elhalt, én is majdnem utána. Október 29-e volt, ködös, nyirkos éjszaka, amikor felkértek az együttműködésre. – Életben maradsz, hisz célom van veled, csak engedelmeskedj nekem. „Tégy értelmessé, hogy megfogadjam törvényedet, és megtartsam teljes szívvel." (Zsolt 119,34)

A mérhetetlen gyász és veszteség mellett ugyanakkor mérhetetlen szabadságot éreztem magamban. „Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag... semmi sem volna nektek lehetetlen." (Mt 17,20)

És mégis, néha minden olyan lehetetlennek tűnt! Amikor egy gyönyörű júliusi reggelen így szól hozzám a földi párom: „Ezentúl minden nap, amikor csak lehet, Fehéregyházán kelek és fekszem." Elkezdődött a visszaszámlálás. És attól a perctől rendszeresen és önkéntesen „besúgtam". Eleinte csak hetente egyszer, amikor a templomban – akárcsak a kicsi Sámuel – szorgalmasan sepregettem, port töröltem, énekeltem és imádkoztam. Ahogy teltek a napok, az ebédre szánt szendvicsek egyre gyakrabban kerültek a kutyánk lábasába. „Nincs időnk ebédelni" – volt a kurta válasz. Nem volt elég az a büntetés, amikor ráébredtem, hogy egy olyan valakihez mentem feleségül, akinek lelki, szellemi és fizikai szolgálata az Erdélyi Unitárius Egyházé, és mi, a család legtöbbször háttérbe szorultunk. Ezzel az érzéssel azt

folytatás a 6. oldalon

Benedek Enikő

Az Úr vigyáz rád

folytatás a 2. oldalról

számunkra, hogy életünket előbbre vihessük – csupán bízni kell benne, félelem és szorongás nélkül kell tekinteni a kiszámíthatatlan jövő felé, azaz remélni kell. Mindez nem az „ihaj-csuhaj" gondtalan életet jelenti, amelynek jegyében Szilveszter éjszakáján megeszem mindenemet a kamrából, kiiszom mindenemet a pincéből, mert az Isten jó, adjon hát helyette mást, ha gondja van rám! Sokkal inkább a felelősségteljes életet jelenti. Érezd és tudd: azért van egészséged, erőd, munkahelyed, egyáltalán életed, hogy a szeretet kettős parancsolatát maradéktalanul teljesíthesd. Vagyis az imádkozáson túl alkalmad legyen a jó cselekedeteid által kimutatni felebarátaid iránti érzéseidet is. Ezáltal építhesd Isten országát ebben az új esztendőben is.

A pár hete „megérkezett" 2009. esztendőt fogadd hát ilyenformán, Testvérem! Ajánld életed Istennek, s hozzá fohászkodj, nevét dícsőítsed, hogy nőjön benned a hit, a bizalom, hogy átérezd az Ő szerető gondviselését. Ez megtart téged! Ha érezni fogod, hogy egyedül soha nem vagy; ha rájössz, hogy kudarcélményed oka nem az, hogy Isten elfordult volna tőled; meglásd, Benne bízva nem valószínű ugyan, hogy dúsgazdag leszel jövőre, talán betegségeid is megmaradhatnak, az autódat még mindig magadnak kell vezetned, mert Isten ezt helyetted nem teszi, de *megszabadulsz a félelemtől.* Lelked szorongása megszűnik, s a békesség hajlékává válik. Többé nem kell majd sietned, mindenhova elérsz, mert Isten veled van. Érezni fogod annak szükségét, hogy reggelente megköszönd mindenható Atyánknak, hogy az élet megélésének újabb lehetőségével áldott meg. Érezni fogod, milyen jó, hogy szerető szívek vannak körülötted, akiket viszontszerethetsz. Öröm lesz élni számodra, mert a munka nem teher többé, hanem Isten országának építése.

Ilyen legyen az általad kifürkészett jövendő, kedves Olvasó, amihez – annak megvalósulása végett – kívánok számodra békés, boldog esztendőt. Ismerd fel ez új esztendőben Isten áldását!

„Szólj, Uram..."

folytatás az 5. oldalról

hiszem, nemcsak én vagyok így. A nyár legnagyobb „büntetése" így hát a szokásos pihenőszabadság elmaradása lett. „Te nem pihensz itthon eleget?" – volt a rövid kérdés. A másik „büntetés" pedig az volt, hogy nem volt szabad a Házhoz akármikor kimennem. „Úgy akarsz járni, mint Kőmíves Kelemenné?" – érkezett a miértre a válasz.

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők." (Zsolt 127,1)

Házat építeni szép vállalkozás. Házat építeni, ami nem a miénk, hanem Istené, mindenkié. Egészen csodálatos! „Azzal, hogy házat akartál építeni az én nevem tiszteletére, jót akartál." (1Kir 8,18) Miért nem jönnek a segítők? Senki nem hallgat meg senkit? „Akinek szilárd a jelleme, azt megőrzöd teljes békében, mert benned bízik." (Ézs 26,3) Egyre nehezebb idők köszöntöttek ránk. Az építők sóvárgva dolgozták magukat, a ház azonban állt. Ekkor már óráról órára, percről percre együttműködtem *vele*. Megoldódni látszott a szállás a vendégfogadó házaknál, s így nem kellett megismétlődnie annak, ami már egyszer, évezredekkel ezelőtt megtörtént. Sőt velünk is megtörtént. Aztán jöttek a kísértők: „Mi közöd neked az egészhez? Épp elegen vannak, akik ezt megcsinálják? Miért nem értékesíted titkárnői tapasztalatod, a turisztikai menedzser-képzésen megszerzett diplomádat vagy akár a műszaki rajzolói képességeidet? Épp erre lesz szükség az elkövetkezendőkben." A kihallgatás végén már csak ezekre emlékszem: „Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknek." (Jak 1,12) Ekkor már jelentkeztek a „tanítványok". Sándor volt az első, akit követett János, majd újabb két János. István, Ernő, Gyula, Károly és a másik Sándor. Ferenc, Mózes, Árpád és a kisebbik Szász. Voltak női követők is, akiknek sem nevét, sem számát nem jegyeztem fel ez alkalommal. Ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága és legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes, hisz Istenországa már közöttetek van... hangzott el 2008. december 4-én, déli 12 órakor a biztatás.

Ekkor jött a felismerés, hogy teljesen átvettem bizonyos dolgokat Jakabtól. Nemcsak azt a bizonyos nyakéket, amelyről az imént írni akartam... Hol is maradtam el? A világ legdrágább nyakéke többet ér, mint a Michelle gyűrűje, hisz több, mint 300 csillogó szempárral van berakva és sok-sok köszönő, elismerő szóval. Előnyösebb helyzetben vagyok azért is, mert ezt az ajándékot azonnal átvehettem, és szívem fölé helyezhettem. A tolvajok ki nem ássák, a rozsda meg nem emészti, el sem lopják. Biztosan az enyém.

Hát sikerült... Nagyszerűen sikerült... Hol magunkra maradva, hol csapatmunkával, de befejeztük. Hogy aztán vannak győztesek vagy vesztesek? Ezt nem mondhatnám: egyedül Isten van. S az Ő útjait nem tudhatjuk. És nem is akarjuk tudni, pedig én – mint a szolgák szolgája – három nap és három éjen át, forró dróton értekeztem Vele. Besúgtam.

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;
Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;
Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;
Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Hibaigazítás

Decemberi lapszámunk 12. oldalán, a *Zsinat 2008* című cikk lelkész-szentelésről szóló részében sajnálatos hiba esett. A szövegrész helyesen így hangzik:

„A lelkész-szentelési beszédet Székely János árkosi lelkész tartotta, az újonnan szentelt lelkészek nevében Solymosi Zsolt mondott köszönetet. A rendes lelkészek sorába lépett fiatalok átvették díszoklevelüket és beírták nevüket a lelkészi könyvbe.

Bálint Benczédi Ferenc megválasztott szuperintendenst dr. Szabó Árpád hivatalban levő püspök köszöntötte és avatta."

Olvasóink és az Érintettek elnézését kérjük.

Ki az esperes a székelykeresztúri egyházkörben?

Lőrinczi Lajos csehétfalvi lelkészt 2008. július 4-én választották meg a székelykeresztúri egyházkör esperesének. Az alábbiakban vele beszélget Sándor Krisztina.

S. K.: Milyen gyermekkor és ifjúi életút vezetett a lelkészi pálya felé?

L. L.: Fiatfalván születtem 1974. augusztus 26-án. Gyönyörű gyermekkorom volt, szerető szülői és nagyszülői odafigyeléssel. Ők minden féltésük ellenére megadták a megfelelő szabadságot a kibontakozásra. Korán kialakult bennem a könyvek, az irodalom és történelem iránti szeretet, szüleim és nagyapám olvasmányai, illetve nagyapám háborús meséi és tanáraim hatására. A falusi élet és a sport egybefűzött a természettel, a szülőfölddel, a néppel, rávezetett a kitartás és a közös munka hatékonyságára. A vallás és egyház világába Botha Dénes lelkész vezetett be, akinek – szüleim és saját döntésem mellett – nagy szerepe volt abban, hogy a lelkészi pályára léptem. Igen fontos volt számomra a reformátusok és unitáriusok évszázados testvéri együttélése, a közösen használt templom.

A számomra igen kedves fiatfalvi iskola után székelykeresztúri diák lettem az akkori Ipari Líceumban, mechanika szakon. 1989-ben az iskola újra elméletivé vált, így 1992-ben már az Orbán Balázs Gimnázium filológia-történelem szakán végezhettem. Báró József esperes sajátos lelkisége nagy hatással volt rám.

Már konfirmáló koromban kilógtam a többi gyermek közül, mert engem érdekeltek a bibliai történetek, az egyház és magyar nemzet története, mint ahogy a káté is. Talán már akkor pislákolt bennem az a szándék – amely aztán tizenegyedikes koromra erősödött meg –, hogy én is be akarok lépni azok sorába, akik szolgálni merészelik, akarják népünket. E szolgálatra legmegfelelőbbnek a lelkészi pályát láttam, ahol szellemi és gazdasági, templom- és természet-közeli életet élhetek. Emberekkel akartam dolgozni, de nem tanár lettem, mert úgy találtam: sok esetben a felnőttekre kell inkább jó hatással lenni.

A teológián rengeteget tanultam, mindent komolyan vettem, mert átéreztem a rám váró felelősséget. Hálás vagyok Istennek tanáraim odaadásáért, kiváló kollégáim és barátaim öntudatosságáért. Ezek sokat segítettek a lelkésszé válás nehéz útján. Ehhez az úthoz tartozik hozzá az ODFIE-s tevékenységem, a Zsil-völgyi szolgálataim, az első szórványtáborok szervezésében, lebonyolításában való részvételem is.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

L. L.: 1997. október 1-jétől kettős kinevezést kaptam: a kolozsi gyülekezet lelkészi állása mellett én voltam az első kolozsvári vallástanár. Gyülekezeti szolgálatom mellett Kolozsvár négy iskolájában gyűjtöttem össze az unitárius gyermekeket, s tartottam nekik kora reggeltől késő estig a vallásórákat. Ugyanebben az évben nősültem meg. Feleségem, Tünde, magyar–angol szakos diák volt az egyetemen. Megbetegedése miatt a püspök Csehétfalvára helyezett át, 1999. május 1-jétől. Azóta itt dolgozunk.

Tarcsafalván 3 évig, Tordátfalván 9 évig, Siménfalván fél évig voltam beszolgáló lelkész. Egy olyan faluban élünk, ahol igen nagy mértékű az elöregedés, a népességfogyás. A fiatal családok nagy része elköltözött, és az itt maradtakban nagyon felerősödött a veszteségérzés. Egy ilyen helyzetben a remény és a hit megerősítését, megtartását tartottam elsőrendű feladatnak. Wass Albert – és egyébként az élet – egyik találó képével élve, ha az ember verembe esik, csak felfelé tud kijönni onnan. Nincs más lehetősége. E falvak népe, és egész egyházunk, nemzetünk sok szempontból igen mély gödörbe került. Csak úgy tud kijönni, ha felfelé, Isten felé keresi a kiutat, ha megtalálja a feléje nyújtott kezet. És csak úgy jut ki, ha nem adja fel a reményt és összefog sorstársaival. Ezt próbáltam prédikációimban, beszélgetéseinkben elmondani, személyes életemmel, munkámmal példázni.

S. K.: Milyen említésre méltó helyzetek segítették, illetve tették esetleg nehézkessé az eddigi lelkészi munkáját?



L. L.: Csehétfalva – tizenhárom másik falu-társával egyetemben – Siménfalva községhez tartozik, s mint legtávolabbi kicsi falu „csapó-végi", ahogy itt mondják, azaz kicsit minden jóból kiesik. 1999-ben infrastruktúráról szinte nem is lehetett itt beszélni. Egyetlen értelmiségi a lelkész volt, akinek minden vezetői feladatot, szervezést fel kellett vállalni. Hamarosan mi lettünk a mentők, a gyógyszer-beszerzők, híveink tanácsadói, fuvarosai, hivatalos ügyekben kísérői, a telefon- és tévéközpont. Az én gondom volt a középületek, az út karbantartása, hótalanítása, a mi dolgunk a kulturális élet megszervezése. Mára ez sokat javult, a hivatalos szervek is jobban figyelnek a falura, és az emberek mindig szívesen jönnek, ha valaki hívja őket. Ám ma is kevés ember vállal felelős szervezési munkát, kevés, aki ezt a terhet velünk megosztaná. Minden szem a lelkészen és lelkészi családon van, minden gond megoldását tőlünk várják. Ez teszi ma is kicsit nehézkessé a lelkészi munkát. Sokszor annyi a valóban életbe vágó feladat, hogy a tulajdonképpeni lelkészi munkára nem jut elég idő. De van egyáltalán kimondott lelkészi munka? Számomra mindezt elvégezni *beletartozik* a hivatásba, és éppen azt a szolgálatot jelenti, amire – mint felismert szükségletre – vállalkoztam, s ami életemnek értelmet ad. Isten eddig

folytatás a 8. oldalon

Ki az esperes...

folytatás a 7. oldalról

erőt adott, szép eredményeket értünk el, hála azoknak a drága lelkű híveinknek, akik ezt a munkát teljes odaadással segítik.

Nagy segítséget jelentett nekem, hogy egy fél évet a kaliforniai Berkeley-ben tanulhattam. Ez nemcsak szakmai elmélyülést jelentett, hanem sok értékes kapcsolat kiépítését és tapasztalatszerzést is. Másrészt az itteni világból kiszakadva és egy ideig ott élve kívülről szemlélhettem szülőföldünk, egyházunk, vallásunk, népünk sajátos helyzetét, hiányosságait – de leginkább felfedezhettem értékeit. Onnan nézve rendkívül sokat erősödött hivatástudatom.

S. K.: Hogyan jellemezné az erdélyi unitárius lelkészek életét, hivatását?

L. L.: Tulajdonképpen érintettem már, mit is jelent nekem az erdélyi unitárius lelkészi élet és hivatás. Értékmegőrző, életmentő, jövőteremtő munka egy sokszorosan ellenséges környezetben. Mérhetetlenül nagy felelősséggel járó hivatás ez, a nemzeti és vallási megmaradásért folytatott küzdelem, egyenes derékkal, csöppet sem rózsás körülmények között. Itt most nem a lelkészi család életkörülményeire gondolok, mert az nagyon sokat javult az elmúlt esztendőkben, hanem arra az emberi, nemzeti, társadalmi, gazdasági, politikai, egyházi, vallási válságra, amelyben híveink nagy része él. Unitárius lelkésznek lenni e válságba jutott emberek támogatását jelenti az evangélium hirdetésének minden eszközével, a hagyományaink, a hit erejének hangsúlyozásával, az összefogásban való élenjárással. Jelenti minden erkölcsileg tiszta eszköz megragadását arra, hogy magyarként, keresztényként és unitáriusként *egész*-séges és szabad emberekként élhessünk szülőföldünkön. E hivatás jelenti az evangélium megélését, a *láng* továbbadását (lásd Reményik Sándor *Öröktűz* című versét), a tégla-mivoltot (Reményik: *Akarom*), amelyen népünk gyermekei felfelé, Isten felé haladnak, és jelenti harmatnak lenni egy csillagon (Kányádi: *Harmat a csillagon*), hogy fényesebb legyen a világ.

S. K.: Mivel több az esperes, mint a lelkész – a saját meghatározása szerint?

L. L.: Az esperes csak a több munka és felelősség vállalásával több más lelkészeknél. Ő az, aki összehangolja a kör lelkészeinek munkáját, segíti az egyházközségek és az egyetemes egyház közötti jó kommunikációt. Emellett egyházi szempontú képviseleti, felügyeleti (vagy inkább őrzői) és végrehajtói szerepe van. Odafigyel arra, hogy mindenki jól végezze a dolgát, békességben, jó körülmények között.

S. K.: Milyen az új esperes és a körben dolgozó lelkészek közti kapcsolat? És persze a hívekkel...?

L. L.: A kör lelkészeivel való kapcsolatom jó. Soha nem voltam kötekedő, balhékereső vagy haragtartó. Alkatomnál és hivatástudatomnál fogva igyekszem tisztázni a felmerülő problémákat. Szeretem az egyenes, de kíméletes beszédet, s elvárom, hogy hozzám is így viszonyuljanak. Igyekszem, hogy a lelkészek közötti jó viszony megmaradjon vagy – esetenként – helyreálljon, mert az építő munka alapja csakis a békesség és az összefogás lehet. A hívekkel espereseként még nem volt elég alkalmam találkozni. Ám volt eddig emberként, lelkészként, és úgy gondolom, velük is jó volt és maradhat a kapcsolatom.

S. K.: A székelykeresztúri egyházkör élete sokak szemében példaértékű. Milyen tervei vannak újonnan megválasztott espereseként az egyházkörben?

„A hit tehát hallásból van..." (Róm 10,17)

1568. január 6-a és 13-a között a függetlenné vált Erdély első fejedelme, a fiatal, de nagy műveltségű János Zsigmond Tordán ült országgyűlést a rendekkel és papokkal. Az európai máglyatüzek füstje nem homályosította el szépszüleink látását. Szabadságot és rendet álmodó lelkük, hajnalra ébredő akaratuk egyszerre buzgott fel a kelő Nap fénysugarával. Reggeli imájuk egyszerre szólalt meg a vallásszabadság óhajával és hit hűségét éltető harangszóval. Az otthont és hazát adó szülőföld fölötti köd oszladozni kezdett. Szépszüleink szeme lassan hozzászokott az éles látáshoz: felismerték már a lényeget. Mint az Ég és a Föld teremtésekor, Isten is látta e napon, hogy a világosság, íme, igen jó. A nappali fény mintha frissebb és tisztább, színesebb lett volna ezekben a napokban. Fényre szomjazó szépszüleink lelkéből a félelem helyén a bizalom és szeretet, az engedelmesség helyén a meggyőződésből táplálkozó hűség forrásai fakadtak fel e januári napokban. Egy pap egyik kezét szívére téve, a másikat áldásra emelve vallott a hit és lelkiismereti szabadságról, a hitről mint Isten ajándékáról. Érthetően, egyszerű szavakkal vallotta meg reménységét, hogy hegyek ölelte erdélyi szülőföldjén senkit sem bántalmaznak a vallásuk miatt. Az országgyűlés törvényt hozott e szabadságra. Ezután a pap – akit Franz Hertelnek, Franciscus Davidisnek, Dávid Ferencnek hívtak – megvallotta a Szentírásban gyökerező hitét, amely ezután sok követőre talált, s amit röviden így foglalt össze: „egy az Isten".

A vallásszabadság és hithűség ölelő karjában fakad vallomásra a jézusi kettős parancsolatot követő Isten- és emberszeretet. A vallásszabadság bölcsőjében megszületett unitárius vallás történelmi hagyománya a másképp gondolkodók és más hitűek elfogadása; ez viszont nem jelenti a saját hitünk feladását. Az unitárius hitben a dávidferenci örökséget követő, kereső és találó, kérdező és felelő ember talál igazán üdvösségre. A hajnal keresi a reggelt, a reggel a munkálkodó nappalt, amire feljön a szürkület békéje és az éjszakai csend álmot adó nyugalma, ami után ismét életre kel egy újabb holnap. Szívünket szeretettel tölti el az életet adó Isten ezzel a csodával, amit úgy nevezünk: élet. Az unitarizmus az élet vallása. Hiszünk a halál előtti életben és bízunk a halál után is gondoskodó jó Istenünkben. Az unitarizmus az ősök és a jövő nemzedék vallása: múltba tekintő és jövőre érett hittel segít eligazodnunk a változó jelenben.

Szépszüleinkre emlékezünk: a múlt öröksége gazdagítja jelenünket, a jövő ígéret-beváltó jóakaratával biztat. A hit hallásához csendre van szükségünk. Csendesedjünk el egy pillanatra, és hallgassuk szívünk dobogását. Együtt forgunk a Földdel, s éjszaka a felhők fölött is ragyognak a csillagok! A holnap hajnal-függönyén át besüt majd a reggeli napfény. Holnap tegyük egyik kezünket a szívünkre, a másikat meg emeljük áldásra! Hitőrzésünk: az örök megújulás. Hithűségünk: az örök újrakezdés Isten szerető gondviselésének keresésében és megtalálásában. Fakadjon hát fel lelkünkből a bizalom és jóakarat, hogy gazdagon szétáradjon a tavaszt ígérő, nyarat érlelő és őszt ajándékozó termőföldeken!

Egyszer mi is a jövendő nemzedék szépszüleivé válunk. Vigyázzuk a Földet, vigyázzuk az Eget, a forrásokat és a virágokat, és szívünkben védjük az üdvösségre vezető hitet!

Legyünk hűek őseinkhez – bár egy gondolattal, egy imával köszönjük meg nekik szerető értelmüket, s maradjunk mi is okosak, mint a kígyó, de szelídek, mint a galamb.

Sándor Szilárd

L. L.: A legfontosabb dolog az, hogy mindenki lelkiismeretesen végezze a dolgát ott, ahová a jó Isten állította: tisztviselőként, tisztségviselőként, emberként egyaránt. Ehhez rend és pontosság kell. Szeretném, ha e munkavégzés az őszinte, közvetlen szolgatársi viszonyra alapozva történne, a becsületesség, tisztesség és méltányosság jegyében, a képmutatás kizárásával. Közös programok szervezésével a lelkészi közösséget erősebbé szeretném kovácsolni. Szakmai és családi összejövetelekkel biztosítani akarom a továbbképzést, ami a jó példák megismerését is lehetővé tenné. Jó lenne, ha meg tudnánk oldani a lelkészek lelkipásztori gondozását is.

Szeretném a Köri Tanácsot, a bizottságokat működőképessé tenni. Az előbbi az egyházkör tulajdonképpeni vezető szerve, az utóbbiak az egyházi élet minden szintjét átfogó koordinátorok és segítők. Az egybehangolt könyvelés problémáját szeretném megoldani. Esperesi irodát kívánunk felállítani Székelykeresztúron, egy mindenki számára elérhető helyen. Segíteni kívánom a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumot, amely a jövő nemzetének és egyháztagjainak nevelői intézménye ebben a térségben. Egy köri kiadvány is segítene az egyházközségek közti közeledésben, hitünk megélésében, hagyományaink felfrissítésében, és ezt szolgálnák a köri szintű gyermek-, ifjúsági, nőszövetségi stb. rendezvények is. Jó volna erősíteni a más körökkel és felekezetekkel való kapcsolatot. Az esperesi vizsgálószéknek is nagyobb hangsúlyt kívánok adni.

S. K.: Az Erdélyi Unitárius Egyház az új évet új egyházvezetéssel kezdi. Milyen elvárásai vannak az esperes úrnak e tekintetben az új egyházi vezetők irányában?

L. L.: Tisztelettel köszöntöm az új egyházvezetést. Elsődleges elvárásom az, hogy igyekezzen feloszlatni az egyházunkban eluralkodó „táborozás"- szellemet. Egy egyház vagyunk – gyakran különböző véleményű tagokkal –, de nem engedhetjük meg magunknak, hogy csapatokra oszoljunk. Azt várom el, hogy mindenkinek legyen meg a pontos feladata, azt végezze el, és ez legyen megfelelőképpen számonkérhető. A szakmunkát szakemberek végezzék, jó minőséggel. Legyen a kommunikáció őszinte, egyenes, szűnjék meg az aknamunka. Próbálják közelebb hozni az egyházközségeket a központhoz, a központot az egyházközségekhez. Ne kötelezzék el magukat politikailag, hanem egységes magyar érdekeket képviseljenek! Mutassanak jó példát! Karolják fel a köröket és próbálják megvalósítani azt, amit programjukban elénk tártak!

S. K.: Ön szerint, mi az unitárius egyház legfontosabb problémája napjainkban? Melyek a legfontosabb tennivalók?

L. L.: Az egyház legnagyobb problémája a jelenben az, hogy – nemzetünkkel együtt – félelmetes ütemben fogyunk. Hogy mi az orvosság? A bel- és külmisszió. A minőségi munka. Az „útkeresők", a közömbösök, kiábrándultak, kizártak, elveszettek (Mt 18,11) megszólítása, megtartása a jézusi mintára.

El kell készíteni egyházunk stratégiai tervét, körökre, egyházközségekre, intézményekre, egyháztársadalmi szervezeteinkre stb. lebontva, hogy tudjuk, merre tartunk, és minden munkánkat a közös célnak rendelhessük alá, hogy azok a nagy egészbe jól beilleszkedhessenek. Felül kell emelkedni a pártoskodásokon. Egységes egyházban, nemzetben kell gondolkozni, ahol mindenki munkájára szükség van. És persze ápolni kapcsolatainkat, felkutatni további testvéreinket, akik osztoznak hitünkben, közös célokért dolgoznak, és segítenek munkánkban.

S. K.: Hogyan néz ki a jövő erdélyi magyar unitárius egyháza?

L. L.: Először is hiszek abban, hogy van jövőnk. Abban, hogy fogyásunk nem vezet elfogyáshoz. Hiszem, hogy eljön az az idő, amikor legnagyobb energiáinkat nem a puszta megmaradásért való küzdelemre kell fordítanunk, hanem arra, hogy az embert lelki élményekkel, erkölcsiekben gazdagítsuk, Isten közelében tartsuk.

Önkéntesek

Advent első vasárnapján, az istentisztelet után jutott tudomásomra a megdöbbentő és elszomorító hír: autóbalesetet szenvedett egyik kedves, segítőkész egyháztagunk férje és fia. Az ijesztő hír nem hagyott nyugodni. Számítógép mellé ültem és elektronikus levelet küldtem Júliának, a család kollegista lányának, aki megerősítette a szomorú hírt. Másnap, december 1-jén késő délután megszólalt a kapucsengő. Sietve nyitottam kaput, és amikor megpillantottam Júliát és édesanyját könnybe lábadt szemmel, kétségbeesetten és a fájdalomtól lesújtottan, ösztönösen szaladt ki a számon:

– Valami nagy baj van?

– Igen, nagy bajban vagyunk, tiszteletes úr! Férjem állapota válságos. A lehető legrövidebb időn belül nagy mennyiségű vérre lenne szüksége.

Behívtam őket az irodába. Közben eszembe jutott, hogy a teológiai hallgatók egyszer már jelesre vizsgáztak önkéntes véradásból, amikor a tordai nyugalmazott unitárius lelkész életét mentették meg vele, ezért azonnal felhívtam Ferenczi Enikő korházlelkészünket és arra kértem, segítsenek most is, ha lehet. Enikő hangja megnyugtató volt. Azt válaszolta: „Ne aggódjatok, lesz vér. Biztosan ezúttal is jönnek a teológusok vért adni! Sőt a kollegisták is! Minden tőlünk telhetőt megteszünk."

Kis idő múlva Enikő visszahívott és elmondta, hogy a teológiai hallgatók szeniora (ifjúsági elnöke), Vagyas Attila és a János Zsigmond Unitárius Kollégium vallástanára, Solymosi Zsolt készséggel álltak az ügy mellé és már mozgósították is az önkénteseket. Másnap reggel egy nagy csapat, 28 teológiai hallgató és kollégista nyújtotta önként karját véradásra, és nem csupán néhány cseppre, hanem 1 egység! (4,5 deciliternyi vér) adományozására.

Az önkéntes véradók: 1. Tófalvi Tamás, 2. Márkos Hunor, 3. Vass Károly, 4. Horváth Szilárd, 5. Schlessinger Ágnes, 6. Handel Éva, 7. Butyka Edit, 8. Szallós Áron, 9. Pál Ferenc, 10. Pál András, 11. Nagy Ákos, 12. Okos Gergő, 13. Léta Zsolt, 14. Csép Réka, 15. Pálfi Zoltán, 16. Jaskó-Székely Timea, 17. Györi Beáta, 18. Kocsis Alpár, 19. Konya Katalin, 20. Gerőcz Denisszia, 21. Şorban Wilhelm, 22. Nagy Hunor, 23. Szigeti Emőke, 24. Varró-Bodóczi Barna, 25. Imre István, 26. Kerekes Éva, 27. Jobbágy Júlia, 28. Ádámosy Gábor.

A család nevében is hálásan köszönöm életmentő áldozatotokat! A kereszténység lényege az önkéntességben rejlik. Ez adja erejét és elevenségét. Megmutattátok hiteteket – cselekedetetekkel. Meggyőződésem, hogy amit tettetek, azt emberségből, barátságból, jó lélekből tettétek, s nem vártok ezért sem dicséretet, sem hálálkodást, mert számotokra ez a természetes, a keresztényi és a humánus. Az irántatok érzett szeretetünk és nagyrabecsülésünk minket mégis arra indított, hogy név szerint köszönjük meg nektek az áldozatot, és kérjük Istent, hogy áldjon meg az új esztendőben szeretteitekkel együtt! Vigyázzon rátok, védjen és oltalmazzon! Adjon szép tanulmányi eredményt, sikeres felkészülést a szolgálatra!

Józsa István Lajos

A Protestáns Teológiai Intézet unitárius hallgatói hálás szívvel köszönik a magyarszováti egyházközség krumpli-adományát. Isten fizesse nekik vissza!

Felelősen és lazán

Hollandiai kontextuális pasztorációs képzés

November 13-án Dortmundban landolt a „tizenkettő" (tíz református és két unitárius lelkipásztor). Holland kollégák várták, autóval vittek tovább hazájukba. Didamban a 600 tagú (vagyis kis lélekszámú!) református egyházközség alig másfél hónapja ott szolgáló papnője a templomot is magába foglaló gyülekezeti központba vezetett. Presbiterek hordozták körül az enni-innivalókat. Közben asztaltársaságunkba érkezett a már rég itt élő, de kolozsvári gyökereit ápoló Ida asszony, aki aznapi útjaink során hűséges kísérőnk lett.

Didamban a templomnézés, a komputazás után barangolásra indultunk a judaizmust, a kereszténységet és az iszlám kultúrát és vallást bemutató, a kortárs kereszténységgel szemben nem ritkán kritikus alapállású Orientalis Múzeumparkban, majd Amersfoortba mentünk tovább, ahol az évtizedekkel korábban a kolozsvári PTI-ben vendégdiákoskodó és magyar nyelven mági választékosan beszélő Magda asszony fogadott vacsorára. Éjszakába nyúló „egyháztörténeti" sétánk után ő biztosította nyugalmunkat, pihenésünket.

14-én Greteke de Vries remonstráns lelkipásztorral utaztunk tovább a doorni Hydepark Protestáns Konferenciaközpontba, ahol egy számunkra különleges reggeli áhítat után s a képzésnyitó bemutatkozásokat követően Hanneke Meulink-Korf és Henk Vrielink képzésirányítók beszéltek arról, miként gyűjtött Martin Buber és Elie Wiesel chásszid történetet (amelyeknek lényege a messiás-várás). Majd elhangzott a kérdés: „Mit tehetünk azért, hogy a béke és az igazság érvényesüljön világunkban?" Mit is?... „Egyszerű emberként úgy járulhatok hozza világunk megvált(oztat)ásához, hogy amit teszek, azt jó lélekkel teszem..." „Ha kenyeret sütsz, süss jól és jó kenyeret, ha meg eszed, edd élvezettel... Ha valakinek segítesz, szívesen tedd...Isten által ajándékozott lelkiismeretünknek köszönhetően a rosszat nem tudjuk teljes szívvel-lélekkel tenni, csakis a jót!"

Újsághírből tudtuk meg, hogy néhány órával korábban ifjúsági szervezetek kéréssel fordultak a hollandiai társadalom felé: „Engedjétek, hogy mi is adjunk, hisz most sokkal több jogunk van, mint kötelességünk." *Felelősen és lazán* hatolunk tovább kapcsolataink összetettsége felismerésének útján. Figyelmesen jegyzeteljük: „ha azt gondoltátok, itt most megtanuljátok, hogyan lehet bonyolult dolgokat egyszerűen megoldani, csalódni fogtok." Folytattuk a 2007 őszéről ismerős családfavizsgálattal (a genogrammal). Ezúttal a feltaláló Alexander Graham Bell családfáját elemeztük, majd a „kiégés" tünetegyüttest jártuk körül. A nagyvárosi protestáns egyházközségben szolgáló pap családimunkakörülményi elemzése vezetett el olyan kifejezések mélyebb értelmezéséhez, mint a „függőleges–vízszintes lojalitás", az „energiavesztés egyoldalú adás okán." Este a két unitárius résztvevő a marosvásárhelyi Amersfoortban járt. A remonstráns és szabadelvű protestáns gyülekezet lelkipásztora, Greteke de Vries este már a János templomot mutatta be nekünk. Akárcsak Greteke, úgy hitvestársa, az utrechti protestáns teológiai oktató Rhein is szívesen idézett fel erdélyi élményeket.

15-én reggel maros-köri lelkészkollegámmal egyszerre mondtuk: Dávid Ferenc halálának emlékünnepe napjára virradtunk. Ebben a kontextusban akár jelképesnek is tekinthető, hogy Sándor Szilárd aznap Amszterdamban Harry Brandsma remonstráns börtönlelkész „védnökségében" román állampolgárságú foglyok között olvasott a Bibliából és velük imádkozott. Nekem pedig Greteke tette lehetővé, hogy egy bilthoveni ravatalozóban remonstráns szertartás szerint zajló gyászszertartás résztvevője lehessek. Nyilván másként történik, mint nálunk, de egészében véve kegyeletben zajló végtisztesség-megadásaként éltem át az urnás temetést, amelyet Greteke találóan választott Goethe-verssel zárt. A szertartás vezetője a résztvevők

A hagyományos újévi püspöki fogadás január 1-jén volt Kolozsváron, az unitárius kollégium épületének dísztermében. Itt egyházunk püspökének meghívására egyházi főtisztségviselőink és főtisztviselőink, teológiai tanáraink és lelkészeink, az egyházi központi hivatal munkatársai és a belvárosi unitárius templomban tartott istentiszteleten résztvevő hívek együtt köszöntötték az új esztendőt. Bálint-Benczédi Ferenc megválasztott, valamint dr. Szabó Árpád leköszönő püspök az új év kezdetének fontosságát hangsúlyozta, majd dr. Máthé Dénes főgondnok beszédében a 2008. esztendő fontosabb áldásaiért adott hálát.

Az Egyházi Képviselő Tanács elnöksége január 9-én szervezte meg Kolozsváron dr. Szabó Árpád püspök kibúcsúzó ünnepélyét, egyházi vezetőink és más meghívottak részvételével. Az ünnepélyre abból az alkalomból került sor, hogy a püspök atyánkfia 12 évi szolgálat után nyugalomba vonult. A rendezvényre a következő lapszámban visszatérünk.

Nyitrai-Németh Csongor, a Kobátfalvi Unitárius Egyházközség lelkésze f. év január 1-jétől 33 évi lelkészi szolgálat után nyugalomba vonult. 1958–59-ben, alig tizenöt évesen, az 1956-os események erdélyi visszhangjának megtorlását célzó ún. EMISZ perben egész családjával együtt meghurcolták és börtönbe vetették. 1961–1970 között kőművesként és ácsként dolgozott, időközben katonai szolgálatot teljesített. Teológiai tanulmányait 1970–1974 között végezte a Protestáns Teológiai Intézetben, 1976-ban szentelték unitárius lelkésszé a marosvásárhelyi zsinaton. Lelkészi szolgálatát gyakorló segédlelkészként a Csokfalvi Egyházközségben kezdte 1974–1977 között, majd 1977–1994 között az Ádámosi Egyházközség rendes lelkésze volt. 1994. novemberétől lett a Kobátfalvi Egyházközség lelkésze, nevéhez fűződik a kobátfalvi torony felépítése 2000–2003 között. Isten adjon számára erőt, egészséget!

Özv. Kökösi Kálmánné született Gál Eleonóra tiszteletes asszony és énekvezér, néhai Kökösi Kálmán unitárius lelkész és esperes özvegye, életének 90. évében, 19 évi özvegység után 2008. november 7-én Sepsiszentgyörgyön hirtelen elhunyt. Férje oldalán a Mészkői, majd az Árkosi Egyházközség tiszteletes asszonyaként és énekvezéreként 46 éven át hűséggel szolgálta egyházunkat. Temetése november 11-én volt a kökösi temetőben, a szertartást Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész végezte. Emléke legyen áldott!

számára is nyomtatott füzetben olvasható rendet követte. A ravatalozó egyik termében a gyászolóknak szóló részvétnyilvánítás együtt jár az ittení „torozással": sajtos-sonkás magos zsemle, aprósütemény, kávé, tea.

16-án, vasárnap délelőtt az amersfoorti Johanneskerkben Fride Bonda zwollei remonstráns lelkipásztor szolgált. A gondnok barátságosan köszöntött, a presbitérium tagjai hiánytalanul jelen voltak, egy kedves hölgy gyülekezeti-közérdekű tudnivalókat közölt, én pedig nyugodtan átadhattam magam az istentisztelet élményének.

17-én a hattemi erdei táborban ismét találkoztak a képzés erdélyi és holland résztvevői. Az áhítat után a vezetők tudatosították bennünk, hogy életünkben egyfelől mozgásban vagyunk, másfelől azonban ismerjük a mozdulatlanság állapotát is. Több irányú elkötelezettségben végezzük lelkigondozói munkánkat, több nemzedékre kell figyelnünk, és szeretnénk oda hatni, hogy gondozott embertársaink, gyülekezeti tagjaink képesek legyenek megajándékozni egymást. A „gyógyulás-találkozás" esetében nemcsak szakmailag közelítek embertársamhoz, de *emberré* is válok ember*társamért*, kettőnk „mélységben" lejátszódó találkozása gyógyító hatású. Amint Buber vallja: nem utasíthatjuk el, hogy megérintsen embertársunk „mélysége", az a tudat, hogy magunk is voltunk a mélyben. Ilyenkor, bár a szívünk átmelegszik, fejünk hideg kell hogy maradjon – a lelkigondozott érdekében. A mélység a mélység felé kiált, jelzi, hogy gondozói munkánkat teljes emberi eszköztárunk bevetésével kell végeznünk, de ugyanakkor figyelnünk kell a felelős távolságtartásra is. A szülővé válás (parentifikáció) jelensége adásfolyamat – amikor is a gyermekek szülői feladatokat vállalnak át, mert szüleik esetleg nem képesek megfelelően ellátni e feladatokat. A gyermeknek viszont játszania is kell, a túl sok „adás"



Balról jobbra: Greteke de Vries holland remonstráns lelkipásztor (Amersfoort Johanneskerk), Sándor Szilárd (Jobbágyfalva-Nyárádszereda), Pálffy Tamás Szabolcs (Marosszentgyörgy-Szászrégen) unitárius lelkészek és az adventi időszak kezdete előtt már ajándékozó holland Mikulás. A háttérben H. N. Werkman A Messiásra várva című alkotása és a háziáldás holland köntösben

romboló parentifikációhoz vezethet. Személyes kapcsolati igazságokkal dolgozva törekedhetünk megbízható közösségek építésére.

A képzés során erdélyi lelkész-társaimmal megpróbáltuk közelíteni mozdulatlan, rögzült, olykor merev igazságképünket a hollandiai „mozgékonyabbhoz", rugalmasabbhoz. A kiscsoportos megbeszélések kiváló keretet adtak ehhez a kísérletünkhöz. Eredményeinket ún. „minőségi négyzetbe" írtuk be. A tekintélyhez kapcsolódó gondolatmenetből derült ki, hogy



Aki unitárius lelkészek részvételét is szorgalmazta: Greteke de Vries holland remonstráns lelkipásztor, balra Henk Vrielink, jobbra dr. Kiss Jenő

még mindig a férfi a domináns elem (a holland protestáns egyházi hierarchiában is). Pedig figyelembe kellene vennünk, hogy egyházi közösségeinkben a nők számbelileg is tevékenyebbek, s nem ritkán megbízhatóbbak is, mint a férfiak. A „parentifikálódott" lelkipásztorok és egyháztagok mindig készek az „adásra", ám ez a határtalan „rendelkezésre állás" amolyan messiáskomplexust eredményezhet: egyszer majd megfizetjük az árat, ha az „adást" túlzásba visszük.

A képzés záró részében a *Titkok és hazugságok* című filmet néztük meg, majd kontextuális pasztorációs szempontból elemztük is.

Novemberi képzésünk megszervezésében jelentős feladatot vállalt magára Székely József kolozsvári református lelkipásztor, Ries Nieuwkoop nyugalmazott zwollei református lelkipásztor, Greteke de Vries, a holland–magyar fordításban dr. Kiss Jenő teológiai oktató, Székely József, Sógor Géza, Kállay Csaba kolozsvári református lelkipásztorok, de természetesen ugyanígy hála illeti Hanneke Meulink-Korfot és Henk Vrielinket, képzésirányítóinkat, a holland protestáns lelkipásztor-kollegákat. Meg persze a szakácsokat...

Holland kollegáink 2008. december 16-án Amszterdamban keltezett levelükben többek közt a következőket írták: „Megelégedéssel gondolunk vissza a hattemi találkozásunkra. Az ottani találkozások számunkra szépek, inspirálóak és gyakran nagyon személyes voltak. Örülünk annak, hogy a kontextuális pasztorációval kapcsolatos első györgyfalvi találkozásunk Hattemben folytatódhatott. Úgy terveztük, hogy Hattemben veletek együtt átgondoljuk, milyen további lehetőségek vannak arra, hogy a kontextuális pasztoráció Romániában meghonosodjék és a lelkipásztorok képzésében és szolgálatában helyet kapjon. Erre a megbeszélésre sajnos nem került sor. Mi szívünkből reméljük, hogy a kontextuális szemlélet a magatok és lelkipásztor-kollegáitok munkásságában segítséggé lehet [...] Reméljük, [...] segítségünkre lesztek abban, hogy a kontextuális pasztoráció Romániában lábra kapjon és tovább éljen."

Pálffy Tamás Szabolcs

Cserkészek Hollandiában

Sepsiszentgyörgyi szeretetvendégségen a Bölöni Farkas Sándor Cserkészcsapat

Gödri Judith és Deregus Ildikó sepsiszentgyörgyi cserkészcsapat-vezetők hatékony szervező és nevelő munkáját dicséri az aktív egyházi élet keretén belül kibontakozott unitárius cserkészet virágzása. Gödri Judith nőszövetségünk felkérésére évvégi szeretetvendégségünkön a csapat nyári hollandiai útjáról számolt be, vetítéssel összekapcsolva.

A cserkészek nyári vállalkozásának többrendbeli célja volt: Hollandia kulturális értékeinek, nevezetes természeti kincseinek megismerése, az utrechti remonstráns testvéregyházközséggel való testvéri kapcsolat erősítése, ismerkedés a nyugat-európai fiatalok életmódjával.

A holland testvérgyülekezet tagjai készséggel segítették a program összeállításában, térképeket, útikönyveket adtak, minden kirándulásra elkísérték a cserkészeket. A program elmaradhatatlan része volt minden településen a templomok meglátogatása – az utrechti remonstráns templom tornyába a vendéglátók is mintegy tízszer másztak fel a gyerekekkel –, de segítettek a bevásárlásban is.

A nyári kirándulás főbb állomásai ezek voltak: Budapest, Bécs, Köln, Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, Hága, Scheveningen, Tropisch, Rozenland, Kinderdijk, Marken-sziget.

A hollandiai közös búcsúvacsorára az erdélyi fiatalok gulyást és rétes palacsintát készítettek, bemutatót tartottak a tábori élményekből és együtt énekeltek vendéglátóikkal.

Hazafelé tartván amolyan „búcsúajándékként" Budapesten az augusztus 20-i, Szent István-napi tűzijátékban gyönyörködhettek – „háttérben" a Parlamenttel.

Ferenczi Mária-Magdolna



Sepsiszentgyörgyön a világcserkészet megalapítója, Robert Baden-Powell (1857–1941) emlékére a Tanulók Háza udvarán a 2007-es centenáriumi esztendőben egy andezittömbbe ágyazott bronzplakettet helyeztek el. Ezt most, 2008. december 23-án szentelték fel. Az alapzat Urszuly Sámuel kőfaragó munkája, a plakettet Petrovics István képzőművész készítette.



Újévi üdvözlet

Dósa Anna 101 éves

Életünk homokóráján alápergett egy újabb esztendő. Mögöttünk áll egy megtett út, van akié hosszabb, másé rövidebb. Mulandó életünkben minden változó. Korok és rendszerek jönnek és mennek, emberek születnek és tovatűnnek. Örök és változatlan egyedül gondviselő egy Istenünk. Őbenne van, őbenne kell hogy legyen ezentúl is bizodalmunk, reménységünk.

Az esztendők fordulóján sikerekben gazdag, áldott új esztendőt, erőt, egészséget, hosszú, boldog életet szoktunk kívánni egymásnak. Én is hasonló jókat kívánok most minden kedves Olvasónak. A 2008. és 2009. esztendő fordulóján azonban engedtessék meg nekem, hogy külön meleg szeretettel köszöntsem marosvásárhely-kövesdombi egyházközségünk legidősebb tagját, özv. Dósa Lajosné sz. Kiss Anna testvérünket.

Dósa Anna 2008. augusztus 30-án töltötte be századik életévét. Ebből az alkalomból szerető családja mellett még nagyon sokan köszöntötték őt Marosvásárhelyen. Szeptember első vasárnapján egyházközségünk is felköszöntötte Anna nénit. Lánya, veje, unokája kíséretében jöttek el templomunkba. Jó érzés volt látni azt a derűt, amely a törékeny kis asszony lényéből sugárzik. És jó érzés volt hallani visszaemlékezését is életére.

1908. augusztus 30-án született Balázsfalván, ahol édesapja a vasút alkalmazottja volt, édesanyja pedig hat gyermeket nevelt fel, egy fiút és öt lányt. A lányok közül ő volt a legidősebb. Édesanyja bágyoni származású volt. Anna nénit is ott keresztelték meg.

A két világháború között Nagyenyeden vásárolt házat a család. Itt végezte elemi iskoláit, majd Kolozsváron tanult tovább ipari szakközépiskolában. 1942-ben kötött házasságot Dósa Lajossal, és Szilágynagyfaluba költöztek. Férje a faipari cég igazgatója volt. Néhány év múlva Dernatatarosra költöztek, majd az államosítás után kerültek Mezőtelegdre. Férjét egy barátja „hazacsalta" szülővárosába, Nagyszalontára. Itt éltek 1950 és '58 között. Anna néni édesapjának halála után üresen marad a családi ház Nagyenyeden. Ekkor Enyedre költöztek és itt éltek egészen Anna néni férjének haláláig. Lányuk Nagyenyeden érett-

ségizett. Miután férjhez ment és 1977-ben Marosvásárhelyre költözött, Anna néni is városunkba telepedett át, hogy lányáék mellett legyen, unokája nevelésében segédkezzen.

Íme egy évszázad történései, főbb állomásai, dióhéjban. Hogy mi mindent foglalt magába ez a száz esztendő, azt csak Anna néni tudja igazán. Két világháborút élt át, politikai eszmék és rendszerek születését és bukását. Része volt jóban és rosszban, sikerekben és kudarcokban egyaránt. 101. életévébe lépve, testi és szellemi frissességnek örvendve vallja Anna néni, hogy az embert a megpróbáltatások és küzdelmek életútján a derű és bizalom tartja meg. A Maros megyei napilapnak, a *Népújság*nak nyilatkozta, hogy életében mindig képes volt akár saját magán, saját sorsán is derülni.

Most, amikor egy új esztendő elején erőt, egészséget, hosszú, boldog életet kívánunk egymásnak, én is kívánok Dósa Anna néninek erőt, egészséget, jókedvet, derűt és még hosszú boldog éveket szerető családja körében.

Kecskés Csaba

Betlehemtől a Golgotáig – 6.

Jól éreztem magam kolozsvári teológus-hallgatóként. Jó volt, mert anyagilag nem terheltem szüleimet. A legációk alkalmával kapott tiszteletdíj, ha jól beosztottam, zsebpénznek elég volt. Hogy némi öltözetre is jusson, két tanítványt is vállaltam a városban. Hetente háromszor gyalogoltam az Arany János és a Galamb utca között. Vasárnaponként pedig énekvezérként az Írisz- és a Bulgária-telep között. Havi 150 lej ebből is nagyon jól jött, hiszen 300-ért már egy rend ruhát lehetett venni. A legációk nagyon kedvesek voltak. Karácsony, húsvét, pünkösd előtt már hetekkel készültünk a szolgálatokra, s ha lelkiismeretesen felkészültünk, öröm volt szolgálni. Minden alkalom egy-egy kirándulás volt Erdély különböző tájaira. Boldogan igyekeztünk küldetésünk helyére, általában két kufferrel: az egyikben saját dolgainkkal, a másikban a könyvnaptárakkal. Legelőször Székelyszentmihály–Kobátfalva–Bencéd hármas gyülekezetben szolgáltam. Gyönyörű karácsony volt, lovas szánnal repítettek naponta Kiskadácsból – ott lakott a lelkész – két gyülekezetbe. Egy másik karácsonykor Szabédon szolgáltam. A „bándi vonat" Szabédtól jó messzire rakott le a két kufferrel. Szerencsére egy atyafi segített a cipelésben. Egyik este a fiatalok mulatságba (zsúrba) hívtak meg. Ott ismerkedtem meg egy kislánnyal, akiért a későbbiekben még felkerestem egy párszor Szabédot. Édesapja, akinek még kaszálni is segítettem, egyszer alkalommal így szólt hozzám: „Ha a légátus úr így tud kaszálni, miért ment teológiára?" Mire én: „Gyula bácsi, a papnak is szabad kaszálni." Ürmössel kapcsolatosan a tiszteletes asszony kedves szavai maradtak meg emlékezetemben. Amikor este megmutatta a kis oldalszobában a megvetett ágyat, így szólt: „Légátus úr, számolja meg a gerendákat, mielőtt elaludna, s akkor teljesülni fognak álmai." Hogy mit álmodtam, és hogy teljesültek-e álmaim, azt nem tudom, de arra jól emlékszem, amivel a templomból kijőve az ünnep első napján a gondnok így köszöntött: „Isten segítse a légátus urat, hogy ezen a pályán végezhesse ki magát." Kivégzés és Golgota! Nem mondott szamárságot az öreg kurátor.

Későbbi életem szempontjából meghatározó jelentősége volt a siménfalvi legációnak. Ismerve Gellérd Imre igényességét, gondosan felkészültem, sőt megtanultam Dsida Jenő *Psalmus Hungaricus*át is. A mintegy 15 perces, nemzeti érzéstől fűtött verset palástosan, „puska" nélkül adtam elő mind Siménfalván, mind Kadácsban. Kadács akkor üres volt, Imre bácsi volt a beszolgáló. A vége az lett a dolognak, hogy a kolozsvári segédpapság után egyhangúlag meghívtak. Addig azonban még sok minden történt velem Kolozsváron és Györgyfalván, Kolozsvártól mintegy 10 km-re. Ennek a másfél évnek még nagyobb jelentősége volt életemben, mint a siménfalvi legációnak. A következőkben majd erről is szólni fogok.

Három fontos esemény történt életemben 1958-ban. Elvégeztem a teológiát, eljegyeztem magam a kadácsi gyülekezettel (megígértem, hogy amennyiben a püspök kinevez, elfoglalom az állást), és megismerkedtem Nyíri Lujza kolozsvári tanítónővel, jövendőbeli feleségemmel. Marosújváron született, de a háború idején Kolozsvárra költöztek. Szülei a tanítóképzőbe adták, arra gondolva, hogy tanítóra mindig szükség lesz. Azzal azonban valószínűleg nem vetettek számot, hogy a tanítók nagy része falun kell hogy életét letöltse. Ő is falura került, mégpedig egy „gumicsizmás" mezőségi faluba. Innen került kissé közelebb, Györgyfalvára. Abban az időben a közel 10 kilométerre levő faluba semmiféle tömegközlekedési eszköz nem járt, de annál inkább volt itt is sár. A gumicsizmától itt sem szabadult meg. Több „tanügyistával" együtt minden héten egyszer megtették ezt az utat jövet-menet, erdőn-mezőn át vezető ösvényeken, mezei utakon. Egy szombat este ismerkedtünk meg, egy brassais ünnepségen. Falusi pap és falusi tanítónő – az Isten is egymásnak rendelte őket. Mi is így gondoltuk. Kapcsolatunkat azonban megzavarta az 1958-as szünidő, amikor meszszire kerültünk egymástól. Én a szüleim mellett vártam, hova küld Kiss Elek püspök az egyéves segédpapság idejére? Bár tudta, hogy Kadács vár rám, mégis Kolozsvárra hívott november 1-jétől. Nagyjából ugyanazt a munkát végeztem, mint teológus éveim alatt: Írisz- és Bulgária-telep ellátását. A változás annyi volt, hogy az Íriszen minden szolgálatot végezni kellett, nem csak kántorizálni. Jövendőbelimmel már november 15-én a templomban, a Dávid Ferenc-ünnepélyt követően találkoztunk. Többé nem fért kétség ahhoz, hogy „ott fenn" összekötötte valaki a sorsunkat. Hetente kétszer találkoztunk: a hétvégeken és a hét közepén. A hét közepén én mentem Györgyfalvára, órák után. Mire kimentem, már sötétedett. Rövid ott-tartózkodás után vissza Kolozsvárra, reggel órára kellett menni. Fagyos éjszakákon, erdőn-mezőn át egyedül elég veszélyes volt. Mondta is a szállásadó Marci bácsi: „Úrfi, ha nekem két ökröt adnának, akkor sem indulnék most Kolozsvárra." Aztán lassan eljött a tavasz, amikor ez a kirándulás sokkal kellemesebb volt. Májusra tűztük ki, de végül is június 21-én tartottuk meg a Szentegyház utcai családi otthonban az eljegyzést. Főnököm, dr. Lőrinczi Géza húzta fel a gyűrűt ujjunkra, szép szavak és jószerencse-kívánások közepette. Házasságra egyelőre nem gondolhattunk, mert nekem se házam, se fizetésem nem volt. A segédpapság három legátummal volt megfizetve, a központi templomban végzett szolgálatokért.

A pünkösdi szolgálatomban egy elvtárs nagy hibát talált és panaszával Bende Béla tanáromhoz ment: „Hogy merészelte ez a kicsi pap elszavalni a *Psalmus Hungaricus*t és hogy merte támadni a materializmust, a nagy Marx szavait, aki azt mondta, hogy a vallás ópium a tömegek szemében, ez pedig azt mondta, hogy nem az, hanem éppen a pünkösdi események mutatják: hogy éltető és megelevenítő erő?!" Bende magához hívatott, elolvasta a prédikációt, minden oldalát aláírta és szólt: Kollega úr, ők is támadnak minket, mi is támadhatjuk őket. Mivel sejttitkára volt a feljelentőnek, az ügyemet lezártnak nyilvánította.

Lőrinczi Károly

Új év kezdetén

Elmúlt karácsony, elfogyott a bájgli. A karácsonyfa színe megfakult, ágai egyre jobban lehajolnak – ha ugyan még megtűrik a lakásban. Az ajándékok örömteli, kíváncsi bontogatása után a sok-sok színes csomagolópapír, kartondoboz az egyszeri használat után a lakónegyedek alulméretezett szeméttárolóinak környékét rondítja tovább. Teljesen egyetértek a magyar államelnökkel, aki újévi köszöntőjében megállapította, hogy sok mindennel pazarolunk. Igen, megszoktuk, megszoktattak, mintha ez a jólét fokmérője lenne. Érdemes lenne elgondolkodni ezen, és az új évben elkezdeni nagyobb távlatban gondolkodni.

Elmúlt a Szilveszter-nap éjszakája, a petárdák, tűzijátékok és a pezsgős üvegek dugói elhallgattak, a vidám mulatozás lejárt. Mire a tisztelt Olvasó kezébe veszi az *Unitárius Közlöny* januári számát, már egyre inkább megbarátkozott írásban és szóban a 2009-es szám használatával.

Év végén, új év elején mindenki mérlegelhette, elkönyvelhette az elmúlt év sikereit, megvalósításait, kudarcait, csalódásait egyéni, családi és közösségi életében. De vajon az ünnepek alatt lelkiekben gazdagodtunk-e? Merem hinni, hogy a családi együttlét, ha rövid volt is, erősítette az összetartozás érzését, gazdagította közös élményeink gyűjteményét. Őrzöm az unokáim „műveit", amelyeket nekem készítettek és a tükrön a legkisebbik unoka ujjlenyomatát. És őrzöm a karácsonyi istentisztelet és az úrvacsora közös élményét, az áldást, amellyel elbocsáttattunk.

Újra itt vannak a hétköznapok, a mindennapi munka és gondok, a tervezgetés rövid és hosszú távon az egyéni és közösségi életben. Az új év kezdetén szokás minden jót, „bort, búzát, békességet" kívánni egymásnak. De konkrétra fordítva a szót: a magunk házatáján, a nőszövetség berkeiben mit kívánjunk az új esztendőben?

Kívánhatnánk egymásnak erőt, egészséget, elkötelezettséget, jó ötleteket, kitartó munkát, áldozatkészséget, eredményes pályázásokat, jól megszervezett rendezvényeket, több egymásra-figyelést, közös tevékenységeket, egyetértést, a nézeteltérések, sértések és sértődések mellőzését, a közös érdekek szem előtt tartását, új tagok bevonását, kapcsolataink bővítését, anyagi alapjaink gyarapodását, jobb együttműködést a helyi, köri és az országos nőszövetség között, a kommunikáció javítását, hasznos tanácskozásokat, vállalt kötelezettségeink elvégzését – és nem utolsósorban *önkéntes vállalkozó házigazdát a 2009. évi közgyűlés és konferencia megrendezésére, sok előfizetőt a Nők Világára, sok-sok tudósítást, írást, széleskörű híradást az Unitárius Közlönybe és a Nők Világa kiadvány számára,* szorosabb együttműködést a rovatfelelősökkel és színvonalas számokat. Még sok-sok mindent sorolhatnék. Minden vágyunk, kívánságunk nem teljesülhet. Tökéletesek nem lehetünk, de ha mindenki igyekszik 2009-ben kicsit többet tenni a nőszövetségi munka terén, akkor a „sok kicsi sokra megy" elv alapján többet tudunk felmutatni Isten és ember iránti szeretetből, és Isten országa mibennünk növekedni fog. Adjon a jó Isten minden asszonytestvérünknek testébe erőt, lelkébe hitet és szeretetet, hogy lehessünk „a világ világossága" és „a földnek a sója".

Asztalos Klára

Székely kézművesek Nagyajtán

Az újságokat, napilapokat böngésző olvasó ritkán bukkan olyan írásra, amely valamelyik helyi unitárius nőszövetség tevékenységéről szól. Ilyen „ritka madár" az alábbi írás, amely a Sepsiszentgyörgyön megjelenő *Háromszék*ben látott napvilágot 2008 decemberében. Szerzője Hecser László.

A Nagyajtán szervezett Erdővidéki kézművesvásáron két helyi csoport is jelen volt termékeivel. Az unitárius nőszövetség tagjai gyöngyöt fűzve teremtenek pénzalapot az épülő közösségi ház felszerelésére, a Kriza János Általános Iskola diákjai – talán nem korai kijelenteni – a helyi bútorfestés alapjait teremtik meg.

Közel öt esztendeje Fekete Judit tiszteletes asszony úgy gondolta, jó lenne, ha olyan tevékenységet indítanának, mely a különböző korosztályhoz tartozó hölgyeket kicsit közelebb hozná egymáshoz. Az elgondolást tett követte, s a Míves Házban egyik héten megtanultakat másik héten „lányainak" próbálta átadni. A kis ékszerek, ruhákat díszítő apró csecsebecsék, karácsonyfát ékesítő kézimunkák felkeltették az édesanyák érdeklődését is, s hamarosan „átirigyelték" a kézműves-foglalkozást. Nyár kivételével minden hétfő délután közel húsz asszony gyűl össze. Hogy ezzel az egyháznak, azaz a közösségnek is hasznot hajtsanak, létrehozták az ún. gyöngy-alapot: a faluban megforduló turistáknak, környékbeli vásárokon, vagy éppen ismerősökön keresztül pénzzé teszik az ízlésesen elkészített nyakékeket, fülbevalókat, karpereceket, karácsonyi díszeket. A befolyt összegből a közösségi ház számára vásárolnak felszerelést, vagy egyéb felmerülő kiadás fedezéséhez járulnak hozzá.

Mint Benkő Klára, a nőszövetség titkára elmondta, a megkeresett pénzből függönyt s a gyermekeknek karácsonyi ajándékot szeretnének venni. Fekete Judit szerint viszont a befolyt pénznél fontosabb, hogy a gyöngyfűző asszonyok mára erős és összeszokott társaságot alkotnak, aminek jótékony hatását a hétköznapokban is érezni lehet. Hogy miként? Benkő Klára példaként azt említi, hogy egy súlyos beteg társuknak a kézimunkázás, a közös élmények átélése adta vissza életkedvét, jövőbe vetett hitét. A nőszövetség vadrózsa-mintás, gyönggyel kivarrt és a *Légy hű mindhalálig* jelmondattal díszített zászlója a néhai beteg Baló Piroska keze munkáját dicséri...

UK

Gyógyír egy panaszra

Kolozsváron többen panaszkodtak, hogy nem jutottak hozzá a *Nők Világa* karácsonyi számához. Egyetlen megoldás, hogy megkaphassátok a lapot, az, ha előfizettek rá! – válaszoltam mindenkinek!

2008-ban 433 előfizetőnk volt, és mindenki idejében megkapta és olvashatta a *Nők Világát*!

2009-ben 4 szám jelenik meg és 9 lej lesz az ára. Aki tényleg szeretné olvasni a lapot, január 31-ig még előfizethet az ismert címeken.

Sigmond Júlia

Új év, új téma: külső és belső környezetünk védelme

2008. december 12-e és 24-e között két helyszínen, Homoródalmáson (a háromszékfelsőfehéri, a székelyudvarhelyi és a székelykeresztúri egyházkörök számára) és Szentháromságon (a kolozs-tordai, a marosi és a küküllői egyházkörök számára) szerveztük meg az ötödik egyleti hitértelmező hétvégét.

Ennek a rendezvénynek elsődleges célja az, hogy az ODFIE Választmánya által kijelölt évi témát – 2009-ben ez a *külső és belső környezetünk védelme* lesz – megbeszéljük, illetve kidolgozzuk azokat a tevékenységeket, finomítsuk azokat a rendezvényötleteket, amelyek a téma megfelelő feldolgozását biztosítják.

Alább a Szentháromságon összeírt ötletekből válogattunk. Ezek közül több tevékenységet is a helyi egyletek figyelmébe ajánlunk.

I. Általános – és az országos rendezvényeken megvalósítandó – figyelemfelkeltő és informáló tevékenységek:

- dohányzás és italozás nélküli órák;
- „gyertyafényes előadás" (energia-megtakarítás);
- hangosítás, világítás nélküli hangszeres buli vagy gitárest;
- a természetről szóló rövidfilmek vetítése az előadások, tevékenységek között;
- stand vagy sátor felállítása, ahol információt lehet szerezni e témakörben;
- kiábrándító tényeket felmutató plakátok készítése és kifüggesztése;
- a maroktelefonok kikapcsolását kérő plakát mellé kiírni annak káros és környezetszennyező hatásait;
- a mosdóhelyeken a víz megtakarítását szorgalmazó feliratok, plakátok kifüggesztése (Bolíviában még az esőért is adót kell fizetni!);
- minden rendezvényen legyen sporttevékenység.

II. A belkapcsolatok terén javasolt tevékenységek és programok:

1. EGYHÁZKÖRI TALÁLKOZÓK

- környezetvédelmi témájú filmnézéssel, megfelelő koordinátorral;
- szemétszedés, akár versenyszerűen is;
- olyan helyszínen megszervezni az egyházköri találkozót, ahol van elég fiatal, de nincs működő egylet – ezáltal segíteni őket a felélesztésben;
- a turistaösvények jelzéseinek újrafestése;
- temető- és templomtakarítás; közmunkák;
- szórólapok, illetve plakátok osztogatása a faluban, a templomban;
- számoljuk meg, hogy a szemétgyűjtés során hány zsáknyi hulladékot szedtünk össze, majd ezt írjuk meg a *Hírlevél*nek;

Címjavaslatok rendezvényekre: *Hol élek én; Szenvedélybetegségek; Lelki szenvedélyek; Mi a globalizáció?; Pozitív szenvedélyek (pl. sport); Ellenségünk, vagy barátunk a természet?; Miért hajszoljuk magunkat?; Mit tehetek a közvetlen környezetem érdekében; Én és a környezetem, a környezetem és én; Miért így, mért nem másképp?; 2070; A természet figyel; Meddig fogyasztunk még műanyagot?; Voltunk, vagyunk, leszünk-e?; Cselekszünk, vagy fizetünk?; Köszönjük, hogy itt lehettünk!; Lenni, vagy nem lenni?; A természet velem, én miért ellene?; Ők vajon mit fognak majd látni?; Orosz rulett az élettel.*

2. TEVÉKENYSÉG-AJÁNLÓ HELYI EGYLETEKNEK

- a helyi egylet történetének megírása;
- az elképzelt egylet történetének megírása;
- családfakészítés;
- az adott településről szóló régi történetek összegyűjtése;
- a témával kapcsolatos ifjúsági istentiszteletek;
- közmunkák szervezése;
- faültetés;
- a környék sajátos állat- és növényvilágának számbavétele;
- egyéves verseny különböző helyi egyletek között;
- egyházköri kerékpártúrák szervezése; biciklizés a környék tisztaságáért;
- kézműves tevékenységek;
- kántálás.

Rácz Norbert

Beharangozó

2009-ben – amint ahhoz az előző években hozzászoktunk – az első országos ODFIE-rendezvény a Versmondó és népdaléneklő verseny lesz, amelyet február 20-a és 22-e között tartunk. A pontos helyszínről és a részvételi feltételekről a januári *Hírlevél*ben és az újévi egyleti körlevélben részletesen tájékoztatunk. Addig is: biztassátok a tehetséges versmondókat és jó hangú énekeseket, hogy készüljenek a versenyre!

Iskolai reneszánsz Székelykeresztúron

2008-as iskolahét a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban



Harmadikosok mesejátéka

A közel négyszáz keresztúri diák és a több mint harminc tanár a minden évben megszervezendő iskolahetet 2008-ban a november 16-a és 21-e közötti napokra tervezte. A készülődés persze hetekkel korábban elkezdődött, hiszen tanár és diák egyaránt arra törekedett, hogy a maga részét minél alaposabban vegye ki a munkából. Sok apró gyöngyszemet felfűzve jön létre minden évben az iskolahét gyöngysora, s ez a gyöngysor lehetőséget ad arra, hogy iskolai közösségünkben „valódibb" arcunkat mutassuk egymásnak. Idén a tanárok és diákok a reneszánsz jegyében kötöttek egyhetes „tűzszünetet": a katedra innenső és túlsó oldalán egyaránt az volt a legfontosabb, hogy az iskolahetünk színvonalas, tanulságos és élményekben dús legyen. Az ötletgazda és megbízott koordinátor a mindannyiunk számára kedves magyar szakos tanárnő, Lukács Éva volt.

folytatás a 16. oldalon

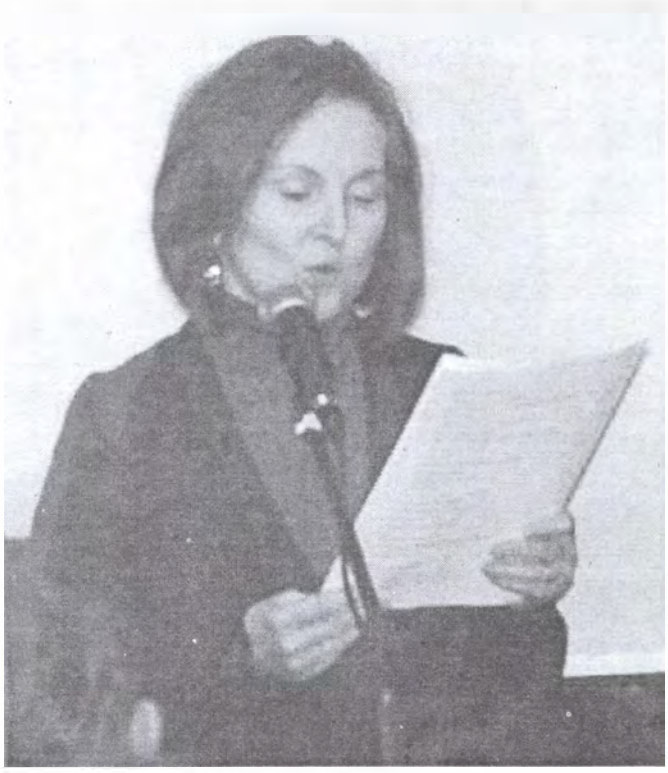
Lakatos Sándor

Iskolai reneszánsz Székelykeresztúron

folytatás a 15. oldalról

A első napon az unitárius templomban emlék-istentisztelettel nyitottuk meg a sort Dávid Ferenc tiszteletére. Ez alkalomból a szószéki szolgálatot Lakatos Sándor lelkész-vallástanár végezte. Az istentisztelet keretében a hagyományhoz híven az iskola kilencedikes diákjai egy Dávid Ferenc-emlékműsorral mutatkoztak be az unitárius gyülekezetnek. Ez ünnepi alkalommal diákjaink Székely-Tiboldi Anikó magyar szakos tanárnő irányításával egy kedves és komoly irodalmi összeállítással álltak helyt.

A hétfőt a legkisebbeknek szenteltük. Az első és második osztályosok Bálint Rozália és Szél Katalin tanítónők segítségével ötletes színpadi műsorral mutatták be, mi mindent tanultak



Sándor Zsigmond Ibolya muzeológus

az eltelt alig pár hét alatt. A szülők zsúfolásig megtöltötték a Balázs Ferenc-díszterem nézőterét, hogy a szerepműsor lejártával megtekinthessék gyermekeik őszi természetes anyagokból készült kézimunka-kiállítását és az elmaradhatatlan töklámpás-kiállítást. Az estét Bartha Márta tanítónő harmadik osztálya zárta, akik – koruk okán is – a színpadon már annyira otthonosan mozognak, hogy egy teljes mesejátékkal tudták szórakoztatni a nagyérdeműt. A műsorszám címe így hangzott: *Mesevilág–csodavilág, földindulás Meseországban.* A színpadi játékon túl a harmadikosok bemutatták saját készítésű meséskönyvüket is.

A következő napon az V–VIII. osztályok diákjai a maguk során a reneszánsz jegyében „Mátyás udvarából" hoztak irodalmi-zenés összeállítást. Az ötletes öltözék és a jól bevált mátyáskirályos történetek színpadi megjelenítése hozta az örökös tanulságok kedves üzenetét. És ha a reneszánsz kora nem lett volna elég kihívás a szereplőknek, a színpadi jelenetek sora az angol nyelvű játékkal folytatódott. Nagy Emese-Tímea angoltanárnő irányításával most még csak játszottuk, mit és hogyan is kell mondani angolul, ha a kalauz a jegyet kéri, ha a költöztető munkások csak angolul beszélnének, vagy ha egyszer majd a British Museum vendégei lehetünk. Mindezt persze úgy, hogy a Let's have fun jelszónak is eleget tegyünk.

Ám az iskolahét nemcsak a diákok közösségét erősíti, hanem a tanári közösség számára is fontos a közös tevékenység. Ez alkalommal, kapva az alkalmon, hogy iskolahetünk alkalmával Rodger Mattlage, a Massachusetts állambeli Concord UU gyülekezet tagja Keresztúrra látogatott, kérésünkre *Tengerentúli testvérkapcsolat* címmel vetítettképes előadást tartott tanári karunk számára. Bemutatójában röviden ismertette az egyesült államokbeli unitárius-univerzalista mozgalom lényegét, majd a székelykeresztúri unitárius gyülekezet és a concordi UU-gyülekezet testvérkapcsolatának két évtizedes történetét; az elhangzottak alapján tanáraink teljesebb képet kaphattak arról az ösztöndíj-rendszerről, amely a fentebb említett testvérkapcsolat alapján jöhetett létre, és amelynek köszönhetően 1996 óta iskolánk gyengébb anyagi helyzetben lévő diákjai nem kevesebb, mint 180 000 dollárnyi támogatásban részesülhettek. Az előadás unitárius felekezetű tanáraink számára is hasznos újdonságokat nyújtott.

A szerda a „dísznap" jelzőt kapta. Ezen a napon már a középiskolások dolga volt bemutatni a nem kis munkával előkészítetteket. Ezen az estén megtiszteltek jelenlétükkel városi tanácsunk képviselői, a székelykeresztúri iskolák elöljárói, a református egyházközség részéről Antal Zoltán esperes, a Molnár István Múzeum munkatársai, támogatóink és sokan mások. Nagy örömünkre szolgált, hogy az est második felében egyházunk főhatósága részéről dr. Szabó Árpád püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, dr. Rezi Elek főjegyző, Gyerő Dávid előadótanácsos és Bálint Benczédi Ferenc kolozsvári lelkész is részt vettek ünnepi esténken.

Zsidó Piroska román szakos tanárnő minden bizonnyal valami titkos varázserővel hatott a diákjainkra, hogy a fiatalok a *Letopiseţul Ţării Moldovei* című színpadi jelenetet jókedvvel és

Hatodikosok reneszánsz műsora

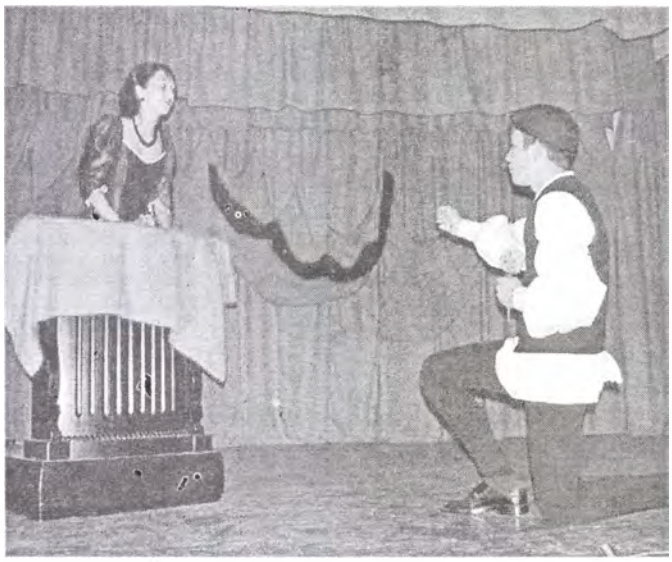


sok ötlettel adták elő – díszmeghívottjaink nagy élvezetére, tudniillik székelyföldi diák számára nem kis megerőltetés és elszántság szükségeltetik egy ilyen jellegű munkához. Meg is volt az elismerés: szinte dörgött a taps. A reneszánsz költők verseiből készült magyar nyelvű versösszeállítás és a William Shakespeare világát megelevenítő angol nyelvű irodalmi összeállítás rövid időre elfeledtette velünk a digitális világ zörejeit, és elvezetett oda, ahol a reneszánsz világ színei, hangjai és rímei igazán otthonra találnak. Ez utóbbi nagyszerű bemutatók Lukács Éva magyar szakos, Tatár Kinga és Nagy Emese-Tímea angol szakos tanárok odaadó munkáját dicsérik.

A díznapunk nem lett volna teljes, ha Sándor-Zsigmond Ibolya muzeológus nem hozott volna ismét egy csipetnyi történelmet a Molnár István Múzeum mélyéről. Előadásával megnyitotta azt a múlt század első feléből megörökített fényképekből szerkesztett kiállítást, amely a Nagy Béla-hagyatékból került ki, és amely Székelykeresztúr képekbe zárt múltjába ad betekintést. A kiállítás (harmadik helyszínként) iskolánk dísztermében talált ideiglenes otthonra.

Nagy Béla Székelykeresztúr és környéke talán legjelentősebb fotográfusa volt. Munkásságát 1926 és 1966 között fejtette ki. Saját fotóműhelyt működtetett és gyakorlatilag semmilyen közösségi történés nem kerülte el figyelmét. Munkásságának köszönhetően máig megmaradt fotók révén pillanthatunk bele alma materünk közösségi életébe és csodálhatjuk meg iskolánk néhai tárgyi felszereltségét. Nagy Béla fotónegatív-hagyatékának köszönhetően, amely ma a Molnár István Múzeumot gazdagítja, Sándor Zsigmond Ibolya muzeológus, Czire Alpár tanár és jómagam együttműködésében sikerült a világháborúk közt siralmas állapotba jutott iskolatablókat maradványaiból helyreállítani. Reméljük, hogy a város múzeuma és az ősi gimnázium között az elmúlt években bejáratott sikeres együttműködés továbbra is megmarad.

A vezetőtanács határozata alapján, az iskolahét díszestélyén, idén a következők részesültek tiszteletnyilvánításban:



Rómeó és Júlia

Dobos Albertnek, a Formula Prima Kft. tulajdonosának, Bartha Alpár lelkésznek, ifj. Szombatfalvi József lelkésznek és feleségének, Erikának, valamint id. Szombatfalvi József lelkésznek díszoklevél átnyújtásával köszöntük meg az iskolánknak nyújtott támogatást. Végül, de nem utolsósorban dr. Szabó Árpád püspök számára ajánlottuk fel az örökös tiszteletbeli diák címet. Mindig megtisztelő marad iskolánk számára, hogy az 1940-es évek második felétől a későbbi főtisztelendő úr iskolánk diákja lett. Az államosítás következtében generációja arra kényszerült, hogy tagjai „az államosított iskola végzőseinek" neveztessenek. A felajánlott díszoklevél ilyen értelemben a tiszteletnyilvánításon túl akár megkésett ballagási oklevél is lehet, kifejezése

folytatás a 18. oldalon

A padon

Vár.

Ha odalépnél hozzá megkérdezni, miben mesterkedik, azt felelné, hogy a lányt várja vagy a férfit, vagy az embert, akit valahol elvesztett félúton. Nem kérdezné meg, hogy miért vagy kíváncsi, nem morogna vagy zsörtölődne. Egyszerűen válaszolna, a legnagyobb őszinteséggel, mintha hosszú idő óta erre a pillanatra várt volna.

Cigarettázik.

Ha egyetlen pillanatra abbahagyná a változó égbolt a felhők gyülekezését, talán eldobná az utolsó csikket, és soha többé nem érintenék ujjai egy-egy filter puha, mégis durva felületét. Abban a pillanatban, mikor már el lehetne dönteni, hogy esni fog-e vagy hétágra süt majd a Nap, képes lenne lezárni az utolsó gesztust is, amely a megszokott, monoton élet fele fordítja mindennapjait.

SMS-t ír.

Ha abban a percben meggondolná, kinek és hogyan fogalmazza a mondandóját, biztosan te lennél az utolsó, aki eszébe jutna. Írna a szüleinek, a barátnőnek, az egykori kollégáknak, de számodra nincs mondanivalója. Régen történt, mikor még meséltél, és ő hallgatta, s te is úgy ittad egy-egy szófoszlányát, minta az utolsó hangokat hallanád életedben. Most nem hozzád szólnának a sorok.

Lehajtja a fejét.

Ha belegondolnál, rájönnél, hogy talán túlságosan egyedül érzi magát. Észrevennéd, hogy ezt a magányt önmagának termeli, szántszándékkal, ismerve a következményeket. Tudnád, kicsit mindig szenvedtette magát. Bizonyára sajnálnád, mégis büszke lennél rá, hiszen ő hozza döntéseit, s vállalja a következményeket. Mégsem lennél képes haragudni rá a balga lépésekért. Tapsolnál és köszönnél a büszke főhajtásnak.

Sír.

Ha feltennéd a kérdést, nem túl elcsépelt-e ez, nem túl megszokott-e és ezerszer kibeszélt-e, válaszként csak önmagaddal takarózhatnál. Hiszen tudnád, hogy bár annyira megszokott, mégis minden könnycsepp más. Ismernéd az útjukat, látnád, hogyan érnek majd véget, s hogyan kezdődnek újra, mégis kíváncsian lesnéd az újabb kifakadást. Kicsit te is sírnál őmiatta.

Ebben biztos vagyok. Fogod a kezem, s közben azt reméled, néhány erőteljes szorítással én is erőt adhatok. Pedig képtelennek tartom, hogy önmagam hite nélkül az utadba álljak. Engednélek sírni. Akarnám, hogy fájjon. Táncolnék és tapsolnék örömömben, ha zokogni látnálak. És nem a károrömért, hanem mert melletted néha én is képes vagyok könnyeket csalni a magam szemébe. Megkésve ugyan, de tudok. Mert én is önzőnek születtem, s a gyarlóság határai túl szélesek ahhoz, hogy bőséggel lavírozzak benne. Kicsi vagyok, s mégis elhiszem, hogy nélkülem hiányosabb lenne a Föld. S talán rajtad tölteném ki a haragomat, benned keresnék hibákat, téged okolnálak, ha nekem fáj valami.

Kicsit sem fejlődtem azóta, hogy láttál ott, a már mesebeli térnek számító kerek erdő szélén. Azóta sok-sok szálat festett deresre hajamban az idő...

Máthé Kincső

Iskolai reneszánsz Székelykeresztúron

folytatás a 17. oldalról

annak, hogy az egyház főpásztora iskolánk örökös tiszteletbeli diákja. A szóbeli köszöntések Andrási Benedek igazgatóhelyettes részéről hangzottak el, míg a díszokleveleket Varró Margit igazgatónő adta át.

Iskolahetünk hagyományává vált az elmúlt években az is, hogy osztályközösségeinkről és tanári karunkról dokumentum értékű csoportképek készülnek, a maratoni fotókészítés legszebb pillanata mégis az a stadionban készített nagy csoportkép, amelyen a szó nemes értelmében *mindenki* (kb. 400 személy) jól kivehetően látható. Czire Alpár tanár-fotográfust dicséri ez az akció.

A csütörtök visszahozott mindannyiunkat az iskolahét eredeti témájához. A délután folyamán általános műveltségi vetélkedőre került sor: diákjaink a reneszánszkori ismereteiket mérték össze. Közvetlenül a csoportos vetélkedő után vette kezdetét a reneszánsz-est.

Az évek során több kiadásban jelentkezett a „történelmi korok báljai" néven emlegetett rendezvénysor. Idén a reneszánsz jegyében régies ruhákat öltöttünk, korhű ételeket készítettünk, reneszánszkori táncot tanultunk. Diákok és tanárok egyaránt igyekeztek az alkalomhoz hűen készülni. A tanári kar jó példával kívánt elöljárni, tehát nemcsak hogy az öltözködésben vett részt a korabeli hangulat megteremtéséért, de színpadi játékkal is meglepte az iskola diákjait. A nagy sikert arató tanárok maguk is örömmel bizonyították be, hogy nemcsak a katedránál, de a színpadon is megállják helyüket.



Tanárok színdarabja

Az iskolahét zárásaként került sor a döntetlennel végződött tanár–diák labdarúgó mérkőzésre. Az asztalitenisz bajnokság, majd az esti buli kerekítette ki a kimerítő hetet. Iskolánk igazgató-helyettese, Andrási Benedek a vasárnapi istentiszteleten mondott szószéki beszédével bezárta az Úr kétezernyolcadik esztendejének iskolahetét.

Újra együtt

Háromszéki beszámoló

Elsőként körútra kerekedtünk. Október 17-e és 19-e között Kertész Ágnes, Lurtz Zsolt (Csuti), Szász András, Pájer György és mi, a köri képviselők, Kökösi Emese és Györgyilyés Izolda indultunk útnak. A körút témája az értékek voltak. Nagy örömünkre a legtöbb helyen örömmel fogadtak, így sok heves és érdekes vita alakulhatott ki. A téma kapcsán felfedezhettük egymás fontos értékeit, és jobban megismertük egymást.

A következő rendezvény, a nemzet- és egyháztörténeti vetélkedő volt, amelyen szép létszámban jelentünk meg. Voltak, akik az utolsó percekben is izgatottan tanultak, mások nyugodtan sétálgattak a kollégium folyosóin. Az egyéni verseny után csoportos vetélkedőre került sor. A csapatok különböző korosztályok tagjaiból álltak, így kellett összemérjék tudásukat. Díjat is hoztunk haza, amire nagyon büszkék vagyunk. Ezt követően a dévai zarándoklaton megemlékeztünk Dávid Ferencről.

November 14–16-án körútra indult a két köri képviselő és az ifjúsági lelkész. Kipróbáltunk néhány új játékot, amelyek sikeresnek bizonyultak, jókat nevettünk. Miután a csapat összehangolódott, két vagy három csapatra oszlottunk, s mindenik kapott egy-egy feladatot. Az első csapat amellett kellett érveljen, hogy van Isten, a második pedig amellett, hogy nincs, és olyan helyeken, ahol a létszám megengedte, a harmadik csapat a *három az Isten* elv mentén kellett hogy állást foglaljon. Miután a csapat tagjai egymás között megbeszélték az érveiket, kezdődhetett a „hitvita". Sok helyen heves szócsaták alakultak ki. Az egyletesek a természetből, fizikából, kémiából, mindennapi életből és nem utolsósorban a Bibliából kerestek bizonyítékokat állításuk alátámasztására. A vitát a csúcsponton lezártuk, majd Bíró Attila ifjúsági lelkész rövid és szép előadást tartott arról: honnan is tudhatjuk, hogy van Isten. A végén búcsút vettünk régi és új barátainktól, megköszöntük a fogadást, és mentünk tovább a következő helyre, ahol már vártak.

A téli ünnepek közeledtével a sepsiszentgyörgyi egylet arra gondolt, hogy egy mikulásos hangulatú köri találkozóval lep meg minket. Ezt december 5–6-án szervezték. A bejelentkezés után mindenki fel kellett hogy menjen a templomba, hogy elrejtse az ajándékot, amit hozott, majd ismerkedő játékra került sor. Érdekes volt a *kíváncsi doboz* nevű új játék, amely által érdekes adatokat tudhattunk meg egymásról. Ezt követően felmentünk a templomba, és az esti áhítat után mindenki keresett magának egy csomagot. Ez az érdekes és új programrész nagyon tetszett mindenkinek.

Az est folytatásaként vacsoráztunk, majd egy remek előadásban volt részünk a kökösi egylet részéről, akik a *Gyufaárus kislány* című történetet játszották el. Az előadást követően Mikulás-bulin vettünk részt.

Szombaton, reggeli után következett a bizalomjáték. Nagyon szórakoztató volt, és nem kis bátorság kellett hozzá! Körülbelül húsz percen át kellett behunyva tartanunk a szemünket, míg a szentgyörgyi egyletesek különböző tárgyakkal érintettek, különböző folyadékokkal itattak és végtelennek tűnő sétára vittek. Ám végül a templom harangtornyának bejáratánál találtuk magunkat. Aki akart, az felmehetett a haranghoz is. Ezután a Lóti-futi elnevezésű vetélkedő kezdődött, amelynek az volt a lényege, hogy a csapatok a kitűzött helyekre érjenek el, és ott a feltett kérdésekre válaszoljanak. Ez jól kifárasztotta az egyleteseket, így ezután jól esett az ebéd mindenkinek. A kiértékelőt követően hazaindultunk.

Nagyon jól kezdődött ez az egyleti év a háromszéki egyházkörben. Reméljük, hogy a fiatalos lendület megmarad mindannyiunkban, és tovább tudjuk adni az utánunk következőknek is.

Györgyilyés Izolda és **Kökösi Emese**

Kedves Gyermekek, Barátaink!

Volt az itáliaiaknak egy pásztor-királyuk, akit Zan néven tiszteltek. A latin nyelv későbbi alakulása e nevet *Janná* formálta, és a mitológia ősi törvénye szerint a későbbi korok istenné avatták. Különös módon kettős fejjel ábrázolták, mégpedig úgy, hogy a fejeket tarkójukkal egymáshoz illesztették - ezt nevezzük Janus-arcnak –, hogy két ellentétes irányba nézzenek. Mint két őrszem. Így tekintették Jan isten hajlékának a kapukat, hiszen a legcélszerűbb, ahol tartózkodhattak, éppen a házak kibejáratai voltak. E múltba néző, de egyben jövőbe tekintő római istenség a kezdetek védnökévé vált, ezért szerencse-istenként tisztelték. Amikor a rómaiak a tízhónapos évről áttértek a tizenkét hónapos évre (J. e. 8–7. század), az első hónapot Mensis Januarius néven Janus istennek szentelték, mint aki az új év küszöbén búcsút int a múltnak és az új év felé tekint.

E mitológiai időutazás után ez év kezdetén szeretettel kívánunk nektek „szerencsés" rejtvényfejtést. Izgalommal várjuk válaszaitokat március 1-jéig a következő címekre:

Postán: **Fekete Levente**
527005 Aita Mare, str. Főút 349. Jud. Covasna,
illetve elektronikus postán: levente63@gmail.com

A magyar „Mensis Januarius" (15 PONT)

Mi a magyar megnevezése január hónapnak?

..... (5 p.)

Mit tudsz róla ? Milyen januári népszokásokat ismersz ?

.....

.....

..... (10 p.)

Indián január (10 PONT)

Az észak-amerikai indiánok is neveket adtak az év hónapjainak. Megtudod, hogyan nevezik az év első hónapját, ha megfejted a rejtvényt és összeolvasod függőlegesen a kezdőbetűket:

.....

_ _ _ _ _ : Sára egyiptomi szolgálója (1Móz 16,16)
_ _ _ _ _ : Nér fia, Izrael hadseregparancsnoka (1Kir 2,5)
_ _ _ _ _ : Ahasvérus (Xerxesz) király felesége (Eszter 1,9)
_ _ _ _ _ _ : kisprófféta, aki megjövendöli az Edom népére lesújtó istenítéletet. Az Ószövetség 31. könyvének írója
_ _ _ _ _ _ : A szíriai Antiokhiában létrejött keresztény gyülekezet egyik vezetője, akinek Nigger a melléknéve (ApCsel 13,1)
_ _ _ _ _ _ _ János: A legendás hírű törökverő hadvezér (1407–1456)
_ _ _ _ _ _ Pippo: Zsigmond király hadvezére (1369–1426)
_ _ _ _ _ _ István: I. Lajos hadvezére (kb.1300–1353)
_ _ _ _ István: Az *Egri csillagok* (Gárdonyi Géza) hős várkapitánya

„Szerencsenövény" (5 PONT)

Mi a magyar neve annak a gyógynövénynek - latinul *viscum album* –, amely lombhullató fákon, öreg gyümölcsfákon élő félélősködő cserje, és a fák ágain kis zöld bokrokat képez? Termése borsónyi, éretten áttetsző-fehér, kétmagvú, húsos, ragadós. A növény hatóanyaga a 0,5 cm-nél vékonyabb leveles szárrészekben van. Ősztől tavaszig gyűjthető. A legértékesebb az almafáról gyűjtött. Úgynevezett ázalék-teát kell készíteni belőle: 250 ml szobahőmérsékletű vízben 2–4 kávéskanálnyi őrleményt áztatunk estétől reggelig. Ennek felét reggeli előtt, másik felét reggeli után. Délután még egy adag iható. Beállítja a vérnyomást. Csökkenti a túlzott izzadást, vérzéscsillapító, görcsoldó, immunrendszer-erősítő hatású.

Bár kevés szakkönyv említi, nagyon figyelemreméltó, hiszen a cukorbetegség nagyon gyakori: „A _ _ _ _ _ _ az egész mirigyrendszert kedvezően befolyásolja. Ugyanakkor annyira jó hatással van a hasnyálmirigyre, hogy cukorbetegség esetén a folyamatos teakúra megszüntetheti a kiváltó okokat." (*Gyógyító természet*, Corvin kiadó 2007. 33. oldal.)

Egy kedves népszokás szerint aki szilveszter éjszakáján az éjféli órában megforgatja a feje felett ezt a növényt, annak teljesül titkos vágya.

Fejtsd meg a betűrejtvényt, és írd be az idézet üresen hagyott helyére gyógynövényünk nevét.

NGYÖFGYA

Egy régi kolozsvári (15 PONT)

	A	T	Ú	N	D	E	H	A	N	E	M	I
	R											R
	Á											M
A	S			S	A	N	O	L	I	A		A
Z				E						H		C
S				L						O		E
S				I						S		C
I				N	V	I	S	S	Z	A		I
V				A	I							L
E	S	S	Z	Ö	N							I
					N							A
					A			H	K	A	S	C
		O	D	A	F			A				
		L						N				
		Ö						N				
		F	E	R	Ö	L	E	A				

								L	Ő	R	I	N	C

„1566. január 20-án kezdte Dávid Ferenc először a háromság dogmáját tagadni és ugyannak ellentmondott" - olvashatjuk abban a krónika-töredékben amelyet ..... Lőrinc hagyott ránk. Ha elindulsz a nyíl irányában fölfele, kiírod az összes női nevet, majd azok kezdőbetűit a kijelölt négyzetekbe beírod, megtudod a krónika írójának a családnevét. A maradék szavakból pedig elolvashatod az utasítást, hogy hogyan kell a labirintusban haladnod.

Annyit még elárulunk a krónika írójáról, hogy ötvösmesterként is maradandót alkotott, de többször volt Kolozsvár királybírája is. Ennek a családnak az egyik házában működött a *Korunk* szerkesztősége 1974-ig. Itt a kapualj kőtábláján a következőket olvashatjuk: *Uxor bona est viri corona* azaz „A jó asszony a férjének koronája" és *Amicus fidelis est protectia*, magyar fordításban „A hű barát erős védelem".

A fentieket Botár Imrének a budapesti *Unitárius Élet*ben megjelentetett cikke nyomán közöljük.

Kedves Rejtvénykedvelő Olvasók!

Az *Unitárius Közlöny* 2009-ben egész éves rejtvénypályázattal is kedveskedik Önöknek. A februári lapszámtól kezdve sorozatszámmal jelzett rejtvényeinkben híres magyar, amerikai és angol unitáriusok nevével találkoznak. Fejtsék meg a 12 rejtvényt, a fősorokban található neveket havonta írják be az alább közölt űrlapra. (**Kérjük, ezt feltétlenül vágják ki és tegyék el, mert egész évben, havonta használniuk kell!** A részletes útmutatást decemberi számunkban közöljük). 2009 utolsó hónapjára a rejtvénysorozat megoldása egy szép idézet lesz a neves erdélyi író, Tamási Áron Balázs Ferenc mészkői unitárius lelkészt, írót, utazót búcsúztató beszédéből, amely a temetésen hangzott el. Ezt a decemberi számban megjelenő négyzethálóba kell majd beírniuk. **A pályázaton való részvételhez szükséges a 24 híres unitárius személyiség neve és az idézet is!** Forrásanyagként felhasználható az *Unitárius Ösvény* című ODFIE-kiadvány.

A helyes megoldás beküldői között 2010 tavaszán értékes tárgynyereményt sorsolunk ki.

Hasznos és kellemes rejtvényfejtést, sok sikert kíván a rejtvényszerkesztő, *Forrai Tibor*

A REJTVÉNYFEJTŐ NEVE:

1. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 45.:	.....
2. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	függőleges 18.:	.....
3. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 38.:	.....
4. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 41.:	.....
5. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 41.:	.....
6. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	függőleges 27.:	.....
7. rejtvény:	vízszintes 7.:	.....
	függőleges 1.:	.....
8. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	függőleges 21.:	.....
9. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 41.:	.....
10. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 42.:	.....
11. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 41.:	.....
12. rejtvény:	vízszintes 1.:	.....
	vízszintes 47.:	.....

Novemberi rejtvényeink megfejtése: *Gyónás*: Nem bűn, lányom, csak tévedés. *Kézcsók*: Püspökruhába öltöztem, hogy el tudjak menekülni.

Könyvjutalmat nyert Szabó Melinda tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Ambrus Lajos** tanár, költő (Korond), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Benedek Jakab** lelkész (Segesvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Dezső Alpár** lelkész (Ádámos), **Györgyilyés Izolda** diák (Kökös), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Kovács István** lelkész, EUE közügyigazgató (Sepsiszentgyörgy), **Kökösi Emese** diák (Brassó), **Lakatos Sándor** lelkész, vallástanár (Székelykeresztúr), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Máthé Kincső** diák (Sepsiszentgyörgy–Vargyas), **Nagy László** lelkész, esperes, EUE főjegyző (Marosvásárhely), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Rácz Norbert** ifjúsági lelkész, ODFIE-elnök (Kolozsvár), **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), **Sigmond Júlia** ny. bábszínész (Kolozsvár)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
2. szám. 2009 február
Ára: 1,50 lej

A munka és értéke



Nagy a hasznuk az ellentétes tapasztalatoknak! Igazságkereső vagy értelmezésre vezető kérdéseket ébresztenek az emberben.

Nemrégiben egy beszélgetés során, amely nagyjából a boldogulás és a szegénység körül zajlott, egy huszonhét éves fiatalember egyszer csak lemondóan legyintve ezt találta mondani: „Áhh, ki szeret dolgozni?!" A hirtelen beállt csendben, gondolom, ki-ki magába nézett, latolgatva: vajon én, minden más szempontot félretéve, szeretek-e vagy sem dolgozni? A fiatalember mondása mindenesetre szíven ütött, annyi kiégettség, annyi beletörődött tompaság volt a hangjában. Huszonhét évesen! Amikor pedig pályát, célt, ívet, karriert, távlatokat firtatnak az ifjú emberek!

A másik tapasztalat pedig:

Szerkesztői munkámnak természetes része, sőt feltétele, hogy szerzőket kérek fel újabb és újabb írások elkészítésére. (Hiszen a szerkesztő nem keresztespók, hogy hálója közepén gubbasztva csak várja a „finom falatokat".) Az utóbbi két hónapban két olyan szerzőt is felkértem, akik – lelkészek lévén – pillanatnyi habozás nélkül azt mondták, szinte szóról szóra ugyanúgy: „Hiszen ez is a lelkészi munka része! Ha kérnek, akkor *természetesen* eleget teszek a kérésnek."

Íme, a két ellentétes tapasztalat. Rögtön adódik azonban a „de" is: míg a reménytelenül rezignált fiatalember mondása csak a munkára, a dolgozásra, a „csinálásra" vonatkozott, addig a két lelkész válasza a hivatásról szólt. Munka és hivatás – egyáltalán nem szinonimák! De már ki is rajzolódik előttünk az erőtér: hajlam, tehetség, hivatás, szakma, képesítés, állás…

Ki tudná megmondani, hány olyan ember él közöttünk, aki természetes hajlamának – mi több, elkötelezett, tudatosan vállalt hivatásának – megfelelő munkát végez?! Hányan tanulták azt, amihez igazán kedvük volt (és hányukat irányították a szülők vagy az előrelátó, „okos" egzisztenciális megfontolás olyan szakma felé, amihez *nincs* kedvük), és hányan dolgoznak szakképesítésüknek megfelelő munkahelyen? Hányan vannak olyanok, akik szükségből pályát módosítottak; akik, bár tanárnak tanultak, élelmiszer-kereskedésből élnek meg vagy autóalkatrész-forgalmazással keresik kenyerüket?

Szociológiai jellegű kérdés. De engem most inkább az erkölcsi nézőpont érdekel.

Amikor ezt halljuk, erkölcs, lássuk be, valamiféle nyomorú elneveltség folytán elsősorban a nemi erkölcsre korlátozódnak képzeteink. Erkölcsös az, aki nem lép félre házasságában. Erkölcsös az, aki fel tud háborodni, ha mások félrelépéséről tudomást szerez. Holott is az erkölcs az életünk minden szeletkéjére kiterjed. Még a szórakozásunk minősége is jórészt erkölcsi kérdés, amennyiben ajánlott, helyes, jó, erkölcsös az értékesebb, tartalmas, hasznunkra is váló szórakozási lehetőséget választanunk.

Hát még a munka erkölcse! Attól a baljóslatú tételtől elindulva, hogy Isten az édenkertből való kiűzéssel párhuzamosan „a homlok verejtékét" – vagyis a munkát – jelölte meg az ember boldogulásának kulcstényezőjeként, egészen addig az axiómáig, hogy „a munka nemesít", végtelenül bonyolult, szerteágazó, a magánvilágba és a társadalmi kontextusba mélyen behatoló erkölcsi kérdések televényévé lett a munka. A keresztény ember számára a munkával kapcsolatos isteni és erkölcsi elvárások többé-kevésbé jól körvonalazottak, s mindig elszakíthatatlanul az igazságosság, a méltányosság és a szolidaritás fogalmainak közelében sejlenek fel. „Aki lopott, ne lopjon többé, hanem dolgozzék, és keressen kenyeret keze munkájával, hogy legyen miből adnia a szűkölködőknek" – mondja az apostol (Ef 4,28). A munka tehát közösségi célzatú és hatókörű. A félműveltek olykor nagy

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

Sokszínű egység

Közhelynek számít már az a szólásmondás, miszerint ha két magyar ember találkozik, azonnal háromfelé húznak. S bár ez a megállapítás matematikai lehetetlenség, mégis megfontolandó, hiszen a karikatúrának sem az a célja, hogy pontosan betartsa az arc arányait, hanem hogy kiemelje annak jellegzetességeit. Valóban annyira széthúzó nemzetnek lennénk a fiai-lányai? És ha van is benne valami igazság, miért bélyegezzük meg magunkat ezzel az egyáltalán nem hízelgő jellemmel? Talán valamiféle tehetetlenségből fakadó beletörődés jele lenne ez? Engem mindig foglalkoztatott a kérdés, de megvallom őszintén, egyértelmű választ nem találtam rá. Talán nincs is egységes válasz mindenre, így nem lehet általánosítani, vagy – helyesebben – nem volna szabad általánosítani semmilyen kérdésben.

Pál apostol megfogalmazása szerint az irigység és a széthúzás, a viszálykodás a testiesség jele. Így ír erről a galátaiakhoz intézett levélben: „A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Ezekről előre megmondom nektek, amint már korábban is mondtam, akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklik Isten országát." (Gal 5,19–21)

Amikor ezt a felsorolást végigolvassuk, valljuk be őszintén, sok tekintetben magunkra ismerünk – vagy legalábbis a minket körülvevő világra, amelyben élünk. Úgy tűnik, a mi világunk kimondottan a testiség világa, és bizony igen hiányos benne a lelkiség, mert ha mérlegre tennénk, amit Pál apostol a lélek gyümölcsének nevez, éspedig: „...szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás", bizony messze alulmaradna a test cselekedeteivel szemben.

Szeretnénk magunkat igazolni, de előbb feltesszük a kérdést: vajon még mindig a testiesség szintjén mozgunk? Vallási tekintetben még mindig a könnyű tápláléknál tartunk? Lelkiekben nem találtuk meg az egységre vezető lelkiség gyümölcseit? Más szavakkal: még mindig nem váltunk felnőtté a kereszténységben? Amikor a feddő sorokat írja Pál apostol, a korintusi gyülekezetet csak öt éve alapították! Pál apostol szemrehányó panaszában mégis úgy érezzük, hogy elégedetlen azzal, hogy az öt éve alapított gyülekezet még mindig a testiesség és vallási kiskorúság jeleit hordozza magán. Ha ehhez hozzávesszük a keresztény világ kétezer éves történetét, mára mindenképpen a teljes vallási nagykorúságnál kellene tartanunk!

Ami minket, erdélyi keresztényeket illet, talán éppen felekezeti megosztottságunk nyújthatott többek között alapot a „széthúzó nemzet" megbélyegzésre. Csakhogy szerintem a felekezeti megosztottság, bár első hallásra negatív felhangot üt meg, a mi sajátos erélyi hagyományunk szerint inkább büszkeségre és örömre okot adó valóság, mert amíg másutt, „jobb helyeken" a másként hívőkért máglyák lobbantak tűzre, börtönláncok csörrentek, addig itt, Erdélyben az elfogadás jegyében lelkiismeret- és vallásszabadságot hirdettek. Szoktuk is mondani büszkén, hogy 300 évvel megelőztük a világot – legalábbis a vallás- és lelkiismeretszabadság dolgában.

Mindenki törekszik az egységre, az egyetértésre, az együvétartozásra, ehhez nem fér kétség, mégis a széthúzás, irigység és viszálykodás jellemzi ma is a társadalmat, amelyben élünk, és bizony sok esetben a lelki közösséget is, ahová tartozunk. Miért van ez így? Azért, mert az egységen és egyetértésen sokan a saját véleményük kötelezővé tételét értik, holott az egység és így az igazság is *sokszínű* lehet. Vegyünk egy egyszerű példát! Képzeljük el, hogy egy képzőművészeti főiskola műtermében vagyunk. A műterem közepén áll a modell, akit a tanoncoknak le kell rajzolniuk. A tanulók körbeállják a modellt és lerajzolják azt, amit maguk előtt látnak. Mindenki ugyanazt rajzolja, de csak annyit és úgy, amennyit és ahogyan lát belőle. A tanár körbemegy és figyeli annak a rajzát, aki szemből rajzolja, és azt mondja: jó, ez valóban hasonlít, az árnyékok és fények megfelelően vannak érzékeltetve. Aztán eljut ahhoz a diákhoz, aki oldalról rajzolja, és annak is azt mondja, hogy jó és helyes, pedig a modellt most profilból látja. Aztán eljut ahhoz is, aki hátulról rajzolja, és neki is igazat ad, sőt megdicséri, mert ő így látta a modellt abból a helyzetállásból. Így vagyunk mi is az Isten egységével és annak sokszínűségével, tanítjuk a szolgálatunkon át hitünket úgy, ahogy megadta nekünk Isten. Aztán mégis

> *„...mert még testiek vagytok. Amikor ugyanis irigység és viszálykodás van közöttetek, nem testiek vagytok-e, és nem emberi módon viselkedtek-e? Ha az egyik ezt mondja: „Én Pálé vagyok", a másik pedig azt: „Én Apollósé", nem emberi módon beszéltek-e? Hát ki az az Apollós, és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívővé lettetek; mégpedig ki-ki úgy szolgál, ahogy megadta neki az Úr. Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja."*
> *(1Kor 3,3–7)*

sokszor még ott tartunk, hogy „én Pálé vagyok, én Apollósé". Ma is feszültségeket érzünk felekezeti hovatartozásunk körül. Sőt a világvallások konfrontációját véljük látni az iszlám fundamentalizmus terrorizmusa és a nyugati keresztény világ hadereje között. Pedig nem az a fontos, hogy kiéi vagyunk, hisz ahogyan Pál apostol fogalmaz, ők szolgák csupán, akik a munkát elvégzik, az egyik plántál, a másik öntözi, de a növekedést egyedül Isten adja. Az az Isten, akinek egysége felől sem tudunk egységes álláspontot képviselni, mert olyan, mint a fény, amely annyira természetes, hogy rá sem figyelünk, hacsak nem süt a szemünkbe, de akkor is csak annyit tudunk mondani róla, hogy vakítóan fényes, hogy melege betölt mindent, de körülírni nem tudjuk, annyira „egyszínű", de aztán egy fizikai jelenség folytán a fény megtörik és elénk tárulkozik az egység káprázatos szivárványkoszorúban és megérinti szívünket.

Ez a személyes szívbeli megérintés a mi legbensőbb személyes hitünk, aminek növekedését Isten adta, függetlenül attól, milyen vallásos hagyományba születtünk bele, hová plántáltak

folytatás a 4. oldalon

Mezei Csaba

Ki az esperes a kolozs-tordai egyházkörben?

Rüsz-Fogarasi Tibort, a kolozsvár-monostori gyülekezet lelkészét 2008. július 12-én választották meg a Kolozs-tordai Unitárius Egyházkör esperesének. Újonnan megválasztott köri tisztségviselőként eddigi életútjáról, terveiről, egyházképéről kérdezte őt Sándor Krisztina.

S. K.: Hol született, hol nevelkedett?

R.-F. T.: Segesváron születtem 1967. szeptember 27-én harmadik gyermekként, egyszerű munkásszülők családjába. Enikőnek reméltek, de Tibor lett belőlem. Talán innen ered, hogy a házimunkát szívesen végzem, erősen családcentrikus vagyok, és szeretek másoknak segíteni. Ezt nem öndicséretnek szántam.

Gondtalan, szép gyermekkorom volt, hála drága szüleim önzetlen szeretetének. Nagyon korán kellettem az iskolának,



mert gyermekhiánnyal küszködtek. Így történt az, hogy még nem voltam 6 éves, és beültem az iskola padjába. A 18. évemet már érettségizettként és sikeres felvételizőként a katonaságban töltöttem be.

S. K.: Milyen út vezetett a lelkészi pálya felé?

R.-F. T.: Gyermekkorom egyik meghatározó élménye a vallásóra volt, mindig nagy csodálattal néztem fel a mindenképp nagy Nagy Ferencre. Pályaválasztásomat – gyakorlatias beállítottságú révén – inkább az akkori rendszer (vagy a jó Isten?) azon döntése hozta meg, hogy az állami egyetemeken a felvételi nyelvét kötelezően románra változtatták, én meg erre azt mondtam, hogy soha! Szüleim egyházhoz való ragaszkodása, édesapámnak az egyházért végzett több éves munkája, na meg a szeretetteljes biztatás is arra a nagy döntésre vezettek (11 nappal a felvételi előtt), hogy a teológiára menjek. Amikor Nagy Ferenc meghallotta, hogy mit akarok, kijelentette, hogy késő, nem foglalkozik velem. De a drága Piroska néni – a jó Isten nyugtassa békében! – azt mondta: „Hadd el, Feri, mert én segítek neki". A nagy elhatározás után öt nappal, amikor már a kátét és a szentírási részeket szinte mind tudtam, Feri bácsi, aki fél füllel hallgatózott, azt mondta: „Te, ebből még lesz valami", és öt napig azután ő „kezelt". Így kerültem sikeres felvételi, majd honvédelem után a teológiai intézet padjaiba.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

R.-F. T.: Huszonhárom éves friss végzősként Fogaras-Nagyszebenbe helyeztek ki lelkésznek. Azon a nyáron duplán „fogarasiasodtam", ugyanis egyfelől felvettem feleségem Fogarasi nevét és másfelől Fogaras városába költöztem. Fogaras és Nagyszeben két külön világ volt – Fogaras a bensőséges, kedves falusias gyülekezet áldott lelkületét kínálta fel, Nagyszeben pedig a nagyváros kihívásait, de ugyanakkor szeretetteljes fogadását. Mivel feleségem, Enikő már Kolozsváron tanított az egyetemen, egy év után kértük az áthelyezést. Nehéz szívvel jöttünk el onnan, de elkerülhetetlen volt, mert az ingázás Kolozsvár és Fogaras között teljesen kiszipolyozott.

Ezt követően Tordatúrban folytattam a lelkészi szolgálatot, abban a gyülekezetben, ahonnan az elődömet elkergették. Mivel a lelkészi lakásban már több éve nem lakott senki – nem volt ott sem fűtőtest, sem fürdőszoba, és az első gyermekünk már útban volt –, nem költöztünk be, hanem Kolozsváron, az egyetem által felajánlott tanári bentlakási szobában éltünk hat évig. Híveim azt mondták: ha fürdőszoba kell, készítsek magamnak. Így aztán hat éven át épült a fürdőszoba, pusztán külföldi támogatásból. 1998 nyarán egy nagyobb holland segítséggel felújítottuk a templomot és a paplakot, és beköltöztünk. Bár a gyülekezet hosszú ideig neheztelt ránk, hogy miért nem laktunk helyben, mégis elfogadtak, és igazi lelki kapcsolat alakult ki. Működött a nőszövetség és az ifjúsági egylet is. A templom javítására az évek folyamán több közmunka zajlott, amelyre néhai Józan Ferenc gondnok nagy lelkesedéssel toborzott segítőket és mutatott példát. A kis gyülekezet férfi tagjait szinte teljes létszámban megmozgatta. Különös színfoltja volt lelkészi munkámnak ebben az időszakban Szind, Tordatúr társgyülekezete, amelynek sajnos korán meghalt a nagylelkű gondnoka, Tornyai Ferenc, és ezzel kissé megtorpant ez az amúgy is parányi gyülekezeti élet.

1999-ben pályázati úton elnyertem a Kolozsvár 3. sz. (monostori) gyülekezet lelkészi állását. Nagy reményekkel jöttem Kolozsvárra, hogy a Tordatúrban oly sikeres utolsó építési évet Kolozsváron folytassam. Egy év eltelte után rájöttem, hogy egyházi központunk hathatós támogatása nélkül a gyülekezet soha nem fogja tudni önerőből beindítani a templomépítést. Sajnos a politikai helyzet sem kedvezett egy telek kiutalásának, és a vásárlás dollárban hat számjegyű feltételei túl magasak voltak. Így történt, hogy minden keresést, próbálkozást abbahagytam, és figyelmemet inkább a gyülekezet felé fordítottam. Jól működő ifjúsági egylet, gyermek-játszóház, szeretetvendégségek,

folytatás az 5. oldalon

A munka és értéke

folytatás az 1. oldalról

hangon „idézik" – valójában inkább csúfolják meg – az apostoli intelmet, mondván: „Aki nem dolgozik, az ne is egyék!" Holott nem a vadkapitalizmus farkastörvényeit hirdeti meg Pál, hanem azok fölött tör pálcát, akik megátalkodottan a boldogulás kevésbé „munkás" módozatait választják. „Aki *nem akar dolgozni*, az ne is egyék!" (2Tessz 3,10)

A munka és az Istennel való folyamatos kapcsolat jegyében hosszú évszázadokra nyomta rá bélyegét a bencések jelmondata: „Imádkozz és dolgozz!" A protestáns etika (és a kapitalizmus szelleme – hogy Max Weber korszakos szociológiai alapművének címét idézzük), bár átszínezte valamelyest a középkor munkaerkölcs-koncepcióját, mit sem változtatott azon a nézeten, hogy a munkának a haszonértéken túl jól érzékelhető önértéke is van. Ki vitatná ezt?! Elég arra gondolnunk, ahogy a lelkiismeretes szántóvető ember a földet tiszteli. Nemcsak és nem feltétlenül azért nem hagyja parlagon, mert nem akar lemondani a termésről – s nyilván a jövedelemről –, hanem azért is beveti, gondozza, learatja, mert a földet s a vele való szeretetteljes és rendszeres törődést értéknek, önnön élete értelmes részének tekinti.

E vonatkozásban sajnos riasztó jelek is mutatkoznak. Mind általánosabb az a tapasztalat (vagy tévtapasztalat?), hogy a tisztességes munkából egyre nehezebben vagy sehogy sem lehet megélni, ehelyett az alkalmi ügyességek és ügyeskedések útján érdemes bóklászni, megragadni minden alkalmat, ami hasznot hajt. És ezt – sajnos – fiataljaink és gyerekeink körében is egyre gyakrabban tapasztalhatjuk! Nem a céltudatos és kitartó tanulás, nem a hosszú távú felkészülés a cél, hanem a küszöbön álló dolgozatra vagy tesztre való rövid távú memorizálás (s aztán a fénysebességgel való felejtés). Úgy tűnik, nem a műveltségre való „dolgozás", hanem a mindenkor pillanatnyi megfelelésre való gyors doppingolás válik követendő gyakorlattá. Szülő vagyok, épp most nagykorúsodó – de ki tudja, mikor felnőtté is váló – gyermek apja. Meggyőződéssel mondom: Isten óvjon az engedékeny tanító néniktől! Hiszen dolgozni akkor kell megtanulni; ott, az elemi iskola padjában van az ideje megszokni, hogy a feladatot végig kell vinni, türelmesen, de tempósan; *mindegyik* feladatot, és a pillanatnyi kedvet vagy kedvetlenséget félretéve a célra és a módra kell figyelni, hiszen ez az ára az eredmény jóleső megelégedettségének. Az iskolában, mégpedig már az elemiben kell megszeretni a sikerélményt és megszerezni az eléréséhez szükséges kitartást. Egészen biztos vagyok benne, hogy a hivatás bontakozásának is az elemi osztályokban lapul a kulcsa.

Sokszínű egység

folytatás a 2. oldalról

minket, vagy hogy ki, vagy milyen kertész öntözött – mert a növekedést egyedül Isten adta és adja mindenkoron.

„Ki-ki úgy szolgál ahogy megadta neki az Úr". Pál plántál, Apollós öntözi – mert a hit Isten ajándéka –, „de a növekedést az Isten adta." Ezért Pál apostol kifejti, hogy sem ő, sem Apollós nem számít, mert ők csupán szolgái, munkatársai Istennek és a gyülekezetnek, akik által a korinthosziak hívőkké lettek, de a hitbeli növekedést egyedül Isten adta. Így kellene legyen mára már közöttünk is, erdélyi magyarok között. Hogy ne azt hajtogassuk folyton, hogy én a Pálé, Calviné, Lutheré vagy Dávid Ferencé vagyok, mert ők csupán szolgák, akik által hívőkké lettünk – de a növekedést Isten adta, és bennünket a mi sajátos hitünk tart meg, a mi *személyes* hitünk. Ez a személyes hit teremheti meg csupán a lélek gyümölcseit, amelyek nélkül nem láthatjuk meg Isten országát.

Gondolkozzunk el azon, hogy az evangéliumokban Jézus hétszer mondja csodálatos gyógyításai után a meggyógyítottnak: „Eredj el, mert a te hited megtartott téged!" Jézus nem magának tulajdonítja a gyógyítás tényét, a megtartást – ahogy ő fogalmaz –, hanem az emberek személyes hitének. Nem azt mondja, hogy íme, az én hitem megtartott téged, ezért mi sem mondhatjuk senkinek, hogy ez vagy amaz a vallásfelekezet, vagy akár a keresztény vagy iszlám vagy buddhista hit tartja meg az embert, hanem mindenkinek a sajátja. Ilyen igazságot csak az mondhat ki, akinek volt istenélménye, aki tudja, hogy a Jordánban való megkeresztelkedéskor tapasztalt látomás és isteni szózat Isten gyermekévé emelte őt, aki képes megérteni a személyes hit megtartó erejét. A hit tehát a fontos és a hitből fakadó szolgálat, hogy hitünket megélhessük.

Én örömmel beszélek erről, mert volt személyes tapasztalatom. Megtapasztaltam, mit jelent a hitünk a szolgálatban, mit jelent plántálni és öntözni. Amikor első szolgálati helyemre, a Zsil völgyébe kerültem, azt kellett tapasztalnom, hogy a legközelebbi lelkésztársaim egykori évfolyamtársaim voltak. Mind a református, mind az unitárius kollégámmal kezdőkként vágtunk neki a munkának. Egyedül a katolikus plébános volt tapasztaltabb és régebbi a vidéken. De beálltunk a nagy szórványterülettel rendelkező egyházközségeink munkájába és összefogtunk, segítettünk egymásnak. A katolikus testvér szolgálati kocsijával sokszor elvitt a szórványvidékre, a református kollégával gyakran tartottunk felváltva istentiszteletet református és unitárius híveinknek, szolgáltunk egymás templomában jó szívvel, nagy elszántsággal és alázattal, mert megéreztük, hogy mi csak szolgák vagyunk, de ami igazán fontos, az a Zsil völgyi magyar emberek megtartó hite. És hiszem, hogy munkánk nyomán Isten megadta a növekedést is. Akkori tapasztalatomat nem nevezhetem csodával határos istenélménynek, de megismertem a közös szolgálat örömét, ahogy akkor együtt tudtunk lenni jóban-rosszban, ahogyan segíteni akartunk és tudtunk egymásnak a szolgálatban.

Sokszor mi, lelkészek tévedünk, amikor így nyilatkozunk: „az én egyházam, az én gyülekezetem, az én híveim", mert valójában mi vagyunk a gyülekezeté, mi vagyunk az ő és Isten ügyének szolgái. A megtartó személyes hitért munkálkodó szolgák vagyunk csupán, mi is e cél érdekében indultunk hivatásunkat betölteni. Ebből a tapasztalatból arra a következtetésre jutottam: ha a világ széthúzását meg akarjuk állítani és az emberek összefogásán kívánunk munkálkodni, akkor nem uniformizálni kell mindenáron, hanem megtanulni a sokszínűségben úgy gyönyörködni, hogy benne meglássuk az egységet. Úgy, ahogyan a nagy zenekar hangzásában sem a szólamokat próbáljuk külön kiemelni, hanem sokkal inkább az összhangzó zene magasztosságában gyönyörködünk, úgy kell elfogadnunk egymást megtartó hitével együtt. Ez a magatartás méltó igazán az „Isten gyermeke" megnevezésre.

> *„Krisztusban nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban."* (Gal 3,28)

Hadd lássék meg munkánkon a hitünk, figyelve a descartes-i gondolatra: „csak úgy tudhatom meg az emberek nézeteit, ha inkább arra figyelek, amit tesznek, mint arra, amit beszélnek." Mert „a jótettek olyanok, mint a jó költemények. Egyszerűen hatással lehetnek az emberre, de nem lehet őket ésszel felfogni." (Albert Einstein)

Ki az esperes...

folytatás a 3. oldalról

találkozók tették színesebbé közösségi életünket. Fokozatosan egyre több munkát vállaltam az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségében, majd a kolozs-tordai egyházkör pénztárosa lettem, illetve sokat segítettem a kollégák helyettesítésében és lelkésztársaim problémáinak megoldásában.

S. K.: Milyen említésre méltó helyzetek segítették, illetve – esetleg – tették nehézkessé az eddigi lelkészi munkáját?

R.-F. T.: A lelkész munkája nagyon sokrétű. Ebből adódik, hogy sok olyan helyzet áll elő, ami gátolja tevékenységét. Nagyon sok nehézséggel találkoztam kezdő, majd tapasztaltabb lelkészként is. Olyan problémákat kellett megoldani, amelyek nem feltétlenül a lelkész feladatai kellett volna hogy legyenek. Amikor Fogarason a nyugdíjba ment elődöm felesége egy beszélgetés kapcsán azt mondta, hogy „itt én voltam az egyház", akkor megmosolyogtuk, de az évek tapasztalata sajnos gyakran őt igazolta. Szerintem talán a legnagyobb nehézség az volt – és ez egyetemes egyházi probléma is –, hogy a lelkésztől azt várják el, hogy mindenes legyen. Az egyház világi vezetése – tisztelet a kivételnek! – mindent a lelkészre hagy, mindent tőle vár el. Nem a közös munkára törekszenek, hanem csupán a lelkész felügyeletére. Sztárságot várnak a lelkésztől, mindenben való jártasságot – és így felaprózódik a munkája. Alig akad ideje arra, hogy a sajátosan lelki feladatokkal foglalkozzék, hogy folyamatosan képezze magát, olvasson stb. Az egyházközség létének anyagi, tárgyi feltételei nem a lelkész gondjai kellene hogy legyenek.

S. K.: Hogyan jellemezné az erdélyi unitárius lelkészek életét, hivatását?

R.-F. T.: A lelkészek életén sokat könnyített az elmúlt időben a testvérkapcsolatok eredményes működése. Illesse ezért köszönet és hála a testvérgyülekezeteinket! Ennek köszönhetően lelkészi lakásaink nagy része megújult, modernizálódott, sok helyen újak épültek. Ma már szinte elképzelhetetlen, hogy a lelkészt olyan körülmények várják egy paplakon, mint annak idején bennünket. Mindezek mellett azonban nem könnyű a lelkészek élete, és aki mégis vállalja ezt a munkát, és megmarad az egyház szolgálatában, az igazi hivatástudattal kell hogy rendelkezzen. Szerintem a lelkész elsősorban jó ember kell legyen, akinek természetszerű életvitele a szolgálat. Evangéliumot hirdetünk, örömüzenetet, ezért a lelkész nem lehet borúlátó, komor és túlságosan szigorú. Az embereknek inkább meghallgatásra, elfogadó megértésre van szükségük, lelki fejlődésükben leginkább ez segíthet. Lelkészi hivatásunk szép feladata az erdélyi unitárius lelkiség megértése, megélése és a hívek körében való terjesztése. Minden munkánkban, hivatásunk és életünk összhangos, hiteles megélésében a csendes magunkba szállás, az Istennel való bizalomteljes, szüntelen kapcsolat segít.

S. K.: Mivel több az esperes, mint a lelkész?

R.-F. T.: Azzal több az esperes, hogy még nagyobb szíve van, és hogy még nagyobb szolgálatot vállal. A kezdő esperestől azt várják, hogy mindenre tudjon tanácsot adni, minden problémára tudja a megoldást. Én türelmet kérek. Tanulnom kell, tanulni akarok, ehhez kérem Isten segítségét is.

Az esperesi cím – nyilvánvalóan! – számít, de azért nem olyan fontos számomra. Feladatomnak elsősorban a lelkészkollégák életkörülményeinek javítását, a munkájukhoz való segítségnyújtást, kifele pedig a gyülekezetek hathatós képviseletét tartom. Ugyanakkor a gyülekezeteken belül azt fogom szorgalmazni, hogy a gondnok és a presbiterek álljanak a sarkukra, vegyék kézbe az egyházközség vezetésének ügyét, és ne a lelkésztől várjanak mindent! Teremtsék meg az egyházi élet anyagi feltételeit, és akkor a lelkész majd igazán lelkész tud lenni – nem földműves, építész, erdőmérnök, gazdálkodó stb.

S. K.: A kolozs-tordai egyházkörben sokaknak meglepetést jelentett, hogy Önt választották esperessé. Milyen hangulatban kezdte munkáját?

R.-F. T.: Mindig vannak, akik meglepődnek bizonyos eredményeken. Bizonyára rosszul számolnak, mérlegelnek, és másképp gondolkodnak. Nem mondom, hogy én vagyok a legjobb, a köri közgyűlésen is csupán azt mondtam, hogy munkámat a szolgáló szeretet jegyében akarom végezni. Örömmel és bizakodva kezdtem esperesi munkámat. Bízom abban, hogy jóindulatú segítő szándékomat jó lélekkel fogadják.

S. K.: Milyen tervei vannak újonnan megválasztott esperesként az egyházkörben?

R.-F. T.: A Kolozs-tordai Unitárius Egyházkör egyházunk területileg legnagyobb egyházköre. Ez gyülekezeteink sokféleségét is maga után vonja. Első tervem az, hogy ismerjem meg a gyülekezeteket és azt is, hogy a lelkészek hogyan találják fel magukat bennük. Tervem, hogy minden egyházközségben – ott, ahol nincs – szorgalmazzam, segítsem az internetes honlap elkészítését, rendszeres frissítését. Segíteni szándékozom a gyülekezeteket abban, hogy a lelkésznek megfelelő élet- és munkakörülményeket biztosítsanak, hogy a lelkészek minél jobban teljesíthessék hivatásukat. A kollégák között a jó emberi kapcsolatokat és a kollegialitást fogom szorgalmazni. Hatalmas szórványterületünk ezernyi problémájának megoldásában partnere leszek a lelkészeknek.

S. K.: Az Erdélyi Unitárius Egyház az idei évet új egyházvezetéssel kezdte. Milyen elvárásai vannak az Esperes úrnak e tekintetben az új egyházvezetők felé?

R.-F. T.: Legfőbb elvárásom, hogy olyan lelkületet teremtsenek, vagy legalábbis egy olyan lelkületre mutassanak példát, hogy mindenki jól érezze magát ebben az egyházban, s örömmel és büszkén mondja ki, hogy „unitárius vagyok". Egyházkörünk felé fokozottabb odafigyelést várok el, hiszen ez a legnagyobb kör, itt van a legnagyobb szórvány, és itt a legnehezebb egymásra hathatósan odafigyelni.

S. K.: Ön szerint mi az unitárius egyház legfontosabb problémája napjainkban?

R.-F. T.: Legfontosabb problémánk e mai, elvilágiasodó, egyháztól távolodó világban egy igazi unitárius lelkiség megtalálása, és az azzal való azonosulás. El kell gondolkoznunk azon, milyen világ felé haladunk, melyek a jelen és jövő elvárásai az egyház irányában, és ahol szükség van, változtassunk, reformáljunk, fejlődjünk. Prédikálásunk, egymással való kommunikációnk, életünk legyen örömüzenet! Ugyanakkor anyagi forrásainkat is meg kell hogy szilárdítsuk, hiszen lényegesen több a lehetőség, ha van miből építeni, missziót folytatni, gyermekekkel foglalkozni, öregeinket gondozni stb.

S. K.: Hogy néz ki a jövő erdélyi magyar unitárius egyháza?

R.-F. T.: 1568-ban, a vallásszabadság törvényének megfogalmazásakor nagyok voltunk. Én hiszem, hogy merünk és leszünk még nagyok! Az emberek nagy része *unitáriusul* hisz és gondolkodik. Ezért is félnek tőlünk. Ha egy igazi közösség leszünk, az megtartó erő lesz mind az unitárius, mind a magyar értékeinknek is. Ehhez kérem a Gondviselő Isten segítségét!

UnitInfó

internetes ajánló

• Az *Unitárius magazin*ból (m1 televízió) •

Megemlékezés az Unitárius Egyház 440 évvel ezelőtti megszületésére, Kolozsvár, 2008

http://www.youtube.com/watch?v=hNtARTAjJv4

Egy gondnok visszanéz

Negyvennyolc évi tanári pályafutásom alatt – beleértve ebbe nyugdíjas éveimet is – kevés munkát végeztem olyan jó szívvel, kíváncsisággal, mint az egyházköri felügyelő gondnoki teendőket. Érdekelt és érdekel egyházunk belső élete, az egyházközségek, falvak élete, az egyházközségeket alkotó családok, egyének élete és viszonyulása egymáshoz, az iskola és egyház viszonya, az iskolai tantestületek és a faluközösség közti kapcsolat, a helyhatóság és egyházközség közti viszony – s még folytathatnám a felsorolást.

Sok mindenbe beleláttam, de sok minden nyitott kérdés maradt a számos év teltével is. Sok mindent elolvastam a „témával" kapcsolatosan *A Székelyföld leírásá*tól (Orbán Balázs) Szentannai Mózes könyvén át (*Nyikómente az ezredvégen*) Kolumbán Gábor írásáig, az *Egy hegylakó naplójá*ig, népesedési statisztikákig.

Felügyelő gondnoki munkám során az egyházközségeknél tanulmányoztam az anyakönyveket, és szomorúan tapasztaltam az elöregedést, a születések számának csökkenését, a szaporodó üres házakat, a felhagyott, elvadult szántóföldeket – mintha most akarnánk, s *mi* magunk akarnánk végrehajtani a Ceauşescu-féle falurombolást. De tapasztaltam pozitívumokat is: önálló egyházközség alakult egy kistelepülés összefogása, akarása folytán, torony épült, egyházi javak kerültek vissza – sok esetben sajnos áldatlan vitákat okozva –, a visszaadott erdők révén bizonyos egyházközségek jövedelemhez jutottak, papilakok bővültek, beindult a kaláka-mozgalom a Firtos alján, orgonákat javítottak, új kórusok jelentkeztek... A Nyikó mente kiváló utat kap, s megindult a félreeső kis falvak útjainak aszfaltozása, víz- és gázvezetékek épülnek, javul a falvak infrastruktúrája. Szervezetten összegyűjtik a szemetet, szebbek, tisztábbak, lakhatóbbak, megközelíthetőbbek lesznek falvaink.

Meggyőződésem, hogy előbb-utóbb megindul a falvakba a visszaáramlás. Jobb esetben az onnan elszármazottak vagy azok gyermekei térnek vissza, de jönni fognak, házat, telket vásárolnak majd „ismeretlenek" is. És itt nő meg a lelkész, a keblitanács, a helyhatóság választott képviselőinek szerepe: ezeket a faluba érkezett, még gyökértelen lakosokat be kell fogadni, be kell építeni a faluközösségbe, az egyházközségbe, falusfelekké, egyháztagokká kell „változtatni" őket. Nem véletlenül emlegettem több esperesi vizsgálószék értékelője alkalmával is, hogy a rendtartó székely falunak íratlan, majd írott törvényei voltak – lásd 1615-ből a szentábrahámi Constitutiót –, ezek a törvények szabályozták a gazdasági, erkölcsi és kulturális életet, jellemző cikkelyei vonatkoztak az erkölcsös életre, az egymás iránti tiszteletre, az emberi méltóság megbecsülésére, az adott szó betartására, az egyéni és köztulajdon értékelésére, a fiatalok viszonyulására az idősebbek iránt, az elöljárók tiszteletére. Gondot fordított a családi nevelésre – a gyerekek legyenek szerények, becsületesek, tisztelettudóak, az anyagi javakat megbecsülők stb.

Ezeket a falutörvényeket, szabályokat kellene felújítani, az újonnan betelepültek tudomására hozni, őket ünnepélyesen befogadni, hogy érezzék: ők is tartoznak valahová, a falu szeme rajtuk – de nem gyanakvó rosszindulattal, hanem cselekvő segítőkészséggel, szeretettel.

Egyházközségeinket járva sok helyen tisztelettel és kegyelettel álltam meg az I. és II. világháború hőseinek emléktáblái előtt, keresve saját őseim nyomait is. Tisztelettel álltam meg a kedei, csekefalvi, szentábrahámi templomok szószékei előtt, ahonnan szinte hallottam dédapám, ükapám népnevelő szónoklatait. Fájó szívvel megyek el az Unitárius Gimnázium két épülete előtt, ahol nagyapám tanult, apám, feleségem és jómagam tanítottunk, s a lányom most is tanít. Fájó szívvel, mondom, mert a szétválást mindkét intézet számára rossz megoldásnak tartom!

E visszatekintő bekezdéseket egy fiatal lelkész, Solymossy Alpár egy vallomásával zárom: „örökségem nagyon tetszik nekem – Isten áldása van a munkánkon, sokszor semmiből születnek eredmények, megvalósítások, sokszor szikla fakaszt vizet. Szép sorjában valósulnak meg a tervek. Sokszor még éjszaka sem nyugszunk, hanem gondolkodunk a jövendőn, [...] mi az, amit a szebb jövő érdekében még megtehetnénk. Elképzeléseinkben, szándékainkban, úgy látszik, a jó Isten vezérel!"

Péterffy Miklós

Háromszéki egyházak összefogása magyar intézményvezetők érdekében

Kovács István EUE-közügyigazgató és Pap Mária háromszék-felsőfehéri esperes is aláírta azt a tiltakozó dokumentumot, amely a háromszéki történelmi egyházak összefogását bizonyítja elbocsátással fenyegetett magyar intézményvezetők védelmében.

A történelmi magyar egyházak képviselői február 3-án döntöttek egy tiltakozó megmozdulás megszervezéséről. „Azt hittük, hogy a gyertyás tüntetések ideje lejárt" – mondta Kovács István, majd hozzátette: a választások után elkezdődött etnikai tisztogatás visszalépést jelent az elmúlt évekhez képest. A kezdeményezést az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt is támogatja, a nagygyűlésen azonban politikusok nem szólaltak fel. A dokumentum aláírói határozottan követelik „a gyarmatosító szándékú bukaresti vezetéstől", hogy biztosítsák az arányos képviseletet. Az egyházi elöljárók egyúttal örömüket fejezték ki, hogy a közös nemzeti ügy érdekében „politikusaink egységesen álltak ki, felülemelkedve a pártpolitikai különbségeken".

Közel ötezren tiltakoztak február 8-án Sepsiszentgyörgyön. Hat templom elől, hat útvonalon özönlött a tömeg. A tüntetők „Megoldás: az autonómia", „Nem akarunk román gyarmatosítást magyar polgároknak", „Magyar intézményvezetőket" feliratú táblákat vittek magukkal. A nagygyűlésen a papok, lelkészek között felszólalva Kovács István arról beszélt, hogy a megosztottságban észre kell vennünk a közös célokat, a sokszínűségben is tudnunk kell fogni egymás kezét.

A nagygyűlésen felolvasott petícióban követelik, hogy az államfő vonja vissza a székelyeket sértő kijelentéseit, kérik az etnikailag arányos képviselet biztosítását az állami intézményekben. Követelik az irányított betelepítések leállítását, a székelyföldi gazdaság szándékos elsorvasztásának leállítását, méltányos infrastrukturális fejlesztéseket, az elkobzott egyházi és közösségi vagyonok gyorsított visszaszolgáltatását, a militarizált egységek bővítésének leállítását, a katonai egységek ingatlanjainak átadását a helyi önkormányzatoknak. A követelések között szerepel továbbá az állami támogatású önálló magyar egyetem létrehozása, a magyar nyelv regionális hivatalos nyelvként való elismerése, a kollektív jogok elismerése, valamint a Székelyföld területi autonómiája. A petíciót az Államelnöki Hivatalhoz, a kormányhoz és az Európai Parlamenthez címezték.

(A *Háromszék* és a *Krónika* híradásai nyomán – UK)

A Közlöny tizenegy éve – mérlegen

Dr. Rezi Elek leköszönő főszerkesztőt dr. Czire Szabolcs kinevezett főszerkesztő kérdezi

Cz. Sz.: Milyen emlékei vannak az *Unitárius Közlönny*el kapcsolatban az azt megelőző időből, hogy annak főszerkesztőjévé vált? Milyennek látta akkor a lapot?

R. E.: A *Közlöny* 1990 júliusában jelent meg sok évtizedes kényszerszünet után. A főszerkesztő dr. Szabó Árpád lett, én a szerkesztői feladatokkal voltam megbízva. Az elindulást nagy lelkesedés jellemezte, igyekeztünk bevonni tapasztalattal rendelkező unitárius írókat, költőket, lapszerkesztőket, mint például Molnos Lajos, Cseke Péter, Szabó Gyula, Gál Mária. Sajnos, idővel lassan-lassan elmaradoztak a lap szerkesztésétől, s így teljesen a főszerkesztőre és a szerkesztőre hárultak a feladatok. Rádöbbentünk arra, hogy jó, ha az egyházi lapot „egyházi ember" szerkeszti.

Kezdetben a *Közlöny*ben túlsúlyban voltak az irodalmi írások, és csak fokozatosan jelentek meg a közérdekű egyházi, vallási, teológiai írások. A lelkészeknek és a híveknek is hozzá kellett szokniuk ahhoz, hogy most már írni, közölni is lehet.

Cz. Sz.: Mikor és milyen körülmények között vette át a lap szerkesztését? Milyen volt akkor a lap?

R. E.: 1997 januárjától lettem a *Közlöny* főszerkesztője, miután dr. Szabó Árpádot 1996-ban püspöknek választották. Ezt a megbízatást 11 éven keresztül vállaltam. Sokáig küszködtünk az anyaghiánnyal, ezért sokszor három, sőt négyhavi összevont számot jelentettünk meg. Ebben az időszakban kezdtek állandósulni a rovatok, de ezek közül sajnos volt olyan is, amely rövid életűnek bizonyult. Öröm volt számomra tapasztalni a világiak felzárkózását a munkához. Iskoláink diákjai, tanárai egyre gyakrabban jelentkeztek írásaikkal. A teológus hallgatók jelenléte azért volt „hiányos", mert ők saját önképzőköri lapot alapítottak és jelentettek meg.

Cz. Sz.: Milyen fontosabb célkitűzések vezették a lap szerkesztésében?

R. E.: Az volt a fő célom, hogy egy olyan olvasmányos, egyházi életünk egészét átfogó lapot jelentessünk meg, amelyből egyetemes egyházunk, egyházköreink, gyülekezeteink, iskoláink, egyleteink, külföldi hittestvéreink, valamint egyetemes magyarságunk életéről tájékozódhat az Olvasó. Ugyanakkor igyekeztem olyan írásokat kérni és megjelentetni, amelyek felhívták a figyelmet a vallásos lelkület mélyítésének, az unitárius identitástudat megerősítésének a fontosságára.

Cz. Sz.: Hogyan határozná meg a lap alapjellegét, fő célkitűzését?

R. E.: A *Közlöny* fő célja a gyülekezet- és életszerűség eszméinek az ébresztgetése, az unitárius vallásos öntudat megélésére való buzdítás, az unitarizmus értékeinek tudatosítása az erdélyi társadalomban. Híveink, lelkészeink és általában a magyarság szellemi-lelki gyarapodásának szolgálata.



Cz. Sz.: Kapott-e olvasói visszajelzéseket? Esetleg ha tudna említeni egy-két konkrét esetet...

R. E.: Olvasói visszajelzéseket elég szórványosan kaptam, pedig többször is végeztünk közvéleménykutatást a lappal kapcsolatosan. De azért maradtak kedves emlékű visszajelzések, de természetesen kellemetlenek is. Emlékszem, Tompa Sándor tordai buzgó olvasónk és lapterjesztőnk éveken keresztül gyötört, hogy egy bukaresti unitáriusnak, Tordai Matyónak jelentessek meg a verseiből. Én nem lelkesedtem a „házi készítésű" versek megjelentetését illetően, de a békesség kedvéért egyet-egyet megengedtem. Amikor egy alkalommal Tompa Sándor ismét kérdőre vont, javasoltam, számoljuk meg a megjelentetett verseket, és meglepődve vettük tudomásul mindketten, hogy Tordai Matyónak tíznél több verse jelent meg. Ezt követően szent lett közöttünk a béke.

Cz. Sz.: Milyen elért eredményekre büszke?

R. E.: Az eredményeket illetően nem annyira a büszkeség, inkább a megelégedettség tölt el azért, hogy az egyházam által rám bízott feladatot – a sok más fontos feladat mellett – el tudtam végezni. Egyébként én az erdélyi unitárius ügy iránti szolgálatnak fogtam fel a lap szerkesztését, soha nem kértem még tiszteletdíjat sem a munkámért. Kétségtelenül nagy eredménynek számít a lap rendszeres, havi megjelentetése, amely annak is köszönhető, hogy 2004-től főalkalmazású szerkesztő foglalkozhat a lappal. Ez nagyon megkönnyítette főszerkesztői munkámat. Az is megnyugtató, hogy a lap rovatai állandósultak, és főleg az, hogy mindenik rovatnak van gazdája.

Cz. Sz.: Melyek voltak a meg nem valósult céljai?

R. E.: Nem sikerült írásra bírni szélesebb körben a lelkészeket, ami a lap gyülekezetszerűségének rovására ment. Nem sikerült elegendő tájékoztatást nyújtani a testvéregyházaink életéről, de magáról a testvéregyházközségi kapcsolatokról sem. Úgy érzem, nem tudtuk megtalálni a kellő egyensúlyt a felnőttek, ifjak, gyermekek megszólítására.

Cz. Sz.: Mit javasolna az új főszerkesztőnek: mit kell megőrizni, és min kell változtatni?

R. E.: Nem akarok különösebben tanácsokat osztogatni, hiszen a lapnak az arcélét fel lehet ismerni, ha figyelmesen olvasgatjuk. Azt azonban ki szeretném hangsúlyozni, hogy én tudatosan kerültem olyan írások megjelentetését, amelyek vitára adtak volna alkalmat. Úgy vélem, hogy a *Közlöny* nem arra való, hogy „vitafórumokat rendezzünk". A *Közlöny* egyházi, vallásos lap, ezért kerülni kell, nehogy a politikum szócsövévé váljon, ami nem azt jelenti, hogy aktuális társadalmi kérdéseket agyon kell hallgatni. Javasolnám, hogy több írást jelentessenek meg a külföldi hittestvéreink életéből, a rovatok témáját újra lehetne gondolni, esetleg bővíteni is lehetne.

Megnyugvással tölt el, hogy dr. Czire Szabolcs teológiai tanár elvállalta a főszerkesztői megbízatást; az új főszerkesztőnek és munkaközösségének áldott, eredményes munkát kívánok!

Engedje meg, hogy befejezésként köszönetemet fejezzem ki azoknak, akikkel tizenegy évi főszerkesztői munkám során együtt dolgoztam. Íme a névsor: Kovács Sándor, Kovács István Sándor, Jakabffy Tamás (szerkesztők), Kriza János, Ruzsa István (tördelés, kivitelezés), Rezi Éva (szedés), Kürti Miklós (olvasószerkesztő), Szabó Zoltán (lapterjesztés), Asztalos Klára (Nők Világa rovat), Sándor Krisztina (Ifjúsági oldal), Gyerő Dávid (Hírek).

Közösen szólni Istenről

„És ételáldozatot tégy hozzá minden reggel... örökké állandó rendelések ezek." (Ez 46,14)

Ételáldozatok nélkül nem lenne teljes ökumenikus imahetünk. Akárcsak a nagy érdeklődésnek örvendő, a televízió által sugárzott vacsoracsaták, olyannak képzelem a mieinket is.



Immár tizenkét éve alatt eddig 72 alkalommal. Üljük bár körül kilencen vagy akár harmincan a megterített asztalt, a „csaták" győztesei – a televízióban látottaktól eltérően – mindig a soros házigazdák.

Az idei év ökumenikus imahetén (január 26. – február 1.) a létszám olyannyira felduzzadt, hogy a kisebb befogadóképességű templomokban nem tudtak ülőhelyeket biztosítani a lélek szomját oltani vágyóknak. A hat vallásfelekezet lelkészei három nyelven imádkoztak, prédikáltak, énekeltek, s így – akárcsak Ezékiel próféta – reményt adtak Segesvár keresztényeinek ebben az elkeseredett gazdasági és lelki válságban. Cosmin Boian ortodox pap, a római katolikus templomban az egyházak megosztottságáról beszélt. A szász evangélikusok „kolostortemplomában" Ciprian Darabant görög katolikus pap arra intette a jelenlévőket, hogy óvakodjanak az erőszak alkalmazásától, mert annak súlyos következményei lehetnek. Benedek Jakab unitárius lelkész a görög katolikus templomban egy olyan világ eljövetelét szorgalmazta, ahol az emberek mindennapjaikat Istentől kapott küldetésnek fogják fel. Isten országa így nemcsak álomképként, délibábként tűnik fel, hanem végre az emberek megértenék, hogy kezünkben a kulcs, amellyel megnyílik előttünk az Ő országának kapuja. A református templomban Kiss Attila római katolikus plébános a környezeti változásokról szólt, s ezzel kapcsolatban a ránk váró feladatokról, amelyekkel még megmenthetnénk Isten teremtett világát.

A Németországból érkezett dr. Rolf Binder evangélikus lelkész a görögkeleti templomban az elbizakodott, büszke embert hozta elénk, Jézus példázata alapján: amikor két ember ment fel egyszer a templomba, hogy imádkozzék. Unitárius templomunkban Fazakas Csaba református segédlelkész a testi-lelki betegségekben szenvedőkhöz szólt és tette fel a kérdést – Jézus szavaival élve –: „Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?" (Mk 10,51)

A keresztény ember reménységével válaszoltunk mindnyájan, akik ott voltunk február 1-jén a záró istentiszteleten, ki-ki a maga templomában: Hogy Isten erőssé tegyen.

Benedek Enikő

Január 30-án volt az újonnan választott Egyházi Képviselő Tanács első, rendkívüli ülése. A napirendi pont számbavétele előtt a testület tagjai bemutatkoztak, és kiemelték azon területeket, ahol szaktudásukkal, tapasztalatukkal leginkább javára lehetnek az egyháznak. Ezután a tanács munkarendjéről és -módszereiről folyt a beszélgetés, ennek rendjén határozat született az üléseken való hiányzások minősítéséről, valamint tervezet körvonalazódott a tagok helyettesítési rendszeréről.

A legfőbb döntéshozó testület napirendjén az alábbiak szerepeltek: beszámoló a tanács mellett működő állandó bizottságok alakuló üléséről, a lelkészek állami fizetési rendszerének változása, határozat az egyházi stratégiai terv megalkotásának előkészítéséről, határozat az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozását feltáró kutatócsoport létrehozásáról, a 2009. évi ülésezési terv, eseménynaptár és egyházi kiadói terv elfogadása, valamint a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának időszerű ügyei.

Halottunk

Lakatos Gyuláné született Komán Mária tiszteletes asszony és nyugalmazott tanítónő, Lakatos Gyula nyugalmazott unitárius lelkész hitvestársa, életének 77. évében 2009. január 11-én rövid, de nehéz szenvedés után Recsenyéden elhunyt. Férje oldalán előbb a székelykáli, majd a homoródkarácsonyfalvi egyházközség tiszteletes asszonyaként 42 éven át hűséggel szolgálta egyházunkat. Temetése január 14-én volt a recsenyédi templomból a helyi temetőben, a szertartást Nagy Adél helyi lelkész végezte. Búcsúbeszédet mondott Simó Sándor jelenlegi és Kedei Mózes volt esperes, valamint Benedek Mihály homoródkarácsonyfalvi lelkész. Emléke legyen áldott!

Az Egyházi Képviselő Tanács f. év január 30-i ülésén hozott határozatával pályázatot hirdetett az egyházi központi hivatal alábbi állásaira: valláserkölcsi nevelési előadótanácsos, oktatásügyi előadótanácsos, médiareferens, építészeti tanácsadó. A pályázatokról a www.unitarius.com egyházi honlap főoldalán további információk olvashatók.

Az Egyházi Képviselő Tanács ezúton is tisztelettel értesíti az egyházi közvéleményt, hogy 2009. március 6-án, pénteken 11 órakor Kolozsváron, a belvárosi unitárius templomba egybehívott Zsinat ünnepi ülésén a legfőbb törvényhozó és választó testület Bálint Benczédi Ferencet, az egyház 31. püspökét beiktatja Dávid Ferenc székébe. A zsinati ülésről, valamint a püspökbeiktató ünnepélyről az egyházközségek útján lehet további tájékoztatást nyerni.

Az új évben unitárius hittestvéremre találtam

A közel tízezer lakosú Marosszentgyörgyön, Maros megye legnagyobb községében már hetedik alkalommal lendülök neki az újévi áldáskérő látogatásoknak.

A január 2-án délelőtt kezdődő, gyakran napi nyolc órai járószolgálat itteni tevékenységem fontos részévé vált annyira, hogy ha csak betegség nem akadályoz, igyekszem január 13-ig, a vallásszabadság ünnepéig végigjárni e folyamatosan növekvő, fejlődő települést.

Harmadik éve énekvezér-kórusvezetőnkkel együtt járunk forgalmas utak szélén – sokszor környezetszennyezőnek számító zajban –, biztatjuk egymást, hogy „a harcot becsületesen fel kell venni, / az úton becsületesen végig kell menni", még akkor is, ha „a kapuk mögül ebek vicsorognak, / az ablakokból kiköpdösnek és röhögnek." (Dsida Jenő: *Tekintet nélkül*)

Marosvásárhelyen lakó kántorunkat kora délután hazaengedem és egyedül haladok tovább.

Este van már, fáradtan érkezem vissza a földszinti tömbházlakásba, hitvestársam szépen terített asztalnál meleg estebéddel fogad. Órák óta várta érkezésem, „nélküled nem is esett volna jól az étel" – mondja, és mint mindig, most is segít a napi számvetésben.

Érzem, hogy pihenni, aludni kellene, mert holnap folytatnám a hosszú gyalogtúrát.

Akit ma délelőtt folyamán nem találtam otthon, most szeretném telefonon értesíteni: a kedves, fiatalos megjelenésű nagymamát a legközelebbi templomi gyermekműsor időpontjáról. Bejelentkezett hozzánk, és már több mint két éve hűséges résztvevője istentiszteleteinknek. A karácsonyi gyermekműsorra és angyaljárásra elhozta unokáját is. Havonta friss unitárius egyházi újsággal csengetek be hozzájuk. Ilyenkor derűs arccal tessékel be jó ízléssel berendezett konyhájukba, ülőhellyel kínál és a tartalmas beszélgetésbe családtagjai is bekapcsolódnak.

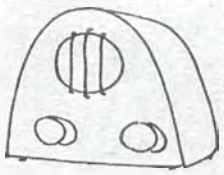
Tárcsázok... és „Halló! ... család? Isten áldja! Itt az unitárius lelkipásztor"... „Nem, nem ... család, de én is unitárius vagyok, ...-nak hívnak, pár hete költöztem ide, Marosszentgyörgyre. Merre van az unitárius templom? Vasárnap szeretnék részt venni az Istentiszteleten." „Örvendek kedves ..., az Úristen jól összehozta ezt az esti telefonbeszélgetést. Igen, kapható még falinaptár, remélem, hogy vasárnap személyesen találkozhatunk. Isten áldja!"

Ebben az országban ismét „számon tarthatják, mit telefonoztam / s mikor, miért, kinek. / Aktákba írják, miről álmodoztam / s azt is, ki érti meg. / És nem tudhatom, mikor lesz elég ok / előkotorni azt a kartotékot, / mely jogom sérti meg. (József Attila: *Levegőt!*)

Késő este, fáradtan, örömmel köszönöm Isten méltatlan, de megszólított és elhívott szolgájaként, hogy bár sokszor „kemény tárgyak zuhognak a fejünkhöz, / súlyos, vérező kövek, / de néha röppen sóhaj is, / szeretet is, rózsa is." (Dsida Jenő: *Tekintet nélkül*).

Istennek legyen hála: az új évben unitárius hittestvéremre találtam!

Pálffy Tamás Szabolcs



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *március 1., 22.*

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Március 22.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Február 22. (Andorkó Attila)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Januári közös imánk

Még bennünk volt az új évet köszöntő hangulat és a szívünk mélyéről fakadó kívánság: add Uram, hogy ez az új esztendő csak szépet és jót hozzon mindnyájunknak!

A belső erő, az Istenbe és önmagunkba vetett hit, a bennünk rejlő felmérhetetlen, kifogyhatatlan tartalékok előhívása az, ami minden bajon és nehézségen át tud segíteni. Hívjuk, kérjük az erőt és bizalmat, beszélgetünk Istennel. Mindennapi hitünk egyik legbővizűbb forrása az ima.

A többségében katolikus lakosságú Szentegyházán mi, unitáriusok már tizenöt éve egyházközségnek számítunk. A különböző vallásfelekezetűek közös imahetét évről évre az unitárius lelkész szervezi meg. Ebben az évben a Keresztények Egyetemes Imahetét január 19-e és 25-e között tartottuk, naponta délután 6 órától. A helyszín a Líceum étterme volt. Az imahét e mottó jegyében zajlott: „A feleberáti szeretet összeköt minden keresztény embert."

Az istentiszteleteket végző lelkészek: Kelemen Szabolcs unitárius lelkész, Nagy Sándor református lelkipásztor, Tóth Károly csíkszeredai evangélikus lelkész és Erdő Endre székelyudvarhelyi baptista presbiter. Az énekvezéri szolgálatot – az unitárius lelkész felkérésére – a katolikus egyházközség kántora, Tamás István végezte. A katolikusok részéről egyébként is nagy volt az érdeklődés, ezt bizonyította számottevő jelenlétük.

Plakátos meghívó jelezte városszerte az imahetet. Istentiszteletenként a jelenlevők száma meghaladta a százat. A közös ima, a zsoltárok éneklése, az egységtörekvésre utaló prédikációk felebarátként kapcsoltak össze mindannyiunkat. Úgy éreztük, ha csak rövid időre is, lelkünkben megvalósulhat a parancsolat: „Szeresd felebarátodat, mint magadat".

A szombati közös istentiszteleten a szentegyházasfalvi Canticum Novum énekkar is szerepelt. A vasárnapi záró istentisztelet már felekezetenként zajlott az egyes egyházak templomaiban. Adja a jó Isten, hogy szeretet áradjon köztünk, szeretet gyúljon bennünk!

Péter Irma

Rómától Torockóig

1877-ben jelent meg Jókai egyik remekműve *Egy az Isten* címmel. Mikszáth éppen csak említi Jókai-életrajzában, de hát alig született meg a mű, igazából nehéz a kortársnak ilyen gazdag, bő termésű idősebb kortárs műveit betagolni az egyetemes irodalomba. Ez az utókor kiváltsága. Nos, ilyen minőségünkben igazán csak ámulhatunk azon, hogy egy 130 éve keletkezett romantikusnak mondott magyar regény ma, a 21. század elején is lenyűgöző olvasmány és forrásanyag, megbízható dokumentum.

Jókainak volt két kedves témája: egyrészt Erdély, annak múltja és történelme, másrészt az ifjúkorát és későbbi életét döntően befolyásoló 1848-as forradalom. Erdélyről szól a *Bálványosvár, Erdély aranykora, Fráter György, Egy az Isten, A nagyenyedi két fűzfa, A Damokosok, Szegény gazdagok* című műve, hogy csak a nagyobb lélegzetűeket említsem. Ezek között az *Egy az Isten* mindkét témakört felöleli, hősei erdélyiek, a regény második része Erdélyben játszódik a szabadságharc idején.

A mű két színtere Róma és Torockó.

Az első rész Rómába visz, a regény hősei, Blanka és Manassé, itt ismerkednek meg, itt bontakozik ki szerelmük. S amíg mindez megtörténik, a szerelmi kalandon túl megismerjük az örök várost, az arisztokrácia cselszövéseit, a Vatikánt, a katolikus hitet, a vatikáni húsvétot, amit Jókai, a kitűnő újságíró a tudósító pontosságával ír le a szépíró eszközeivel. Az olvasó szeme előtt elevenedik meg a szertartás több évszázados méltósága, ami azóta sem változott. Hőseit a Rómában kitörő forradalom szele, az anarchia és a menekülő pápa látványa, az otthonról érkező hírek hazahívják, „lángtengeren és vértengeren" keresztül kell hazamenniük a „holdbéli szigetre", Torockóra, az egy Istent hívő unitáriusok közé, mert csak ott teljesedhet ki szerelmük, életük, csak ott van a szabadság, de előbb azért harcolni kell, meg kell menteni a várost.

A tájleírás, a festő és természetimádó, -ismerő Jókai nagy erénye pompásan érvényesül, amikor a fiatalok haza vezető menekülését írja le Itália hegyeitől a Tordai-hasadékig és a Székelykőig. Akár a *Névtelen várban* a Fertő-vidékét, itt Torockót és környékét eleveníti meg a legnagyobb hűséggel, szinte nyomvonalat adva a ma is arra járónak. Tájékozottsága nem véletlenszerű, többször ellátogatott a vidékre, és ismerkedett az akkor még élő hősével meg a vidékkel, hallgatta a történeteket és jegyzetelt. De nem csak az útvonalra, az ott található flóra és fauna leírására is alkalmat kerít, miközben hősei Torockó megmentésén fáradoznak. Ugyanis Nagyenyed felgyújtása után az osztrákok zsoldjában álló erdélyi románok (akkor még oláhok) Torockót akarják megsemmisíteni. Ezt akadályozza meg Adorján Manassé okos taktikával, tárgyalásokkal, kiegyezéssel.

Jókai református létére igen alaposan ismerte a katolikus hitet, annak szertartásait, de izgatta az Erdélyben keletkezett magyar protestáns vallás, az unitarizmus. Felesége, Laborfalvi Róza erdélyi rokonsága unitárius volt. Érdeklődését ez a regény tetőzte be. Jókai csodálattal adózik az unitáriusoknak, és ezt nem is titkolja. Az ahogyan leírja egy torockói vasárnapi istentiszteletüket, írott emlékmű e hitet hívők számára. De ahogyan Manassé vall szerelmének, Blankának hitéről, bizonyság erre: „Az én templomom nem átjáróház egymással találkozni vágyó szerelmesek számára. Az én eklézsiám nem azilum más vallás elítéltjeinek, kik oda bíráik elől menekülnek. Az én templomom tornyán a gömb nem azt hirdeti, hogy »Jertek ide! Itt szabadabb az erkölcs, könnyebb az élet, itt nem kell keresztet viselni.« Neked előbb meg kell szeretned azt az Istent, akit én követek. [...] Nem az igékből, nem a szent könyvekből, hanem a tettekből: az emberek életéből. Majd ha megtudod, hogy mit tesznek azok, akik nem halasztják az Istennel és emberekkel való kibékülést a másvilágra, hanem cselekszik azt itt ezen a földön, akik elkezdik a szentek országát építeni már itt a nap alatt, akik megmutatják, hogyan kell embernek az embert eltűrni, igazságosnak lenni, bántalmakat megbocsátani, dolgozni föld fölött és föld alatt, hűségért hűséggel fizetni, szenvedőkkel jót tenni, művelni a lelket a tudás által; s mindezekért nem zúgolódni, hanem örülni az életnek és mindannak, ami benne van; örülni a munkának, a hűségnek, a megbocsátásnak, a jóltevésnek, a tanulásnak, s mindezekért áldani azt az egy Istent, aki mindezt nem csapásul mérte reánk az eredendő bűnért, hanem saját lelkét lehelte belénk , hogy legyünk »boldog emberek« abban, amiben ő »boldog Isten«!"

A szabadság vallásának tekinti az unitárius hitet a liberális eszméket valló Jókai.

Torockó, a történelmi hűséghez híven, megmenekül, és épségben marad. Ma is csodálhatjuk sajátos építészeti örökségét és a viszonylag még érintetlen környéket, tájat, a Székelykőt, a temetőt és nem utolsósorban az unitárius templomot.

El kell azonban azt is mondanunk, hogy az irodalmi kánon hívei szerint a „regény nem tartozik Jókai java munkái közé, de olvasmányos, lebilincselő" (Legeza Ilona). Érveket nem igazán találni, a mű elemzésére még nem bukkantam rá, csak a szentenciát olvasni. De hogy menynyire élő ma is a mű és szerzője, bizonyíték rá, hogy A Nagy Könyv versenyében a katolikus Ákos, a rockzenész és -énekes, költő ezt a művet is ajánlotta a világirodalom legszebb 100 műve közé, az EKE pedig Jókairól nevezett el teljesítménytúrát, Manasséék útját követve évente, Kolozsvártól a Tordai-hasadékon át Torockóig.

Szebb ajándékot nem kaphatunk az unitárius vallás megszületésének 440. évfordulóján.

Kuti Márta

Felhívás

Az Evangéliumi tévé munkatársakat keres minden régióból az alábbi munkához. Hamarosan elindítjuk hazánk első keresztény internetes televízióját!

Ha van egy jó kamerád, egy kis tehetséged és szeretnéd, hogy mások is tájékozódjanak a környezetedben lévő történésekről, ha felkészültél a feladatra, gyere és legyél a csapatunk tagja. Segíteni fogunk mindenben, amiben csak tudunk.

Ha tudsz egy új hírt, egy jó bizonyságtételt, egy jó riportot, ha be szeretnéd mutatni hitelesen a gyülekezeted életét, ha van egy érdekes archív felvétel a szekrény mélyén, ha a jövőben fontos esemény lesz nálatok, fogd a kamerádat, örökítsd meg és juttasd el hozzánk az anyagot, hogy közkinccsé tegyük, hogy mindenki megismerhesse értékeiteket, hogy legyen az mindenki áldására, épülésére. Ha a zenekarotoknak van egy új klipje, jöhet az is a zenés blokkba.

Legyél a közösséged nagykövete, hogy hiteles képet tudj adni mindenkinek.

Ha érdekel a feladat, vedd fel velünk a kapcsolatot és csatlakozz egyre növekvő (felekezetközi) csapatunkhoz.

Felvilágosítás: **Szenczy Tibor**
e-mail: evangeliumitv@gmail.com
telefon: 0036 30 8224145; 0036 70 6232819

Farsangi találkozás

Január 27-én a kökösi unitárius nőszövetség tagjai meghívták a szomszédos nőszövetségek asszonyait. Sepsiszentgyörgyről 14-en, Szentiványlaborfalváról 15-en, Sepsiszentkirályról 6-an és a helyi vendégszerető asszonyok 14-en jöttek, hogy találkozzanak egymással. Az esti órában a „Nő az árnyék, itt az este, égi béke jöjj szívembe" éneklésével tettük meghitté a találkozást.

A bibliaórát a helybeli lelkész, Bíró Attila tartotta. A „Jézust követő asszonyok" vita formájában vallottak az asszony szerepéről. A minitalálkozóról nem maradt el a szabad társalgás sem. Asszonyok, anyák vagy nagymamák tesznek bizonyságot tettükkel, cselekedetükkel, hogy „sója" lehetnek egyházi közösségüknek. Asszonyaink ajkán csodálatos ima fogalmazódott meg: „Uram, adj erőt, hogy közösségemnek legyek csipetnyi sója! Segíts, hogy akik között élek, azoknak tudjak hasznára, örömére lenni."

Az erőgyűjtést, a januári farsangi hangulatot célozta a kedves kökösi asszonyok részéről a meghívás. A szentkirályi asszonyok farsangi hangulatot hoztak magukkal, amikor megjelent a jóképű cigánylegény meg a cigányasszony esküvői szándékával, sőt még a „purdét" is magukkal hozták. Mindannyian hálásan fogadtuk a jó hangulatot, a találkozást.

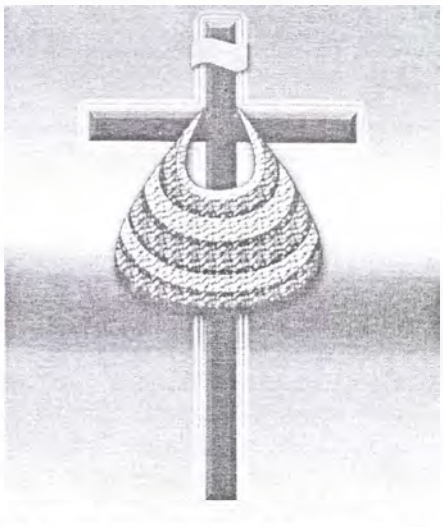
A következő „mini köri találkozó" Sepsiszentgyörgyön lesz – közölte Váncsa Csilla szentgyörgyi elnöknő.

Adorjáni Gyöngyvér

Sok tag, egy test vagyunk Krisztusban

A nők világimanapjának előkészítői sorában az idén látogassunk el gondolatban Pápua Új-Guineába. Ez a távoli ország egy Ázsia és Ausztrália között elhelyezkedő nagy szigeten fekszik. Indonézia és Madagaszkár után a világ harmadik legnagyobb szigetországa. A sziget közigazgatásilag két részre oszlik. A nyugati rész az indonéz államhoz tartozik, a keleti rész a hozzátartozó kisebb szigetekkel együtt alkotja a független demokratikus Pápua Új-Guinea államot. Az egykori holland, német, angol gyarmat, majd ausztrál fennhatóság alatt álló ország 1975-ben nyerte el függetlenségét. Lakóinak száma 6 millió. A Csendes-óceánnak ezt a zónáját a földkéreg vulkanikus mozgásai alakították, ezért nagyon változatos domborzat jött létre sok kiemelkedő heggyel (a legmagasabb 4500 m magas), mély völgyekkel, de van szavanna, mocsaras vidék, meándervölgyű folyók, őserdők, kúp alakú vulkanikus hegyek, magas fennsíkok. Ezért a hőmérséklet is nagyon változó: míg a hegyekben éjszaka fagy, a tengerparton egész évben 30 fok körüli hőmérséklet és trópusi esők jellemzik az időjárást. A változatos természeti adottságoknak megfelelően a növény- és állatvilág is nagyon gazdag, így pl. 2500 orchideafajtának, rengeteg ritka madár- és rovarfajtának a hazája.

Az ország hivatalos nyelve az angol, emellett a különböző bennszülött-népcsoportok által használt kb. 800 (!) nyelvjárás közül kettő szolgálja a népcsoportok egymás közötti értekezését. A lakosság 75%-a a hagyományos mezőgazdaságból él. Az altalaj kincsei – arany, réz, kőolaj – külföldre vándorolnak. A közlekedési infrastruktúra hiányos, sok az elszigetelt helység. Itt a lakosság önellátó, maguk oldják meg minden problémájukat. A bennszülöttek ősi hitvilága, gyógymódjai mellett a nyugati misszionáriusok behozták a keresztény eszméket, a nyugati gondolkodásmódot, szociális projekteket, a nők emancipációját. Mégis Pápua Új-Guineában a legtöbb nő helyzete hátrányos. A törvény ugyan tiltja a nők diszkriminációját, de a gyakorlatban a közéletet, a törvényhozást a férfiak uralják. Nem csoda, hiszen egy 2000. évi statisztika szerint a 15 éven felüli nőknek több mint fele írástudatlan. Ennek ellenére működnek civil szervezetek, amelyek a nők jogaiért harcolnak kisebb-nagyobb eredménnyel, mert a férfiuralomnak sok évszázados hagyománya van.



A nők idei világimanapjának emblémája

A 2009. évi világimanap (március 6.) mottója Pál apostolnak a Rómabeliekhez írott levelének a 12. részéből azt a gondolatot emeli ki, hogy sok tag, egy test vagyunk Krisztusban. Ez kifejezi a pápua új-guineai nőknek azt a meggyőződését, hogy sokszínűségük ellenére összetartoznak egymással és a keresztények nagycsaládjával.

Az imanap jelképe, amelyet választottak, egy keresztet ábrázol, amelyre egy *bilum*-nak nevezett táskaszerű használati tárgyat akasztottak (lásd a mellékelt képet). Ez a tárgy minden vidékükön közismert a legkülönbözőbb kivitelezésben, és különböző célokra használják: kis formájában a férfiak dohánytartója, nagyobban az asszonyok szállítják a nehezebb terheket, fát, kerti termékeket. Ez szolgál az újszülött bölcsőjéül is. A pápuák homlokukra széles pántot kötnek, erre erősítik a bilumot, amely a hátukon fekszik.. Erős nyakizomra van szükség a teher cipelésére. Eredetileg fakéregszálakból fonták az asszonyok a bilumhoz szükséges fonalat, ezt megfestették különböző színekre és ebből készítették a bilum szövetét. Ma már műszálból is készítenek bilumot. A keresztre helyezett bilum Jézus üzenetét közvetíti: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek és én megnyugosztlak titeket" (Mt 11,28) „Mert az én igám gyönyörűséges és az én terhem könnyű" (Mt 11,30).

Ez az üzenet valóban a nőknek szól, bárhol is élnek a világon, azoknak, akik nehéz terheket visznek a hátunkon és akik a hitüktől várják az erőt, a vigasztalást. Ezért választották ezt a jelképet és küldik a világ minden keresztény nőtársának.

Asztalos Klára

Világimanapi hívogató

Különböző hitfelfogású keresztény nők összefogása és egybehangolt tevékenysége eredményeként csendes csodák történnek bolygónkon. Ezek közül az egyik, hogy a Világimanap tudatos megtartása által körbe- és keresztül imádkozzuk a Földet.

Közmegegyezés alapján világszerte évente március első péntekén célirányosan egy-egy ország női – idén március 6-án az óceániai Pápua Új-Guinea államban élő nők – számítanak ránk: imádkozzunk és adakozzunk értük mi is, akik „Krisztusban egy testnek, sok tagjai vagyunk."



Hívogatlak, unitárius Nőtestvéreim: jöjjetek, készüljünk és legyünk tevékeny részesei a 2009-es női világimanapnak!

Keressük a más felekezetű nőtestvéreinkkel való együttmunkálkodás lehetőségeit, hogy imaláncot formáljunk a megjelölt bibliai vers szellemében: „Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is." (1Kor 12,12)

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottsága engedélyével a Világimanap megtartásához szükséges anyagok letölthetők a www.misszio.reformatus.hu oldalról.

Adja Isten, hogy ne csak március első péntekén, de naponta tudjuk gyakorolni az apostoli buzdítást: „szüntelenül imádkozzatok" (1Tessz 5,17), bízva abban, hogy „nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének." (Jak 5,16 b)

A gazdasági és pénzügyi válság idején is üdvös dolog adakozás tárgyában komolyan venni a tanács-ígéretet: „Tudjuk pedig, hogy aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat. Mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte szívében, ne kedvtelenül vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten." (2Kor 9,6–7)

A jókedvű adakozó a szívét is beleadja az adományába, és adakozása azonnali és morgolódás nélküli. Igaz az a mondás, hogy „az adakozók sohasem zúgolódnak és a zúgolódók sohasem adakoznak."

Áldott világimanapi készülődést és részvételt, lélekből fakadó imát és jókedvű adakozást kívánok nőtestvéreimnek!

Pálffy Anna-Mária

„Hírsaláta"

a Háromszék-felsőfehéri Egyházkör néhány nőszövetségének tevékenységéből

Januárban egy pillanatra bepillantottam a szomszédos nőszövetségek tevékenységébe, gondolván, „tanulni mindig lehet valamit".

Az asszonyok örömmel, szeretettel meséltek az esti vagy délutáni találkozásokról. Fontosnak találták a hosszú téli esték megrövidítését. A beszélgetések által ötletek, javaslatok születtek még ott is, ahol csak „gyerekcipőben" jár a nőszövetségi tevékenykedés.

Íme néhány jó ötlet a szomszédos nőszövetségek munkájából:

Árkos: az átlagos létszám 15–16, a nőszövetségi tagok tervbe vették, hogy 80 énekeskönyvre varrnak könyvborítót. A szorgos asszonyoknak jó munkát kívánunk!

Kálnok: a találkozások nincsenek meghatározott napra téve, mégis már az imahétre készülődnek. Kisebb létszámuk dacára is elkötelezetten dolgoznak, a vendég lelkészeknek varrottasokat készítenek a figyelmesség jeléül.

Szentiványlaborfalva: az ökumenikus nőszövetség asszonyai péntekenként találkoznak. A 15 asszony-testvér szívesen hallgatja a meghívottakat: orvosok tanácsait, különböző felekezetű lelkészek bibliamagyarázatait.

Kökös: az asszonyok szeretnek kézimunkázni, ezért még a szeretetvendégség tomboláira is különböző kézimunkákat készítenek. Az imahétre készülve a vendég lelkészeknek kézimunkákat varrnak. Január 27-én mini „köri találkozót" szerveztek, amely sikeresnek bizonyult.

Sepsiszentgyörgy: a kézimunka a fáradt nőtestvéreket megnyugtatja. Elindították a rongyszőnyeg-szövési programot, ezért rongyot vágnak és közben a tavaszi kirándulásokat tervezik. A könyvbemutatók is a januári napokat teszik kellemesebbé.

Sepsiszentkirály: januárban az ökumenizmus jegyében indult újra a nőszövetségi tevékenység. A szorgos asszonyok kézimunkáznak, szívesen hallgatják közben a Wass Albert-verseket. Legközelebb farsangi „dáridót" szerveznek, hogy felnőtt–gyerek együtt szórakozzon.

Találkozásaik alkalmával minden nőszövetségben terveznek, talán nemcsak januárra, hanem továbbra is. Adja Isten, hogy asszonyaink álmai, tervei sikeresek legyenek, hogy a jövő hónapban még gazdagabb legyen az eseménynaptárunk!

(A. Gy.)

KÖSZÖNET

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége hálás köszönetet mond mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 2%-át országos szervezetünk bankszámlájára irányították.

A 2008. év folyamán begyűlt 1235 lejnyi összeget a szervezet működési költségeire fordítjuk.

Kérjük továbbra is, éljenek a törvény adta lehetőséggel, és támogassák szervezetünket.

Az elnökség

Lendületben a Marosvásárhelyi egyetemista kör

Hogyan is kezdődött? Tavaly szeptember 1-jétől gyakorló segédlelkészi kinevezést kaptam a marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközségbe. Fő feladataim egyike az ifjúság összefogása volt. Marosvásárhelyen az elmúlt 3–4 évben is működött egyetemista kör, de valami miatt az elmúlt egy-másfél évben szünetelt. Tavaly ősszel Pál Jánossal, a kövesdombi egyházközség segédlelkészével elhatároztuk, hogy teszünk valamit azért, hogy a mélypontról ezt a helyzetet kimozdítsuk. Elhatároztuk, hogy megpróbálunk hetenként egy alkalommal (kedd esténként) összejövetelt szervezni az egyetemisták számára, olyan programkínálattal, amelyet az egyetemen vagy más szórakozóhelyen nem találhatnak meg.

Az első összejövetelt október 21-én szerveztük meg. A téma adott volt: 1956 októbere. Meghívottunk, László Márton történész-levéltáros fiatalos, lendületes megközelítésben előadta, mi történt 1956-ban és az utána következő időszakban, egészen 1964-ig. Ezen az első esten tizenöt egyetemista vett részt.

Ezt követően egy sorozatra gondoltunk, amely a zenei irányzatok fejlődésében nyújtott volna eligazítást hónapról hónapra Strausz Imre István zenetanár vezetésével. Ám ez nem bizonyult elég népszerűnek, így nem folytattuk.

November 4-én szerveztük meg a tavalyi év legsikeresebb estjét. A téma a terhességmegszakítás volt. Lerágott csontnak és hétköznapi témának tűnik, ezért ezen az esten más megközelítésből tárgyaltunk erről. Meghívottaink – lelkészek, pszichológus – segítségével teológiai, erkölcstani, orvostudományi és lélektani szempontból jártuk körül az abortusz témáját. Rengeteg olyan kérdés merült fel, amelyekről úgy gondoltuk, hogy már nem kell tárgyalni, mert mindenki tud mindent. Az est végkövetkeztetése: tisztelni kell az életet, felelősen kell partnert választani és szexuális életet élni. Az esten mintegy harminc egyetemi hallgató vett részt.

A következő alkalommal *A halálsoron* („The green mile") című filmet néztük meg közösen, majd utána – a film témájához kapcsolódva – az élethez való jogról beszélgettünk. November 18-án egy olyan irodalmi vitaestet szerveztünk, ahol korunk társadalmi problémáiról beszélgettünk Weöres Sándor *A teljesség felé* című írásai alapján.

A múlt félév utolsó egyetemista körére december 9-én került sor. Témája a vallásszabadság volt az elmúlt 440 évben – s főleg napjainkban. Az est meglepetése számunkra az volt, hogy a színművészeti egyetem egyik tanára a plakátunk „hatására" jött el az estére.

Véleményem szerint többnyire sikeres félévet zártunk, bár sok még a tennivaló. Nem alakult ki még egy szervezőcsapat, akik hétről hétre szerveznének, de megmozgattunk mintegy 60–70 egyetemi hallgatót. A kedd esti találkozások mellett decemberben beindítottuk az ifjúsági istentiszteleteket, decemberben – kísérleti jelleggel – egy alkalommal, januártól kétheti rendszerességgel. Látogatottsága jó, és hála Istennek van igény és érdeklődés az ilyen jellegű istentiszteletekre!

További részletekről tájékozódni lehet a honlapunkon: http://egyetemistakorms.extra.hu/.

Andorkó Attila

Felhívás

Arra kérünk minden kedves Olvasót – beleértve a lelkészeket is –, hogy ha tudomása van arról, hogy egyházközségében vannak olyan fiatalok, akik Marosvásárhelyen tanulnak, akkor jelezze az illetők elérhetőségét az alább megjelölt címen, vagy ajánlja figyelmükbe a Marosvásárhelyi Unitárius Egyetemista Kört.

Andorkó Attila
gyakorló segédlelkész

540065 Marosvásárhely, Bolyai tér 13.
medve80@gmail.com

Együttműködésüket előre is köszönöm!

Mese két kisbuszról és tizenhét emberről

Volt egyszer, hol nem volt, a Kárpátokon innen és a tengeren is innen… volt két kisbusz. Az egyik fehér volt, a másik kék. Két élettelen tárgy, amit irányítani lehet. Aztán egy különös hétfőn megjelent előttük a legnagyobb varázsló, a Mamut, aki láthatatlanul és varázspálca nélkül is képes volt életet lehelni beléjük. A kisbuszok aznap útnak indultak, és mentek, gurultak mindenhová, magukkal hozva a világ közepét. Lassan a buszok feltöltődtek vidámsággal, nevetéssel, izgalommal.

És a két varázsbusz négy teljes napig gurult a világ közepén, néha meg-megálltak, egy csöpp varázslatot szétosztani a fáradt, kimerült embereknek, és mindig vidámságot hagyva folytatták útjukat.

A két kisbusz meséjében azonban mi is ott voltunk. Az elvarázsolt csapat.

Február 2-án, hétfőn délután látogatott el hozzánk a Mamut, és útnak indultunk világot látni, hamuban sült pogácsával és egy batyuval felpakoltan elmentünk Sepsiszentgyörgyre. A batyunkban ott volt a félelem, az idegenkedés, a lámpaláz, a remény, a bizakodás. Ezekből kellett nekünk vidám és életteli egyletezéseket varázsolni minden állomáson.

De a batyunkba bekerült már első este a barátság és a szeretet biztonságának érzése.

Ezt felpakolva, Istenben bízva elkezdtük a munkát. Kedden reggel az egyik kisbusz elindult, a másik Szentgyörgyön várt, és izgatottan éreztük, hogy Mamut varázsló hatása alatt állunk. Vártuk a jeleket, hogy mit tegyünk, és szép lassan megértettük, mi is a feladatunk.

Kedden bejártuk a háromszéki kör néhány egyletét (és Székelyudvarhely körből is egyet…): Kálnokon, Kökösön, Brassóban, Felsőrákoson, illetve Sepsiszentgyörgyön, Nagyajtán, Ürmösön, Vargyason, valamint Homoródalmáson próbáltunk egy-egy kis varázslatcseppet hagyni a fiataloknak.

Oklándon ismét együtt volt a nagy csapat, és Mamut varázsló ismét osztott

folytatás a 14. oldalon

Nagy-Korodi Enikő

Mese két kisbuszról...

folytatás a 13. oldalról

közénk egy nagy adag összetartozás-érzést, hogy újult erővel nézzünk szembe a következő nap megpróbáltatásaival.

Szerdán a székelyudvarhelyi és székelykeresztúri körök vártak ránk. A 4.2-es kisbusz elindult hát a Székelyderzs, Székelyudvarhely, Gagy, Bencéd útvonalon, a 4.1-es pedig Városfalva, Recsenyéd, Szentábrahám és Székelykeresztúr egyleteit látogatta sorba. Úgy éreztük, egyre felszabadultabban és vidámabban tudjuk magunkból átadni a Mamut üzenetét. Kifáradtunk, de feltöltődtünk.

Egy újabb találkozás után ismét rövid éjszaka következett. Mamut varázsló ismét nálunk járt, és erőt küldött belénk, nekünk. A vidámságot már nem kellett tőle kérni, mert az már bennünk termelődött. Összerázódtunk... minden értelemben. Reggel az újabb varázslatokra készen indultunk tovább.

Csütörtökön a küküllői és marosi körben vártak ránk. Eldöcögtek avagy száguldottak a kisbuszok a Segesvár – Magyarsáros – Dicsőszentmárton – Küküllődombó és a Szentháromság – Nyárádgálfalva – Nyárádszentmárton – Marosvásárhely útvonalakon. Vidám pillanatok, jókedvű emberek, kedves mosolyok emlékétől feltöltődve találkoztunk ismét Magyarároson. Egy rövid buli után fáradtan váltunk el, és zötyögtünk aludni a vendégszerető családokhoz.

Másnap reggel nyúzottan, de erőset játszva elindultunk az utolsó egyletezésekre, a kolozs-tordai egyházkörbe. A két kisbuszra talán a legnagyobb feladat várt.

Vidámnak kellett lennünk és felszabadultnak, pedig tudtuk, az utolsó nap teljesen más. De a varázslatcseppeket úgyis elvittük, és szétosztottuk Torockón, Torockószentgyörgyön, Sinfalván, illetve Mészkőn, Várfalván és – az első kiadós ebéd után – Tordatúron.

Vidám játékok, felejthetetlen mosolyok emlékét görcsösen szorítva ültünk egy nagy körben Kolozsváron. Az iroda ijesztő és kellemes környezet volt a kiértékelésre. Még mindig Mamut varázsló hatása alatt álltunk. Vártunk. Vártuk, hogy felébredünk, és még mindig csak hétfő reggel lesz, vagy hogy megjelenik a nagy varázsló, és elmondja, még nem kezdődött el, holnap indultok. De semmi nem történt. A csoda már bennünk volt, nem tudott ismét megtörténni.

Megfogtuk egymás kezét, és Isten közelségét érezve, suttogva üvöltöttük a csendbe a varázslónk nevét.

És nem boldogan élünk, míg meg nem halunk, és nem veszi feleségül egyik kisbusz a másikat, és nem bűnhődik a gonosz. Mi csak mosolyok, egyletes nevetések, szeretetteljes viccelődések, esti és reggeli kézfogások, éneklések, imák és igazán barátságos pillanatok, igazi barátok emlékével maradtunk. És talán ez jobb is, mint egy hetedhét országra szóló lakodalom... mert ezek mi voltunk.

És nem mondhatjuk, hogy itt a vége, fuss el véle. Mert nem így van. Nincs itt a vége. És *nincs vége*. Mert az egyletes szemek csillogásában él tovább a nagy varázsló... a mi Mamutunk. Az ODFIE Mamutja. A varázslat forrása.

Az én istenképem

Sokszor hallani abszurd és közhelyes mondatokat ebben a témában, legtöbbször olyan emberektől, akik szívesen és gyakran beszélnek róla, lehetőleg minél nagyobb és szakavatottabb közönség előtt. Látni olykor, ahogy az emberek arcára kiül egy finom, ironikus mosoly, de értetlenül nézik, miért pukkannak szét üresen ezek a szavak, amelyek pedig gondolatokkal és érzelmekkel telítettek kellene hogy legyenek. Én ezt a nehézséget úgy próbálom áthidalni, hogy a bennem élő istenképet nem egyszerre próbálom lefesteni, hanem inkább egy folyamatot vázolok, nemcsak a változások természetét, hanem annak lehetséges okait is bemutatva.

Hadd kezdjem máris egy rövid kitérővel: Jézussal. Az igazság az, hogy soha nem tudtam hozzá közel férkőzni, élt bennem valami ellentmondás vele kapcsolatban. Gyermekkoromban félresikerült hőst láttam benne: ideáljaim, a forradalmárok vagy a tudós zsenik mérhetetlen akaraterővel és büszkeséggel rendelkeztek. Nekem Jézus vesztesnek tűnt. Taszított a személyére felrakott mítoszréteg is: a három király, a kenyérszaporítás, az, hogy úgy, ahogy van, felszállt a mennyekbe stb.

Istenképem sokat változott. Kis gyermekkoromban nemes egyszerűséggel egy megfoghatatlan jóban hittem. Emlékszem, hogy mikor nagymamám imádkozni tanított, teljesen fölöslegesnek éreztem, mert minden, ami velem történhetett, az csak jó lehetett – ha néha kellemetlennek tűnt, akkor is. Annak, hogy e hit bomlásnak indult, két oka lehetett. A külső ok az iskola megkezdése volt. A belső ok pedig: legelőször ekkortájt éreztem szükségét annak, hogy erre az idealizált világképre konkrétabb árnyalatok is kerüljenek. Rövid, átmeneti időszak következett, amelyben tárgyakhoz kezdtem ragaszkodni, például a nagymamámtól kapott Bibliához, de teljesen logikátlanul és ok nélkül máshoz is. Ez persze nem tarthatott sokáig.

Soha nem voltam anyás típus: a Jó Istenről alkotott képemet lassan egy idealizált apakép váltotta fel. Néha szeszélyes lett. Néha lobbanékony. Néha hanyag. Néha gondoskodó. Aggódott értem, de hagyta, hogy a saját utamat járjam. Hatalmas és életerős. Utolérhetetlen és megdönthetetlen. Ennek a képnek a súlyát lehetetlen volt hordozni. Nem volt más választásom: fel kellett lázadni. Ekkortájt konfirmáltam. Az öröklét gondolata megrészegített. A pokolban, az örök szenvedésben soha nem tudtam hinni, a „mezítelen logikám" tiltakozott az ellen, hogy valami végesért végtelen büntetést vagy jutalmat kapjak. El kell mondanom azt is, hogy jellemre úgy hasonlítunk édesapámmal, mint két tojás. Mindezek mellett megismertem a valaha írt legemberibb mondatot, hogy Isten önmaga hasonlatosságára teremtett bennünket. Innen egyenes út vezetett a személyre szabott képhez.

Néha elhanyagolom a barátaim. Ezt tette velem Ő is. Néha utálom magam. Ő utált engem. Nem hallgatott meg. Néha nem érdekel senki, csak magamban akarok lenni. Néha szájba verném ez ellenem vétkezőt. Neki nem voltak gátlásai. Néha minden ok nélkül elengedem a tartozásokat. Persze ez sem jelentett menekvést – érthetetlen bűnbocsánattal a zsebemben még jobban féltem. Patthelyzetbe kerültem.

Gondoltam: boldogulok én nélküle is. Nem hagyott. Tapasztalat alapján nem tudok nem hinni. Azt sajnos én se merem állítani, hogy bizonyítani tudnám a létezését, de a végtelenbe futó kísérletek száma meglepő módon igazolta Őt. Valószínűleg bennem van a hiba (és úgy sejtem, hogy más is csak megjátssza ezt a szerepet), de én tökéletesen alkalmatlan vagyok a hitetlenségre.

Jövőbe nyúló távlatként és barangolásom végére remélem, sikerül átfesteni a képet. Rózsaszínre és lilára. Minden porcikám egy társat szeretne maga mellett érezni, aki megsimogatja az arcom, ha rajta az izmok már pattanásig feszülnek. Akinek néha csak a pillantása is elég lesz ahhoz, hogy szégyelljem magam, ha tévedtem. És ha megbocsát, annak súlya van. És hogy ez közelít az eredeti képhez? Hogy Ő is ezt akarja?

Kilyén Attila Örs

Kedves Gyermekek, Barátaink!

Valamikor réges-régen az 1000. év közeledtével az európai emberiségen szörnyű félelem vett erőt. A Biblia utolsó könyvének, a János jelenések könyveinek 20. fejezete alapján mindenki úgy érezte, hogy hamarosan itt a végítélet napja: megjelenik az Antikrisztus, és bekövetkezik a világvége. Az emberek többsége szőrcsuhában várakozott, és bűnbánatot tartott évtizedeken keresztül. A Halál kaszájának suhogását már-már fejük felett érezték. Aztán az 1000. esztendő Szilveszterének utolsó pillanatai után, amikor az emberek mégis életben maradtak, hatalmas erővel tört ki az újratámadt életkedv. Az addigi halálfélelem átcsapott a Halál kigúnyolásába. Az emberek valósággal féktelen bosszúvágyat éreztek: nevetségessé tenni, kigúnyolni, kiröhögni, letiporni és elégetni a Halált. Ebből a lelkületből született meg a vidám farsangi karneválozás.

A *farsang* eredete az ősidőkig nyúlik vissza. A szó német eredetű (*Fasching*), Olaszországban *karnevál*nak mondják, ami azt jelenti, hogy „carne-vale!", vagyis „hús, Isten veled!"

Erdélyben a kereszténységgel együtt jelent meg a farsangolás és az ezzel kapcsolatos szokások. Ilyenkor az emberek szórakoztak, vigadtak, megpróbáltak egymásnak apró örömöket szerezni azzal, hogy mókázásukkal bánatot űztek. De nyelvünk is gazdagodott néhány szép szóval. Maga a *vigalom* szó is ekkor keletkezett. A farsangolás szinonimájaként tartjuk számon a *maszkurázás, bakuszolás, batykózás* szavainkat.

Ha valahol a környezetedben még élnek ezek a szép, régi szokások, kérünk, írd le és küldd el címünkre! Ha azt írod le, hogy a te iskoládban hogyan szervezik meg a farsangi mulatságot, azt is ugyanúgy pontozzuk.

A megfejtéseket április 1-jéig a következő címekre várjuk:

Postán: **Fekete Levente**
527005 Aita Mare, str. Főút 349. Jud. Covasna,
illetve elektronikus postán: levente63@gmail.com

Ki vagyok? (10 PONT)

Nyolc betűből állok, de tagom csak három,
pihen akkor minden ember, mind télen, mind nyáron.
Első tagom ásvány, abból készül zár és csákány.
Második tagom, ha veszed, kis varga szerszámát leled.
Harmadik tagom ragyogó égitest, míg az le nem nyugszik,
addig nincsen est.

_ _ _ _ _ _ _ _

Párkereső (5 PONT)

Január 27-én volt 90 éve annak, hogy meghalt az a híres magyar költő, aki Érmindszenten született 1877-ben. Nevét az alábbi mókás párkereső első függőleges sorába rejtettük el.

_ _ _ _ - vétel
_ _ _ _ _ _ - dörmög
_ _ _ _ - yang
_ _ _ - beke
_ _ _ _ - nyám
_ _ _ _ _ _ - durrog
_ _ _ _ _ - ropog
_ _ _ _ _ - iszom

Humorzsa (5 PONT)

TANÁR: Ha a testvérednek van öt almája, és elveszel belőle kettőt, mi lesz az eredmény?

DIÁK: .....

(A diák feleletét megtudod, ha megoldod az alábbi feladványt és a számozott betűket sorba írod.)

Púpos állat		2	7	
Téli népszokás	4		10	
Tamás beceneve			1	11
Első királyunk	3			
Káin testvére			8	
Buta ellentéte	5			
Csúcs		9		
Kicsi ellentéte			6	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Jeges hírek a természetből

Hol mérték a leghidegebbet?

Nem az Északi-sarkon! A leghidegebbet Kelet-Szibériában az Ingyigirka menti Ojmjakon mérték, mínusz 78 fokot.

Tudtad-e, hogy a rozmár segít a veszélybe jutott társain?

Ha társa megsebesül, hátára veszi és partra úszik vele, ahol ápolja. Az állatvilágban ez a fajta segítség még jellemző a delfinekre és az elefántokra.

A sarki róka megszelidíthető

A kutatók gyakran háziállatként tartják. Kipróbálták a fagyálló képességét is. Fagyasztókamrába zárták, mínusz 80 fokon tartották – és kibírta!

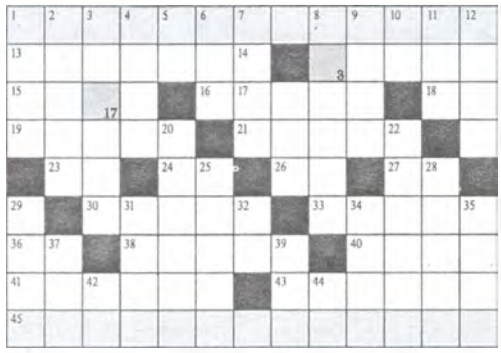
Ki ő? (10 PONT)

Magyar báró, etnográfiai író, országgyűlési képviselő volt, akinek a nevét az alábbi lólépéses feladványba rejtettük. Lengyelfalván (Udvarhelyszék) született 1830. február 3-án, meghalt 1890. április 19-én. A felsőbb iskolai tanulmányait Udvarhelyen végezte. Az egyetemi tanfolyamot teljesen be sem fejezve, 1847 elején Konstantinápolyba ment s innen útra kelve beutazta Arábiát, Szíriát, Palesztinát, Egyiptomot. De nemcsak hazájától távol utazott, hanem szülőföldjét, Erdélyt is bejárta. Leírta és lerajzolta, amit látott, hallott. Még annyit elárulunk róla, hogy felnőtt korában, meggyőződésből lett ..... vallású. Megtudod a nevét, művének címét és hogy milyen vallást választott, ha a kijelölt sarokból elindulva lólépésben megoldod a feladványt.

O	Á	A	Ö	Z	D	K	Y	Á
Z	T	R	N	L	F	S	L	E
B	B	Á	S	L	É	L	R	A
Á	S	I	•	I	S	U	•	E
•	•	R	•	N	•	Í	U	•

Híres unitáriusok – 1

(rejtvény-sorozat)

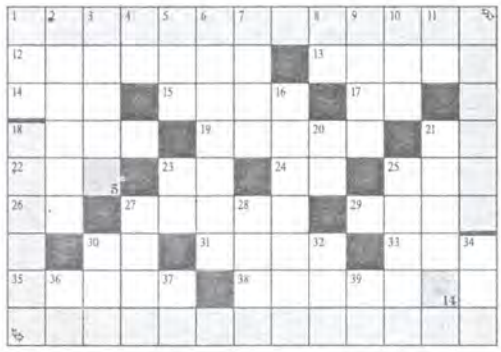


Vízszintes: **1. Erdélyi fejedelem és magyar király, az unitárius reformáció nagy támogatója (1541-1571).** 13. Teljes lélekkel átélő. 14. Öregasszony, viccesen. 15. Kút pereme. 16. Megperzselődik. 18. Éter. 19. Moldvai kis folyó. 21. Francia Sarolta. 23. Módi közepe! 24. Hatszáz, római számmal. 26. Magatok. 27. A nagy varázsló. 30. Lengyelországi város. 33. Hantol. 36. Indok. 38. Annál lentebbi helyre (két szó). 40. Huszár vezényszó. 41. Pénzügyi szakember. 43. Vastag gyapjú takaró. **45. Az utolsó erdélyi polihisztor, kollégiumi tanár, a Dávid Ferenc Egylet első elnöke volt (1800? – 1897).**

Függőleges: 1. ... Vera, magyar nótaénekesnő volt. 2. Megnedvesedő. 3. Keresztelő. 4. Algériai kikötőváros. 5. Kígyóhang. 6. Többség. 7. Megrendít. 8. Ritkít. 9. Megszólítás. 10. Puha fém. 11. Féreg. 12. Gríz. 17. Estefele! 20. Illeték fizetése. 22. Konkáv. 25. Idegen női név. 28. Hegyikecske. 29. Az egyik oldal. 31. Magyar város, atomerőművéről nevezetes. 32. Tova. 34. Áramforrás. 35. Keleti súlyegység. 37. Felső végtag. 39. Tetőfedő iparos. 42. Nátrium vegyjele. 44. Zsák belseje!

Híres unitáriusok – 2

(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Demokrata gondolkodó és író, Észak-Amerika ismerője és ismertetője, az első erdélyi szövetkezet megalapítója (1795–1842).** 12. Merészen áthajló. 13. Személyéhez. 14. Megfelelő módon. 15. Lenti helyen. 17. Ásványi fűszer. 18. Ukrán félsziget. 19. Csorgó. 21. Pad két széle!. 22. Szilfa, angolul (OAK). 23. Járunk rajta. 24. Keleti játék. 25. Lao-ce tana. 26. Ötvenegy, római számmal. 27. Mezőségi település lakója. 29. ... László, hazai magyar színész. 30. Mutató névmás. 31. Oldal, angolul (SITE). 33. Régi súlymérték. 35. Mályva-féle növény. 38. Hirtelen fénnyel jelt adó.

Függőleges: 1. Kellem. 2. Londoni tea jelzője. 3. Mocsári madár. 4. Derékpánt. 5. Norvégia, Spanyolország és Ausztria autójele. 6. Érintés. 7. A gróf, a báró is ez volt. 8. Vérfaktor. 9. Mocsok. 10. Idegen szavakban a nitrogén jelenlétére utal. 11. Kígyóhang. 16. Törvényes. **18. Jeles orvostudós, a kolozsvári főiskola igazgatója volt (1655–1720).** 20. Fűszer. 21. Folyó Dél-Amerikában. 23. .. Bence, Nyírő József műve. 25. Szobor áll rajta. 27. Damaszkusz lakója. 28. Déligyümölcs. 30. Lenti helyre. 32. Az orrához. 34. Taszít. 36. Görbe része. 37. A szív közepe! 39. A természetes logaritmus jele.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti két keresztrejtvény megfejtését a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni. (Vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz!) Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.

Novemberi rejtvényeink megfejtése: *Karácsonyi imádság (I. és II.)*: „Ó, édes Jézuska, hallgasd, amit kérünk! Szent István országát adjad vissza nékünk!"

Könyvjutalmat nyert **Bartha Sándor** dicsőszentmártoni olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Andorkó Attila** gyakorló segédlelkész (Marosvásárhely), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Czire Alpár** fotográfus (Székelykeresztúr), **Kilyén Attila Örs** diák (Sepsiszentgyörgy), **Kuti Márta** újságíró, könyvszerkesztő (Marosvásárhely), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Nagy-Korodi Enikő** középiskolás diák (Segesvár), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Péterffy Miklós** ny. tanár (Székelykeresztúr), **Péter Irma** ny. tisztviselő (Szentegyháza)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
3. szám. 2009 március
Ára: 1,50 lej

Köszönet a Nőknek!

Böjti időszakban élünk, márciusban azonban nemcsak a húsvétra való készülés foglalkoztat, hanem úgy nyolcadika táján eszünkbe jutnak a Nők. A nemzetközi nőnap egyházi ünnepnek semmiképpen nem nevezhető, de az elmúlt negyven esztendőben, jellegénél fogva, mégiscsak kiemelkedett a hétköznapok sorából. Hagyománya a 19. századra vezethető vissza, és munkásmozgalmi eredetű, harcos, a nők egyenjogúságával és választási jogaival kapcsolatos demonstratív nap volt. A mai virágos, piacgazdaságra orientált, szentimentális nőnapozás elvesztette eredeti hangulatát. A férfiaknak ilyentájt eszükbe szokott jutni (ha egyáltalán eszükbe jut), hogy pár szál virággal köszöntsék az immár egyenjogú – a munkában legalábbis egyenjogú! – nőket.

Francia polgártársaink régen megfogalmazták *cherchez la femme* – keresd a nőt! De nem kell nekünk a francia szállóigét kölcsönöznünk, hiszen anyanyelvünk csodálatos gazdagsága a *nő* főnevünknek egész sor szinonimáját ismeri. A teljesség igénye nélkül, betűrendben íme néhány: amazon, asszony, asszonyállat, asszonynép, baba, banya, boszorkány, csaj, csajszi, csoroszlya, dáma, debella, fehércseléd, fehérnép, fehérszemély, fúria, hárpia, háziasszony, házisárkány, hölgy, liba, némber, nőci, nőcske, nőszemély, perszóna, satrafa, spiné, spinkó, szipirtyó, szoknya, tyúk, vászoncseléd, vénasszony... és itt álljunk is meg a felsorolásban; ha egyetlen főnevünknek harmincnál is több rokon értelmű kifejezése van, az mégiscsak megérdemli azt, hogy elmélkedjünk egy keveset a Nőkről. Annál is inkább, hogy ha fellapozzuk a Szentírást, ott áll előttünk az első Nő, a tökéletes asszony, az archetípus, az ősminta, Éva.

Ádám teremtése után kiderült, hogy a derék férfiúnak nincs társa, az Írás egyébként nem szól arról, hogy Ádám magányosságáról panaszolkodott volna, Évát nem ő kérte, Istentől kapta ajándékba, s illik-e ilyen titokzatos és csodálatos ajándékot visszautasítani? Mély álmot bocsátott az Úristen az emberre, s mire fölébredt, ott állt, vagy ült előtte az ő csodálatos Évája.

A héber eredeti szöveg szerint Isten a férfi bordájából felépítette az asszonyt. A *bnh* szógyök héberül építést és értelmet is jelent. Ebből pedig az következik – és



nemcsak a zsidó bölcselet szerint –, hogy a Nő általában értelmesebb, mint a férfi, azaz könnyebben fog fel bizonyos dolgokat. Ugyancsak a zsidó bölcselet szerint Isten alaposan „körülnézett" és jól megtervezte a nő teremtését, mielőtt hozzáfogott volna. A legnagyobb gondot a megfelelő nyersanyag megtalálása okozta: „Honnan teremtsem? Ha Ádám fejéből teremtem, akkor nagyra tartja magát, és emelt fővel fog járni; ha a szeméből, akkor kíváncsiskodó lesz, ha a füléből, akkor hallgatózni fog. Nem teremtem Ádám szájából sem, hogy ne beszéljen sokat (!), sem a szívéből, hogy ne legyen féltékeny, sem a kezéből, hogy ne fogdosson össze mindent, sem a lábából, hogy ne kószáljon összevissza, hanem Ádám egy eldugott belső részéből, a bordából." Azonban a zsidó bölcselő rezignáltan állapítja meg, hogy az alapos, előzetes tervezés eredménytelen maradt, mert a nő, mindennek ellenére, kíváncsi, leskelődik, fülel, féltékeny, kószál, fecseg stb.

Éva nagyon-nagyon szép volt, mint ahogyan ma is nagyon-nagyon szépek Éva mindenkori lányai. Talán Éva szépsége volt az oka annak, hogy vétekbe esett és bűnbe sodorta férjét, Ádámot is. A legendás értelmezés szerint – itt újból a Midrásra, a legenda- és mesemotívumokban gazdag zsidó szentírás-magyarázatra utalok – az őskígyónak megtetszett Éva, beleszeretett, és mindenképpen meg akarata szerezni magnak, csakhogy ott volt Ádám, tőle kellett először megszabadulnia.

A kígyónak, akit a hagyomány a Sátánnal azonosít, zsenialitásában is egyszerű volt a terve. Az Édenkert közepén volt két fa: az Élet fája és a Tudás fája. Isten megtiltotta Ádámnak, hogy e két fa gyümölcséből egyék, és a férfi továbbadta

folytatás a 4. oldalon

Kovács Sándor

Ahogy az a bözödi asszony vette...

Amiről most írni szeretnék, az csak egy bátortalan kísérlet annak megörökítésére, amiben az isteni és emberi egy pillanatra találkozik.

Nem is gondolnánk, de egy úrvacsoravétel és -adás sokkal több tud lenni, mint azt eddig hittük. Az úrvacsorával élőnek ugyanolyan istenközeli élményt nyújthat, mint az úrvacsorát adónak. S annyira jó, hogy ilyen élmények vannak még!

Már többször vett úrvacsorát tőlem, bár nem hívem, de jól ismerjük egymást. Ez a találkozás mégis más volt, mint a többi.

Elindulok a kenyérrel és osztom. Van, akinek örömöt jelent, van, akinek vigasztalást. Van, aki reménységet nyer belőle, van, aki erőt – s talán van, aki megbocsátást. Könnyes és mosolygó szemek váltakoznak, mint ahogy a remegő kezet is a biztosan fogó kéz váltja fel.

Kívülről megtört öregasszonynak látszik, ám amikor odaadom a kenyeret, erő sugárzik belőle. A szeme könnybe lábad, de a tekintetéből fény árad, élet-fény. Egy fiatal lelkész azt gondolná, hogy valamilyen formában segíteni kellene neki, ennek az öregnek. Ám ahogy elveszi a kenyeret, abban a mozdulatban sok minden benne van. Benne van sok éves vetés és aratás, benne van a kenyér. A kézmozdulat beszél az átélt évek nehézségeiről, beszél a szépről, a jóról, a könnyről, a fájdalomról – és mindezt erőteljesen teszi. Drámai a kérdés és ugyanakkor a felismerés is, hogy akkor most ki ad kinek? És mit? Vajon én adok-e neki vagy ő ad énnekem valami többletet?! Nincs idő tovább töprengeni, mert szájába veszi a kenyeret és a tekintete nagyon messze száll!

Ott, abban a pillanatban tudom, hogy ez neki több, mint emlékezés. Ott, abban a pillanatban az a darab kenyér meggyógyítja a nyolcvan év alatt felhalmozódott sebeit, elfeledteti a megalázó perceket, megkönnyíti a gyászt és tényleg erőt ad a még hátralevő évekhez.

Sokszor volt alkalmam megfigyelni, mennyire különbözik a módja annak, ahogyan a férfiak és a nők fogják meg a kelyhet. A férfiak tartásában többnyire benne van a büszkeség és egyenes tartás. A nők ezzel szemben a legtöbbször alázattal és mintegy meghajlással fogadják a kelyhet. Nincs nekem ezzel semmi bajom, egyik mozdulathoz sem akarok felhozni pro vagy kontra érveket – puszta megfigyelés. Ez így van jól, ahogy van, hiszen ilyenek vagyunk. Nem jobbak és nem rosszabbak, csak mások.

A bort úgy veszi át tőlem ez az asszony, mint megpecsételését a kenyér által nyert bizonyosságnak. Mintha az a korty azt jelentené „Ámen". A kelyhet a már említett mély alázattal adja vissza.

Összefogja a két kezét, olyan jó öregesen, és sóhajt. S én tudom, hogy bármit mondhatok, bármilyen mélyen és meghatóan imádkozhatom, nem tudom ebből kimozdítani és nem is akarom. Látszik rajta, hogy ő már rég beszélget Istenével, egy kicsit mintha eszelősen vagy mégsem, de én képtelen vagyok utána emelkedni, még.

Sokáig kísért el ez a kép mindennapjaim eseményeiben, sokáig tartott hatása alatt és meglepően sokszor tudott erőt adni. Tudom, hogy ez az asszony lehetne akár ravai, erdőszentgyörgyi, csokfalvi, szovátai vagy éppen marosvásárhelyi. Tudom, hogy sokan élik meg ilyen istenközelinek az úrvacsorát, férfiak és nők egyaránt, ez az élmény mégis gondolatokat, érzéseket indított el bennem – és sok kérdést is.

Ezeket a gondolatokat kívánom most megosztani, nem fontossági sorrendben, csak úgy, ahogy jönnek. Elgondolkoztam azon, vajon feltétlenül meg kell-e öregednünk ahhoz, hogy így éljük át az úrvacsoravételt. Ahogy megszületett ez a gondolat rögtön utána, mint egy „kis ördög", megjelent előttem egy reklám, amely a hosszantartó fiatalságról szól. Mindenki ismer hasonlót, krémek, szépítőszerek stb. Úgy van berendezve a mindennapi életünk, hogy ne legyen időnk megöregedni. Valamiért nem *akarunk* megöregedni!

Vajon a fizikai vagy a spirituális öregedéstől félünk-e jobban? A fizikai elég látványos és elég ijesztő, nehezen tudjuk elfogadni, különösen mi, nők. Pedig teljesen természetes és a szép élethez mindenképp hozzátartozik. Úgy teszünk, mintha csak az lenne az egyetlen erényünk, s ha azt elveszítjük, már nem sokat érünk. Vagy ezt hitették el velünk?! Ki tudja?

A spirituális megöregedésen azt értem, hogy a lélek érettebbé válik. A lelki élet megélése iránt nagyobb az igény vagy éppen napi szükségletté válik, ugyanakkor érzékenyebbé válunk a lelki síkon történő rezdülésekre. Ez a fajta „öregedés", bár jól hangzik, mégis sokszor fájdalmas lehet. Az érzékeny lélek a bántalmakra másképp reagál, és egy idő után felülemelkedik a fájdalmakon. Valahol itt lehetett az az asszony, aki érzéseket váltott ki belőlem és nem is akármilyent.

Érzések... Hát igen, a szép és pozitív érzések, amelyek annyira kellenének ma mindenkinek! Mégis egyre kevesebb az életünkben az az alkalom, amikor szép érzéseket gyűjtögethetünk magunknak és magunk köré. Itt nem feltétlenül a templomba járásra gondolok. Hiszen igazán felemelő érzés tud lenni az is, hogy a közös családi ebédnél az óvodás gyermek egytolytában csicsereg, a napi eseményeket és élményeket megosztandó. Ugyancsak szép és megható érzés, amikor a kiskamasz (még) elmondja szüleinek sikereit és kudarcait is. Jó érzés, ha meghallgatsz valakit, ha meghallgatnak téged – és egyáltalán, hogy vagyunk egymásnak, nem csak elélünk egymás mellett. Jó érzés, ha szeretnek és szerethetsz. Ebből már sokáig lehet élni és újra töltekezni, ha életünk megválaszolandó kérdések elé állít.

Az egyik kérdés, ami megfogalmazódott bennem a történet kapcsán, hogy tudok-e én szép érzéseket kiváltani másokból azáltal, hogy vagyok? A másik, hogy mi tette azt az asszonyt ennyire mássá, s általa engem is? Tekintettel arra, hogy keresztény lapban kívánom megosztani gondolataimat keresztény emberekkel, engedtessék meg az a „szakmai ártalom", hogy többes számban fogalmazzam meg kérdéseimet, és hagyjam nyitva, hadd válaszolja meg mindenki önmagának.

Mi hogyan válhatnánk *olyanná*? Van-e bennünk ebben a fene nagy fejlődésben még alázat és áldozatkészség? Merünk-e Isten egére nézni olyan tisztán és kissé megszállottan, mint az a bözödi asszony?

Az Olvasó talán találgatásba kezd most: ki is lehetett ő? Talán igaz volt, talán nem, talán bözödi volt, talán nem...

Csak írom a leírhatatlant, s közben boldog vagyok, hogy részese lehettem az életem újabb csodájának. Próbálom körülírni azt az érzést, amire nincs szó, de aki már egyszer is érezte, mindig visszaóhajtja. Próbálom megértetni az olvasóval, hogy vannak még csodák, s az a bözödi asszony lehetsz te is, és lehetek én is akár...

Demeter Erika

„Minden emberi élet Isten ujjlenyomata”

Az Erdélyi Unitárius Egyház Zsinatának ünnepi ülése keretében iktatták be március 6-án a Kolozsvári-belvárosi unitárius templomban Bálint Benczédi Ferenc megválasztott püspököt.

Nagy László főjegyző áhítatát követően Csáka József főgondnok nyitotta meg a rendkívüli zsinati ülést, majd Gyerő Dávid előadótanácsos előterjesztését követően az Alaptörvény módosítására is sor került (230. és 232. cikkely).

Bálint Benczédi Ferenc püspök beiktatását megelőzően Máthé Dénes főgondnok ismertette a 2008. december 6-i püspökválasztás eredményét.

A beiktatási szertartást dr. Szabó Árpád nyugalmazott püspök, Nagy László főjegyző-esperes, Rüsz F. Tibor, Nagy Endre, Lőrinczi Lajos, Simó Sándor és Pap Mária esperesek végezték. Ezt az új püspök által végzett istentisztelet követte.

Bálint Benczédi Ferenc egyháztani célzatú gondolatmenete a szolgálatban megvalósuló nagyság jézusi intelméből indult



ki: „Aki nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok” (Mk 10,43b) Ha utánanézünk az evangéliumi mondat környezetének, megláthatjuk, hogy Jézus e helyen ellentétpárhuzamot fogalmaz meg. Egy verssel korábban ugyanis ezt mondja: „Akiket a nemzetek fejedelmeknek tekintenek, azok uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak felettük.” A szolgálatra való jézusi intelem tehát az eddig megvalósult és korántsem eszményi viszonyok *kontrasztját* sürgeti – nem csupán a bibliai időben, de mindig, ma is, holnap is.



Az új püspök azokat az eszményeket próbálta felsorolni, amelyeket bizvást egyház-alkotó tényezőknek tekinthetünk. Mennyire tudja a magát egyháznak valló közösség Jézus evangéliumát megtestesíteni és hirdetni? Milyen mértékben tud a téglából és betonból való építkezésen túl a maga lelki/spirituális világában is fejlődni? Hogyan tud társaival, felebarátaival tartós és kölcsönösen támogató viszonyokat kiépíteni; másképp: az egyházat alkotó személyek túl tudnak-e lépni a magánügyként felfogott vallásosságon? Észre tudjuk-e venni a „Zakeusokat” és „Nikodémusokat” magunk között? Vissza tudunk-e emlékezni arra, mi volt történelmi közel- és félmúltunk sötét alagútjának bejáratára előtt, vagy csak jelenünk korlátai között tapogatózunk? Nem adunk-e túl sokat a „császárnak” (vagyis a világiságnak, a köznapi gondoktól elvakított jelennek vagy a kordivatnak) – s ehhez képest túl keveset Istennek?

Bálint Benczédi Ferenc prédikációjában több ízben is figyelmeztetett arra, hogy lehetetlen az egyháziasság hiteles megélése és bátor megvallása valódi önvizsgálat s ha kell, akár bűnbánat nélkül. Hiszen jópár évtized „nevelte át” a mai középnemzedéket: az állami keretek és a szabadság igen korlátozott lehetőségei óhatatlanul vezettek belső deformációkhoz, s az egyén csakúgy, mint az intézményes egyház sokszor keresett igazolásokat – akár teológiai ál-érveket is – lelkiismeretének, öntudatának megnyugtatására. A belső megújulás feltétele ezért ma egyértelműen a magunkkal való szembenézés – az evangélium fényében! Nincs más mérce, csak a jézusi eszmények bibliai foglalata. Ami pedig ennek nyomán tanulságként adódik, azt az egyház szelíd és halk hangon, a prédikáció és a szeretetszolgálat következetes összekapcsolása révén tudja csak valóban hiteles módon környezetének felmutatni.

Mindezeket az eszményeket a püspök a hányatott sorsú egyház, a sokak által pusztán „temetkezési vállalatként” látott, avatag és tehetetlen egyház, illetve a máig életképes, a fejlődés csalhatatlan jeleit felmutató, lelkiekben gazdagodó, derűlátó egyház kettősségében láttatta meg hallgatóival. Az erdélyi unitárius vallási közösség szuperintendenseként ugyanakkor nem a felekezetiség falai közé való bezárkózás jegyében kívánt – és kíván a továbbiakban – e belső és külső kihívások elé állni.

Jakabffy Tamás

Köszöntések

Dr. Szabó Árpád nyugalmazott püspök köszöntésében ezt mondta: „Úgy érzem, történelmi pillanatot élünk át, mert ha láthatatlanul is, de itt van velünk a történelem. Az egyházi alapszabályzat megváltoztatásának a következménye, hogy az elől, nem a sírból integet az utódnak, hanem megfogja annak kezét, és együtt állnak be a sorba. [...] Az egyház azért van, hogy Isten ügyét képviselje a világban. Ha szolgálatunk alatt sikerül Isten arcát még jobban megmutatni, akkor sikerült betölteni szerepünket." Máthé Dénes főgondnok szintén az egyház szerepét fejtegette, arra a kérdésre keresett választ, hogy mi az egyház hivatása erkölcsi és hitbeli szempontból. Kovács István az egyházi intézmények, iskolák és egyletek közügyigazgatója beszédében az együtt elindulást, együtt munkálkodást hangsúlyozta ki. Rázmány Csaba püspök a Magyarországi Unitárius Egyház nevében azzal a szeretettel érkezett a rendezvényre, amelylyel a kistestvér felnéz a nagyra szép, értékes és mindannyiunk számára nemes szolgálatot kívánva lelkésztársának. William G. Sinkford, az amerikai unitárius-univerzalista egyház elnöke az elmúlt évszázadok egyre szorosabbra fűződő testvérkapcsolatáról beszélt, amelyet még tovább erősítene az elkövetkező időkben Bálint Benczédi Ferenc együttműködésével. Joyce Ashworth, a nagy-britanniai unitárius egyház elnöke virágzó jövőt kívánt az unitárius egyháznak, hogy biztosítani tudja azt a spirituális erőt, amelyre az embereknek szüksége van. Jakubinyi György érsek a római katolikus egyház képviseletében köszöntötte a püspököt. – Legyen Jézus egyházának fején örök mirtuszkoszorú és legyen gyógyító pásztora népének – kívánta Bálint Benczédi Ferencnek. Pap Géza, az erdélyi református egyházkerület püspöke saját tapasztalataira alapozva adott jó tanácsokat püspöktársának. Azt javasolta, hogy az unitárius törvénykönyvben keressen megoldást sorsdöntő helyzetekben. Ugyanakkor ne engedje, hogy az egyházban az egyéni érdek érvényesüljön, és kerülje a csapdahelyzeteket, hogy ne váljék befolyásolhatóvá. Tőkés László, a királyhágómelléki református egyházkerület korábbi püspöke elmondta: „Erdélyben mindig bástyának számítottak az egyházak, és ezt az örökséget vállaljuk mi itt. Reméljük, hogy nem lesz hiábavaló a küzdelmünk. Ebben a reményben adom át jókívánságaimat" – fejezte be beszédét. Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus-lutheránus püspök jószomszédi és jóbaráti kapcsolathoz hasonlította az egyházak közötti viszonyt és továbbra is Isten áldását kérte a jószomszédi kapcsolat megerősítése érdekében. Vasile Someşanul román ortodox segédpüspök értékelte a magyar egyházak azon törekvését, hogy a vallási, etnikai és kulturális sokszínűségben is közösen építsenek keresztény közösséget. Mihai Todea, a görög katolikus egyház általános helynöke szerint a püspöki szolgálat Isten szolgálata a kegyességben és hitben, és ezt a szolgálatot a szeretet alapozza meg. – Napjaink erkölcstelen és hitetlen világában szinte lehetetlen Isten világosságát képviselni, de szükség van olyan vezetőkre, akik sziklaszilárdan vigyázzák az egyházat – mondta. Hans Bruno Fröhlich, az ágostai hitvallású evangélikus egyház részéről reméli az ökumenikus kapcsolatok tovább ápolását.

Az egyházi elöljárók beszédeit Füzes Oszkár, a Magyar Köztársaság nagykövetének biztató szavai követték: támogatásáról biztosította az unitárius egyházat mindabban, amit a magyarság érdekében tesz. Csepregi András, a magyarországi oktatási és kulturális minisztérium titkárságvezetője azt kívánta Bálint Benczédi Ferencnek, hogy a krisztusi békesség és egyenesség jegyében vezesse egyházát.

Vasile Timiş, a román kulturális és vallásügyi minisztérium államtitkára Teodor Paleologu miniszter jókívánságait tolmácsolta, akinek meggyőződése, hogy a március 6-án beiktatott püspök sikeresen irányítja tovább az unitárius egyházat. László Attila a kolozsvári önkormányzat nevében szólt a jelenlevőkhöz. „Legyen továbbra is megtartó és biztató ereje az egyháznak" – mondta és a városvezetés támogatásáról biztosította az egyházfőt. (D. I., Forrás: *Szabadság*)

Köszönet a Nőknek

folytatás az 1. oldalról

a tilalmat feleségének, Évának. Ekkor jött a kígyó, a csábító, és rávette Évát, hogy megízlelje a Tudás fájának gyümölcsét.

Éva meg akart győződni, látta, hogy „jó volna enni arról a fáról, mert csábítja a szemet, meg kívánatos is az a fa, mert okossá tesz: szakított a gyümölcséből, evett", majd adott Ádámnak is, aki szintén evett belőle.

Ádám és Éva az egyetemes emberiség apja és anyja. Ádám a naiv, könnyen átverhető férfi őstipusa, aki a felelősséget feleségére hárítja, és Éva, az örök nő, az okos, de hiszékeny, könnyelmű és csapodár is egyszerre.

Húsvétra készülve tartsunk önvizsgálatot, és gondolkodjunk el azon, milyen a nők és asszonyok sorsa országunkban. Ha a statisztikákra pillantunk, alighanem igazat adunk John Lennonnak, mert bizony Erdélyben és Romániában máig érvényes a dal: *Woman is the Nigger of the World:* „Az asszony a világ négere / Igen az... gondold csak meg / Az asszony a világ négere / Gondold csak meg... tégy érte valamit. / (...) / Ha nem válik szolgává, azt mondjuk, nem szeret. / Ha önmaga, azt mondjuk, férfi akar lenni. / Míg lenézzük, úgy teszünk, mintha fölöttünk állna. / Az asszony a világ négere... igen az. / Ha nem hiszel nekem, vess egy pillantást arra, akivel vagy. / Az asszony a szolgák szolgája. / Óh, je... jobb, ha kimondjuk hangosan. / Rákényszerítjük, hogy kihordja és felnevelje gyermekeinket, / Aztán elhagyjuk, mert kövér, vén tyúk lett belőle / Azt mondjuk, mindig otthon a helye, / És aztán panaszkodunk, mert túl zárkózott ahhoz, hogy a barátunk legyen. / Az asszony a világ négere... igen az. / Ha nem hiszel nekem, vess egy pillantást arra, akivel vagy. / Az asszony a szolgák szolgája / Je... gondold csak meg (...)"

A Teremtés könyvében azt olvassuk, hogy Isten férfivá és asszonnyá teremtett bennünket, társakká, egymást szerető és kiegészítő partnerekké. Márciusban néhány órát elmélkedjünk azon, hogyan köszönhetjük meg a Nőknek, amit tőlük kaptunk...

„Köszönet a nőknek.

Köszönet neked, aki megszültél. És neked, aki a feleségem voltál. És neked, te harmadik, tizedik, ezredik, aki adtál egy mosolyt, gyöngédséget, egy meleg pillantást, az utcán, elmenőben, vigasztaltál, mikor magányos voltam, elringattál, mikor a haláltól féltem. Köszönet neked, mert szőke voltál. És neked, mert fehér voltál. És neked, mert a kezed szép volt. És neked, mert ostoba és jó voltál. És neked, mert okos és jókedvű voltál. És neked, mert türelmes és nagylelkű voltál. És neked, mert betakartad hajaddal arcomat, mikor megbuktam és rejtőzni akartam a világ elől, s neked, mert tested meleget adott testemnek, mikor fáztam az élet magányában. És neked, mert gyermeket szültél nekem. És neked, mert lefogod majd puha ujjakkal a szemem. És neked, mert kenyeret és bort adtál, mikor éhes és szomjas voltam. És neked, mert testedből a gyönyör sugárzott. És köszönet neked, mert jó voltál, mint az állatok. És neked, mert testednek olyan illata volt, mint a földnek az élet elején. Köszönet a nőknek, köszönet." (Márai Sándor: *A nőkről általában. Füveskönyv*)

(Naftali Kraus *Éva – Az emberiség édesanyja* c. írásának felhasználásával)

Ki az esperes a székelyudvarhelyi egyházkörben?

Simó Sándor a székelyudvarhelyi egyházkör újonnan megválasztott esperese. A vele készített interjúban Sándor Krisztina eddigi életútjáról, terveiről, egyházképéről kérdezi.

S. K.: Hol született, milyen volt gyermekkora?

S. S.: 1974. február 2-án születtem Erdőszentgyörgyön. Szülőfalum mégis Magyarzsákod, itt töltöttem a gyermekkoromat. Számomra a legszebb hely a világon. Az erdők szinte a kertek végéig nyúlnak be, a dombok kanyarulatánál források vannak. Gyermekkoromban ott hegyet-völgyet bejártam. Egyszerű falusi családban nevelkedtem. Édesapám a Maros megyei út- és hídépítési vállalatnál dolgozott, Édesanyám pedig háztartásbeli. A kollektív gazdaság idején pedig, mint mindenki más, ő is dolgozott a mezőgazdaságban. A lánytestvéremmel együtt megosztottuk mindazt a jót és rosszat is, amit Isten nekünk adott.

Édesapám egy közlekedési baleset folytán 1985-ben hátgerinc-törést szenvedett. Majdnem háromévi betegség és kórházi kezelés után 1988-ban meghalt. Azon a nyáron fejeztem be Székelyvéckén a nyolcadik osztályt. Édesanyám szinte emberfeletti munkát vállalt. Nagyon sokat dolgozott a mezőgazdaságban azért, hogy én és a testvérem tanulni tudjunk. Vakációban mi is – előbb gyermekként, majd ifjúként – igyekeztünk segíteni a gazdaságban, hogy az élet elviselhetőbb legyen mindannyiunk számára.

S. K.: Milyen út vezetett a lelkészi pálya felé?

S. S.: Kisgyermek koromban szinte minden vasárnap ott voltam a templomban. Az anyai nagyanyám, aki Fehéregyházáról származott, nagyon mélyen érző, vallásos asszony volt. Bár református családból származott, nagyapám után áttért az unitárius vallásra, és számára az istenhit volt életének az ereje és mozgatórugója. Az imádkozás életünkben fontos helyet foglalt el, s Istennek mindenért hálát tudtunk adni.

Az iskolában és a templomban sosem féltem verset mondani és szerepelni. Sőt örömöt szerzett, ha valahányszor ünnepek alkalmával ott lehettem társaim körében, és megörvendeztethettük a gyülekezetet. A faluközösség lelkisége és szellemisége, tanítóim, tanáraim munkája mind nagy hatással voltak az én fiatal életemre. Kovács Sándor lelkészem beszédét gyakran megbeszéltük otthon, és naiv kérdéseimre néhai Sánta nagyanyám mindig olyan bölcsen tudott válaszolni! Mindezek ellenére a középiskola első éveiben még nem gondoltam arra, hogy lelkész leszek. Az egyik unokatestvérem volt a követendő példaképem, és én is mérnök akartam lenni, mint ő. Ám az első sikertelen felvételi a teológiára még jobban megerősítette bennem azt a szándékot, hogy lelkész szeretnék lenni. Így végeztem el a teológiai tanulmányaimat 1993–1998 között.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

S. S.: Az első és egyben a jelenlegi szolgálati helyem is a Homoródjánosfalvi Unitárius Egyházközség. 1998-ban két évre kaptam gyakorló segédlelkészi kinevezést ebbe a gyülekezetbe. Én úgy érkeztem az egyházközségbe, mint akinek igazán minden új volt a lelkészi munka terén. A családban nem lévén senki sem lelkész, a gyakorlatban nem igazán tudtam, mit is jelent ezt a hivatást gyakorolni. Bár a teológián igyekeztem elsajátítani a szükséges tudást, és képeztem magam, úgy éreztem, a gyakorlati képzés nem az erőssége a teológiánknak.

A két gyülekezet – Homoródjánosfalván és Homoródarócon – sok-sok kérdést, kihívást tett elém, én pedig megpróbáltam képességem szerint választ adni ezekre. Az egyházközségek gondnokai: Márkos Mózes és György Izabella minden alkalommal segítettek az egyházközségi kérdések megoldásában.

S. K.: Milyen említésre méltó helyzetek segítették vagy nehezítették az eddigi lelkészi tevékenységét?

S. S.: A teljesség igénye nélkül válaszolok erre a kérdésre, mert nagyon sokan segítették és segítik a lelkészi munkámat. Homoródjánosfalvára érkezve a lelkészi lakás ugyan lakható állapotban volt, de az igényeimnek nem igazán felelt meg. A falak nedvesek voltak, télen a szobákat nem tudtam kifűteni. A fürdőszoba használhatatlan volt. Az elmúlt években viszont sikerült otthonossá és lakhatóvá tenni a lelkészi lakást.



A templom mellett levő két épületnek, az egykori iskola és a kántori lakás épületének tetőzete teljesen tönkre volt menve. A falak néhol már le voltak dőlve. A faluban nem volt sem óvoda, sem iskola, az egészségügyi ellátás teljesen hiányzott. Az egyedüli intézmény, amely foglalkozott a közösség sorsával Jánosfalván, csak az egyházközség volt. Lelkésznő elődöm nem hagyott túl jó benyomást az emberekben, és ezért úgy érezték a jánosfalviak, hogy pár év után majd én is elmegyek, és különösebben nem érdekelhet a közösség sorsa.

1999-ben kötöttem házasságot Dombi Melinda-Tímeával, aki először Temesváron, majd házasságunk után Marosvásárhelyen végezte el a pszichológia szakot. A lelkészi lakást kívülbelül teljesen felújítottuk részben külföldi segítséggel, részben pedig a gyülekezeti tagok közmunkájával. Még ebben az évben központi fűtést szereltünk a lelkészi lakásba. Készülve a 2000.

folytatás a 6. oldalon

Ki az esperes...

folytatás az 5. oldalról

évre és az első falutalálkozóra, a templomot szintén felújítottuk. Kimeszeltük az épületet, újrafestettük a bútorzatot, megjavítottuk az 1864-ben épített orgonát, amelyet azóta is használunk az istentiszteletek alkalmával. Ugyanebben az évben teljesen kicseréltük az iskola épületének szarvazatát, és még ettől az évtől újraindult az óvoda, több mint 11 év után. Az egyik szobában falumúzeumot rendeztünk be, ahova a gyülekezet tagjai adományoztak általuk már nem használt, de nagyon értékes bútorzatot és szőtteseket.

A kántori lakás épületét 2001-ben szintén felújítottuk, és vendégszobákat alakítottunk ki. Mostanában ebben az épületben rendel az oklándi orvos minden kedden délelőtt. Ezen kívül még számtalan munkát végeztünk el, ami a faluközösséget illeti.

Homoródderócon az unitáriusok már az 1950-es évektől néhai Sándor Bálint lelkész vezetésével a protestánsok számára fenntartott imateremben tartották az istentiszteletet. Itt a hívek adományából, a davisi testvéregyházközség, az Illyés Közalapítvány és az Egyházi Központ segítségével megvásároltunk egy szász házat. Ezt átalakítottuk, és 2000-től imaházként áll a hívek rendelkezésére, valamint egyéb közösségi összejövetelekre.

Természetesem adódtak nehézségek a lelkészi tevékenységem végzésében, de én mindig magamban le tudtam rendezni és megérteni azokat az embereket, akik esetleg nem támogattak terveink megvalósításában. Később sokan álltak teljes mellszélességgel egyházi céljaink mellé, amikor látták, hogy mindez nemcsak beszéd, hanem cselekedet is. Úgy érzem, ez a kis közösség olyan hitre és erőre tett szert, amely képessé tette és teszi a kihívások legyőzésére. Mindezek mellett olyan barátokat talált a nagyvilágban – Hollandiában és Észak-Amerikában –, akik a barátságot és a testvériséget a szó igaz és nemes értelmében élik meg.

S. K.: Hogyan jellemezné az erdélyi unitárius lelkészek életét, hivatását?

S. S.: Isten és az ember szolgálatára tettem fel az életemet. S most már nem csak én, de családom is valamilyen szinten ezt a hivatást éli meg. Talán furcsának tűnik, ha azt írom, hogy könnyebb Istent szolgálni, mint az embert. Ha imádkozunk, ha a vallásosságunkat megéljük, akkor sokan úgy érzik, hogy eleget tettek a követelményeknek.

Az embert, a közösséget szolgálni, mindenkinek megfelelni, közösségi célt és óhajt megfogalmazni és azokat kivitelezni már sokkal nehezebb. Ám minél nehezebb, a megvalósítás annál szebb, s annál nagyobb örömet szerez az eredmény után szervezett ünnepség.

Én mindig szolgálatban vagyok. Ajtóm mindig nyitva áll a hívek előtt. Lehetőségeim szerint mindig segíteni igyekeztem a mellettem élőknek.

S. K.: A székelyudvarhelyi egyházkörben az esperesi választás első fordulójának eredményeit megóvták, a gyűlés lezajlása több ponton is szabályzatellenes volt. Az egyházkör vezetősége, a köri közgyűlés tagjai két, élesen elkülönülő táborba rendeződtek. A helyzet megoldására az Egyházi Képviselő Tanács rendkívüli ülésén újabb választásokat rendelt el. Hogyan alakult ki ez a helyzet?

S. S.: Nagyon örvendek ennek a kérdésnek. Az Alaptörvény bizonyos pontjaira utalva az egyházköri közgyűlésen részt vevő és szavazó egyházközségi képviselők szavazatait és ennek eredményét kérdőjelezte meg a lelkészekből és a volt felügyelőgondnokból álló csoport, kérve a választások megismétlését. Az egyházköri vezetőséget – és köztük is a volt esperest – alázták meg azzal, hogy fegyelmit kértek ellene. Csak éppen arra nem gondoltak, hogy bumerángként üt vissza rájuk az egész szervezkedés. Tudták, hogy az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyja a kérésüket, és hát „jó tanácsokat" is kaptak.

Az egyházközségek képviselői, amikor látták, hogy a lelkészek összekapnak a „koncon", az egészséges gondolkodásukat használták. Köztudott, hogy az első szavazás nem volt titkos. A lelkészek közül voltak, akik közvetlenül a világiak mellett szavaztak, és tanácsokat osztogattak, hogy „jól" szavazzanak. Sőt, olyan is volt, aki elvette a gondnok szavazólapját, és helyette szavazott. Volt, aki kijavította a gondnoka szavazatát, mert nem jól szavazott – legalábbis szerinte. A második közgyűlésen már az is megtörtént, hogy az igazság feltárása miatt már nem az egyházközségi tagok által megválasztott képviselő, gondnok ér-

Bemutatták Kedei Mózes új könyvét

Február 26-án az udvarhelyi belvárosi unitárius egyházközség Kriza János szeretetotthonában mutatták be Kedei Mózes lelkész *Imádságok, gondolatok* című új megjelent könyvét. A kiadvány személyes hangvételével ragadhatja meg az olvasót, ugyanis Kedei Mózes az első fejezet imádságait is az egyéni érintettség őszinteségével vetette papírra.

Szól ez a könyv és ez a műfaj mindazoknak, akik vallásos ünnepekkor, az emberélet nagy eseményeikor meg az öregség, betegség megpróbáltatásaiban az örömet és fájdalmat is megosztják másokkal, közösségükkel, a hozzájuk legközelebbiekkel, illetve erős hitükre támaszkodnak a nehéz pillanatokban. Terjedelmük is megfelel a különböző eseményekkor imádkozó ember hálaadásban, töprengésben való elmélyülésének.

A kiadványnak, amely az udvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség és a Litera-Veres kiadó gondozásában jelent meg, terjedelmesebb fejezete *Gondolatok* címet kapott. Miféle gondolatokról lehet szó? Nyilván nem csupán a szerzőt foglalkoztató események, történések kerültek előtérbe.

Kedei Mózes lelkész az általános emberi mellett nem halkította el a mélyről jövő, személyes érzéseket sem. Barátság, magány, emlékezés, félelem, harag, hazugság meg kudarc, példaadás, rágalom és szenvedés okán fogalmazta meg érzéseit, melyek néha tanácsnak, máskor elmélkedésnek is nevezhetőek. Szó esik gyerekkori élményekről, hivatásról és emberségről, olvasmányélményekről meg szülői gondokról, a természet értékeiről és az év végi mérlegvonásról, szóval csupa olyan, a mindennapokban megtapasztalt helyzetekről, amelyek kapcsán a szerzőnek mondanivalója van számunkra.

Stílusa olvasmányos, mert maguk a gondolatok röpítik előre a mondatokat. A személyes tapasztalatból leszűrődött megállapítások, tanulságok nem szájba rágott tanácsnak tűnnek, hanem egy sokat megélt és közösségi szolgálatot vállaló ember értékelései.

A kötet pedig példaképeire való emlékezésekkel zárul (Erdő János teológiai tanár, püspök, Lőrinczi László, Nagy Ferenc, Ütő Lajos lelkészek), jelezve azt is, hogy a szerző szándéka szerint is nagyon fontos, kikre miért nézünk fel, hogy emberi tartásunk ne csorbuljon semmilyen körülmények között.

Forrás: http://pluszportal.ro/

P. Buzogány Árpád

kezett a közgyűlésre, hanem a lelkész által kijelölt és megbízott képviselő, aki – mint később kiderült – nem is volt tagja az illető egyházközségnek. Mi ez, ha nem hivatali visszaélés a lelkész részéről? S mivel bünteti az egyházi Alaptörvény az ellene vétőket?

S. K.: E kérdéseket nem nekem tisztem megválaszolni. Amennyiben a második közgyűlésen is történtek visszaélések, miért nem adtak be újabb óvást?

S. S.: Ez a kérdés nem vezet sehová. Nem megfelelő személynek, és túl későn hangzik el. Ugyanis az óvást megíróknak és felterjesztőknek kell ezt feltenni. Azoknak, akik szeretnek a kákán csomót keresni. Én a kövekbe nem belerúgok, hanem átlépem azokat. S remélem, egyszer majd választ is kapunk erre a kérdésre.

Számomra természetes az, hogy mi, emberek gyarlók vagyunk, és csak emberi mércével tudunk ítélkezni. Sokan gondoltuk úgy, hogy az egyházkörben fontosabb az összhang, mint ellentétet kelteni emberek vagy csoportok között. Sohasem éreztem, hogy nekem meg kell kérdőjeleznem mások munkáját, vagy elítélnem mások cselekedeteit. Az Egyházi Képviselő Tanács határozatával ítéletet hozott egy közösség felett anélkül, hogy ismerte volna a tényeket a maguk mélységében. Egyik fél leírta az általa látott sérelmeket, a másik felet meg sem hallgatták. Érdekesnek tartom ezt az egyházban.

S. K.: Ha jól tudom, a másik félnek is volt lehetősége elmondani azokat...

S. S.: Ezért is írtuk meg Ilkei Árpád homoródújfalusi lelkésszel a közös meglátásunkat az EKT irányában, persze válaszra sem méltattak. Lehet, nem is került az EKT asztalára?! Isten mentsen, hogy én tegyem puskaporossá a levegőt egy közösségben! Viszont, amikor mások meggyaláztak, becsületemet sárba tiporták, netán a családomat is bevonták a személyem lejáratásába, igyekeztem megvédeni magamat és a rám bízottakat. Ez sokakkal megtörtént sorstársaim közül, de nem panaszkodunk. Ezek nem vádak, csupán az esemény tényszerű leírása. Ha netán valakinek kétsége van ezek felől, akkor szívesen állok rendelkezésére olyan dokumentumokkal és tanúkkal, amelyek és akik akár a világi igazságszolgáltatás előtt is megállják a helyüket. Mindenesetre én az igazságszolgáltatást az egyházban is elválasztanám az egyház kormányzásától, ahogy ez minden demokratikus államban működik. Ugyanis ha ez a kettő együtt van, nagyon veszélyes fegyver lehet egyesek kezében.

Összegezve, újabb óvás azért nem volt, mert úgy általában 40:20 arányban volt a második választás eredménye, ami kétharmados választási többséget jelentett. Eddig senki nem foglalkozott ezzel, pedig nagyon fontos, hogy az egyházközségi képviselők érdekeltek voltak ebben a választásban, és nagy százalékban a világiak döntötték el, hogy kik fogják vezetni az egyházkört az elkövetkező négy évben. 2008. szeptember 20-án megtörtént az első titkos szavazás az egyházunkban. És mindenki lelkiismerete szerint szavazott. Az eredmény a közösség akaratát mutatja, ha tetszik, ha nem.

S. K.: A személyre szóló szavazások tudomásom szerint a korábbiakban is titkosak voltak az egyházi testületekben. Miért nevezi elsőnek? A székelyudvarhelyi egyházkörben ez eddig nem így történt?

S. S.: Szeretném, ha bárki, amikor ezt a lapot olvassa, ne másnak, hanem elsősorban magának válaszoljon erre a kérdésre. Én kevés titkos és személyes szavazást láttam ebben az egyházban. Tudomásom szerint először nálunk, a székelyudvarhelyi egyházkörben vezettük be a titkos szavazást egyházköri szinten. Még a kövendi zsinaton, 2002-ben is a templomkertben csoportokba szerveződve szavaztak az emberek.

A a második közgyűlés alkalmára a Kriza János szeretetotthonban fülkéket állítottak fel, hogy a szavazások tisztességes módját biztosítani tudják, és elkerüljük a kellemetlenségeket. Ez a fülke biztosította a titkosságot és személyességet. Örvendek, hogy így történt, mert mindenki lelkiismerete szerint szavazott. Különben még a főhatósági jelölőbizottságban, Székelykeresztúron is előjött ez a kérdés, és megrökönyödésemre éppen az akkori közügyigazgató a választási időre való tekintettel javasolta, hogy tekintsünk el az Alaptörvény előírásától.

Az eltelt időszakban már bebizonyosodott, hogy éppen az Alaptörvényre hivatkozó és óvást kérő lelkészek bizony néha esendőek, s akár ellenük is fegyelmit lehetne kérni. Jézus tanítása jut eszembe, aki azt mondja a bűnös asszonyt megkövezni akaró embereknek, hogy az vesse az első követ erre az asszonyra, aki bűnt nem követett el. S miközben rajzolgat a porban, az asszony vádlói mind elmennek. Engem mint esperest a szeretet fog vezérelni, és hiszem, hogy mindannyiunk lelke mélyén él az igazság szeretete és a szeretet igazsága.

S. K.: Hogyan értékeli az esperessé választása óta eltelt időszakot?

S. S.: Eredményekben gazdag félévet tudhatunk magunk mögött. Működnek az egyházkör bizottságai, az egyházköri tanács. Az egyházköri tanácsban még decemberben elkészült erre az évre a tervünk, és remélem, hogy ez a lelkészek és a megválasztott egyházköri képviselők körében is népszerű lesz.

S. K.: Milyen az esperes és a körben dolgozó lelkészek közti kapcsolat? Hát a hívekkel?

S. S.: Egyesekkel nagyon hűvös a kapcsolatom, és megmarad a hivatalosság szintjén. Sőt olyanok is vannak, akik még az esperesi hivatal által kiküldött levelekre sem válaszolnak, mert nehézséget jelent elfogadni a választások eredményét, vagy nem tesznek eleget hivatali kötelességeiknek.

Másokkal pedig nagyon jónak mondható a viszony. Ők azok, akik mindenben segítenek, akik már évekkel ezelőtt felvállalták az egyházköri munkát, és teszik ezt ma is örömmel és barátsággal.

Még kevés gyülekezeti taggal találkoztam az egyházkörben, de remélem, hogy az esperesi vizsgálószékek alkalmával nagyon sok embert megismerek, akik gyülekezeteink fenntartó tagjai, és segíteni tudok majd gondjaik megoldásában.

S. K.: Mivel több az esperes, mint a lelkész?

S. S.: Bár az egyházi hierarchiában magasabb tisztséget jelent, én ugyanaz vagyok, mint aki eddig is voltam. Több feladatot és másféle kihívást jelent esperesnek lenni. Magasabb szinten látom át az egyház vezetését, amiről megjegyzem, hogy nem mindig tölt el örömmel.

Folyamatban van egy esperesi hivatal felállítása Székelyudvarhelyen, ahol az esperes az egyházkör ügyeivel tud hatékonyabban foglalkozni.

Ugyanakkor nemcsak papíron, hanem a valóságban is létre kell hozni, élővé kell tenni az egyházkört. Mindegyik egyházközségnek megvan a maga gondja és munkája után az eredménye. Én viszont a székelyudvarhelyi egyházkör egyházközségeit úgy szeretném egybefogni, mint ahogy tettem a gyülekezetem tagjaival is, hogy majd minden évben jó lelkiismerettel tudjak beszámolni az eredményekről.

Pályázni szeretnénk a nőszövetséggel és az ifjúsági egyletekkel együtt, szociális programokat előkészíteni és lebonyolítani, foglalkozni a nagy gyülekezetek kérdéseivel, és meg nem feledkezni a falusi egyházközségek sajátos kihívásairól. Összpontosítani akarunk három célrétegre: a fiatalokra, ahol a nevelésre helyezzük a hangsúlyt; a vállalkozókra, akiknek találkozókat

Folytatás a 8. oldalon

Ki az esperes...

folytatás a 7. oldalról

akarunk szervezni; és az öregekre, akiknek a szociális kérdésekben szeretnénk eligazítást nyújtani.

S. K.: Mit lehet tenni annak érdekében, hogy abban az egyházkörben, ahol az unitáriusok egy tömbben élnek (pl. a Homoródok mentén), javuljon a kapcsolat a lelkészek, illetve a gyülekezetek között?

S. S.: Értékrendek szerint alakulnak ki a barátságok mindenütt a világban. Ha barátságról nem is, de legalább kollegialitásról beszélnünk kellene. Az jó, ha egészséges verseny van a lelkészek között. A kapcsolat javítására és ápolására szolgálnak mindazok az alkalmak, amikor sajátos kérdéseinkről beszélünk, csak azokra el is kell jönniük a lelkészeknek. Eddig sehol nem éreztem azt, hogy a gyülekezetek között ellentét lenne. A híveink – legalábbis, akiket én ismerek – szeretik egymást, és az óvás körüli helyzetekről szinte semmit sem érzékeltek.

S. K.: Az Erdélyi Unitárius Egyház 2009-et új egyházvezetéssel kezdte. Milyen elvárásai vannak e tekintetben az új egyházvezetők irányában?

S. S.: Legyenek egyházunk hiteles képviselői, s vallásos közösségünk lelki, szellemi és anyagi gazdagodásáért dolgozzanak. Emelkedjenek felül az egyéni érdekeken, és teljesítsék tehetségük szerint azt a hivatást, amellyel Isten és közösségünk felhatalmazta. A jó Isten segítse őket az egyházunkért és népünkért való munkálkodásukban! Adjon örömöt és munkakedvet!

S. K.: Ön szerint, mi az unitárius egyház legfontosabb problémája napjainkban? Melyek a legfontosabb tennivalók?

S. S.: Az egyháznak újra önmagára kell találnia. Isten jelen kell hogy legyen hétköznapi életünkben is, nemcsak vasárnap a szószékeken. A képmutatást le kell vetkőzni és a hitelességünket meg kell élni. Újra kell fogalmaznia az egyháznak hivatását és küldetését. Az intézményi rendszert meg kell tölteni tartalommal. Híveinknek lelki élményekben gazdag istentiszteleteket kell tartanunk. Közösségi erőforrásainkat fel kell térképeznünk és össze kell fognunk.

S. K.: Hogy néz ki a jövő erdélyi magyar unitárius egyháza?

S. S.: A jövő unitárius egyháza hitem szerint egy összeforrott, gazdag és erős közösség lesz. Belső törvénye a szeretet megélése lesz. Gyerekeink és fiataljaink érezni fogják, hogy ez a második családjuk, ahonnan mindig töltekezni lehet. Elhagyott, idős híveink érezni fogják, hogy Istennek rájuk is gondja van. Egyházközségeink, iskoláink, bentlakásaink önfenntartókká válnak. A jövő erdélyi magyar unitárius egyháza Isten országának földi valósága lesz. Ennek az álomnak a megvalósításához adjon Isten erőt és egészséget mindannyiunknak!



Márton Áron püspök a közéletben

Az 1989 előtti romániai közéletet egy diktátor s az általa felügyelt rendszer szervezte meg és irányította. Ami színleg vagy valóságosan belefért e totalitárius koncepcióba, az – a szükséges álcákkal, maszkokkal, cafrangokkal feldíszítve – megjelenhetett a nyilvánosság előtt. Aki nem fogadta el ezt a szerepjátszást, annak nem volt helye a közéletben, vagy ha mégis vállalta a maga *másfajta* közösség-képviseletét, akkor meg kellett szenvednie érte. Ilyen személyiség volt Márton Áron, gyulafehérvári római katolikus püspök.

1896-ban született Csíkszentdomokoson. A csíkszeredai főgimnázium után a gyulafehérvári Majláth Gimnáziumban tanult és érettségizett. Rövidesen behívták katonának, a 82-es gyalogezredben szolgált, s a leszerelése utáni bizonytalan politikai helyzetben visszatért szülőfalujába. 1920-ban a gyulafehérvári Római Katolikus Teológián folytatta a háború miatt abbahagyott tanulmányait. Itt 1924-ben pappá szentelték. Pályáját Ditróban kezdte meg, a gyergyószentmiklósi állami gimnáziumban tanárként folytatta, majd Marosvásárhelyen ismét papként tevékenykedett, s munkáját összekapcsolta az ifjúság irodalmi nevelésével. Alapelve az volt, hogy a papnak és a tanítónak nem szabad a „falakon belül" maradnia, hanem ki kell lépnie a hívek, a társadalom mindennapi világába. 1933-ban György Lajossal együtt megindította a népnevelés ügyét felvállaló *Erdélyi Iskola* című folyóiratot. 1934-ben Kolozsvárra helyezték, 1937-ben kanonoki címet kapott, a következő évben a Szent Mihály plébánia vezetője s kerületének főesperese lett. 1938 karácsonyán megyéspüspöknek nevezték ki, és 1939. február 12-én püspökké szentelték.

Az 1940-es bécsi döntés után Dél-Erdélyben maradt, Kolozsvárra helynököt nevezett ki, de püspöki hivatását az egész egyházmegyében gyakorolta. 1944 májusában Kolozsváron fel-

emelte a szavát a zsidók védelmében. Nemcsak a Szent Mihály templomban tartott beszédében, hanem az állami hatóságokhoz írt levelében is tiltakozott az embertelenség ellen. Emberi, keresztényi és magyar értelemben is kötelességének tartotta, hogy a helybeli hatóságot arra kérje: akadályozzák meg a zsidók deportálását, vagy ha erre nem képesek, ne működjenek közre ebben az akcióban.

Pár év múlva a romániai magyarság kiszolgáltatott helyzete miatt kellett szót emelnie. 1946 januárjában kelt levelében Petru Groza miniszterelnökhöz fordult a hazai magyarságot ért sérelmek és a fenyegető kilátások elhárítása érdekében. Elutasította a kollektív bűnösség elvét és vádját, és épp így tagadta a kollektív ártatlanság elvének megalapozottságát is. Az volt a véleménye, hogy egy nemzet élni akarása nem jelenthet egyet egy másik nép halálos ítéletével. Az Erdélyben együtt élő népekre és vallási felekezetekre hivatkozva a békességet és a megértést szorgalmazta.

1948-ban az egyházi iskolák államosítása (valójában: megszüntetése), a szerzetesrendek feloszlatása ellen tiltakozott, majd a hitük elhagyására kényszerített görög katolikusok mellett állt ki. Nyíltan visszautasított minden olyan hatósági felajánlást vagy felszólítást, amely a katolikus egyház tanításával ütközött vagy jogkorlátozással járt. Mindezért 1949-ben letartóztatták, s 1951. augusztus 7-én összeesküvés és hazaárulás vádjával életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Kiszabadítása érdekében nemzetközi mozgalom indult. Ennek eredményeként 1955-ben a hatalom szabadon engedte, de közben újabb alkut ajánlotta fel neki: a romániai katolikusságnak a Rómától való elszakadását javasolta. Márton Áron elutasította ezt a kommunista manőverezést is. Emiatt 1956-ban a diktatúra megvonta tőle a mozgási szabadságot. Mozgásterét a gyulafehérvári püspöki hivatalra és a szomszédságában levő székesegyházra korlátozták. „Háziőrizetét" csak 1967-ben, Franz König bécsi bíboros romániai látogatása során oldották fel.

Az 1970-es évek közepén, amikor a kolozsvári Protestáns Teológia diákjai felkeresték őt a gyulafehérvári Római Katolikus Püspökségen, egy szívélyes, de visszafogott, magába zárkózott idős férfit láthattak. De így sem volt kétséges számukra, hogy egy nagy emberrel találkoztak. S akik legalább töredékesen ismerték azt, amit tett és megélt, titokban azt figyelték barázdált arcán: vajon honnan kaphatta a közéleti nyíltsághoz, a meg nem alkuváshoz, a szenvedéshez szükséges erőt.

Az idén, február 28-án, Kolozsváron Jakubinyi György gyulafehérvári érsek felszentelte Márton Áron szabadtéri szobrát – Bocskai Vince szobrászművész alkotását – a Szent Mihály templom kertjében. A szoborállítás gondolatát Czirják Árpád kanonok, egykori főesperes fogalmazta meg már évekkel ezelőtt. Magának a célnak a végső elérése – a hátráltató külső körülmények, meg nem értés és gáncsoskodás miatt – erre az esztendőre, Márton Áron püspökké szentelésének hetvenedik évfordulójára maradt, és Kovács Sándor főesperes, Kolozsvár városi tanácsa és László Attila alpolgármester összefogásának eredményeként valósult meg.

Az eseményt rövid méltatásaként Szilágyi Mátyásnak, a Magyar Köztársaság kolozsvári főkonzuljának szavait idézzük: „Eljött végre az idő, hogy méltó módon, méltó helyen, magas művészi értékű köztéri szobor formájában megörökítsük a 20. század talán egyik legnagyobb magyarja, Isten szolgája, II. János Pál pápa megfogalmazásában „a talpig becsületes ember", Márton Áron püspök emlékét. A mai napon Márton Áron erdélyi püspök, az erdélyi magyar nemzetet nehéz időkben gyámolító atya, a bibliai és nemzeti értelemben egyaránt jó pásztor végre jelképesen is hazatért. Mostantól vizuálisan megformázva, tekintetünk által is érzékelhetően itt van köztünk Kolozsváron. Ez egy csodálatos dolog. Igazi történelmi elégtétel számunkra."

Egyetértünk ezekkel a szavakkal, annál is inkább, mert tudjuk, hogy Márton Áron többször is figyelmeztetett a felekezeti és a nemzeti torzsalkodás veszélyeire. A más nemzetekhez és más vallásokhoz való viszonyában is a jézusi eszmény vezette. Ezért lehet magyar, keresztény és egyetemes érvényű az ő példája, a *katholikosz* klasszikus értelmében – tehát egyetemesként – unitáriusok számára is.

Máthé Dénes

Márciusi emlékezés

„Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet.
Jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!"
(József Attila: *Levegőt!*)

Kitörülhetetlen a történelmi emlékezés. Hatalma teszi halhatatlanokká a hősöket. Valljuk, hogy élet-áldozatokból épülnek fel a nemzet szellemi, lelki várfalai. Erős várunk nékünk a hit! Áldott falai közé a nagy rontások idején is bízva menekülhetünk. Mert szent az ilyen hely, mint a jó értelemben vett nemzeti büszkeség akkor is, ha nem beszélünk róla, csupán titkon hordozzuk a szívünkben.

A végre bátran vállalható nemzeti büszkeségünk egyik legszebb példája '48: a márciusi Nap csodatevő hatalma.

Mondják, nem enged a magyar a negyvennyolcból. Képzeletünkben a forrongó ifjúság élén ott áll örökön a rakoncátlan fiatal költő, Petőfi, aki még a miniszter előtt sem gombolta be a zubbonyát, de fiúi szeretettel csüngött és követte a világszabadság legendás hírű lengyel tábornokának minden szavát. Pedig az nem is magyarul kiáltotta: - Előre, székelyek!

A székelység férfiúi a 12-es honvédzászlóalj, a Mátyás-huszárok seregében, többségük pedig nemzetőrcsapatokba szervezkedve vett részt a szabadságharc csatáiban. Az agyagfalvi rétről 40 ezer székely mint egy hatalmas tenger „öt napon keresztül folyt ki Keresztúr fiúszékből. Soha együtt annyi ezrét termetes, szép, bátor férfiaknak! Soha erőt, lelkesedést nem látta e hon, mint vala látható itt, e nép arcán és sorai között" – vallotta a szemtanú.

Ki gondolt arra, hogy Bem éppen Keresztúron mondja majd el imáját, ami előtt elindult volna a végzetes kimenetelű segesvári csatába, amelynek zajában a szabadságharc lánglelkű dalnokának is örökre nyoma vesz. Majd Aradon a tizenhárom tábornok is a „mennybe megy"? Hisszük, hogy senki. Mert ahogy a szabadságot nem lehet felakasztani, az igaz hitet sem lehet megsemmisíteni, a hősöket sem lehet elfelejteni: ők nemzeti büszkeségünk lelki, szellemi várfalai, és mint ahogyan Jézus a kereszt-küzdelem felé vezető út kezdetén mondja: „én élek és ti is élni fogtok."

Hát ne sandán, hanem emelt fejjel ünnepeljünk. Adózzunk hittel a mindeneknek rendet szabó szép szabadságnak és emlékezzünk, mert aki emlékezik, az él!

Jöjjetek hát minden március 15-én ki a terekre, Erdély unitáriusai! Azért emlékezünk, hogy éljünk. Együtt azokkal, „kik érted haltak, szent világszabadság!"

Ambrus Lajos

Imádság március idusán

Örökkévaló és Mindenható Istenünk, szerető édes jó Atyánk!

Emelkedett gondolatokkal és ünnepélyes lélekkel dicsőítünk és magasztalunk Téged a magyar nemzet szent ünnepén, amely egyben a nemzeti összetartozás gyönyörűséges, áldott napja, és a magyar szabadságharc emlékünnepe is.

Ma mindannyiunk szívét ünnepi érzések hatják át; ma minden magyar ember szíve egy ütemre dobban; ma minden magyar ember keze imára kulcsolódik egy röpke fohász erejéig: „Isten áldd meg a magyart..."; ma minden igaz magyar ember felidézi nemzeti múltunkat, és kegyelettel hajt fejet a 48-as magyar szabadságharc áldozatai előtt.

Istenünk, értesd meg velünk, hogy „a múltat nem lehet tőlünk elvenni, de az csak akkor a miénk valójában, ha ismerjük és ha értéke szerint megbecsüljük."

Tudjuk Istenünk, hogy a történelem mostohán bánt velünk, magyarokkal, de mi mégis hálásak vagyunk azért, hogy annyi nemzeti megpróbáltatás után „megfogyva bár, de törve nem", édesanyanyelvünkön szólhatunk Hozzád, azon a nyelven, amelyen „szánkban nevednek jó íze van".

Nem lennénk a te igaz gyermekeid, ha ma is békétlenkednénk, zúgolódnánk; ha a történelemből csak a keserűség, a csalódottság, a reménytelenség és a veszteség hangját hallanánk ki.

Nekünk szüntelenül tudatosítanunk kell magunkban, hogy magyarok vagyunk, bárhol is éljünk a világon; hogy összetartozunk, és hogy mi itthon vagyunk, mert „nem mi léptük át a határokat, hanem a határok léptek át bennünket" és a mi üzenetünk egymáshoz – a magyar nemzet szent ünnepén – nem lehet más, mint ez: magyarok vagyunk, összetartozunk, itthon vagyunk!

Bevalljuk neked Istenünk, hogy sokszor „honvágyunk van a hazában", ám mégsem a veszteségekre, vereségekre, Mohácsra, Világosra, Trianonra kell ma emlékeznünk, hanem arra, hogy mindig talpra tudtunk állni és ma is erre kötelez a márciusi ifjak hite és bátorsága, a magyar szabadságharc emléke.

Köszönjük neked, Istenünk ezt a gyönyörűséges napot, amely nemcsak a nemzeti összetartozásnak, hanem a nemzeti önvizsgálatnak és öneszmélésnek is áldott alkalma, mert csak öntudatos és elkötelezett magyarokként van esélyünk a megmaradásra.

Figyelmeztess bennünket Istenünk arra, hogy csak „ép nyelvben lehetnek ép gondolatok; csak ép lélekben lehetnek ép nemzeti érzések; a felemás beszéd kétségtelenül felemás lélek jele; s ha a szavunk már nem tiszta, bizonyára a lelkünk sem lehet az!

Értesd meg velünk, hogy a „sérült nemzettudat lefegyverez, felelősség és áldozatvállalásra képtelenné tesz."

Segíts megértenünk, hogy a szabadságot nem lehet egyszersmindenkorra kivívni, apáról fiúra örökíteni, hanem minden nemzedéknek meg kell harcolnia érte, mert szabadság nem jár, csak azoknak, akik naponta képesek azt kivívni!

Segíts megértenünk, hogy nem másokért, önmagunkért kell áldozatot vállalnunk, hogy méltóképpen élhessünk, hogy szólhassunk egymáshoz magyarul, hogy azok maradhassunk, akik vagyunk.

Tanítsd meg nekünk ezen a szent ünnepen, hogy „haza csak ott van, ahol jog is van", de a jog nem az, amit adnak, hanem amit nem vehetnek el tőlünk!"

1848 tavaszán nemzetünk egén is földerengett a szabadság hajnalfénye, s a márciusi ifjak lelke lángra lobbant tőle.

Add Istenünk, hogy a szabadság életet adó fénye soha ki ne aludjon, hanem világítson még nemzedékek számára hosszú évszázadokon, évezredeken keresztül.

Ne engedd Istenünk, hogy tanyát verjen ifjaink lelkében a nemzeti érzést és kultúrát lebecsülő, hazátlan kozmopolitizmus: hogy „ott van a hazám, ahol jó dolgom van."

Add Istenünk, hogy a szív és a szellem erejével tudjuk pótolni gyérülő soraiñkat.

Add Istenünk, hogy megértsük a költő erkölcsi célzatú figyelmeztetését: „Soha ingyért, soha ajándékul / sohasem sanda várásban kivárva, / soha rejtve, sunyva, meglapulva: / egyenes gerinc a szabadság ára.// S tudva tudd: a te szabadságod / millió s millió társadnak is dolga, összeszövetve, mint a téphetetlen vászon: / együtt lobogva, s ha kell együtt lehullva" (Magyari Lajos: *Recitatív*). Ámen.

Józsa István Lajos

A **Tordai Egyházközségben** f. év március 8-án megpezsdült az élet: a Duna Televízió forgató csoportja ugyanis a vasárnapi istentiszteletről felvételt készített, amelyet március 15-én délelőtt sugároztak. Az imát Józsa István Lajos helybéli lelkész, az 1848-as magyar szabadságharc jegyében fogant egyházi ünnepi beszédet Bálint Benczédi Ferenc püspök mondta. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai hangszerkísérettel ellátott zenés-verses összeállítást mutattak be. Az istentisztelet megtekinthető a televízió világhálós adatbázisán, a www.dunatv.hu címen a Net Tv menüpont alatt.

A gondnok-presbiteri értekezletekre az Egyházi Képviselő Tanács januári döntése értelmében ez évben nem a megszokott tavaszi időszakban, hanem ősszel kerül sor, október 19-25. között. A tanács a találkozókat idén nemcsak a szervezési és formai keretek megváltoztatásával, hanem a tartalmi vonatkozások megújításával is eredményesebbé kívánja tenni. Vonatkozó részleteket további lapszámainkban olvashatnak.

Az I. évnegyedi lelkészi értekezleteket március közepén tartották: a kolozs-tordai egyházkörben 16-án Kolozsváron a belvárosi egyházközségben, a marosi egyházkörben 13-án Erdőszentgyörgyön, a küküllői egyházkörben 18-án Dicsőszentmártonban, a székelykeresztúri egyházkörben 10-én Firtosváralján, a székelyudvarhelyi egyházkörben 11-én Székelyudvarhelyen a Bethlen negyedi egyházközségben és a háromszék-felsőfehéri egyházkörben 12-én Sepsiszentgyörgyön. Az értekezletek fő előadását vitaindító jelleggel Bálint Róbert Zoltán mészkői lelkész tartotta a lelkészi munkáról 2009 tavaszán készített kérdőíves felméréssel kapcsolatban.

A f. év március 6-i püspökbeiktató egyben **a nemzetközi unitárius közösség csúcsvezetőinek** találkozására is alkalmat teremtett: Bálint Benczédi Ferenc beiktatott és Szabó Árpád nyugalmazott unitárius püspök mellett ugyanis jelen volt William Sinkford, az egyesült államokbeli unitárius univerzalista egyház elnöke, Joyce Ashworth, a nagy-britanniai unitárius egyház elnöke, valamint Rázmány Csaba magyarországi unitárius püspök is.

Egy nemes gesztus

Ökumenikus imahét és kórházmisszió Marosvásárhelyen

Január 18-a és 25-e között került sor az ökumenikus imahétre Marosvásárhelyen. Az istentiszteleteknek a különböző felekezetek templomai estéről estére felváltva adtak helyet: a Keresztelő Szent János római katolikus templom, az alsóvárosi református templom, a Szent Kozma és Damján (cserealji) római katolikus templom, a cserealji református templom, a Szent Imre római katolikus templom, a Gecse utcai református templom, a kövesdombi unitárius templom és a (református) Vártemplom. Az istentiszteleti szolgálatokat minden alkalommal „vendéglelkészek" végezték: Lakatos Péter, Papp Béni Zsombor református lelkipásztorok és Kántor Attila Béla ref. esperes, Szénégető István, Braun Jenő római katolikus papok és Csintalan László r. k. főesperes, Nagy László unitárius lelkész-esperes, Pappné Tóth Noémi evangélikus lelkész. De az istentiszteleteken nem csupán a felsorolt lelkészek, hanem a város magyar történelmi egyházainak valamennyi lelkésze is jelen volt.

Első alkalommal volt lehetőségem részt venni az imaheti istentiszteletek némelyikén, s őszintén mondhatom: felemelő élmény volt együtt lenni, imádkozni és énekelni unitárius, római katolikus, református és evangélikus lelkészekkel és hívekkel.

Záró mozzanatként az imahéten jelen levő lelkészek közös megbeszélésre gyűltek össze február 24-én a református esperesi hivatalnak otthont adó Teleki házban. Az imahét alkalmával összegyűlt perselypénzt Marosvásárhelyen a kórházban végzett lelkigondozásra fordítják, hogy a hívek „ökumenikus adományából" minden felekezethez tartozó beteg részesülhessen. Ennek értelmében vehettük át mi, kórházlelkészek a 9076 lej összegű adományt, amelyet egyenlő arányban négy részre osztottunk: 2269 lejben részesült Bakó Csongor római katolikus, Lakatos Gabriella és Korodi Csaba református lelkész, valamint alulírott. Amint említettem, az adomány célja a kórházmisszió előmozdítása, a betegek lelkigondozásának segítése.

Illessen köszönet minden adakozót, aki felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül kész volt áldozni e cél érdekében. Isten áldása legyen mindannyiuk életén!

Pavelka Attila

Templomunkért közmunkázunk Nagyernyében

A 100. szentelési évforduló ünneplésére készülve

Nagyernyében, a Fő út mellett, a Bálintitt báró által mesterségesen kialakíttatott tóval átellenben épült a település történetében harmadik unitárius egyházi tulajdonú templom. A templomtorony homlokzatán márványlapra vésett felirat vallásunk alapvető hittételét hirdeti: „Egy az Isten". A harangtorony belső falain – ugyancsak márványtáblára vésve – a következők olvashatók: „MI ATYÁNK! Segedelmeddel készült el igéd hirdetésének ez a hajlék. Hála és dicsőség szálljon szent nevedre!", illetve: „E TEMPLOM ÉPÜLT: a mi áldott JÉZUSUNK születése utáni 1910-ik esztendőben: nagy reformátorunk, a nemes lelkű Dávid Ferenc születésének négyszázados évfordulóján."

Közmunkázásunk után megállok e kedves hajlékban és ernyei szolgálatunkat veszem számba. 2001. december 1-jétől 2002. szeptember 1-jéig Marosvásárhelyről ingáztam Nagyernyébe, ezután tizenöt hónapig hitvestársam, Pálffy Tamás Szabolcs Marosszentgyörgyről járt ki. 2003. december 1-jétől az iklandi anyaegyházközség kinevezett lelkészeként folytattam nagyernyei leányegyházközségünkben a gyülekezetépítő, közösségszervező munkát. Ha Isten éltet, 2010-ben szeretnénk méltóképpen ünnepelni templomunk felszentelésének 100. évfordulóját. Egykor kilyéni Ferencz József unitárius püspök volt a szentelő. Ingázó szolgálatunk ideje alatt 68-ról 102-re gyarapodott a lélekszám (2004-ben), e beszámoló írásakor már nem haladjuk meg a 100-at – az elhalálozások miatt.

Egyháztörténeti ismereteink szerint közösségünknek nem volt külföldi testvéregyházközségi kapcsolata és – több évi kérés után! – jelenleg sincs. Szűkös anyagi lehetőségeink számbavételével 2003 adventjétől tudatosan igyekeztünk templomunk felújítási munkálataira gyűjteni. A község „építő" polgármestere, Jánosi Ferenc – korábban a helyi református egyházközség főgondnoka – több alkalommal fogadta unitárius küldöttségünket, és a lehetőségek szerinti pénzügyi támogatást ígérte és biztosította.

folytatás a 12. oldalon

Pálffy Anna-Mária



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *március 22., április 12.*

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
március 29.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Március 22., április 12.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Április 5. (Pálffy Tamás Szabolcs)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Templomunkért...

folytatás a 11. oldalról

2007. szeptember 21-én egyházközségünk 15 férfi és 2 nő tagja reggeltől estig tartó közmunka során a közel négy év alatt spórolt pénzből megvásárolt új tetőcserepeket helyezte fel a templomtetőre, és kijavították a tetőszerkezetet. Késő este együtt örvendeztünk: „hála Istennek, új ruhába öltöztettük a templomtetőt!"

2008-ban négy templomablak kicserélésére került sor. Ez évben szeretnénk az összes ablakot újra cserélni. Templomunkban jelenleg nincs villanyhálózat, sem gázfűtés. Szeretnénk, ha a 2010-re tervezett templom-újraszentelő ünnepi istentiszteletre sikerülne a fentieket is korszerűen biztosítani. A csatorna-lefolyó hálózat cseréje is indokolt volna, akárcsak az épület belső-külső meszelése. Megtörtént a templom közelében levő korhadt fák kivágása, tervünk facsemete-ültetés és további növényzet-telepítés.

Örömmel fogadunk minden, kis egyházunk nagy terveit segítő jóakaratú emberi segítséget! Isten áldja meg sok történelmi megpróbáltatás után életben maradt, gyarapodó és erősödő nagyernyei leányegyházközségünket!



Tűzoltók és kórházlelkészek

Betegek világnapja Marosvásárhelyen

A 3. számú belgyógyászati és kardiológiai klinika adott otthont február 11-én a betegek világnapja alkalmából tartott rendezvénynek. A szinte zsúfolásig megtelt előadóterem nem kis érdeklődésről tett bizonyságot. Pácienseken kívül a kórházi személyzet tagjai is jelen voltak: asszisztensek, rezidens orvosok, szakorvosok, sőt a főorvos és a klinika igazgatója is megtisztelt jelenlétével.

A jelenlevőkre való tekintettel kétnyelvű rendezvényt üdvözlő szavaival Korodi Csaba református kórházlelkész nyitotta meg, és programismertetése után az ő szavalata következett. A szavalat után Bakó Csongor római katolikus kórházlelkész a szenvedésről tartott előadást. A prédikációt Lakatos Gabriella református kórházlelkésznő mondta, amelyet Pavelka Attila unitárius kórházlelkész imája követett. Ugyancsak alulírott tartott előadást a kórházi személyzet és páciensek viszonyáról. A rendezvény végén Kikeli kardiológus orvosprofesszor szólt a jelenlevőkhöz, hangsúlyozva a lelkigondozás szerepét az orvoslásban. Ezután kerekasztal-beszélgetésre került sor, amelyen a kórházlelkészek tapasztalataikról és igényeikről beszéltek. A világnap alkalmából, a betegek használatára kétnyelvű, román–magyar Újszövetséget osztottunk szét a kórtermekben, amelyeket a páciensek örömmel fogadtak. Igaz, hogy egyesek a kis formátum és apró betűméret miatt aggályoskodtak.

Előadásomat vitaindítónak szántam, azonban a rendelkezésünkre álló szűk időkeret miatt nem kerülhetett sor a hozzászólásokra.

Tisztelt jelenlevők! Úgy gondolom, hogy mindenekelőtt a furcsán hangzó címet kell megmagyaráznom. A két hivatás között az a hasonlóság, hogy mindkettő mentéssel foglalkozik, míg az előbbi az életeket, addig az utóbbi a lelkeket óvja. A címet mégsem ez a hasonlóság ihlette, hanem egy javaslat, amely egy kórházlelkészi megbeszélésen hangzott el. A javaslat szerint, könnyebb elérhetőségünk szempontjából eredményes lenne a klinikák folyosóinak falára, esetleg telefonkészülékek mellé elhelyezni a különböző felekezetű kórházlelkészek neveit valamint telefonszámait tartalmazó falragaszt. Az elgondolást mindannyian helyénvalónak találtuk, hiszen a más jellegű, de ugyancsak az emberi életet mentő szolgáltatások hívószámai többnyire ilyen helyeken találhatóak.

Ugyancsak a megbeszélésen került sor a betegek napján elhangzó előadások témájának kiválasztására. Egy felvetett témajavaslat a kórházi személyzet betegekkel szembeni viselkedése volt. Személy szerint jóval gyakrabban értesülök a betegeknek a kórházi személyzettel szemben tanúsított magatartásáról, ezért szívesen megfordítottam a kérdést. Írásom célja, amelyet akár vitaindítónak is ajánlhatok, nem a teljességre való törekvés, hanem csupán néhány, fél füllel meghallott eset szemléltetése. Mindemellett senkit sem óhajtok oktatni vagy kioktatni.

Hála a tévéadóknak és a szemfüles riportereknek, napjainkban egyre gyakrabban értesülünk kórházban történt orvosi műhiba, mulasztás okozta tragédiákról. Az ilyen esetekből általában nagy szenzációt kerekítenek, és gyakran az eseményeket

felnagyítva tálalják a nagyérdemű közönség elé. Ilyenkor mi, laikusok hajlamosak vagyunk arra, hogy a személyzetet hibáztassuk, vádoljuk, tőlük kérve számon a történteket.

A tévések – és más tudósítók – talán sokkal kevesebbet tudnak, vagy szándékosan nem vesznek tudomást azokról a tévedésekről, balesetekről, amelyeknek okozói maguk a páciensek. Mint minden intézmény, a kórház is belső szabályok alapján működik, amelyeknek betartása a zavarmentes működést, a rend fenntartását biztosítja. Mindannyian kénytelenek vagyunk betartani ezeket a szabályokat. A baj akkor kezdődik, amikor áthágjuk azokat. Páciensekként ne nehezteljünk a szolgálatos nővérre, ha netalán nem enged ki az osztályról (biztos, hogy a mi érdekünkben teszi ezt), ne várjunk el tőle kivételezett bánásmódot, esetleg extra szolgáltatásokat (mégha tetemes összegű csúszópénzt juttattunk is kezelőorvosunknak), ne éljünk vissza türelmével és idejével. Látogatókként tartsuk be a látogatási időt, ne zavarjuk a személyzet munkáját.

Kórházlelkészként is sokszor akadályokba ütközöm, de a zavartalanabb tevékenység érdekében el kell fogadnom ezt a helyzetet. Csak kompromisszumokkal tanulhatjuk meg az együttműködést.

Mit kívánhatnék? Áldott munkát a személyzet minden tagjának, ápolóktól kórházlelkészekig, a betegeknek pedig gyógyulást.

Pavelka Attila

Kiss László egykori tordai lelkész tragikus halálának 3. évfordulója alkalmával a gyülekezet nyolc tagja február 28-án Dicsőszentmártonba utazott, hogy a temetőben elhelyezze a kegyelet virágait, koszorúit. Március 1-jén az istentisztelet keretében Tordán is megemlékeztek az áldozatos életű lelkészre, majd ezt követően a kopjafánál emlékbeszéd hangzott el. Ez utóbbit közöljük alább.

„Az Úrnál van az én ügyem, és munkám jutalma Istenemnél" (Ézs 49,4b)



„Bizony, bizony, mondom nektek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét, e világos, örök életre őrzi meg azt. Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya." (Jn 12,24–26)

Február 28-án három éve múlt már, hogy Kiss László tordai unitárius lelkész tragikus hirtelenséggel távozott az élők sorából.

Úgy tartja a népi szólásmondás, hogy az idő a legjobb orvosság, a leghatékonyabb gyógyír a fájdalomra. Én azonban csak részben osztom a szólásmondás igazságát. Idővel enyhülhet ugyan az édesanya, a hitves, a gyermekek lelki bánata, fájdalma, de végképp megszünni soha nem fog. Ezt láthattuk tegnap is, amikor gyülekezetünkből nyolcan elvittük ismét a kegyelet virágait, koszorúit a dicsőszentmártoni sírhoz és találkoztunk a családtagokkal.

Nem sebeket akartunk felszaggatni ezúttal sem, ellenkezőleg: tiszteletünket, nagyrabecsülésünket kívántuk kifejezni; kegyeletünket kívántuk leróni Kiss László lelkész emléke előtt.

Jelenlétünkkel arról tettünk tanúbizonyságot, hogy a múló idő ellenére sem felejtjük azt a nagyszerű lelkészt, meleglelkű embert, aki Istentől kapott hivatását odaadással, lelkiismeretesen, a legjobb tudása szerint töltötte be.

De emellett az igazság kimondásának bátorságával is rendelkezett. Tudta, hogy a félelem jellemromboló. A költővel együtt vallotta: „Félig győzött, aki bátor, – azt pedig, / Aki fél, már jó előre: megverik." (Tompa Mihály). Tudta, hogy meghunyászkodással nem lehet magyar iskolát teremteni.

Minden lelkészben kell lennie a próféták bátorságából, igazságszeretetéből, szókimondásából, konokságából és tántoríthatatlanságából. A prófétához hasonlóan az igazi lelkésznek küldetése van. Isten szeretetének és igazságosságának szószólójává, tolmácsolójává kell válnia. A valódi lelkész soha nem önmaga személyét kívánja előtérbe állítani; soha nem a maga nevének „felfuttatásáért" küzd; egyszóval: nem a maga dicsőségét keresi, hanem egy ügyet képvisel, annak szenvedélyes szeretete fűti, hajtja, ragadja magával, és ezt kívánja – akár élete kockáztatása révén is – diadalra juttatni.

Néhai Kiss László igaz lelkészként tántoríthatatlanul képviselte a magyar közösség régóta dédelgetett szent óhaját, az önálló magyar tannyelvű iskola beindítását Tordán.

S halálának harmadik éves évfordulóján örömkönnyekkel a szemünkben mondhatjuk: „Nem haltál meg hiába! Életáldozatod, mint földbe hullott búzaszem, sokszoros termést hozott. Megteremte az önálló magyar iskolát Tordán. Nem felejtjük el bátorságodat, tántoríthatatlan kiállásodat nemzetünkért, gyermekeink jövőjéért, az egymásmellett élő nemzetek egyenjogúságáért. Nyugodj békében, Isten adjon lelkednek üdvösséget, vigyázzon szeretteidre, áldja meg őket." Ámen.

Józsa István Lajos

UnitInfó

internetes ajánló

• Arcélek (Csáky Zoltán műsora) •
– DUNA televízió

Székely Kinga Réka unitárius lelkész

http://www.youtube.com/watch?v=955mj6uAJyU
http://www.youtube.com/watch?v=e1Rq5uWzLAM

Pap Mária esperes Afrikába készül

Még kevesen tudják, hogy Európa francia nyelvterületén nő az unitáriusok száma. Belgiumban, Svájcban, Franciaországban ma összesen mintegy 50 unitárius él az öreg kontinensen kívül, de az egykori francia gyarmatokon azonban ennél is több: Quebecben (Kanada) kb. 50 fő, az afrikai Burundiban 100, Kongóban kb. 1000, Togóban mintegy 50.

A virtuális frankofon unitárius közösséget elsősorban a nyelvhasználat fogja össze. Természetesen az ICUU-n keresztül is kapcsolatba kerültek egymással, szerveződésük az ernyőszervezet támogatását élvezi. Hálózatépítésük 2008 őszén kezdődött Jean-Claude Barbier francia unitárius kezdeményezésére. A közösség kommunikációját és programjainak tervezését egy héttagú vezető tanács irányítja. 2008 novemberben kérték fel Pap Máriát, hogy legyen a lelkészük.

A „virtuális egyház" fóruma a http://eglise.unitarienne.francophone.over-blog.fr/ elérhetőségű honlap. Ezen havonta egy-egy francia nyelvű prédikáció vagy elmélkedés jelenik meg Pap Mária tollából.

Az esperesnőt a burundi unitáriusok hívták meg májusra Közép-Afrikába, ahol előadást tart az erdélyi unitáriusok hitelveiről. (UK)

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

nők világa

Nőnapozás jókedvvel

„Szép reggel az asszony: pihenést lehellő,
Arca szelíd hajnal, friss hajnali szellő,
Puha gyenge harmat, gyümölcs'üde hamva,
Szava rigó-ének mélyebb fuvodalma."
(ismeretlen szerző)

Így kezdődött Tordatúron a nőnapozás a nőszövetség keretében: tavaszhívogató, meleg mosollyal az arcunkon gyülekeztünk a lelkészi lakáson. Itt ünnepi asztalt ültünk: az asszonyok készítette finomságokból kóstoltunk, és a nőségről, nőiségről beszélgettünk, ki hogyan éli, élheti meg a magáét.

Én magam március 8-a eredetét elevenítettem fel. 1857-ben New Yorkban több mint 40 000 varrónő lázadt fel és indított harcot a nők jogaiért, azért, hogy a nőkkel emberségesebben bánjanak. Ezt a napot 1910-ben Nemzetközi Nőnapnak nyilvánították. Ezután felolvastam mit ír a nőről, hogyan dicséri őt a Biblia a Példabeszédek könyve 31,10–31 szerint. „Erő és méltóság árad róla, és nevetve néz a holnap elé. Szája bölcsességre nyílik, és nyelve szeretetre tanít.." (24–25), majd Weöres Sándor *A nő* című verse következett.

Teljes egyetértés mutatkozott meg abban közöttünk, hogy a nő olyan, mint a virág: minél több gondoskodást kap, annál szebb és sugárzóbb. Igen, akár fiatal, akár idős, szüksége van arra, hogy érezze, ő maga is megélje, hogy „a nő: tetőtől talpig élet." (Weöres Sándor: *A nő*)

Bodor Piroska



Felhívás

Kérjük, éljen a törvény adta lehetőséggel és személyi jövedelemadójának 2%-át ajánlja fel az Unitárius Nők Országos Szövetségének a támogatására. A szervezet következő adatait a 230. illetve a 200. űrlapra kell beírni:

Denumire entitate nonprofit: **ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMANIA (AFUR)**
Cod de identificare fiscală: **9343746**
Cod bancar (IBAN): **RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX**

Az űrlapok leadási határideje a helyi pénzügyi hivatalokba: május 15.

Az UNOSZ vezetősége



Farsang farka

Ajánljuk magunkat: Kánya Kató és Kánya Péter, így művésznéven mutatkoztak be február 24-én a segesvári unitárius nőszövetség Mikroszkóp színpadán. Homoródszentpéterről érkeztek közénk, hogy együtt ünnepeljünk velük, 50-ik házassági évfordulójuk alkalmával és egyben elbúcsúztassuk az idei farsangot. A derék matróna és agyafúrt férje , a mintakép házaspár, kerek egy órán át, szórakoztattak minket, a nagyérdeműt, akik többre becsültünk egy élő kibeszélőshow-t, mint az RTL Klub Mónikáját. Gyönyörű székelyruhájuk, méreteik, arányaik, hanghordozásuk, kiejtésbeli sajátosságaik annyira lenyűgöztek minket, hogy bármikor, máskor is szívesen látott vendégeink lehetnek. Persze semmi sem sikeredhet tökéletesre, még a farsang farkán sem, így adódtak némely gondok. Az egyik, hogy a családi foto nem a legautentikusabb, mivel sajnos olyan tárgyak is felvételre kerültek, amelyek miatt a családfő, könnyen környezetvédelmi adó kifizetésére kötelezhető, ami bajnak épp elég, mivel a nyugdíj kevés. Az új illeték pedig nemcsak a kézben tartott nejlonszatyorra lehet érvényes, hanem a háttérben látható ilyen-olyan dobozokra, amelyeken nincs rajta az a felirat, mely így hangzik: Környezetbarát vagyok. A másik gond, hogy a házaspár igazi nevét a mai napig is vak homály fedi, s akik nem jöttek el a délutánra, azok most már gond nélkül eldúdolhatják: ...én is elmennék a lagzijába, vigye el a kánya vőlegény korában.

Benedek Enikő

Farsangi dáridó Sepsiszentkirályon

Február 7-én a sepsiszentkirályi nőszövetség a kultúrotthonban a gyerekeknek megszervezte a farsangi mulatságot. „Figyelem! Figyelem! Közhírré tétetik! Farsangi Dáridó készül Sepsiszentkirályban" – hangzott el a farsangi mulatságot megnyitó dobos hirdető fiú, amolyan modern „kisbíró" szájából.

A nőszövetség még gyerekcipőben jár ebben a kis faluban, de az ökumené jegyében az unitárius, református, katolikus asszonyok együtt dolgoznak csütörtökről csütörtökre, hogy a hosszú téli estéket hasznossá tegyék. Ezért arra gondoltak, ha farsang, hát legyen főtt kukorica is a fehér abrosszal megterített asztalon!

Együttes erőből született meg a sok munkát igénylő csemege. A gyerekek örömmel áldozták fel a minivakációt és tették hasznossá magukat. Kicsiny szereplőinket a szülő irányította a próbára, kézen fogva jöttek. Jó, ha tanulnak és szeretnek szerepelni.

Ezen a februári napon még a napsugár is a gyerekeknek kedveskedett, meleg sugaraival simogatta a nap „művészeit". A farsangi bevezető után a mese szereplői jelmezeikbe öltözve mutatkoztak a színpadon. A kíváncsiság, az érdeklődés a jó emberi tulajdonságok közé tartozik és – Istennek hála – „a kultúrház ajtaja nem nyílt ki hiába", mondogatták a konyhában szorgoskodó asszonyok.

A farsangoló kisfiú tanácsát meghallgatták a farsangoló gyerekek: „Táncra, táncra kislányok, daloljatok kisfiúk!"

A színpadon a kedves, vidám műsor után a gyerekeknek nem maradt el a meglepetés, a táncház, amit a fiatal Mihály házaspár vezetett. A hegedű hangjára táncoltak, „Ildikó néni" segítségével, ahogy a gyerekek szólítják. A tombola sorsolását izgalommal vártuk mindannyian, hisz korántsem volt mindenik szám nyerő. De volt jókedv, dáridó. Isten adjon erőt, egészséget, hogy asszonyaink folytassák az elkezdett munkát! Kicsiny szereplőinknek további jó tanulást! Jó egészséget, hogy még sokszor tudjanak, tudjunk mulatni farsangkor, kergessük még sokszor együtt a telet.

Adorjáni Gyöngyvér

A Küküllőköri Unitárius Nőszövetség életéről

A Küküllő-köri Unitárius Nőszövetség február 28-án tartotta idei első választmányi gyűlését Désfalván. A következő napirendi pontokat érintettük:

1. Az UNOSZ januári választmányi gyűlésén elhangzottak ismertetése, a nők világimanapjának megszervezéséhez szükséges programfüzetek kiosztása;

2. A köri közgyűlés megszervezése és programjának megtervezése

A KUN közgyűlés idén Bethlenszentmiklóson lesz május 9-én; Jakabházi Vera az öregedés témájáról fog előadást tartani, a helybeli nőszövetség pedig műsorral fog kedveskedni a résztvevőknek. A tavalyi közgyűlésen elhangzott javaslat alapján köri vándorabroszt fogunk avatni ez alkalommal, amelyet a kör nőszövetségeinek egy-egy kézimunka-darabjából fogunk összeállítani.

3. Az UNOSZ februári média-tanácskozásáról szóló beszámoló, amelynek fő üzenete a nők írásra való ösztönzése volt, hogy magunkról, eseményeinkről hírt adjunk, kiadványainkat minél szélesebb körben terjesszük, ezáltal szűkebb és tágabb hitközösségünket építve.

Zord februárvégi hóesésben indultunk, de verőfényes tavaszi napsütésben tértünk vissza, megújult munkakedvet és az együttlét örömét vittük haza.

Szabó Rozália

UNOSZ-médiatanácskozás

Az UNOSZ szervezésében médiatanácskozásnak adott helyet a szövetség székhelye Kolozsváron február 13–14-én.

A gyülekezést követően – 13 személy jelent meg – rövid ismerkedés és bemutatkozás után délután került sor az első napirendi pontra: beszélgetés Bodó Mártával, a katolikus *Keresztény Szó* szerkesztőjével, aki elmondta észrevételeit, tapasztalatait általában az újságírással kapcsolatban. Előadásának címe *A „Nők Világa" a szakértő szemével, kívülről nézve.* Több kérdés is felvetődött a témával kapcsolatban. Elsősorban, hogy mi szükséges az újságíráshoz, minek van hírértéke, mit jelent a tájékoztatás, mi annak az újságírásnak a fő célja, amely csak úgy értékes, ha nem manipulatív. Az újság tartalmi s főleg formai kivitelezését jórészben befolyásolják az anyagi feltételek s a képzett szakemberek részvétele az újság szerkesztésében. Mint elhangzott, nem cél az egyes lapok összehasonlítása felekezeti vagy bármilyen szempontból. Az efféle szakmai megbeszélések nagyon fontosak, mert több problémára is rávilágítanak.



Mivel az időkeret kevés szokott lenni ilyen átfogó témák megvitatására, konkrét célok meghatározásával az újságíráson belül a továbbiakban egy-egy kisebb témakört jobban ki lehetne domborítani – az általánosságok rovására.

A szervezők sajnálatukat fejezték ki, hogy nem mindenik egyházkör képviseltette magát. A székelykeresztúri körből ketten voltunk, Vakarcs Melinda, aki újságírói szakon tanul Kolozsváron, és jómagam, a kolozs-tordai körből Dimény Csilla, a küküllői körből Szabó Rozália, a háromszék-felsőfehériből Adorjáni Gyöngyvér vett részt.

Szombaton, február 14-én folytatódtak a megbeszélések. Adorjáni Gyöngyvér *Út az amatőrtől a képzett újságíróig* címen vezetett beszélgetést, és megosztotta tapasztalatait a résztvevőkkel. Baka Judit és Asztalos Klára érdekes gyakorlatokkal az anyanyelv helyes használatára hívták fel a figyelmet.

A tanácskozás ebéddel zárult az Unitárius Kollégium diákétkezdéjében.

Bak Erzsébet

Hírözön Segesvárról

Nőszövetségünk teljes erőbedobással dolgozik, s ezt nem csak az idén sütött 621 darab kürtőskalács igazolja.

Farsangi szokásokról előadást hallgattunk, amit aztán megkoronáztunk a farsangi búcsúztatóval.

Elnöknőnk személyesen részt vett az előkészítő megbeszélésen a hat vallásfelekezet asszonyaival, ahhoz, hogy ő maga is felkészíthesse „asszonyait" az imanapra.

Csúcsvezetőségünk a Désfalván megtartott köri választmányi ülés névsorolvasásán igennel válaszolt.

Hegedűs Editke szorgalmának köszönhetően nagy kő esett le a papné szívéről, hisz elkészültek a vendéglelkészeknek szánt kézimunkák.

Sajnos vannak rossz híreink is, egyre több a beteg nőtestvérünk, akiket három alkalommal a kórházban és hét alkalommal otthonaikban látogattunk meg. (B. E.)

ifjúsági oldal

Versek és népdalok lüktetésében

Nagy örömmel köszöntöttünk mindenkit február 20-án Sepsiszentgyörgyön az immár tizenkettedik alkalommal megszervezett ODFIE Versmondó- és népdaléneklő-versenyen. A nagy öröm nem volt üres szólam, hiszen volt okunk bőven rá. Előttünk állt két nap, amelyben az addig könyvborítók mögé rejtőzött versek életébe 41 versenyző lehel majd lelket, 26-on pörögtetnek életre népdalokat, mások pedig igyekeznek megteremteni az otthont, ahol mindez megvalósulhat.



Ezzel a lendülettel kezdtünk pénteken a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban egy rövid, ünnepélyes megnyitóval. A közvetkező két órát a *Mesterek társaságában* töltöttük el. Ezt a nevet adtuk annak az esti beszélgetésnek, amelynek az idei meghívottai Bocsárdi László rendező, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház igazgatója, Deák Gyula, a Háromszék Táncegyüttes igazgatója és Nemes Levente színművész voltak. A beszélgetést egyletünk elnöke, Rácz Norbert vezette.

Este három program közül választhattak a résztvevők. Az Osonó Színházműhely *Részletek a bolyongás meséiből* című előadását nézhették meg az érdeklődők, azok pedig, akik mozgalmasabban szerették volna eltölteni az estet, csángó ritmusra

rophatták a táncot, mások pedig gitár- és jókedv-kísérettel énekelhettek egyletes dalokat.

Szombaton, február 21-én áhítat után kezdődött a vetélkedő. A versmondók és a népdalénekesek két különböző helyszínen léptek az őket árgus szemekkel figyelő bírálóbizottság elé. A verseny első szünetében Márk Attila megzenésített versekkel lépett fel, délután pedig István Ildikó népdal-tanítással egybekötött előadása került sorra.

Az ODFIE idei témája a *külső és belső környezetünk védelme*. Ezt igyekszünk beleszőni az éves tevékenységekbe, rendezvényekbe. Ezúttal a *Legyen ön is milliomos* televíziós műsorra emlékeztető játékkal loptuk be ezt a témát a versenybe. Szombaton délután így került sor különböző környezetvédelmi kérdések megvitatására, játékra és jó hangulatra.

A gálaműsort a *Tutora* vándorszínház előadása nyitotta, a művészek saját készítésű hangszereivel kísért gyermekdalok felhőtlen hangulatot teremtettek. Ezt követte a tagadhatatlanul várt eredményhirdetés, majd az első és második díjasok, illetve néhány szervező fellépése.

... És igen, volt okunk az örömre. A kezdeti öröm mellé társult a találkozások, az újonnan kötött barátságok, a sikerélmény, a jól végzett munka öröme, és annak a jóleső érzése, hogy valami olyasvalaminek voltunk a részesei, ami egy kicsit emberebbé, többé tesz.

Fülöp Júlia

A XII. Versmondó- és népdaléneklő-verseny díjazottjai:

Vers:

1. díj: Bordi Eszter (Medgyes)

2. díj: Bencze Réka (Nyárádgálfalva)

3. díj és közönségdíj: Barabás Réka (Oroszhegy)

Különdíjak: Csifó Ferenc Szilárd (Dicsőszentmárton), Kakucsi Áron Attila (Székelykeresztúr)

Sepsiszentgyörgy város díja: Györgyillyés Izolda (Kökös)

Népdal:

1. díj: Kozocsa István (Alsórákos)

2. díj: Miklós Csilla (Homoródjánosfalva)

3. díj: Benedekfi Hortenzia (Siménfalva)

Közönségdíj: Bencze Kinga (Nyárádgálfalva)

Különdíjak: Oláh Csilla (Székelyudvarhely), Fekete Ágnes (Nagyajta), Czombó Kupás Leila (Okland)

Újult lendülettel Sepsiszentgyörgy után

Mint tudjuk, egyházunk ifjúsági szervezete, az ODFIE immáron tizenegyedik alkalommal szervezte meg a Versmondó- és népdaléneklő-versenyt, amelynek helyszíne idén Sepsiszentgyörgy volt. A verseny február 20-a és 22-e közt zajlott a sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközségnél, ahová – mint minden évben – idén is közel száz fiatal érkezett, hogy tehetségét megmutatva részt vegyen a már hagyományossá vált hétvégén.

Az idei számomra mégis kiemelkedett a többi közül. Az eddigi hangulat megvolt, de társult hozzá egy kis lendület, egy kis küzdelem és komolyság is.

Mindannyiunkban ott bujkált a titkos és mégis lassan kibontakozó érzés, hogy mennyire színvonalas és komoly versennyé érett ez a rendezvény az elmúlt évek során. A fiatalos hangulat megmaradt, a fejlődés során azonban komolyodott, mindenki által alakult és olyanná lett, amilyennek mi, fiatalok szeretnénk. Olyanná, amilyennek igazán szeretnénk egy ilyen versenyt. Fiatalosnak, de mégis komolynak, lendületesnek, de mégis érdekesnek, behatároltnak, de mégis szabadnak, olyan versenynek, amely egyaránt tetszik kolozsvárinak, udvarhelyinek, almásinak, gyergyóinak és folytathatnám tovább a végtelen sort. Örömöt és kikapcsolódást nyújtott.





E hétvége alatt szebbnél szebb népdalok töltötték be a szentgyörgyi unitárius templom minden szegletét, és engedtük, hogy mindezt beszívják a részben jókedvre, lendületességre és fiatalosságunk örök megtartására emelt falak. Hisz a köszöneten és elismerésen kívül csupán ezt hagyhattuk magunk után egy csodás hétvége emlékeként és eredményeként. A helyi egylet teendőkben gazdag hétvégét zárt, a résztvevők pedig tapasztalatokkal, lendülettel megtelve, újult erővel gazdagodva indulhattak haza. Mindenkiben maradt egy kis „Szentgyörgy",

folytatás a 18. oldalon

László Kunigunda-Beáta

Újult lendülettel...

folytatás a 17. oldalról

és reméljük, sikerül ezt megfelelően felhasználni. Számomra egy felejthetetlen és emlékezetes hétvége volt, hisz úgy élményekben, tapasztalatokban, mint barátokban gazdagodtam. Úgy gondolom, a legtöbb résztvevő hozzám hasonló érzésekkel indult haza, és legtöbbjük már türelmetlenül várja, hogy a következő, azaz a XIII. Versmondó- és népdaléneklő-verseny helyszínére érkezhessen. Igyekeznünk kell egy évig e felejthetetlen hétvége emlékeiből, érzéseiből merítkezve lendületesnek, újult erőben gazdagnak és igaznak maradni – ezt üzente számunkra ez a hétvége.

Remélem, mindannyian megtartunk legalább egy keveset abból, amit Sepsiszentgyörgyön megmutattunk, és ezután sem feledkezünk meg kedvenc népdalainkról, verseinkről, költőinkről.

Kívánom, hogy az elkövetkező évek versenyei egyre inkább arra tanítsanak minket – néha bizonytalankodó fiatalokat –, hogy tudjuk és merjük vállalni hagyományainkat, népdalainkat, költőink alkotásait, hitünket, vallásosságunkat. Tegyünk érte, hogy így legyen!

Utam Isten felé

Az első sort nehéz leírni, azt, hogy hogyan is kezdődött... Hisz megszámlálhatatlan lépteim hosszú sorának csak egyik mérföldköve, hogy rátaláltam az én Istenemre. Hogy megszülettem? Igen. Talán ez az első mérföldkő. Ő már akkor tudta, hogy vele vagyok és rátalálok. Egy gyenge, érzékeny lelket lehelt iránytűként a labirintusba, melybe mindnyájan beleszülettünk.

Gyermekként – mivel nem volt más választásom –, elfogadtam szüleim vallását, hitét. Visszagondolva köszönettel tartozom nekik és nagyszüleimnek, akik fontosnak tartották a templomba járást. Még ha nem is értettem, miről szólnak az istentiszteletek, azért jó volt megfogni nagymama kezét, jó volt szembenézni és kezet rázni a „tincses papbácsival", néha szavalni, énekelni, és hazafele a templomból megenni egy finom fagylaltot.

Aztán, ahogy nőttem, már nem volt olyan könnyű megmaradni abban a gyermeki önfeledettségben, tudatlanságban. Kérdések százai özönlöttek elém. Vágyat éreztem a lázadásra szüleim, a világ, a vallás ellen – mint minden „jól nevelt" kamasz. Miért kell nekem templomba járni? Miért kell ugyanazt hinnem, mint a szüleim? Miért kell Istenben hinni? Hogyhogy Istentől kell bocsánatot kérnem, és Neki megköszönnöm mindent, amit elérek? Ha Isten valóban egységes, miért van annyi vallás és miért vannak konfliktusok közöttük? Ha Ádámék bűnösök azért, mert a tudás birtokába jutottak, Isten miért nem bűnös azért, mert ő már azelőtt tudott (sőt, Neki az örökkévalóság is kijárt emellett)? Miért? Miért? Miért?

Nincs más – gondoltam – mint feltételezni, hogy ez az egész egy mese, mely nemzedékről nemzedékre megfertőzi az emberek nagy részét. Az egyetlen biztos és hihető „én magam" voltam. Magamban bíztam meg a legjobban, és hittem, hogy csak magamra számíthatok az élet bármely területén. Isten gondolatát befóliáztam, és elraktam a fiókjaim egyikébe. Éveken keresztül nem foglalkoztam Vele, s ha szóba is került, csak azért, hogy a Vele kapcsolatos megválaszolhatatlan kérdésekre egy kézzelfogható választ adjak. Biztos voltam benne, hogy minden megmagyarázható, csak az ember még nem jutott el arra a tudásszintre, hogy ezt megtegye.

Sok idő eltelt, messze kerültem a régi emlékektől, s csak akkor vettem észre, hogy rossz úton járok, nemcsak a hit kérdésében, hanem emberileg is. A kocsma, az ital, a cigaretta, a péntek estétől vasárnap estig tartó szórakozás, a semmittevés, a szüleimnek való hazudozás, az embereknek való megfelelés béklyójába kerültem. Éreztem, hogy nem jó helyen járok, nem az vagyok, aki vagyok, és aki szeretnék lenni.

A színház mentőövként jelent meg az életemben, és késztetett arra, hogy nézzek magamba, és kezdjek el rendet rakni. Amint elkezdtem, rátaláltam nemcsak rég elvesztett, hanem újonnan felfedezett értékekre is. Megtapasztaltam az alázatosságot, a figyelmet, a szenvedélyt, a segítőkészséget, az ajándékozást és más, külsőségekben meg nem található kincseket. Így lett a színház a legjobb barátom. Éreztem, hogy valami megfoghatatlan titkot, melegséget, boldogságot rejt, amelyet megoszt velem, ha mindig vele tartok. Még akkor is csak ezt követtem, amikor barátaim, szüleim is szóltak: „Úgy megkomolyodtál! Nem kellene egy kicsit lazítanod? A tanulás sokkal fontosabb, inkább azzal foglalkozz!" Láttam, hogy ők nem látják, amit én. Éppen ezért úgy éreztem, nem szabad rájuk hallgatnom.

Jól is tettem. A színházzal való találkozásom után egy évvel rátaláltam arra a bizonyos fiókra. Éppen szerveztem, hogy társulatunk előadása eljuthasson Marosvásárhelyre. Kilátástalannak látszott a helyzet. Sehol nem kaptunk engedélyt, ahol előadásunkat bemutathattuk volna. Még egy éjszaka volt hátra a döntésig. Aznap este egy beszélgetés két mondata keringett a fejemben: *Nincs más hátra, mint imádkozni! Igen, az ima fontos. Nagyon...*

Mikor is imádkoztam utoljára... Nem emlékszem már... Tényleg, próbáljuk ki... Ne fogalmazzam meg, kinek, hova, csak.... Csak imádkozzam..., ami jön.

Másnap három termet ajánlottak fel.

Nem a csoda volt fontos, nem az, hogy esetleg az imám hatására történt mindez, hanem az a melegség kápráztatott el, amitől boldogabbnak éreztem magam, s amitől jobban tudtam értékelni az ajándékot. Éreztem, hogy az ima, a hitem gyakorlása segített hozzá ahhoz, hogy ezt az egyszerű eseményt mélyebben átéljem. Akkor értettem meg, hogy Isten becsomagolásával egy mélyről fakadó boldogság forrását zártam el, mely lehetővé teszi, hogy napjaink apró, gyakran jelentéktelennek tűnő eseményeit is értékelni tudjuk

Azon a hétvégén elmentem a templomba.

Sírnom kellett. Nagyon. Örömömben. Szégyenemben. Már nemcsak ültem a sorok között, és elkalandozva vártam a végét, hanem hallottam, amit a lelkész mond. Hallottam és értettem. Mintha minden szava nekem szólt volna. Mintha nem is a lelkész szavai lettek volna. Isten szólt a lelkemhez. S ezért sírnom kellett.

Engedtem a hívásnak. Innentől fogva beláttam, hogy Isten létezik. Hiszem, hogy nem magamtól kaptam ezeket a lelki ajándékokat, nem én simogatom a lelkemet, s nem én alkottam az iránytűt, mely életem zegzugos ösvényén eligazít. Azóta látom életem minden pillanatának az értelmét. Fontosnak tartom a családomban az egymásra való odafigyelést, barátaim testi és lelki egészségét, a közösségek éltetését, a szeretet kinyilvánítását és befogadását.

Istenben való hitem megerősített, hogy a Vele kapcsolatos megválaszolhatatlan kérdésekre nem kell kézzelfogható választ adnom. Minden, mi kézzel fogható a felszínen van, de az igazi kincsek a mélyben, a megfoghatatlanban találhatók.

Albert Nagy Ákos-István

Kedves Gyermekek, Barátaink!

Tudtátok-e, hogy a ragyogó napfénnyel ránk köszöntő március nevét a Rómát alapító Romulus király atyjáról, Marsról nevezték el, akinek neve „ragyogót", „fényeset" jelent, s ezért napistenségként, sőt a természeti év kezdete istenének tisztelték?! Mivel a rómaiak hadjárataikat általában a meleg időjárás beköszöntével indították meg, természetes volt, hogy Marsot, a fényes tavaszistent egyben a háborúskodás isteneként is tisztelték. Úgy tartották, hogy Mars születésnapja március elseje. Ekkor az előzőleg eloltott régi háztüzeket újból meggyújtották, és az új tűzön kenyeret sütöttek Mars isten legközvetlenebb hívei, vagyis a katonák részére, amit katonakenyérnek neveztek, latinul: Panis martialis.

Kívánunk kellemes időtöltést, és izgalommal várjuk válaszaitokat május 1-jéig a jól ismert címre:

Postán: **Fekete Levente**
527005 Aita Mare, str. Főút 349. Jud. Covasna,
illetve elektronikus postán: levente63@gmail.com

Édes feladat (5 PONT)

Fejtsd meg lólépésben a rejtvényt. Indulj ki a kiemelt betűből!

P	R	N
M		I
C	Á	A

.....

Forradalmi feladat (10 PONT)

A magyar történelemben is úgy tartjuk számon márciust, mint a „forrongás" időszakát. Az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc is március 15-én robbant ki.

Fejtsd meg a rejtvényeket és megtudod, mi a címe annak a híres költeménynek (a), amelyet Petőfi Sándor írt március 13-án és szavalt el 15-én egy azóta híressé vált kávéházban (b).

a) 22 9 21 43 9 33 15 6 1 19

.....

b) 28 15 19 39 1 41

.....

Számos feladat (10 PONT)

Írd le egymás után a következő számokat és megtudod, hogy melyik évben, hónapban és napon született Szentiványlaborfalván Berde Áron természettudós, lapszerkesztő, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem első rektora.

Malakiás könyve 3. részének utolsó versszáma; Jób könyve 11. részének utolsó előtti versszáma; (szünet) Joél könyve részeinek száma; (szünet) Jónás könyve részeinek száma szorozva 2-vel.

.....

„Babahozós" feladat

Március vége felé kedves vándormadarunk, a gólya haza szokott térni. Ha megfejted a rejtvényeket, megtudsz néhány érdekességet róla.

a) Hogyan nevezzük másképp Szent György havát?

Ekkor, ... rakja le fehér tojásait. (2 PONT)

b) Ennyi foga lehet egy embernek.

A fiókák ..... nap alatt kelnek ki. (2 PONT)

c) Ez a szám rímel a névvel: ..... Kis Ferenc

A fiatal gólyák ..... hét után tanulnak meg repülni. (2 PONT)

A gólya védett állat. Sorold fel, hányféle gólyáról hallottál. Számold meg a településeden található gólyafészkeket, írd le, milyen (színű) gólyák laknak benne. Ha városon laksz, és nincs falun élő rokonod, akkor írd le, hogy számodra miért kedves állat a gólya! (10 PONT)

Kivirágzó feladat

Márciusban melegebben süt a Nap, ébredni kezd a természet. Tömegesen jelennek meg a tavasz hírnökei. Írjál minél több tavaszi virágnevet. Mindenik virágnév 2 PONTOT ér.

.....

.....

.....

Zsákolós feladat (5 PONT)

Ha kiegészíted ezt a kedves tavaszi mondást, megtudod, hogy kik hozzák ilyenkor, tavasszal „zsákban" a meleget.

_ _ _ _ _ _ Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc költőjének keresztneve.

_ _ _ _ _ _ Jézus apjának neve.

_ _ _ _ _ _ _ Férfi név, névnapja március 21-e

Névnyomozós feladat (20 PONT)

A következő badar kis mesében 5 lány- és 5 fiúnév található. Keresd meg őket és írd ki a pontozott részre. Mindenik név 2 pontot ér.

Hol volt, hol soha nem lehetett, még a laska folyón innen, s a kapucni mártáson elől, hol a tükör mindig paradicsom és fenyőfák közé van szépen beékelve, hogy is mondjam, hát tudni illene azt, hogy éppen ott, e mesebeli rénszarvas kapálta másnak a földjét. Sokan nagyon szívesen hallgatták, miközben tíz halász lógatott hálókat a tóban. A vezérhalász kérte a rézfúvósak fölvonulását, de azok ott óhatatlanul megfáztak volna, ezért nem jöttek. Érthető, hogy a halász kiabál: intő példa ez mindenkinek.

.....

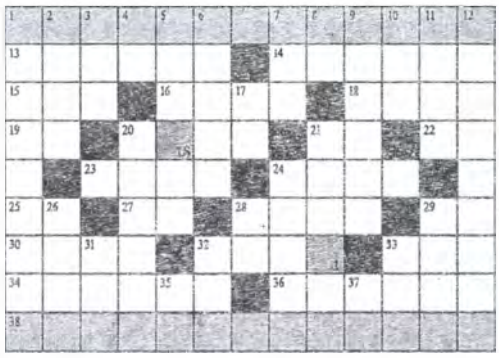
.....

.....

.....

Híres unitáriusok – 3

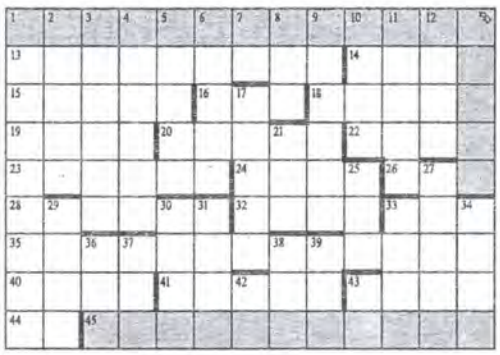
(rejtvénysorozat)



Vízszintes: **1. Az unitárius egyház püspöke, egyházszervező, kátészerkesztő volt (1835-1928).** 13. Sokáig az esőn való állás. 14. Könnyezve elpanaszoló. 15. Magas hőemelkedés. 16. ...-mall, amerikai cigaretta-márka. 18. Korai gyümölcs. 19. Szintén. 20. Revolver típus. 21. Fluor és nitrogén vegyjele. 22. Sorvégek! 23. Süteményféleség. 24. Monda. 25. Asztácium vegyjele. 27. Üres agy! 28. Mókusféle állat. 29. Német rohamosztag volt. 30. Légnyomás egység. 32. Macskaféle ragadozó, Dél-Amerikában él. 33. Csigafajta. 34. ... Fallaci, olasz írónő volt. 36. Fen. **38. Költő, műfordító, nyelvész és tanár volt (1907-1959).**

Függőleges: 1. Van ilyen film is, ha nincs szinkronizálva. 2. Földbe rejt. 3. Hevesen ide-oda mozgat. 4. Közelre mutató névmás. 5. Olaszországi város. 6. Horogra akasztják. 7. Szignó. 8. Kutyaház. 9. Fiatal, puhahúsú. 10. Bíró fújja. 11. Öreg kéz jelzője. 12. Nagyon felmelegítő. 17. Félholt! 20. Lila virágú félcserje. 21. Így járkál az ideges ember. 24. Bízik. 26. Alaktalan. 28. Pályaudvar, rövidítve. 29. Van ilyen bútor is. 31. Becézett Mária. 32. Iskolai bútor. 33. Elme. 35. Asszonynév képző. 36. Spanyol és svéd autójel.

Ki tudja?



Pistike betöri a szomszéd ablakát. A tulajdonos mérgesen kijön, és kérdezi:

– Hogy hívják apádat, kölyök?

– Nem tudom!

– Nem tudod? Hány éves vagy?

– Nyolc múltam.

– Nyolc éves vagy, és nem tudod, hogy hogy hívják az apádat?

– Ne tessék csodálkozni! ....!

A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Ritka női név. 14. Csúcs. 15. Svájci város. 16. Idegen szavakban kén jelenlétére utaló szócska. 18. Sejtés. 19. Csend jelző. 20. Magyarországi település, híres volt úttörő tábora. 22. Juhok szállása. 23. Nehéz fizikai munkát végez. 24. Dédanya, becézve. 26. Ezen a helyen. 28. Csavaró. 32. Ceruza, rég. 33. Részesül. 35. Bohém alak. 40. Irányában. 41. Borulás. 43. Okmány. 44. Juttat. **45. A poén befejező része.**

Függőleges: 1. Bitófa. 2. Kacagtató, vicces. 3. Viharkabát. 4. Becézett Mihály. 5. Több felé váló. 6. Változik a hangja a kamasznak. 7. Néma hun! 8. Illeték. 9. Tapadó. 10. Spanyol teniszező, Carlos ... . 11. Arab állam lakója. 12. Figyelmeztetés. 17. Útnak ereszt. 21. Kapni akar. 25. Férfi fehérnemű. 27. Kakas fejdísze. 29. Vágyakozik. 30. Ránc. 31. A legkisebb átmenőjegyünk. 33. Nyugat-iráni nyelvű népcsoport. 34. Lóköröm. 36. Az orrához. 37. Szűk nyílás. 38. A vas is ez. 39. Van, németül (IST). 42. A föld irányában. 43. A kiút közepe!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 3) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz!). Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.

Második rejtvényünk (Ki tudja?) megfejtését **május 5-éig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Albert Nagy Ákos-István** középiskolás diák (Sepsiszentgyörgy), **Ambrus Lajos** tanár, költő (Korond), **Bak Erzsébet** énekvezér, Székelykeresztúr, **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Bodor Piroska** lelkész (Tordatúr), **Demeter Erika** lelkész (Erdőszentgyörgy-Bözödújfalu), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **dr. Kovács Sándor** teológiai oktató (Kolozsvár), **László Kunigunda-Beáta** diák (Városfalva), **Máthé Dénes** főgondnok, egyetemi oktató (Kolozsvár), **Pavelka Attila** kórházlelkész (Marosvásárhely), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **P. Buzogány Árpád** (újságíró), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
4. szám. 2009 április
Ára: 1,50 lej

A hétköznapok, azokból több van, tudod

Az ünnep azt a lényeget sűríti, amelyet a hétköznapokban kell megélni.

Ezt ismerte fel (és egyben félre) az a középiskolai osztálytársam, aki néhány éve a következő mondatokkal keresett meg: „Az ünnepeket túl képmutatónak érzem: mintha tele lennének erőltetett jókedvvel és kényszermosollyal. Valótlanul átfestik a hétköznapi tapasztalást, amihez aztán a mindennapi életnek semmi köze nincs. Például ott van karácsony: az emberek mintha szeretettengerben fürödnének, aztán úgy élik a mindennapjaikat, mintha nem is létezne szeretet. Vagy ott van a húsvét: az örök élet hitét ünneplik, aztán úgy tesznek a mindennapokban, mintha kapzsiságra kaptuk volna véges időnket; mintha a halállal minden véget érne, s amíg élünk, hát jól éljünk... Márpedig a hétköznapokból több van, tudod." (És tudtam, mert Horváth Attila kiváló dalszövegei kitörölhetetlenül összekapcsolódtak az én ifjúkorommal is.)

Mi tagadás, sok igazság van mindebben. Hétköznap több van. De hogy a hétköznapokat az ünnep *valótlanul* festené át? Mi van, ha épp ellenkezőleg áll a dolog: a hétköznapok legmélyebb *valóságát*, igaz tartalmát állítják elénk az ünnepek? Mégpedig olyan töményen és félreérthetetlenül, hogy az ünnepre nem hangolt lelkünk számára akár csepegősnek, giccsesnek is tűnhet. Jó esetben ébresztőnek, felrázónak. Az ünnep nem önmagáért van, hanem épp a hétköznapért. Minden ünnep sűrítve jelenít meg egy-egy olyan tartalmat, amely életté nemesíti az életet. És mikor, ha nem a hétköznapokban, amikor az életünk túlnyomó része zajlik?

Aki látja az ünnep és hétköznap közös égi akaratból való fakadását és összetartozását, az tudja, hogy az ünnep olyan idő, amikor az ég közelebb van a földhöz. Ennek a közelségnek a felmutatása a lelkész feladata, mert a lelkész az ünnep őre: feladata, hogy az embereket segítse ünnepelni, azaz Isten idejében elidőzni. És ennek a közelségnek az átélése a hétköznapok igazi kihívása. És egyben rendeltetésük betöltése.

Ezt a „lényeget", „másságot" úgy a legegyszerűbb megérteni, ha arra gondolunk, hogy szinte minden nap ugyanazokat a dolgokat tesszük: kivesszük, elvisszük, visszahozzuk, felkelünk, leülünk. Ugyanazokon a helyeken hányszor eljártunk már? Ugyanazokkal az emberekkel hányszor beszéltünk? És mégis csak néhányszor történt valami, ami élménnyé vált. Csak néha telt meg a mindennapi pillanat olyan tartalommal, amelyet már soha senki nem vehet el tőlünk. És amely mindig olyan elevenséggel él bennünk, mintha csak az imént történt volna... A pillanatok, amelyekre úgy emlékszünk, hogy ezekért érdemes volt élni.

Ezt a görögök *kairosz*nak nevezik, olyan időnek, amikor az ember saját személyes, egyszeri és megismételhetetlen létének értelméhez közel került, valamit saját rendeltetéséből átélt. Ezt gondosan megkülönböztették a lineáris időtől, a *kronosz*tól, amelyet kronométerrel, azaz óraszerkezettel mérünk.

Az ünnep közösségi kairosz: Istentől rendelt idő, amelyben a közös emberi létértelemből megsejthető, felismerhető a saját emberi létértelmünk. Az ünnepben felismerhető, hogy hétköznapi élethelyzeteimben viselkedésem által hogyan lehetek az az egyszeri és megismételhetetlen ember, akinek lennem kell. Milyen tartalmak önmagam általi érvényesítésével valósíthatok meg olyan értelmet egy adott konkrét helyzetben, amelynek megvalósítása csak és kizárólag általam jöhet létre.

Lincoln szavait idézve: „a legvégén nem az fog számítani, hogy mennyi év volt életedben, hanem hogy mennyi élet volt éveidben".



Minden kedves Olvasójának boldog húsvétot és szép tavaszt kíván az Unitárius Közlöny szerkesztősége.

Karácsony emlékeztet, hogy szeretet nélkül semmit nem érdemes tenni. Húsvét: hogy életem örök, és minden tettemért elszámolással tartozom. Pünkösd: hogy nincs olyan pillanat, amelyet Isten jelenléte nem hat át, csak lelki Erőterét át kell engednem életemen.

És ez ismétlődik minden évben, mert kell, hogy így legyen: hisz „hétköznap, az több van, tudod". Évente ismétlődik, és mégis mindig más. Mert én magam sosem vagyok ugyanaz: azóta gyermekem született, házat építettem, elveszítettem sze-

folytatás a 4. oldalon

Czire Szabolcs

Húsvéttól pünkösdig – és mindenkor Lélektől vezetve

Nagypéntek fájó emléke után mindig felragyog a diadalmas húsvéti hit, és győz, mindig győz az élet a halál felett. Mert húsvét azt jelenti: mindig van folytatás, van *tovább*, van *fölfelé*, Isten felé, van élet, örök élet.

Életünk nagypéntekjein, magányunkban, veszteségeinkben, amikor magunkra maradunk, s álmatlan éjszakákon a félelem fojtogató takaróként nehezedik ránk, csak ebben a hitben, ezzel a fegyverrel harcolhatunk, mert a hit segít abban, hogy ne úgy fogadjuk a halált, mint életünk teljes, végleges megsemmisítőjét, hanem mint beteljesítőjét, végérvényes elkészítőjét, mint örök hazatérést, otthonra találást Istennél, gondviselő Atyánknál. Halálunk után a test porrá lesz, mint azelőtt volt, de lelkünk tovább él Istenben, akitől soha el nem szakadt – hangzik el, szinte minden temetési szolgálatom alkalmával, a jól ismert biztatás úgy, ahogy írva van: „A por visszatér a földbe, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta." (Préd 12,7).

Mindannyiunkat előbb vagy utóbb magával ragad a gondolat: vajon milyen álom vár a koporsó párnáján túl, vagy egyáltalán álom-e vagy valóság az, amit a gyász fátylain keresztül meglát, megsejt a vergődő emberi szív, megérez belőle valamit, ami mégis sok, de amit szavakban kifejezni, megfogalmazni nem tud, mert ez a világ csupán a szív vágyakozása és sejtelme előtt nyílik meg. Bármilyen makacsul szoktuk is hajtogatni, hogy semmit sem tudunk pontosan túlvilági sorsunkról, az emberi elme mégis csodálatos, önmegnyugtató világot kreál az odaátról.

Titkon mindannyian reméljük a folytatást… s olyannak reméljük, amilyennek életünk során megálmodjuk: a szegény majd gazdagságot remél, az éhező a bőség kosaráról álmodik, a megkeseredett, megkínzott pokolra kívánja ellenségeit, s ő maga már csak azért él, hogy ha eljön az idő, kinyíljék neki a mennyország kapuja.

A halál utáni élet nem élet, hanem lét és állapot Istenben. Az, hogy mit képzel el az ember, mindenkinek a saját belső titka, vágya. Metaforákkal, emberi módon megpróbáljuk körülírni – ki-ki vágya és tehetsége szerint – ezt a világot, de a magam számára a két örök érvényű apostoli figyelmeztetés az, ami szem előtt tartandó: „Amiket szem nem látott, fül nem hallott és emberek szíve meg sem gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek" (1Kor 2.9), és „meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem elkövetkezendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el minket Istennek szerelmétől" (Róm 8,28–39).

Hiszem, hogy ez a húsvéti hit, az élet megszakíthatatlanságában való megbizonyosodás tartotta egybe a megtört és megkeseredett tanítványokat, és ez a reménység imádkoztatta őket akkor is, az aratás ünnepén, amikor – ahogy a Szentírás tudósít – hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt. Azután mintha tűz áradt volna szét közöttük, mintha lángnyelvek szálltak volna le rájuk. Megteltek erővel. Nem maradtak a házban, hanem

„Vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljön reátok"
(ApCsel 1,8)

kimentek az utcákra. Az előbbi zúgást hallva rengetegen összefutottak. Ekkor az apostolok a sokféle néphez különös módon szóltak. Mindenki a saját anyanyelvén hallotta, amit Isten fenséges és nagyszerű dolgairól mondtak. Pedig mennyiféle nemzet volt ott együtt, akik igen elcsodálkoztak, hogy vajon mi lehet ez, és gúnyolódtak, talán édes bortól részegedtek meg. Ekkor előlépett a tanítványok közül Péter, és úgy prédikált nekik, hogy szíven találta őket a szó, az erő, a bizonyságtétel, a Lélek, s azon a napon mintegy háromezren megkeresztelkedtek és csatlakoztak Jézus tanítványaihoz.

Ezután már együtt vettek részt az imádkozásban, a közösségben, a tanításban, a kenyér megtörésében. Az első gyülekezet napról napra növekedett a hozzájuk csatlakozókkal. Közös volt mindenük. Tiszta szívvel és boldogan dicsérték Istent. Az emberek csodálták és kedvelték őket.

Ugye ismerős, Testvéreim, a történet? Az Egyetemes Keresztény Egyház születésének, születésnapjának története, leírása. S bár a születésnap piros betűs ünnepek életünkben, várva várjuk a felvirradtát, készülünk rá, vágyjuk szeretteink, barátaink, ismerősök érkezését, hogy együtt ünnepeljünk, elfújjuk az ünnepi torta gyertyáit, és kívánjunk valami szépet, akkor, ha beköszönt pünkösd ünnepe, miért is ne nevethetnénk fel boldogan és ujjongva, miért ne vághatnánk fel azt a képzeletbeli nagy tortát, és kívánnánk őszintén boldog születésnapot, és lennénk mi is együtt az imádkozásban, a közösségben, a tanításban, a kenyér megtörésében és tiszta szívvel és boldogan dicsérnék Istent, hogy megtartott bennünket a mi kereszténységünkben? Az emberek pedig csodálnának – és hadd csodáljanak!... Mert ez, ugye, természetes egy közösségben, ahol a szeretet az összekötő kapocs Isten és ember szeretetében és szolgálatában?

Talán nem vettük a Lélek erejét úgy, ahogy az „első háromezer"? Talán csak a formaság az, ami megmaradt kereszténységünkből? Netalán kikopott a Lényeg? Akkor mi értelme? Mert ha Lélek nincs, akkor minden haldoklik, halódik és meghal!

Van templomunk, van vallásoskodás, vannak ceremóniák, liturgiák, énekek, imádságok, van Bibliánk, de mi értelme, ha nincs benne az élet, a Szentlélek ereje, a megtartó, összetartó, bátorító, vigasztaló és igazán őszintén ünnepelni okot adó Isten ereje? Pedig ez az az erő, ami megtartott évszázadokon át – mert a történet nem ér véget azzal, hogy „az emberek csodálták és kedvelték őket". A történet sajnos szomorúbb ennél: „Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, amelyekben, minekutána megvilágosíttattatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki." Sok szenvedésteljes küzdelem! „Egyfelől gyalázásokkal és nyomorgattatásokkal nyilvánosság elé hurcoltak titeket, másfelől társai lettetek azoknak, akik így jártak. Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok tudván, hogy nektek jobb és maradandó vagyonotok van a mennyekben" – írja Pál apostol a zsidókhoz intézett levelében, majd máshol így folytatja: „Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sőt még bilincseket és börtönt is; megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknek bőrében bujdostak, nélkülözve, nyo-

folytatás a 4. oldalon

Buzogány-Csoma István

Anyák napja

Minden évben van egy kedves nap, amiről sohasem feledkezünk meg. Ekkor köszöntjük Édesanyánkat – és minden anyát. A gyermekek és a felnőttek szívében az édesanya különleges helyet foglal el. Ő az, aki számára mindig mi, a gyerekei vagyunk a legfontosabbak, ő az, akivel örömünket, bánatunkat mindig megoszthatjuk, akiben mindig bízhatunk.

Az anyák megünneplésének története az ókori Görögországba nyúlik vissza. Akkoriban tavaszi ünnepségeket tartottak Rheának, az istenek anyjának és vele együtt az édesanyák mindegyikének tiszteletére. A történelem során később is voltak olyan ünnepek, amikor az anyákat is köszöntötték.

Angliában az 1600-as években az ünnep vallási színezetet is kapott. Akkoriban a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az „anyák vasárnapján" tartották ezt a sajátos ünnepet. A családjuktól messze dolgozó szolgálók szabadnapot kaptak, hogy hazamehessenek, és a napot édesanyjukkal tölthessék. A látogatás előtt külön erre a napra különleges süteményt készítettek az édesanyák számára.

Az Egyesült Államokban először 1872-ben Bostonban ünnepelték meg az anyák napját Julia Ward Howe kezdeményezésére. 1907-ben a philadelphiai Anna Jarvis próbálta az anyák napját nemzeti ünneppé nyilváníttatni. Az ünnepet május második vasárnapjára tűzte ki, elhunyt édesanyja emlékére. Jarvis a célját csak 1914-ben érte el. Európában elsősorban a virágkereskedő cégek és „szakszervezetek" kezdték propagálni az Amerikában elterjedt szokást, aminek hatására az ünnep gyorsan népszerűvé vált kontinensünkön is.

Magyarországon 1925-ben a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta az első ünnepet, a májusi Mária-tisztelet katolikus hagyományaival összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet említette a hivatalos iskolai ünnepélyek sorában az Anyák napját.

A legtöbb országban ez az ünnep május valamelyik vasárnapjára esik.

- *február második vasárnapja*: Norvégia
- *a tavasz első napja*: Libanon
- *május első vasárnapja:* Dél-afrikai Köztársaság, Magyarország, Portugália, Románia, Spanyolország stb.
- *május 10-e*: Bahrein, Dél-Amerika legtöbb országa, Egyesült Arab Emirátusok, Hong Kong, India, Malajzia, Mexikó, Omán, Pakisztán, Katar, Szaúd-Arábia, Szingapúr
- *május második vasárnapja*: Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Belgium, Dánia, Finnország, Japán, Németország, Olaszország, Tajvan, Törökország
- *május utolsó vasárnapja*: Franciaország, Svédország
- *május 26.*: Lengyelország
- *augusztus 12.*: Thaiföld
- *október második vasárnapja*: Argentína

Az Egyesült Királyságban ünnepelt Mother's Day eredetileg a Mothering Sunday nevű ünnepből alakult ki, ami a *nagyböjt negyedik vasárnapjára* esik, és vallásos alapja nem kapcsolódik a szokásos anyák napja ünnephez.

Május közeledtén figyeljünk oda jobban rájuk! Vajon nem örülnének egy apró simogatásnak, egy kedves szónak? A virágon és a köszöntő szavakon túl nem esnee jól nekik, ha többször ajándékoznánk meg őket a jelenlétünkkel?! És ne felejtsünk el imádkozni is értük!

Isten jutalmazza meg az anyákat!

(U. K.)

Jövőképet az egyháznak! Ön is járuljon hozzá!

Az EKT január 30. ülésén egy stratégia-előkészítő bizottságot állított fel, amelynek a feladata, hogy az Egyház hosszú távú stratégiájának alapvonásait elgondolja és a folyamat lépéseit megtervezze. A stratégia elkészítésének első lépése

a jövőkép megfogalmazása.

Ebben kérjük az Ön segítségét is! Segítsem megtalálni azt a mondatot, amely a készülő egyházi stratégia jelmondata lehet.

Milyennek kell lennie egy jövőképnek? Jelen időben válaszoljon arra a kérdésre, hogy milyennek szeretnénk látni az unitárius egyházat a jövőben. Azaz:

1) Egyszerű, könnyen megérthető, képszerű:
lehetőleg egy mondat.
2) Saját, egyedi: a közösség önmagára ismerjen benne.
3) Érzelmeket keltő: vonzó, motiváló.
4) Aktualizálható: erőfeszítéssel, céltudatos cselekvéssel megvalósítható.

Két példa:

Vallásszabadságot már adtunk.
Most a létértelem megtalálásában segítünk.

Népegyházból öntudatos közösségek egyházává válni.

Ön milyennek szeretné látni egyházunkat a jövőben? Kérjük, írja meg a cziresza@yahoo.com címre, vagy küldje el postán a szerkesztőség címére.

Ez itt az Ön egyházi jövőkép-javaslatának a helye:

Köszönjük szépen segítségét!
U. K.

A hétköznapokból...

folytatás az 1. oldalról

rettemet, barátokat és ellenségeket szereztem, újra ráébredtem akaratom gyengeségére – és újra megtanultam hinni.

Az ünnep mindig rítushoz kapcsolódik. Ezzel emlékeztet arra, hogy a hétköznapokban is minden mozdulat több, mint aminek látszik. Hogy az egyszerűnek látszó dolgok átminősíthetőek. A kenyér nem csak kenyér, de úrvacsorai jegy is. A szomszéd nem csak szomszéd, de hittestvérem is... Mindenki fel kell hogy találja hétköznapjainak rítusait: ezzel mindig rést vághat a pergő idő falán – a végtelenre. Mert a rítus mindig átminősíti az időt: tartammá, lényeggé, élménnyé.

Akinek nincs ideje ünnepelni és a mindennapokban felismerni az ünnepi tartalmat, az olyan, mint akinek nincs ideje megfenni a fűrészt, mert fát kell vágnia. Olyan, mint a száguldó hajó, amelyen a kormányosnak nincs ideje megvizsgálni az iránytű állását.

Sokan azt gondolják, hogy az ünnepben vagy a hétköznapi pillanat ünnepi tartalmában egy megtervezett életet kell felkínálni egy kaotikus istenségnek. Holott egy töredékes, fuldokló időt kell átengedniük Isten nyugalmának, időtlen békéjének. A körülmények kényszer-idejéből Isten idejébe lépünk át. Legalább pillanatokra. És ha belefeledkezünk a rohanásba, jönni fog egy ünnep: ki ne hagyjuk!

Osztálytársam azóta tudatosan éli hétköznapjait, és az ünnepeken mindig jelen van, hogy időről időre felelevenítse azt a valóságot, amelyet mindennapjaiban meg kell élnie. Ha találkozunk, mindig elmondjuk az ősi ír áldást, amelyet tőle hallottam először.

Ezzel kívánok boldog ünnepeket és tudatos hétköznapokat az *Unitárius Közlöny* minden kedves Olvasójának:

Legyen időd a munkára – ez a siker ára.
Legyen időd a játékra – ez az örök ifjúság titka.
Legyen időd a nevetésre – ez a Lélek muzsikája.
Legyen időd a gondolkodásra – ez az erő forrása.
Legyen időd az olvasásra – ez a bölcsesség alapja.
Legyen időd, hogy kedves légy – ez a boldogsághoz vezető út.
Legyen időd az álmodozásra
– kocsidat majd egy csillaghoz vezeti.
Legyen időd, hogy körülnézz
– túl rövid a nap ahhoz, hogy önző légy.
Legyen időd, hogy szeress és Téged is szeressenek
– ez isteni kiváltság.

Húsvéttól pünkösdig...

folytatás a 2. oldalról

morgattatva, gyötörtetve, akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban."

Milyen mélyen vagyunk ma?! Lélek nélküli lelki emberek?! Isten ereje nélküli Keresztények?! Hová lett a lélek diadala? El tudjuk-e majd mondani 2009 pünkösdjén, hogy vettem e Szentlélek erejét, és az megtart engem? Engedem- és tudom-e, hogy Isten lelke munkálkodik bennem és e szerint élek? Fel tudjuk-e fogni Isten lelkének, erejének dolgait, titkait, hogy a kereszténységünk ne csak játék legyen, ne merő teológia, tőlünk távol eső, megfoghatatlan, megkérdőjelezhető valami? Legyen ez valóság!

Lássuk meg hát a pünkösdi Lélek titkát! Isten lelke vezetni akar: „Az igazságnak lelke elvezérel majd titeket minden igazságra" – mondja Jézus (Jn 16,13).

Isten élettel ajándékozott meg, és ebben az életben nem hagy magunkra. Vezetni akar lelkével, lelkének erejével – csak szív kell hozzá, olyan tiszta szív, mint azoké, akikről azt mondja Jézus, hogy boldogok, mert meglátják az Istent... és fül kell, hogy meghalljuk a jora vezető belső hangot, amikor Isten szava szól bennünk, és tanítani akar: „A Szent Lélek... mindenre megtanít majd titeket" – hangzik újra a Szentírás bátorító üzenete, hogy Istentől tanítottak lehessünk, hogy hallgassunk a szavára, amikor a Mester biztat bennünket: „A beszédek, amelyeket én szólok nektek lélek és élet" (Jn 6,63).

Isten gyermekei, mi mindannyian Istentől kaphatunk erőt, felülről való erőt. Olyan erőt, amilyet azok a tanítványok, akik féltek, bújkáltak a Jézus tragikus halála után, de felismerték, megérezték magukban az isteni bátorítást, azt az erőt, amellyel kinyithatták rejtekhelyük ajtaját, hogy kilépjenek a tömeg elé és hirdessék a rájuk bízott evangéliumot.

Erre az erőre van szükség! Erőre életet élni, feladatokat teljesíteni, húzni az igát, egyházunknak jövőt építeni. Istennek hatalma van megtartani az övéit!

„Veszek erőt!" Veszem a szentlélek erejét! És nem félek attól, hogy ujjal mutogatnak majd rám, mert megosztom, amim van, és együtt leszek az imádkozásban, a közösségben, a tanításban, a kenyér megtörésében és tiszta szívvel és boldogan dicsérem az Istent...

Elfújom a tortán a gyertyákat, boldogan mondok hálaadó imádságot az örök élet bizonyságáért és kívánok a kereszténységnek boldog születésnapot, mind-

Kórházlelkészek találkozója

Március 19-én tizenhárom résztvevő jelenlétében zajlott a kórházlelkészek számára szervezett szupervíziós képzés Kolozsváron. A helyszín a református püspöki hivatal volt. A helybelieken kívül Erdély különböző városaiból érkeztek érdeklődők: Marosvásárhelyről, Sepsiszentgyörgyről, Csíkszeredából, Brassóból, Zilahról – felekezeti megoszlásban a következőképpen: 7 református, 3 unitárius, 2 római katolikus kórházlelkész, továbbá Berszán Lídia egyetemi oktató, a beszélgetés moderátora.

Az ismerkedés után – számomra ez volt az első ilyen jellegű találkozó! – a „műhelymunka" következett. Mindegyikünk egy-egy klinikai lelkigondozói esettanulmánnyal készült a szupervízióra, az idő rövidsége miatt azonban nem kerülhetett sor mindegyik bemutatására. A kiértékelések során kérdéseket tehettünk fel és vitathattunk meg a kórházi lelkigondozói esetekkel kapcsolatban. (Orvosi ismeretek hiányában néha nem hiányoztak a fogalmi melléfogások sem.)

Gyakori tapasztalatunk, hogy a betegek sokszor tartózkodóak velünk, kórházlelkészekkel szemben, nekünk azonban nem kellene visszariadnunk a lelki vezetéstől. Annak dacára, hogy a kórházlelkészség még gyermekcipőben jár nálunk, és nem rendelkezünk több évtizedes tapasztalattal, egyáltalán nem kellene hogy kérdéses legyen előttünk kórházi jelenlétünk jogosultsága. Amint megfogalmazódott, a reménység hordozóiként, Jézus szemével kell néznünk a beteget, soha nem veszítve szem elől azt: mit kínálok fel számára.

Bepillantást nyertünk a haldoklók lelkigondozásába, további példát kaptunk a gyógyító beszélgetés esettanulmányának elkészítési módjára, ezenkívül nagyon hasznosnak tartom a szupervízió történetelméleti-lélektani felvázolását.

Pavelka Attila

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége a helyi kisközösség önszerveződő tevékenységében vállalt eredményes, önfeláldozó munkája elismeréseként EMKE-oklevelet adományozott Nagy László marosvásárhelyi unitárius lelkésznek a Magyar Közművelődés Napja előestéjén.

A köz művelésének „katonája"

2008-tól az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége határozata alapján április 12-ét a Közművelődés Napjává nyilvánította. Így hát a tájainkon évek óta egyre szélesebb körben megünnepelt Magyar Kultúra Napja mellé immár felsorakozik az Erdélyi Magyar Közművelődés Napja is.

Ez az ünnepi alkalom nagy múltú közintézményünk megalapítása napjára esik, hiszen 1885. április 12-én a kolozsvári Vigadó, a Redut nagytermében zajlott le az országos érdeklődésre számot tartó alakuló közgyűlés. Az EMKE első alapszabálya a célt röviden ekképpen fogalmazta meg: „Az egyesület célja működési körében a hazafiasságnak fejlesztése nemzeti irányú művelődés által". Az 1910-ben kiadott, díszes emlékkönyvben (*Az első negyedszázad története*) nagyszerű eredményekről adnak számot a szerzők: népiskolák és -könyvtárak, olvasókörök és daloskörök alapítása és támogatása, szerteágazó rendezvények szervezése, kiadványok terjesztése, honismereti tevékenységek, egyesületek kölcsönös támogatása, ösztöndíjak, néptanítók és lelkészek jutalmazása és a többi.

Nem véletlen, hogy a diktatúra által közel fél évszázados kényszerszünetre ítélt EMKE 1991. április 20-án alakult újra Brassóban. Joggal kijelenthető: az azóta eltelt tizennyolc esztendőben közművelődési ernyőszervezetünk mindvégig kovásza volt az erdélyi magyar közművelődésnek, és eleget tett mai céljának: „a romániai magyar közművelődés ösztönzése és összefogása". Legújabb korában az EMKE számtalan helyi, országos és nemzetközi kitekintésű rendezvényt szervezett, szakmai testületeket hozott létre, Magyar Házakat és emlékházakat alapított, kiadványokat jelentetett meg, emlékjeleket hagyott, partnerséget és támogató szerepet vállalt.



Nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy tevékenységeink során a magyar identitás és az erdélyiség megőrzését, az egyetemes kulturális értékek előtérbe helyezését, a műveltség közkinccsé tételének gondolatát tartjuk szem előtt ma is. Sajátos értékeink ápolásán túl azonban figyelembe kell vennünk, hogy a világ sokat változott és változik körülöttünk. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk a kultúra területén is új fejezetet nyitott, ezért fontosnak és szükségszerűnek látszik, hogy versenyképesek legyünk.

A második alkalommal megünnepelt Erdélyi Magyar Közművelődés Napja előestéjén azt szeretnénk, hogy ez a nap méltó helyet kapjon a köztudatban. Ezért egy nappal a kolozsvári közgyűlést és hagyományos EMKE-díjátadást megelőzően Marosvásárhelyen ünnepi műsor keretében az Országos Elnökség részéről oklevélben részesülnek néhányan, akik a helyi kisközösségek önszerveződő tevékenységében eredményes munkát vállaltak.

A négy díjazott sok éves-évtizedes közművelődési, kultúrát pártoló és szervező tevékenységére méltán érvényes az EMKE közismert jelszava: „Ki a köznek él, annak élni érdemes".

Köszönet illeti a már díjazottakat és a most vagy majdan díjazandókat, hogy nehéz időkben is életben tartották és ápolták erdélyi magyar közösségünk kulturális értékeit, és azokat a közember számára élvezhetővé és használhatóvá tették.

Nagy László laudációja

Nagy László, az Erdélyi Unitárius Egyház főjegyzője nemrég, január 28-án ünnepelhette 50. születésnapját. Még ennyit kívánjunk neki a haza, az egyház és a közösség szolgálatában!

Talán jelképes, hogy életpályájának utóbbi, kiemelkedő csúcspontja éppen az annyit emlegetett december ötödikéhez kötik. Mert amilyen fájdalmasan érintette őt, a közösségének áldozó értelmiségit az a tény, hogy oly mélyre süllyedt az általa kitartóan szolgált magyarság anyahajója, hogy jó négy esztendeje népszavazási érdektelenségbe fulladt az erdélyi magyarság nemzethez-tartozásának dolga, azonképpen nagy kihívást hozott magával a tavalyi főtisztségviselő-választás: összetartani a híveket, hitet adni nekik ebben az elidegenedett, elsekélyesedett, a nemzeti identitást megtépázó világban. Amikor minden tékozló fiú visszatérése és minden elszéledt juh nyájba terelése létfontosságú vallásunk, anyanyelvünk, közösségünk fenntartása érdekében.

Amikor Nagy László emberi tartását próbálom összegezni, az az egyszerű népi mondás jut eszembe, mely szerint „igaz ember igazat szól." Egyszerre hiteles ember és valódi értelmiségi, közvetlen felebarát és véleményét vállaló hazafi. Szavainak, üzeneteinek, megállapításainak súlya van. Akár a szószékről, akár magánbeszélgetések során hangzanak el.

Erdélyi, marosvásárhelyi magyar közösségünkön belül egy kis számú kisebbségnek a markáns képviselője. Mert szomorúan kell megállapítanom, mint aki megpróbálok felnőni az értékrendjéhez, hogy még tágabb közösségünkön belül is ritka az

folytatás a 6. oldalon

dr. Ábrám Zoltán

A köz művelésének „katonája"

folytatás az 5. oldalról

olyan ember, aki hiteles lenne, felebarátként viselkedne, és vállalná az igazmondással járó hátrányokat az esetleg kecsegtető előnyök helyett. Nagy László nem képvisel érdekcsoportokat, amikor igazat mond, és mondja, mondja az igazat, mert nem vonulhat elefántcsonttoronyba, hisz „vétkesek közt cinkos, aki néma".

A fenti érdemekért, meglehet, valamiféle „magyar értelmiségi díjat" kellene odaítélni neki. De a fentiekkel együtt az erdélyi magyar közművelődés elismerését is kiérdemelte.

Egyrészt az egyházaink sorában az unitárius egyház mindenkoron vállalta a magyar identitás, a magyar kultúra ápolását. Hiszen a templomokban régen is megemlékeztek március tizenötödikéről – hivalkodó kokárdák helyett csendes lelki feltöltődéssel. Míves anyanyelven szavaltak és énekeltek egyházi vagy nemzeti ünnepeken, meg-megszólaltatták az 52. dicséretet, anyanyelven és madárnyelven üzentek a híveknek: lesz még feltámadás!

Másrészt a Marosvásárhelyi Unitárius Egyházközség közel két évtizede kiemelten szolgálja a magyar művelődés és közművelődés ügyét: kiállításaival, rendezvényeivel és többek között az EMKE működése elősegítésével, rendezvényei felkarolásával. Nyolcvanadik születésnapja alkalmából Kolcsár Sándor esperesnek és magának az egyházközségnek megköszöntük néhány keresetlen szó és egy-egy oklevél erejéig az ebbéli fáradozásokat. Most személyesen Nagy László lelkész-esperesnek, egyházi főjegyzőnek köszönjük meg, hogy mindvégig támogatta a marosvásárhelyi közművelődés ügyét. Híveivel esztendőről esztendőre eljön a Petőfi-szoborhoz január elsején, a Don-kanyari emlékműhöz a két héttel későbbi megemlékezésre (az emlékművet felállító emlékbizottságnak ő is tagja volt), feladatot vállal közösen szervezett kiállításokon, eseményeken, felkarolja szervezetünk rendezvényeit a Marosvásárhelyi Napokon és a többi.

Harmadrészt Nagy László személyesen is kapcsolódik a közművelődéshez. Szabadidejében néprajzzal foglalkozik, tanulmányai jelentek meg a *Vallási néprajz*, a *Honismeret*, a *Kútfő*, a *Partium* oldalain.

Összegezésképpen: díjazottunkról bizton elmondhatom, hogy megbízható és önzetlen társ. És még egyszer hangsúlyozom: igaz ember. Akivel egy-egy sikeres rendezvényt követően jól esik elkoccintani, és elénekelni – többek között – azt a valamikor irredentának minősített dalt, hogy: „Ott, ahol zúg az a négy folyó...".

És mellette áll évek, évtizedek óta egy hasonlóképpen megbízható és önzetlen társ, kedves felesége, Gizella tiszteletes asszony.

Kedves Laci és Gizi! Isten áldjon benneteket, hogy kitartóan folytathassátok munkátokat, az egyház, a közösség és azon belül a magyar közművelődés szolgálatát! Köszönjük nektek!

Aranylakodalom Szabédon

Csécs József és Szász Juliánna február 15-én ötvenedik házassági évfordulóját ünnepelte egyházközségünkben gyermekeik, Albert, Sándor, Edit, valamint unokáik és szeretteik körében. Az ünnepeltek népes családjukkal együtt részt vettek a vasárnapi istentiszteleten, hálát adván a jó Istennek, hogy megérhették aranylakodalmuk napját.

Az istentiszteletet követő ünnepi ebéden a gyermekeik nevében elsőszülött fiúk, Albert köszöntötte a szülőket, majd átadta az 50 éves házassági évfordulót jelképező aranygyűrűket. A szabédi egyházközség nevében magam, a mezőcsávási önkormányzat részéről pedig Szabó József Levente polgármester mondtunk köszöntő beszédet. A polgármester e jeles esemény alkalmával oklevelet nyújtott át az ünnepelteknek, és meghatódva megjegyezte, hogy ez az első aranylakodalom, amelyen részt vesz, de reménykedik abban, hogy nem az utolsó.

A jó Isten áldja meg életüket, adjon erőt, egészséget és hosszú boldog életet!

Jenei Sándor Levente



Márciusi énekes madár

Gagyban már hosszú évek óta hagyomány a házasemberek március első szombatján sorra kerülő báljának megszervezése. A mulatság előtt a házasok működvelő csoportja rendszerint színdarabot mutat be, amely már a kezdetekkor jó hangulatra és vidámságra „ingerli" a táncos lábú vendégsereget. Idén sem történt ez másképpen, a szervezőknek azonban gondjuk volt arra, hogy még emlékezetesebbé varázsolják az estét.

Mivel a házasbáli színdarabok már egy évtizede a működvelők szíve-csücskei, a szervezők arra gondoltak, hogy méltóképpen megünnepelik a 10. „születésnapot". Buzogány Margit nyugalmazott tanítónő, fáradságot nem ismerve vállalta ismét a színmű rendezői feladatait. Elsősorban neki köszönhető az az elgondolás, hogy az idei bálra meghívjuk azokat az egykori szereplőket is, akik az elmúlt évtizedek során részt vállaltak e közösségépítő munkában. Bár többnyire túl vannak a hetvenedik esztendőn, mégis szívvel-lélekkel jöttek, hogy eleget tegyenek a fiatalság szeretetteljes meghívásának. Igaz, többnyire csak a főpróbára jöttek el, amelyet március 5-én tartottunk a helyi kultúrotthonban. A meghívás azonban a bálra szólt, hogy mindazok, akik a szépkorúak küszöbét is átlépték, szép és felemelő közösségi élménnyel gazdagodhassanak.

Március 7-én került sor a színdarab bemutatójára. Idén a működvelő csoport Tamási Áron *Énekes madár* című három felvonásos vígjátékát vitte színre, nagy sikerrel! Az *Énekes madár*, mint mondták, Gagyban már színpadra került, de azóta elég sok tavasz és elég sok házasbál telt el.

Buzogány Margit nyugalmazott tanítónő az idén is szorgalommal és odaadással látott munkához. Közösségépítő kulturális tevékenysége nélkül ma bizonytalan volna az amatőr színjátszás ügye. Bár sokszor érezte úgy, hogy utoljára vállalja a betanítást, a házasok biztatására mindig újult erővel látott munkához. Az olvasópróbákat is az otthonában szervezte, ide gyűltek be a működvelő csoport tagjai valahányszor a házasbál ideje elközelgett, és színmű-tanulás mellett kötelezték el magu-

kat. De ajtója azelőtt és azután is mindenki számára nyitva állt – és áll ma is –, ő pedig szeretettel és odaadással siet a zörgetők segítségére. Adja Isten, hogy ezt a csodálatos munkát, amelyet az elmúlt évek, évtizedek alatt kifejtett, még hosszú ideig tovább folytathassa mindnyájunk buzdítására és lelki épülésére!

A színdarab szereplői szívügyüknek tekintették az idei bemutatót is. Időt és energiát nem sajnáltak, hogy a kultúrotthon belseje szép és ünnephez illő lehessen. Mindannyian kivették részüket a munkában, és az eredmény lelki épülés, szellemi gazdagodás volt. S íme a szereposztás:

Gondos Eszter, vénleány: *Katona Klára*; Gondos Regina, vénleány: *Bedő Noémi*; Bakk Lukács, vénlegény, Eszter vőlegénye: *Gál Zoltán*; Préda Máté, vénlegény, Regina vőlegénye: *Fazakas Levente*; Gondos Magdolna, fiatal leány: *Bálint Melinda*; Kömény Móka, fiatal legény: *Bedő Sándor*; Kömény Ignácné, Móka édesanyja: *Bálint Annamária*; Katolikus pap: *Szabó Attila*; Siratóasszony: *Hurubás Mária*; Boszorkány, Kecske: *Major Ferenc*; Dobos: *ifj. Pál Mihály*; Ének: *Katona Kitti-Abigél.*

Az egykori szereplők örömmel vettek részt a bemutató előadáson, és szívből örültek, hogy a „mai fiatalok" is fontosnak tartják a hagyomány éltetését és továbbadását. Ez a múltból



való merítkezés és hagyományőrzés legyen megtartó ereje közösségi életünknek, hogy mindig tiszta szívből dicsőítse gondviselő Atyánkat!

Gál Zoltán

Betlehemtől a Golgotáig – 7.

Kolozsvári segédpapságom ideje lejáróban volt, amikor főnökeim, Lőrinczi Géza és Sebe Ferenc ajánlatot tettek, hogy maradjak Kolozsváron mint íriszi lelkész és Bulgária-telepi énekvezér, ahol Sigmond József nyugalmazott lelkész végezte a szolgálatot. Egyelőre biztosítanának 800 lejes fizetést. Az övék is mindössze 1200 lej volt 20–25 évi szolgálat után. Az ajánlatot nem fogadtam el, hiszen ígéretet tettem a kadácsiaknak, s tartottam is velük mindvégig a kapcsolatot. Így aztán vettem a bőröndömet s elhagytam a Teológia bentlakását, ahol segédpapságomban is laktam. Haza a szüleimhez, várva ismét a püspöki kinevezésre. Közben felkeresett a három kadácsi egyházközségi vezető, Marosi István gondnok, Marosi Ferenc pénztáros és Inczefi Dénes egyházközségi jegyző. Együtt kerestük fel a főtisztelendő urat a medeséri „nyaralójában". Egyszerű kis faépület volt a medeséri dombon, az erdő szélén. Mikor megérkeztünk, csak a főtisztelendő asszonyt találtuk „otthon". De ő biztatott, hogy várjunk csak, mert az ura nemsokára megérkezik, mert csak az erdőbe ment gombát szedni. Úgy is történt. Nemsokára megjelent az erdőszélében a püspök egy kalap gombával. Mikor kis csapatunkat meglátta, kedélyesen szólt: „Nem lesz az idén unitárius búcsú". Tudniillik hosszú éveken keresztül a Nyikó menti nép, a mindig ott nyaraló Kiss Eleket mint teológiai tanárt, majd főjegyzőt és 1946-tól mint püspököt, ott a medeséri hegyen, az ő szülőfalujában felkereste. Ebből a szokásból alakult ki a Nyikó menti „unitárius búcsú". Százak – főleg fiatalok – keresték fel az egy nyári hónapban ott tartózkodó, szívünkhöz nőtt, nagyszerű embert. Gyönyörű lehetett a szabadtéri istentisztelet, műkedvelői műsorok és cigányzenés vigadalom. A költségeket mindig dr. Kiss Elek állta. Meleg kézfogás után mondta: „Az elvtársak már tíz éve betiltották a mi búcsúnkat." Nem is kérdezte, tudta, hogy miért mentünk, s ott helyben egy kockás füzetlapra, tintával megírta az ideiglenes kinevezést számomra, a kadácsi lelkészi állásra, benne kifejezésre juttatva, hogy csodálattal figyelte mindvégig az egymáshoz való hűséges kitartásunkat. A rendes kinevezést november 1-jével kaptam meg, 1959-ben. És december 6-án menyasszonyommal szülőfalum templomában, szülőfalum papja összeesketett ezzel a „szent leckével": Én és az én házam népe az úrnak szolgálunk. És úgy lett 47 éven át, sőt, a mai napon is, hiszen mint énekvezér ma is az Urat és népemet szolgálom Aranyosrákoson. De nemcsak én, hanem feleségem is, aki gondomat viseli, s minden vasárnap és ünnepnap a templomba elindít.

Kadács (Kis- és Nagykadács) kicsi falu a Nyikó partján. Sebe Ferenc is szolgált négy évet itt. Tőle hallottam, hogy Kadács a papok iskolája. Ezt az iskolát 50 év alatt – közvetlen előttem – öten „végezték". Rossz jel, hogy minden lelkész csupán rövid időt töltött itt. Én nagyon kellemesen csalódtam. 13 és fél év alatt, amit ott eltöltöttünk, soha még szóval sem bántott meg senki. Búcsúzásomkor sokan megsirattak, s mondták: „Sajnáljuk, hogy itt hagy minket tiszteletes úr, mert nemcsak papunk, de testvérünk volt nekünk." De tudták, hogy miért megyek el, s ezért megbocsátottak.

Bár nehéz idők voltak, a gazdagság sem vetett fel, petróleumlámpával kezdtük, első étkezésünk alkalmával evőeszközért is a boltba kellett szaladni, aztán lelkészi lakást, templomot javítani, fekete autótól félni, azért mégis ott voltunk – Kadácsban, Kobátfalván – a legboldogabbak életünkben. Sokszor elbeszélgettük már ezt a feleségemmel. Nemcsak azért, mert fiatalok voltunk, hanem azért, mert mindenki szeretett bennünket. Azt az őszinte tiszteletet és szeretetet többé soha nem éreztük. A „papok iskoláját" öröm volt elvégezni. És mégis eljöttünk onnan. Azóta sokszor elgondoltam, jó lett volna végig egy gyülekezetben szolgálni, hogy lemérhettem volna, mennyire tudtam előbbre vinni egy életen át egy gyülekezet életét: szellemiekben, lelkiekben és anyagiakban. Gyermekeink taníttatása vonzott Kolozsvárhoz közelebb. A nagyobbik már ott volt. A nagyszülőktől járt a Szentegyház utcából a közeli Brassaiba. A kicsi is már harmadik osztályos volt, s Kadácsban csak négy osztály volt, az is megszűnőben. Ha közelebb jövünk, könnyebben tudunk segíteni a nagyszülőknek, gyakrabban tudunk együtt lenni gyermekeinkkel. Így következett életünkben Aranyosrákos. A véletlen avagy a gondviselés is közrejátszott ebben. A gyülekezetben problémák voltak a lelkész és – elsősorban – a gondnok között. A lelkészi állás megüresedett. Fodor Antal nagyszerű gondnok, főtanácsi tag, jó tanácsért Sebe Ferenchez, majd a főtisztelendő úrhoz, Kovács Lajoshoz

folytatás a 8. oldalon

Lőrinczi Károly

Betlehemtől...

folytatás a 7. oldalról

ment. Mind a ketten engem javasoltak. Fodor Antal gondnok pedig így szólt népéhez: „Elmegyek a Székelység szívébe, és onnan hozok lelkészt a gyülekezetnek." És valóban eljött Kadácsba, kétszer is. Elmondta a gyülekezet nehézségeit és ekképpen dicsérte népét: „Tiszteles úr, azért ne féljenek hozzánk jönni, mert Rákos népével madarat lehet fogatni, csak bánni kell tudni vele". Meggondolkoztatott engem Németh Sándor, akkori kissolymosi lelkésztársam, aki itt járt, be is mutatkozott és szétnézett az épületek között és ezt mondta nekem: „Oda ne menj, mert ott minden omlik össze". Azért mégis idejöttem. (Most is, nyugdíjasan itt élek s az énekvezéri szolgálatot végzem). Két épületet kellett lebontani és újraépíteni. De volt kivel. Két közmunkást hívtunk és tizenkettő jött. Az orgona következett, amely a háborútól idejövetelemig, 1972-ig szintén „romokban" hevert. Marosvásárhelyen rátaláltam Mesnyi János orgonajavító mesterre, s ketten, több heti munka árán, kijavítottuk és villanyfújtatóval láttuk el. Híveim 17 ezer lejt adományoztak erre a célra, mely összegből még a lelkészi lakást is esőcsatornával, udvarát járdával tudtuk ellátni. Már a hetvenes években az öreg papilakot és a templomot is javítottuk. A nyolcvanas években vízvezetéket, fürdőszobát készítettünk, kőkerítést, s a temető egyházi részéhez kapukat és kerítést. Úgyszintén kerítéseket a lelkészi, valamint az énekvezéri telkek teljes hosszára és szélességére. Asszonyaink szőnyegekkel, írásos kézimunkákkal látták el a templomot. Megtörtént egy kedves család anyagi áldozatával és munkájával a templomi padok kárpitozása is. A lelkészi lakásnál új nagykaput állítottunk és a két telken, az összeomló, fa kútgárdja helyett vasbetont szereltünk. Nagy munka volt a temetőoldal kipucolása, amelyet bozót borított. A vadóc körtefákat, almafákat beoltottuk, dió- és szilvafákat ültettünk. A papi kertben is olyan bozót volt, hogy elődöm szavai szerint két év itt-tartózkodás után talált rá egy körtefaára. Kipucoltam, oltogattam, diófákat, barackfákat ültettem. Néhány év múlva így szólt egyik hívem: „Tiszteletes úr, eddig bozót volt, most botanikus kert a parókia kertje."

A rákosi egyházközségben nagy hagyománya volt a színjátszásnak és a dalárdának. Mindkettőt újraindítottam. Az ifjúságnak minden télen egy-egy népszínművet tanítottam be, amelyekkel nemcsak itthon, de a környező, több mint tíz faluban is vendégszerepeltünk. Dalárdánk temetési, egyházi és világi énekeket egyaránt megtanult, úgyhogy temetéseken, a környék templomaiban különböző ünnepélyeken és egy alkalommal versenyen is szerepelt, ahol népdalokat és Petőfi-énekeket adtunk elő nagy sikerrel. A kis gyermekekkel betlehemes játékot tanultunk és játszottuk el, más karácsonyi énekekkel és versekkel, minden karácsonyestén. A forradalom után minden március 15-ét a kultúrházban istentisztelettel, művészi műsorral és szeretetvendégséggel, tombolázással ünnepeltünk meg. Hírünk eljutott a Duna televízióhoz is, munkatársai aztán eljöttek hozzánk teljes felszereltséggel és stábbal s felvettek egy március 15-i istentiszteletet és ünnepélyt. Ez 2004-ben történt.

Híveim nagy része mindig mellettem állt, tisztelt és segített. Örömmel dolgoztam a lelkészi munka minden lehetséges területén: templomban, faluházában (kultúrházban) s kint a mezőn. Egyetlen idevonatkozó tervem nem sikerült csak – az új lelkészi lakás megépítése. Isten maga szólt bele ebbe a tervembe: Fodor Antal gondnok úr megbetegedett, Fülöp Lajos kőműves – akinek keze munkája mind a kilenc épületünkön rajta van – rövid és gyógyíthatatlan betegség után, fiatalon meghalt. Ez a két ember a későbbiekben pótolhatatlannak bizonyult. Nem tudom, a gyülekezet mai tagjai közül gondol-e valaki hálával ezekre és mindazokra, akik szívvel-lélekkel, pénzzel és kezük erejével ezeket a nagyszerű embereket támogatták, segítették. Szomorú tapasztalatom van ezzel kapcsolatban: a nép – tisztelet a kivételnek! – gyorsan felejt.

Kibúcsúzott Nyitrai Németh Csongor kobátfalvi lelkész

Megpróbáló időkben hűséggel és hivatástudattal végzett lelkészi szolgálat fordulóján, nyugdíjba vonulása alkalmával, a szószékről mint a szántóvető a barázda végén, visszatekintett életútjára. Az ünnepélyes pillanatokban hálaadással, zsoltáréneklással, jelenléttel osztozott a gyülekezet, Bálint Benczédi Ferenc püspök, lelkésztársak, családtagok és vendégek.

Szolgálata idején kétszáz éves álmuk teljesült a kobátfalviaknak: felépült a templom tornya, harangot szenteltek, felújították templomukat, festett kazettákkal ékesítették a mennyezetet, és számos más területen gyarapították a közösséget. Minden évre esett valami jelentős eredmény: gazdasági épület, székely kapu, új szoba, gyülekezeti terem – lakható a papilak. Majd az árvízkárok fizikai és lelki nyomát takarítgatták. Lőrinczi Lajos egyházköri esperesnek az ünnepet köszöntő gondolatai után Berei István köri jegyző felolvasta a főhatósági iratot, amelyben kiemelték Nyitrai Németh Csongor egyházköri és az Egyetemes Unitárius Egyházat szolgáló lelkipásztori tevékenységét is.

A kibúcsúzó lelkész szószéki szolgálatában a bibliai értelmű pásztorkodást vetítette lelki szemeink elé. Mindvégig éreztetve: a Pásztor fölötte áll mindannak, ami sodródás, labirintus és leegyszerűsített értelemben sors lehet. S hogy bizalommal mire mentek együtt a kobátfalviakkal, azt elmondták a gyülekezet tagjainak könnyei, Bálint Benczédi Ferenc püspök személyes gondolatai „a két kézzel, becsületességgel, bizalommal munkálkodó" lelkipásztor Isten-áldotta munkájáról. Az egymásra figyelés szent tüze jézusi példájának felmutatásáról hallhattunk Kiss Gergelynek a lelkészi kar nevében mondott köszöntőjéből, a munkatárs, Bálint Endre egyházközségi gondnok szavaiból, és Lőrinczi Lajos esperes beszédéből. „Lelkek és göröngyök között" hagyott nyomot maga után – idézte Kosztolányit a püspök. Ugyanakkor kérte az egybegyűlteket, látogassák meg új otthonában is a nyugalomba vonult lelkészt. Valódi nyugalmat, megértést, békét kívánt számára; bölcsességet, erőt a gyülekezetnek, hogy találják meg azt a pásztort, akit az Úr áld meg.

A lelkipásztor énekkar-szervező munkáját dicsérte a helyi dalárda tisztán csendülő éneke; egykori tanítványai szavalataiból megérezhettük anyanyelv-gazdagító, megszerettető munkáját is. Ugyanakkor Vida Rozália (Kadács) beszolgáló lelkésznőnek a rábízottakkal végzett, a méltó, meghitt kibúcsúzó istentiszteletet előkészítő törődését is.

Nyitrai Német Csongor családja 75 évvel ezelőtt kötelezte el magát a lelkészi pályán. Édesapja, Nyitrai Mózes Balázs Ferenc tanítványaként haladva, édesanyja, Nyitrainé Deák Berta, a biztos tanügyi pálya helyett mindvégig a győzelem tudatát őrizve,



tudomásul véve a kudarcokat, szintén Isten szolgálatába állt: Kocsodon, Lupényban, Petrozsényben, Kénosban, Karácsonyfalván, később Vadadon is.

Az '56 után „megvert pásztorok" sarjának nem termett érvényesülést a kor; lapát, kapa, ostor jutott a bebörtönzött lelkészek gyermekének. A Gondviselés megőrizte a betongyári kétkezi munkást, a tengerparti építkezések ácsát, a munkaszolgálatos katonát. „Ledolgozva" hátrányait, 26 évesen kezdte meg teológiai tanulmányait. Majd Csokfalva, Erdőszentgyörgy következett. Szováta szórványból lelkészi munkája nyomán leányegyházközség született. Ádámos után a kobátfalviak úgy döntöttek: „ha soványkа, beteges, nekik akkor is kell."

Molnár Melinda

Forrás: Udvarhelyi Híradó

Gyülekezetépítés Székelykeresztúron (a házépítés mellett)

A tavasz beálltával a gyülekezeti házon végzett munkálatok nagyon felgyorsultak. Bár még nagyon sok a teendő, már egészen otthonosnak néz ki. A szobáknak, termeknek, irodáknak látszanak már a végső méretei. Mindenki reménykedik, hogy ősszel meg tudjuk tartani a házavatót.

A ház mellett viszont a gyülekezeti életben is nagyon sok minden történt az elmúlt időszakban. Ezelőtt egy évvel hírt adtunk arról, itt a *Közlöny*ben, hogy Keresztúron a vasárnapi iskolásoknak önálló havilapjuk van, *Szuvi* (Székelykeresztúri Unitárius Vasárnapi Iskola) címmel. Idén február közepén megjelent az egyéves évforduló alkalmából a 10. lap, egyben díszszám is. Olyan sok anyag gyűlt be, hogy 16 oldalasra bővült. Sikerült részben színesben nyomtatni.

Március 3-án volt az ökumenikus női imanap, amelyet idén a katolikusoknál tartottunk. A kellemes délutánon a város nőegyletei együtt imádkoztak és énekeltek.

Ekkor már javában folytak hetente 2–3 alkalommal a színi próbák a gyülekezeti bálra. Március 12-én nyilvános főpróba volt, 13-án a Székelykeresztúr Gyöngye Unitárius Színtársulat a gyülekezeti bálon bemutatta a *Hullámzó vőlegény* című drámát. A Tamási Áron-darabot több mint három hónapi kitartó munkával tudtuk színre vinni, amelyben 17-en szerepeltünk Mikó Amália segédlelkésznő irányítása alatt. Reméljük, lesz alkalmunk előadni más gyülekezetek előtt is.

Március 15-i ünnepünk alkalmából, immár hagyományosan, ellátogattak hozzánk a Berde Mózes Unitárius Gimnázium testvériskolájának diákjai. A dévaványai Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium tanulói nagyon színvonalas emlékműsort mutattak be, majd a helyi gimnázium kórusa énekelt a templomban. Az ünnepséget a gyülekezeti kórus fellépése zárta. A dévaványai Földesi Zoltán kísért orgonán, Szokolay Sándor feldolgozásában énekeltünk Kossuth-nótákat.

Március hónap folyamán sor került a toronygomb kicserélésére is. Ipari alpinisták szerelték le a rozsda és madarak által kikezdett régit, és ennek mintájára készítette az unitárius Péter László és fia, Miklós az új gömböt.

Virágvasárnap délelőtt a kórus lépett fel Gryllus-feldolgozású zsoltárokkal. Ugyanezen délután a református, katolikus és unitárius nőszövetségek már hagyományos évadzáró találkozójára került sor a katolikusok gyülekezeti termében.

Mindannyian hisszük és látjuk, hogy a gyönyörű ház mellett épül és fejlődik a gyülekezet is, a legfiatalabbaktól a legidősebbekig – és ez mindennél fontosabb.

Mikó Ferenc

Gyermekednek szája

Tizenegy napig rágódtam-elmélkedtem a közelmúltban tartott lelkészi értekezleten elhangzott bibliamagyarázat üzenetén: „...azért van ez így, hogy nyilvánvalóvá legyenek rajta Isten cselekedetei" (Jn 9,3b), amíg végül, íme, szembesültem egy, a bibliaihoz hasonló esettel.

Sürgősségi telefonhívás szólított a klinika újszülött osztályára március 24. délelőttjén. Ritkán történik meg, hogy ilyen hívások riasztanak, a legutóbb például egy utolsó stádiumban levő májrákos beteg esetében fordult elő. Ezúttal egy tíznapos csecsemő megkeresztelésére kértek, a körülményeket már a telefonbeszélgetés során ismertették: a kisbaba szív-malformációval született és a következő nap műtétre kerül sor. Az orvosi beavatkozás előreláthatatlan következményei miatt a szülők – akik mellesleg bukaresti ügyvédek, ezenkívül az alsóboldogfalvi unitárius egyházközség tagjai – és a nagyszülők jónak látták a kicsit a műtét előtt megkeresztelni.

Nem szentelhettem sok időt a „bemosakodásra": az említett osztályra siettem, ahol már a folyosón vártak rám. Az egészségügyi személyzet alkotta az ünneplő gyülekezetet, a nagyszülők tartották keresztvíz (szó szerint: szentelt víz) alá a kisbabát.

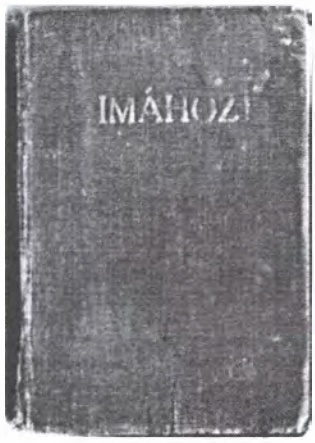
Másnap délben ismét csörgött a telefonom: a nagypapa hívott fel a műtét kezdetekor, kérve, hogy imádkozzam a sikeres beavatkozásért. Nem ragaszkodott hozzá, hogy a kardiológiára menjek – amúgy sem engedtek volna be a műtőszobába –, hanem *csupán* imádkozzam, bárhol lennék is. A kapernaumi százados hitét véltem hallani ebből, aki beteg szolgájának meggyógyítását kérte Jézustól: „csak szólj, és meggyógyul a szolgám" (Mt 8,8).

Harmadnap meglátogattam a csecsemőt. A kardiológiai klinikán nem találtam rá, már átutalták a gyermekosztályra. Édesdeden aludt, egyedül volt, az asszisztensnőtől tudtam meg, hogy sikeresen átesett a műtéten. Imádkozás után, távozásomkor találkoztam az édesanyával, aki ismételten köszönte a gyermeke mellett elvégzett szertartást és az érte mondott fohászt.

Hogy mondta Jézus? „Bizony, mondom néktek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben."

Pavelka Attila

Imához!



Ez áll annak a notesz nagyságú kiadványnak a fedőlapján, melyet 1943-ban osztottak ki a fronton a hazát védő honvédeknek.

Részletekkel nem rendelkezem, csak annyit tudok, amit a kezemben tartott kis nyomtatvány elárul. Tartalma: imádságok, elmélkedések, egyházi énekek honvédeink számára. Összeállították: Nagy Zoltán unitárius tábori főlelkész, Kőröspataki Kiss Sándor százados, Kozma Ferenc százados, mások közreműködésével. (Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.T. Kolozsvár)

Kezdődik a Mi Atyánkkal és Józan Miklós püspök 1943. szeptember 1-jei keletű előszavával.

Az első rész tartalma: Magyar Hiszekegy, Vallástétel, Újonc imája (Nagy Zoltán), Behívó parancs után (N. Z.), Reggeli ima (Nagy Ferenc), Esti ima (N. F.), Szeretteinkért (katonák imakönyvéből), Ima a hazáért és államfőért (N. Z.), Ünnepnapon a harctéren (dr. Abrudbányai János), Ütközetre indulás előtt (Rázmán Mór), Veszedelmek idején (R. M.), Győzelmes csata után, Vesztett csata után (K. Kiss Sándor), Eltemetett bajtársak sírja felett, Betegségben (Ürmösi József), Reggeli – esti ima kórházban, Betegségből felgyógyulás után, Szabadságra induláskor (Katonák Imakönyve), Foglyokért, Ima szövetséges bajtársak életéért (Szent-Iványi Sándor), Ima otthon háború után (Sz. S.).

A második rész kilenc elmélkedést foglal magában, Nagy Zoltán, K. Kis Sándor, Józan Miklós, Bácskai százados, Kozma Ferenc, Szent-Iványi Sándor tollából.

A harmadik részben 27 egyházi ének van Énekeskönyvünk számozásával: 16, 22, 23, 24, 31, 33, 37, 41, 57, 60, 74, 76, 77, 113, 134, 146, 156, 166, 185, 189, 199, 202, 213, 214, 252, 265.

Ma már kevesek előtt jelenik meg azoknak arca, akik kinyújtották kezüket a futóárkokban sínylődők felé, hogy beléjük az imádság erejével bátorságot, önbizalmat, hitet öntsenek, mikor fázó kezüket összekulcsolva elrebegik: Hiszek Egy Istenben, Hiszek egy Hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban, Hiszek Magyarország feltámadásában!

dr. Albert Zsigmondné



A Kobátfalvi Egyházközség március 29-én tartotta Nyitrai-Németh Csongor nyugalmazott lelkész kibúcsúzó ünnepélyét. A Székelykeresztúri Egyházkör részéről Lőrinczi Lajos esperes mondott köszönő beszédet, az istentiszteleten jelen volt és beszédet mondott Bálint Benczédi Ferenc püspök is. Nyitrai-Németh Csongor f. év január 1-jétől, 33 évi lelkészi szolgálat után vonult nyugalomba.

Április elsejétől munkába állt az Egyházi Képviselő Tanács munkáját segíteni hivatott egyházi központi hivatal négy új munkatársa. Dr. Czire Szabolcs teológiai lektor a valláserkölcsi előadótanácsosi, Andrási Benedek lelkész, vallástanár pedig az oktatásügyi előadótanácsosi munkakörben vállalta az egyházszolgálat ezen új formáját. Sándor Krisztina újságíró, politológus a médiareferensi, Furu Xénia építész pedig az építészeti tanácsadói állás betöltői.

Az Egyházi Képviselő Tanács f. év januári ülésén határozatot hozott az Unitárius Közlöny szerkesztő bizottságának összetételéről. A döntés értelmében a szerkesztő bizottság vezetője dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, tagjai Asztalos Klára, Gyerő Dávid és Sándor Krisztina. A szerkesztő bizottság távlatilag további tagokkal bővíthető.

Az Egyházi Képviselő Tanács ugyanazon ülésén a Keresztény Magvető szerkesztő bizottságát is megújította. Ezentúl a szerkesztő bizottság elnöke dr. Szabó Árpád felelős szerkesztő, egyben a kiadó Erdélyi Unitárius Egyház képviselője, tagjai dr. Kovács Sándor főszerkesztő, dr. Rezi Elek, dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond, Molnár B. Lehel és Szász Ferenc.

2009 húsvétján a teológiai hallgatók újra legációs szolgálatra mentek. Ez ünnepen a következő egyházközségek fogadtak légátust: Barót, Brassó, Dicsőszentmárton, Felsőrákos, Homoródalmás, Homoródszentpál, Küküllődombó, Magyarsáros, Magyarszovát, Nagyajta, Nyárádszentmárton-Csíkfalva, Okland és Homoródújfalu, Olthévíz, Sepsiszentgyörgy, Torda, Torockó, Torockószentgyörgy, Ürmös, Vargyas.

Huszonöt éve történt: magyar zászló a román pártbizottság épületén

Akik a román rendszerváltás után születtek, szocializálódtak, nehezen tudják beleélni magukat abba a világba, amikor „a falaknak is füle volt". Amikor egy-egy politikai vicc terjesztéséért egyesek börtönbe kerültek. Marosvásárhelyen 1989 előtt csak suttogva beszéltek az emberek a „magyar zászló ügyről".

Szabó László marosvásárhelyi honfitársunk annak idején a közüzemek – a Közmű és Lakásgazdálkodási Vállalat – igazgatója volt. Ő mindenre jól emlékszik: „1982. december 12-én történt... Bementem a munkahelyemre, a közüzemekhez, a Kós Károly tervezte épületbe. A megyei néptanács értünk felelős alelnöke idegesen telefonált, hogy mi van nálatok? Valami történt az éjszaka, s nem szólsz nekem? De én nem tudtam semmi különlegesről. Mondta: gyorsan menjek, mert a megyei pártbizottság ideges. Az első titkár hivat" –meséli Szabó László. Annak idején Veres Nicolae volt az első titkár. Aki azzal fogadta: tönkretették az életüket. Szabó úr arra gyanakodott, hogy csőrepedés volt, netán lakónegyedi csetepaté. Akkor már a Securitate megyei főnöke is a Veres elvtárs irodájában volt. „Egy nagy papírba csomagolt tárgyat göngyölített ki a „szeku" megyei főnöke, s hát látom, hogy egy piros-fehér-zöld zászló van benne. Kiderült, hogy hajnalban a Securitate bukaresti vezetői szóltak le a marosvásárhelyi szekus főnököknek, értesítve őket, hogy a megyei pártbizottság épületén leng a magyar zászló. Ez azt jelenti, hogy a tornyos épület kupolájának a fedőcserepek és a bádoggal fedett része közé valaki kitűzte a magyar zászlót" – emlékezik Szabó László. A szekusok hegymászó öltözékben vették le az épületről a „szörnyű tárgyat". A Maros megyei első titkár elsősorban azért volt ideges, mert ő semmit nem tudott a „jelenségről", hanem Bukarestből kellett leszóljanak, hogy figyelmeztessék a történtekre.

Hogy miért pont a közüzemek főnökét állították elő, annak az a magyarázata, hogy az épületet, az egykori városházát éppen akkor tatarozták. A nagyjavítást a közüzemek dolgozói végezték, és az épület kivül-belül fel volt állványozva. Tehát feltételezték, hogy ezeken az állványokon a közüzemek dolgozói juthattak fel a tetőre. Ismerték a járást. Tehát őket gyanúsították. Szabó Lászlót azonnal felmentették igazgatói tisztségéből. A marosvásárhelyiek természetesen reggel észrevették a történteket, s megbámulták a zászlót.

Természetesen ezután következtek a bűnbak-keresés hónapjai. Cs. G., fiatal mérnök vezette a kupolás rész felújítását. Ma sikeres vállalkozó. Szabó László szerint ő szenvedte meg a leginkább a történteket. Rengetegszer hivatták mind őt, mind Szabó urat és még 25–30 melóst a Securitatéra, de olyasmi nem történt, hogy éjszakára bent tartották volna őket. Szabó Lászlóval némiképp kesztyűs kézzel bántak, mert a volt főszekus állami lakását abban az időben felújították.

A megyei „szerveknek" bizonyítaniuk kellett, hogy megtalálták a tettest. Szabó László – akit a megyei tervezőintézetbe helyeztek át - úgy emlékszik: két egyszerű marosvásárhelyi családot meggyőztek, hogy fiaik vállalják fel a „tettet", és azokat a fiúkat kizárták a Papiu-ból, és pár évre Aradra küldték iskolába. Később hazatérhettek. A megyei pártbizottság épületét ezután zárva tartották, csak a „jó elvtársak" léphették át küszöbét. A kivizsgálás ezzel lezárult.

Az 1990-es márciusi események idején Szabó Lászlót a központban megszólította egy marosvásárhelyi idős hölgy. Elmondta: lánya Budapesten járt, taxival utazott, és amikor a gépkocsivezető megtudta, hogy marosvásárhelyi, elmesélte: 1982. december 12-én egy magyar turistacsoport tagjaként barátjával, egy másik taxissal Marosvásárhelyen jártak, a Grand szállóban aludtak. Hajnalban – mikor látták, hogy állványok veszik körül a városháza épületét – felmásztak, és kitűzték az épületre a náluk levő magyar zászlót.

Hogy valós ez a történet, vagy nem? Ki tudja... Tény, hogy az 1983-as magyar rádiókabarében szerepelt egy ilyen poén: „Kitűzték a magyar zászlót, leváltották Szabó Lászlót!" Tehát az anyaországban biztosan tudtak az incidensről.

Máthé Éva

Forrás: *Átalvető* (Szekszárd)

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *május 31.*

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Április 29., május 20.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Május 10.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Május 24. (Pálffy Anna Mária)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Örömteli találkozások

Még a böjt s az imahetek időszakát éltük...

Nincs ebben semmi rendkívüli, hiszen előírásszerűen minden egyházközség megtartotta hiterősítő imahetét, hogy ráhangolódjon lelkiekben húsvét ünnepére. Ezek az alkalmak mindannyiunk számára a felkészülés és a találkozások áldott lehetősége volt. Ha ebben az egyetlen szóban – *találkozás* – ragadom meg az imahét lényegét, akkor azt is bevallom, hogy a gyülekezetemben, Recsenyéden tavaly elsőként megtartott imahét elsősorban az én találkozásom volt: a lelkésszel, aki megkeresztelt, és akihez gyermekkorom megannyi élménye fűződik, a kollégákkal, akik tanítóim voltak, akiknek tapasztalatai, tanácsai, útmutatásai indítottak lelkészi szolgálatomban, az évfolyamtársakkal, akinek barátsága túlmutat a kolozsvári éveken.



Idén is találkoztunk. Találkozott a gyülekezet, viszontlátta, együtt örvendett és együtt könnyezett egykori lelkészeivel, a lelkésszé lett gyermekkel és unokával. S a hideg templom falai között melengetett mindannyiunkat a múlt, Nagy Feri bácsi ajkán életre kelt egy-egy vers, a Meseház dalolni kezdett hirtelen, s mindannyian visszautaztunk időben. Az emlékek szárnyán röpültünk arra a Recsenyédre, amelyet több mint háromszázan laktak és éltek, abba a faluba, ahol a vagyonától megfosztott kulák, Gábor bácsi talán az utolsó véka gabonáját adta papbérbe, abba a közösségbe, amely színpadra vitte a Gül Babát, a János vitézt, oda, ahol megszületett a *Vasárnap legszebb nap*, ahol a búcsúzáskor így énekeltek: „Olvad a hó, tavasz akar lenni / Miért kell nekem innen most elmenni?" Sok-sok emlék, a találkozás örömkönnyei, könnyek azokért, akik már nincsenek, de akik – hisszük – ott voltak velünk a templomban, hogy emlékükkel benépesítsék azt. A meleg kézfogás rendjén névsorolvasás: Domokos, István, Sándor, László, Lenke, Mariska a vasárnapi iskolások, a többi már özvegy, gyermek és unoka.

Öröm volt, ünnep volt találkozni, az emlékeket mint valami különleges ajándékot bontogatni. Ifj. Kozma Alberttel feleleveníteni a régi, gyermekkori csínytevéseket, az iskola, az ifjúság éveit. Fekete Levente révén emlékezni Végh Miska bácsira és feleségére, Nusi nénire, akinek keze nyomát őrzik a templom festett kazettái. Hallgatni Kincső citerajátékát és együtt énekelni: „Szívem csendben az Úrra figyel, ki segít". Id. Kozma Alberttel hinni azt, hogy a találkozások felvértezneknek, s miként a múltban, úgy a jövőben is hordozni kell egymás terhét, nehézségét, mert a szirti zerge is úgy marad meg a viharban, a veszélyben, ha összefog, ha fejét a többiéhez szorítja. S nem utolsósorban a 22. zsoltár üzenetével készülni húsvét ünnepére.

Ez volt a mi találkozásunk, amely nemcsak emlékeket idézett, de elménkbe, szívünkbe véste a múlt lelki-szellemi táplálékát, amely erőt ad, táplál, amikor maroknyinak, gyengének, tehetetlennek érezzük magunk.

Nagy Adél

Nők Houstonban

Olvasgatva vártam, hogy Houston betonsávjára ereszkedjék a repülőgép. A repülésben az a jó, hogy bőven akad idő az olvasásra, és arra, hogy felkészítsem lelkem egy „másabb" világra. Magyar írótól olvastam magyar sorsokat, ami egy hét Kalifornia után olyan, mint „szelíd kéz a lázas gyermek forró homlokán". A sorok között végre megtaláltam azokat a szavakat, amelyeket igazán találónak érzek az Egyesült Államokra: „anyagi függetlenségét büszkén érzékeltető" ország.

A reptéren Sztranyiczki Zsófia és férje, Dean vártak, és egy nagyon rövid időre megálltunk a főszervező, Laura Nagel házában. Itt már hónapok óta folyt a munka, ennek eredménye a nagyszerű szervezés, amelyet a találkozón végig tapasztalhattunk.

Másnap este a houstoni belvárosi templomban fogadáson vettünk részt, amelyen minden külföldi meghívott jelen volt – és házigazdáink. Az az érzés, amely a találkozóra való felkészülésem alatt végig bennem maradt, hogy valami nagyszerű kezdődik el ezzel, itt teljes valósággá vált: 17, az Államokon kívüli országból voltunk jelen a fogadáson (Európából, Afrikából, Ázsiából, Észak- és Dél-Amerikából).

Február 26-án houstoni városnézésen vettünk részt. Houstonnak valamivel több lakosa van, mint ahányan mi, magyarok Erdélyben élünk – az Egyesült Államok negyedik legnagyobb városa. Első benyomásaim ezért a nagyságával kapcsolatosak: hatalmas felhőkarcolók, óriási autók, felülmúlhatatlan vendégszeretet és a világ legnagyobb orvosi központja.

Nemzetközi csoportunk először a Lepkemúzeumba, majd választás alapján a Művészeti vagy a Természettudományi Múzeumba látogatott. Ezután Houston szó szerinti alvilágával ismerkedtünk. A felhőkarcolók alatt ugyanis olyan alagútrendszer húzódik, ahol mindenre lehetőség nyílik: enni, inni, vásárolni, moziba menni... Majd – a magasságiszonnyal küszködőknek igazi kihívásként – az alagútból rögtön a JP Morgan Chase torony hatvanadik emeletére röpített a lift. Mindig is szerettem figyelni, ahogy az élet zajlik, akár vonatra, repülőre várva, akár a magasból. Igaz, innen csak az autópályák mozgá-





sai látszanak és az a pár ember, aki a hőség elől még nem menekült be az alagútrendszerbe. A szokásos éghajlaton túl is rekkenő, száraz meleg volt. Mi is hőséggel, fáradtsággal küszködve néztük végig Houston belvárosát.

Délután kezdődtek a találkozó munkálatai: hatszáz nő gyűlt össze 38 tagállamból és az Egyesült Államokon kívüli országokból. A hivatalos megnyitóra sokan hagyományos ruhákba öltöztünk.

A találkozó munkálatain voltak ún. panel-beszélgetések, munkacsoportok és kiscsoportok. A panel-beszélgetések mindenkinek szóltak a következő témákban: „Mit jelent 21. századi nőnek lenni" (Amy Richards), „Női jogok – világszerte" (dr. Chris Nilesen), „Tevékeny demokrácia" (Frances Moore Lappe), „Énekeljünk az életünkért" (Rebecca Parker), „A dalit és a törzsi asszonyokkal való munkáról Indiában" (dr. Kalpana Kannabiran), „A testvérgyülekezeti program-modellekről" (Cathy Cordes).

A munkacsoportok különböző témákban ke[illegible] beszélgetni. Minden résztvevő két csoport munkájában tevékenykedhetett, a választék nagyon bő volt. Jómagam társvezetője voltam az egyiknek, itt a nemzetközi oktatásról volt szó, a másik, általam választott csoport témája a teológiai gyökerek voltak. Itt hallhattam az észak-amerikaiak, britek, hollandok, bolíviaiak beszámolóit.

A kiscsoportokat *global sister*eknek, „globális nővéreknek" neveztük. Itt az volt a feladatunk, hogy az első napon azonosítsuk az általános női problémákat. A második napon rangsoroltuk ezeket, a rangsorolás alapján az első három téma az oktatás, az egészségügy, a nők és a gyermekek elleni erőszak megelőzése volt. A harmadik napon pedig akciótervet készítettünk erre a három témára.

A találkozó március 1-jén ért véget. Lényeges azonban, hogy a munka nem fejeződött be a találkozó végével, hanem – hitünk szerint – ekkor kezdődött el igazán.

Elgondolkodtam: mennyi helyről és kultúrából voltunk ott!, mégis talán az a közös bennünk, hogy mind olyan nők vagyunk, akik tenni szeretnénk valamit világunk megjobbulásáért. És akadt egy asszony, Laura Nagel, aki munkájával, hitével a sok szándékban egyazon álmot látott meg és bízni mert a megvalósulásában.

Egyszer láttam, ahogy tréfás ajándékokat osztogatott egy alapítvány védnöke az önkéntes munkáért. Egy ilyen képzeletbeli ajándékot szeretnék én is most átnyújtani Sztranyicky Zsófiának – mondjuk belépőjegyet egy relaxációs tanfolyamra –, amiért volt türelme hozzánk, a „nemzetközi csapathoz."

Személyesen megtisztelve éreztem magam, hogy ott lehettem, és hálás vagyok testvér-gyülekezeteinknek, amelyek ezt lehetővé tették.

Simó Melinda

Egy nőkonferencia margójára

Együtt egy helyszínen több mint 550 unitárius-univerzalista és szabadelvű nő a világ 35 országából. Mi következhet ebből, ha ennyi nő összegyűl? – tettem fel magamnak a kérdést. Egy kicsit féltem is a lehetséges sztereotip válaszoktól. De nem lett igazam.

A végeredmény egy remek hangulatú, mély gondolatokkal, megélt érzésekkel, sok zenével, közös énekléssel és mosollyal megáldott együttlét volt. Sírtunk meghatottságunkban, döbbenetünkben és iszonyunkban, mikor különböző országok nőinek helyzetéről beszéltek, együtt nevettünk és sokat – de mégsem eleget – beszélgettünk. Mosolyogtunk, mert az amerikai mosolygó nemzet. Mosolyog, még ha fájdalom van is a szivében. S ez nem képmutatás, mint sokszor hisszük, hanem tudatosan vállalt attitűd. Mosolyog és nem terhel az maga bajával és bánatával, megtisztel azzal, hogy nem zúdítja rád élete keresztjeit. S ha mosolyog, akkor mosolyt kap cserébe. Nagyon egyszerű gesztus, amely szebbé teszi az életet. Mi is tudnánk, mégsem gyakoroljuk eleget. Itthon sokkal nehezebb mosolyogni. Ezt tanulni kell.

Beszélgettünk, s a néhány nap mégis olyan gyorsan elszállt, hogy nem jutott elég idő a beszélgetésekre. De folytatódnak – levelezés útján. Ihletet, terveket kaptunk egymástól, közös célokat határoztunk meg, amelyekért dolgozni fogunk. S egymásra figyeltünk! Talán ezt éreztem mindenen túlmutatóan a legfontosabbnak. Igazán ránk figyeltek, az erdélyiekre, az indiaiakra, az afrikaiakra, minden külföldi résztvevőre. Fontos volt a nagy amerikai többségnek a mi életünk, nehézségeink, terveink, munkánk. A kiscsoportos megbeszéléseken konkrét problémákra kerestünk megoldást, munka- és kivitelezési tervet. A konferencia célja nem merült ki abban, hogy néhány száz nő jól érezte magát és kikapcsolódott mindennapi életéből, hanem konkrét jövőbemutató feladatokat fogalmaztunk meg, amelyeken dolgozni fogunk. Hazatértünk után nem sokkal, az egyik erdélyi résztvevő súlyos autóbalesetet szenvedett. Társai, barátnői a kiscsoportos megbeszélésről, és akikkel együtt dolgozott a konferencia alkalmával, rögtön szervezkedni kezdtek, üzeneteket, leveleket küldtek, pénzt gyűjtöttek, lélekben és anyagilag is segítették és segítik a felépülésében. Imádkozunk érte. Úgy gondolom, ez a gesztus is bizonyítja, hogy a konferencia elérte célját: élő kapcsolatrendszert kialakítani a világ unitárius és szabadelvű asszonyai között, akik együtt dolgoznak, építenek, munkálkodnak egy jobb holnapért kis közösségükben, de a nagy nemzetközi közösségre tekintve is.

Moldován Szeredai Noémi

Felhívás

Kérjük, éljen a törvény adta lehetőséggel és személyi jövedelemadójának 2%-át ajánlja fel az Unitárius Nők Országos Szövetségének a támogatására. A szervezet következő adatait a 230., illetve a 200. űrlapra kell beírni:

Denumire entitate nonprofit: **ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMANIA (AFUR)**

Cod de identificare fiscală: **9343746**

Cod bancar (IBAN): **RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX**

Az űrlapok leadási határideje a helyi pénzügyi hivatalokba: május 15.

Az UNOSZ vezetősége

Nők világimanapja – 2009

• Marosszentgyörgy •

Az Ökumenikus Női Világimanap megtartására március 8-án került sor az unitárius egyházközség templomában. Négy helyi felekezet (református, római és görög katolikus és ortodox) nőszövetségi csoportja választ jelenléttel. Pálffy Tamás Szabolcs unitárius lelkész magyar és román nyelven elhangzott köszöntőjében elmondta, hogy a jelen levő férfiak háttérbe vonulnak és szeretettel szolgálják a Női Világimanap ügyét. Erre már korábban példát is mutatott a plakátolással és az esemény dokumentálásával – akárcsak Lőrincz Csaba informatikus, aki a Pápua Új-Guinea óceániai államban élő nők helyzetét ismertető vetítettképes előadást technikailag biztosította.

Az istentiszteleti rendtartás két nyelven zajlott. Félszáz személy jelképes élő láncot is formált a *Ne aggodalmaskodjál, nézz Istenedre fel* kezdetű ének kézfogásos éneklésekor.

A Kovács Réka kóruselnökünk által összegyűjtött imanapi perselypénzzel a romániai imanapi bizottság munkáját



és Pápua Új-Guinea államban élő nők belmissziói képzését támogatjuk. Kitartóan imádkozunk egymásért és nemcsak gondjainkat, hanem anyagi javainkat is képesek vagyunk megosztani egymással.

Ha Isten éltet, 2010-ben Kamerun afrikai állambeli nőkért fogunk imádkozni és adakozni. (*Pálffy Anna-Mária*)

• Sepsiszentkirály–Botfalu •

A *botfalusi* kicsiny gyülekezet híveinek szólott először a figyelmeztetés: „Jöjjetek, imádkozzunk együtt az ökumenikus imahéten!" A márciusi szürkületben így köszöntöttük egymást: „Isten áldja! Békesség Istentől! Dicsértessék a Jézus Krisztus!" Három felekezet hívei jöttek együtt imádkozni. Együtt mondhattuk hangosan az Úr imáját, drága anyanyelvünkön, tisztán csendült fel záró esténken a Nemzeti Himnusz. De nem maradt el a szeretetvendégség sem, hogy a kis alkalmi ökumenikus gyülekezet hívei elmondhassák mindennapi gondjaikat, örömeiket és azt, hogy az imahetek, a templomba járás megtisztítja a hívő ember lelkét. Március idusától csak egy nap választott el, így nem maradt el a 15-i ünnepély sem, amelyet versösszeállítás és két asszonytestvérünk csengő énekszava tett emlékezetessé.

Március 15-én *Sepsiszentkirály*ban a helyi református lelkész nyitotta meg imahetünket, majd lelkes ifjak mondtak vers után verset, bizonyítva, hogy ünnepen és hétköznapon egyaránt ott vannak, ahol erre a kis csapatra szükség van. Egy fiatal nőtestvérünk csodálatos énekszámokkal ajándékozott meg ez alkalommal.

Az esti csendet a harangok templomba hívó szava törte meg. A zord március dacára a felekezeti különbségeket félretéve jöttek a hívek, hogy a vendég-lelkészeket meghallgassák, hogy lelki táplálékkal töltekezzenek. „Imádkozzunk együtt, kicsiny falu, három felekezet hívei!" – ez volt az imahét jelszava. Szentkirályban is szeretetvendégség követte a záró istentiszteletet. (*Adorjáni Gyöngyvér*)

• Korond •

Immár tizenhárom éve minden március első péntekén imádkozni gyűlnek össze Korond asszonyai. Az imanapot természetesen ezúttal is gondos készülődés előzi meg. Mindkét egyház nőszervezetének vezetői: Fábián Mária és Farkas Margit műsort állítanak össze. A szereplők kislányok, fiatal édesanyák és idős nagymamák. Kedvesen versengenek, hogy a felváltva szervezett vendégszereplésen újat, szívet melengetőt mutathassanak be a közösségnek. És valóban *közösségnek* – nem csupán közönségnek – tekinthetjük a római katolikus és unitárius egyházak együtt imádkozó asszonyait, akik a világ más asszonyaival együtt hálát adnak azért, hogy békében nevelhetik gyermekeiket, hogy szeretetükkel alakíthatják a világ arcát.

Ahogy máskor is szoktuk, az imát megelőzően most is bemutattuk röviden azt az országot, amely a liturgiát előkészítette – vagyis Pápua-Új-Guineát –, ezzel is mások elfogadását, az szeretetben való egységet, a hit világot átfogó hatalmát érzékeltetjük.

Az imanapot felváltva tartjuk a két felekezet templomában – idén az unitárius templomban. Kellemes meglepetésként érték a bevonulókat a padokon elhelyezett hóvirág-csokrocskák. Pál Antal



plébános és Farkas László lelkész is megtisztelte jelenlétével az imádkozó asszonyokat. (*Ambrus Judit*)

• Segesvár •

Március 6-án nőszövetségünk egyik küldötte mondta a tájékoztatót magyarul Pápua-Új-Guineáról a *segesvári* görög katolikus asszonyok által szervezett világimanapon. A könyörgő imát a hat vallásfelekezet asszonyai közül szintén az unitárius asszonyok mondták.

Mivel jómagam ez idő alatt Kolozsváron imádkozhattam, volt bennem egy hiányérzés, amit másnap, március 7-én szombaton „bepótolhattam" mindazokkal egyetemben, akik előző napon lemaradtunk erről a Segesváron már tizenkettedjére megrendezett eseményről. Nőszövetségünk majdnem minden tagja eljött erre az alkalomra, és szeretetvendégséggel zártuk a már „egyben" megtartott nőnapot.

Az imádkozás mellett mindig dolgozni kell, és „meg nem restülni". Bár nőszövetségünk tagjai jórészt idősebb asszonyok, szívügyük az imádkozás mellett a munka. Ebben a hónapban is voltak olyan nőtestvéreink, akik két vasárnap hajnalban sem restelltek bejönni kalácsot sütni, hogy mire megkezdődött az istentisztelet, készen álljanak az imádkozásra is. Meghívottként alkalmam volt az idén is együtt ünnepelni és imádkozni a római katolikus hittestvéreinkkel a templomuk védőszentje, Szent József tiszteletére szervezett búcsún. (*Benedek Enikő*)

A nőszövetség „életfája"

Március 29-én, a Háromszék-felsőfehéri Egyházkör Nőszövetsége vezetőképzőt tartott a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség gyűléstermében. A házigazda szerepet a lelkes sep-



siszentgyörgyi nőszövetség tagjai vállalták. A kört alkotó húsz egyházközségből tizennégyen képviseltették magukat: Árkos, Olthévíz, Vargyas, Bölön, Szentivánlaborfalva, Kökös, Nagyajta, Sepsiszentkirály, Felsőrákos, Ürmös, Kálnok, Kőröspatak, Brassó, és a házigazda, Sepsiszentgyörgy asszonyai, akik vállalták az érkező vendégek fogadását és gazdag ellátását.

Egyházközségeinkben az asszonyok még akkor is munkálkodnak, ha nincs hivatalosan bejegyzett nőszövetség. Ilyenkor mindig azt mondjuk: „Asszonyi kezekre, munkára mindig is szükség van." Ezért tartották fontosnak egy vezetőképző gyűlést megszervezni ebben a körben is, hisz a csoportmunka irányítására szükség van. A reggeli órában kezdődő tapasztalatcsere áhítattal indult, amelyet Finta Emese, Kálnok lelkésznője tartott. Asszonyaink meghatódva énekelték: „Szívemet hozzád nelem". Az UNOSZ elnöke, Asztalos Klára a nőszövetségi m .iedzsmentről tartott előadást. Összefoglalta, milyen szerepe van egy vezetőnek abban, hogy „életfája" meghozza a maga termését. Az indíték megszületése, a felelősségvállalás, a közösségi munka szeretete szükséges a gazdag terméshez. A gyümölcs a jócselekedetek eredménye, amely azonban nem terem minden évben egyformán. „Istenben bízó unitárius asszonyok vagyunk, ahol a megbocsátásnak helye van" – foglalta össze mondandóját Asztalos Klára.

Paskucz-Szathmáry Viola – ugyancsak Kolozsvárról – a pályázatírás titkaiba vezetett be, hiszen a közösségek életben tartásának szempontjából a pénzforrások felkutatása és avatott „kiaknázása" nélkülözhetetlen. Majd Bodoki Andrea sepsiszentgyörgyi pszichológus bizonyította előadásával, hogy a jó vezetők mellett koherens csapatok összehangolt munkájára van szükség van a nőszövetségek háza táján is. A közös gondolkodásban, tervezésben együttes munkával sok mindent megvalósíthatunk.

A helyi asszonyok által készített ebédet közösen fogyasztottuk el. A konyhában hetvenen túli nénik szorgoskodtak. Isten adjon erőt a szorgos asszonyoknak, legyen egészségük még sok találkozás alkalmával a fehér abroszra gazdag terítéket varázsolni!

A. Gy.

Ismerjük meg asszonytestvéreinket!

A címben említett cél késztetett arra, hogy a sepsiszentgyörgyi nőszövetség megszervezze azt az esti találkozót, amelyre a környék unitárius nőszövetségeinek asszonyait is meghívta. Így szép számban eljöttek a szentivánlaborfalvi, kökösi, kőröspataki, árkosi, kálnoki asszonytestvéreink, hogy tanácstermünkben mintegy hatvan asszony ismerkedjék egymással.



Találkozónkat zsoltáréneklással kezdtük. Segédlelkésznőnk, Szabó Adél szívünkhöz oly közel férkőző imáját két elmélkedés felolvasása követte Pávelka Éva és e cikk írója tolmácsolásában, *Te és az Isten* címmel.

A valódi ismerkedés csak ezután következett. Játékos formában minden nőtestvérünk bemutatkozott. Úgy éreztük, nevetéssel még inkább közel lehet kerülni egymáshoz. Segédlelkésznőnk felírta egy táblára a nőszövetség általunk javasolt/összehordott tízparancsolatát, majd ismét mutogatós-kitalálós játékkal folytattuk összejövetelünket.

Egyházszerető asszonyaink süteményekkel, szendviccsel, teával, kávéval, ásványvízzel kínálták a vendégeket. Demeter Irénke székely viccekkel szórakoztatott, majd tombolával zártuk együttlétünket. Úgy éreztük, csodálatos este volt! Asszonyaink igénye a közösségre itt is, most is beigazolódott, és örömmel telt szívvel távozott mindenki. Éreztük az egy Isten szeretetét ebben a pár órában is. Sajnos ritkán vesszük észre, hogy a lehetőségeket többször ki lehetne és ki kellene használni – amíg csak erőnk, egészségünk engedi.

Az áldozatos munka gazdagon gyümölcsözött, és reméljük, még sok ilyen szeretetben gazdag, Istentől megáldott együttlétre kerül majd sor, hogy ezáltal őseink hitét, vallását továbbadhassuk az ifjabb nemzedékeknek.

Váncsa Csilla

Küküllő-köri hírsaláta

Küküllődombó: a nőszövetség tagjai kéthetenként találkoznak. Március 15-én az ifjúsággal együtt adtak elő műsort; 22-én Sigmond Júliának az UNOSZ 2008-as konferenciáján elhangzott előadása kapcsán tartottak megbeszélést. Mindannyiunk által jól ismert női dalárdájuk szerepelni szokott minden ünnepen, a hiterősítő istentiszteleteken is. Önköltségeik fedezésére 100 tojásból készítettek és értékesítettek laskát.

Dicsőszentmárton: a nők csütörtökönként majdnem heti rendszerességgel gyűlnek össze. A Cedar Lane-i testvéregyháznak ajándék-kézimunkákat varrtunk, ezeket a lelkészi család fogja áprilisi látogatása alkalmával a tengeren túlra vinni. Március 15-én nők, ifjak, férfiak közös műsorral idéztük fel az 1848–49-es eseményeket. Március 17-én városi szinten rendezett ünnepi műsor keretében adták át műemlék templomunkban – megőrzés végett – azt a zászlót, amelyet a Magyar Parlament elnök-asszonya adományozott a tanügyieknek a dicsőszentmártoni magyar anyanyelvű oktatás 135. évfordulóján.

Bethlenszentmiklós: a hagyományos farsangi bál után nőnapi ünnepséget rendeztek március 8-án. Közben készülnek a köri közgyűlés fogadására.

A nők világ-imanapját megtartották: Küküllődombón, Dicsőszentmártonban, Medgyesen, Segesváron. Minden nőszövetség készíti kis varrottas négyszögét május 9-ére, amikor a bethlenszentmiklósi közgyűlésen össze fogjuk állítani a kör vándorabroszát.

Szabó Rozália

ifjúsági oldal

Húsvét

A tavasz megújulást jelent számomra, a hideg, morcosabb napok után felüdülést jelent. A hideg tél után olyan jó újra érezni és látni a nap meleg és vidám sugarait, a gólyákat a háztetőkön! Előbújnak a szebbnél szebb hóvirágok és ibolyák is, amelyek elborítják a dombokat és réteket, kirügyeznek a fák és bokrok, és felkel hosszú álmából a medve is. Ezek az apró dolgok teszik varázslatossá számomra a tavaszt.

Talán ezért is olyan varázslatos a húsvét ünnepe is, mert a természet csodálatos ébredésének a kezdetén ünnepeljük. Ha jobban belegondolok, mikor is ünnepelhetnénk és érezhetnénk át jobban az örök élet ünnepét, mint a természet feltámadásának, megújulásának idején. A húsvéti várakozás számomra mindenképpen örömteli, hiszen vége a télnek, itt a tavasz, új élet kezdődik a természetben.

A húsvét a kereszténység egyik legfontosabb ünnepe, és unitárius lévén számomra is az egyik legfontosabb ünnep, de a tavasz eljövetelének üzenete is.

Napjainkban a húsvét már sajnos nem a régi hagyományoknak megfelelően zajlik. Mostanság már a piros tojás helyét egyre inkább átveszik a nyuszi formájú csokoládék, csokitojások, s már csak a tévében látni székelyruhás fiúkat, akik vödörrel locsolják a lányokat.

A húsvét egy fontos családi ünnep is, amikor akár távoli rokonok is meglátogatnak bennünket, vagy épp mi megyünk látogatóba. A mi családunkban hagyományosan húsvét első napján templomba megyünk, majd ezt követően elfogyasztjuk az ünnepi ebédet.

Én és a családom próbáljuk megtartani a hagyományokat azáltal, hogy húsvét első napján édesanyámmal piros és más színű tojásokat festünk, különböző friss növények lenyomatait rakjuk a tojásra, és viasszal is hímezünk. A „hímzett" tojások elkészítése igencsak időigényes feladat, ezért ezeket általában a számomra különleges locsolóknak szoktam odaadni.

A kisöcsém is mindig izgatottan várja a húsvétot. Már hetekkel azelőtt kezdi tanulni a verset, nem is egyet, vicceseket és hagyományosabbakat – attól függően, hogy nagymamának vagy a kislányoknak szánja.

Húsvét másodnapján aztán felvesszük a legszebb ruhánkat, és míg a kisöcsém a versét szavalja valahol, valamelyik „virágszálnál", én izgatottan várom a locsolófiúkat.

Györke Krisztina (11 éves)

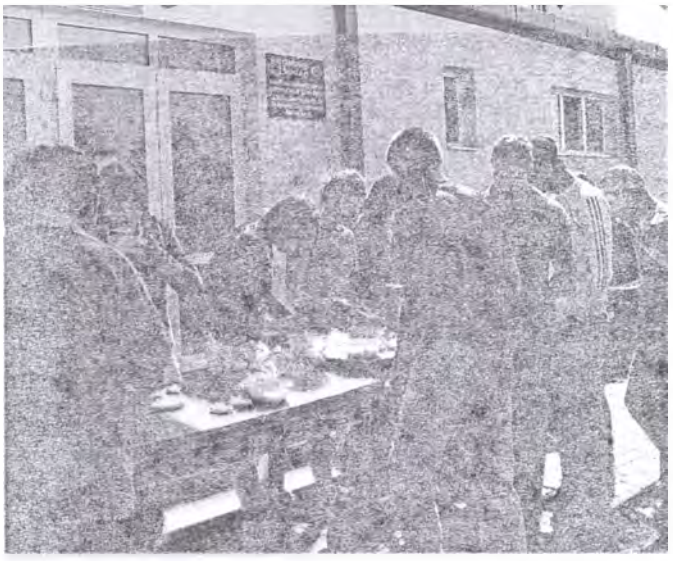
A nyárádszeredai sportnapról

2008. március 15-én, a nyárádszeredai ünnepi istentiszteletet után sikerült a márciusi fiatalok szellemében gondolkodva hangot adni egy számunkra újszerű elképzelésnek, amely elsősorban a kör sportszerető fiataljait célozta meg. Sándor Szilárd helybéli lelkésszel, valamint a körutazó csapattal (Adorjáni Csilla, Kedei Orsolya, Székely Emília és jómagam) közösen vettük számba a Nyárád menti fiatalok erényeit és hiányosságait, majd megpróbáltunk megoldást keresni néhány általános nehézségre. Akkoriban nagy gondnak számított, hogy a fiúk többnyire hiányoznak a kör egyleteinek tevékenységéből, így olyan rendezvény életre hívásával próbálkoztunk, amelynek elsődleges célja a fiúk bevonása volt. Szintén fontosnak tartottuk a szeredai fiatalok megszólítását – ami azóta sem teljesült maradéktalanul.

Amint ilyenkor lenni szokott, a körutazó fiatalok lelkesedéssel fogadták az elképzelést, és azonnal – jó szokásunkhoz híven – tervezésbe kezdtünk. Nehezen sikerült formát találni a rendezvénynek, meghatározni a programtervet, s vigyázni arra, hogy együttlétünk tartalmi töltete ne merüljön ki a sportolásban.

Az első néhány találkozás a formálódás jegyében zajlott, a résztvevők száma 20 körül mozgott, minden együttlét újabb és újabb ötletekkel tette teljesebbé együttlétünket.

Mindenekelőtt köszönetet kell mondanunk Nagy Zsigmond köri felügyelő gondnoknak, aki a nyárádszeredai polgármesteri hivatal titkáraként az első perctől szívügyének tekintette rendezvényünket, s mindig közbenjárt azért, hogy programunk akadálymentesen folyjék. Ugyanakkor köszönet illeti a nyárád-



szeredai Bocskai István iskolaközpont vezetőségét, amelynek tagjai készségesen bocsátották rendelkezésünkre az iskola tantermeit és a tornatermeket. Ilyen támogatói háttérrel és segítséggel nem maradt más hátra, mint a rendezvény reklámozása és kiteljesítése.

Teljesen kidolgozott kerettel álltunk minden Maros-köri fiatal elé az első sportnapon. Rendezvényünk aztán lassan kinőtte a gyerekcipőt, s az alkalomról alkalomra növekvő létszám bizonyítéka volt annak, hogy munkánk gyümölcse lassan beérőben van.

Már 2008 őszén megszületett a focibajnokság ötlete, s az elképzelést a küküllői egyházkörben is ismertettük, ahonnan két csapat is jelezte részvételi szándékát, de sajnos csak egy csapatnak sikerült benevezni a megmérettetésbe. A magyarsárosi fiatalok mezt is készítettek a januárban induló bajnokságra, s nagy létszámban, hatalmas lelkesedéssel azóta is aktív alakítói együttlétünknek.

Bár minden nagyon szépnek tűnt, s a létszám is lassan 60–80 közé emelkedett, elég hamar éreztük mindannyian, hogy vagy a néven vagy a sportnap tartalmán kell változtatnunk – mert a foci önmagában nem fedi le teljesen a sport fogalomkörét. A legnagyobb gondot a lányok sportolása jelentette, ugyanis nekik nem tudtunk megfelelő keretet biztosítani. A plakátfestés a csapatok számára, a közös főzőcskézés és az időnkénti labdajátékok (kosárlabda, röplabda, kézilabda), vagy az egyszer-kétszer bemutatott baranta igencsak erőltetve tudta elérni, hogy a lányok is szívesen, sportolási kedvvel készüljenek a találkozásainkra.

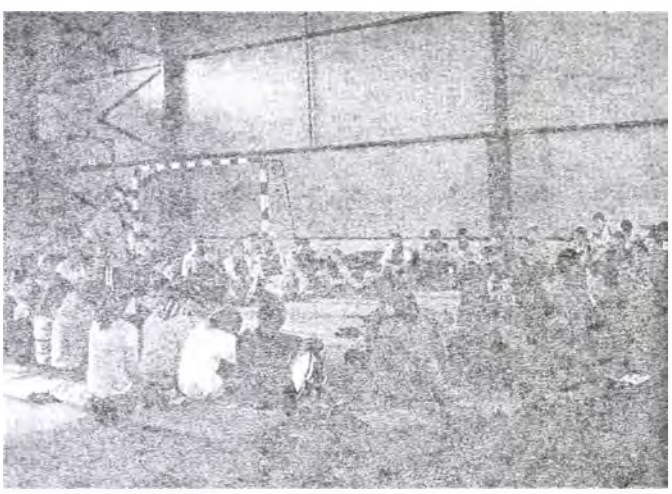
A mentőötlet februárban született, s utolsó találkozásunk során már egy újszerű labdajátékkal, a floorball-lal is sikerült megismerkednünk Izsák Lóránt és a szeretőm, Jakab Erika jóvoltából. Úgy néz ki, sikert aratott az újszerű labdajáték, s nemcsak a lányok, de a fiúk tetszését is elnyerte. Reményeink szerint a jövőben sikerül ezt a labdajátékot is az együttlét rendszeres programjává tenni – már csak azért is, mert lehetőséget teremt a fiúk és lányok közös játékára.

A másik sporttevékenységünk a sakk lesz. Ezt Lukácsi Alpár, Maros megye jeles sakkozója és a magyarsárosi ifjúsági egylet tagja fogja irányítani.

Együttlétünk minden egyes alkalommal rövid ifjúsági istentisztelettel és imával indul, majd a közös ebéd és ima teszi teljessé együttlétünket. Az ebéd utáni programrész többnyire kötetlen, s a részvevők igénye szerint alakul. Választani lehet filmnézés, gitározás, tematikus beszélgetés vagy éppen a sportolás között. Az az elképzelés, hogy közös imával zárjuk együttlétünket, megvalósíthatatlannak tűnik, ugyanis a résztvevők távozása nem egyszerre történik. Mindezek ellenére programjaink lehetőséget teremtenek a középiskolás fiataloknak arra, hogy a teremtett világ védelméből és az egészséges életmódból, a mindennapi életben gyakorolt vallásosságból és a közösségek megtartó és formáló erejéből ízelítőt kapjanak. Fontosnak tartottuk, hogy a rendezvény alkalmával az egyletközi kapcsolatot is élénkebbé tegyük, valamint ösztönözzük a fiatalokat a helyi kezdeményezésre.

Nagyjából ilyen hangulattal, ilyen tapasztalatokkal érkezett el rendezvénysorozatunk az egyéves évfordulójához.

Hegedűs Tivadar



Azok a boldog szép napok

Egy öttagú kis csapat úgy döntött egy éve, hogy megváltoztatja a Nyárád menti fiatalok szürke hétköznapjait. Több órás tanakodás után felvetődött a kérdés, melyik az a tevékenység, amely érdekli a fiatalságot, és ami összegyűjti őket jó néhány órára. Elhatároztuk, hogy az általunk szőtt álmokat fontos megvalósítani, ahogyan Albert Schweizer mondta: „Embernek lenni nehéz, de másnak lenni nem érdemes."

Ötleteinktől, álmainktól és a megvalósítás lehetőségétől felbuzdulva eldöntöttük, hogy április 5-én megrendezzük Nyárádszeredában az első sportnapot. Az ötfős csapat rettentő izgalommal állt neki szervezni, hiszen ez volt az első rendezvényük.

A fiúk fociztak. A minibajnokságot Farkas István nyárádszentmártoni társunk készítette elő, a főzés örömét Hegedűs Tivadar – később választott ifjúsági lelkészünk – és Adorjáni Csilla egyetemi hallgató vállalta fel, míg a háttérszervezés Székely Emília és az én feladatom lett. A Nyárád mente minden tájáról érkeztek résztvevők: Nyárádszentmártonból, Nyárádgálfalváról, Jobbágyfalváról, és nem utolsósorban Marosvásárhelyről. Sándor Szilárd, a helybeli unitárius lelkész sokat segített a rendezvény létrejöttében.

folytatás a 18. oldalon

Kedei Orsolya

Azok a boldog szép napok

folytatás a 17. oldalról

Ez a kis csapat hónapról hónapra rendszeresen összegyűlt. Iskolakezdéskor eldöntöttük, hogy szeretnénk kibővíteni kis csapatunkat, hogy még többen élvezhessék az együttlét és a sport közös élményét. Így az októberi sportnapon már a magyarsárosi csapat is részt vett. November utolsó szombatján 30 fiú gyűlt össze a nyárádszeredai iskola tornatermében. A lányok ezt a szombati napot inkább a tanulásnak szentelték és otthon maradtak. Azért, hogy velük is találkozhassunk, Mikulás napján köri találkozót szerveztünk Nyárádszentmártonban.

– Lesz sportnap ebben a hónapban? Mikor? Kik jönnek? – visszhangzott a marosvásárhelyi Bolyai Líceum falai közt. Látszott az izgalom, a testi-lelki rákészülés, és bár mindenki teljes erőbedobással tanult a félévzárásra, ott motoszkált az emberek szívében a kijelölt dátum. A kezdeményezők és segítőik hetekkel azelőtt elkezdték a szervezést.

A nyárádszeredai tájat megvilágították a nap első sugarai. A tornyok úgy magaslottak az ég felé, mintha a templomok karjaikat szerették volna kinyújtani a messzeségbe. Az emberek is nyújtózkodni kezdtek ágyukban, amikor hárman megérkeztek az iskola kapuja elé. Hármojukat egy kisbusz követte, majd még egy, és még egy... Az emberek özönlöttek a sportterem felé, mintha csak cukrot osztogattak volna. Pillanatok alatt átöltöztek, és focira készen a pályán voltak. A lányok közül volt, aki az ebédet készítette elő, mások hatalmas kartonokat festettek az éppen mérkőző csapatok részére. Voltak, akik a Backamadarasról érkezett Mészáros Mózes gitárost segítették énekükkel.

Ebéd előtt a fiúk lejátszották az utolsó fordulókat, a lányok pedig karkötőket készítettek és énekeltek. Két bográcsban főztük a gulyást, amit később farkasétvággyal fogyasztott mindenki.



A fáradtságot tengernyi más gond feledtette a résztvevőkkel, de az itt szerzett élmények mindenkiben nyomot hagytak, és türelmetlenség költözött be szívükbe, ami mindaddig ott is maradt, míg el nem érkezett a következő sportnapos szombat.

Azóta minden hónapban megrendezzük a sportnapot, amelyre egyre nő a jelentkezők száma. Köszönjük mindenkinek a soha el nem fogyó türelmet, és azt, hogy egy új, más világot hoztak létre számunkra, ahol mindenki otthon érezheti magát, és valóra válthatva rózsaszín felhőből szőtt álmait, a valóság világra nyitott kapui közt élhet.

Adj, király, katonát! – harmadszorra már

A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) idén harmadszorra szervezte meg az *Adj, király, katonát!* csoportos ifjúsági vetélkedőt. Az országos döntőre, 2009. március 21-re a sepsiszentgyörgyi Tanulók Házába több mint 50 gyermek érkezett Erdély különböző részeiről, amelyek a február folyamán megszervezett 17 (Barót, Brassó, Csernáton, Csíkszereda, Dés, Dicsőszentmárton, Homoródszentpál, Kolozsvár, Marosvásárhely, Marosszentgyörgy, Nagybánya, Nagyvárad, Nyárádszereda, Sándorhomok, Sepsiszentgyörgy, Szilágysomlyó és Vámosgálfalva) elődöntő díjazottjai voltak.

A vetélkedő az *Áldás, népesség* mozgalomhoz kapcsolódik. Célja, hogy a résztvevőkben az összeállított versenyanyag elolvasása után felértékelődjék a család szerepe. A vetélkedők által a családközpontú életszemlélet közvetítése a célunk, illetve a gyermek szerepének hangsúlyozása a család és a társadalom szempontjából. A verseny a IV–VIII. osztályos tanulókat célozza meg. Az említett korosztály (10–15 évesek) képezi azt a réteget, amely a kamaszkor küszöbén, annak az elején egy még alakítható élet- és világszemléletet feltételez. A nemzeti eszmét zászlójára tűző Magyar Ifjúsági Tanács 2007-ben első ízben szervezte meg ezt a vetélkedősorozatot, amely nagy sikernek örvendett mind a pedagógusok, mind a gyerekek (mintegy 350 résztvevő!) körében. 2008-ban megismételtük, akkor közel 500 gyerek kapcsolódott be Erdély különböző részeiről. Idén ezt a számot is sikerült túlszárnyalni, hiszen közel 800 gyerek vett részt a vetélkedőn.

A döntő megnyitója után nyomban elindult a lázas versengés, melynek levezetését, mint már korábban is, Rácz Norbert unitárius ifjúsági lelkész, az ODFIE elnöke vállalta több egyletes társa segítségével. A vetélkedő elején az élet értelmét rejtő táskát rabolta el a gonosz boszorkány a királytól, a gyerekek feladata ennek visszaszerzése volt – amelyet több érdekes próba kiállásával kellett elérniük.

A gyerekek mind ügyesek, felkészültek voltak, sikerült jó útra téríteniük a boszorkányt, ezért szombaton mindenki jutalomban részesült, és nemcsak ajándéktárgyakat vehettek át a kis vitézek, hanem egy-egy táborban is részt vehetnek majd a nyáron. A döntő partnereként az ODFIE idén is vállalta három gyerek táboroztatását a nyári unitárius gyermektáborok keretében.

A pontszám szerinti helyezések a következőképpen alakultak:
I. hely: Rácegresiék: Csíki Szabolcs (Szilágysomyó), Fogarasi Eszter (Szőkefalva), Kotyál Gellért István (Nagybánya);
II. hely: a Tündérföldi segítség csapata: Bod Réka Barbara (Sepsiszentgyörgy), Bodnár Eszter (Sándorhomok), Márton Tünde (Homoródszentpál);
III. hely: a Három ördög: Erős Edina (Kolozsvár), Fehér Zoltán (Marosvásárhely), Hadnagy Ilma (Szőkefalva).

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet a továbbiakban is fontosnak tartja az *Áldás, népesség mozgalom* keretében elindított vetélkedő-sorozat támogatását.

Tőkés Lehel

Kedves Gyermekek, Barátaink!

Szeretettel köszöntelek Mindannyiotokat. Íme, az utolsó pontszerzési lehetőség pályázatunkon! A következő lapszámban érdekes tudnivalókat, szórakoztató olvasmányokat kínálunk, de megfejtenivalókat már nem; a júniusiban pedig az eredményhirdetést olvashatjátok. Tehát ha táborozni akartok, akkor most a Biblia lapozgatásával néhány pontot ráadásnak is szerezhettek. Válaszaitokat **június 1-jéig** a jól ismert címre várjuk:

Postán: **Fekete Levente**
527005 Aita Mare, str. Főút 349. Jud. Covasna,
illetve elektronikus postán: levente63@gmail.com

Május (10 PONT)

Május a rituális szokások szerint a görögöknél Maia, a rómaiaknál Maja termékenységi istennő nevéhez fűződik. A népi kalendárium „pünkösd havának" nevezi, de az Ikrek havának is hívják. Május egyik legjelentősebb ünnepén az édesanyákat köszöntjük.

Az anyák napjának rövid történetét megtalálhatjátok e lapszámunk 3. oldalán. Az ott említett Anna Jarvis – az a philadelphiai hölgy, akinek nevéhez az ünnep „megalapozása" fűződik –, amikor rájött, hogy ez a nap is a kereskedők célpontjává vált, elkeseredésében már nem akarta nevét adni az anyák napi ünnepségekhez, sőt hevesen tiltakozott az elüzletiesítés ellen. Mi is szeretnénk, ha Ti most kissé másként ünnepelnétek Édesanyátokat, mint eddig. Próbáljátok úgy szervezni a napot, hogy Édesanyátokat mentesítsétek a mindennapi gondoktól, legalább ezen az ünnepen. Egy csokor virágot vásárolni valami jelképes ajándékkal – az a legkönnyebb. De Ti most inkább kicsit jobbak legyetek, mint máskor. Kérjétek Édesapátok segítségét és végezzétek Ti el a ház körüli munkát. Lehet kirándulást is szervezni, esetleg a nagyszülők meglátogatását, és akkor együtt ünnepelni. Ti tudjátok a legjobban, hogy Édesanyátok minek örülne leginkább. Azt tegyétek! Aztán írjátok meg, hogy milyenre sikerült a nap.

Szókeresés (10+10+10 PONT)

Rabindranath Tagore: *Anyaság*

– Honnan jöttem? – kérdezte édesanyját a gyerek. – Hol szedtél fel engem?

Az anya keblére vonta magzatát, majd könnyes mosollyal szólt:

– Szívemben rejtőzködtél, kedvesem, mint örök vágy. Jelen voltál játékaim babáiban, és ha istenszobrot gyúrtam agyagból, téged formáltalak öntudatlan. Házunk istenségében is téged tiszteltünk. Éjfél reménységeiben és szerelmemben, sőt már az anyám álmaiban is. Otthonunk halhatatlan őrzőszelleme táplált emberöltők óta. Leánykoromban, amikor szirmait bontogatta lelkem, virágillatként lebegtél fölötte. Szelíd lényed úgy virágzott tagjaimban, miként felhő bíborfénye napfelkelte előtt. Ég küldötte kedvenc, hajnal ikertestvére, a földi lét nagy folyama partra vetett bennem. Arcodba nézek, és megfoghatatlan érzés tölt el: te, ki mindnyájunké vagy, enyém lettél. Félelmemben, hogy elveszítelek, magamhoz szorítlak erősen. ..... varázslat két gyönge ..... zárta a ..... legdrágább kincsét.

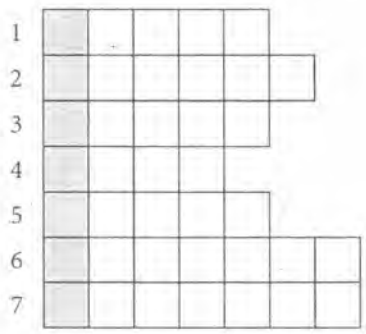
A rövid írás utolsó sorának néhány szavát elrejtettük. A szavak megtalálásához a Biblia lapozására van szükséged.

Az ***első*** hiányzó szó az alábbi csigarejtvényben van elrejtve. Indulj a kijelölt négyzetektől, az óramutató irányában és írogasd ki szépen sorban a megtalált neveket. Lesznek furcsa nevek is, de ne lepődj meg, inkább ellenőrizd a Bibliában. A nevek kezdőbetűit kell sorban összeolvasnod, és máris beírhatod az első hiányzó szót.

I	L	A	Á	D	Á
L	A	S	A	L	S
E	R	**C**	**I**	O	Á
D	O	P	**P**	M	R
Á	P	R	O	É	A

1. név: Mózes felesége (2Móz 2,21), **2. név:** Heródiás lánya, táncáról híres (Mt 14,3–11), **3. név:** Moábita nő, Kiljon felesége (Ruth 1,4), **4. név:** Sámson felesége (Bír 16,4–20), **5. név:** A hettita Élón lánya (1Móz 36), **6. név:** Ábrahám felesége. (1Móz 11,29)

A ***második*** szó az alábbi névrejtvény megfejtésével lesz olvasható a kijelölt függőleges sorban.



1. Keresztény nő, aki Pált értesítette a korintusi versengésekről. *Jelentése: „fiatal hajtás"* (1Kor 1,11)
2. Dávid ötödik felesége, Sefatjá anyja. *Jelentése: „az élet üdesége"* (1Krón 3,3)
3. Jákób kedvenc felesége. *Jelentése: „bárány" vagy „anyajuh"* (1Móz 28)
4. Moábita nő, Naómi fiának, Kiljonnak a felesége (Ruth 1,4.14)
5. Lázár és Mária nővére. *Jelentése: „tanítónő, úrnő"* (Lk 38)
6. Dávid későbbi felesége. *Jelentése: „eskü leánya"* (2Sám 11)
7. Dávid második felesége, Dániel anyja. *Jelentése: „az én anyám örvendezik".* (1Sám 25)

A ***harmadik*** szónak a kulcsa egy igazi keresztrejtvény. A kijelölt vízszintes sor tartalmazza.

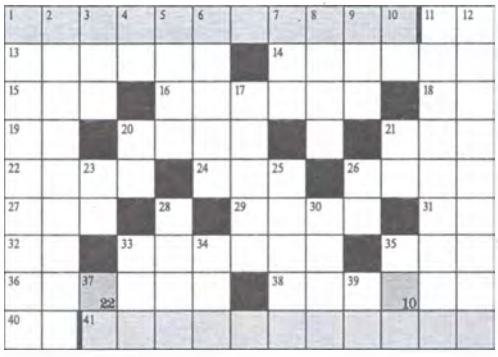


Vízszintes: **1. Megfejtés.** 5. Gyakorító szó. 6. Szaggat. 7. Sokat tud. 9. Loránd becézve. 12. Formák. 13. ...-fut. 14. Kalács jelzője.

Függőleges: 1. Illatos virág, de női név is lehet. 2. Gárdonyi Géza novellájának címe Első ... 3. Átsuhanó. 4. A szol hang betűjele a zenében. 8. Időmutató (Ó=O) 10. ... Ferenc (1828–1905) református lelkész, író. 11. Meztelen emberi testet ábrázoló grafika.

Híres unitáriusok – 4

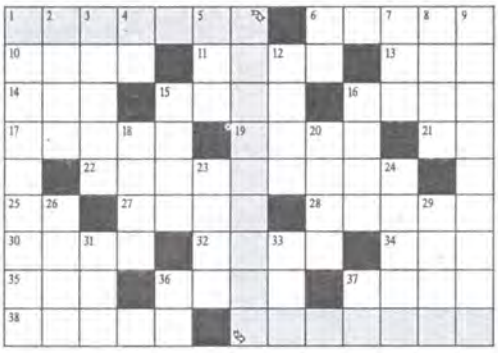
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Író, utazó, a „legnagyobb székely" (1830–1890), főműve *A Székelyföld leírása*,** 11. Ezerszáz, római számmal. 13. Egyiptom fővárosának lakója. 14. Van ilyen bútor is, óra is. 15. Hordómérték. 16. Tengeristen volt az ókori görögöknél. 18. Libahang. 19. Fába vés. 20. Tölgyfa termése. 21. Kell ..., nem elég. 22. Koros. 24. Lamartine verse. 26. A Nílus forrástava. 27. Sürgetés. 29. Juhszállás. 31. Kutya. 32. Bákó központja! 33. Nála lentebbi helyre taszit. 35. Kén, kálium és jód vegyjele. 36. Jégtáblák levonulása a folyón. 38. Fejet dacosan lehajt. 40. Koró közepe! **41. Régész, történész, festőművész, tanár, a kettős honfoglalás elméletének megalkotója volt (1910–1998).**

Függőleges: 1. Csőrös ágyagfuvolán játszó. 2. Kikötői daru-féle. 3. Idegen szavakban jelentése: élet. 4. Cipészszerszám. 5. Dal. 6. Juh. 7. ... it Be, Beatles-sláger. 8. Alvás közben látjuk. 10. Szatmár megye rendszám-jele. 11. Dalban elmond. 12. Lassú állat, a gyermekdalban. 17. Nyilvántartásba vesz. 20. Marospartok! 21. E napon. 23. Rég élt előd. 25. Hibáztató. 26. Üres tál! 28. Földbe temet. 30. Orosz férfinév. 33. Lenti helyre. 34. Nagy kártyalap. 35. Fában perceg. 37. Japán és luxemburgi autójel. 39. Súly két vége!

Egyszerű!



Izompacsirta pasi a barátnője hálószobájában enyeleg, amikor kintről zaj hallatszik.

– Menekülj, itt a férjem! – ijed meg a nő.

– Hol a hátsó kijárat? – kérdezi a férfi.

– Jaj, olyan nincs! – ijed meg a hölgy.

– ...? – kérdezi a pasas. *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A vicc poénja.** 6. Mókus lakása. 10. Hasad a tó jege. 11. Magyar város, atomerőműve van. 13. Szótoldalék. 14. Halotti lakoma. 15. Mózes öt könyve. 16. Párizs repülőtere. 17. Női név. 19. Német autómárka. 21. Középen kiad! 22. Nagy tömeg vásárkor. 25. Éjfélig. 27. Szerencsétlenség. 28. Hunor és Magor anyja. 30. Előkelő, kiváltságos. 32. Megrázkódtatás. 34. Pára. 35. Biztonsági szerkezet. 36. Kövér gyerek. 37. Esküdözik ...-földre. 38. Mártás.

Függőleges: 1. Valamire magyarázatot kereső. 2. Svájci város. 3. Vonuló madár. 4. Puha fém. 5. Öreg bácsi. 6. Fluor és kén vegyjele. 7. Szaglószerv. 8. Spanyol festő volt (Salvador). 9. Kissé régies mutató névmás. 12. Kerti szerszám. 15. Marx írt róla könyvet. 16. Halászok által használt fém. 18. Egyiptomi keresztény. 20. Nagy mesemondónk személyneve. 23. ...lapu, hegyi, vörösvirágú gyógynövény. 24. Gyümölcs-féle. 26. Lovas nép volt. 29. Disznó. 31. Pusztít. 33. Csónakgerinc. 36. Páros adat! 37. Lángol.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 4) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (Egyszerű!) megfejtését **június 5-éig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjelenithető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Szerzőink: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **dr. Albert Zsigmondné** ny. orvos (Sepsiszentgyörgy), **Ambrus Judit** ny. tanár (Korond), **dr. Ábrám Zoltán**, orvos, egyetemi oktató (Marosvásárhely), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Buzogány-Csoma István** lelkész (Nagyvárad-Bihar), **Czire Alpár** fotográfus (Székelykeresztúr), **Gál Zoltán** lelkész (Gagy), **Györke Krisztina** diák (Székelyudvarhely), **Hegedűs Tivadar** lelkész (Szentháromság–Kisadorján), **Jenei Sándor Levente** lelkész (Szabéd), **Kedei Orsolya** diák (Marosvásárhely), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Máthé Éva** újságíró (Szekszárd), **Mikó Ferenc** gy. s.lelkész (Székelykeresztúr), **Moldován Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Molnár Melinda** újságíró (Székelyudvarhely), **Nagy Adél** lelkész (Recsenyéd), **Pavelka Attila** kórházlelkész (Marosvásárhely), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Simó Melinda** pszichológus (Homoródjánosfalva), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton), **Tőkés Lehel** egyetemi hallgató (Kolozsvár), **Váncsa Csilla** magángazdálkodó (Sepsikőröspatak)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
5. szám. 2009 május
Ára: 1,50 lej

Szétnézünk magunk körül...

Május-június: a nyár küszöbe. Olyan, mint máskor: erőt gyűjtünk az eper- és cseresznye-befőzéshez, gondok emésztenek: milyen emlékezetes ajándékot vegyünk ballagó unokahúgunknak, gyermekünknek, keresztfiunknak. Kapkodunk a jövedelem- és adóbevallás határidején. Lesújtó véleményünk van a vezető politikusokról. Újabb kortársak betegségének és halálának híre taglóz le.

Május: egészen más, mint máskor, hiszen mi magunk is sokkal másabbak vagyunk, mint tavaly ilyenkor. Lehet, hogy fásultabbak, szárnyaszegettebbek. Úgy tűnik: kevesebben vagyunk a templomban. Lehet, hogy csak általános rosszkedvünk miatt? Vagy tényleg fogyunk?

Ha van kivel, megbeszéljük. Ha nincs kivel (vagy éppenséggel volna, de a kiszolgáltatottságtól való félelmünk, gátlásaink folytán olyan, mintha nem is lenne), elcsámcsogunk rajta, amíg teljesen ízét nem veszti. Vannak híreink, másoknak is vannak „újságai". Akik saját portájukon túl is életet tapasztalnak, többnyire meghányják-vetik a szomszéddal vagy az ivócimborával, hogy is alakulnak a dolgok. S nem kevesen vannak, akik a suttogó propaganda mellett (vagy fölött?) a világhálón is szétnéznek. Ez utóbbiak még kisebb töredéke beszélgetésbe elegyedik a hasonlókkal. Ők a kis világ a nagy világban.

Mi és a (nagy)világ

– ez a címe lapszámunk 3. oldalán Sándor Krisztina írásának. Ő az Erdélyi Unitárius Egyház újdonsült médiareferense. Most „lendül be", ismerkedik feladattal, módszerrel, akadályokkal – mert miért is ne lennének épp az ő munkájának nehézségei?! Gondolatmenetében az egyházon belüli és kívüli nyilvánosság igényét, „teherbírását", az informálódáshoz való jogot, illetve az egyházi érdeket teszi mérlegre.

Egy rendhagyó

„egyházi látogatásról"

is tudomást szerezhetnek Olvasóink e lapszámból. Az Egyházi Képviselő Tanács küldöttsége, néhány Háromszék-felsőfehéri lelkész és „világi" ember a bukaresti unitáriusokat látogatta meg néhány héttel ezelőtt. Természetesen állami tisztségviselőkkel is találkoztak (nem szabad az efféle lehetőséget kihagyni), hogy az egykor elorzott egyházi levéltári állományok visszaigénylésének módjáról tájékozódjanak. A bukaresti Magyar Kulturális Intézetbe természetesen ajándékot is vittek a látogatók: kolozsvári előadóművészek hangját. Márai Sándor, illetve klasszikus és kortárs zeneszerzők művei magyar és román vendégek számára egyaránt hozzáférhetően a testvériség és odafigyelés üzenetét vitték a román fővárosba.

Lőrinczi Károly nyugalmazott lelkészt Olvasóink a

Betlehemtől a Golgotáig

című cikksorozatából (is) jól ismerhetik. Ezúttal a befejező részt közöljük. A papi hivatás (kiválasztottság) és a lelkészi mesterség (a „megélhetési" papság) közötti szembeötlő különbségeket értelmezve Lőrinczi megható vallomásossággal néz vissza életútjára. Most azonban nem kell búcsút vennünk tőle, hiszen nemsokára újabb cikksorozattal jelentkezik a *Közlöny* hasábjain. „Visszhangjai" – mert a sorozatnak *Visszhangok* a címe – a lelkészi élet legbensőségesebb pillanataira rezegnek majd rá.

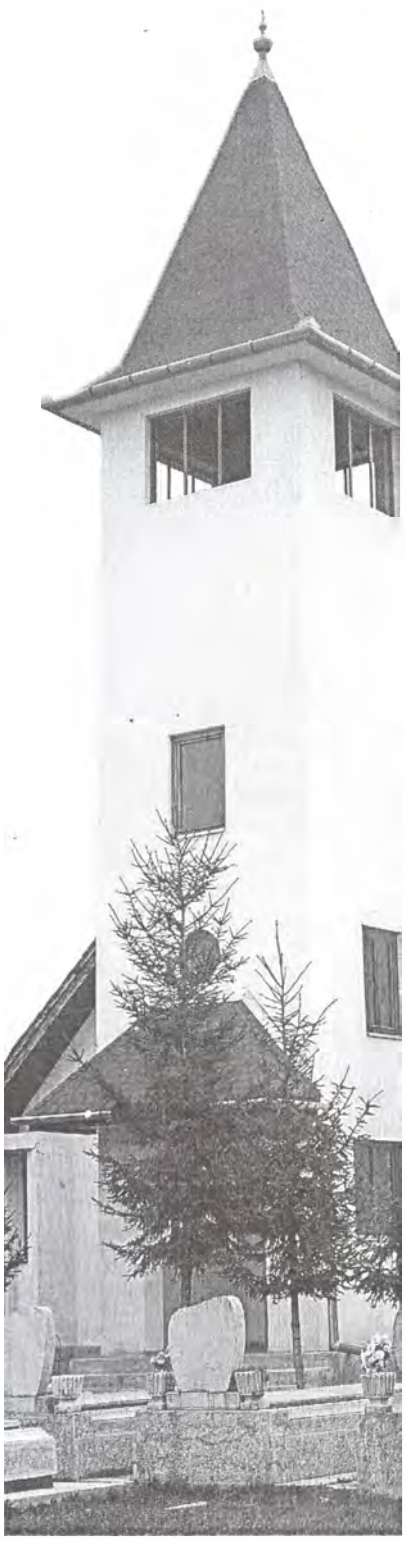
S még egyetlen írást emeljünk ki e lapszámból:

Az értékes nevelés

című szöveg első részét. Bencze Edith szociálpedagógus itt figyelmünkbe ajánlja, milyen sokrétű és sokjelentésű a gyermekekkel, fiatalokkal, nagyobb fiatalokkal – de a felnőttekkel, az idősödőkkel s miért ne: a haldoklókkal – való törődés. Írásának második részét júniusi lapszámunkban, a „ballagások hónapjában" adjuk közre.

Hasznos tájékozódást, derűs nyárkezdést kívánunk minden Olvasónknak!

(U. K.)



„Hacsak nem váltok olyanokká...”

Az elmúlt napokban újra kezembe került Coelhónak *Az alkimista* című könyve. Vegyes érzésekkel kezdtem olvasni az első sorokat: sok évvel ezelőtt szinte kívülről tudtam a történet minden fontos részletét, és fiatal felnőttkorom egyik meghatározó élménye, állomása volt – néhány kortárs buddhista és pár középkori és 20. századi keresztény szerző írása mellett. Akkor fedeztem fel ezt a ponyvaregényszerű alkotást, amikor szakmai-hivatásbeli és személyes életemben is a kudarc szülte kicsinyhitűség purgatóriumában éreztem magam. Azzal az aggodalommal és enyhe félelemmel vegyes kíváncsisággal néztem a lapokat, amit az ember akkor érez, amikor egy nagyon régi fényképet néz önmagáról, és megmosolyogja a rég lejárt divatot, vagy éppen szinte gyerekes vonásait. Ezúttal is készültem arra, hogy csalódni és értetlenkedni fogok régi ízlésemért. De most nem ez történt, hanem ismét megéreztem a szerző szavaiban a maga ösvényét szenvedve kitaposott ember bölcsességét: hogy csak akkor tudunk elfogadni egy igazságot, ha először szívünk mélyéről tagadjuk; hogy nem szabad menekülnünk a sorsunk elől, és hogy Isten végtelenül nagylelkű, szigora ellenére is. És ha fizikai értelemben lehetetlen is az ólmot arannyá változtatni, az igazi alkímia nem

folytatás a 4. oldalon

Jakabházi Béla-Botond

Egymásra találás

Szoktál vasúti töltés mentén gyalogolni? Egyensúlyoztál már a távolban szaladó sín csillogó hátán? Gyermekként sokszor tettem, és azt játszottam, hogy egyszer eljutok odáig, ahol a két fémszalag egybetalálkozik a láthatár végén...

Természetesen, soha nem sikerült.

Azóta megtanultam mértanórán, hogy ha két egyenes egymás mellett halad, de egyetlen közös pontjuk sincs, párhuzamosaknak nevezzük őket. A párhuzamosak törvénye pedig az, hogy soha nem találkoznak. Legfeljebb a végtelenben (?).

Leszoktam arról is, hogy a sínek távolba szaladó szalagjait kövessem. Inkább az embereket kezdtem vizsgálni, s teszem ezt ma is. Figyelem magunkat, hétköznapi munkavégzésben és ünnepek megszentelésében, örömben és bánatban egyaránt, és arra kell rádöbbennem, hogy sok esetben éppen úgy viselkedünk, mint a végtelenbe rohanó sínpárok: egymás mellett élünk, egymás oldalán haladva, de mit sem tudva egymásról. Örömeink és bánatunk, szeretetvágyunk, álmaink és fájdalmaink a másik számára észrevétlenek. Minket sem érdekelnek mások gondjai. Jól megvagyunk (?!) a magunk mindennapi bajával. Találkozásainkkor feltesszük az udvarias kérdéseket, de a válasz már nem is igazán érdekel.

Sokszor mintha párhuzamosan élnénk, Barátaim! Közösen, mégis magányosan. Emberek között, mégis egyedül.

S közben ott a pünkösdi történet: a bátor, hitvalló tanítványok, a szélrohamhoz hasonló zúgás, a megjelenő lángnyelvek, a szentlélekkel való megtelés, a nyelveken való szólás. Mind-mind *csodát* idéz.

Pünkösd igazi csodáját én mégis máshol látom: *„Akik pedig hittek a beszédnek, megkeresztelkedtek...”* (ApCsel 2,41a). Ez talán az egyetlen mozzanata a pünkösdi eseményeknek, amely nem is hat a csoda erejével, hisz semmiféle természetfeletti dologról nincs benne szó. Csupán egy tényről.

De gondoljuk csak végig! Az emberek nemcsak *hallották* az apostolok beszédét, hanem *meg* is *hallották*! Hát nem csodálatos? Hagyjuk csak egy kicsit a múlt eseményeit és tekintsünk mindennapjainkba: hányszor történik, hogy munkatársunk, szomszédunk beszél hozzánk, de csak a hangját halljuk, amit mond, azt jóval kevésbé. Hányszor megtörténik, hogy fáradtan hazaérkezve a munkából ledobjuk magunkat a tévé elé, és csak halljuk élettársunk, anyánk, apánk hangját, de a tudatunkig már nem jut el, amit mond. S hány perpatvar, nézeteltérés keletkezik ebből!

De nemcsak *meghallgatták* a beszédet, hanem *meg* is *értették*. Hiszen a tudomásulvétel még nem elég. A meghallgatás és meghallás ténye önmagában véve nem jelentette a kereszténnyé válást. Ezt bizonyítani is kellett! Azt, hogy megértették az apostolok üzenetét, azzal bizonyították, hogy tettre határozták el magukat. Egy dolog tudni valamit, és más dolog megérteni. A tudás jelenthet passzív viszonyulást is, a megértés azonban cselekedetre késztet. Azonosulásra. Felelősségvállalásra.

Pünkösd tanulsága röviden talán így foglalható össze: meghallották és megértették a tanítást. Hittek benne. És annak értelmében alakították életüket. Figyeltek az apostolokra és figyeltek egymásra. Figyeltek arra, amit szívük és lelkük diktált. Az első pünkösd csodájának ereje abban van, hogy *közösséggé tudta formálni az összegyűlteket*. És milyen közösséggé! „Napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben: dicsérték az Istent, és kedvelte őket az egész nép. Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.” (ApCsel 2,46–47)

Talán ma is szükségünk lenne erre: a világban való jártunkban-keltünkben, otthon. Mert szükség van arra, hogy meghallgassunk és meghallgassanak. Szükség van arra, hogy megértsünk és megértsenek.

Párhuzamosan élünk. Egymás mellett haladunk, mint a sínek. Nem figyelünk a felénk küldött üzenetekre, nem hallgatjuk meg a mellettünk levőt. Pedig lehet, hogy fontos dolgot mond! Párhuzamosan élünk. Csakhogy mi nem vagyunk edzett vasból, mint a sínek. Arra van szükségünk, hogy szeressenek, hogy együtt érezzenek velünk, és hogy mi is hasonlóan cselekedjünk.

Párhuzamosan élünk, de igényünk van arra, hogy észrevegyenek, megértsenek. Szükségünk van arra, hogy egymáshoz közeledjünk, ha javaink nem is, de legalább örömeink közösek legyenek, s nehézségeinkkel együtt tudjunk szembenézni, könnyítve azok elviselésének súlyán. Jogunk van ehhez.

Jogod van az együttérzésre, a szeretetre, a megértésre, az odafigyelésre. Élsz-e vele?

Bálint Róbert Zoltán

Mi és a (nagy)világ

A fenti címben a *mi* az Erdélyi Unitárius Egyházat jelentené, a másik szó pedig önmagáért beszél. Az alábbiakban néhány gondolat erejéig az egyház és a nyilvánosság kérdéskörével foglalkozom, annál is inkább, mert az utóbbi hetekben e témakör belső egyházi körökben többször is felmerült.

Előrebocsátom, hogy egyházunk tevékenysége a nyilvánosság elérése tekintetében igen szerteágazó és jelenleg sok esetben áttekinthetetlen, illetve véletlenszerű események alakítják. Ezen a helyzeten kell az elkövetkezőkben változtatni, kialakítani egy összehangolt cselekvési tervet és a lehető legjobban kihasználni a rendelkezésünkre álló lehetőségeket.

Mi a nyilvánosság? A nyilvánosság az az intézményesített társadalmi tér, amelyben a polgárok a gyülekezés, egyesülés és szabad szólás jogát és a politikai intézmények feletti ellenőrzést gyakorolják. A nyilvánosság képezi a modern jogállamokban a társadalmi kommunikáció alapját. Ennek eszköze a sajtó, mely napjainkra írott és elektronikus formájában egyaránt igen széleskörű kínálatot biztosít.

Köztudott, hogy az egyházak a világi sajtóban napjainkban legtöbbször csak a botrány-ízű események kapcsán kerülnek címlapra. A *jó hír nem hír* elvre építkező világi sajtó egyre kevesebb teret hagy az egyházaknak. Különösen így van ez tőlünk nyugatabbra, s akár szerencsésnek is mondhatjuk itt, Erdélyben magunkat, hiszen a közszolgálatiság mentén szerveződő lapok, rádió- és tévéadók igyekeznek egyházi rovatokat, műsorokat fenntartani. Kérdés, mennyire tud és kíván élni ezekkel az egyház vezetősége, papsága.

Az egyházi sajtó külön fogalom, mondhatnánk, hiszen egy meghatározott értékrend és vallásos elkötelezettség mentén közöl és hirdet. Úgy tűnik, napjainkban egyre nő a szakadék az egyházi és a világi sajtó között. Az előbbi az egyházi valóságról a hívei felé próbál minél kedvezőbb képet kialakítani, míg az utóbbi az egyház vonatkozásában többnyire az ún. tabutémákat próbálja feszegetni.

Ma – hála Istennek – szabad sajtóról beszélhetünk mind a világi, mind egyházi vonatkozásban. Ez alapvető igény. Ugyanakkor fontos érezni az egyensúlyt. Lehet ugyan, hogy bármiről írhatunk, szólhatunk egyházi és világi sajtóban egyaránt, de nem biztos, hogy minden használ. Különösen így van ez az egyházi nyilvánosság esetében. Az egyház kifele irányuló kommunikációja mértéktartó és higgadt, ugyanakkor világos kell hogy legyen. Emellett igen fontos a rendszeres tájékoztatás főként olyan kérdésekről, amelyek a nyilvánosságot különösen érdeklik – lásd a felekezeti iskolák ügyét, az ingatlan-visszaszolgáltatások helyzetét stb.

Néha nehéz eldönteni, kire tartoznak a gyülekezeti élet bizonyos eseményei? Hol érdemes vagy hol kell írni, tudósítani róla? Van, amikor csak a belső nyilvánosságot érintik, máskor külső érdeklődésre is számot tartanak (például templomavatás, -felújítás, nagyobb méretű találkozó szervezése stb.). Mindezek mellett az egyetemes egyházi rendezvények is szélesítik e skálát, amelyek esetében szintén mérlegelni kell: egy esperesi vizitáció vagy egyházi konferencia esetében kiket, mikor és hogyan tájékoztatunk?

Sok az elégedetlenkedés az egyház médiabeli jelenlétével kapcsolatban. Úgy tűnik, nem használjuk ki eléggé a felkínált lehetőségeket, illetve nincs egy körvonalazható irányvonal. Ennek érdekében még sok egyeztetésre van szükség, és tekintettel az eszközök sokféleségére, nem várható azonnali javulás e téren.

Annak érdekében, hogy kifelé is jobban *látszódjunk*, mind az írott, mind pedig az elektronikus sajtóban törekednünk kell az egyházi nyilvánosság szélesítésére. Manapság egyre népszerűbbek azok a világhálós levelezőlisták, nyilvános fórumok, naplók, videótárak, amelyeken kendőzetlenül fogalmazódnak meg vélemények. Ezek a – ma még alternatív fórumokként működő – lehetőségek véleményem szerint serkentik az egyházi nyilvánosságot, aminek eredményeként a külső és belső kommunikáció egyaránt javulhat.

Felmerül – nemrég konkrétan is felmerült – a kérdés: szükség van-e a világhálós lehetőségek egyházi szempontú korlátozására? A kérdés önmagában is visszás, hiszen e tekintetben egyszerűen lehetetlen határt szabni az ott megjelenő véleményeknek, kép- vagy hanganyagoknak. Véleményem szerint mindaz, ami az egyházi életben a nyilvánosság – amely nem csak a hívek közössége lehet! – értesítésével, részvételével zajlik, az természetszerűleg továbbítható, közölhető és terjeszthető mindama kommunikációs eszközök révén, amelyek általánosan elérhetők. Más a helyzet az egyházi tisztségviselők és a papság azon gyűléseivel, eseményeivel kapcsolatban, amelyek nem a nyilvánosságot célozzák meg és jól határolt érintettségi körük van. Ha az egyház alaptörvénye szerint ezek a gyűlések nyilvánosak és a helyszínen jelenlevők erről nem döntenek másképp, akkor természetesen ezekről is megjelenhet akár képi, akár írott anyag is. Ám amennyiben egy hasonló esemény résztvevője hang- vagy képfelvételt készít, arról köteles előzetesen tájékoztatni a résztvevőket. A világháló adta lehetőségekkel lehet élni – de *visszaélni* is. Szabályozni csak azt a tartalmat lehet, amelyet az egyházvezetés sajátjának tekint. Minden más alternatív helyen fellelhető írás, kép- és hanganyag az adott személy egyéni felelősségét hordozza.

A belső nyilvánosság témájához tartozik a közélettel kapcsolatos kérdések mentén történő állásfoglalás is. Az egyházi sajtót olyan emberek olvassák, akik nemcsak innen, hanem más forrásokból is tájékozódnak világi kérdésekben. Éppen ezért – amennyiben megfelelő szakmai ismeretek övezik – az egyházi sajtóban is meg kell szólalni akár gazdasági, oktatási, politikai stb. kérdésekben is.

A fenti gondolatok további kérdéseket fogalmaznak meg, amelyekre talán a közeljövőben közösen választ adhatunk. Csak néhányat ajánlok továbbgondolásra: milyen szemléletek és gyakorlatok léteznek ma az Erdélyi Unitárius Egyház felső vezetésében, illetve papságában a nyilvánosságra vonatkozóan? Hogyan érvényesül az unitárius tanítás a kommunikációs folyamatban? Milyen rendszeres világi tájékoztatást válassszon az egyház? Hol húzódik a határ a belső és külső nyilvánosság között?

Sándor Krisztina

UnitInfó

tévéajánló

Május 14-én a TVR2 csatorna 15 órakor kezdődő műsortömbjében összefoglalót sugároznak *az EKT-küldöttség bukaresti látogatásáról* és a Magyar Kulturális Intézetben szervezett ünnepi estről.

Május 19-én 10.30-kor a TVR3 csatorna *Teaház* című beszélgető-műsorának meghívottja *Solymosi Zsolt*, a János Zsigmond Unitárius Kollégium aligazgató-vallástanára. A műsorvezető Ferenczi Enikő.

„Hacsak nem váltok…"

folytatás a 2. oldalról

a fémek átlényegítésének boszorkányos áltudománya, hanem a teljes ember megváltoztatása, jézusi szavakkal élve: visszatérése, megtérése Istenhez, szerettei közösségéhez és önmagához.

Szószékekről több-kevesebb meggyőző erővel gyakran elhangzik, hogy meg kell térni, újjá kell születni, Istennek tetsző életet kell élni. Az Újszövetségben előbb Keresztelő János prédikál ennek szükségéről, később Jézusnak is egyik legsürgetőbb felhívásává válik. De miért? Miért volna szükség az újjászületésre, a megtérésre? Ezen túlmenően pedig mit is feltételez ez az újjászületés? És mibe kerül? Olyan kérdések ezek, amelyeket, ha mindennapi életünk kihívásaival szembesülve felteszünk, vallásos meggyőződéseink és a követendő példák, tanítások esetében is fel kell tennünk. Különben azt gondolnánk, hogy a vallásosság nem a mindennapokhoz tartozik, hogy az istentisztelet (Isten tiszteletének) helye kizárólag a templom, hogy a lelkésznek és papnak csak prédikálni kell, hogy a vallás, az valami „komoly"-komor dolog – és további hiedelmek. És akkor ott van az a kényelmetlen feszültsége ennek a tanításnak, amely annyira alapvető és egyetemes, hogy szinte minden világvallásban felbukkan. Nem kimondottan keresztény, mint ahogy nem a buddhizmus vagy hinduizmus sajátossága sem. Mert van a bölcsességnek egy olyan szintje (miután kikristályosodott az egyéni értékrend, miután letisztultak a vallási és kulturális, örökölt és tanult normák), amely egyetemes és vallásfüggetlen. A feszültség két tételből származik. Az egyik, hogy az ember – azaz konkrétan te meg én – már most Isten hasonmásai vagyunk, tehát hogy a megvilágosodás már bennünk van, hogy éppen most, amikor ezeket a sorokat is olvassuk, már Isten országában élünk, és már most megvan minden feltételünk ahhoz, hogy ezt megérezzük. A másik, hogy mindezek ellenére, vagy inkább mindezek mellett és fölött: meg kell térni, változni, újjá kell születni.

János evangéliuma szerint Jézust titokban felkeresi Nikodémus. Az író ismét úgy akarja beállítani Jézust, mint akinek tanítását kortársai nem értik. Nikodémus ezért tűnik számunkra olyan értetlenkedőnek és lassú észjárásúnak. Jézus pedig az első kijelentésével a lényegre tör: Isten országáról beszél. Arra a kérdésünkre, miért kellene újjászületni, a válasza egyszerűnek tűnik: mert Isten országa a tét. És Isten országa olyan kincs, amely minden másnál értékesebb. Máshol Jézus kijelenti, hogy ha nem válunk olyanokká, mint..., nem megyünk be Isten országába.

Szándékosan hagytam csonkán a jézusi mondást. Mint Nikodémus, mi is félreérthetnénk a tanítás lényegét, ha valamilyen tételes bizonyosságot vagy receptszerű előírást keresnénk Jézus szavaiban. Nikodémus kérdései a mi nyelvünkön valószínűleg másképp hangzanának és Jézus válasza is más lenne. A mi kérdésünk az, hogy nekem/neked milyenné kellene válnunk ahhoz, hogy Isten országában éljünk? *Milyenekké* kell válnunk? Kevés kérdés van, ami ennyire egyénre szabott lenne, és amelynek megválaszolása ekkora hatással lenne közösségeinkre is.

Érdemes lenne kis időt szánni erre a kérdésre: milyenné akarsz válni? Szeretteid, ismerőseid között kihez szeretnél hasonlítani? Mi a feltétele annak, milyenné kellene válnod azért, hogy az legyél, aki igazán vagy? Csendes ima alatt a templomban, mosogatás közben a konyhában, jelzőlámpaváltásra várva az útkereszteződésben fogalmazd meg magadnak: hacsak olyanná nem válok, mint… És akkor láss neki, vagy folytasd, és légy azzá, aki vagy, és tégy úgy, hogy éld Isten országát! Ez a megtérési, újjászületési folyamat a legszerencsésebb esetben is évtizedekig, szinte holtig tartó feladat. Ahogy az igazi alkimisták végezték a mesés gazdagság reményében, megkísérelve az ólmot aranynyá változtatni, ahhoz nekünk is hatalmas bátorságra, kockázatvállalási kedvre és kitartásra van szükségünk, hogy életünk ólomsúlyú kudarcait aranyná változtassuk, a megpróbáltatások pedig bölcsességgé érlelődjenek szívünkben.

Rumi így figyelmeztet: *„Egyetlen dolog van ezen a világon, amit sohasem szabad elmulasztanod. Ha minden egyebet elfelejtesz, de ezt nem, akkor nincs miért aggódnod. Ám ha minden másra emlékszel, de erről elfeledkezel, akkor semmit sem vittél végbe az életedben.*

Olyan ez, mintha a király egy feladattal elküldött volna téged egy távoli országba, s te száz más munkát elvégzel ott, csak éppen azt nem, amiért küldettél. Ha nem végeznéd el, az olyan lenne, mintha egy felbecsülhetetlen értékű indiai karddal rothadó húst szeletelnél. Mintha egy aranyedényt arra használnál, hogy fehérrépát főzz benne, noha az edény egyetlen darabkájából száz főzésre alkalmas lábost vehetnél. Mintha a legnemesebben edzett késed a falba szúrnád, hogy mindenfélét ráaggass. Te azt mondod erre: »De hát vedd észre, hogy legalább használom a tőrt! Nem hever haszontalanul.« Ugye milyen nevetségesen hangzik ez? Egy garasért vehetnél egy vasszeget, hogy ezt a feladatot elvégezze. Te azt válaszolod: »De én az erőmet nemes vállalkozásokra fordítom! Jogtudományt és filozófiát, logikát és csillagászatot, gyógyászatot és egyéb fontos dolgokat tanulok!« Ám fontold meg, miért teszed mindezt! Hiszen ezek belőled nőttek ki!

Emlékezz lényed gyökerére, urad jelenlétére. Add az életedet annak, aki már birtokolja a lélegzeteidet és a pillanataidat. Ha nem teszel így, akkor hasonló leszel ahhoz az emberhez, aki fog egy értékes tőrt, majd a konyhájának a falába veri, hogy arra akassza a lopótököt. Elfecsérled az értékes lelkesedést, és balga módon tudomást sem veszel méltóságodról és életed céljáról."

Méltóság és az életcél beteljesítése, Isten országa és újjászületés, az ólomnak arannyá változtatása, mindez egyetlen, Jézus által megfogalmazott feltételhez kötve: „Hacsak nem váltok olyanokká..." Hacsak nem válsz olyanná...

Haladék a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnáziumnak

A kolozsvári Egyházi Központ április 29-i sajtótájékoztatóján Andrási Benedek, az unitárius egyház oktatási előadótanácsosa beszámolt arról, hogy az Egyházi Képviselő Tanács döntése értelmében a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium (OBG) még egy évig használhatja az Erdélyi Unitárius Egyház tulajdonában lévő iskolaépületeket.

Az állami iskolának az idén kellett volna kiköltöznie, hiszen lejárt a román törvények által előírt, ötéves kötelező türelmi időszak (2004-ben szolgáltatták vissza az ingatlant). Az egyház, bár a Berde Mózes Unitárius Gimnázium is ugyanabban az épületegyüttesben működik, megengedte, hogy az OBG 2010-ig maradhasson, ezért nyolc tantermet bocsát az állami iskola rendelkezésére, és az informatika-, illetve multimédia-teremnek is helyet ad.

Korábban, 2006-ban az OBG vezetői még úgy nyilatkoztak, hogy a tanintézmény fontolgatja az egyesülést az egyház gimnáziumával, ezt azonban később visszavonták. Akkor szilárdan kilátásba helyezték, hogy átköltöznek abba az ingatlanba, amelyet az állam épít majd számukra világbanki pénzből. Az új iskolaépület azonban még nem készült el, így nem kerülhet sor a költözésre.

Andrási Benedek emlékeztetett rá, hogy az egyháznak a 2008-as zsinaton elfogadott oktatási stratégiájának preambuluma szerint egy épületben egy iskola működhet. Ez azonban olyan alapelv, amelyet az egyház nem drasztikusan vagy kíméletlenül érvényesít. **U. K.**

Április 26-án és 27-én az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának küldöttsége, Pap Mária Háromszék-felsőfehér-köri esperes, Szabó Előd egyházköri jegyző, Boros János és Bedő András felügyelő gondnok, továbbá Tordai Ernő sepsikőröspataki és Szász Ferenc brassói lelkész meglátogatta a bukaresti leányegyházközséget.

A „keleti vég"

Bukarest unitáriusait látogatta meg az EKT küldöttsége

A gyülekezetnek – Vajda Gyula helyi gondnok kimutatása szerint – jelenleg 46 aktív tagja van, jóllehet a 2002. évi népszámlálás során Bukarestben 198-an vallották magukat unitáriusnak. A két szám közötti különbség természetesen számos tényezővel magyarázható, azzal is például, hogy a bukaresti amolyan „mozgó gyülekezet", amelynek életére, létszámbeli alakulására az általános szekularizáció mellett alaposan rányomja bélyegét a munkavállalás mobilitása. (A bukaresti közösség az 1940-es évek elejéig jól működő gyülekezetnek számított, aztán a háború után a szervezett egyházközség megszűnt, és a nehéz idők hatására sokáig leginkább a pangás jellemezte. 1960-tól Brassó, Csíkszereda, Sepsikőröspatak lelkészei látták el a leányegyházközséget.)

Felmerülhet a kérdés, miért vált épp most vagy épp Bukarest fontossá a frissen hivatalba került egyházvezetés számára. Bálint Benczédi Ferenc püspök szerint ideje a Duna-part után a Dâmboviţa partján élők felé is odafordulni – ami persze nyilván nem *váltást*, hanem *bővülést* jelent: egy, az unitárius tömb-



A püspök, Gyerő Dávid előadótanácsos és Pap Mária esperes-lelkész a Magyar Kulturális Intézet házában tartott ünnepi találkozón

től messze élő szórványgyülekezet irányában való kifejezését a figyelemnek, a gondoskodásnak, a jóindulatnak.

A bukaresti látogatás során a helybeli unitáriusok mellett a testvér-felekezetek képviselőivel is szót válthattak a küldöttség tagjai. A 26-án tartott istentiszteletre két református gyülekezet lelkésze, illetve a szász-evangélikus egyházközség lelkésze is elfogadta a meghívást. Ez utóbbi gyülekezetnek egyébként az unitáriusok különösen is hálásak, hiszen az evangélikus templomban minden hónap utolsó vasárnapján hajlékra találhatnak istentiszteletük megtartásához. Az unitárius küldöttség szeretett volna a román ortodox egyház vezetőivel is találkozni, ez azonban egy későbbi, majdani alkalomra tolódott ki.

A látogatásnak természetesen nem titkolt célja volt, hogy állami tisztviselőkkel is találkozzanak az unitárius egyház útját egyengetni akarók. Ekként Bálint Benczédi Ferenc és társai megbeszélést folytattak Vasile Timiş államtitkárral, a Művelő-



Bálint Benczédi Ferenc püspök az evangélikus templomban tartott unitárius istentiszteleten

dés- és Kultuszügyi Minisztérium tisztségviselőjével, aki a romániai nemzeti örökségvédelem megbízottja, s aki maga is jelen volt a püspök márciusi beiktatásán a kolozsvár-belvárosi templomban. A vele való találkozás fontossága elsősorban az államosított unitárius könyvtári és levéltári állományokkal kapcsolatos tárgyalások megindításában ragadható meg. A romániai visszaszolgáltatások mentén ugyanis a földek, erdők, épület-ingatlanok mögött messze lemaradva halad – vagyis inkább stagnál – a szellemi termékek, s ekként a levéltári anyagok restitúciójának ügye. „Nem téveszthető szem elől, hogy ez Romániában továbbra is elsősorban politikai kérdés – mondja Gyerő Dávid közigazgatási tanácsos –, már az is jelzi ezt, hogy országunkban, az Európai Unió többi tagjától eltérően, az állami levéltárak felügyeletét, illetve őrzését nem a művelődésügyi minisztérium, hanem a belügyminisztérium látja el."

A Bukarestbe utazott unitárius küldöttség elsősorban a két iskola (a kolozsvári Kollégium és a székelykeresztúri Gimná-

folytatás a 6. oldalon

J. T.

SZERZŐINK FIGYELMÉBE! AUGUSZTUSI LAPSZÁMUNKTÓL KEZDVE A KÖZLÉSRE SZÁNT ÍRÁSOK BEÉRKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJE AZ ELŐZŐ HÓNAP 20-A!

A „keleti vég"

folytatás az 5. oldalról

zium) könyvtári anyagának, illetve az 1900 előtti – és kevés kivétellel a 40-es években elkobzott – egyházközségi anyakönyvek, levéltárak állományának visszaadását szorgalmazza. A kollégiumi iratanyag szellemi értéke az unitáriusok számára felbecsülhetetlen, hiszen az antitrinitárius irodalomnak Erdély valóságos bölcsője és kincsesháza; ma pedig ott tartunk, hogy az eltűnt vagy elvett unikumok azonosítása és katalogizálása megannyi egyedi probléma, küzdelem, kihívás. Míg a kolozsvári Kollégium könyvtári anyaga nagyjából „rendben van" (tudni való ugyanis, hogy ezt az állományt az kolozsvári Akadémiai Könyvtár őrzi), addig a székelykeresztúri Gimnázium könyveinek és iratainak hollétét homály fedi, szóbeszédek keringenek szétszóratásukról, s még vannak szemtanúk, ahol itt vagy ott látták vagy látni vélték a gimnáziumi anyagok szétszóratását Erdély különböző helységeiben.

Vasile Timiş államtitkár elsősorban arra biztatta az unitárius küldöttséget, hogy a többi felekezetekkel összhangban szorgalmazzák az államosított/elvett egyházi szellemi értékek visszaszolgáltatásának törvényi megoldását. Kedvező előzmény vagy jó hivatkozási alap lehetne erre az elvett kegyszerek visszaszolgáltatásának menete, hiszen 2000 után a múzeumoknak – amelyekben az 1971-es törvényt követően a klenódiumokat és más műtárgyakat őrizték – jogukban és módjukban állt fokozatosan visszaadni egykori, jogos tulajdonosaiknak. Az államtitkár szerint tisztázni kell tehát, hogy az egyes könyv- és levéltári állományokat milyen törvények vagy rendeletek alapján vették el, ez ugyanis előfeltétele volna annak a majdani törvényjavaslatnak, amely ezeket a szellemi javakat is *tulajdonként* – a restitutio in integrum szellemében – tekinti és juttatja vissza eredeti tulajdonosaiknak. E vonatkozásban az egyházak – így az unitárius egyház is – az RMDSZ-t mint kisebbségi érdekvédelmi szervezetet „hivatalból" is partnernek kell hogy tekintse, jóllehet ezen a téren még nem történt vele számottevő egyeztetés.

A román fővárosban másnap, április 27-én a Magyar Kulturális Intézet adott otthont az ünnepi műsorral egybekötött „unitárius találkozónak". A közösen szervezett délutánt-estet a Magyar Kulturális Intézet részéről Bretter Zoltán igazgató és helyettese, Tóth István patronálta. Az ünnepi műsor keretében Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntő beszédet mondott, Pap Mária esperes rövid egyháztörténeti és hitelvi ismertetőt tartott, Gyerő Dávid előadótanácsos pedig a világ unitárius egyházainak helyzetéről számolt be dióhéjban. Ezután Márai Sándor *Sakk* című versét és *Titkos szám* című prózáját Albert Júlia színművész adta elő, György Katalin Vicenzo Bellini műveiből énekelt, Kolcsár Péter egy Chopin-zongoraművet adott elő, majd Béres Melinda és Márkos Albert hegedűművészek Reinhold Glier, Demény Attila, Szergej Prokofjev és Bartók Béla műveiből játszottak. A 27-i találkozót 130-nál több érdeklődő tisztelte meg jelenlétével, közöttük számos román nemzetiségű meghívott is, akik számára a szöveges műsorszámokat feliratozva fordították. A műsor után állófogadásra került sor.



György Katalin énekművész és Kolcsár Péter zongoraművész Vicenzo Bellini műveiből ad elő

Jövőképet az egyháznak! Ön is járuljon hozzá!

Az EKT január 30. ülésén egy stratégia-előkészítő bizottságot állított fel, amelynek a feladata, hogy az Egyház hosszú távú stratégiájának alapvonásait elgondolja és a folyamat lépéseit megtervezze. A stratégia elkészítésének első lépése

a jövőkép megfogalmazása.

Ebben kérjük az Ön segítségét is! Segítsen megtalálni azt a mondatot, amely a készülő egyházi stratégia jelmondata lehet.

Milyennek kell lennie egy jövőképnek? Jelen időben válaszoljon arra a kérdésre, hogy milyennek szeretnénk látni az unitárius egyházat a jövőben. Azaz:

1) Egyszerű, könnyen megérthető, képszerű: lehetőleg egy mondat.
2) Saját, egyedi: a közösség önmagára ismerjen benne.
3) Érzelmeket keltő: vonzó, motiváló.
4) Aktualizálható: erőfeszítéssel, céltudatos cselekvéssel megvalósítható.

Az elmúlt hónapban beérkezett javaslatok:

Unitárius életszemlélettel felépített egyéni és közösségi lét itthon, Erdélyben.

Megmaradni és tovább fejlődni az Isten és ember szolgálatában.

Jézusi hitet és szeretetet hirdetni, azt megélve példát mutatni minden helyzetben.

Változatos formákban korszerű unitarizmus hagyományainkhoz hű szellemiségben.

Ön milyennek szeretné látni egyházunkat a jövőben? Kérjük, írja meg a cziresza@yahoo.com címre, vagy küldje el postán a szerkesztőség címére.

Ez itt az Ön egyházi jövőkép-javaslatának a helye:

Gyakorló szülők, pedagógusok jól tudják, hogy a nevelés rendkívül összetett hivatás és tevékenység, amely mindennapjaink fontos része, meghatározója, legyen szó akár nevelőkről, akár neveltekről (és végső soron mindannyian beletartozunk valamelyik kategóriába). A nevelési folyamat jelen van életünkben mindennapi tevékenységként, ugyanakkor elméleti megközelítése is túlbecsülhetetlenül fontos. Nap mint nap nevelünk, nevelhetünk gyermeket, társat – önmagunkat. Ezt tehetjük spontánul vagy céltudatosan, felelősséggel vagy felelőtlenül.

Az értékes nevelés – 1

A normális család értékes életre készít fel, a társadalmi elvárások viszont a vagyont és a sikert ismerik el

A neveléselméleti meghatározás szerint a nevelés nem egyéb, mint céltudatos ráhatás a nevelt személyére a pozitív változás elérése érdekében. A „köznapi" nevelés általában úgy zajlik, hogy azt gondoljuk: minden jó, amit mi magunk másnál akarunk elérni, és csak az ő érdekében tesszük azt, amit teszünk. Ilyen értelemben mindenki tud nevelni *valahogy*, aki azt képzeli magáról, hogy jót akar, és csak az a jó, amit ő akar. A mindennapi szóhasználatban, köztudatban csak a gyermekekre gondolunk, amikor nevelésről beszélünk, hallunk. Ilyenkor eszünkbe kell hogy jusson az a gyakran használt mondás is, hogy „neveletlen szülőnek neveletlen a gyereke"; vagy gondolhatunk arra a közmondásra is, amely szerint „az alma nem esik messze a fájától".

Aki komolyan, felelősségteljesen, jó szándékkal nevel, tudja, milyen nehéz, sokszor hálátlan feladatba fogott. Gyakran ér kudarc, sikert csak hosszú távon lehet elérni, az azonnali eredmény esélye kevés. A nevelés sikerélményeit az apró örömök, kis lépések eredményei adják, egy-egy gesztus, szó, mosoly, egy felfedezett mozdulat, egy őszinte tekintet.

A nevelés örök

A nevelés természetesen egyidős az emberiséggel, mi több, a neveléstudomány gyökerei is az ókorig nyúlnak vissza. Minden kornak megvolt és megvan a saját nevelési eszménye, amely meghatározza az adott kor pedagógiai értékeit. A nevelési értékek, bármilyen társadalomról legyen is szó, az adott társadalmat alkotó rendszereken, alrendszereken belül érvényesülnek.

Nincs kor, nincs társadalmi berendezkedés, amikor, amelyben ne hárulna nagy szerep a nevelési intézményekre, óvodákra, iskolákra stb., s éppúgy a családra mint a nevelés első és legfontosabb, legmeghatározóbb színterére.

Ki és hol nevel?

Sokan gondolják vagy állítják, hogy a nevelés csak az óvodára, iskolára, hivatásos „nevelőintézetre" háruló kötelesség, *azért* jár oda a gyerek, hogy ott embert faragjanak belőle. Aki egy kicsit józanul gondolkodik vagy komolyan veszi a nevelést mint *társadalmi* feladatot, könnyen belátja, hogy a nevelés legfontosabb állomása kezdő és vissza-visszatérő színtere mégis a család, amelyben a gyermek az első három évét gyakorlatilag „elszigetelten" tölti. De az sem „nagyotmondás", hogy a nevelés folyamata már a magzati korban elkezdődik – és egészen elmúlásunkig tart.

Fontos a későbbi nevelés, nevelhetőség szempontjából, hogyan várják, hogyan fogadják a szülők a megszületendő gyermeket. Ha ráhangolódva és örömmel várják, ha *akarják* a gyermeket, lényegesen nagyobb esélye lesz az elfogadásra, támogatásra, a bizalom megalapozására, kiépítésére. Ha a szülők nem tervezték, nem akarták a gyermeket és születése után sem tudták elfogadni, akkor ez minden további nélkül hatással lesz a gyermek életére. Valóságos „koloncként" fogja cipelni az elutasítást, a meg nem értettséget, az elutasítottság, bizalmatlanság végigkíséri sorsát.

A megkerülhetetlen család

Minden intézménynek – így a családnak is – megvan a sajátos nevelési feladata a társadalmi életre való felkészítésben, hiszen a nevelés fő célja, hogy társadalmilag értékes, társadalmi együttélésre, együttműködésre képes embereket neveljünk.

A családban találkozik a gyermek legelőször a közösségi élettel, ott tapasztalja meg az együttélés élményét, a család közvetíti számára azokat a fontos értékeket, amelyek követésével majd képes lesz a társadalomba beilleszkedni, hatékonyan élni, működni. Ehhez azonban nagy-nagy szüksége van arra, hogy a családban megtapasztalja azt, hogy szeretik, elfogadják, támogatják, biznak benne. *Szeretet, bizalom, elfogadás, tisztelet* – ezek az értékek a hagyományos családi értékrend fő elemei, és alapjai bármely emberi kapcsolatnak, közösségi életnek. Ha egy család felvértezi tagjait ezekkel az értékekkel s a nekik megfelelő élet- és viselkedésmóddal, akkor a „nevelt" családtagok bármely társadalmi berendezkedésben megállják helyüket. Ezenkívül minden normálisan működő családban jelen van az *őszinteség, igazságosság, becsületesség*, a kölcsönös *segítés, támogatás* és érték a *becsületes munka*.

Családi eszmény – társadalmi valóság

Hangsúlyozzuk: minden *normálisan működő* családban. Aki ilyen családban nő fel, az mindig számíthat övéire; ugyanakkor számos csalódás fogja érni a társadalomban, hiszen társadalmunk hovatovább húsz éve igazolja kudarcait, magyarázza erkölcsi hanyatlását az értékválsággal. Társadalmi szinten is elismert értékek a tisztelet, a becsület, a kitartó munka, de nap mint nap megtapasztaljuk, hogy a legfontosabb érték – sajnos – kifejezetten anyagi természetű, nem más, mint a pénz. Társadalmi szinten az elismert értékek nem egyeznek a gyakorlatban alkalmazott értékekkel.

Nap nap után részünk van abban, hogy nem érdemünk szerint tisztelnek; lenéznek, ha becsületes módon járunk el, tisztességes munkából igen nehéz megélni, a törvények kijátszhatók, és pénzzel nagyjából mindent el lehet érni. Milyen mintát kapnak a mai gyerekek, a mai fiatalok – társadalmi szinten? Gyorsan kell a pénzzel azonosított sikerhez jutni, mégpedig lehetőleg minél kevesebb munkával, erőfeszítéssel! Mit kezdjen egy ilyen kihívással a hagyományos családi értékrendet követő fiatal? Érdemes-e mindezek tudatában kitartani amellett, hogy a hagyományos értékek szerint neveljük gyerekeinket? Válaszunk, hívő emberekként, nem lehet más, mint ez: *igen*, érdemes, mert ezek az értékek nagy-nagy biztonságot adnak: a szerető család biztonságát; értékes (bár kevés), őszinte barátságok biztonságát; magabiztosságot; egészséges öntudatot; sértetlen önismeretet, önértékelést. És aki ezeknek birtokában van, azt semmi és senki le nem győzheti, az védettséget élvez a társadalom „szennyétől", még ha nem él is abban a „mesés jólétben", amelyet a kétes úton megszerzett „anyagiak" jelentenek.

Bencze Edith



Álmaink valóra válnak...

A történet két évvel ezelőtt kezdődött, hazafele tartva az ópusztaszeri kirándulásról: szép élményekkel megrakodva jöttünk és azon gondolkodtunk: hová megyünk a következő évben?

Alsófelsőszentmihályon hagyománnyá vált, hogy a húsvét utáni időszakban kirándulni megyünk az egyházközség szervezésében. Idősebb híveim véleménye szerint ezek a közösségi élmények maradnak meg lelkünkben leginkább, örökre elraktározzuk őket. Ők már tapasztalták, mennyire értékes az Idő minden egyes perce, amit itt és most élni kell! Mi pedig élünk a lehetőségekkel, felkerekedünk és elmegyünk oda, ahová a szívünk húz. Ezúttal a két fővárost, Budapestet és Bécset tűztük ki úticélunkul. Több történelmi összefüggésre is fény derült ennek során, és kiváló múltbéli tájékoztatást nyertünk Szász Hunor idegenvezetőnk révén, akinek évszám-memóriája különösen is kiemelkedő (két nap múlva is zsongott a fejünk a sok dátumtól!).

Az első történelmi leckét már az éjszakai buszozás alatt megnézhettük – film formájában: Sissi, a lázadó császárné senkit sem hagyott nyugodni. Így már a kora reggeli órákban a Citadelláról néztük az álmos Budapestet, a párába burkolózott, lassan hömpölygő Dunát. A várban tett kellemes séta után belülről is megcsodáltuk a budavári koronázótemplomot, közismertebben: a Mátyás-templomot. A csoport fáradtabb és bátrabb tagjai pedig vidáman lubickoltak a Széchenyi-fürdő élménymedencéiben vagy élvezték a különböző hőmérsékletű szaunák méregtelenítő áldásait. Valódi újdonságnak számított az ún. fényszauna, ahol két-három percenként lehetett sárga-vörös-kék-zöld fényben „megfürödni". Voltak, akik a felajánlott alternatív programból a Terror Háza Múzeumot borzadták végig. Ők persze teljesen más lelkiállapotban tértek vissza a gyülekezőhelyre, mint a fürdőzők. A napot a budavári labirintus megtekintése tette teljessé. Itt a hangulatot a kezünkbe adott kijáró lámpás, a sötétség és a Mátyás kútja biztosította, amelynek négy oldalán bor gyöngyözött alá. Maradandó élményben volt részünk!

Gyors éji pihenő után úgy érkeztünk meg Ausztriába, hogy észre sem vettük – az európai egységnek köszönhetően. És végre Bécs! Mivel minden múzeumi belépésünket és a Hofburgban tett látogatásunkat is előre bejelentették kedves szervezőink, gyakorlatilag azonnal bejutottunk mindenhová. A pompát, fényűzést és gazdagságot nehéz szavakba önteni – inkább megnézni kell! A Sissi-múzeumban órákig lehet téblábolni és bámészkodás közben megérezni a legendás császárné légkörét, személyes tárgyai vonzásában (csoportunk nő tagjain ezt szemlátomást lemérhettük). A Habsburgok rendkívül gazdagok voltak és életük rendkívül drámai. A császári kincstárban a legmegragadóbb látványt a német-római császárok koronaékszerei, Nagy Károly kardja, István király erszénye és fejfedője, Nagy Lajos király kettős keresztje, valamint a Bocskay István szultántól kapott koronája nyújtotta. Érdekes látvány a drága aranykeretbe foglalt lándzsahegy is, amellyel a hagyomány szerint Jézus mellkasát szúrták át a kereszten. Rövid belvárosi séta után megpillantottuk a Szent István dómot, amely méltán Bécs jelképe. Homokkőből épített hegyes tornya vitathatatlanul az osztrák gótikus építészet főműve. Idegenvezetőnk részletes tájékoztatása után elvegyültünk a turisták tömegében, hogy megérezzük e templom különleges hangulatát. Bécs melletti szállásunk csendes és kényelmes volt. Szombat este lévén lefekvés előtt még néhányan kíváncsiak voltunk a közeli étterem hangulatára, és megkóstoltuk a helyi specialitást: a csapolt pasztőrözetlen fekete sört.

Vasárnap délelőtt az autóbuszon tartott rövid áhítat után a Schönbrunn-kastély nem mindennapi pompáját csodáltuk meg. A Mária Terézia idejében kiépített kastélyban fénykorában 2000 lakóhelyiség volt – és egy sem állt üresen! A császári lakosztályokon és a gyönyörű bálteremen kívül megragadott a hatalmas kert és park, az éppen nyíló lilaakác lugassal, díszes szökőkutakkal, hangulatos sétányaival. Egy igazi bécsi kávé elfogyasztása után vettünk búcsút az osztrák fővárostól. Délután már Magyarországon álltunk meg, a Tesco „katedrálisnál" áldozhattunk vásárlás oltárán. Második Budapest melletti szállásunk, a rusztikus Gastland panzió rádöbbentett arra, mennyivel szebb a természetes, jó minőségű faberendezés, mint a most annyira divatos „fűrészpor" bútoraink. Kirándulásunk záróakkordja a közösen elköltött vacsora volt; a házi ízeken túl közösségi érzést, jó hangulatot idézett. A hazatérés óráiban már arról beszéltünk, hogy jövőre mi is következzék: Róma, Párizs, esetleg Svájc. Mert *álmaink valóra válnak, ha van bátorságunk a nyomukba eredni!*

Dimény József

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Az Erdélyi Unitárius Egyház ülésezési terve és rendezvénynaptára 2009-re

Az Egyházi Képviselő Tanács ülései
II. évnegyed: július 3.
III. évnegyed: október 9.
IV. évnegyed: december 4.

A Főtanács ülése
július 24–25., Kolozsvár

Egyházköri közgyűlések
Kolozs-Torda: június 20., Alsófelsőszentmihály
Maros: június 20., Nyomát
Küküllő: június 27., Szőkefalva
Székelykeresztúr: június 20., Korond
Székelyudvarhely: június 27., Homoródjánosfalva
Háromszék-Felsőfehér: június 27., Szentivánlaborfalva

Lelkészi értekezletek
II. évnegyed
Kolozs-Torda: május 12., Székelykeresztúr
Maros: május 13., Ürmös
Küküllő: május 11., Segesvár
Székelykeresztúr: május 12., Székelykeresztúr
Székelyudvarhely: május 11., Segesvár
Háromszék-Felsőfehér: május 13., Ürmös
III. évnegyed
Kolozs-Torda: október 12., Torda
Maros: október 16., Székelykál
Küküllő: október 19., Ádámos
Székelykeresztúr: október 13., később megállapítandó helyszínen
Székelyudvarhely: október 15., Városfalva
Háromszék-Felsőfehér: október 14., Kálnok
IV. évnegyed
Kolozs-Torda: november 11., Marosvásárhely
Maros: november 11., Marosvásárhely
Küküllő: november 11., Marosvásárhely
Székelykeresztúr: november 11., Marosvásárhely
Székelyudvarhely: november 11., Marosvásárhely
Háromszék-Felsőfehér: november 11., Marosvásárhely

Gondnok-presbiteri konferenciák
mind a hat egyházkörben október 19–25.

(VEN) Szórványtábor és gyermektáborok
Lókod: angol nyelvi tábor, az ODFIE-vel közös szervezésben, július 6–12.
Vallási gyermektáborok, az ODFIE-vel közös szervezésben: Székelykeresztúr, július 13–19.; Homoródalmás, július 13–19.; Lókod, július 20–26.
Szórványtábor: Várfalva, július 20–26.

Szejkefürdői Unitárius Találkozó
augusztus 8.

Dévai zarándoklat
november 7.

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége rendezvényei
konferencia és közgyűlés: július 23–24., Kolozsvár
lelkészcsaládok találkozója: szeptember 11–12., Székelykeresztúr
lelkészi munkaértekezlet: április 16–17., május 14–15.

Az Unitárius Nőszövetségek Országos Szövetségének rendezvényei
konferencia és közgyűlés: szeptember 5. (később megállapítandó helyszínen)
választmányi ülések: május 21–23., szeptember 4., december 12.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet rendezvényei
Erdélyi unitárius ifjúsági zarándoklat, június 22–28., Erdély-szerte
Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szórványtábor (XVI. kiírás) – közös szervezésben az EUE-vel, július 20–26., Várfalva
Unitárius ifjúsági táborok (X. kiírás) – közös szervezésben az EUE-vel, július 6–12., Lókod (angol nyelvű tábor); július 13–19., Homoródalmás és Székelykeresztúr; július 20–26., Lókod
XIII. ODFIE Színjátszó találkozó, július 31. – augusztus 3., Ürmös
Az ODFIE 2009. évi küldöttgyűlése, augusztus 7., Székelyudvarhely
XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia, augusztus 20–23., Bencéd
XII. ODFIE Egyház- és nemzettörténelmi vetélkedő, október 9–11., Marosvásárhely
Unitárius egyetemisták és főiskolások VIII. találkozója, október 23–25., később meghatározandó helyszínen
Dávid Ferenc emlékzarándoklat (XII. kiírás), november 7., Déva
Hitértelmező hétvége (VI. kiírás), november–december folyamán, később meghatározandó helyszínen

Egyéb rendezvények
ballagás: János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár – június 6.
Berde Mózes Unitárius Gimnázium, Székelykeresztúr – június 11.
ICUU közgyűlés és konferencia: szeptember 1–5., Kolozsvár
unitárius kórustalálkozó: János Zsigmond Unitárius Kollégium, később meghatározandó időszakban
az 1989. decemberi események 20. évfordulója: december 5., Kolozsvár

A Gomba a föld alatt első és nagydíjat kapott

Még virágvasárnap előtt, április 3–4-én Pannonhalmán a Kutató Diákokért Alapítvány által szervezett „Tudományos Diákkörök IX. Országos Konferenciáján" a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium részéről a siménfalvi származású Bálint Sándor Zsolt és a medgyesi Nagy József Zsolt – a gimnázium biológia–kémia szakosztálya XI.-es kutató diákjai – *Gomba a föld alatt* című dolgozattal vettek részt Pálffy Ákos I. fokozattal rendelkező érdemes biológiatanár irányításával. A két fiatalember kiváló dolgozatáért első és nagydíjat kapott, okleveles elismerésben, pénzjutalomban részesült és idén júliusban ingyenesen vehet részt kutató diáktáborban a Balaton északi partján elhelyezkedő Káptalanfüreden. (A konferencia egyébként a Kreativitás és Innováció Európai Év – 2009 hivatalos rendezvénye volt, színhelyül a pannonhalmi Bencés Gimnázium és Kollégium szolgált.) A díjkiosztáson többek közt Várszegi Asztrik OSB pannonhalmi főapát, a verseny védnöke gratulált az unitárius csapatnak.



folytatás a 10. oldalon

Pálffy Tamás Szabolcs

A Gomba a föld alatt...

folytatás a 9. oldalról

Az előzményekhez tartozik, hogy a diákok és szakirányítójuk 2008. november 21-e és 23-a között indultak a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceumban tartott „Tudományos Diákkörök 7. Erdélyi Konferenciájának" (TUDEK) döntőjén is. Ekkor a zsűri három erdélyi középiskolai csapatot küldött tovább a magyarországi döntőre, ezek egyike volt a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium biológia szekcióban kutató csapata. E csapat tagjai több mint két éve dolgoznak együtt, kutatómunkájuk terepfelmérő jellegű és szakmai „ínyencségnek" tekinthető, hisz a Nyikó mentén, Székelykeresztúrtól Székelyszentmihályig lombhullató erdőkben szarvasgombákkal „barátkoznak".

Pálffy Ákos tanár szerint a székelykeresztúri kutatóknak megítélt első és nagydíj rangos elismerés a Gimnázium egész történetét tekintve is, Bálint Sándor Zsolt és Nagy József Zsolt kimagasló eredményükkel a székelykeresztúri alma mater jó hírnevét növelték az összmagyar középiskolai tudományos kutatás területén.

A díjazottak a maguk rendjén hálával említették a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium Gyámszülői Kuratóriumát, amely utazástámogatással járult hozzá a fiatalok pannonhalmi sikeréhez. Mint elmondták, az *Egy véka tudomány mellé egy köböl erkölcsöt* gimnáziumi jelmondat gyakorlati megélésével, egymást buzdítva kívánják folytatni az anyaggyűjtő terepmunkát; legközelebb a májusi tudományos héten 14 diák készül biológia szekcióban írt dolgozatot bemutatni.

Ajándékozás legjobb tudásból



Április 28-án a székelyderzsi egyházközség tanácstermében Beke István építésztechnikus, díszműbádogos fogadására gyűltek össze az egyházközség elöljárói.

Beke István Magyarországról, Érdről érkezett, hogy ajándékát átadja a gyülekezet vezetőinek. Biatorbágyi bádogosműhelyében hivatalos dokumentumok alapján, egyetlen példányban, előre festett acéllemezből – a magyar nyelvterületen egyedülálló technikai megoldással – két címert készített, hogy hozzájáruljon velük a székelyderzsi unitárius vártemplom szépítéséhez. 160×90 cm méretben készítette el az egyházközség patrónusának, a templom újjáépítőjének, harang-adományozójának, Petki János erdélyi kancellárnak a címerét és 90×60 cm méretben az Erdélyi Unitárius Egyház címerét.

A katolikus Beke István szívből jövő adománya a két címer a derzsi unitárius közösségnek. A művek hátlapján székely rovásírással olvasható az adományozó üzenete. (D. S. L.)



olvastató

Az unitáriusok öröksége

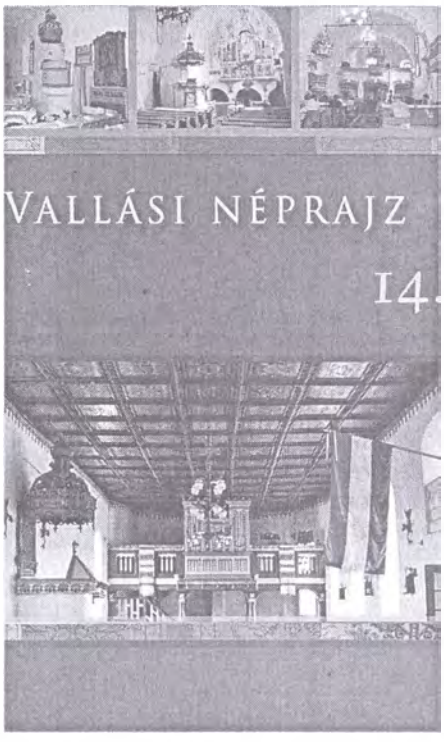
(Vallási Néprajz 14.)

Az Eötvös Loránd Tuományegyetem Folklore Tanszéke a budapesti Barca kiadóval közösen tavaly adta az érdeklődő olvasók kezébe a *Vallási Néprajz* című könyvsorozat 14. kötetét, amely unitárius érdekű tanulmányokat tartalmaz. A kötet maga is ezt a címet viseli: *Az unitáriusok öröksége.* A szerkesztő, Veres Emese-Gyöngyvér Simén Domokos emlékének ajánlja a könyvet.

Tizenegy szerző munkáját tartalmazza a kötet, unitárius és református (aktív és nyugalmazott) lelkészek, néprajzkutatók írásait. „Világszerte ez a legelső »unitá-

SZERZŐINK FIGYELMÉBE! AUGUSZTUSI LAPSZÁMUNKTÓL KEZDVE A KÖZLÉSRE SZÁNT ÍRÁSOK BEÉRKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJE AZ ELŐZŐ HÓNAP 20-A!

rius vallási néprajzi« tanulmánykötet – hívja fel figyelmünket a könyv úttörő voltára Voigt Vilmos, a neves néprajzkutató. – [...] Szinte kimeríthetetlen az unitárius vallási néprajz témaköre. Ugyanakkor – legalábbis Magyarországon – a gyülekezetek és a lelkészek kisebb száma miatt sokkal kevesebb ilyen tárgyú gyűjtésre vagy publikációra számíthatunk. Pedig igen gazdag az unitáriusok néphagyománya (amelyekhez, mint még kötetünk is



bizonyítja, akár a hiedelmek, babonák is oda tartoznak!). És minden idős egyháztag, egyházi vezető halálával pótolhatatlan veszteség éri nemcsak a gyülekezetet, hanem az egész magyar néprajztudományt is, hiszen legtöbbször hihetetlenül gazdag tudásukat senki sem jegyezte fel."

A kötet Pap Gy. László és Szász Béla írásaival elsőként Simén Domokost állítja az olvasó elé, majd a szépemlékű unitárius lelkész hat saját írása következik, amelyek szerre a csíksomlyói pünkösdi (katolikus) búcsút s annak eredetét, a homoródfürdői „unitárius búcsút", a bethlenszentmiklósi unitárius–református együttélés természetrajzát, a torockói sziklasírba-temetkezést, az ádámosi és küküllőszéplaki cigány-integrációt, majd pedig a múzeumalapító Molnár Istvánt és szellemi örökségét elevenítik meg.

„Az unitárius öröksége" felcímet hordozó tanulmány-tömb írásai: Kriza Ildikó: *Kriza János helye a magyar művelődésben*; Jakab Dénes: *Ősi hitvilágunk emlékei a népi hagyományokban és szokásokban*; Adorjáni Rudolf Károly: *Kisgyermek temetése Vámosgálfalván*; Pap Gy. László: *Fegyelmezés a bágyoni unitárius egyházközségben*; Balázsi László: *„Menjünk el mind Betlehembe..."*; Hála József: *Óévbúcsúztató és újévköszöntő népszokások a Nagy-Homoród menti falvakban*; Nyitrai Levente: *A kocsordi unitárius templom*. Ezután – mintegy függelékekként – Adorjáni Juliánna pipei unitárius népszokás-gyűjteménye olvasható (a tiszteletes asszony tanítóként a helybeli iskolás gyermekekkel együtt szedte össze ezeket), majd egy, az *Unitárius Naptár* 1942-es, 1944-es és 1949-es évfolyamaiból Léta Sándor által válogatott „unitárius humor-blokk".

A kötettel kapcsolatban érdeklődni lehet a lelkészi hivatalok többségében. (U.K.)



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *június 7., 28.*

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
május 20.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Június 21.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Május 24. (Pálffy Anna Mária)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Találkozás Imre bácsival

Imre bácsi nemrég költözött el. Nem maradt senkije a faluban. Csalódott eddigi gondozói miatt, így elköltözött a faluból.

1918-ban született. Volt már háborúban, szovjet fogságban. Hagyta el már felesége, míg harcolt; gyermeke, míg a földjein dolgozott. Egyedül maradt... most már az otthona is.

Beszélgetéseink során gyakran véltem felfedezni rajongását az otthona iránt. Egy részét ő építette, s amit nem, azt őseitől örökölte. Büszkeség töltötte el, amikor felfedeztük háza omló vakolata alatt az 1607-es bevésést: „Ez az Élet már akkor is létezett!"

Legutóbbi találkozásunkkor sóhajtotta el, hogy messze lakik.

Azóta sokat gondolkodom: mi az otthon?

Tér, amely nagyon közel áll az emberhez. Első kipillantásunkat a világ felé az otthonunk ablakából tesszük. Házára mutat az, akitől megkérdezzük, hogy honnan jött. Fészek, ahol világra jön a gyermek, ahol érlelődik az első közösség rendjéért érzett felelősség, a dolgok – ajtó, ablak, kanál – legfőbb titkainak megismerése, itt örül, szenved, innen tér végső nyugalomra. Az otthon falai védik az embert. Lehetővé teszik az életet és a felnőtté válást. Az otthonunkban otthon érezhetjük magunkat, önmagunkat adhatjuk. Józef Tischner szerint ez az érzés „az értelmes szabadság megtapasztalása". Itt nincs szabadosság, de a rabság gondolata az otthon falain kívül telepszik le. Házat építeni azt jelenti: otthonra lelni.

Hátha csak Imre bácsinak mondom: Magányban nem lehet otthont teremteni! Börtönét, celláját építi a magányos,

folytatás a 12. oldalon

Csáki Levente

Találkozás Imre bácsival

folytatás a 11. oldalról

esetleg rejtekhelyét, ahol meghúzódhat egy ideig.

1607-ben egy férfi és egy nő elültette a kölcsönösség gyümölcsfáját, mert az otthon a férfi és a nő közötti kölcsönösség gyümölcse. Sem a nőnek, sem a férfinak külön-külön nincs otthona, s mégis mindketten otthont ajánlanak egymásnak. Így nyer értelmet a kölcsönösség: valami olyant ajánlani a másiknak, ami úgy válik lehetségessé, ha mindketten együtt vannak. A nőből anya lesz, a férfiból apa. Ennek a kölcsönösségnek a gyümölcse lesz a gyermek. A gyermek ad értelmet az otthonnak. Üres az az otthon, ahol nincs gyermek!

Imre bácsi, bár elköltözött, kötődik otthonához. Szinte tapintható, amint túlnő tudatán. A kötődés mélységét bizonyítja. Amikor az ember távol kerül otthonától, akár el is veszíti azt, fájdalmában az otthonosság elvesztését érzi. Nem ismeretlen érzés, hiszen a szovjet fogság alatt is érezte. Otthonának sorsa saját sorsának része.

Emlékszik még arra, amikor úgy érezte, hogy asszonyát az Úr neki teremtette, s fordítva: *egymásnak teremtették őket!* A gyermek megszületésekor felébredt a hit, hogy itt, ebben a házban, a már a padláson porosodó bölcsőben, ebben a már öreg gyümölcsöskertben jött el számukra az ígéret földje. A földnek ez a darabkája, amely neki adatott, őérte van, általa nyert értelmet, Istentől van! Az ember afelé hajlik s ahhoz kötődik, ami az emberért van. Ebből merít életerőt. Imre bácsi bizton mondhatta, hogy idevalósi, ebből a házból származik.

Hosszasan majszoltuk a csendet, hálaadásnak napja, szeptember utolsó vasárnapja közelében. Arra gondoltunk, az otthonok egyszer elhalnak. Az élet logikája, hogy a gyerekek elköltöznek, saját otthont építenek. A jegyesek meghalnak, a kölcsönösség felbomlik: meghalnak az anyák, az apák. Meghalnak az otthonok.

Egy-egy legördülő könnycsepp tisztára mossa érzéseinket, tudatunkat, s ráébredünk arra, hogy az otthon csupán az otthon ígérete volt. Valami elkezdődött egykor, felcsendült valamiféle hang, felvillant valamiféle fény, de ez nem az volt, aminek igazából lennie kellett volna. Az otthonra lelést, úgy tűnik, magasabb mércével mérik, s észrevétlenül egy hosszú út áll előttünk Isten felé. A leélt idő homályos nyomot hagy a lélekben, egy másmilyen otthon eszméjét. Ez az eszme mindannyiunk lelkében megvan.

Betlehemtől a Golgotáig – 8.

Jézus történelmi személy volt. Korabeli híradások is igazolják ezt. Igaznak fogadhatjuk el azt is, hogy Betlehemben – vagy ahol megszületett – barmok melengették, hiszen abban az időben gyakori volt, hogy emberek és állatok egy fedél alatt éltek. Bizonyosnak tartom azt is, hogy világmegváltó gondolatokat hirdetett népének. És bizonyosnak tartom azt is, hogy keresztre feszítették azok, akiknek a világ úgy volt jó, ahogyan volt. Jézus útja, élete és sorsa elkerülhetetlenül vezetett Betlehemtől a Golgotára. Életregénye azonban nem ért véget a Koponyák hegyén. A hálás utódok szívében feltámadt.

Édesanyám álma, amelyet gyakran emlegetett, Sütő András édesanyjának álmait juttatják eszembe. Az ő édesanyja neki „könnyű álmot" ígért. Az a hitem, hogy ezt a könnyű álmot most, halálában álmodja isteni jutalomképpen, hogy mindazt, amivel Isten megbízta őt, maradéktalanul teljesítette életében.

Az én anyám nem könnyű álmot, hanem könnyű, úgymond' úri életet álmodott nekem – ahogyan ő mondta –, hogy ne kelljen „túrnom a földet". Ő nem tudta, hogy Mikszáth békáinak nem volt igazuk, amikor a *Különös házasság* legvégén ezt kuruttyolták: „Urrak a papok, urrak a papok." Urak csupán annyiban, ha az *úr* szó mögött a „műveltség" áll. De amennyiben mindennapi életére, s különösen feladatára és hivatására gondolunk, akkor – a szó legnemesebb értelmében – *szolga* a pap. Az Isten szolgája, a nép szolgája. Ennél nemesebb hivatás nincs! Csupán az a baj, hogy ez a szolgálat még Jézus szerint is – *iga*. Igaz, hogy ezt az igát gyönyörűségesnek és könnyűnek mondja életének abban a szakaszában, de azt hiszem, amikor háromszor esik térdre a kereszt alatt, akkor más volt a véleménye, bár arcul verve, leköpve és keresztre feszítve is imádkozott azokért, akik ezt tették vele.

Számomra is sok gyönyörűséget, lelki boldogságot hozott hivatásom betöltésének „igája". A tisztelet és szeretet, amellyel híveim nagy többsége viszonyult mindig hozzám, a szolgálataimat figyelő tekintettel követő szemek, a vidék népeinek sorsom iránti érdeklődése, tiszteletteljes köszöntése, a legnehezebb szolgálatokra való felkérése a község területén zajló nemzeti ünnepségek alkalmával, amely kéréseket soha vissza nem utasítottam, a legmagasabb központi szervekben és bizottságokban való részvételem – mindezek boldogsággal ajándékoztak meg, mert érezhettem, hogy népem és egyházam javát szolgálhatom.

Végezetül hadd szóljak ennek a szolgáló életnek a terheiről, nehézségeiről is. A legnagyobb teher az volt, amikor a kommunizmus idején az állami szervek s a rendszer emberei úgy néztek rám, mint a nép ellenségére. Úton-útfélen gyaláztak minket. Saját bőrömön tapasztalhattam mindezt. Az irántunk való gyűlöletüket az egész családdal, hitvestársammal és gyermekekkel egyaránt érezteték. Feleségemet – diplomás tanítónőt – saját édes bátyám mint tanfelügyelő Keresztúr rajonban nem merte kinevezni – mert amiképpen ő mondta –, a Párt úgy sem hagyná jóvá, s csak a maga baját gyűjtené meg. Egyik gyermekemet már az egyetemi titkárságon eltanácsolták, a másikon csak az írók és párttagok gyermekei érvényesülhettek – azokkal „már betelt a felvehetők" száma. Egy félévre a házasságunk után munkaszolgálatos katonának vittek, ahol a kulák gyermekek és papok mellett csak írástudatlanok és politikai bűnösök voltak. Hét hónap és egy hét idejére – amit kényszermunkán töltöttem – feleségemtől megvonták a csekély állami fizetést is, de ő vállalta így is a kadácsi papilakon való megmaradást és töretlen vendégszeretettel fogadta a beszolgáló lelkészeket és teológusokat.

A teológiai évek alatt nem egyszer hívtak a katonai sorozóbizottság elé. Egy alkalommal a bizottság egyik tisztje így szólt hozzám: „Miért mentél a Teológiára, húsz esztendő múlva minden templomot bezárunk, s te mehetsz a lapátra." Azóta közel háromszor húsz esztendő telt el, s az egyház ma is folytatja kétezer éves tevékenységét. Én pedig, bár az ő „jóvoltukból" valóban lapátra jutottam hét hónapra s egy hétre, aztán folytathattam hivatásomat, ha egykori rettegések között ugyan 1989-ig, de összesen 47 éven át.

A lelkészi szolgálat azonban a „demokráciában" sem tehermentes. Nagyon tévednek azok, akik azt gondolják és mondják, hogy a papok egy héten csak egy órát dolgoznak. De ha így lenne, akkor is megérdemelnék igen „bizonytalan" fizetésüket. Kétségtelen, hogy mennyiségében és minőségében a lelkészi teendők között nagy különbség van. Hogy közülük ki hogyan végzi munkáját, az attól függ, hogy papnak született-e, vagy papnak tanult. Hogy megélhetést, mesterséget vagy hivatást lát-e benne. Őrizze meg az Isten a mi egyházunkat az olyan lelkészektől, akik „tanul-

ják" a papságot, akik csak egy megélhetési lehetőséget látnak a lelkészi „foglalkozásban". És adjon minél többet olyanokból, akik papnak születnek, akik hivatással, teljes szívvel és lélekkel kívánják szolgálni Istent s általa a népet.

Immár negyedik éve nyugdíjas vagyok. De nem „nyugszom". Énekvezérként tovább szolgálok, míg Isten erőt ad nekem, vagy addig, míg a többség tiszteletét és megbecsülését érzem, míg valaki, egy új, helyembe nem léphet.

Kedves Olvasó! Végeredményben ezzel a nyolcrészes írással nem az volt a célom, hogy magamról szóljak. Csupán az és annyi, hogy leírjam: nagy általánosságban kiből lehet pap, azaz unitárius lelkész. Ha figyelmesen olvastad, rájöhettél arra, hogy azok a szülők nevelik és szánják papnak gyermeküket, akik tisztelik és nagyra értékelik saját lelkészüket és vallásukat, akik nem is álmodhatnak kincsekről és gazdagságról, akik megelégszenek azzal, hogy gyermekük tanul és mindenekelőtt tisztességes és becsületes ember legyen. Az ő szemükben ilyen ember elsősorban a közöttünk, mellettünk, velünk együtt élő, munkálkodó, jóságra és szeretetre nevelő ember – a *pap*.

Lőrinczi Károly

nők világa

Csak férfiaknak

Nincs nekem semmi bajom a férfiakkal. Elég, ha egy fokkal szebbek, mint az ördög, nekünk máris szépek. Soha nem kérjük számon tőlük, hogy kövérek-e vagy soványak, szőkék-e vagy barnák, kopaszok-e vagy dús a hajzatuk, szakállat viselnek-e vagy borotválkoznak, szőrösök-e vagy csupasz bőrűek, magasak-e vagy alacsonyak, zsenik-e vagy csak valamiben tehetségesek, apák-e vagy csak férjek – mi, nők egyszerűen szeretjük őket. Mert ők A Férfi a mi életünkben. Hogy aztán vannak férfiszépségek? Hát, Istenem, persze hogy vannak! De azt hiszem, ez minket különösen nem ejt zavarba. Akinek „kijut" egy férfiszépség, feltételezem, maga is nagyon szép lehet.

A gond szerintem akkor kezdődik, amikor egy férfi elrontja a férfiszépségét. Például megfesti a haját, szőrteleníti magát, megigazíttatja a szemöldökét, ékszereket visel – és még sorolhatnók. Mindez szerintem csak nekünk, nőknek „jár".

A férfi ne viseljen ékszereket, elég egy karóra vagy a jegygyűrűje! Az ékszerek csak minket, nőket öltöztetnek, no meg az önimádó sztárokat. De egy férfi ne legyen sztár! Egy férfi csak férfi legyen. Kár elvonni a nők figyelmét egy nyakba akasztott lánccal vagy egy öklömnyi nagyságú pecsétgyűrűvel. A nők pillantása már rég az ékszereken csüng, ahelyett, hogy a férfit nézné. A minap, őszintén mondom, majdnem elkacagtam magam, amikor egy férfiismerősömet megláttam az utcán. Őszülő haját barnára festette. Nem tűnt sem fiatalabbnak, sem szebbnek tőle. Lehet, hogy a feleségének igen, mi több, az is meglehet, hogy a felesége kérésére tette. Én soha nem tennék ilyet. Igaz, nincs is rá szükség. Hisz majdnem kopasz, őszülő halántékkal, enyhén pocakosan, sőt már a jegygyűrűje is szorítja, s az ötvenedik születésnapjára vett karórát sem hordja. Azt mondja, nincs is rá szüksége, hisz ismeri az idő múlását. (Nem úgy, mint némely más férfiak.)

Nincs nekem semmi bajom a férfiakkal. De nagyon szeretném, ha olvasnák a lapunkat.

BenŐ

Újdonság!

Az idén első alkalommal jelenik meg a *Nők Világa* füzet vakációs száma. Lapzárta: május 25-e. Előfizetőink júniusban megkapják a lapszámot. Hozzászólásokat, javaslatokat szívesen fogadunk a hátsó lapon feltüntetett címeken.

A jelenlegi példányszám mellett szabad árusításra kevés példány marad. Ezért ismételten kérjük az érdeklődőket, jövőre fizessenek elő! A szeptemberi konferenciától kezdődően várjuk a 2010. évre előfizetők jelentkezését.

az UNOSZ vezetősége

CSUCS találkozók Kolozsváron

Délelőtti órában az UNOSZ székhelyre sietek magamhoz venni iratokat. Fordul a kulcs a zárban, azaz fordulna, de hisz ez nyitva van. Ja igen, ma csütörtök van – kapok észbe. Ha csütörtök, akkor CSUCS találkozó. De nem politikai vagy más csúcsvezetők találkozásának helye az UNOSZ székhelye. Vidám női hangok keverednek, mint tavasszal hóolvadás után, mikor a megduzzadt erek a csobogó hegyi patakban olvadnak egybe. Ők a CSUCS, a Csütörtöki Unitárius Csoport, más néven klubtagok – a kolozsvári nőszövetség egyik csoportja –, akik minden csütörtökön találkoznak az UNOSZ székhelyén, körülülik a kerek asztalt, kézimunkáznak, beszélgetnek, véleményt cserélnek az őket foglalkoztató mindennapi gyakorlati kérdésekről, kulturális eseményekről, egyházi életről.

A „klubelnök", Szakács Ilona évi jelentésében így számol be a csoport tevékenységéről, a csütörtöki találkozókról: Ilyenkor mind a 10–12-en együtt és egyek vagyunk, igyekszünk bátorítani egymást. Részt veszünk egymás örömében vagy éppen bánatában. Ha már bánatot említek, szeretettel, tisztelettel emlékeztünk Pethő Tündére, halkszavú, szorgalmas, példaadó társunkra. Molnos Lajos költőnket idézve: „Mi nem lehetünk vele, de ő velünk van." Igyekszünk beteg, öreg embertársainkon segíteni. A segélyező csoport által összeállított harminc karácsonyi csomagot kézbesítettünk a tiszteletes úr segítségével, karácsonyi díszeket készítettünk. Öröm töltötte el a szívünket, mikor kiosztottuk a gyerekeknek szánt kis csomagokat. Fontos része volt a tevékenységünknek az egészségügyi tanácsadás, előtérbe helyezve a természetgyógyászatot. Kicseréljük tésztareceptjeinket. Fel-

folytatás a 14. oldalon

Asztalos Klára

CSUCS találkozók...

folytatás a 13. oldalról

köszöntjük egymást fontosabb ünnepek alkalmával, ilyenkor süteménnyel, teával kínáljuk egymást. Ahogy Krúdy Gyula mondta: „Az apróságokra jobban kell vigyázni, mint a nagy dolgokra, mert az ember élete apró dolgokból van összeállítva". Saját perselypénzünkből gazdálkodunk. Mi is hozzájárultunk hét idős tagtársunk ebédeltetéséhez. Az ülőpárnák megvételéhez is bepótoltunk. Mivel idősekről van szó, sétákat szerveztünk a Babeş-parkban, a Monostor környékén. Megpróbáltuk kiszínezni, megszépíteni napjainkat: „A legnehezebb mesterség, és a legnagyobb művészet: élni."

Az egyik pártoló tag, Szőcs Piroska így vélekedik: Csütörtök délelőtti találkozásaink önkéntesek, szívesen mondok véleményt róla. Már maga a jelenlét tükrözi azt a jóindulatú szándékot, hogy találkozni nagyon jó olyan, a tieddel hasonló helyzetűekkel, akik megértenek, ha kell, önzetlenül, minden érdek nélkül melletted állnak, segítenek, és te is segíthetsz. Soha semmilyen rosszindulatú megjegyzés nem hangzik el még a távollevőkről sem. Minden alkalommal előkerül akár egy szép vers, akár csak néhány elgondolkodtató mondatot tartalmazó írás, mely üdítően hat ránk... közben kézimunkázunk. És ami talán a legfontosabb: mindig érezzük körünkben a Jóisten szerető gondoskodásának jelenlétét.

Májusban történik

A legtöbb helyi nőszövetségben tavasszal évadot zárnak, leáll a rendszeres tevékenységek, összejövetelek sorozata, de az asszonyok nyáron is jelen vannak, amikor szükség van reájuk. Rendezvényeken, vendégfogadások alkalmával szolgálatot teljesítenek.

Évadzárásra elkészülnek az évi tevékenységi beszámolók, amelyeket a köri nőszövetségi találkozókon (közgyűléseken) ismertetnek ünnepi istentisztelettel, előadásokkal, műsorral, közebéddel egybekötve. A számadás elvégzése és a találkozás öröme erősíti a felelősségtudatot és az összetartozás érzését.

Íme az idei májusi rendezvények:

Május 9. – a Küküllő-köri Nőszövetség közgyűlése Bethlenszentmiklóson, előadást tartott Jakabházi Vera tanárnő *Öregedj tudatosan* címmel.

Május 16. – a Háromszék-Felsőfehér-köri Nőszövetség közgyűlése Sepsiszentkirályon, előadást tartott Orbán Erika lelkésznő *Lelki egészség* címmel.

Május 16. – a Székelyudvarhely-köri Nőszövetség közgyűlése Szentegyházán, előadást tartott Abrán Tünde *Tapasztalataim* címmel.

Május 17. – a Kolozs-Torda-köri Nőszövetség közgyűlése Bágyonban, előadást tartott Zsigmond Júlia Marosvásárhelyről *A nők lelki és anyagi gazdagsága* címmel.

Május 21–23. – az UNOSZ választmánya II. évnegyedi hagyományosan kihelyezett gyűlését tartotta Homoródkarácsonyfalván, melynek fő témája az UNOSZ stratégiájának felvázolása, ütemterv összeállítása és a kidolgozás beindítása műhelymunka keretében, Andrási Erika irányításával.

az UNOSZ vezetősége

Hírözön Segesvárról

Április 4-én megtartott ülésünk meghívottja Jakabházi Béla magyar szakos tanár volt, aki Reményik Sándorról és költészetéről tartott előadást. A sok-sok verssel és idézettel tarkított előadás után az elnöknő virággal és egy kis ajándékkal köszöntötte az előadót, majd közösen elénekeltük a tanár úr valamint a születésnapjukat e hónapban ünneplő asszonyok kedvelt egyházi énekeit.

Vass György pékmester ismét lisztet adományozott, így e hónapban sem maradtunk „munkanélküliek". Munkánk nyomán sikerült 238 kürtőskalácsot megsütnünk.

Húsvét nagyhetén 36 „nyuszi-csomagot" osztottunk ki az idős vagy súlyos keresztet cipelő egyháztagjainknak, egy-egy kis üdvözlő kártya kíséretében, amit a vallásórákra járó gyermekek készítettek. Ezenkívül egy rászorult család két gyermekének édességeket vásároltunk. „A jókedvű adakozót szereti az Isten."

A húsvét utáni héten négy tagunk önzetlen segítséget nyújtott a vallástábor megszervezésében és kivitelezésében. Ugyancsak ezen a héten fogadtuk a Homoródújfaluból érkezett 29 tagot számláló nőszövetségi küldöttséget, akiket szívélyesen megvendégeltünk.

Boldogan vettük tudomásul, hogy Istennek gondja van ránk, hisz munkánk után áldás szakadt ránk. Elértük április hónapban kitűzött céljainkat, elképzeléseinket. Örömmel és megelégedéssel imádkoztunk az angliai Urmstonban élő gyülekezet tagjaiért, akik pénzbeli támogatást nyújtottak nőszövetségünknek. „Az Istennek pedig legyen hála az ő kimondhatatlan ajándékáért." (2Kor 11,16)

B. E.

Nőszövetségi találkozók Bencédben

Csütörtök esténként nevetés, beszélgetés töltötte be gyülekezeti termünket, kis falunkból közel húsz nő jött el ezekre a találkozásokra. Úgy érzem, sikerült otthon hagyni a gondjainkat, nehézségeinket, talán még fájdalmainkat is, és nevető arccal ültünk le egymás mellé. A sok tennivalót hozó tavasz szakította félbe találkozásainkat, de öröm visszanézni az elmúlt időszakra és felidézni a kellemes estéket.

Vendégeket fogadtunk, akiktől előadásaik által sokat tanultunk. Nemes Annamária, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium zenetanára Bartók Béla életéről, munkásságáról tartott érdekes előadást, amelyet közös énekléssel zártunk.

Dr. Csáki Mária családorvos kérdések szinte végtelen sokaságára felelt igazi odaadással – bizony mindenféle betegségről kérdeztek a kedves asszonyok.

Március első hetében a nőszövetség tagjai segítettek be az imahétre érkező lelkészek megvendégelésébe, majd a szeretetvendégség megszervezésébe, ugyanakkor minden este verssel, énekekkel köszöntöttük a lelkészeket.

Március 12-én nőnapot tartottunk, amelyre meghívtuk Molnár Melinda újságírónőt, és csodaszép köszöntőkkel leptük meg egymást (és köszöntöttek engem a kedves asszonyaim, hiszen idén sem felejtkeztek el névnapomról és szép ajándékuk is nagyon megörvendeztetett). Cukrászsütemény, pezsgő, üdítő, tea jelezte: készültünk erre az estére. De *minden* találkozáskor házi sütemény, tea, forralt bor gazdagította a találkozásokat.

Decemberben meglátogattuk a lókodi Kiss Rozália Öregotthont, ezt megelőzően ifjaink segítségével számottevő zöldség- és pénzadomány gyűlt össze, ajándékcsomagokat is vásárolhattunk hát az időseknek. Lókodban Csáki Levente kénosi-lókodi lelkész várt és mutatta be az öregotthont.

Február 1-jén a firtosmartonosi nőszövetséget látogattuk meg, kedves, gazdag vendéglátásukat ezúttal is megköszönjük.

A nőszövetségi találkozókat záró utolsó csütörtök este László Piroska néni – jó szokásához híven – saját költeményével üdvözölte nőtársait. Ugyanakkor többen verssel köszöntötték egyéves kislányomat, és csaltak könnyet a szemembe akkor is, amikor ajándékukat átadva kislányom hangos felkiáltással, kacagással jelezte tetszését.

Makkai-Ilkei Ildikó

ifjúsági oldal

Egy fecske és egy tavasz

Van egy barátom, úgy nevezik: Fecske. Barna, hosszú haja van, kerek arca, és nyakába annyi minden van aggatva, hogy pocakját majdnem teljesen eltakarja a sok felszerelés. Kell neki a sok nyakbavaló hasznos eszköz, hiszen egy budapesti csapat vezére: a hajléktalanok elöljárója. Szociális munkás és színjátszócsoport-vezető, az *AHA színpad* rendezője.

Május elseje, a munka ünnepe alkalmából elmenekültem a sok tennivalóm elől a magyarországi Vasvárra egy amatőr színjátszó találkozóra, ott láttam viszont őket, az AHÁsokat, ahol immár 6. alkalommal léptek fel. Velük töltöttem két napot, azokkal a hajléktalanokkal, akik egy vállalkozó, merész ember jóvoltából közösségre, majdhogynem teljes értékű családra találtak, és van mondanivalójuk a világ felé. Lovik Károly *A néma bűn* című novellájának átdolgozásával, egyszerű, ám makulátlanul tiszta és őszinte játékukkal az idén azt üzenték a nézőknek, hogy vigyázzunk az ócska, bántó tréfákkal, mert bármikor elveszithetünk valakit, és rosszindulatú vagy csak felelőtlen tetteinkért önnön lelkünkön érezzük majd a nyomást, a kárt.

Érdekes volt e két nap alatt velük enni, inni, meghallgatni a 81 éves Józsi bácsi egészségére vonatkozó panaszait, vitatkozni a fiatalokkal politikáról, határokról, pénzről, népekről, megdöbbenni valaki képzelt vagy valós gyászán, hallgatni és kacagni vicceiket, végigülni a vasvári elhagyott, omladozó mozi avitt szagú épületében a próbákat, kellékeket keresni és szállítani, reflektorokat állítgatni, együtt ünnepelni. Sokat tanultam tőlük, sok minden elgondolkodtatott. Mit is jelent hajléktalannak lenni? Ezek az emberek egy hajléktalan szállóban élnek, nincs saját lakásuk, mégis van otthonuk: emberek, akik szeretik őket, akik segítenek a bajban, figyelemmel kísérik életük alakulását. Hány ember van a saját házában, aki magányos, és jóval kiszolgáltatottabb náluk? Hányan nem érzik otthonosan magukat ott, ahol élnek, ahol laknak, s visszakívánkoznak talán a szülőföldre, mindenképpen *szerető* emberek közé.

Valahol hajléktalannak és hontalannak képzelem az örökké nyugtalan, de lázadni már képtelen embert is, aki nem békél meg sorsával, a világ alakulásával, nem találja munkahelyét, élettársát, életcélját, bolyong és vergődik, mert ebben az életben nincs számára biztonságot nyújtó hajlék.

Fecske egy asztal mellett így beszélt egyikükhöz: „A könyvnek kívülről csak két lapja van, két vastag fedőlapja, de ha kinyitod, akkor sok száz lap van benne, és mindegyik másról szól." Milyen egyszerű és tökéletes példa. Egy hétköznapi tárgyon keresztül – amelyet mindenki ismer, amelyről mindent tudunk – felvillantani az emberi személyiség összetettségét. Olyan, mint egy könyv: kívülről egyszerű, könnyen leírható, könnyen elítélhető, viszont ha kinyitjuk, belülről száz meg száz érdekes és változatos oldala van. Csak ki kell nyitni, és az elő(bbi)ítélet máris hamisnak bizonyul a kibomló élethelyzetek sodrása, az emberi kapcsolatok sokrétűsége által, és feltárul az egyén hibákon átvergődő szeretni való szépsége, egyedisége. Egy könyv példáján át is meg lehet idézni a végtelent, reménysugarat lehet fakasztani egy zárkózott ember magányában. Kaput lehet nyitni másokban, ha magunk is nyitott lelkülettel éljük meg a jelent.

Azt mondja a közmondás: *Egy fecske nem csinál tavaszt*. Dehogynem! Egy fecske is tavaszt hozhat. Az az Erő vezeti, amely a világot forgatja évmilliókon át, amely légáramot ad szárnyai alá, és a fecske tudja, hogy a tavasz eljön, a tavasz vele jön az otthonába. A fecskében benne van a tavasz, az otthoni melegség hite, a jövőbe vetett megelőlegezett bizalom, a *zöld* reménye és ígérete. Ez mindegyik fecskében él egytől egyig. Egyenként hozzák el, és mi is egyenként hozzuk el a szeretet, a szerelem, az újrakezdés, a lendület, a rügyezés, virágzás és életigenlés évszakát.

Kocsis Tünde

Idő-járás

Az idő távolság. Az idő elválaszt, szétfeszít és kívül rekeszt. Az idő találkozás. Beláthatatlan vidékekkel és időtlen álmokkal.

Az idő sors. Szorít, mint a betöretlen cipő.

Az idő sürget és hajt. Elszáll a fejünk felett, nehéz a lépést tartani vele, mert általános az a tudat, hogy földhöz- (és nem éghez-) ragadtak vagyunk.

Az idő eljár mellettünk és közöttünk, mint az időjárás hozta szél és eső. Az idő mindent magába szippant, mint egy fekete lyuk. Elfelejtet szerelmeket, barátságokat (legalábbis ebben egyeztünk ki magunkkal). Gyógyító, mint a mézes citrom a torokfájásra.

Mindennek eljön az ideje! – nyugtatjuk magunkat, ha ezúttal még(sem) jöttek össze a dolgok. Belefészkeljük magunkat a kényelmesre kitömött napokba, és megkönnyebbülve bízzuk magunkat azt a sok mindent precízen elhozó időre. Elnyúlunk a fűben várni rájuk! Megfogadtuk, nem gondolunk a mindenekre, de a derűs tavaszi délutánok annyira csábítóak! Morfondírozunk rajtuk mint vásárfiára várók. Ha nem lesz szíves pogácsa, lesz aranyszalag, ha nem lesz az, akkor marad a madárlátta kenyér. Ez már csak így van. Mindig lelőjük a poént!

Demény Enikő

Vallástábor Segesváron

„Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek: de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent is, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem." (2Kor 11,16)

A két évvel ezelőtt történt események ismét megismétlődtek. A huszonnyolc kiküldött kérdőívre kilencen még válaszra sem méltattak. Pedig csupa négy kérdés volt a kedves Szülőkhöz. Mint például: hajlandó lenne-e a gyermekét elküldeni a vallástáborba, hogy hajlandó lenne-e valamilyen segítséget felajánlani – pénz, idő, erő, türelem –, hogy ellenőrizné-e a gyermekét, megfelelően felkészült-e a műsorra? Kikérdezné-e gyermekét a látottakról, hallottakról? Aztán a kérdőív alján két aláírás és az egyházközség pecsétje. Szóval mi „megadtuk a módját".

Történt ugyanis, hogy az angliai Urmstonban élő testvérgyülekezet pénzbeli segítséget küldött nőszövetségünknek, amelynek egy részét felajánlottuk a vallástábor megszervezéséhez. Sok mindent vállaltunk. A lelkészekkel közösen megbeszéltük a témát, amiről beszélni szeretnének a gyermekeknek (Zsolt 119,34, Lk 10,29–37, Gal 6,2). Két tanítónővel terveztük, egyeztettük a foglalkozások időpontjait. Megszólítottam az egylet tagjait, akik közül ketten is szívesen jelentkeztek. Nőszövetségünk tagjainak jelentkezését vártam, akik konyhai teendőket vállalnának és persze a kedves Szülők hajlandóságára is számítottam. A helybéli lelkész szívesen elvállalta a fehéregyházi gyermekek szállítását, gyermekemet pedig, aki történetesen ez idő alatt itthon vakációzott, kineveztem beszerzőnek: kenyér, víz... és még ki tudja, mi minden kell egy ilyen rendezvényre. A mindenes szerepét pedig kiosztottam magamnak. És elkezdődött. Még a jó Isten is úgy akarta, hogy jó időnk legyen. Az istentisztelet után szinte minden percet a szabadban töltöttünk, együtt: a lelkészek, a gyermekek, a tanítónők, az egyletesek. „Gyermekednek szája..." énekeltük, és be nem állt a szánk. Volt rajzfilm a tízparancsolatról, kérdések a Kis-Bibliából, imádságok, gyermekjátékok, kézmosás, asztali áldás. Az a 15–18 gyermek, akik április 15-e és 17-e között nem sajnálták tavaszi vakációjuk drága idejét erre áldozni, azok lélekben meggazdagodva, igazi kincseket vihettek haza.



„Ímé harmadízben is kész vagyok hozzátok menni, és nem leszek terhetekre, mert nem azt keresem a mi a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek." (2Kor 12,14) – és kérlek, nekem bocsássatok meg, mert „Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem." (2Kor 11,30)

Benedek Enikő

Lengyel tapasztalatok

Kedves olvasó! Ha megengeded, leülnék egy kicsikét ide, melléd. Mesélnivalóm van. Van egy történetem, nem is akármilyen. Olyan, amihez hasonlót nagyataták szoktak ropogó tűz mellett az unokáknak elmondani, és amilyent nagymamák öltenek a varrottasokba mesélés közben. Egy utazásról szól és arról, hogy ez mit jelentett azok számára, akik végigjárták. De ahhoz, hogy mindezt igazán megérthesd, járd végig Te magad is! Elkísérlek. Indulhatunk. A cél Lengyelország. Az útitársaid a teológiai hallgatók és tanáraik. Nézd, hogy nyeli szaporán az út csíkjait a kisbusz, amiben utazol! Halld, ahogy a jókedv cseng az utastérben!

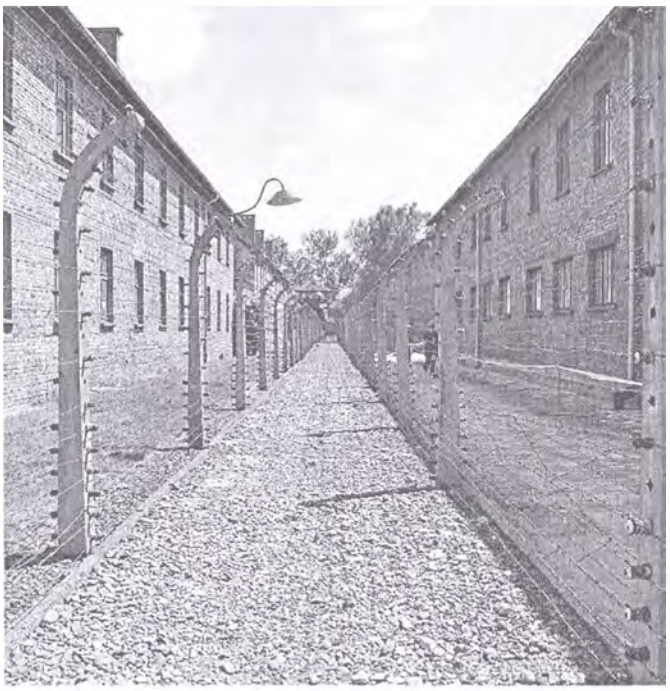
Csütörtökön késő este érkezünk meg Krakkóba. A város, mint szemérmetes leányka, az éjszakába takarózik, s még nem látni szépségét. Ezért hát elgémberedett tagokkal az ágyba dőlsz, az igazi utazás csak holnap kezdődik. Pihenj!

A reggeli ébredés nem olyan, mint általában. Nem ébredünk zsörtölődve, ma nem munka vár ránk, s jókedvvel indulunk még akkor is, ha a hely, ami felé tartunk, nem túl vidám. A mai első utunk ugyanis Auschwitz fele vezet. A bejárat felett ott éktelenkedik fekete fémbe formázva az oly jól ismert felirat: *Arbeit macht frei*. De ez a hely nem erről szól, nem munkáról, nem szabadságról, és semmi esetre sem az életről. Tudom, Neked sem nehéz elképzelni a barakkok hosszú sorát, a szögesdrót-kerítéseket, a halomra gyűjtött elnyűtt cipőket, a megtört testeket és életeket ábrázoló fényképek sokaságát... S furcsa módon, a hely napfényben fürdik, s a nyárfákat szelíden ringatja a szél. Milyen ellentmondás!



Madárrajzás Krakkó belvárosában

Menjünk tovább: a következő helység Birkenau. A tér belátathatatlan. Fából készült barakkok hosszú sora, a krematórium romhalmaza, családi fényképekkel telt falak, amelyek a foglyok múltjáról beszélnek, az életről, amit az elhurcoltatás tört de-





Szögesdrótok és barakkok között Auschwitzban

rékba – ez a kép fogad. De nézd a síneket, amelyek útvonala itt szakad meg, s tudatja az utazóval, hogy nincs következő állomás, s képzeld oda a vonatokat is, amelyekre nem váltottak visszafele jegyet. A tömör csend pedig, amit a hely magára öltött, több volt minden emlékoszlopnál, a tökéletes tisztelgés az áldozatok előtt. Tudom, Te sem maradsz szívesen egy olyan helyen, ahol minden a szenvedésről beszél. Hagyjuk hát magunk mögött ezt a térséget, s menjünk át Wieliczkába.

Sóbányába szállunk alá, jó mélyre. Ez komoran hangzik, tudom, hiszen valahogyan mindig negatív érzet társul a föld mélységéhez. Ez azonban egy olyan hely, ami határozottan szétoszlatja ezt az elképzelést. Rengeteg lépcsőt, kanyargós alagutakat járunk most végig, de a levegő tisztasága erőt ad a gyalogláshoz. Jókedvünk van, az idegenvezetőnk nyomán bátran haladunk, s szinte érthetetlen, hogy régen, a ki nem világított folyosókon hogyan találtak célba a munkások. Hatalmas termekbe lépünk, fejünk fölött sóból készült csillárok világítanak, bábuk és szobrok emlékeztetnek azokra, akik előttünk jártak – munkások és látogatók. De mindez szinte eltörpül ama terem mellett, amelybe most lépünk: a 67 évig készített, faragott óriási föld alatti csodába, a templomba. Álljunk itt meg egy kicsit, olyan szép ez a hely! A falakba Jézus életének állomásait faragták, és ámulatba ejtő, ahogy ezek a történetek a durva sóban életre kelnek. Énekelünk egyet, s meglepődünk, hogy milyen tisztán cseng a hangunk! Az utolsó kápolnához érkezünk, s utunk lassan a liftekhez vezet. Időközben kint besötétedett. Vacsorázzunk egyet, aztán meg pihenjünk egy nagyot! A holnapi napot Krakkóban töltjük, kell az erő.

Természetesen nem alszunk sokat, kiránduláskor ez nem szokás. Gyorsan kocsiba ülünk, s berobogunk Krakkó főterére. Könnyed a levegő, a sétálóutcákon rengetegen vannak. De senki sem rohan, s a zaj sem zavaró. Sok turista hintóból csodálja a várost, a lovak patkója vidáman kopog a macskaköveken. Szoboremberek állnak mozdulatlanul az utak szélén, a galambok reptükben meglegyintik hajad, s tenyeredből esznek, ha morzsát nyújtasz feléjük. Az ódon épületek, a múlt szemtanúi, büszkén tűrik a rengeteg látogató csodálkozó tekintetét. A lágy szellő vattacukor-foszlányokat kap a hátára. A toronyból kürtszó hallszik, s érces hangja hirtelen megszakad. Így emlékezik még mindig a város a derék őrre, ki egy éjszaka kürtszóval riasztotta a lakókat. Szólt, harsogott a kürtszó, míg csak egy nyílvessző keresztül nem fúrta az őr torkát. Mi énekelni kezdünk, s táncra perdülünk. Mezőségit járunk. Körénk gyűlnek, s szédítő forgásunkat csodálják…

Kedves Olvasó! Meg kell vallanom, nem vagyok jó idegenvezető, s úgy érzem, mesélő sem. Látod, próbálkozom, de alig sikerül leírnom mindazt, amit láttunk, éreztünk – úgy, hogy azt Te is lásd, érezd. Látnod kéne a városokat, a helyeket, hogy megértsd csodálatunk, meg kellene kóstolnod az itthonról csomagolt házi kenyeret, hogy megérezd annak igazi ízét. Velünk kellene táncolnod és énekelned a tereken, hogy megteljen a Te lelked is könnyedséggel. Le kellene ereszkedned a sóbánya mélyébe, s megpihenned a Tátra tetején, hogy csordultig teljen a Te lelked is szépséggel. Hátad mögött kellene hagynod mindezt, hogy hiányozzon, azzal együtt, aki ott voltál. Így csak remélni tudom, hogy útitársunknak érezted magad, s hogy át tudtuk adni egy apró foszlányát mindannak, amit megéltünk, mindannak, ami egy parányit emberebbé tett mindannyiunkat.

Fülöp Júlia

Rögtönzött utcazenélés a történelmi Krakkóban



Köszönetünket fejezzük ki az Erdélyi Unitárius Egyháznak, illetve azon egyházközségeknek (Torockószentgyörgy, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr, Szentábrahám, Gagy, Aranyosrákos, Marosvásárhely, Ürmös, Sepsiszentgyörgy, Olthévíz, Torda, Bágyon, Magyarszovát, Székelyderzs, Erdőszentgyörgy, Szováta, Csokfalva, Fiatfalva), valamint magánszemélyeknek (Bálint Benczédi Ferenc püspök, Abrán Tünde, Demeter Dezső, Fóris Oszkár, Kelemen Sándor, Rétyi Ödön), akik anyagilag hozzájárultak e tanulmányi út létrejöttéhez. A gondviselő Isten áldását kérjük mindannyiuk életére!

Az unitárius teológiai hallgatók közössége

Szemétgyűjtési nap a Nagy-Homoród mentén

„A Föld nem a miénk, unokáinktól kaptuk kölcsön"



Az oszi értesített minket: Simó Sándor esperes, „a mi pap bácsink " április 25-ére szemétgyűjtési akciót szervez a Nagy-Homoród menti utakon. Ismét részt vesznek a Homoród menti iskolák diákjai és tanárai, a polgármesteri hivatalok képviselői és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet néhány tagja. Brassó megyét a Homoród mentéről mi képviseltük.

Miután kifüggesztettük az akciót hirdető plakátokat, felhívásokat, bepakoltunk a hátizsákokba. Nagyon örültünk, alig vártuk a szombat reggelt, hogy végre elinduljunk, ugyanis tudomásunkra jutott, hogy a nagy munka után szalonnasütés is ígérkezik.

Diáktársaim az osztályfőnökökkel Darócról indultak, Jánosfalván bevártuk őket, majd fölfele haladva csatlakoztunk a többi csoporthoz. Jókedvünket csak a sok eldobált szemét zavarta. Bár ezeket az útszakaszokat minden évben rendszeresen megtakarítjuk, még mindig sok a szemét. A zsákok hamar megteltek az utak szélén. Mégis vigasztaló volt számomra, hogy ezeket a hulladékokat biztosan nem mi, a diáktársaim dobáltuk el! És ha majd felnő a mi kis nemzedékünk, akkor tisztább lesz környezetünk, mert vigyázni fogunk rá, már tudatosan.

Feltöltődve zártuk a napot: a szalonnasütés remekül sikerült, és megfogadtuk, hogy a szeméttel, a szennyeződéssel vívott harcot sohasem fogjuk feladni.

Márkos Szilvia 13 éves

Beteg gyermekek meglátogatása

„Jól csak a szívével lát az ember. Ami lényeges, az a szemnek láthatatlan." (Antoine de Saint-Exupéry)

A fenti idézet olvasható a gyerekeknek készített „gyógyulj meg"-üdvözlőkártyákon. Ez az elgondolkodtató sor tevékenységünk jelszava lett.

Március 21. után április 25-én került sor az idei tanévben másodszor a kórházlátogatásra. Egy lelkes csapat számára immár hagyománnyá vált a beteg gyerekek meglátogatása Kolozsváron. Gondoljunk csak bele abba, hogy egy felnőttnek is milyen nehéz a betegséget elviselni – s még ennél is nehezebb egy, az élete tavaszán járó gyermeknek, fiatalnak. Tevékenységünk célja pár vidám órát vinni a gyerekek egyhangú kórházi napjaiba. Jelenlétünkkel próbálunk csodát tenni, hiszen mosolyt varázsolni egy beteg gyermek arcára – csodát jelent. Beszélgetünk, rajzolunk, festünk, játszunk velük. A lelkes fogadtatás, az együttlét öröme, a bohóc trükkjei, a mosolyok, a hálás tekintetek, az a kimondhatatlan – csak szívvel látható – érzés, amelyet csak az ért meg, aki egyszer is velünk tartott – mindmind olyan tényezők, amelyek széppé, feledhetetlenné teszik az együttlétet.

Tevékenységünket a jövőben gyakoribbá szeretnénk tenni, és havonta legalább kétszer ellátogatnánk a gyerekekhez. Sikerünk egyetlen mércéje a boldoggá tett gyermekek száma, amelyet a közeljövőben növelni próbálunk. *(Popa Ilona)*

Versben lázadó fiatal értékek

Egy kézzel festett óriásvászon fogadta azokat, akik beléptek a János Zsigmond Unitárius Kollégium előcsarnokába április 24-én, amelynek szembetűnő vérvörös téglafal-romjai a IX. Atlantisz harangoz országos versmondó vetélkedő idei motívumát jelezték: Rab vagy, amíg a szíved lázad – egyediség, másság, ellenállás és lázadás a versben. A kollégium és a Phoenix Könyvház által közösen szervezett vetélkedőre idén az ország több régiójából közel 30 versenyző érkezett, akik két kategóriában bizonyíthatták versmondó tehetségüket. Az ünnepélyes megnyitón Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök, valamint Szilágyi Mátyás főkonzul köszöntői egyaránt hangsúlyozták a tisztán csengő magyar szó fontosságát, amelyet napjainkban igazából a versmondás szeretete és ereje adhat meg. A megnyitót a kollégium Péterffy Gyula énekkarának fellépése tette ünnepibbé, Majó Julianna karnagy vezetésével.

A szombat délelőtt zajló verseny Lászlóffy Aladárra való emlékezéssel indult, Rekita Rozália színművész, a zsűri elnöke tolmácsolta a nemrég elhunyt költő egyik versét. A díjkiosztásra is maradt zsűri által szavalt ajándék: Jancsó Miklós színművész egy Szabédi László verssel indította a szakmai kiértékelőt, amelyen Kófity Annamária zsűritag, másodéves színi hallgató értékelője is elhangzott. A díjazottak idén is két kategóriában vehették át a Simon Kamill kisdiák által példaértékűen felajánlott ezüstserlegeket, és a Magyari Eszter, Pop Ioana (zsűritag – Phoenix társtulajdonos), Balázs Ernő, valamint számtalan magánszemély és erdélyi könyvkiadó értékes jutalmait. Díjazottak a IX–X. osztályosok kategóriájában: I. díj: Bordi Eszter (Marosvásárhely, Bolyai Farkas Elméleti Líceum); II. díj: Bokor Csongor (Baróti Szabó Dávid Elméleti Líceum); III. díj: Sándor Zsuzsa (János Zsigmond Unitárius Kollégium). A XI–XII. osztályosok kategóriájában: I díj: Popa Tímea (János Zsigmond Unitárius Kollégium), II díj: Csengeri Boglárka (Nagyvárad, Ady Endre Elméleti Líceum), III. díj: Madaras Beáta (Szováta, Domokos Kázmér Iskolaközpont).

Dicséretek: Győri Réka és Kádár Noémi (Székelykeresztúr, Orbán Balázs Gimnázium), Popa Anna (János Zsigmond Unitárius Kollégium), Udvari Tímea (Báthory István Elméleti Líceum).

A vermondás maratoni órái mellett került idő sajátos hangulatú gyertyafényes ismerkedésre, kötetlen módon zajló gitárestre, valamint a rendezvény végén a lázadás tematikájához igazodó rockzenei nagykoncertre a kollégium udvarán: a Wisper Blast, Syrinx és a Klus zenekarok részvételével.

S. K.

Forrás: *Szabadság*

Kedves fiatal Barátaink!

A májusi „gyermekoldal" e hónapban érdekes ismereteket kínál, de feladványok nélkül, hiszen a múlt lapszámban közölt rejtvényeink megfejtéseit június 1-jéig beküldve máris az összesítő értékelést olvashatjátok – a következő lapszámban. A neveket, különleges fogalmakat nem talányokban rejtettük tehát el, inkább szórakoztató, ismeretterjesztő célból írtuk. Jó lazítást, fogadjátok szeretettel!

Tudtátok-e, hogy a **május** hónapnév eredete két, majdnem hasonlóan leírható női névből és egy római istenség melléknevéből *közösen* származik: Az már csak természetes, hogy a két női név is két női istenséghez kapcsolódik! A görög *Maia* istennőhöz, Hermész anyjához, és a római *Majához*, Vulcanus isten feleségéhez. A görög név jelentése: anyóka, dajka, míg a római Maja tavaszi termékenységet, fiatal nőt jelent. Mindezek mellett, hogy a rómaiak Jupiter istenüket – tulajdonképpen főistenüket – különleges tiszteletben részesítsék, a „hatalmas, nagy isten" melléknévvel illeték, s így alakult ki a „nagy" szó (*magnus*) fokozásából a *Deus maius*. Aztán a Julianus-féle naptárreform idején amiként a márciust Marsnak, az áprilist Vénusznak, úgy a májust Jupiternek szentelték, s így e hónapot elnevezték *mensis Maius*nak.

Tudtátok-e, hogy már a régi időkben is volt **majális**?

A majális vallási szertartásból ered. A rómaiak május elsején ünnepélyes körmenetet tartottak, majd utána egy vemhes emsét (várandós anyakocát) áldoztak Maja, a fiatal tavaszistennő tiszteletére. Majálisnak kezdetben épp ezt a feláldozott emsét nevezték. A hosszú tél után olyan nagy volt a végre megért természet újjászületése feletti öröm, hogy ezen a napon tilos volt dolgozni. Így lett május elseje pihenőnap és örömünnep, amit a modern korban a munkásmozgalom is „elsajátított".

Bizonyára hallottatok a **májuskirálynő**ről és **májusfá**ról is.

A görög Maia-„anyókaistennő" és a római Maja-tavaszistennő között komoly harc folyik! Nem más ez, mint a tél után visszatérő hideg és a megújuló tavaszi meleg küzdelme, amely a tavasz diadalmas győzelmével végződik. A római mitológia szerint persze a tavasz győzelme nem „hivatalból" és korántsem könnyen történik. Gonosz, vén boszorkányok üldözik a szép, fiatal szűzlányt, akit aztán megment egy ügyes legény, hogy májuskirálynővé koronázhassa. A régi idők tanúsága szerint annak a legénynek jut ki e dicsőség, és lesz párja a májuskirálynőnek, aki a piactéren erre az alkalomra egy földbe ásott, magas, friss, zöld levelű fára felmászik és a tetejéről a hímes kendőt le tudja venni.

Bizonyára felismertétek a *májusi zöldág* ősét az előbbi történetben!

Mivel a májusfa a kereszténység előtti korra vezethető vissza és termékenységi jellege volt, a keresztény egyház is megalkotta a maga magyarázatát hívei számára. Eszerint egykor a pogányok elhatározták, hogy május elsejének hajnalán meggyilkolják Jakab apostolt. Hogy a gyilkosok később megtalálják a házát, a felbujtók egy zöld ágat helyeztek eléje. Igen ám, de reggelre csoda történt: mindenik ház ajtaja előtt zöld ág díszelgett! Így menekült meg Jakab apostol. Az esemény emlékét azóta is őrzi a május elsejei zöldág állítása. Ezt *jakabfá*nak, máshol *májusfá*nak nevezik.

Ma már ez az esemény más megfontolásból zajlik. Az „eredeti", tavasz fölötti örömre, illetve a hajdani termékenységi rítusra (vallási szertartásra) utal. Amiként tudjuk: falvakon május elsején fiatal legények állítják a fát annak a lánynak a kapuja vagy háza elé, aki kedves a szívüknek. A kiválasztott lánynak még éjjeli zene is járt. Ha a lánynak is tetszett a legény, akkor a zenét gyertyagyújtással fogadta, másnap pedig hímzett zsebkendővel is megajándékozta, amit a legény büszkén a zsebére tűzve viselt a május elsejei bálon.

Május hónapot továbbá **pünkösd havá**nak is nevezik, hiszen ekkor kerül sor, a húsvétot követő 50. napon pünkösd ünnepére. Sok szép szokás alakult ki ez ünneppel kapcsolatosan, amelyeknél mind jól megfigyelhetjük a hajdani „termékenységi" szertartásoknak a keresztény hittel való összefonódását. Így ölt testet a római Maja tavaszistennő a *pünkösdi királyné* alakjában, s alakul ki a pünkösdi királynéjárás. De ahol királyné van, ott bizony királyt is lehet találni, s így van *pünkösdi király* is, sőt három napra szóló *pünkösdi királyság* is. Sajnos már egyre kevesebb helyen gyakorolják ezeket a szép, örömmel teli, népünnepélyszámba menő, valóban ősi múltra visszatekintő szokásokat.

Májusban nyílik a **nárcisz**. Nevét az ógörög *narkaó* szóból kapta, ami megmerevedést és kábulást egyaránt jelent. Nem véletlen tehát, hogy ugyanez a görög szó rejlik a *narkózis*ban is. De mi lehet a kapcsolat e különös jelentés és egy virág között? Egy görög legenda szerint Narkisszosz egy büszke legény volt, aki kevélyen visszautasította a szépséges Ekho nimfa közeledését. Ezért az istenek megbüntették a kevély legényt azzal, hogy a patak vizében visszatükröződő saját képmásába szeressen belé. Narkisszosz emiatt sokat szenvedett, míg végül meghalt. Hamvaiból sarjadt volna ki az emlékét őrző tavaszi virág, a nárcisz, amely nagyon erős illó anyagot tartalmaz, annyira, hogy ha zárt helyiségben nagyobb csokrot teszünk, könnyen fejfájást, szédülést okozhat. E szép tavaszi virágot Erdélyben sokfelé *havadi*nak is nevezik.

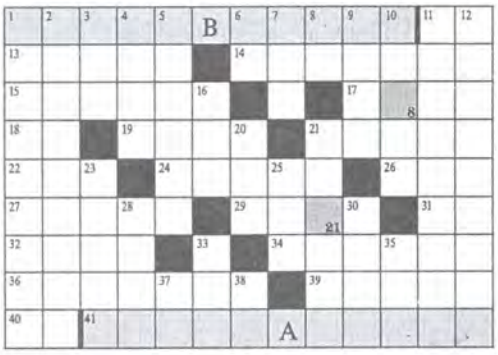
Május hónaphoz sok híres személyiség neve kötődik: unitárius egyházunk számon tartja – többek között –, hogy **1799. május 3**-án Nagyajtán született *Kovács István*, az erdélyi magyar tudományos történetírás úttörője. **1813. május 30**-án Nyárádgálfalván született *Szentiváni Mihály* költő, író, politikus, lapszerkesztő. Szülőfalujában, az iskola előtt áll a mellszobra.

Bizonyára kevesen tudjátok, hogy a távoli Afrika keleti partjainál található az a csodálatos sziget, Madagaszkár, amelynek magyar királya is volt. *Benyovszky Móric Ágost* grófról, a kalandos életű magyar utazóról van szó, aki a lengyel szabadságharc hőseként került a cári csapatok fogságába. Miután megszökött szibériai száműzetéséből – éppen a kormányzó leányával együtt –, behajózta a Behring-tengert, megjárta Formosát, majd Madagaszkáron kötött ki. Itt emberséges bánásmódjának köszönhetően megszerettette magát a bennszülöttekkel, akik királyul választották. Mivel a hatalmas sziget francia gyarmat volt, megszervezte a felszabadító harcot, és a bennszülöttek élén küzdött Madagaszkár felszabadításáért. A küzdelme során 1786. május 23-án halálos sebet kapott. Érdemes elolvasni naplójából elénk táruló, roppant izgalmas élettörténetét, amelyet Jókai Mór is közzétett 1888-ban.

Kívánunk kellemes időtöltést! Sok szeretettel
Fekete Levente Nagyajtáról

Híres unitáriusok – 5

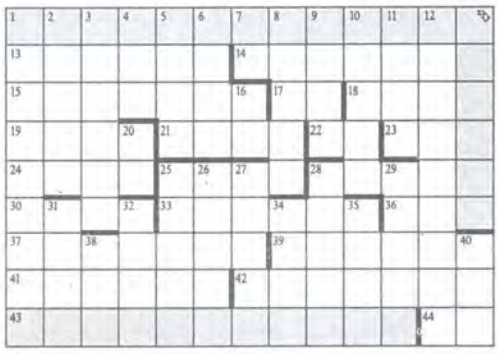
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Az amerikai Vöröskereszt megalapítója, több elméleti munka szerzője (1821–1912).** 11. Félzsák! 13. Égéstermék. 14. Babosra fest. 15. Hivatalos akta. 17. Ha tanul, ökör lesz belőle. 18. Molibdén vegyjele. 19. Vörösmarty kiseposza. 21. Hegy a Szinai-félszigeten. 22. Lamartine verse. 24. Rahmanyinov operája. 26. Bizonyos ideje. 27. A fa belső része. 29. Vulkáni kőzet. 31. Rangjelző. 32. Tüzet szüntető. 34. Argentínai folyó. 36. Világítás kikapcsolása. 39. Távolkeleti szigetállam. 40. Opus, röviden. **41. Kortárs amerikai író, a tudományos-fantasztikus irodalom egyik legjelesebb képviselője.**

Függőleges: 1. Bőröndbe pakoló. 2. Városnegyed. 3. Negyven rabló „babája". 4. ... avis, ritka madár, latinul. 5. Erős szándék. 6. Associated Press, röviden. 7. Költői napszak. 8. A múlt idő jele. 9. Férfinév. 10. Hajat vágó. 11. Éneket oktató pedagógus. 12. Egyfajta szolgáló volt a főúri családoknál. 16. Taszít. 20. New York operája, bizalmasan. 21. Fehér színű madár. 23. Lóbíztató. 25. Forgástest. 28. Francia naturalista író volt (Émile). 30. Sémi nép. 33. Marionett. 35. Az egyik szülő, becézve. 37. Kettős mássalhangzó. 38. Üres sor!

Jó példa



Két vénlány hátramegy a tyúkudvarra, ahol azt látja, hogy a kakas kergeti az egyik tyúkot. A tyúk kiszalad a a kerítés alatt az utcára, egy arra járó autó meg azonnal elüti. Megszólal az egyik vénlány:

– ...! *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Szónok. 14. Tisztes, idős hölgy. 15. Szókimondó, becsületes. 17. E nap. 18. Nagy kazah tó. 19. Oxigén módosulat. 21. München folyója. 22. A szélein dörög! 23. Lenti helyre. 24. Kikötőgát. 25. Szlovákiai folyó. 28. Idegen férfinév. 30. Nehéz fém. 33. Van ilyen medve is. 36. Ezen a helyen. 37. Lapos szánkó. 39. Aktív, eleven. 41. Szaporodási forma. 42. Érzékiség. **43. A poén befejező része.** 44. Ókori római pénz volt.

Függőleges: 1. Mozdony. 2. Ellenértéket megállapító. 3. Raktározó. 4. Bizonyos ideje. 5. Orvos, bizalmasan. 6. Betűvetés. 7. Newton és méter. 8. Éléstár. 9. Odanyújt. 10. Portugáliai város. 11. Adriai szél. 12. Az elemzés tana. 16. Nátrium vegyjele. 20. Angol tagadás. 25. Toldalékkal ellátott. 26. Húros fegyverrel versenyző sportoló. 27. Francia festő volt. 28. ... vet, csomót köt. 29. Ritka női név. 31. ... tesz, becsap. 32. A Kincskereső kisködmön írója (Ferenc). 34. Bot. 35. Börtön. 38. A szív oldala. 40. A madarak királya.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 5) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Jó példa*) megfejtését **július 5-éig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Márciusi rejtvényünk megfejtése: *Ki tudja*: „A mamám harminc múlt és ő sem tudja." Könyvjutalmat nyert **Nagy Mária** tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Bálint Róbert Zoltán** lelkész (Mészkő), **Bencze Edith** szociálpedagógus (Homoródalmás), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Csáki Levente** lelkész (Kénos), **Demény Enikő** egyetemi hallgató (Dés–Kolozsvár), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Jakabházi Béla-Botond** lelkész (Nyomát), **Kocsis Tünde** egyetemi hallgató (Marosvásárhely), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Márkos Szilvia**, diák (Homoródjánosfalva), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Popa Ilona** egyetemi hallgató (Magyarsáros–Kolozsvár)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
6. szám. 2009 június
Ára: 1,50 lej

Még nőni fog. Még nőni kell!

Az élet legcsalhatatlanabb jele a növekedés. Ezt az tényt minden gazda és minden józan ember elismeri. Ha viszont ennek a tételnek az olvastán csak a sarjadó gabonára vagy a kiscsirkére gondolunk, bizony megméretünk és könnyűnek találtatunk! Nekünk is nőnünk *kell*, személyesen, s nem csupán gyermek- és ifjúkorunkban. Mi több, nőnie kell – számában és minőségében – minden csoportnak vagy közösségnek. Olyan világban élünk, amelyben a növekedés egyenesen létkérdés. Amikor a múlt század hetvenes éveiben napvilágot látott a Római Klubnak a gazdasági és a népességi növekedés viszonyáról készített, aggodalommal áthatott jelentése, ez *akkor* „csupán" okos emberek vészmadárkodásaként hatott. Növekednünk azonban nem merőben azért kell, hogy lépést tarthassunk a világgal. A növekedés ugyanis nem pusztán biológiai vagy ökonómiai szükségszerűség, hanem erkölcsi igény is. Erdélyi/magyar/unitárius viszonyrendben gondolkodva, tetszik, nem tetszik, nap nap után tudomásul kell vennünk, hogy a növekedés nagy általánosságban megállni látszik, demográfiailag is, emberi minőségeinkben is. Fogyunk és igénytelenedünk.

Ezért hat e *Közlöny*-számnak A FELSŐBENCÉDI TEMPLOMSZENTELÉSRŐL szóló híradása igazi oázisként. Siratjuk a „*végek*et"? Hát tessék a *végtelen*hez igazodni! Hány emberért érdemes templomot javítani: kilencért vagy tizenegyért? Hogy tudja megcsinálni egy „maroknyi székely", hogy nem kér anyagi hozzájárulást az egyetemes egyháztól, amikor valami igazán nagyba belefog?!

Úgyszintén a növekedésről szólnak az idei érettségiző-korúakhoz címzett GONDOLATOK BALLAGÁSKOR, amelyeket a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban és a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban mondott el Bálint Benczédi Ferenc püspök. De ki vitatná el, hogy a 20. század ideológiai örvényei között kibontakozó néptanítói életpályáknak a növekedés lett volna a középponti értéke?! Erről egy könyvrecenzióban ejtünk szót, amely a LÁMPÁSOK VOLTUNK című, nemrég megjelent Mentor-kiadványt ismerteti, amelynek három „főszereplője" közül kettő nevezetes unitárius települések jól ismert tanítója/tanára. Élettanúságuk mindannyiunk számára elgondolkodtató olvasmány lehet.

KÖZÉRTHETŐ BIBLIA címmel új sorozatunk is indul. A jelen lapszámunkban bemutatkozó írás – és a következők – Czire Szabolcsnak, a bibliai teológia tanárának a segítségével kínál „fogást" a könyvek könyvén. Ez alkalommal különös számszerűségek érzékeltetik a Szentírás terjedelmét, ismertségét, az emberi elme és lélek címére küldött folyamatos üzeneteinek horderejét.

Múlt számunkban már bejelentettük Lőrinczi Károly újabb sorozatát, amely a lelkészi hivatás mentén adódó kihívásokat, sivatagokat és kutakat hozza közelebb az Olvasóhoz. E számban tehát ismét jelentkezik a nyugalmazott lelkész. Írásának fő címe, a VISSZHANGOK ugyanakkor hadd működjék felszólításként is idős vagy idősödő lelkészek számára, akiknek jól körvonalazott, elemző, értelmező víziójuk rajzolódott ki lelkészi pályájuk nyomvonalán: osszák meg az életkor kincsét, a bölcsességet – vagy „csak" a jótékony, derűs, elfogadó szeretet örömét – Olvasóinkkal. (U. K.)



Isten – vagy ahogyan én látom őt

Másfél éves iker-fiaim körülöttem szaladgálnak, próbálják felhívni magukra a figyelmemet. Gyakran próbálom elképzelni, hogyan láthatják ők a világot, vajon mit értenek meg belőle. Az ő világuk középpontjában még egyetlen ember áll: a saját személyük. Minden mást ezzel összefüggőként fognak fel, mintha minden és mindenki értük lenne. Igyekszem nem megzavarni gondolkodásmódjukat, de közben legalább annyira fegyelmezni őket, hogy ne ártsanak maguknak és egymásnak. Hisz olyan törékenyek, de ugyanakkor tiszták, őszinték és ártatlanok is még, hogy nehezen találom meg az egyensúlyt szigorúság és engedékenység között.

Kedves Olvasó! Ha neveltél gyermeket, tudod, miről beszélek, ha még nem, nyugodtan megkérdezheted szüleidet, szívesen el fogják mesélni az idő fátyolán túl már olyan édesnek tűnő, de valójában sokszor kínkeserves élethelyzeteket: mikor megtanítottak, hogy ne nyúlj a tűzhöz, ne szaladgálj egyedül az utcán, és ne húzz magadra mindenféle kezed ügyébe kerülő tárgyat.

Az anyasággal nemcsak az addigi életem változott meg és fordult fel teljesen, hanem az Istenről való felfogásom is. Talán azért, mert a teremtés részesévé válhattam, de lehet, hogy azért, mert kezdem megérezni az egyszerű, tiszta lény és az érte magát felelősnek tartó „felsőbb hatalom" viszonyát, immár a hatalmas szemszögéből. Próbáld csak ki: tedd az

„Uram, te megvizsgálsz, és ismersz engem. Tudod, ha leülök vagy ha felállok, messziről is észreveszed szándékomat. Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra. Még nyelvemen sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram. Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod. Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni." (Zsolt 139,1b–6)

Uram szó helyébe az *Anyám* szót az idézett zsoltár szövegében, s meglátod, a szöveget akár egy kisgyermek is mondhatná saját édesanyjának. Az Isten/Anya válasza pedig Jeremiás prófétánál olvasható: „Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek". (Jer1,5) Ahogy az anya nagy gonddal követi magzata fejlődését, s igyekszik mindent megtenni, hogy gyermeke egészségesen jöjjön a világra, úgy ismer Isten mindannyiunkat, úgy óv és ápol már születésünk előttről.

Talán egyeseket felkavar a gondolat, hogy Istent, az Atyát, Anyaként is el lehet képzelni, de – bár nem vagyok feminista – hiszem, hogy ez a kép olyan többletet ad Isten-fogalmunknak, amit igazán kár lenne lehámozni róla. Mert mennyivel közelebb van gyermekéhez az anya, aki testében hordja és táplálja kilenc hónapig, majd fájdalom árán megszüli, továbbra is testéből táplálja őt – mint az apa, aki szeretheti ugyanolyan szeretettel utódjait, de mindezekre, fizikai adottságaiból adódóan, nem képes.

De térjünk vissza a gyermekhez és az ő világlátásához! A gyermek maga alkotja meg világát, a felnőttektől kapott és megtanult fogalmi keretek alapján. Ugyanígy ismerjük meg később a világgal együtt az azt betöltő örök szellemet, Istent is. Nem magunk találjuk ki, hanem megalkotjuk képét a Róla hallottakból, s jó esetben ehhez hozzátesszük saját tapasztalatainkat és felfogásunkat is. Egyik teológiai tanárom egyszer – talán nem véletlenül –, elszólta magát, mondván: Teremtett az ember Istent a saját képére és hasonlatosságára. És valóban: ahogy a gyermek világot teremt magának, sokszor hiányos vagy félreértelmezett fogalmakból, s az anyját csupán saját életének egy (szükséges és felettébb hasznos) kiegészítőjének tekinti, akinek – szerinte – kötelessége hogy neki, a világ középpontjának minden kívánságát teljesítse; úgy teremt magának Istent a felnőtt. Istent, akinek nincs más dolga, mint hogy az embereket igazgassa, imáikat meghallgassa, életüket vigyázza, ha jók vagyunk, nagyon jutalmazzon, ha rosszak vagyunk, kicsit büntessen, és így tovább. Vajon Isten nem nevet-e, amikor hallja, hogy mi miket képzelünk róla? Amikor azt észleleli, hogy magunkhoz mérjük végtelenségét, s ezáltal bezárjuk saját véges fogalmaink körébe? Szerintem igen.

Persze, próbálkozni kell a megfoghatatlan megfogásával, a megérthetetlen megértésével. És nem baj, ha a végén is csak a próbálkozással maradunk. Mert az életünk állandó úton levés és keresés, ez adja az értelmét. Ki látott már kíváncsiság nélküli gyermeket? Milyen is lenne az? Mindent soha nem tudhatunk meg, de a próbálkozást sohasem adhatjuk fel.

Miért próbálok én akkor egy újabb, valószínűleg szintén hamis Isten-képet festeni? Miért mondom, hogy az Isten olyan, mint az Anya? Mert számomra most ez az az elképzelés, amely által meg tudom Őt ragadni, és magamhoz közel érezni. Végső soron minden hasonlat sántít, és talán nem filozofálással, okoskodással, hanem a gyakorlatban megtapasztalt vallásos élménnyel kerülhetünk legközelebb Istenhez. Mert a gyermek sem próbálja meghatározásokban leírni, hogy milyen az Anya, egyszerűen csak örvend, mikor meglátja, hozzá bújik, ha megütötte magát, és sír, ha nem látja a közelében őt.

Ennyi az egész.

Rácz Mária

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Gondolatok ballagásra

Kedves ballagó Diákok, ünneplő Gyülekezet!

Nagy múltú erdélyi középiskoláinkban június elején ballagási ünnepélyekre kerül sor. Mindannyiunk életében kiemelkedő esemény ez a nap: ünnep, amely kivirágzik mindennapi életünkben. Ilyenkor nagy költőnk jól ismert verssorai visszhangoznak bennünk: „Június volt s ujjongtunk, nincs tovább, / Most gyertek szabad mellű örömök. / S pusztuljatok bilincses iskolák." (Ady Endre)

Középiskolát végző ballagó ifjakat búcsúztatunk az iskoláktól tizenkét év tanulással eltöltött időszak után. Örömök és szorongó érzések kergetik egymást szívünkben, és hallani akarjuk a biztatást és bátorítást adó köszöntést: „most hát fiam, az Úr legyen veled, hogy sikeresen felépítsed az Istenednek házát... Légy erős és bátor, ne félj, ne rettegj... fogj munkához..."

Ballagó Diákok! Ebben az ünnepélyes pillanatban nem mondok újat, hogy mind építők vagyunk. Az építés, az alkotás Istentől kapott küldetése az embernek. Ez ad az emberi életnek tartalmat, feladatot és egyben célt. A kapott szellemi és anyagi javakkal építeni, gyarapítani kell ezt a csodálatosan szép világot. Hajlékot emelni nemcsak betonból és acélból, hanem szeretetből és tiszta gondolatból is. Értelmünkkel nemcsak vizsgálni kell a világ száz csodáját, mert szívünkkel mi magunk is teremthetünk csodát. Építeni kell Istennek házát, hogy otthon érezzük magunkat ebben a világban. „Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten lelke bennetek lakik?"

„Most hát, fiam, az Úr legyen veled, hogy sikeresen fölépíthesd Istenednek, az Úrnak a házát, ahogyan kijelentette rólad. Bárcsak adna neked az Úr észt és értelmet, amikor Izráel fölé rendel, hogy megtartsd Istenednek, az Úrnak a törvényét! Akkor járszsikerrel, ha megtartod és végrehajtod azokat a rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket az Úr Mózes által parancsolt Izráelnek. Légy erős és bátor, ne félj, és ne rettegj! Látod, én nagy fáradsággal szereztem az Úr házához százezer talentum aranyat, egymillió talentum ezüstöt; a rezet és vasat már meg sem lehet mérni, olyan sok van. Épületfát és követ is szereztem; te gyarapítsd ezeket! Bőven van munkásod: kőfejtő, kőfaragó és ács, és mindenféle munkához értő ember. Az aranynak, ezüstnek, réznek és vasnak se szeri, se száma. Fogj munkához, az Úr legyen veled!" (1Krón 22,11–16)

Ehhez a nagy feladathoz tizenkét év alatt az iskolában kaptátok meg a felkészítést. Először csak mint „segédmunkások" kapcsolódtatok be az értelem és szív kimüvelésébe, majd az évek múltával mind többet és többet sajátítottatok el az építés, az alkotás művészetéből. Így épül az Úrnak hajléka, amely nem kő és fa, nem üveg és beton, hanem lélek, emberség, becsület és barátság. Tizenkét év alatt megtanultátok, hogy az értelem kimüvelése mellé oda kell állítani a szív szeretetét s a hit erejét. Az embernek nemcsak nagy tudásra van szüksége, hanem erős hitre is. A tudás csak akkor jelent igazi hatalmat, ha a szeretet energiája hatja át.

Az építőmesternek szüksége van a vízmérték mellett a függőónra is, hogy az építmény álljon, hirdesse mestere tudását és hitét. Az igaz ember nemcsak a vízszintes kapcsolatokra épít. A függőleges kötődés segítségével igyekszik teljesebb emberi életet felmutatni. Tiszta létezésünkben a Mindenség fénye kell hogy tükröződjék.

Hiszem és remélem, hogy az iskolában eltöltött évek alatt erre a nagy munkára megkaptátok az útravalót. Az iskola mellett ott volt a templom is, amely segített a útravaló készítésében. A tanulás mellett ott volt az imádság, a tudás gyarapítása mellett a hit erejének megnyilvánulása is.

Most pedig indulásra készen álltok. Bezárul egy semmihez sem hasonlítható életszakasz, és kezdődik – sok izgalommal, kemény versennyel, küzdelemmel – egy újabb. El kell tudni igazodni a sebesen változó világ dolgaiban. Fel kell szabadulni az általános társadalmi konvenciók – a hallgatólagosan elfogadott hazugságok – alól. Istenhittel és emberszeretettel hajlékot kell építeni embernek, Istennek. „Hős harc az Élet és megélni szép, / Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók / Ifjú vitézlők lengeteg szivét" és az eljövendő „élet- csaták" között az iskola „víg üzenetét" sohase felejtsétek el!

A ballagás: búcsúzás eddigi ifjú életetektől, visszatekintés az eddig megtett életutatokra. Számadás, leltár az elmúltakról és előretekintés jövendőtök, céljaitok felé. Elbúcsúztok a Kollégiumtól vagy a Gimnáziumtól, ahol életetek meghatározó idejét tölthettétek. Itt formálódott egyéniségetek a sokat látott és sok mindent megért falak között. A végbement változás jelentős: itt váltatok gyerekből felnőtté. A sok-sok egyéni és közösen megélt élmény, az izgalommal teljes osztálykirándulások, a különböző iskolai rendezvények, egész életre szóló barátságok és számos kibontakozó bizalmas, meghitt vagy remélt kapcsolat – mind-mind itteni életetek természetes velejárói, szorosan idekötöttek benneteket. Most lezárul életetekben ez a nagy fejezet. Itt és most elbúcsúztok a többé vissza nem térő, emlékeitekben az idő múlásával egyre szebbé váló, összességében mégiscsak gondtalan és boldog diákévektől.

Vajon mit adtak számotokra ezek az évek? Mit kaptatok a négy év során? Milyen emberekké váltatok? Felnőttetek-e a nagy feladatra? Felkészültetek-e kellőképpen az egyre önállóbbá váló életetekben elkövetkezendő, várható nehézségekre és a nem várt eseményekre? Kaptatok-e elég hitet, megerősítést, szeretetet ahhoz, hogy mindenkor meg tudjatok állni?

Új feladatok, új kapcsolatok várnak rátok, új megpróbáltatásokkal kell majd szembenéznetek. Mi az, ami mégis állandó, értékálló, amire építeni lehet? Mit és milyen értékeket visztek innen magatokkal az előttetek álló hosszú útra jelképesen és valóságosan?

Az elmúlt évek során felgyűjtött tudás és tapasztalat összegzésében és az eljövendőre való bizakodó készülés során nagyon fontos, hogy különbséget tudjatok tenni az értékes és az értéktelen, az igaz és a hamis, a jó és a rossz között, hogy mindenkor hűséggel, tisztességgel állhassatok meg Isten és az emberek előtt. Ennek a feladatnak csak úgy tudtok eleget tenni, ha földi képességeitek és kötöttségeitek között fölül tudtok emelkedni a jelenvaló, a látható világ korlátain. Ehhez pedig istenhitre van szükség. Isten mellett megmaradva mindig meg tudjátok ta-

folytatás a 4. oldalon

Bálint Benczédi Ferenc

Gondolatok ballagásra

folytatás a 3. oldalról

lálni az igazi utat kételyek és bizonytalanságok között is. Ezért volt diákéveitekben az iskola mellett helye a templomnak is.

„Most hát fiam, az Úr legyen veled, hogy sikeresen felépítsed az Istenednek házát... Légy erős és bátor, ne félj, ne rettegj... fogj munkához..."

Azzal a reménnyel köszönünk el Tőletek s indítunk el a nagy útra, hogy az itt eltöltött évek segítettek abban, hogy megtapasztaljátok a látható világ mögötti láthatatlan isteni szeretetet. Volt alkalmatok és lehetőségetek, hogy a diákévek alatt nemcsak értelmetek kiművelésével foglalkozzatok, hanem a szív, a lélek gazdagításával is törődtetek. Megtanultátok, hogy „jól csak a szívével lát az ember, ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan." (Antoine de Saint-Exupéry)

Indulni kell, az iskola búcsút int, „fogj munkához", építs! Az épületfát és követ beszereztétek, gyarapítsátok tovább és őrizzétek a csodát egy életen át! A jó Isten áldása kísérje életeteket!

Július 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között újraszentelik Felsőbencéd unitárius templomát. Isten tiszteletek meg vele elsősorban, de azt a tizenegy személyt is, akik Felsőbencédet lakják. Tavaly még csak kilencen voltak, de egy házaspár hazaköltözött. „Ők talán amolyan első fecskék – mondja Makkai Ilkei Ildikó lelkésznő –, reméljük, hogy többen is hazajönnek a városból."

Felsőbencéd ünnepre készül

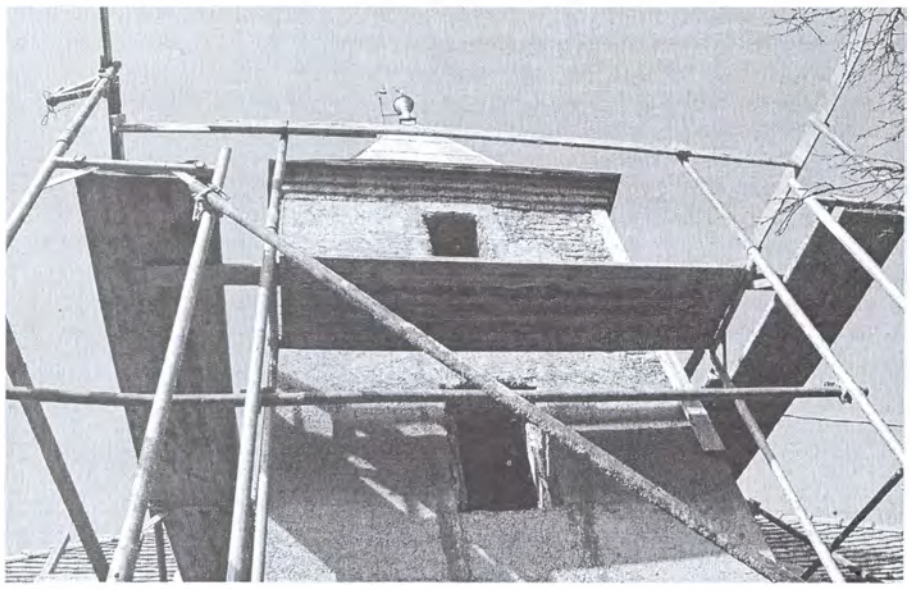
Bár a jegyzőkönyvek igen hiányosak, azt bizonyosan tudjuk, hogy 1860-ban fogtak hozzá a kisméretű, mintegy 150 ülőhelyre méretezett templom építésének. A munka hosszasan elhúzódott, s bár a templomtér a 19. század végén már készen állt, a torony csak az 1920-as évekre készült el. S álljon itt egy érdekes adalék a vidék 19. századi unitárius közösségének életrevalóságára: a felsőbencédi templom építéséhez rögtön azután fogtak hozzá, hogy az alsóbencédi elkészült (1858–1860).

De térjünk át a jelenre! A felsőbencédi templom renoválásához 2009 márciusában fogtak hozzá. Teljes felújítás történt: a megromlott külső vakolatot korszerű anyagokkal helyettesítették, aztán jött a gondos tetőzetjavítás (a régi cserepeket megforgatták, kiegészítették), de a menynyezet teljes renoválására is szükség volt, kicserélték a templom négy ablakát, majd meszelés következett kívül-belül. E lapszám szerkesztésekor már csak a padok festése, a kapu újrazsindelyezése, javítása és a templom környezetének felújításarendbetétele maradt hátra, de júliusig közmunkában ez is meglesz.

A felsőbencédi templom felújításának összköltsége 25000 lej volt. Ritkaságszámba megy vidékünkön, hogy a helyi közösség nem kérte az egyetemes egyház hozzájárulását a költségekhez. Makkai Ilkei Ildikó lelkésznő elmondása szerint a bencédiek tisztában voltak azzal, hogy saját megajánlásaikból (mintegy 6–7000 lej), az egyházközség erdőjövedelméből (15 000 lej) és a Hanskai Unitárius-Univerzalista Egyházközség (Egyesült Államok) 1000 dolláros hozzájárulásából fedezni tudnak minden kiadást.

A helyi lelkésznő beszámolt arról is, hogy a templom felújítására tett megajánlások mértékét ez alkalommal teljesen a hívekre bízták, s ők az 50–100–200 lejeikkel bárki számára példát mutattak a közteherviselésből. S hogy az összefogás „léptéke" is érzékelhető legyen: Alsó- és Felsőbencéd 156-os unitárius lélekszámából (30 gyermekkel és ifjúval együtt!) 126 személy hátralék nélküli egyházfenntartó.

Az idénre azonban további tervek is vannak! Minthogy az egyházközség mostanáig nem rendelkezett lelkészi lakással, a siménfalvi önkormányzattól 2006-ban öt évre bérbe vette a bencédi iskolaépületet és tanítói lakást. Nem volt nehéz felismerni, hogy ez a nagy alapterületű ingatlan, amely átellenben van a templommal, kiválóan alkalmas lelkészi lakásnak. Az egyházközség tehát úgy döntött, hogy a bérleti időszak alatt gondoskodik arról a 30 800 lejről, amibe a majdani papilak kerül. Máig 20 000 lejt kifizettek, s jövőre a többi 10800 lej is „összeáll" – mondta Makkai Ilkei Ildikó. Az iskolaépület és tanítói lakás egyébként nagyon rossz állapotban volt, közel 100 000 lejbe került a felújítás és lakhatóvá tétel. Ez az összeg is a hívek hozzájárulásából és erdőjövedelemből került ki.



A bencédi kis gyülekezetben, úgy tűnik, nem divat sem a borúlátás, sem a magatehetetlen önsajnálat. Mintegy 10 000 lej mértékű felújítás szükséges még ahhoz, hogy nyár végén – amint az ODFIE választmányával tervezték – ifjúsági konferencia színhelye legyen Bencéd. Különös esemény lesz, hiszen a konferenciázók száma meg fogja haladni a falu összlélekszámát! A lelkésznő elmondása szerint a bencédiek vendégszeretetének gyakran csak a helyhiány szab határt. Mindenféle nagyobb rendezvény vendéglátását szívesen elvállalnák, csak volna több férőhelyük a templomokban, a „kultúrban", magánházaknál! Mert annak például senki sem örült – még a viszontlátás eufóriájában sem –, hogy a 2007. évi első falutalálkozó alkalmával sokan kinn rekedtek a templomból.

J. T.

A Biblia madártávlatból: tények és érdekességek

A „Biblia" egyszerűen könyveket jelent. Ha kézbe vesszük, egy 66 könyvből álló gyűjteményt olvashatunk. A katolikus kánon (a könyvek közmegegyezéssel elfogadott sorozata) 7 ószövetségi könyvvel többet tartalmaz, mint a protestáns.

A 66 könyv mintegy 1800 év alatt keletkezett, és nagyjából negyven szerző és szerzőcsoport munkáját gyűjti egy kötetbe, akik arámi, héber és görög (koiné) nyelven írtak.

Az eredetileg tekercsekre folyamatosan ráírt bibliai könyveket Stephen Langton canterbury érsek osztotta fejezetekre 1228-ban. Az versekre való felosztást 1448-ban Nathan rabbi végezte el az Ószövetség esetében. Az Újszövetséget csak a reformáció korában osztotta versekre egy párizsi nyomdász, Robert Estienne (Robert Stephanus), aki 1555-ben jelentette meg az első, versekre osztott Bibliát.

A Biblia 1189 fejezetet tartalmaz, több mint 31 102 verset, 773 693 szót és 3 566 480 betűt.

A legterjedelmesebb könyv a 150 fejezetet tartalmazó Zsoltárok könyve, a legrövidebb a mindössze 15 versből álló 3. János-levél.

A leghosszabb fejezet a 176 verset tartalmazó 119. zsoltár, a legrövidebb fejezet az egyetlen versből álló 117. zsoltár. A kettő közé eső 118. zsoltárban található a Biblia középső verse, amely így hangzik: „Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint emberben bízni." (118,8). A héber szövegben e vers középső szava az „Úr".

A Biblia középső könyve a Példabeszédek, a középső fejezet a Jób 29.

A Biblia leghosszabb verse az Eszter 8,9, a legrövidebb a 2Móz 20,13: „Ne ölj!". Az Újszövetségben pedig a Jn 11,35: „Jézus könnyekre fakadt."

A Biblia leghosszabb szava az Ézs 8,1 (3): „Mahershalal-hashbaz".

Két fejezet szinte szó szerint megegyezik: 2Kir 19 és Ézs 37.

– Az első könyv, amelyet valaha nyomtattak, a Biblia volt: 1454-ben Johannes Gutemberg az újonnan kidolgozott, mozgatható fémbetűs nyomdával először az ún. 42 soros Bibliát nyomtatta.

– A valaha sugárzott első rádióadás 1906. december 24-én Lukács evangéliuma 2. fejezetének felolvasását tartalmazta.

– A Bibliát mára több mint 1200 nyelvre fordították le, és minden idők legnagyobb példányszámban eladott és olvasott könyvét jelenti.

– A Biblia teljes elolvasásához átlagban mintegy 70 órára van szükség. Ha hétköznapokon 3, vasárnaponként 5 fejezetet olvasunk el, egy év alatt a teljes Szentírás végigolvasható. Ne sajnáljuk ezt a fáradságot: páratlan élményben lesz részünk!

Czire Szabolcs

Gyakorló szülők, pedagógusok jól tudják, hogy a nevelés rendkívül összetett hivatás és tevékenység, amely mindennapjaink fontos része, meghatározója, legyen szó akár nevelőkről, akár neveltekről (és végső soron mindannyian beletartozunk valamelyik kategóriába). A nevelési folyamat jelen van életünkben mindennapi tevékenységként, ugyanakkor elméleti megközelítése is túlbecsülhetetlenül fontos. Nap mint nap nevelünk, nevelhetünk gyermeket, társat – önmagunkat. Ezt tehetjük spontánul vagy céltudatosan, felelősséggel vagy felelőtlenül.

Az értékes nevelés – 2

A normális család értékes életre készít fel, a társadalmi elvárások viszont a vagyont és a sikert ismerik el

Mai „rohamvilágunkban" a fő értékért, a pénzért való tülekedés miatt – de más okokból is – sajnos egyre kevesebb időt tölt együtt a szülő és a gyermek, egyre kevesebb idő jut a szeretet kinyilvánítására, a bizalom kiépítésére, a kölcsönös lelki támasznyújtásra. Sok szülő abba a hibába esik, hogy az elmulasztott időt anyagiakban igyekszik pótolni, „rávezetve" ezzel gyermekét az anyagiak „mindenhatóságára". Sokan azért rohannak, hogy *anyagiakban* minél többet megadhassanak gyermeküknek, befizetnek különböző különórákra, körökre, ezzel is – bár akaratlanul – szűkítve a családi együttlét lehetőségeit. Az ember, mint oly sokszor halljuk, testi, szellemi *és lelki* lény – ám a nevelés során bizony sokszor elfeledkezünk a lelki összetevőről, a lelki igényekről. Megveszünk mindent, amit tudunk a gyereknek, hogy kielégítsük fizikai vagy szellemi igényeit a tárgyak, anyagiak által, különórákra íratjuk, a legmagasabb óraszámmal haladunk, hogy szellemileg a legtöbbet kapja (vagy maximálisan terhelődjék?), majd siránkozunk, hogy nem tudunk elég időt együtt tölteni, nincs időnk a családra, egymásra, a gyerekekre.

Közben pedig nem vesszük észre, hogy ördögi körbe kerültünk, az „anyagias társadalmunk" ördögi bűvkörébe, ahonnan csak akkor tudunk kilépni, ha átértelmezzük értékrendszerünket, és merjük vállalni a hagyományos értékek követését és közvetítését, talán veszítvén ezzel anyagiakban, de nyervén a lelkek egymásra találásában, támogatásában, önbecsülésben, tiszta lelkiismeretben.

A nevelés mint csapatmunka

A nevelés szempontjából nagyon fontos, hogy a nevelést gyakorló személyek (szülők, pedagógusok stb.) kölcsönösen elfogadott értékrendszerrel, nevelési elvekkel rendelkezzenek, és azokat következetesen kövessék. Ha az apa és az anya vagy a pedagógusközösség tagjai nem működnek együtt a gyermek nevelésében, vagy különböző értékeket követve nevelnek, akkor a gyermek személyisége nagyon megszenvedi, és ez tükröződni fog a viselkedésében, kapcsolatteremtésében, társadalmi beilleszkedésében. A jól működő családban a gyermek sok szeretetet kap, és képes adni is, érzelmeit elfogadhatóan fejezi ki, képes érzelmek fogadására; bízik önmagában, embertársainak is

folytatás a 6. oldalon

Bencze Edith

Az értékes nevelés

folytatás az 5. oldalról

bizalmat előlegez, kitart az igazság mellett, becsületes, őszinte; tiszteli önmagát és embertársait; a saját érdekét nem mások rovására érvényesíti. Az iskolai nevelés hatékony, ha az információk puszta közvetítésén túl a nevelőközösség képes ellátni a következő nevelési feladatokat is: közösségteremtés- és fenntartás; kommunikáció, kapcsolatteremtés serkentése; kölcsönös tisztelet, elfogadás, tolerancia modellálása és mobilizálása; hatékony konfliktusmegoldó stratégiák kialakítása, serkentése; értékmegőrzés és új, építő jellegű értékek kialakítása; önnevelés serkentése – saját értékrendszer kialakításának és stabilizálásának segítése.

„Én a legjobb nevelést adtam a gyermekemnek"

Egyszer majd minden gyermek szülő lesz – remélhetőleg –, és a nevelési minták (jók és rosszak), amelyek automatikusan beépülnek, továbbadódnak, több generációt is meghatározhatnak. Felelősségünk teljes tudatában, maximális jó szándékkal, jóakarattal sem sikerül mindig olyan nevelőnek lenni, amilyennek szeretnénk. Mindenkinek szíve joga, hogy a gyermekeket a legjobb tehetsége és belátása szerint nevelje. A nevelés annyira szép, nemes és nehéz feladat, hogy ha hibázunk, nem szégyen beismerni, bocsánatot kérni. Ebben a nemes tevékenységben hallgassunk a gyermekek legfontosabb igényeire, ezek legyenek vezérelveink: „Fogadj el, szeress! Mutasd ki érzéseid: simogass, dicsérj, ölelj át, és büntess korrektül, ha megérdemlem! Mutass jó példát – csak azt tudom tenni, amit tőled is tanulok! Nem vagy hiteles, amikor olyasmiért büntetsz, amit te is cselekszel (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, hazudás, becsapás, csúfolódás, verekedés stb.) Mutass utat, adj lehetőséget a hibák javítására! Legyen rám időd, mesélj, beszélgessünk, szervezzünk közös programokat! Úgy nevelj, hogy majd én is ugyanolyan jó szülő, nevelő akarjak és tudjak lenni, mint te vagy!"

Mindenkiben felmerült már vagy felmerülhet a kérdés: „Jó nevelő vagyok?" Ha igaz Önre, vagy egyetért a következő idézettel akkor, ha nem is tökéletes nevelő még, jó úton és jó szándékkal halad a nevelésben. „Szerencsés vagyok, mert mindazok a dolgok, amelyeket értéknek tartok, a birtokomban vannak: a legtöbbet jelentő család, a tiszta emberi kapcsolatok, a nevetni tudás képessége, az apró örömök felismerése, a minden reggeli elkezdéshez szükséges hit és az egészség. Mindenem megvan, nem kívánhatok mást. Hálás vagyok!"

olvastató

Bálint Dezső – Kovács Piroska – Balázsi Dénes: Lámpások voltunk...

Szellemi értékét és terjedelmét tekintve egyaránt tiszteletet parancsoló könyvet tett vásárlói, olvasói elé a marosvásárhelyi Mentor kiadó. Három udvarhelyszéki pedagógus élettörténetét és egy terjedelmes tanulmányt foglal magába a kötet. Ez utóbbit a kötet gondozója, Ozsváth Imola írta, aki a három szerző különböző módszerekkel rögzített vallomásait e kiadvánnyal „közös nevezőre hozta" és tanulmányában a visszaemlékezések kortörténeti környezetét, földrajzi és kulturális beágyazottságát, a három pedagógus élettörténetének sajátosságait, a II. világháborút követő négy évtizednyi időszak oktatásügyi hányattatásait módszeresen tárja fel.

Hogy ennek az 524 oldalas – CD-melléklettel is ellátott – kötetnek a vázlatos ismertetőjét az *Unitárius Közlöny* Olvasóinak felkínáljuk, annak az az oka, hogy a bemutatott három élettörténet közül kettő unitárius emberé: a székelyszentmiklósi Bálint Dezső és a szentléleki Balázsi Dénes életútját, magatartását és élet-hitvallását alapjaiban határozza/határozta meg az unitárius egyházhoz való hűségük.

Bálint Dezső 1929-ben született. Élettörténetének rögzítéséhez a visszanézés, önvizsgálat és összefoglalás szándékával fogott hozzá, 1998-ban. Később súlyos betegség vett rajta erőt, elvesztette beszédkészségét, de a már lejegyzett önéletrajzi epizódok segítségével is (!) örvendetes frissességgel tudott a családi beszélgetésekbe bekapcsolódni (2006-ban halt meg). A mintegy 200 oldalas visszaemlékezés önéletrajzi bevezetővel kezdődik: Bálint Dezső az idős kor perspektívájából áttekinti életeseményeit, mintegy családtagjainak beszélve el a történteket. Írásában kiválóan jelenül meg a Nyikó menti falu elnéptelenedésének „szomorújátéka", a szellemi és tárgyi népi kultúra, illetve a népi életforma tervesztése. Földrajzi, demográfiai-statisztikai, néprajzi szempontból legalább annyira érdekes Bálint Dezső írása, mint a családtörténetek kutatói számára. A pedagógiatörténész pedig a sok hányattatást megélt tanító vallomásából egy korára és régiójára nézve tipikus pálya rajzolatát találja meg.

A második élettörténet szerzője a máréfalvi Kovács Piroska. A vallomás felkérésre született 2007-ben. Beszélgetések sorából áll össze a történet. Kovács Piroska 1932-ben született. Élettörténetének mesélését a családi háttér, a máréfalvi Lukács család történetének rekonstruálásával indítja. Bár megfelelő anyagi körülmények között kezdhette gyermek-életét, a gazdasági világválság negatív hatását az egész család megérezte, s több családtag is kivándorolt Amerikába. Az 1948-as ún. tanügyi reform – vagyis az erdélyi magyar oktatási rendszer fokozatos, de drasztikus szétzilálásának kezdete – sorsélményt jelentett Kovács Piroska életében. A pedagógusi pálya mégis a nehéz idők lehetőségeinek felső határáig kibontakozó népszolgálat nyomvonalán haladt. 1968-ban a magyartanár Kovács Piroska igazgatói megbízást kapott, s ettől kezdve a máréfalvi közösségi élet egyik kulcsszereplőjévé vált. A vallomásban elmondott utolsó életszakasz a közösségi élet terén vállalt tevékenykedés és a lokális kultúra értékeit feltáró néprajzi munkásság köré szerveződik.

A kötetben szóra bírt harmadik pedagógus, Balázsi Dénes a Nyikó menti Szentléleken született 1936-ban. „A mesélésre való felkérést követően nem mindennapi gyűjtői szituációba került a néprajzkutató, ugyanis az élettörténet elbeszélése helyett egy korábban rögzített, az adatközlő birtokában lévő életútinterjú

SZERZŐINK FIGYELMÉBE! AUGUSZTUSI LAPSZÁMUNKTÓL KEZDVE A KÖZLÉSRE SZÁNT ÍRÁSOK BEÉRKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJE AZ ELŐZŐ HÓNAP 20-A!



közös audíciójára került sor" – írja tanulmányában Ozsváth Imola. A recsenyédi születésű Balázsi Dénes kisgyermekként élte át a világháborút. Az elemi osztályok után a homoródszentmártoni algimnáziumban tanult, majd a székelykeresztúri tanítóképzőbe jutott továbbtanulásra. A fiatal tanító 1956-ban felvételizett a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára. Kolozsvári évei után 1960-tól székelyszentmihályi lelkészként dolgozott, majd két év múlva a helyi konfliktusok és a megfigyelő szervek zaklatása miatt lemondott lelkészi állásáról. Ezután Segesváron vállalt kétkezi munkát, a téglagyárban. Később, már sárpataki pedagógusként ismét főiskolai tanulmányokba fogott: a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolán szerzett román- és magyartanári oklevelet, s közben családot is alapított. 1966-tól nyugdíjazásáig Székelyszentléleken tanított, s párhuzamosan néprajzi gyűjtéseket végzett.

Ozsváth Imola elsődleges szövegközléseket követő tanulmányának súlypontja a pedagógusi életpálya vizsgálata a kötetben közzétett élettörténetek alapján. Ezen belül figyelmesen és minden részletre kitérően értelmezi a szerző a tanítói pálya választásának motivációit, e pályára való felkészülés módját és fordulatait, majd a pedagógusi életpálya sarkpontjait. Általános vonásokat állapít meg a tanítói szerepkör 20. századi alakulásáról, s végül a szerző górcső alá veszi a pedagógusok jellemző életformáját és kapcsolatrendszerét.

Végezetül – s mert kifejezetten is a kötet ajánlására született – idézzük az etnográfus egyetemi tanár Keszeg Vilmos szavait: „A néptanítók másfél évszázadon keresztül a társadalom népszerű alakjai voltak. Státusukban, életvezetésükben és mentalitásukban a 20. század olyan döntő változásokat honosított meg, hogy az általuk felvállalt és működtetett szerepkör napjainkra szinte teljesen megszűnt. [...] Ozsváth Imola [...] arra keres választ, melyek voltak a tanítói pálya szerveződésének külső, objektív feltételei és a belső, szubjektív motivációi, milyen motívumokból áll össze a tanítói élettörténet."

J. K.

Farkas Dénes kibúcsúzó lelkész köszöntése

Családias hangulatú ünnepség színhelye volt május 24-én a kolozsi unitárius templom és környéke. Farkas Dénes helybeli lelkészt köszöntötték nyugalomba vonulásának alkalmából a lelkésztársak, a családtagok, a meghívott vendégek és a gyülekezet tagjai. A kicsiny, de arányos, szépen karbantartott kolozsi templomban Farkas Dénes e kibúcsúzó istentiszteletet már a második volt, jóllehet ő maga – bevallása szerint – eleinte húzódozott attól, hogy „ünnepeltesse magát". Ezért egy korábbi, május 10-i istentiszteleten különösebb külsőségek nélkül egyszerűen elköszönt a kolozsi gyülekezettől. Az egyházkör vezetői azonban – élükön Rüsz Fogarasi Tibor esperessel, illetve egy korábbi kolozs-tordai esperessel: Bálint Benczédi Ferenc jelenlegi püspökkel – úgy látták helyesnek és illőnek, hogy a közmegbecsültségnek örvendő lelkészt „hagyományos" kibúcsúzó istentisztelet keretében is megtiszteljék, méltatva és értékelve azokat az évtizedeket, amelyeket közvetve vagy közvetlenül az egyház szolgálatában töltött.



Az istentiszteleten a kibúcsúzó lelkész a Zsolt 113,1–2-re (Isten szakadatlan dicséretére, nevének áldó tiszteletére való felszólítás) és Zsolt 86,11-re („Uram, vezess engem utadon...") alapozta szószéki szolgálatát. Az istentelen világra – akár az ateista állami ideológia korára, akár az újpogányság, a „másnapos" világ jelenére – utalva Farkas Dénes az orvos és a lelkész között vont párhuzamot. Egyiküket sem nevezték soha doktor elvtársnak vagy tiszteletes elvtársnak. Hiszen az orvos csakúgy, mint a lelkész, az ember olyan magasságainak vagy mélységeinek ismerője, amelyeknek leginkább Isten a mozgatója és éltetője. A test, a lélek és a szellem gyógyítóiként, ápolóiként mind a lelkész, mind az orvos távol tartja magát a mindenkori divatoknak és pártérdekeknek kiszolgáltatott álligazságoktól. Ahol ők „működnek" – a tiszteles *úr* és a doktor *úr* –, ott valójában Isten az *úr*, és aki ezt hiszi, az készséggel bízza rá testét és lelkét a Gondviselőre. Aki hisz, nem kérdezi: létezik-e az, amiben hisz. Az igazán hívő ember számára tehát nem szükséges az istenbizonyítás.

Bálint Benczédi Ferenc szószéki beszéde a 2Tessz 2,13-ra (hálaadás az Istenben bízó testvérekért) és az ApCsel 20,17–23-ra (Pál apostol milétoszi búcsúbeszédének részlete) épült. Prédikációjában azonban a püspök, párhuzamosan, Farkas Dénes pályaképét is összefoglalta, méltatva a nyugalomba – de nyilván nem tétlenségbe – vonuló lelkész hivatásgyakorlását, a vargabetűkkel és visszatérésekkel teli utat, az egyházi szolgálat sokrétűségét. Farkas Dénes 1959 és 1963 között volt az Egységes Protestáns Teológiai Intézet hallgatója. 1968-ig a gyepesi egyházközség lelkésze volt, majd palástját letéve tizenöt éven át, 1983-ig a Cooperativa Arta Decorativă tisztviselőjeként dolgozott. 1983 és 1987 között – ismét az EUE alkalmazottjaként – központi pénzügyi ellenőr, majd 1993-ig főszámvevő, 1993-tól 1996-ig központi levéltáros, majd ismét pénzügyi ellenőr volt, 1999-ig. Ebben az évben újra aktív lelkészi szolgálatot vállalt, a Kolozsi Unitárius Egyházközségben. Ez utóbbin belül – 2004 és 2008 között – a kolozs-tordai egyházkör esperese is volt.

Az istentiszteletet szervesen kiegészítő köszöntő beszédeket Rüsz Fogarasi Tibor köri esperes, az Unitárius Lelké-

folytatás a 8. oldalon

Jakabffy Tamás

Farkas Dénes köszöntése

folytatás a 7. oldalról

szek Országos Szövetségét képviselő Józsa István Lajos, a nyugalmazott lelkészek szószólójaként András György, illetve az új kolozsi lelkész, Gyerő Dávid mondta. Utóbbi – kedves és „tárgyszerű" ajándékként – egy levélgyűjteményt adott át Farkas Dénesnek: méltatásokat amerikai lelkészek és világi emberek tollából, azoktól, akik a most nyugalomba vonuló Farkas Dénest gépkocsi- és idegenvezetőként éppúgy tisztelik, szeretik, mint elkötelezett, lelkesült barátként. A kibúcsúzó lelkész ugyanis az erdélyi–amerikai testvéregyházközségi kapcsolatok fáradhatatlan munkása is volt. Se szeri, se száma azoknak a tengerentúli vendégeknek, akiket kisbusszal vagy kisebb személygépkocsival Erdély-szerte kalauzolt, hogy a honi unitárius viszonyokat minél mélyebben megismerve szerves, időtálló barátságok szövődjenek – s ha éppen segítségről van szó, az amerikai látogatók a leghasznosabb módon tudják támogatni barátaik egyházépítő vállalásait. A köszöntő beszédek sorát a kolozsi egyházközség kedves hangú, közvetlen stílusú tagja, Debreczeni Mária zárta, aki abbéli meggyőződésének adott hangot, hogy Farkas Dénes nem fog eltávolodni a gyülekezettől – hiszen, tervei szerint, Kolozson marad –, s hogy mindaz a munka, amelyet együtt kezdtek el, a most kibúcsúzó lelkész számára is örömteli végkifejletéhez ér.

A nevezetes kolozsi sós fürdő melletti étteremben, terített asztalok mellett folytatódtak a köszöntések. S aki csak Farkas Dénessel koccintott (s ki ne koccintott volna?!), mind úgy érezte: semmi sem zárult le *most*, csak kissé más lesz *ezentúl*.

Tízéves a sepsiszentgyörgyi Kriza János Unitárius Vegyes Dalárda

Bensőségesen ünnepeltük meg dalárdánk tízéves fennállását a május 10-i istentisztelet keretében. Kovács István helybeli lelkész ünnepi beszédében méltatta karnagyunkat, Benkő Enikőt, dalárdánk tagjait és közösségét, az aktív tagokat és a különböző okokból hiányzókat, felelevenítve e tíz év epizódjait. Koncertünk után gratulációk sorjáztak, színes, tartalmas emlékkönyvet kapott minden dalárdás.

Illesse dicséret az Emlékkönyv szerkesztőit: Gazdag Ildikót, Gazdag Gézát és Jánosi Józsefet és műszaki szerkesztőjét: Péter Alpárt. A borítón a dalárda zászlaja látható (a zászlót Ütő Gusztáv terve alapján Varga Erzsébet készítette).

Az emlékkönyv előszavát Kovács István lelkész írta, méltatva tevékenységünket. Jánosi József „Imádkozzunk dalban" című cikkében a tíz év főbb eseményeit ecseteli hűséges szemtanúként. Aztán neveket olvashatunk: alapító tagok, jelenlegi tagok, akik még énekeltek és – ó, fájdalom! –, akik már a „mennyei énekkarba végleg átigazoltak" – idézve a tiszteletes szavait –: Bajka Ferenc, Hajdú Éva, Sztolyka Sándor, Tóth Vilmos.

Majd vallomások következnek Horváth Piroska, Fazakas Zoltán és Edit, Köllő Ágnes, Andorkó Anna, dr. Albert Éva, Bajka Vera, Gazdag Lilla, Váncsa Csilla, Balogh László és Irén tollából. A *Jó... lesz* című írásban a szélesebb nyilvánosság előtt is bemutatkozik karnagyunk, Benkő Enikő.

A kapcsolatainkat áttekintő részből megismerhetjük dalostestvéreinket, úgymint a Kiskunhalasi Városi Vegyes Kart, a Fóti Zenebarátok Egyesületét, az Utrechti Kórust Gonny van der Maten vezényletével, a Memphisi Kórust, a nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Daloskört, végül színes képekkel illusztrált szemelvényeket olvashatunk vendégszerepléseinkről Árkostól Marosvásárhelyen és Kiskunhalason át egészen Utrechtig.
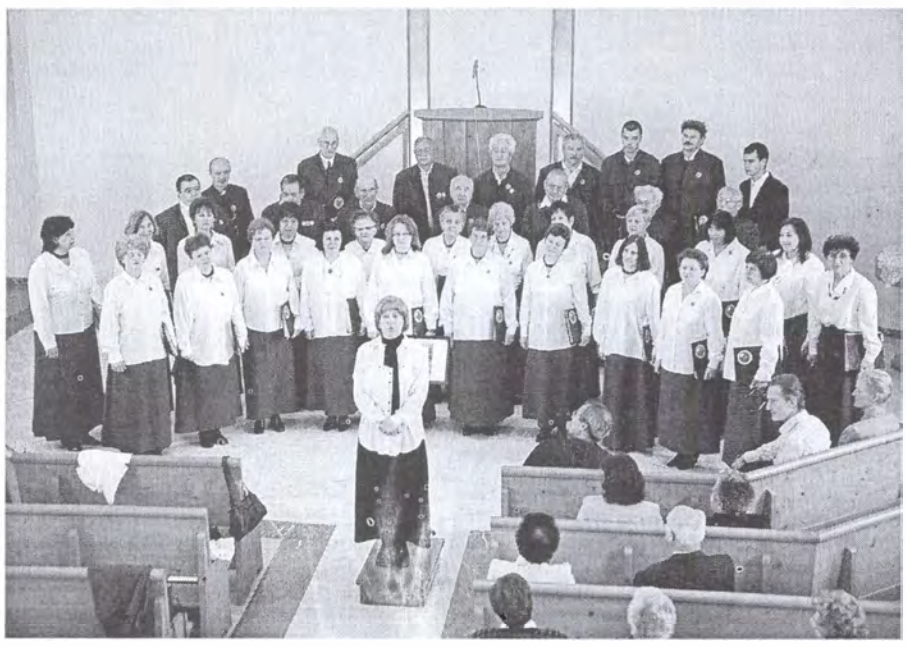
Gazdag Géza kis számtanra hív: 800 óra próba, 62 megtanult kórusmű, közel 100 fellépés, 2 CD-felvétel, 9 nagyobb szabású rendezvény, 4 külföldi kiszállás. Tevékenységünk krónikája a tíz év fontosabb mozzanatait örökíti meg.

Délután a tanácsteremben folytattuk ünneplésünket, Gazdag Géza vetítéses összefoglalója az estébe nyúlt, dalostársunk CD-re gyűjtötte a dalárdánk múltjával kapcsolatos képeket. Sok-sok kedves emlék idéződött fel bennünk.

Énekeljünk Isten dicsőségére! Isten éltesse sokáig a Kriza János Unitárius Vegyes Dalárdát!

Ferenczi Mária-Magdolna





Akiknek a lelkében dal van

Elindul Isten gyermeke, hogy felkeresse tájban is, szellemben is közeli, mégis távol levő testvérét. Amikor felszáll a buszra, még csak reméli, hogy minden rendben lesz. Vágyik rá, hogy rendben legyen, hogy szép legyen. Megérkezik. Értik a szót. Ugyanazt a zsoltárt éneklik, mint otthon. Úgy is imádkoznak. A képekről saját édes-nannya köszön vissza...

Udvarhelyszéki unitárius gyülekezeteink viszonylag közel vannak egymáshoz. Ehelyt van Székelyderzs; ahalyt Homoródalmás...: Mégis olyan nagyok a távolságok! Gyülekezeti tagjaink többször találkoznak amerikaiakkal, hollandokkal, magyarországiakkal és közben semmit nem tudnak arról, hogy ehelyt, vagy ahalyt élő hittestvérük hogyan éli meg unitárius jelenét és milyennek tervezi jövendőjét.

Ezt a közelséget próbáltuk erősíteni, szépíteni, egymás számára örömtelibbé tenni. Ezért zarándokolt Székelyderzsbe a Homoródalmási Vegyeskar, hogy a lelkükben levő dallal egy örömteli istentiszteleten mosolyt varázsoljanak hittestvéreik arcára.

Az évszázados együtténeklési hagyománnyal rendelkező testvéreinknek boldogan üzenjük: láthatták, sikerült! Mosolyt



énekeltek a terített asztalért tüsténkedő Asszonykórus arcára, a gyermekek és fiatalok arcára, az együtt imádkozó testvéreik arcára...

A találkozás örömééért, a lélekből jövő éneklésért, a kellemes beszélgetésekért, a megszépített vasárnapért buzdítsuk egymást azzal az apostoli üzenettel, amellyel Csete Árpád homoródalmási lelkész nyitotta meg a vasárnapi együttlétet: „Hálát adok értetek Istennek mindenkor..." (1Kor 1,1–9)

Demeter Sándor Loránd

A pestszentlőrinci–tordatúri unitárius testvérkapcsolat

Egy májusi napon kezdődött. 15-én reggel a tordatúri lelkészi lakásról indultunk Pestszentlőrincre. Már a buszban fürkésztük egymás gondolatait: vajon milyen is lesz a találkozás pillanata. Heten indultunk Tordatúrból. Voltak, akik még nem jártak eddig a „magyar földön". Amikor délután kettő körül leszálltunk a buszról, megláttuk a feliratot a fák rejtette templom falán: „Egy az Isten" – és tudtuk, jó helyen vagyunk. Amikor kinyitottuk a templom kapuját, a gondnoknő, Tóthné Erdő Marika tárt karokkal fogadott bennünket, majd kis idő múlva a gyülekezeti tagok is megérkeztek. Az estebéd elfogyasztása után körbeültünk, és ettől a pillanattól fogva, ahogy asztalközösséget vállaltunk, ahogy „kört" alkottunk, éreztük: mostantól szövődik barátságunk. Együtt énekeltünk, majd „megfontuk a barátság fonalát" és elmondtuk meglátásainkat a „pókhálóról", ahol a szálak embertől emberig érnek. Ezután a szállást kínáló családokhoz indultunk nyugovóra.



Másnap egésznapos városnézés következett. Levente nagyszerű barát, de nagyszerű útikalauzunk is volt, hiszen neki köszönhetően bebarangoltuk szinte az egész várost. Megfordultunk a Hősök terén, a vajdahunyadi vár hasonmásában. Itt, az Alpár Ignác tervezte várban láthattuk a romanika, a gótika, a reneszánsz, a barokk stílusok keveredését, megálltunk és megcsodáltuk Anonymus szobrát és megérintettük a szerencsét, sikert hozó tollát. Innen a Szent István bazilikába tartott felfedező utunk, itt sajnos a Szent Jobb kápolna zárva volt. Nem hagyhattuk ki a közös fagyizást sem a Váci utcában, és persze a Parlament meglátogatása is sorra került.

Ezután szívünk-lábunk a Duna-part felé húzott, hogy megpihenjünk, hogy elraktározzuk a látottakat és a hallottakat. Leültünk a folyópartra és csendben elmerengéltünk a múltról, jelenről. Közben szinte észrevétlenül kezünkkel megsimogattuk a Duna „édes-hideg" vizét, miközben a lassú szél okozta huncut hullámok fel-felcsaptak a partra. Néhányan

folytatás a 10. oldalon

a tordatúri egyházközség kirándulói

Egy „unitárius" könyv kitüntetése

A magyarországi MTA Irodalomtudományi Intézet a Klaniczay családdal közösen díjat alapított, amelyet évenként ítélnek oda annak a szerzőnek, aki az előző esztendőben a régi magyar kultúra területén a legjelentősebb könyvvel vagy tanulmánnyal jelentkezett.

Az idén ezt a díjat a Balázs Mihály által írt és Gellérd Judit által angolra fordított Dávid Ferenc-monográfia nyerte el (Mihály Balázs: *Ferenc Dávid*. Baden-Baden & Bouxwiller. Éditions Valentin Koerner, 2008). A kötetet a díjátadáson Jankovics József méltatta, a Klaniczay család képviseletében Klaniczay Péter adta át a díjat – nagy hallgatóság jelenlétében.

Méltatásában Jankovics kiemelte az angol szöveg előállítóinak (Gellérd Juditnak és férjének, George Williamsnek) a nagy érdemeit a magyar művelődéstörténet egy fontos jelenségének a nemzetközi világban történő megismertetésében. A díjat és a méltató szavakat a könyv szerzője, Balázs Mihály köszönte meg Olyan pillanat volt, amikor azt érezte az ember, hogy érdemes volt dolgozni. (U. K.)

...unitárius testvérkapcsolat

folytatás a 9. oldalról

nekibátorodtunk, lábunkat belelógattuk a Dunába és a gondolat szintjén szóltunk hozzá: „Hej Dunáról fúj a szél".

Egy gyors ebéd után este folytattuk a város szépségeinek bebarangolását: Gellért-hegy, Citadella, Halászbástya. Jó volt az esti fényben, szépségében megnézni a várost és a magasságból keresgélni azokat a helyeket, ahol délelőtt megfordultunk. Már sötét volt, mire leérkeztünk a várból. Lenn, az aljban egy játszótér fogadott. Gyermeki énünk is megszólalt erre, hogy „csúszdára fel" – és néhányan újra átéltük a gyermeki élet szépségét, szabadságát, ahogy száguldottunk le a csúszdán.

Vasárnap reggel gyermek-istentiszteleten vettünk részt, amit a volt lelkésznő, Szász Adrienne tartott. A tartalmas, nekünk érdekes, különleges istentisztelet után a két egyházközség átadta ajándékait, majd a közös ebéd következett: a bográcsos pörkölt (nem gulyás!), amit Levente készített – kiválóan!

A találkozás záróakkordját Bodor Piroska tordatúri lelkésznő adta meg. Közös éneklés, bibliaolvasás után elbeszélgettünk életünkről, a boldogságról, a testvérkapcsolat erősítéséről, majd úgy búcsúztunk el, hogy egymásnak valami szépet, jót üzentünk, amit mindenkinek különkülön lapra írtunk.

Másnap dél körül indultunk haza. A buszon az élménybeszámolókat mondvahallgatva abban mindannyian megegyeztünk, hogy lelki kincset gyűjtöttünk magunknak. Ezúton is köszönjük a pestszentlőrinci gyülekezetnek, Adriennek, Marikának, Zsókának, Miklósnak, Leventének a szívélyes fogadtatást.

Milyen is volt?... Egy szóban mégsem lehet összefoglalni, de ahogy közülünk valaki megfogalmazta: „Szép volt, jó volt és még mennénk."

UnitInfó

internetes ajánló

Unitárius videók blogja: http://unitvideo.wordpress.com

Szerkesztette, összeállította Márkó László, Szentivánlaborfalva. A még fejlesztés alatt álló blog mintegy 300 videót tartalmaz, az oldalon lévő kereső segítségével lehet keresni.

Májusban került sor egyházköreinkben a II. évnegyedi lelkészi értekezletre, amelyeket ezúttal is két-két egyházkörönként egybevonva szerveztek meg. A kolozs-tordai és a székelykeresztúri egyházkör lelkészeinek május 12-én Székelykeresztúron, a marosi és háromszék-felsőfehéri egyházkör lelkészeinek 8-án Ürmösön, míg küküllői és székelyudvarhelyi egyházkör lelkészeinek 11-én Segesváron volt az értekezlet. *A lelkészek új hivatali és ügyviteli szabályzatának terve, a lelkészi hivatali és ügyviteli teendőket rögzítő szerződés, valamint az azokra épülő új egyházközségi ügyviteli rend* címmel felvezetést tartott, illetve beszélgetést kezdeményezett Bálint Benczédi Ferenc püspök, Dácz Tibor tanácsadó és Gyerő Dávid előadótanácsos.

Június végén idén is az egyházköri közgyűlésektől hangos egyházi közéletünk. Június 20-án a kolozs-tordai egyházkör Alsófelsőszentmihályon, a marosi egyházkör Nyomáton, a székelykeresztúri egyházkör pedig Korondon tartja meg közgyűlését. Június 27-én a küküllői egyházkör közgyűlése Bethlenszentmiklóson, a székelyudvarhelyi egyházköré Székelyderzsben, a háromszék-felsőfehéri egyházköré pedig Szentivánlaborfalván lesz.

Június másik nagy egyházi és iskolai eseménye a ballagás volt. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban június 6-án, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban pedig június 11-én szervezték meg az eseményt.

Az Amerikai Egyesült Államok Unitárius Univerzalista Egyháza június 24-28. között a Utah állambeli Salt Lake Cityben tartotta évi főtanácsi ülését, a General Assembly-t. Ez évben a főtanács munkálataira Bálint Benczédi Ferenc püspököt is vendégül hívták.

Török Ferenc nyugalmazott unitárius lelkész életének 71. évében, 2009. április 11-én hirtelen elhunyt. 1938-ban született Siménfalván, teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézetben végezte 1954–1959 között. 1963-ban szentelték unitárius lelkésszé a kolozsvári zsinaton. Lelkészi szolgálatát a Tordátfalvi Egyházközségben kezdte gyakorló segédlelkészként, majd a Székelyszentmihály-Benczédi Egyházközség rendes lelkésze lett. 1980-ban lelkészi munkaviszonya megszűnt az egyházzal. Temetése április 13-án volt a székelyudvarhelyi Dávid Ferenc-téri templomból az új unitárius temetőben, a szertartást Rüsz Domokos helyi lelkész végezte. Évfolyamtársai nevében Török Elek ny. esperes mondott búcsúbeszédet. Emléke legyen áldott!

1. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2009. január 30-i, Kolozsváron tartott rendes üléséről

Az Egyházi Képviselő Tanács (a továbbiakban EKT) ülése az *Unitárius énekeskönyv* 60-as számú énekével kezdődött, majd Simó Sándor esperes alkalmi imát mondott.

Dr. Máthé Dénes főgondnok köszöntötte a jelenlevőket, hangsúlyozta az EKT munkájának fontosságát és komolyságra intette az EKT tagjait. Kérte a tagságot, hogy az előre kiküldendő anyagokat tanulmányozzák, és ne legyenek személyeskedések az üléseken.

Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntötte a jelenlevőket, tisztességet és tisztaságot vár el mindenkitől a megbízatása időszakában.

A jelenlét számbavétele következett, amiből kiderült hogy egy kivételtől eltekintve teljes a létszám: Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes és Csáka József főgondnokok, Nagy László főjegyző, Kovács István közügyigazgató, Rüsz-Fogarasi Tibor, Nagy Endre, Lőrinczi Lajos, Pap Mária, Simó Sándor esperesek, Popa Márta (KJZSUK-igazgató), Varró Margit (SZBMUG-igazgató), dr. Czire Szabolcs (PTIUK-képviselő), Lázár Levente (ULOSZ-képviselő), Asztalos Klára (UNOSZ-képviselő), Rácz Norbert (ODFIE-képviselő), Sztranyiczki Szilárd (a Gazdasági Bizottság alelnöke), Osváth Ilona (a Pénzügyi Bizottság elnöke), Andrási Benedek (a Valláserkölcsi Nevelési Bizottság elnöke), idős Szombatfalvi József, Szabó László, Székely Kinga Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Tódor Csaba, Andorkó Ferenc, László János, Farkas Emőd, Demeter Domokos, Sándor Krisztina, Nagy Zsigmond, Gazdag Géza, Kolumbán Gábor választott tagok.

Hiányzik: Czimbalmos Kozma Csaba, aki hiányzását írott formában indokolta meg.

A jelenlét számbavétele (33 EKT-tag) alapján az ülés határozatképes.

– 1/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *A jelenlevők az Elnökség által javasolt tárgysorozatot egyhangúlag elfogadták.*

– 2/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *A jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (idős Szombatfalvi József, Lázár Levente, Simó Sándor) az EKT egyhangúlag elfogadta.*

1. Bemutatkozás, az egyházi hasznosíthatóság kiemelésével

Az EKT tagjai rendre bemutatkoztak, ismertették foglalkozási körüket és szakmai jártasságukat. Mindebből kiderült, hogy a jelenléten túlmenően ki milyen szakterületen válhat hasznos tagjává az EKT-nek.

2. Az EKT munkarendje, módszerek, tudnivalók

Gyerő Dávid közigazgatási előadó-tanácsos felvázolta az EKT működésének szokásos rendjét valamint az újszerű elképzeléseket, majd ismertette az EKT tagjainak helyettesítését szabályozó határozat tervezetét (lásd mellékletben).

a) Az EKT tagjainak helyettesítését szabályozó határozat tervezetének vitájában a következő lényegesebb hozzászólások hangzottak el.

Gazdag Géza megkérdezte, hogy a tervezet milyen viszonyban van az Alaptörvénnyel.

Kovács István: Az Egyházi alaptörvényt a jövőben úgy kell módosítani, hogy az átfogja az egyház egész életét. A hiányosságokat pótolni kell, és szabályzatokat kell megalkotni.

László János fontosabb szerepet szánna az egyházköri felügyelő-gondnokoknak. Az EKT ülésein a rangidős felügyelő-gondnok kellene hogy legyen az esperes helyettesítője.

Varró Margit: Amennyiben az EKT ülései nyilvánosak, miért kell az igazgató írásban kijelölje helyettesét, ha az csak tanácskozási joggal bír?

Szabó László: Bárki részt vehet az üléseken, de tanácskozási joggal az bír, akinek megbízatása van, illetve aki meghívottként van jelen. Szerinte is úgy illene, hogy az esperest a rangidős felügyelő-gondnok helyettesítse, de az Alaptörvény ezt másképp szabályozza. Véleménye szerint a tárgyalt határozat-tervezet összhangban van az Alaptörvénnyel.

Popa Márta azt szeretné, ha minden a régi gyakorlat szerint maradna.

Dr. Máthé Dénes: Az esperes helyettesítője a rangidős felügyelő-gondnok, az iskolaigazgató helyettesítője pedig az aligazgató.

Gyerő Dávid: Az igazgatót nincs lehetőség azonos joggal helyettesíteni, az esperes hivatalbeli helyettesítője az egyházköri jegyző.

Kolumbán Gábor: A kérdés egyszerűbb. Az EKT-nek vannak választott és hivatalbeli tagjai. Aki hivatalból tagja, az teljes joggal vehet részt az üléseken.

László János visszavonja javaslatát. Elfogadja, hogy az esperes helyettesítője az egyházköri jegyző, akinek helyettesítőjét az Egyházköri Tanácsnak kell kineveznie.

Csáka József szerint az esperesnek joga van saját helyettesét kinevezni.

Popa Márta azt kéri, hogy az általa megbízottat teljes (szavazati) joggal fogadja el az EKT.

A hosszúra nyúlt vita lezárása érdekébe és az elhangzott észrevételek sokfélesége alapján Szabó László javasolja a határozathozatal elhalasztását az EKT következő ülésére, és a határozat-tervezet véleményeztetését a Jogügyi Bizottsággal.

– 3/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT 5 ellenszavazattal és 4 tartózkodással a tagok helyettesítését szabályozó határozat elfogadását a következő ülésre halasztja, amikor figyelembe veszi a Jogügyi Bizottság véleményét is.*

b) Gyerő Dávid közigazgatási előadó-tanácsos ismertette az EKT üléseiről való hiányzások minősítéséről szóló határozat tervezetét (lásd mellékletben), amelynek vitájában a következő lényegesebb hozzászólások hangzottak el.

Szombatfalvi József javasolta, hogy a tagokhoz megfelelő időben elküldött jelentéseket és tervezeteket az üléseken ne olvassák fel. Az EKT-t rendszeresen tájékoztatni kell a hiányzások állapotáról.

Bálint Benczédi Ferenc püspök kéri, hogy az üléseken való jelenlétről és a hiányzások igazolásáról pontos nyilvántartást vezessünk.

Asztalos Klára megállapítja, hogy egyes EKT-tagok fegyelmezettségével gond van. Vannak, akik állandóan ki-be sétálnak, így képtelenek folyamatosan részt venni az ülés munkálataiban.

– 4/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag és változtatás nélkül elfogadta a hiányzások minősítéséről szóló határozat tervezetét (lásd mellékletben).*

3. Beszámoló az állandó bizottságok év eleji üléséről.

A **Gazdasági Bizottság** jelentését Dácz Tibor gazdasági tanácsadó ismertette. (A Gazdasági Bizottság Sztranyiczki Szilárdot alelnökké, Asztalos Klárát jegyzővé választotta.)

Szombatfalvi József örömmel nyugtázta a Gazdasági Bizottság működésének beindulását.

Az EKT tudomásul vette a Gazdasági Bizottság 2009. január 23-i ülésének jegyzőkönyvét, és a benne foglalt javaslatok alapján a következő határozatokat hozta:

– 5/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag megbízta Dácz Tibor tanácsadót és Kerekes Annamária főszámvevőt, hogy készítsenek tervezetet az egyházi központi költségvetés végrehajtási és ellenőrzési szabályzatára, és a Gazdasági Bizottság véleményezése után terjesszék elő a következő ülésre.*

– 6/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elhatározta, hogy a bérleti szerződések ezentúl a Gazdasági Bizottság véleményezése alapján az EKT jóváhagyásával köthetők meg, újíthatók fel vagy bonthatók fel.*

– 7/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozzájárul ahhoz, hogy a Vasiana Kft. nevén levő bérleti szerződést azonos feltételek mellett írják át a Boreal Map Kft. nevére.*

A **Kiadó- és Nyomdabizottság**, valamint a **Médiabizottság** jegyzőkönyvét Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos ismer-

tette. (A Kiadó- és Nyomdabizottság ügyvezetőjévé Farkas Wellmann Endrét, jegyzőjévé Molnár Bodrogi Lehelt választotta. A Médiabizottság ügyvezetőjévé Sándor Krisztinát, jegyzőjévé Rácz Máriát választotta.)

Farkas Emőd az egyház honlapjával kapcsolatban fogalmazott meg néhány szakmai és anyagi jellegű kérdést.

Dr. Czire Szabolcs szerint adatalapú honlapunk lesz, amelyen az egyházi hatóságok, intézmények és szervezetek saját felülettel rendelkeznek. A *Keresztény Magvetőről* elmondta, hogy nehezen besorolható egyházi kiadványról van szó, a jellege meghatározhatatlan. Kezdeményezzük a lap akkreditálását. A szakbizottságok együttes ülésén született javaslat alapján felújított szerkesztőséget kell létrehozni, amely főszerkesztői tisztséget is magában foglalna. A szakbizottságok felelős szerkesztőnek dr. Szabó Árpád nyugalmazott püspököt, főszerkesztőnek pedig dr. Kovács Sándor teológiai tanárt, a szerkesztőbizottság további tagjainak a teológiai tanárokat, Szász Ferencet és Molnár B. Lehelt javasolták.

Dr. Máthé Dénes szerint a lap súlyát növelni kell külső szaktekintélyek (pl. Balázs Mihály) felkérésével.

Pap Mária: El kell dönteni, hogy az egyházi lapokat kinek írjuk, kiket célozunk meg általuk. A *Keresztény Magvető* torzsülött. Az új alapokra helyezéskor elvi kérdéseket is kellene tisztázni.

Dr. Czire Szabolcs: Más egyházak előbbre állnak a saját folyóirataik akkreditálásával. Az unitárius teológiai tanároknak is könnyebb lenne a Protestáns Teológia Intézet keretében létrehozni egy új lapot, mint a *Keresztény Magvetővel* egy vontatott folyamatot végbevinni.

Szabó László elutasítja azt a kijelentést, miszerint a *Keresztény Magvető* – az egyik legrégebbi alapítású Kárpát-medencei teológiai folyóiratként – torzsülött lenne. Ne feledjük el, hogy egyes korabeli szerkesztők nehéz történelmi időkben áldozatos munkát végeztek a megjelentetéséért. A minősítgetések helyett a szakbizottságok javaslatait kellene egyenként megtárgyalni.

Kolumbán Gábor javasolja, hogy a szerkesztőbizottság munkájának megszervezésével egy főszerkesztőt kell megbízni (Kovács Sándort), a szerkesztőbizottság elnöke a kiadó (Erdélyi Unitárius Egyház) képviseletében dr. Szabó Árpád legyen.

Az ülésvezető titkos szavazást rendelt el a *Keresztény Magvető* és az *Unitárius Közlöny* szerkesztőbizottságának és vezetőinek megválasztására.

– 8/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT elfogadta a Kiadó- és Nyomdabizottság valamint a Médiabizottság javaslatát az egyházi honlap megújítására vonatkozóan, beleértve az árajánlatokat is.*

– 9/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az EKT szavazatszedő bizottságot hozott létre Csete Árpád, Rácz Norbert, Sándor Krisztina összetétellel, majd titkos szavazással megválasztotta a Keresztény Magvető, valamint az Unitárius Közlöny szerkesztőbizottságát, a következők szerint:

Keresztény Magvető: dr. Szabó Árpád (a szerkesztőbizottság elnöke, a kiadó képviselője, felelős szerkesztő), dr. Kovács Sándor (főszerkesztő), dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond, Molnár B. Lehel, Szász Ferenc szerkesztőbizottsági tagok.

Unitárius Közlöny: dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, Asztalos Klára, Gyerő Dávid, Sándor Krisztina szerkesztőbizottsági tagok.

A **Pénzügyi Bizottság** jelentését Dácz Tibor gazdasági tanácsadó ismertette.

Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Pénzügyi Bizottság 2009. január 29-i ülésének jegyzőkönyvét és elfogadta az abban szereplő határozati javaslatot. (A Pénzügyi Bizottság Osváth Ilonát elnökévé választotta.)

– 10/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT határozatba foglalja, hogy a felekezeti középiskolák számára juttatott költségvetési támogatás megállapításánál ezentúl figyelembe veszi az iskolák saját költségvetését is; az elvet az EKT már a 2009. áprilisi költségvetés-módosításnál alkalmazza.*

A **Valláserkölcsi Nevelési Bizottság** és az **Oktatási Bizottság** jelentését Andrási Benedek ismertette. Az EKT egyhangúlag tudomásul vette valláserkölcsi nevelési és az oktatási szakbizottságok üléseinek jegyzőkönyvét és elfogadta az abban szereplő határozati javaslatot. (A VEN Bizottság Andrási Benedeket elnökké, Rácz Norbertet jegyzővé választotta. Az Oktatási Bizottság Gazdag Ildikót választotta jegyzővé.)

– 11/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT a szakbizottságok javaslatára határozatba foglalta, hogy az állami-felekezeti középiskolákban tartott vallásórák ügyében az Erdélyi Református Egyházkerület vezetőivel való tárgyalással az Andrási Benedek, Bálint Benczédi Ferenc, Gyerő Dávid, Popa Márta, Solymosi Zsolt és Vörös Alpár összetételű csoportot bízza meg.*

Gyerő Dávid ismerteti az Elnökékség határozat-tervezetét a Jogügyi Bizottság és a Gazdasági Bizottság előadói feladatkörének betöltésére nézve.

– 12/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag megbízza Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsost a Jogügyi Bizottság előadói feladatkörének betöltésével, meghatározatlan időtartamra. A megbízás az előadónak a bizottsági üléseken tanácskozási jogú részvételt biztosít.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag megbízza Dácz Tibor gazdasági tanácsadót a Gazdasági Bizottság előadói feladatkörének betöltésével, meghatározatlan időtartamra. A megbízás az előadónak a bizottsági üléseken tanácskozási jogú részvételt biztosít.

4. Az állami fizetési rendszer változása, új fizetési bizottság kiküldése

Gyerő Dávid előadótanácsos bemutatta a lelkészi fizetésekhez való állami hozzájárulás új rendszerét.

– 13/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács az egyházi fizetési rendszerekkel való foglalkozásra, valamint vonatkozó javaslattételre új fizetési bizottságot bízott meg, a következő összetétellel: Dácz Tibor, Farkas Emőd, Gyerő Dávid, Kovács István, Nagy Zsigmond, Pap Mária, id. Szombatfalvi József.*

5. Az Egyházi Közigazgatási Hivatal munkaköri kérdései

Gyerő Dávid előadótanácsos ismertette az EKT Elnökségének vonatkozó javaslatát.

– 14/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elhatározta a következő állások létrehozását az Egyházi Közigazgatási Hivatal keretében:

– valláserkölcsi nevelési előadótanácsos, félnormás munkaviszonyban;

– oktatásügyi előadótanácsos, félnormás munkaviszonyban;

– médiareferens, félnormás munkaviszonyban;

– építészeti tanácsadó, félnormás munkaviszonyban.

Az EKT ugyanakkor felhatalmazta az Elnökséget az állások meghirdetésére, a versenyvizsga lebonyolítására, valamint a döntések meghozatalára.

6. Határozat az egyházi stratégiai terv megalkotásának előkészítéséről

Asztalos Klára szerint a stratégia kifejezés szerfelett divatossá vált. A Nőszövetség elkészítse-e külön a stratégiai tervét, vagy az belefér az egyetemes egyházéba?

Kolumbán Gábor kifejti, hogy sokféle „iskola" létezik erre nézve. Azt javasolja, hogy a Nőszövetség kezdje el önállóan a tervezést, és menetközben majd „összefésülik" az egyházi stratégiai tervvel.

– 15/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács az egyház stratégiai terve megalkotásának előkészítése céljából 1 tartózkodással bizottságot hozott létre a következő összetétellel: Andrási Erika, dr. Czire Szabolcs, Farkas Emőd, Gyerő Dávid, Kolumbán Gábor, Rácz Norbert, Szabó László.

A bizottság feladata a stratégiai terv szerkezetének kialakítása, a megalkotási folyamat előkészítése, valamint javaslattétel szakemberek bevonására. A bizottság 2009. április 10-ig javaslatot fogalmaz meg az EKT-nek a további tennivalókra nézve.

7. A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának ülése; a vonatkozó főtanácsi határozat végrehajtása

Az EKT tudomásul vette a Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2009. január 30-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat és az alábbi határozatot fogadta el.

– 16/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának január 30-i ülésén felvett jegyzőkönyvvel kapcsolatban az Egyházi Képviselő Tanács pontosítja, hogy a kölcsönkért összegek visszatérítésekor a kamatot nem a bankok által számolt átlagkamat, hanem a Román Nemzeti Bank referencia-kamata szerint kell számítani.

Az EKT felkéri a Gazdasági Bizottság és a Pénzügyi Bizottság tagjait, hogy a Főtanács vonatkozó határozata értelmében 2009. március 31-ig készítsenek szakértői jelentést a Nyugdíjintézet jelenlegi gazdálkodásának általános helyzetéről, valamint egy javaslatcsomagot a megvalósítandó változtatásokról.

8. A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának beadványa

Kolumbán Gábor szerint a teológiai tanárok fizetéséről ezen az ülésen nem lehet szavazni. A kérés jogos, de a fizetési bizottság munkájára építve kell döntést hozni. Nyitott és minden egyházi emberre kiterjedő fizetési rendszerre van szükség. A teológiai tanárok bérezéséről a következő ülésen döntsünk.

Dr. Czire Szabolcs megállapítja, hogy a tanárok fizetésének emelése évek óta húzódik. Amennyiben ez így marad, akkor tudomásul kell vennie, hogy a létszükséglet biztosítása miatt a plusz tudást és energiát nem tudja az egyháznak szánni. A mesteri képzés iránti elvárások tisztázása az egyház feladatkörébe tartozik.

Gazdag Géza: A kérés jogos. A teológiai tanárok fizetése kisebb, mint a más egyetemeken tanító tanároké. Kérdés, hogy más egyetemi tanároknak van-e szolgálati lakása?

Szabó László: A beadványban foglalt szakmai kérdések tárgyában az EKT a következő ülésen hozzon határozatot. Amennyiben a válasz ennél sürgősebb, akkor az Elnökség döntsön az oktatási és a lelkészképesítő bizottságok javaslata alapján.

Dr. Czire Szabolcs: A Lelkészképesítő Bizottság és egy pár külső személy kialakíthatja az álláspontot.

Rácz Norbert: A beadvány 2. pontját el lehet napolni, beszéljünk a 3. fejezetben foglaltakról.

Csáka József: Amíg nincs szakbizottsági javaslat, addig nem tárgyalunk semmit.

Dácz Tibor: Amíg nem tudjuk, hogy a kivitelezéshez van-e pénz, hiába szavazunk meg bármit is. Az egyházi költségvetés amúgy már felborult.

– 17/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

A beadvány stratégiai fontosságú kérdésekre választ váró részét az EKT 2 tartózkodás mellett az Elnökség, az Oktatási Bizottság, valamint a Lelkészképesítő Bizottság hatáskörébe utalta véleményezésre.

A beadvány pénzügyi vonatkozású követeléseket tartalmazó részét az EKT a Fizetési Bizottság elé utalta véleményezésre. A Fizetési Bizottságban megfogalmazódó javaslat kerüljön az Elnökség, valamint a Gazdasági Bizottság elé, hogy beépülhessen a 2009. áprilisában esedékes költségvetés-módosításba.

9. A 2009. évi ülésezési terv és eseménynaptár

Popa Márta: A Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium vállalja az idei kórustalálkozó megszervezését. Március 22-én lesz Péterffy Gyula zenetanár születésének 100. évfordulója.

– 18/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács, miután a tartalmán maga is pontosítást hajtott végre, egyhangúlag elfogadta az Elnökség által előterjesztett ülésezési tervet, valamint rendezvénynaptárt (lásd mellékletben).*

10. A 2009. évi lelkészi értekezletek témái

– 19/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta az Elnökség által előterjesztett javaslatokat az I. és a II. évnegyedi lelkészi értekezletek témájára nézve:

– I. évnegyed: szociológiai megalapozottságú felmérés, utána vitaindító előadás az egyházban előálló legsürgősebb tennivalókról, elvárásokról, reményekről;

– II. évnegyed: a lelkészek új ügyviteli szabályzata, és az arra épülő új egyházi szervezeti és működési rend, a lelkészi teljesítményekkel kapcsolatos elvárások.

Továbbá az EKT javaslatokat tett további témákra is, a következők szerint:

– III., illetve IV. évnegyed: Balázs Sándor, a falugondnokságról, Kolumbán Gábor, a vidékfejlesztés és kultúra összefonódásáról.

11. A 2009. évi kiadói terv

– 20/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács elvi szempontból egyhangúlag tudomásul vette a Kiadó- és Nyomdabizottság által előkészített kiadói tervet. A terv pénzügyi vonatkozásait az EKT az áprilisi költségvetés-módosítás keretében kívánja tovább tárgyalni, valamint véglegesíteni.*

12. Az Egyházi Alaptörvény módosítása a püspök beiktatására összehívott Zsinat március 6-i ülésén

– 21/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács 3 ellenszavazattal és 4 tartózkodással elfogadta az Elnökség előterjesztését az Egyházi Alaptörvény módosításáról a március 6-i zsinati ülés keretében.*

13. Határozat az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozását feltáró kutatócsoport működésének előkészítéséről

– 22/2009 (2009.01.30.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a Főtanács által az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozását feltáró kutatócsoport létrehozásáról hozott határozat végrehajtásának előkészítésére bizottságot hoz létre. A bizottság tagjai dr. Kovács Sándor, Korodi Alpár, Pál János, Molnár B. Lehel, Szabó László. A bizottság javaslatokat fogalmaz meg az EKT Elnökségének, amely intézkedik a határozat végrehajtásának további tennivalóit illetően.

14. Beadványok

a) Dr. Máthé Dénes és Csáka József főgondnokok beadványa főgondnoki iroda létrehozása tárgyában

– 23/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *A Csáka József és dr. Máthé Dénes főgondnokok beadványában foglalt kéréssel kapcsolatban az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség előterjesztését a főtisztségviselői iroda kialakításáról.*

b) Dr. Gellérd Judit beadványa a *440 év* című kiadvány tartalmával kapcsolatban

Bálint Benczédi Ferenc: dr. Gellérd Judit személyének megítélése egyházi szolgálata alapján az őt megillető helyre hogy kell kerüljön. A testvéregyházközségi kapcsolatok keretében kialakult erdélyi–tengerentúli együttműködést megfelelő kiadványban kellene összefoglalni és méltatni.

Szombatfalvi József: dr. Gellérd Juditnak sok mindenben igaza van. Miért nincs központi kimutatása egyházunknak a beérkezett adományokról? Sajnos sokszor még a köszönet kifejezése is elmaradt. Ha valaki ebben az egyházban nem közkedvelt személy, azért még meg lehet köszönni tevékenységét. Amennyiben ezt általában nem tesszük meg, akkor a testvéregyházközségi kapcsolatok útja végzetesen lerövidül.

Kolumbán Gábor: Oda kell figyelni a levélben felvetett kérdésekre. Valóban egyház-szerte ilyenforma a közvélekedés: „Mi erdélyiek annyit szenvedtünk, hogy a világnak nincs annyi pénze, amit mi köszönet nélkül ne tudnánk elfogadni." Azt javasolja, hogy az EKT válasza a beadványra a következőket tartalmazza: az EKT tudomásul vette a levelet, tartalmának nagy részével egyetért, dr. Gellérd Judit és dr. George Williams áldásos testvérgyülekezeti munkáját és az általuk szervezett adományokat megköszöni.

Dr. Czire Szabolcs is úgy érzi, hogy a beadványt meg kell válaszolni. A levélben kérés is van, dr. Gellérd Judit hozzáférést kér az elköltött adományok elszámolásához. A levélben említett 70 000 USD megvan, és ma is ösztöndíjalapot képez. A beadvány a régi egyházvezetőséget gyanúsítgatva támadja.

– 24/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *A 440 év című kiadvány tartalmát nehezményező, dr. Gellérd Judit által szerzett beadványról az EKT úgy határoz, hogy az Elnökség válaszolja meg a felvetett kérdéseket, az ülésen elhangzott vélemények szellemében.*

c) A Brassó-óvárosi és Brassó-újvárosi unitárius egyházközségek beadványa az egyetemes egyházfenntartói járulék elengedése tárgyában

Lázár Levente: A Szovátai Unitárius Egyházközség a templomépítés ideje alatt soha nem gondolt arra, hogy felmentést kérjen az általános anyagi kötelezettségei alól.

Szombatfalvi József: Amennyiben az EKT elfogadja a kérést, akkor valószínűleg a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség sem tesz eleget az egyetemes egyházi költségvetés iránti kötelezettségeinek, ugyanis az egyházközség is építkezik.

– 25/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elutasította a Brassó-óvárosi Unitárius Egyházközség és a Brassó-újvárosi Unitárius Egyházközség kérését az egyetemes egyházfenntartási járulék kifizetésének elengedéséről.*

d) **A Fogaras-Nagyszebeni Unitárius Egyházközség beadványa a tűzkár utáni javítások költségeinek fedezése tárgyában**

Pap Mária: Az egyházközségek 80%-ának nincs épületbiztosítása. Az EKT tegye kötelezővé az egyházi épületek biztosítását.

Csete Árpád: Június 1-jétől állami törvény által válik kötelezővé az épületbiztosítás. Célszerű lenne tárgyalásba bocsátkozni néhány biztosítótársasággal, kedvezmény elérése érdekében.

Simó Sándor: Amennyiben a jövőben hasonló eset történik, akkor az érintettek értesítsék a más egyházkörök espereseit is.

– 26/2009 (2009.01.30.) számú határozat: *A Fogaras-Nagyszebeni Unitárius Egyházközség által a tűzkár helyreállítására kért központi támogatásról az EKT az áprilisi ülésén kíván dönteni.*

15. Különfélék

Csáka József: Az EKT ülésein hangozzon el beszámoló az előző ülés határozatainak végrehajtásáról.

Gyerő Dávid: Ahhoz, hogy sok minden megváltozzon az egyházban, ahhoz ember is kell. Egy-két ember nem tudja elvégezni az egyházvezetőségtől elvárt adminisztrációs munkát.

Az EKT ülése Csáka József főgondnok záróbeszédével ért véget.
Kolozsvár, 2009. január 30.

Lejegyezte: Nagy László *főjegyző.*

A jegyzőkönyvben foglaltak hiteléül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök,*
id. Szombatfalvi József, Lázár Levente, Simó Sándor
jegyzőkönyv-hitelesítők

Az Egyházi Képviselő Tanács (EKT), az EKT állandó bizottságai, a Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa és Végrehajtó Bizottsága, más bizottságok, valamint a fegyelmi bíróságok tagsága 2009. május 6-án

I. Egyházi Képviselő Tanács (36)
Hivatalból (21): Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Csáka József főgondnok, Nagy László főjegyző, Kovács István közügyigazgató, Rüsz Fogarasi Tibor, Nagy László esperes helyettese, Nagy Endre, Lőrinczi Lajos, Simó Sándor, Pap Mária esperesek, dr. Kovács Sándor, a PTIUK képviselője, Popa Márta és Varró Margit igazgató, Lázár Levente (ULOSZ), Asztalos Klára (UNOSZ), Rácz Norbert (ODFIE), Sztranyiczki Szilárd (Gazdasági Bizottság), Osváth Ilona (Pénzügyi Bizottság), Mikó Lőrinc (Jogügyi Bizottság), Csáki Levente (VEN Bizottság)
Választott (15): Szombatfalvi József, Szabó László, Székely Kinga Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Tódor Csaba, Andorkó Ferenc, László János, Farkas Emőd, Czimbalmos Kozma Csaba, Demeter Domokos, Nagy Zsigmond, Gazdag Géza, Kolumbán Gábor, Vónya László

II. Misszió Bizottság (14)
Hivatalból: Nagy László főjegyző, Gyerő Dávid előadótanácsos, Mezei Csaba, Varga M. Sándor, Benedek Jakab, Berei István, Ilkei Árpád, Szabó Előd egyházköri jegyzők
Választott: Török István, dr. Kovács Sándor, Józsa Lajos, Bartha Alpár, Csáki Levente, Szén Sándor

III. VEN Bizottság (10)
Hivatalból: dr. Czire Szabolcs és Andrási Benedek előadótanácsosok, Koppándi Botond (PTIUK), Solymosi Zsolt (JZSUK), Lakatos Sándor (BMUG)
Választott: Fekete Levente, Rácz Norbert, Vörös Alpár, Bartha Márta, Csáki Levente

IV. Oktatási Bizottság (10)
Hivatalból: Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Popa Márta (JZSUK), Varró Margit (BMUG), Koppándi Botond (PTIUK), Andrási Benedek és dr. Czire Szabolcs előadótanácsosok
Választott: dr. F. Ferenczi Rita, Szombatfalvi József id., Vörös Alpár, Gazdag Ildikó, Bakó László

V. Gazdasági Bizottság (8)
Hivatalból: Csáka József főgondnok (elnök), dr. Máthé Dénes főgondnok, Kerekes Annamária főszámvevő, Dácz Tibor gazdasági tanácsadó a bizottság előadójaként, tanácskozási joggal
Választott: László János, Czimbalmos Kozma Csaba, Sztranyiczki Szilárd (alelnök), Asztalos Klára, Paskucz-Szathmáry Viola

VI. Pénzügyi Bizottság (7)
Hivatalból: Kerekes Annamária főszámvevő, Gáspár Mária pénzügyi ellenőr
Választott: Dimény József, Osváth Ilona (elnök), Török István, Burus Endre, Pitó Attila

VII. Jogügyi Bizottság (4)
Hivatalból: Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos a bizottság előadójaként, tanácskozási joggal
Választott: Nagy Zsigmond, Székely Enikő, Gyerő József, Mikó Lőrinc (elnök)

VIII. Médiabizottság (9)
Hivatalból: Nagy László főjegyző, Gyerő Dávid előadótanácsos, Ruzsa István műszaki szerkesztő, Jakabffy Tamás szerkesztő, dr. Kovács Sándor megbízott könyvtáros, Sándor Krisztina médiareferens
Választott: Solymosi Zsolt, Maksay Magdolna, Rácz Mária, ifjú Szombatfalvi József

IX. Kiadó- és Nomdabizottság (9)
Hivatalból: Bálint Benczédi Ferenc püspök, Gyerő Dávid előadótanácsos, Ruzsa István műszaki szerkesztő, Jakabffy Tamás szerkesztő, dr. Kovács Sándor és dr. Czire Szabolcs főszerkesztők
Választott: Molnár B. Lehel, Farkas Wellmann Endre, ifjú Szombatfalvi József, Kisgyörgy Tamás

X. Lelkészképesítő Bizottság (12)
Hivatalból: Bálint Benczédi Ferenc püspök, dr. Rezi Elek, dr. Kovács Sándor, dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond teológiai tanárok, Rácz Norbert (VEN Bizottság), Gyerő Dávid előadótanácsos, Andrási Benedek VEN-előadótanácsos
Választott: Székely Kinga Réka, dr. Máthé Dénes, Farkas Emőd

XI. A Nagykönyvárat Irányító Bizottság (5)
Hivatalból: Bálint Benczédi Ferenc püspök
Választott: Andrási Benedek, Molnár B. Lehel, Pál János, Korodi Alpár

XII. A Levéltárt Irányító Bizottság (5)
Hivatalból: Dr. Kovács Sándor teológiai tanár
Választott: Dr. Rüsz Fogarasi Enikő, Pál János, Tódor Csaba, Fülöp D. Alpár

XIII. A Nyugdíjintézet Vezetőtanácsa (10)
Nagy Endre, Pap Mária, Lőrinczi Lajos, Rüsz F. Tibor, Simó Sándor, Kovács István, Csete Árpád, Bartha Alpár, Józsa Lajos, Andorkó Ferenc, (Nagy László főjegyző a Nyugdíjintézet elnökeként a Vezetőtanács ülésvezetője)

XIV. A Nyugdíjintézet Végrehajtó Bizottsága (5)
Dr. Kovács Sándor, Dimény József, Józsa Lajos, Bálint Róbert, Kelemen Levente

XV. Középfokú Fegyelmi Bíróság (4 + 4)
Tagok: Darkó Béla, id. Gyerő Dávid, Szombatfalvi József, Balázs Sándor
Póttagok: Farkas Emőd, Asztalos Klára, Kovács István, Csete Árpád

XVI. Felsőfokú Fegyelmi Bíróság (7 + 4)
Tagok: Boros János, Gazdag Géza, Bordi András, Benedek Mihály, Benedek Jakab, Józsa Lajos, Andorkó Ferenc
Póttagok: Németh Levente, Kibédi Emil, Berei István, Fazakas Lajos Levente



„Csak ennyi?!"

– kérdezte néhány éve egyik évfolyamtársunk, amikor Sepsiszentgyörgyön az „ötvenhatosok" kopjafájára koszorút helyeztünk és kegyelettel, nagy belső átéléssel emlékeztünk azokra a bátor fiatalokra, akik a szorítások-tiltások ellenére magukénak is érezték a magyar szabadságharcot és cselekedtek. Ezért ők kilencen összesen több mint 70 év börtönbüntetésre ítéltettek, néhányan nem is tértek vissza soha.

Gergely Sándorné Lakatos Ilona szatmárnémeti nyugalmazott irodalomtanár hazalátogatott szülőföldjére, és nem jött üres kézzel! Magával hozta azt a felbecsülhetetlen értékű kincset, amelyet népének, a székelyeknek, néhány alkotását kiemelten évfolyamtársainknak, az 56-osoknak szentelt. A bibliai tárgyú, berámázott, monumentális méretű, többnyire árapataki keresztszemes kézimunkák kiállítását a sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközség vállalta fel. A tanácsteremben május 22-én nagy számban voltak jelen az érdeklődő közönség mellett a nőbizottságunk, a cserkész és ifjúsági csoportjaink vezetőikkel az élen, egyházi gondnokunk családtagjaival, a rokonság és természetesen a hál'Istennek még köztünk élő ötvenhatosok.

Az *Ádám-Évás életfa* (életjelkép, istenfa, világfa) azt jelképezi, hogy az ember élete nehéz, de szép is, és nem mindegy, miként élünk. A *Jelenet Ábrahám és Izsák történetéből* című munka témája a 16. század óta jelen van a művészetekben, a hátracsapott fejű birka az áldozat, amellyel az ősapa megváltja egyetlen fiát. A *Cantata profana* varrottas a balladából ihletődött Bartók Béla-mű képi megjelenítése.

Érdeklődésünket és csodálatunkat fokozta a tanárnő azáltal, hogy minden bemutatott kézimunkát hangulatban hozzá illő saját költeménye követte: a csillagmintást a *Csillagok*:

„...Felszálltak a messzi magasba,
Bolyongva a Világmindenségben
Mert ott szabadok, békében
Szerethetik egymást
És talán boldogok..."



Az *Önfeláldozó pelikán* ábrázolásában név szerint jelen vannak azok a „mikós kilencek", akik osztályfőnökükkel az élen fiatalságukkal (egyesek életükkel) fizettek a szabadság eszméjéért. Ezt a munkát az alkotó – maga is meggyőződéses, hithű unitárius – egyházközösségünknek adományozta azzal a felkéréssel, hogy soha ne feledjük – különösképpen az ifjúság! – október 23-át, kiegészítve a *Mi neked a haza? – kérdi az unokám...* című versével:

„Inkább hős egy pillanatig, mint
Rabszolga egy egész életen át!
Hát ennyi – vagy még sokkal több!

Horváth Piroska



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *június 28., július 19.*

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Június 21.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Július 12..(Pálffy Anna Mária)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Dicsőszentmártoni hírsaláta

Május 10-én ünnepi műsor keretében avattuk fel azt a címeres magyar zászlót és emlékszalagot, amelyet dr. Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnöke 2008-ban adományozott a dicsőszentmártoni intézményesített magyar oktatás 135. évfordulója alkalmából. A városunkban folyó magyar oktatásért felelős igazgatók közössége úgy vélte, hogy unitárius templomunk, a település 13. századi műemléke a legméltóbb hely e zászló számára, és ezért azt megőrzés végett egyházközségünknek adta át. Az ünnepi istentiszteleten jelen voltak a helyi magyar oktatás, valamint az RMDSZ szervezet képviselői. Történeti ismertetés hangzott el a magyar nemzeti szimbólumokról, majd a Sipos Domokos Művelődési Egyesület Vegyeskórusának ünnepi műsora, valamint versek és köszöntések hangzottak el.

Május 17-én, a lelkész-házaspár amerikai utazása miatt kissé megkésve, de annál meghittebb anyák napi ünnepélyt tartottunk, ahol gyermekeink versekkel, énekekkel és a tavasz virágaival köszöntötték az édesanyákat és nagymamákat.

Május 23-án egyházközségünkbe látogatott a székelykeresztúri egyházközség dalárdája. Délután bevezető áhítattal kezdődött előadásuk. Meghatóan szép, gazdag és tartalmas műsort nyújtottak. Az elhangzott énekszámok, szavalatok, felolvasások, a közös éneklés élménye nemzeti öntudatunkban, szülőföldünkhöz való ragaszkodásunkban, hűségünkben erősítettek meg. A délután többi része szeretetvendégség keretében telt el, ahol az ismerkedés, valamint a régi és új ismerősök találkozásának élményével gazdagodott minden jelenlévő. A szeretetvendégség előkészítése a nőszövetségben tevékenykedő lelkes asszonyaink munkáját dicséri. (N. E.)

Csak egy napot...

Csak egy napot szeretnék, amely tiszta. Amelyet még nem szennyezett be semmilyen fertő. Semmilyen ártó, irtó gondolat. Semmilyen kényszer-korom, semmilyen üsd-füst.

Csak egyetlen napot szeretnék. Egyetlen egy napot, amelyben tiszta fényével úgy sugárzik a Nap, mint a teremtéskor: szennyezetlenül. Mert tudnunk kell, hogy már a Nap sem a régi, ötmilliárdos életet adó ragyogását szép lassan, de most már egyre gyorsabban, beszennyeztük, beszennyezzük...

Csak egy napot szeretnék, amely mentes minden erőszaktól, gonoszságtól, bűbájosságtól, babonaságtól és ostobaságtól. Amely mentes a sok ártatlanul kiontott, kiöntött, ragacsos vértől; teóriákkal, esztelen elméletekkel, „magasztos", maszatos maszlagokkal igazolt bűncselekmények garmadájától...

Csak egyetlen napot szeretnék, amelyen végre embernek, teremtett felelős léleknek, szeretni tudó, világépítő, -szépítő és -ápoló, szorgalmas ősszejtnek érezhetném magam...

Csak egy napot szeretnék, amikor megszűnik a konc utáni marakodás, a rettegett rettegés, az acsarkodás és agyarkodás, az „enyém-tied-övé" elve alapján soha meg nem oldható, végtelen kapzsiság és önzés...

Csak egy árva, szép napot szeretnék, amikor megérzem és tudom, hogy nem vagyunk árvák! Amikor gondolatainkat, szívünk lüktetését, hangunk finom rezgését úgy közvetíthetjük érzékeny antennáinkon át mások felé, szóban, tettben, zenében, műalkotásban, teremtésben, hogy azokat meg is értse a befogadó, oly mélységes empátiával, együttérzéssel, hogy szinte eggyé válik velünk...

Csak egy napot szeretnék, amikor nem ideológiák, kificamított, kifacsart elméletek, „izmusok", ma született bálványok, pléhkrisztusok, álprófétáik kábítanak el, hanem képes leszek meghallani a jajt, észrevenni a nyomorultat, az elesettet, a szegényt, a megalázottat, a sok sebből vérzőt, az éhezőt, a csonttá soványodott koldusgyermeket, a fázót, a reszketőt, a hajléktalant, a hontalant, a bénát, a vakot...

És ezen a napon rájuk tekintek, befedem fázós testüket ruhámmal, megosztom velük a mindennapi kenyeremet, otthont nyújtok a hajléktalannak, békességet a háborgónak, tiszta vizet a szomjazónak, gyógyírt a betegnek, bénának, rászorulónak, hazát, házat, szeretetet a hontalannak...

Csak ezt az egy napot, csak ezt az egy kivételes vagy mindennapi napot szeretném megérni egyszer, hogy szétoszthassam mindenkinek...

Amikor, azon a napon, „a virágot csókoló madarat" rátok bízhatom, szabadon...

Simó Edmund

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

A gázszentelő

A felekezetileg vegyes lakosságú településen szegény az unitárius eklézsia, a pap a harangozó, jobbára a pap is kántorizál. A testvérfelekezetek szépen felújított templomait nemrég szentelték újra ünnepi istentisztelet keretében. Ezzel szemben az unitárius templomba nincs bevezetve az áram, szükség esetén a szomszéd család jóvoltából lehet villanyt gyújtani. A hideg időkre való tekintettel mégis inkább a fűtés korszerűbb megoldását szeretnék az egyháztagok.

A pap által hirdetett időpontban a fűtés nélküli kis templomban ülésezik a keblitanács.

A megbeszélésen valaki szót kér és kap.

– Javasolom, hogy miután sikerül bevezetni a gázt, tartsunk egyházi gázszentelést, és hívjuk meg az esperest is az ünnepi istentiszteletre!

– Mit beszélsz, Lajos?! – kérdik az ötletgazdát. – Ki hallott még gázszentelő istentiszteletről? Egyáltalán mit is mondhatna az esperes egy ilyen alkalommal?

– Hát, kérlek szépen, véleményem szerint mondhatna egy gáziáldást. Vagy azt, hogy: „Kedves Testvéreim, hála Istennek ebben a kis egyházközségben is végre gáz van! Istennek áldása legyen a gázon!"

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs, Marosszentgyörgy–Szászrégen

UnitInfó

internetes ajánló

Mohay Tamás az idei csíksomlyói búcsú után János Zsigmondról és a búcsú eredetéről beszél a Duna televízióban:

http://www.youtube.com/watch?v=MjCMj_FEEmI

& visszhangok

Az írás megmarad

Hétfő és péntek délután Várfalva felé vezet az utam. A papilak felé, de nem oda. Az egykori szolgatárs a hegyről a völgybe költözött. A szülői házban töltögeti nyugdíjas napjait. Nehezére esik a járás, ezért többnyire nála találkozunk. Menet közben szívélyesen köszöntenek a várfalviak. Mindenki ismer, hiszen – immár harminchat éve – a szomszéd faluban, Rákoson élek. Jól esik a tisztelet s kérdő szó: „Hová megy tiszteletes úr?" Válaszom a leggyakrabban ez: „Megyek Ödön barátomhoz, hogy idézzük fel a múltat."

Ödön barátomat nem lehet mindig otthon találni. Minden hétből három napot Kolozsváron tölt. Ott van számára az élet forrása. A testi méregtől ott szabadítják meg. A lelki „mérgek", amelyek egy életen át halmozódtak fel benne, azok megmaradnak a dialízis után is. Vannak panaszaink, de voltak örömeink is. Ezekről beszélgetünk. Örülünk egymásnak. Ahogy egy alkalommal mondta: ünnep számunkra a találkozás. Ünnepi érzések között emlegetjük az eltelt időket.

A nyugdíjasnak múltja van csupán – s egy bizonytalan jelene. Jövője mi lenne? Jobb arra nem is gondolni! Ezért visszhangzik bennünk csupán a múlt. De az aztán visszhangzik: „Tudod, hogy akkor...? Emlékszel, amikor....?" És jönnek, jönnek az emlékek: jók és rosszak.

Örömömre szolgál, hogy a *Közlöny* szerkesztősége készséggel helyet ad egyházat, népet, de elsősorban a legfőbb jót: az Istent szolgáló munkásai gondolatainak – ezek a „visszhangok" így sorozatban fognak megjelenni. A *Visszhangok* azok a gondolataim, amelyek egy életen át foglalkoztattak, s amelyekkel Istenhez imádkoztam s prédikáltam – szavaimmal és cselekedeteimmel – híveimnek.

Ezeket ugyan elsősorban lelkem visszhangozza, de az is megfordult a fejemben: talán a templomok falai is, amelyekben egykor ezekről szóltam! *Verba volant*, a szó elröpül – mondja a latin közmondás. Lelkemből is sok szó röpült el, amelyek, mint hiszem, sok-sok hallgatóm lelkében szállásra találtak, de sok jó szó csupán a templom falaiba ütközött – s onnan tért vissza hozzám, s visszhangoztak a lelkemben mind a mai napig.

A Balaton-parti Tihanyról Olvasóim közül bizonyára mindenki tud. Költők is „énekeltek" arról! A domboldalon egy öreg templom áll. Egy kissé fentebbről, kijelölt helyről, a templom felé fordulva, ha elkiáltod magad, szavaid többször is visszatérnek hozzád, visszhangzanak. Általában természeti jelenségnek tartják ezt az emberek. Én inkább arról győződtem meg, hogy „mesterséges valóság", az öreg templom falai verik vissza a hangokat. Talán nem is csoda, hogy a falak nem engedik be a leggyakrabban semmitmondó, komolytalan szavakat, kurjantásokat, visszhang-próbákat. De a templomok belterében a lelkészek lelkéből ki- és elszálló beszédek méltók volnának arra, hogy helyet találjanak azok lelkében, akik felé útra keltek. Ezért gondoltam, hogy az elszállt szavakat, a lelkembe visszatérő „visszhangokat" írjam le, hiszen *scripta manent*, az írás megmarad – folytatódik a latin mondás. De jó volna, ha nem csak a *Közlöny*ben, de a lelkekben is megmaradna!, hisz ezek és az ezekhez hasonló gondolatok már kétezer éve hajléktalanul bolyongnak úgy, ahogyan meg van írva: „Kiáltó szó a pusztában. Készítsétek az Úrnak útját!" (Mt 3,3)

Nem vagyunk Krisztusok, de kiáltani nekünk is – akárcsak Keresztelő Jánosnak – kötelességünk, mindannyiunknak, akik egykor arra tettünk esküt, hogy Istent és népünket szolgáljuk mindhalálig.

Lőrinczi Károly

„Népegyházból öntudatos közösségek egyházává válni! Vonzónak és aktualizálhatónak lenni!"

Fülöp Mihály jegyző, Firtosváralja

Ön is válaszoljon *jelen időben* arra a kérdésre: milyennek szeretné látni az unitárius egyházat *a jövőben*. Válasza legyen: 1) egyszerű, könnyen megérthető, képszerű: lehetőleg egy mondat. 2) saját, egyedi: a közösség önmagára ismerjen benne. 3) érzelmeket keltő: vonzó, motiváló. 4) aktualizálható: erőfeszítéssel, céltudatos cselekvéssel megvalósítható.

Ön milyennek szeretné látni egyházunkat a jövőben? Kérjük, írja meg a cziresza@yahoo.com címre, vagy küldje el postán a szerkesztőség címére!

nők világa

Máriák és Márták

Nőszövetségi köri közgyűlések

Május 17-én Bágyonban került sor a **kolozs-tordai egyházkör** nőszövetségeinek éves találkozójára. A kezdő áhítatot és a szószéki szolgálatot Sipos Mónika lelkésznő végezte.

A köszöntések során alkalmunk volt betekinteni a bágyoni templom és gyülekezet történetébe, rájönni arra, hogy minden egyházközség szíve-lelke a nőszövetség, mint ahogy fogalmat alkothattunk arról is, milyen nagy szükség van a gyülekezeteken belül a tiszteletes asszonyok szervező munkájára, állandó buzdítására. A találkozó során ismételten megerősödött bennünk az a tudat, hogy szükségünk van egymásra, hogy tanuljunk egymástól, erősítsük egymást. Tizenhárom nőszövetség képviseletében 49-en voltunk jelen, hat nőszövetség jelezte távolmaradását, egy nőszövetség küldte el beszámolóját.

A beszámolók és az ünnepi istentisztelet után egy nagyon érdekes, interaktív, önismereti játékban volt részünk Zsigmond Júlia marosvásárhelyi előadónőnk jóvoltából. Szó esett többek között a nők felelősségvállalásáról, jó szívvel végzett, áldásos munkájáról, önfeláldozásáról, anyagi függőségeiről, arról, hogyan mondjunk nemet bizonyos helyzetekben, és hogyan alakítsuk életünket szeretetben és jóságban.

A jövő évi köri nőszövetségi találkozó helyszíne Várfalva lesz, március végén-április elején.

Örömünket és hálánkat fejezzük ki a nőszövetségek munkájáért, az egymástól kapott lelki feltöltődésért, a találkozásért és a szép mosolyokért, melyekkel egy-

folytatás a 14. oldalon

Máriák és Márták

folytatás a 13. oldalról

másra tekintettünk. Isten gazdag áldása legyen életünkön és családjaink életén! (*Dimény Csilla*)

A **Küküllő-köri** Unitárius Nőszövetség (KUN) május 9-én Bethlenszentmiklóson tartotta meg évi közgyűlését, amelyen 72 tag vett részt, a kör tíz nőszövetségéből. Az UNOSZ részéről Asztalos Klára elnök és Zsakó Erzsébet alelnök tiszteltek meg jelenlétükkel.

Nagy Rozália esperesné köszöntötte a jelenlevőket, és vezette továbbá a gyűlést. Üdvözlő beszédet mondott Asztalos Klára UNOSZ-elnök és Veress Tímea, házigazdánk. Veress Ferenc lelkész ismertette a bethlenszentmiklósi egyházközség rövid történetét.

A találkozó első fontos momentuma a köri vándorabrosz megáldása volt, amely a kör nőszövetségeinek egy-egy kis négyszögéből állt össze, közös munkánk és közös céljaink jelképeként, és amely vándorolni fog minden évben oda, ahol a közgyűlés helyet kap. Nagy Endre esperes áldotta meg a vándorabroszt, majd Bálint Benczédi Ferenc püspök szólt hozzánk, aki megszakította a magyarszentbenedeki műemlék-templomban folyó munkálatokat számba vevő útját, hogy a közgyűlés megnyitóján részt vegyen.

Következtek a nőszövetségek beszámolói, melyekből sok érdekes eseményről szereztünk tudomást. A nők tevékenységéről érdemes hírt adni közleményeinkben, s hogy ezt minél jobban tegyük, kérdőíveket töltöttünk ki a szünetekben, melyekben a résztvevők legalább fele mondta el véleményét.

Az ünnepi istentiszteletet Bodor Lídia Emese teológiai hallgató tartotta; ennek keretében a helybéli iskolások verses-zenés műsort adtak elő. A népviseletbe öltözött, csillogó szemű, lelkes gyermekek nagy átéléssel szavaltak, énekeltek – és bizony a meghatódás könnyeit lopták sokunk szemébe. Az összejövetel második felében Jakabházi Vera *Öregedj tudatosan!* című előadását hallgattuk meg. A szentferenci fohászra épülő dolgozat, „Adj Uram nyugalmat,..., bátorságot,..., bölcsességet,..." (*Nők Világa* 2008 húsvét, 4. old.), a korosodás testi-lelki problematikáját fejtette ki, és irányvonalakat rajzolt ahhoz, hogy szépen és bölcsen viseljük életünk „őszbe hajló" szakaszát.

A köri nőszövetségi találkozó közebéddel végződött, amely jó alkalom volt a rég nem látott nőtestvéreinkkel való beszélgetésre, a vidámságra. Még nem tudjuk, jövőre hol találkozunk, de várjuk az újabb összejövetelt, mert minden együttlét hitünket, unitárius öntudatunkat hivatott erősíteni.

Köszönetet mondunk ezúton is a házigazdáknak, és mindazoknak, akik ezt az élményekben gazdag eseményt lehetővé tették. (*Szabó Rozália*)

Május 16-án a **székelyudvarhelyi egyházkör** nőszövetségei találkoztak Szentegyházán. Akik eljöttek, ezt a tavaszi napot az együttlétnek szentelték. Ezen a gyönyörű, napsütéses délelőttön tizennégy unitárius gyülekezet nőegylete képviseltette magát. Az ünnepélyes megnyitó és a zászlóanyák bevonulása után Kelemen Szabolcs helyi lelkész tartott áhítatot. A köri vándorabrosz átadását követően Simó Melinda köri elnök üdvözölte az egybegyűlteket. Az egyházkör részéről Ilkei Árpád köri jegyző mondott köszöntő szavakat, amelyek az újszövetségi Mária és Márta történetére épültek. Az UNOSZ részéről Jakabházi Vera köszöntötte a rendezvényt.

A nőszövetségek tevékenységi beszámolója után istentiszteletre került sor. A szószéki szolgálatot Kiss Zsuzsánna székelyudvarhelyi gyakorló segédlelkész végezte. Véletlenszerűen ismét Mária és Márta története került az előtérbe. Máriák és Márták vagyunk mindannyian, akiknek megadatott a lehetőség, hogy tanuljunk egymástól és Jézustól, tanítómesterünktől. Az istentisztelet végén a helyi gyermekek anyák napi műsorral örvendeztették meg az egybegyűlteket.

Az istentiszteletet követően Abrán Tünde gyógyszerész előadását hallgathattuk meg, aki közösségi munkájáról és tevékeny életútjáról beszélt. Ebéd előtt ellátogattunk a művelődési házba, ahol lélekemelő beszámolót hallgathattunk meg a Szentegyházi Gyermekfilharmónia megalakulásáról és mindennapjairól, valamint megcsodálhattuk az ide összegyűjtött régiségeket, „kincseket". Az ebédet a hazautazás követte, de hiszem, hogy mindannyian Máriákként tértünk haza, akik tudják, melyik a jobbik rész, és azt választják.

Szeretettel köszöntjük a nőegyletek sorában az újonnan megalakult gyergyószentmiklósi nőszövetséget! Köszönjük a szentegyháziak vendégszeretetét, azt, hogy kellemes élményekkel, érzésekkel gazdagodhattunk. Adja Isten, hogy az asszonyok mindig megtalálják helyüket közösségeikben, így legyenek összetartó kapocs égi és földi, ünnepi és hétköznapi között. (*Kiss Zsuzsánna*)

Május 16-án Sepsiszentkirályon volt a **Háromszék-Felsőfehér egyházkör** nőegyleteinek idei köri közgyűlése. Minden nőszövetség képviseltette magát három-négy asszonnyal vagy ennél többel is, kivéve Alsórákost, Barótot, Datkot, Kőhalmot és Olthévízet. Így a közgyűlés 65 taggal kezdhette meg munkálatait.

A közgyűlés áhítattal kezdődött, amelyet Finta Emese kálnoki lelkésznő végzett. Andorkó Rozália a köri vezetőség nevében köszöntötte az egybegyűlteket, és megnyitotta a gyűlés munkálatait. Szabó Magdolna köszöntötte az UNOSZ

Vakáció

„Vakációs hangulat, feleltetni nem szabad..." És folytathatnám a diákkori hangulat élményeit. Igen, milyen jó is volt a padban ülni és különbnél különb csintalanságokon törni a fejünket! A meleg júniusi hónap ezeket az élményeket ébresztette bennem, amikor a „mesém" megírásához kezdtem.

Vakáció!... – ha ebben az időszakban bekopognék egyházközségekbe, érdeklődni a nőszövetségi munkáról, kiderülne: az asszonyok mindenütt – de főleg a falusi gyülekezetben – „vakációznak". Máriáink, Mártáink az otthoni kerti munkával foglalatoskodnak. Nőszövetségi tagjaink kitakarítják kis rezidenciájukat, gondosan eltesznek mindent, amit a kézimunka estékre beszereztek... és a vakációs tábla is az ajtóra kerül. Ez az időszak, amikor asszonyaink a befőzésekre készülődnek, szorgosan töltik fel a kamrát finomabbnál finomabb étkekkel. Szóval, az asszonyok szorgalma nem szűnik, bizonyítva ezzel is: ahol szükség van, ott vannak. Nyáridőre esik a testvér-gyülekezetek képviselőinek látogatása... és ilyenkor a vakáció ellenére is fontosnak tartják a segítséget. Vagyis az asszonyok szorgos munkája fontos, hasznos, nélkülözhetetlen.

Sorolhatnám tovább a „két kéz munkáját", de a beszámolók, a köri gyűléseken való beszélgetések mind a vakáció előtti munkáról, vagy éppen a szünidői tevékenységekről árulkodnak.

Asszonyainknak a nyári hónapokra kívánok jó *vakációzást*! Hogy ősszel még több erővel, még nagyobb lelkesedéssel kezdjenek munkálkodni!

Adorjáni Gyöngyvér

nevében a megjelenteket, majd Adorjáni Gyöngyvér tiszteletes asszony a házigazdák nevében szólt az asszonyokhoz.

A már megszokott formát követve a megjelentek beszámoltak az eltelt egy év tevékenységeiről – ezzel máris otthonos, jó hangulatot teremtettek. Az ünnepi istentiszteletet Szabó Adél segédlelkésznő végezte. Ezt követően került sor a köri vándorabrosz átadására, ami azt is jelenteti, hogy ezentúl a köri találkozók egy új mozzanattal bővülnek. Az előző találkozó házigazdái elhozzák és ünnepélyesen átadják ezt a szép szimbólumot, amelyet új gazdáik egy éven át büszkén és boldogan őrizhetnek.



Meghívott előadóként Orbán Erika kórházlelkész tartott előadást lelki egészségünkről és annak megőrzéséről. A felmerülő kérdésekre válaszolt az előadó, de nem feledkeztünk meg a *Nők Világa* című kiadványunkra vonatkozó kérdőív kitöltéséről sem.

És még nem szóltunk a gyönyörű tájról, amely körülölelt minket, ahol csak megfordultunk a köri gyűlés alkalmával. Nemcsak a táj szépsége ragadott magával, hanem a szentkirályiak lelkesedése, akik mindent előkészítettek ez alkalomra is, hogy jól érezhessük magunkat. Megható volt, ahogyan ez a maroknyi gyülekezet vendégszeretetét, tenni akarását, életképességét bizonyította. Ez kiderült akkor is, amikor a kultúrházban talán többen ültünk le a közebédhez, mint ahány unitárius hive ennek a szép kicsi falunak van. Találkozónk záró mozzanata tehát a közebéd volt; itt örömmel tudtuk meg, hogy a fiatal, de annál tevékenyebb felsőrákosi nőegylet lesz jövőre köri közgyűlésünk házigazdája. (*Andorkó Rozália* és *Bokor Ágnes*)

Ezer út

Van már tapasztalatom az UNOSZ választmányi gyűléseiről, ezért május 21-én hajnalban, amikor a gyerekeimet költögettem, a „miért is megyek én oda?" kérdésnél úgy éreztem magam, mint azok, akik egy kilátástalan helyzetben apró kifogásokat gyűjtögetnek egy kis önámításhoz.

A téma (stratégiaépítés), az előadó (Andrási Erika) és a helyszín (Homoródkarácsonyfalva) mind erősítettek abban, hogy hasznos lesz ez a családomtól ellopott idő.

Félelmeim csak úgy tolongtak: a nőszövetségi tevékenységeknek ezer meg ezer útja vár, és nem tudjuk majd eldönteni, melyiken induljunk tovább, ezért továbbra is ott maradunk a „ha... akkor"-ok fogságában.

Rögtön az elején kiderült, hogy a választmány igenis *érett* a nagy feladatra, mindenikünk pontosan és tisztán megfogalmazta, mi az, amit ettől a találkozótól elvár.

Kiscsoportos rajzaink, amelyek „a nőszövetség jövőképe" témával készültek, segítették megfogalmazni az UNOSZ küldetését: „Unitárius lelkiségen alapuló, szolidaritásra épülő, közösségközpontú, értékmegőrzően megújuló, fejlődésre nyitott női szervezet."

A SWOT-analízist („erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek") négy területen végeztük el: alkalmazottak, belső működési folyamat, célpopuláció, pénzügyi helyzet. Ezek alapján határoztuk meg a következő stratégiai irányvonalakat: a szervezeti megerősödés serkentése (szakmaiság, szervezeti keretek, képzések és továbbképzések, területi lefedettség), szervezeti információs háló kiépítése és folyamatos fejlesztése, a szervezet arculatának kialakítása és hatékony marketing-tevékenység kifejtése (szimbólumok, média, kommunikáció), a szervezet infrastrukturális megerősödése, fejlődése (épületek, felszereltség), az unitárius öntudat, a hagyományos értékrend megőrzése és erősítése, a szervezet humánerőforrás-bázisának fejlesztése, a szervezeti közösségi élet sokszínűsítése és fejlesztése, a szervezet gazdasági megerősítése a menedzsment-hatékonyság növelése által.

Elképzellek, kedves Olvasó, hogy most összevonod a szemöldöködet és magadban azt gondolod, mit is jelenthet ez – magyarul?

Nekem azt jelenti, hogy az ezer útból kezd körvonalazódni, melyek azok, amelyeken tovább indulni érdemes. *De!* Még szükség van további munkálatokra.

Ezekre azért nem kerülhetett sor, mert egy nagyon aktuális probléma – a nőszövetségi konferencia megszervezése – került terítékre. Sajnos még mindig nincs jelentkező az idei konferencia szervezésére. Sikerült ugyan homályokat oszlatni és a következő konkrét javaslatokban döntést hozni: egynapos rendezvény legyen, körönként megy „körbe" az évi közgyűlés, a hozzájárulás 10 lej/fő (egyházi költségvetésből 3000 lej, UNOSZ 500 lej, támogatók) és egy héttel a rendezvény előtt jelenteni kell, hányan fizettek be – és csak azok vehetnek részt a közgyűlésen, kiadások (étkeztetés, a szünetek üdítői, kávéja, a választmány elszállásolása és vacsoráztatása, promovációs költségek: banner, kitűzők, bemutatófüzet a településről, közebéd); az UNOSZ a szerepkörök leosztásánál jelen van, szervező csapat legyen az UNOSZ részéről, a szervező csapatnak legyen lehetőség találkozni az előző konferenciák szervezőivel stb.

Egy kicsit olyan volt ez a választmányi találkozás, mint a tükörbe nézés: néha fájdalmas meglátni azt, amiről a tükör beszél – fájdalmas, de szükséges. Félelmeim elcsendesedtek, erőforrásaim letisztultak. Olyan ez, mint a rózsa szirmán rezgő esőcseppben az előbújó napsugár biztató csillanása.

Simó Melinda

Még egyszer a Nemzetközi Unitárius Nőkonferenciáról

Amint az *Unitárius Közlöny* előző számaiban már beszámoltak róla, február 26-a és március 1-je között Houstonban megrendezték az Első Nemzetközi Unitárius Nőkonferenciát. Ezen magam is részt vettem, elsősorban mint résztvevő, másodsorban mint előadó és műhelymunka-vezető.

Hogy most fontosnak tartom ismét „beszámolni" a konferenciáról, annak az az oka, hogy a magam esetén tapasztalhattam meg a konferencia összetartó, összefogó erejét, az önzetlen szolidaritást, segíteni-tudást.

Hazatértem után súlyos balesetet szenvedtem, és csak mostanra kezdtem erőre kapni, bár még ágyban fekszem. A beszámolómmal szeretnék köszönetet mondani a konferencia valamennyi résztvevőjének, valamint hozzátartozóimnak, barátaimnak, hogy gondolatban velem vannak, imáikba belefoglaltak. Hiszem, hogy ezek voltak a legjobb gyógyszerek a felépülésemben!

Úgy érzem, meg kellett történnie ennek a balesetnek ahhoz, hogy rájöjjek: mennyi ember szeret engem a világ minden részéről és közvetlen közelemben is!

Utazásom előtt feltettem magamnak a kérdést: *miért én?* A kérdés arra vonatkozott, hogy többekhez hasonlóan magam is pályáztam a részvételre a konferencián – és *nekem* sikerült. Mivel kezdetben nem fűztem hozzá nagy reményeket, csodálkoztam is eléggé, hogy vagyok a választottak között. Nem vagyok unitárius lelkész, nem vagyok lelkészfeleség sem. Mit fognak szólni a lelkészek?! – tettem fel magamnak a kérdést újra és újra. Hiszen csak egy egyszerű asszonyember vagyok, aki szeret dolgozni a közösséggel, közösségéért.

Amerikai barátaim (főként Cathy Cordes, Richard Ford, Eileen Higgins és Sztranyiczky Zsófia), illetve barátnőm, Makkai Ilkei Ildikó, unitárius közösségem lelkésze Bencédben meggyőztek, hogy ott van a helyem. Amikor már a repülőn ültem Houston felé, kezdtem elhinni (a konferencia előtt néhány napot New Yorkban és a bencédi testvéregyháznál, Hanskában tartózkodtam).

Houstonba megérkezvén szállásadóim, Thorpe Butler és Rita Saylor egyetemi tanárok vártak. Estére ünnepi vacsorára voltam hivatalos, ahol végre magyarul beszélhettem erdélyi lelkészekkel, lelkészfeleségekkel. Könny szökött a szemembe.

Azon az estén két nevet jegyeztem meg, két erős, vidám és optimista nőt láttam. Kívántam, bárcsak én is fele olyan erős és fele olyan optimista lennék, mint ők: Laura Nagel és Barbara Beach. Ők igazán tudják, mit akarnak – és véghez is viszik. Ők álmodták meg, és ők kivitelezték ezt a konferenciát is.

Első nap a belvárost látogattuk meg, délután kezdődött a munka, a konferencia „sűrűje" – és gombócult a félelem a torkomban. Izgultam az előadásomért, a műhelymunka levezetéséért. Hiszen nem anyanyelvemet használtam, és ötszáz résztvevő, az nagy szám! Ötszáz résztvevő a világ minden részéről: Európából, Ázsiából, Afrikából, Dél- és Észak-Amerikából.

Nem volt könnyű a sok új nevet megjegyeznem. De sikerült valahogy, és sikerült az előadás is, számtalan új barátra tettem szert. Láttam a hallgatóság szemében, hogy érdekli, amit mondok.

A konferencia programja érdekesebbnél érdekesebb előadásokkal, műhelymunkával volt tele. Talán egy kissé zsúfolt volt. De megérte!

Ugyancsak itt Sztranyiczky Zsófiával a *17es Globális testvérek csoportját* (Global Sisters Group) vezettük négy napon keresztül. Kemény munka volt, tele sikerekkel. Őszintén szólva az első napon nem gondoltam, hogy sikerül közös nevezőre jutnunk, közös akciótervet készítenünk, hiszen a csoportunk nagyon vegyes volt: európai, amerikai egyaránt volt benne. De a végén megértettem, hogy éljünk bár egymástól annyira távol is, legyen egészen más a kultúránk, igenis tudunk együtt dolgozni, együtt gondolkozni, a problémáink „tudnak" nagyon hasonlóak lenni.

„Összejönni a kezdet – Együtt maradni haladás – Együtt dolgozni siker!" Ezt kívántam a konferenciának! És hasonlókat kívánok a Bencédi Unitárius Egyházközség és amerikai testvéregyháza, a Hanskai Unitárius Univerzalista Egyház közötti megújuló kapcsolatának!

Amint már említettem, hazatérésem után súlyos autóbalesetet szenvedtem. Balesetem után új barátaim azonnal érdeklődni kezdtek hogylétemről: Japántól Amerikáig, Amerikától Erdélyig. Igen, erdélyi új barátaim is érdeklődtek. Nagy Gizellával Houstonban találkoztam először, bár nem messze lakik tőlem Erdélyben. Ő volt az, aki összegyűjtötte a sok-sok nekem írt levelet, imát, és egy csodálatos albumot készített fényképekkel tarkítva. Egy szomorú estén érkezett a kórházba az albummal és egy szál rózsával. Csodálatos, hihetetlen, hogy a konferencia résztvevői – és nemcsak ők – újra összegyűltek a virtuális hálón és imádkoztak értem. *Számomra* ez volt a konferencia egyik legnagyobb eredménye. Balesetem újra megmozgatta az embereket, az újonnan kötött barátságokat „kipróbálta", a régieket megerősítette.

Köszönöm Sztranyiczky Zsófiának és Nagy Gizellának, hogy aktív részesei és előmozdítói voltak felépülésemnek. És köszönöm mindazoknak, akik gondoltak rám, segítettek lelkileg és anyagilag átlépni életem e nehéz szakaszán. Köszönöm a régi és újonnan megismert erdélyi unitárius lelkészeknek, lelkészfeleségeknek, akik gondoltak rám, imába foglaltak, meglátogattak a kórházban és itthon: Makkai Ilkei Ildikónak (Bencéd), Simó Melindának (Homoródjánosfalva), Solymossy Alpárnak (Váralja), Vida Rozáliának (Kadács), Székely Kinga Rékának (Homoródszentpéter), Moldován Szeredai Noéminak (Csekefalva), Szabó Lászlónak (Kolozsvár), Farkas Lászlónak (Korond), Cathy Perrynek, Mark és Brenda Wigernek, Dean Daltonnak és Sztranyiczky Zsófiának az Egyesült Államokból.

Továbbá köszönöm a Civitasnak – legfőképpen Csáki Rozáliának, aki először „ültette el a fejembe" a közösségfejlesztés „magját, csíráját" jó pár évvel ezelőtt, és ennek a csírának is köszönhettem, hogy kint lehettem a konferencián. Ezt a magot fejlesztettem, fejlesztem tovább amerikai szakemberekkel, Makkai Ilkei Ildikóval közösen – és természetesen a Civitassal.

Amikor a pénzügyekre gondolok, elpirulok. Köszönöm mindazoknak, akik hozzájárultak kezelési költségeimhez: Harry és Laura Nagel, Richard és Nancy Ford, Eileen Higgins, Sharon Vanduizend, Marylou Lewis, Barbara Kres Beach, Cathy és Ron Cordes, Ronald és Julie Peck, Hanan Watson, Don Smith, Rita Saylors és Thorpe Butler, Kathy Matsui, Brenda és Mark Wiger, Dean Dalton és Sztranyiczky Zsófia, Angie és Scott Becker. De köszönöm Szüleimnek, Családtagjaimnak, Páromnak, Pap Balázsnak, a Bencédi Unitárius Egyház valamennyi tagjának, a Hanskai Nora Unitárius Univerzalista Egyház valamennyi tagjának is az együttérzést, a bátorítást, a sok-sok segítséget.

Pünkösd ünnepén sikerült eljutni a bencédi templomba. Hihetetlen élményben volt részem! Mindenki könnyekkel küszködve fogadott. Éreztem, hogy a közösség szeret engem és őszintén együttérez velem. Az istentiszteletet nem tudom elfeledni. Balesetem óta legszebb napom volt. Végezetül felajánlották az ünnepi perselypénzt kezelési költségeim fedezésére. Nem tudok elég hálás lenni minden jó szándékú ismerősömnek De mindenekelőtt Istennek köszönöm, hogy ilyen csodálatos emberek vesznek körül.

Páll Krisztina

A felfrissült székelykeresztúri egylet tevékenykedik



Két hónappal ezelőtt tudósítottunk legutóbb a gyülekezetben zajló tevékenységekről. Most örömmel kell hírt adnunk arról, hogy a nagy múltra visszatekintő egyletünk is pezseg és fiatalabb, lendületesebb, mint bármikor azelőtt.

Tavaly nyáron Mikó Amália segédlelkész indítványozására egylettoborzó kirakodó vásárt szerveztek Székelykeresztúron. A vásár jól sikerült, több új fiatal csatlakozott hozzánk. Ez a csapat kezdte meg ősszel a tevékenységét. Előadást tartottunk az UNOSZ konferencián, betlehemest adtunk elő karácsonykor és kántálni voltunk a hűséges vasárnapi iskolásoknál. A lelkesebb egyletes lányok minden héten a kétórásra bővült, harminc-negyven gyermeket megmozgató vasárnapi iskola programjaiban segédkeztek.

Tavasszal, miután kiszépült az idő, a kis csapat a húsvéti vakációban Medesérre ment biciklis kirándulásra. Az együtt töltött nap még jobban összefűzött minket, és újabb terveket szőttünk.

Közben az országos és köri képviselők többször is meglátogattak. A rendkívüli egylettalálkozók újabb alkalmak voltak más fiatalokkal való ismerkedésre. A vezetőképző-sorozaton – amelynek két alkalmát is a keresztúri gimnáziumban tartották – többen is részt vettek. Utána lelkesen mesélték az újonnan tanultakat, amelyeket azonnal beépítettük saját tevékenységeinkbe.

Egyházközségünkben április utolsó vasárnapján zajlott a konfirmáció. Az ifjak az emléklap és könyvajándék mellett egy-egy kedves meghívót is kaptak az egyletünkbe. A következő egyletes találkozónkon tizenkét új taggal szaporodtunk! Csodálatos hangulat alakult ki és hihetetlen lendülettel folytattuk kibővült csapatunk programjait. Májusban a nagy létszámú találkozókon érdekes beszélgetésekkel, jó hangulatú játékokkal töltöttük ki a vasárnap délutánjainkat.

A megújult egyletünkkel eldöntöttük, hogy idén is megszervezzük a tavaly nagy sikert aratott *Nekem lom, neked kincs* kirakodóvásárt. Plakátokat és szórólapokat készítettünk. A várost megtöltöttük a hírrel, hogy mindenki lomtalanítson otthonában. Megkértük a keresztúriakat, hogy mindent, ami felesleges ruha, játék, cipő, háztartási kellék, szerszám, ajánlják fel nekünk. Mi begyűjtjük az adományokat, rendszerezzük, felárazzuk – és a vásáron értékesítjük. A hangulat jobbá tétele érdekében teával, szendviccsel, pattogatott kukoricával és bográcsgulyással kínáljuk a vásárlókat. A zene, játék, arcfestés és sportvetélkedők még mozgalmasabbá teszik a délutánt. A begyűlt jövedelmünkből a vakáció elejére tervezett kirándulásunk költségeit fedezzük.

Nagy tervünk, hogy a vásár után szindarabot tanuljunk be és részt vegyünk az ODFIE Szinjátszó Találkozón. Szeretnénk a már sokadszorra megszervezett vasárnapi iskolás táborban is segédkezni, hogy a leendő egyletesek jól érezzék magukat a vargyasi határban.

Mikó Ferenc

Az alábbi internetes fotóalbumban pillanatképek találhatóak a székelykeresztúri ifjúsági egylet tevékenységeiről – fellépésekről, kirándulásokról, közmunkákról és hagyományos egyleti találkozókról –: www.szuie.fotoalbum.hu

---

Kedves Mindenki!

Egy este az egyik ismerősöm arra kért, írjak egy cikket arról, hogy kerültem Magyarországra és hogy éltem meg a költözést.

Hát így került be a cikkem az újságba.

2007 májusában Anyum kapott egy állásajánlatot a Budapest mellett Taksonyban. Így júniusban kijöttünk; én eleinte csak három hétre jöttem ki, de aztán sajnos itt ragadtam. Nagyon rossz volt otthon hagyni a rokonokat, a barátokat és az ODFIE-t. Augusztusban otthon voltam két hetet és azután jöttem ki végleg... nagyon keserves volt a búcsú. A tanévet Dunaharasztin kezdtem egy gimnáziumban. Új tanárok, új környezet, új tanítási mód... nehéz volt megszokni, de lassan muszáj volt belerázódnom. Az osztály nem nagyon akart elfogadni, mivel az ő szemükben „román" voltam, és sajnos van, akinek a szemében még most is az vagyok. Emiatt nagyon nehezen tudtam beilleszkedni az osztályba, van aki még most sem fogadott el, de szerencsére találtam barátokat, akik mellettem állnak... Néhány tanáromnak is sokat köszönhetek, mert segítettek, amiben csak tudtak: tanulmányban is, lelkileg is. Nehéz volt itt kint új életet kezdeni. Gyakorlatilag majdnem egyik napról a másikra kerültem ide, és itt majdnem minden teljesen más, mint otthon. Az emberek, a környezet. Rossz volt, hogy nem volt kivel elmennem valahova, mert itt általában mindenki a négy fal között ül (tisztelet a kivételnek!). Amint tudok, mindig hazamegyek – és haza is jártam. Eleinte nagyon lassan telt az idő a két hazamenetelem között. Suli mellett sokat dolgoztam, és ez szerencsére egy kicsit gyorsította az időt. Ma már kevesebbet dolgozom, de már vannak barátaim és programokat tervezünk-szervezünk, így sokkal hamarabb telik az idő. Ennek ellenére sokat gondolok a régi szép időkre, amit otthon töltöttem, és a barátokra meg az ODFIE-re.

Jó érzés, hogy tudom: bármikor hazamehetek, mert otthon várnak rám. Mindig nagyon örülnek, ha hazamegyek, és én is alig várom. Olyan is volt, hogy négy napra hazamentem csak azért, hogy látogassam meg az otthoni barátokat, rokonokat.

Így utólag visszagondolva, nem tudom, hogyan éltem túl ezt az időszakot... nagyon rossz volt, és örülök neki, hogy valamennyire túl tudtam tenni magam rajta. Valamivel jobban telik, mint amikor kijöttem, de ha az iskolát elvégeztem, haza szeretnék menni. Ahogy a mondás is szól: „Mindenütt jó, de a legjobb otthon."

Márton Angéla

Iskola a falakon kívül

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium általános iskolásainak még a vakáció hivatalos megkezdése előtt sikerült kiszabadulniuk néhány napra az intézmény falai közül. Az iskolaépületet és a tanórákat messzire elkerülve, de továbbra is osztályfőnökeik és tanítóik vezetésével, osztálytársaik között megtapasztalhatták, hogy az iskola nem csupán falakból és tanulásból áll, ugyanakkor közösséget és lelkiséget is jelent. A kisiskolások hagyományos vallástáborára idén – akár az utóbbi években, ismét – Hidegszamoson került sor.

Újdonságot jelent, hogy most először megszerveztük az V–VI. osztályosok vallás- és angoltáborát, amelyen 56 diák és 6 kísérő vett részt. A program összeállításakor elsődleges szempont volt, hogy a gyerekek sokat mozogjanak, szórakozzanak, de ugyanakkor (rejtett módon) tanuljanak, új helyzetekben feltalálják magukat. A tábor időtartama alatt, május 31-e és június 2-a között, szinte folyamatosan esett ugyan az eső, de mégis szinte folyamatos ünnepi hangulat uralkodott a résztvevőkön. Pünkösd, születésnap és gyermeknap – mind jó ok a közös örömre. Különben is, mit számít az időjárás, mikor együtt vagyunk?!

Az I–IV. osztályok egy nappal később, június 3-án érkeztek a helyszínre. Az addig szeszélyes időjárás hirtelen naposra fordult. A százfős csapat (92 gyermek, 8 kísérő) megtöltötte a vendégház udvarát és sportpályáit. A tábor Mózes történetére épült, és mindenki találhatott kedvére való tevékenységet (sportolás, festés, gyöngyfűzés, karkötő-bogozás, népi gyermekjátékok, vetélkedő, buli).

Jó volt együtt, jó volt kitörni kicsit a megszokott rendből. Most már jöhet a vakáció, s aztán az új tanév! Az élményt megőrizzük, s várjuk a következő vallástábort.

Rácz Mária

Miért?

Ez egy falu. Csendes kis közösség. Az erdő közepén, a melegben, Afrikában. De lehet, hogy nincs meleg, hogy nem is Afrika, hogy nincs is erdő. Talán csak mező, hűvös, óceáni szél, Írország partjainál. De ez egy falu. Mindenki ismer mindenkit, tudják, kinek hogyan kell köszönni, és tudják, mikor nem kell beleütni az orrunkat mások ügyeibe. Minden van itt és mindenki. Tipikusan. Mindenkinek megvan a maga kis háza és földje, amiről termést gyűjt. Ezt még a szomszéd faluban is tiszteletben tartják. A látogatók tudják, kinek mit szabad, és hova lehet menni. Íratlan szabályok ezek, de az írottaknál előbbre valók.

Van egy másik falu is. Lehet, hogy már város – vagy egy egész ország. Különleges és egyedi módon vívta ki az elismerést. Már a kezdetektől fogva csak tisztelték és csodálták. „Hisz ez példaértékű", „Másokon is segít", „A szabadság megtestesítője" – mondogatták. Ha a legalapvetőbb jogait, a szabadságát, az eszméit sértik, rögtön lázad, és hangosan, mellveregetve tiltakozik. Nem vagy csak nagyon nehezen enged be új embert közösségébe, olyanokat, akik azt a változatosságot hoznák és tartanák fenn, amiért ez a falu – nevezzük csak falunak – harcol. Nem is beszélve arról, hogy egymás elfogadása milyen nagy erény számára! Az írott törvények létének alapjai, bár ezeket rendszerint lehet úgy módosítani, hogy tetszetős legyen, és felhatalmazzon néha elfogadhatatlan dolgokra is. De ezekről nem beszélnek... Kifele továbbra is villog a fényreklám az izzó neoncsöveken, hogy ez a szabadság, hogy ilyen az egyenlőség...

És lakói elindulnak. Ők a vagányak és a menő gyerekek. Elindulnak mint hódítók vagy cégtulajdonosok, filmproducerek, leigázók, harcosok vagy ártatlan arcú felsőbbrendűségi komplexussal rendelkezők. Mindenfelé mennek. Más falvakba, hogy megmutathassák, kik is ők valójában.

Meghódítják, felfedezik, leigázzák, felszabadítják, megmutatják és kimutatják. És közben kidobatják Seant a szülőfalujában a kocsmából, utasítgatják Jakeet, mit és hogyan tegyen, vagy ne tegyen ott, ahol ő él, és ahol ő ismeri az illemet. Végül is ki neki a másik? Soha nem látta még. Lehet, elviszi rabszolgának majd, de ha nem, akkor többet nem is látja rövid emberi léte során. Nem hatja meg, hogy mások, sőt inkább ugyanazok a szabályok ebben a közösségben is, mint az övében. Ő ugyanez ellen tiltakozott és harcolt... És teszi azt most is, ha vele történik mindez.

De vajon csak mert ő az erősebb? Vagy mert több a pénze? Vagy jobban hallatja a hangját? Vagy csak fennebb került egy általa elképzelt ranglétrán, és annak a tetejéről könnyű elfelejteni, mi juttatott ide... De lehet, hogy már csak egy régi álom eszméi, mint valami betanult vers visszhangoznak... Már senki sem tudja miért, de mondja, már nem tudjuk, mit jelent, mert olyan régi talán a nyelv... De még mondják, mert ez kell nekik. Ezt mondták, hogy ez kell nekik.

Ez még mindig egy falu, valahol az óceán partján vagy túl az Óperencián. Lehet, hogy nem is történt ez olyan régen. Túlélték, ahogy lassan mindenki túléli, ha egyszer a lelkébe gázolnak, de nem értik: *Miért lázadnak, lázadunk olyan eszmékért, amelyekben nem hiszünk? Minek a nagy felhajtás és ellenkezés, ha végül uzt csináljuk, ami ellen valaha és mindig a szavunkat emeltük?!*

Gergely Noémi

Zenei gyökerek

Minden zenét kedvelő ember a Nagy Zenei Univerzumból táplálkozik, amelynek gyökerei egészen az ősidőkig nyúlnak vissza. Ezekből ágaznak szét a világ népeinek zenéi, majd ebből sarjad a hatalmas lombkorona, amely felölel minden műnemet, műfajt. Így ezen a fán mindenki talál magának gyümölcsöt akár a népdalokat, akár a könnyűzenét, akár a klasszikus zenét kedveli. Akik valamit hozzáadnak ehhez a zenei gazdagsághoz,azaz játsszák, éneklik, akár még gyűjtik vagy elemzik is a zenéket, azok a „kertészek".

Én magam is ez utóbbiak közé tartozom, az életem elképzelhetetlen a zene nélkül. Jóideje a klasszikus zenét művelem, de hallgatom a zene majd minden válfaját. Most mégis a „gyökereim" jutottak eszembe, miközben az *Unitárius Közlönyt* forgattam. Megláttam az ODFIE népdaléneklő és versmondó versenyről szóló beszámolókat és elfogott a nosztalgia – hiszen én is sokszor részese voltam ennek a találkozónak, sokszor énekeltem a szebbnél szebb népdalokat. Az élmény mély nyomot hagyott bennem, fogékonyabbá tett a zenei kincsek felfedezésére, érzelmek kifejezésére.

A klasszikus zenei művek is gyakran táplálkoznak a népzenéből, s így ez a kapcsolatom a gyökereimmel csak átértelmeződött. Ha önállóan állíthatom össze a repertoáromat, mindig egy Bartók- vagy Kodály-népdalfeldolgozással zárom.

Jártó Kocsis Emőke

Kedves Gyermekek, kedves Barátaink!

Gondolom, izgalommal vártátok ezt a lapszámot, hogy végre megtudjátok, kik is lesznek a boldog nyertesek. Tulajdonképpen mind nyertetek, akik időt szántatok a fejtörők megoldására, hiszen sok hasznos tudnivalóval gazdagodtatok, no meg nem kis öröm, ha sikerül „kétvállra fektetni" egy nehéz rejtvényt. Gratulálunk kitartó munkátokhoz, és természetesen köszönjük a biztatását mindazoknak, akik e hosszú időszak alatt segítettek, mellétek álltak, lelkesítettek. Veletek együtt természetesen ők is elismerésben részesülnek.

INGYENES EGYHÁZI GYERMEKTÁBOR-JUTALMAT NYERTEK:

I. **Zsombori Zsombor Balázs**, Homoródszentmárton – 210 pont
II. **Kósa Kázmér**, Kökös – 180 pont
III. **Bureán Andrea**, Kolozsvár – 146 pont
III. **Fekete Kincső-Hajnal**, Nagyajta – 146 pont

KÖNYVJUTALOMBAN RÉSZESÜLNEK:

Simény Beáta, Székelyudvarhely – 138 pont
Baróthi Brigitta, Nagyajta – 110 pont
Zsombori Paula – 110 pont
Fekete Hunor, Nagyajta – 108 pont
Szász Nimród Zsolt, Marosvásárhely – 106 pont
Jakab Emese – 75 pont

„Búcsúképpen" fogadjátok szeretettel a nyári hónapokra vonatkozó néhány érdekes és hasznos tudnivalót:

Június

A hónap nevének eredete bizonytalan. A rómaiak számos híres személyiséget tartanak nyilván ilyen néven. Például Julius Caesarnak, a naptárreformátor császárnak a fiát, Marcus Junis Brutust is így hívták, de miután politikai okból meggyilkolta saját apját, már nem tartották méltónak arra, hogy egy hónap az ő nevét viselje. Később főleg Ovidius, a nagy költő kapcsolta össze a hónapot Juno istennő nevével: *mensis Junonius* = Juno istennő havaként emlegeti júniust.

(Egy érdekesség: azon a napon, amikor Caesart meggyilkolták, előtte egy férfi egy „cédulát" csúsztatott oda neki, amelyben figyelmeztette őt a tervekről. Caesar csak ennyit mondott: „Holnap elolvasom.")

Június 11-én, Barnabás napján a frissen vert kaszával számos vidéken megkezdik szép rendbe vágni a téli takarmánynak való szénafüvet. Ez a nap tehát „kaszáló nap", de ettől a naptól kezdődően lehet gyűjteni a különböző gyógyfüveket is.

A következő gyógynövényeket ajánlatos júniusban gyűjteni: Csak pihenésképpen, pótold a hiányzó betűket, hogy megtudd nevüket: hársvirág, bodzavirág, kakukkfű, gyermekláncfű, cickafark, ezerjófű.

Június 24-én a legrövidebb az éjszaka. Nevezik Virágos Szent János vagy Szent Iván napjának is. Egyes helyeken a fiatalok ilyenkor tüzet gyújtanak, körülülik, énekelnek és egyenként átugorják a tüzet. Ennek a szokásnak a tűz tisztító, gonoszűző erejébe vetett hit az alapja. Sok helyen úgy gondolták, hogy az ekkor gyújtott tűz védelmet nyújt az esztendő folyamán a köd, a jégeső, a dögvész ellen, ugyanakkor elősegíti a jó termést.

Június 29-ét, Péter és Pál napját izgalommal várták mindig faluhelyen, ugyanis ezt a napot az aratás kezdőnapjának tartották. A néphagyomány szerint ezen a napon könnyen „égzengéssel" (villámlással, mennydörgéssel) járó zivatar támadhat.

Hogyan nevezzük a több egymásra rakott kévét? Ha megfejted a rejtvényt, megtudod a választ. Írd be a válaszokat vízszintesen az egymás után következő kockákba



Július

A július régi római neve Quintilis volt. A rómiaknál ugyanis az esztendő márciussal kezdődött, s így „július" az ötödik (= *quinta*) hónap volt. Amikor azonban Iulius Caesar Krisztus előtt 45-ben végrehajtotta a naptárreformot, akkor az ő tiszteletére – mert ő ebben a hónapban született – róla nevezték el ezt a hónapot.

Július 5-e, Sarolta napja, ha esőt hoz, a néphit szerint rossz lesz a dió- és mogyorótermés.

1540. *július 7-én* született János Zsigmond, Erdély első fejedelme, aki 1569-től lett az unitarizmus követője.

Július 20-a, Illés napja gyakran hoz zivatart. Ezért „gonoszjáró napnak" is szokták nevezni.

Július 25-e, Jakab napja volt hagyományosan a fokhagyma kiszedésének napja. Sok helyen úgy tartották, hogy a Jakab-napra kelt csirkék gyorsan nőnek, és ha ilyenkor felhős az ég, havas télre lehet számítani.

Augusztus

Az ókori rómaiaknál a hatodik hónap volt. Ezért a *Sextilis* névvel illették. A juliánus naptárreform után is sokáig viselte ezt a nevet, mindaddig, amíg Augustus császárnak Krisztus előtt 7-ben az időközben felszaporodott szökőnapok miatt ismét naptárrendezést kellett végrehajtania. Ekkor „keresztelte át" a sextilist a maga nevére, minthogy életének legtöbb szerencsés eseménye éppen ebben a hónapban történt.

Az *augusztus* szó tulajdonképpen az „augurra", vagyis a madárjósra (*avigerre*) megy vissza, akinek a jóslata szerencsét hoz.

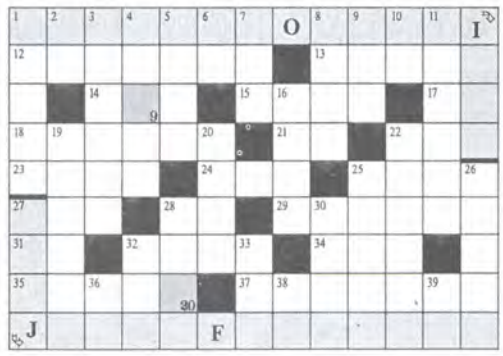
(Felhasznált irodalom: Nagy Erika: *Néprajzi és környezetvédelmi munkafüzet kisiskolások részére*; Supka Géza: *Kalandozás a kalendáriumban és más érdekességek*; Dr. Xántus János: *A természet kalendáriuma*)

A Gyermekoldal nevében kívánunk Nektek kellemes nyaralást, jó szórakozást. Isten áldjon!

Sok szeretettel
Nagy Gizella és **Fekete Levente**

Híres unitáriusok – 6

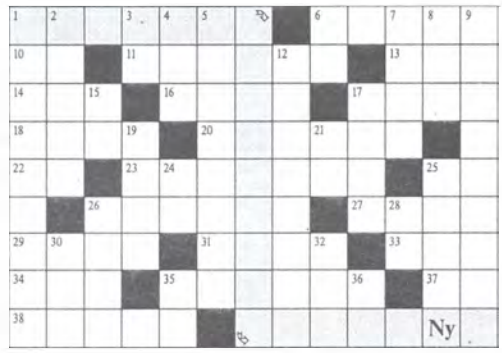
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Amerikai építész volt, többek között a madisoni unitárius templom és a New York-i Guggenheim Múzeum tervezője.** 12. Port ruháról leverő. 13. Halk neszt ad a fa a szélben. 14. Illeték. 15. Keleti súlyegység. 17. Vérfaktor. 18. Gyerekágyas nő meglátogatása. 21. Várfalak! 22. Testrész. 23. Vadászkutya-fajta. 24. Koreai autómárka. 25. Katalin, becézve. 27. Bór és ozmium vegyjele. 18. Iljusin, röviden. 29. Régi pénzegység. 31. Spanyol és norvég autójel. 32. Férfinév. 34. Kerti házikó. 35. Zeusz első halandó felesége a görög mitológiában. 37. Formálódó.

Függőleges: 1. Növényvilág. 2. Skálahang. 3. Vízszint csökkenése. 4. Csillagászati talppont. 5. Tősarj. 6. Olló közepe! 7. Bibliai alak. 8. Belgiumi folyó. 9. Rombol. 10. Wolfram és kén vegyjele. 11. Adventi hajnali mise. 16. Ünnepélyesen átad. 19. Haláltusa. 20. ... Miklós, Mikszáth Kálmán műve. 22. Veszít a hangerejéből. 25. Fizetett taps. 26. ... Welles, filmsztár volt. **27. Amerikai író, tudós volt, ő találta fel a villámhárítót, a Függetlenségi Nyilatkozat társszerzője (1706–1790).** 28. Női név. 30. Angol férfinév. 32. Álhal. 33. Felső végtag. 36. Szibériai folyó. 38. Skálahang. 39. Kínai hosszmérték.

Jó tanács



Fiatal lány panaszkodik az orvosnál:

– Doktor úr, régebb szép sima, fehér bőröm volt, most az arcom, nyakam tele van piros foltokkal. Mit tanácsol?

– Borotválkozzon naponta...

– Én, borotválkozzam naponta?

– ...! *(A poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A vicc poénja.** 6. Világosbarna színárnyalat. 10. Kés része. 11. Szikrát állít elő. 13. Ital, argóban. 14. Ilyen hamar? 16. A tizenhárom vértanú városa. 17. Menet, forduló a sportban. 18. ... Nielsen, filmsztár. 20. Menekülés. 22. Megfelelő. 23. Étellel lát el. 25. Lombard folyam. 26. Rímes prózában írt vers. 27. Forma. 29. A tea hatóanyaga. 31. Autós csillagtúra. 33. Svéd aprópénz. 34. Az első nő. 35. Előidéz. 37. A ráf része! 38. Szóban elmondó.

Függőleges: 1. Pantomim. 2. Földbe rejtő. 3. 1100 római számmal. 4. Bölöni csapata volt. 5. Kártyában így hívják a négy színből álló négy egymás melletti lapot egy kézben. 6. Deciliter. 7. Az egyik szülő, becézve. 8. Mobiltelefon-kód. 9. Szobatisztító eszköz. 12. Arra a helyre tud menni. 15. Részvénytársaság. 17. Részlet. 19. Román festő volt (Theodor). 21. Igekötő. 24. Európa Kupa. 25. Nagyon kis részecske. 26. Tárgyról kérdezzük (két szó). 28. Puskát használ. 30. Táplálkozó. 32. ... de France. 35. Szikladarab. 36. Tangens.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 6) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Jó tanács*) megfejtését **augusztus 5-éig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Áprilisi rejtvényünk megfejtése: *Egyszerű*: És hol akarod, hogy legyen? Könyvjutalmat nyert **Mózes Géza** székelyudvarhelyi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

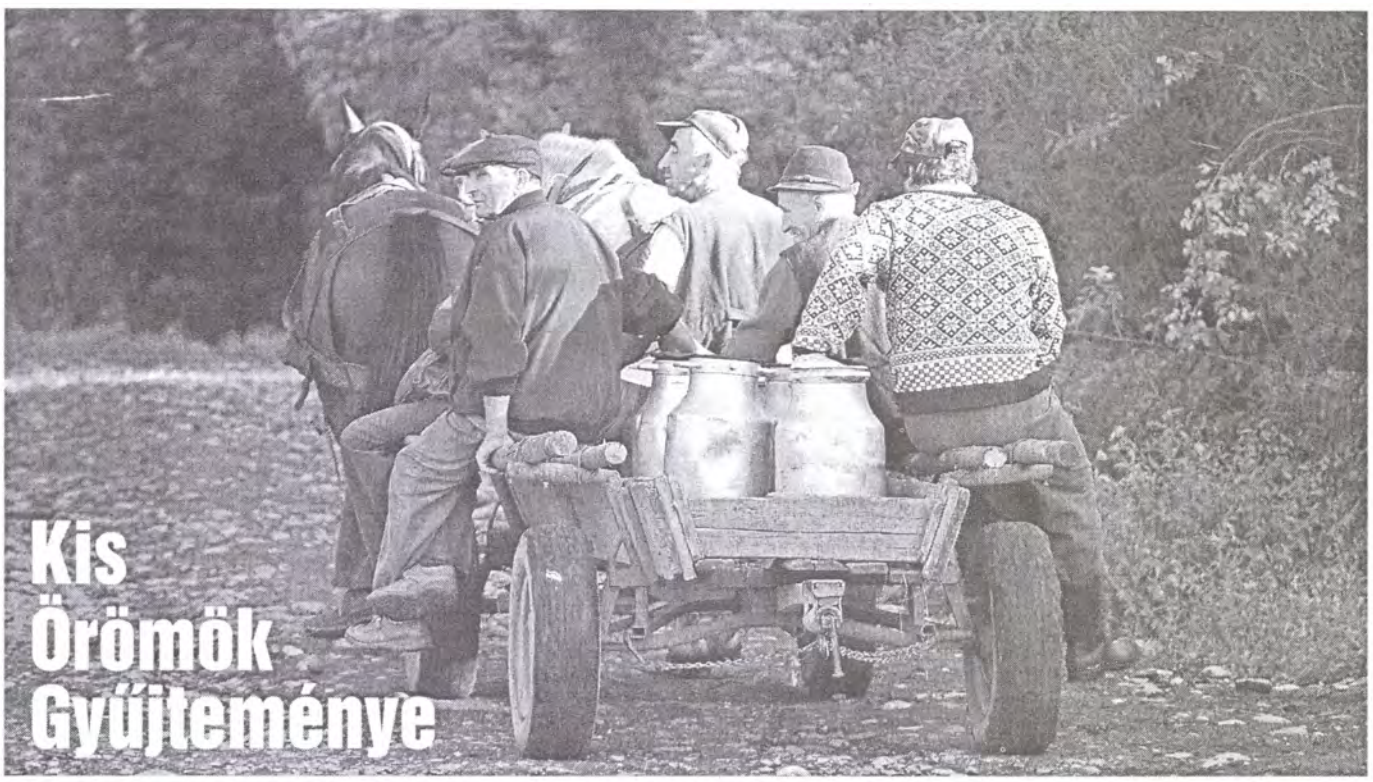
Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Szerzőink: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Andorkó Rozália** tanárnő (Vargyas), **Bencze Edith** szociálpedagógus (Homoródalmás), **Bokor Ágnes** mérnök (Kökös), **Demeter Sándor Lóránd** lelkész (Székelyderzs), **Dimény Csilla** képzőművész, énekvezér (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Kolozsvár), **Horváth Piroska** ny. tanár (Sepsiszentgyörgy), **Jártó Kocsis Emőke** egyetemi hallgató (Nagyvárad), **Kiss Zsuzsánna** segédlelkész (Székelyudvarhely), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Márton Angéla** diák (Dunaharaszti), **Mikó Ferenc** segédlelkész (Székelykeresztúr), **Páll Krisztina** tanárnő (Székelyudvarhely), **Rácz Mária** lelkész, vallástanár (Kolozsvár), **Simó Edmund** (Sepsiszentgyörgy), **Simó Melinda** pszichológus (Homorodjánosfalva), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
7. szám. 2009 július
Ára: 1,50 lej



Kis Örömök Gyűjteménye

A mai fiatalok már csak hátborzongató meseként hiszik el azokat az időket, amikor a társadalom jó közérzetét a sajtó útján mesterségesen kívánta az eufóriáig fokozni a pártállami hatalom. Újabb és újabb utasításra kellett megírni, lefényképezni, bakelitlemezre rögzíteni a hurrá-optimizmust. Ha megkísért a régi idők iránti nosztalgia, emlékeztessünk rá, hogy néhány éve még a demokratikus Romániában is volt egy kísérlet arra, hogy hatalmi úton megszabják, hány százalék „pozitív" hírt *kell* közölni. Az első felháborodás után szerencsére mindenki elvigyorodott – s abbamaradt az egész.

Ne tűnjék ímhol mesterséges vagy „ideológiai" optimizmusnak, hogy írásainkból most csupa derűt, sikert, örömöt emelünk ki, csak hogy Olvasóink júliusát még napsütésesebbé tegyük.

Két férfi, egy bizonyos John és egy Albert bácsi egyaránt templomba járnak. John jópofa középkorú, Albert bácsi 88 éves beteg.

Emberek

című írásában Benedek Enikő eme bizonyos John szenvedélyes templomba járási kedvét magasztalja, Adorjáni Gyöngyvér tiszteletes asszony pedig

Albert bácsi pünkösdi ünnepének

nevezi a beteg, szélhűdött öregember könnyekig mélyülő örömét, hogy ismét eljuthatott az Úr asztalához.

Egy kétértelmű(en használt) szó rehabilitációját ajánlja és a mögötte húzódó erkölcsi alapviszonyokat próbálja tisztázni Jakabffy Tamás

A büszkeség védelmében.

Mi választja el az igazi, jogos és dicséretes büszkeséget a kevélységtől, a gőgtől, a kivagyiságtól, a lekezelő fennhéjázástól?

Ami nem teljes, az is lehet tökéletes. Ezt már Simó Melinda mondja a Neptunon rendezett Örangyal Tábor kapcsán. A homokban kirajzolódó

Lábnyomok

a teljes egészséget soha vissza nem nyerő gyermekek boldogságának szimbólumai: a kényszeredett vagy nyűgös önfeláldozást háttérbe szorító „együtt-örülési program" a Hargita Megyei Ifjúsági Igazgatóság jóvoltából ismét mintegy lábra állította azokat, akik nem szoktak megállni a lábukon.

És végül két falu, két nagyszívűség: a **Szökefalva** unitárius énekvezére, Szász Mihály egész évi kántori járandóságát a papilak belső felújításának szentelte. A Magyarszovát közelében fekvő **Dombfalu** pedig havi rendszerességű istentiszteletet kapott a keblitanácsos Kun Béla otthonában.

A következő hónaptól havilapunk formailag kissé megfrissül. Nem *reform* ez, ennyire szerénytelenek nem lehetünk, mégis talán egy határozott lépés a „felhasználóbarátabb" *Közlöny* felé. Kérjük Olvasóink, Terjesztőink további bizalmát és hűségét. (U. K.)

Lélek, lélek – de miből élek?!

Ismerős, ugye, ez a már-már mindennapi mondás? Nem is akarom tovább vázolni a mögötte rejlő hajszát, rohanást és féktelen versengést. Csak sodródunk nap mint nap a tömeggel, hisz mi is részesei vagyunk – sok esetben „lüktető" részesei! – ennek a világnak. Észre sem vennénk a múló időt, ha alkalomról alkalomra nem ütné fel szinte kézzelfogható jeleit a lélek, meg-megcsillanó érzések rezdülésein át, amelyet bizony-bizony sokszor kell mellőznünk. Gondoljuk csak el: nem lehet üzletet kötni érzelgős odaállással. Nem lehet robotmunkát végezni mimóza-viszonyulással. Nem lehet segíteni valakin, mert rajtunk sem segít senki. Nem lehet mindenre odafigyelni, mert annyi minden van úgy is a fejünk fölött, és ránk sem figyel senki. Nincs idő a gyerekeinkre, mert dolgozni kell, hisz épp értük áldozzuk minden erőnket és időnket. Nincs alkalom a kikapcsolódásra, feltöltődésre, mert elég kell hogy legyen az éjszakai pár óra pihenés. Sőt a kávé semlegesítheti mindezt – egy ideig, hisz sokszor még alvásra sincs idő.

Olyan ez, mintha lelki diétát tartanánk. Ha ennek függvényében láthatnánk lelkünket, egy nagyon lesoványodott, szinte az élet-halál küszöbén, a megmaradásért utolsókat lehelő lelket látnánk. De hát nem látjuk – sóhajtunk, és folytatjuk a megszokott ritmust... Vagy...

Igen, van másik lehetőség is. Van tápláléka a léleknek. Van kenyere. Mikor megjelent ez a rovat egyházi havilapunkban, elgondolkodtam: valójában mi is a lélek kenyere? Gondolom, mindenkinek elsősorban az úrvacsora jut eszébe, hiszen az egy olyan mozzanata vallásos életünknek, amely, bár külsőségekben mutatja magát, valahol a lélek láthatatlan szféráiban táplál igazán. Csakhogy ez évente négyszer van, elég ritkán, és nem mindig van lehetőség eljutni egy templomig az ünnepi forgatag közepette. De ha igen, akkor is kevés. Elég negyedévente táplálni a lelket? Nem elég! Minden nap kell táplálni a lelket!

Minden nap, minden pillanatban van rá lehetőség, alkalom, csak egy kis figyelmet igényel. Ehhez viszont meg kell feledkeznünk a reménység feladása nélkül a jövőről, ismernünk kell, de nem folyamatos visszatekintéssel a múltat, és látni, érezni kell, meg kell élni a jelen pillanatot. Az időhiány épp abból adódik, hogy nem a jelent, hanem a jövőt vagy a múltat feszegetjük. Nem tudjuk, milyen nap van ma, és folyamatosan máshol barangolunk – elengedve a legfontosabbat, a jelent.

Mert mit ér egy elhadart adoma, ha nincs időnk nevetni rajta! Igen, a kacagás a lélek egyik legkevésbé nélkülözhető tápláléka. Sokat gondolkodtam azon is, hogy bizony sok esetben a mi erdélyi vallásosságunk túlságosan komoly. Mintha nem lenne benne öröm. Holott épp az örömüzenetet tolmácsoljunk és fogadjuk be... Attól félünk, ha nevetünk, nevetségessé válunk?... Vagy ha sokat „gyakoroljuk", akkor az álarc lesz, és előbb-utóbb az álnevetésének leszünk mesterei?... Vagy talán épp a mennyország nem lesz osztályrészünk, ha nem vesszük komolyan?

„Egy lelkész, amikor bement a falu kocsmájába, igen mérges lett, amiért oly sok hívét ott találta. Összegyűjtötte és áterelte őket a templomba. Ott aztán ünnepélyesen így szólt: „Akik a mennyországba akarnak jutni, álljanak ide balra." Mindenki odalépett, egy embert kivéve, aki konokul a helyén maradt. A pap dühösen ránézett és azt kérdezte: „Te nem akarsz a mennyországba jutni?" „Nem", mondta az. „Azt akarod mondani, hogy itt akarsz állni és nem akarsz a mennyországba jutni, amikor meghalsz?" „De hogynem, amikor meghalok, én is oda akarok jutni. De azt hittem, ti már most indultok." (Anthony de Mello)

Igen, a pillanat, amely mosolyt, nevetést, kacagást, jó kedvet csalogat robotoló hétköznapjainkba. Legyünk résen és „együnk" belőle! A vidámság ikertestvére az öröm. Apróságnak tűnő történések összessége. Az öröm, a boldogság mindig a pillanat eredménye, és múló. Valaki minél többször érzi boldognak a pillanatot, annál mélyebb a boldog élet kiteljesedése.

Már az is forrása, alapja lehet, ha őszintén rámosolygunk egymásra, gyermekünkre. Ez fokozható, ha ő is visszamosolyog ránk. Az is elég, ha engedjük, hogy betekintést nyerjünk – pár pillanat erejéig – a gyermekek világába, a mese országába. Nemcsak a gyermeki lélekhez, de saját lelki világunkhoz is közel visz, egykori gyermeki énünkhöz, az őszinteséghez, a jó mindenkori diadalához, az egymásra figyeléshez és a segítés vágyához. Rajtunk múlik, hogy engedjük-e kibontakozni és hatni, engedjük-e, hogy része legyen mindennapjainknak.

A mese igénye a környezet. Valahányszor mesét olvasok, a gyermeki fecsegés, csacsogás megszűnik. Félbemarad a „hancúr-parti" és fölváltja helyét a csend, a nyugalom, egy másik világ igénye – s szinte pillogtatás nélkül figyelnek. Semmi és senki nem zavarja a mese világába belemerült gyermek figyelmét.

Nekünk, felnőtteknek is kell az ilyen csend. Nekünk is kell időnként az az átadás, amely magával ragad és megajándékoz. Milyen kevés alkalom adódik, zajló, rohanó, felőrlő mindennapjainkban a csend megélésére! Nincs is rá mód – mondogatjuk. Pedig van! Vannak pillanatok, vannak percek, amelyek magukkal ragadnak. Ezeket az alkalmakat kell meglátni, észrevenni, megélni. Nem könnyű, mert vagy a múltban, vagy a jövőben élünk – vagy lemaradunk, vagy túl előre tekintünk, s nem marad alkalom az oly sokszor értékesebb jelennek.

Nemrég sátorral kiköltöztünk az erdő alá, nem messze a falutól, mégis a vadon közepébe. Patakcsordogálás, madárdal, illat, erdő, mező, földközelség, kő. Két nap alatt rengeteg pillanat. Lányom kezére szállt egy pillangó. A fiam épp szarvasbogarat talált. De volt egy különleges, amelyet, ahogy mondani szokták, semmi pénzért nem hagytam volna ki. A tábor szélén, két méter magas „lelátót" építettünk. Amikor kész lett, hatéves lányom rögtön a tetejébe kívánkozott. Körülnézett, csillogott a szeme, de nem szólt semmit. Kezét meditálásra jellemző mozdulattal a térdére tette, s szemét behunyta. Arra lettem figyelmes, hogy a tábor elcsendesedett egy pillanatra, csak a természet titokzatos nesze hallatszott. Csupán pár pillanat – csend, varázslat, mese. Kinyitotta a szemét és fölnevetett.

Nem kell több, csak csend, mese és nevetés, de legfőképpen a pillanat látása, értése és megélése.

„Ne ijeszd el magad az élettől azzal, hogy csupán a gondokról s a bajokról képzelegsz. Ne vetítsd előre még nem létező, s ne éleszd újra már letűnt bajaidat. Amikor gondok kínozzák sorsod, tedd fel a kérdést: mi az, ami most elviselhetetlen? A választ magad előtt is szégyellni fogod – sem a jövő, sem a múlt nem nehezedik rád, mindig csak a jelen. Az előbbi talán be sem következik, az utóbbi pedig már régen elmúlt. A jelen súlya a kisebbik, ha körülhatárolod. Milyen ember az, aki még a jelent sem képes önmagában elviselni? (Marcus Aurelius: *Rossz érzések ellenszere*)

Lázár Levente

A büszkeség védelmében

Talán nem is volna érdemes szóvá tenni, ha nem épp egy unitárius istentiszteleten hangzott volna el az a prédikáció, amelyben a tiszteletes a maga rendjén kifakadt a büszkeség ellen. Különösnek találtam, mert nem kifejezetten unitárius sajátosság, hogy valamely jellembeli gyöngeséget (!) valósággal bűnként ostoroznak. De még csak nem is ez lett volna a baj. Sokkal inkább megdöbbentett az az egyvágányúság, amelyen az egyébként jóindulatú és rokonszenves lelkész a büszkeséget mint olyat – mindenféle további finomítás vagy megkülönböztetés nélkül – kereszténnyhez méltatlannak, elidegenítőnek, egy szó mint száz: rossznak mondta.

Lehet, hogy a templomban többen is felszisszentek. (Én nem hallottam.) S az is lehet, hogy az illető lelkész teszem azt néhány nappal korábban együtt tapsolt szülőkkel, gyerekekkel és oktatókkal egy ballagási ünnepségen, midőn „iskolánk büszkeségeit": a jó eredményt elért diákokat díjazták oklevéllel és könyvcsomagokkal. S talán maga is jópárszor az illető település büszkeségének nevezte a templomot, amelyben ő is vasárnapról vasárnapra – meglehet: nem kis büszkeséggel, mert nevezetes ám az a templom! – Isten szavát olvassa és kommentálja.



Kétség sem fér hozzá: a gond gyökere nyelvi jellegű. Az értelmező szótár szerint legalábbis a büszkeséghez éppúgy társítunk pozitív, mint negatív értéktartalmat. Csakhogy amíg a *pozitív* értékű büszkeség a magyar nyelv földrajzi és kulturális egyetemességében értendő, addig a *negatív* értékeltségű büszkeség tájnyelvi sajátosság. Ez utóbbi esetben a büszkeséggel természetesen a következő tulajdonságokat, vonásokat társítják: gőg, dölyf, kivagyiság, beképzeltség, önhittség. Vagyis bizonyos vidékeken, Erdélyben is, a beképzelt, lekezelő embert leginkább úgy bélyegzik meg a háta mögött összesúgók: milyen büszke!

S ha már ezeknél a többé-kevésbé egymásnak megfelelő – vagy legalábbis jelentésbeli rokonságot mutató – szavaknál tartunk, érdemes megjegyezni, hogy A Magyar Nyelv Értelmező Szótára itt is, mint oly sok más helyen, egymással „keresztbe" definiálja őket. A *dölyf*ről azt mondja: „sértő önteltség, gőg". A *gőg*ről: „mások bántó lenézésével párosult erős önhittség".

Itt viszont újabb, már nem nyelvi, hanem erkölcsi/magatartásbeli határvidékre juthatunk. Mert ki tudna mértani pontossággal elválasztó vonalat rajzolni az önbizalom és az önteltség közé?! Hiszen aki a világnak számára hozzáférhető dolgairól határozott véleményt képes alkotni, akinek nemcsak víziói vannak, de világképe és világnézete megfelelően szilárd (szakmai) ismeretei megbízhatóak, ráadásul meri vállalni a véleményét, annak kétségkívül fejlett önbizalma vagy öntudata van. De hol is az a pont, amelynél mer – igen, *mer*! – átlépni az önbizalom lerombolhatatlannak látszó erődítményéből egy-egy kétkedő vagy alázatos „nem tudom"-ba? Vajon röstelkednie kell-e, amiért úgymond' feladta a mindent(jobban)tudás tetszetős pozícióját a valósággal vagy igazsággal szembeni alázat kedvéért? Nem tűnik-e gyengeségnek, az öntudat repedésének, ha az illető az elbizonytalanodásról vall színt? Vagy ha el nem is bizonytalanodik, képes-e mások érveinek figyelmes mérlegelésére, s alkalomadtán a magáénak háttérbe szorítására?

A tekintély – de többnyire csak a külső, tulajdonított tekintély – igen gyakran esik az önhittség áldozatául, ha az illető autoritás *elvárja*, nem pedig *kivívja* a maga számára az elismerést, tiszteletet. Az efféle tekintély-elvárók pedig szinte mindig az intézmények fedezékét és lehetőségeit keresik. A szerves és összefüggő tudásról, illetve a megismerés erkölcsi védjegyeként számba jövő alázatról szellemes és „regényes" diskurzust kínál az európai kultúrába oly értőleg belelátó Umberto Eco. *A rózsa nevé*ben a nyomozást folytató Vilmostól famulusa egy alkalommal megkérdezi, tud-e egyetlen válasszal megfelelni az összes világnézeti kérdésre. A mester ezt mondja erre:

„– Ha tudnék, Adso, akkor teológiát tanítanék Párizsban.

– Párizsban mindig tudják, melyik az igazi válasz?

– Nem – mondta Vilmos –, soha, de nagyon biztosak a tévedéseikben."

A görögök *hübrisz*nek mondták azt az erkölcsi szélsőséget, amely az öntudat és önbizalom fölött már bántó, lenéző gőggel, dölyffel, az „önügyességben" való tetszelgéssel nyomorítja az embertársi környezetet. Mi tagadás, korántsem múlt el az ókori görögökkel együtt ez a tünemény! És ha jól szétnézünk magunk körül, vélhetőleg azt látjuk, hogy egyszerű emberek között, primitív sémákban gondolkodók között, okosak között, körmönfontan érvelők között – jószerével tehát mindenféle adománnyal megáldottak és megvertek között – megtaláljuk a búvópatakként vagy bőven áradó vízesésként mutatkozó gőgöt.

De vissza a büszkeséghez! Irodalmi és köznyelvi példákat szép számmal lehetne sorolni a pozitív értéktartalmú büszke-

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

A büszkeség védelmében

folytatás a 3. oldalról

ség oldalán. Nekünk viszont itt az a feladatunk, hogy tanúságot tegyünk a jogos, szép, felemelő és nemes büszkeség erkölcsi megalapozottsága mellett. A helyes büszkeségnek márpedig egyetlen jogalapja van: a feddhetetlen minőség. Büszkeséggel *megelőlegezni* nemigen lehet; büszkeséggel *nyugtázni*, *elszámolni*, *lezárni* annál inkább. S vajon tévedünk-e, ha azt feltételezzük, hogy az illő büszkeség „biztonsági szelepe", amely gátját szabja, hogy a szép büszkeség önhittségbe forduljon át, nem más, mint a szerénység?

Sokféle oka, tárgya vagy célpontja lehet a jogos büszkeségnek. Talán egy nemzet vagy egy nép büszkeségére találhatók a legkétségbevonhatóbb okok – amennyiben a múltat, a történelmet e büszkélkedés tárgyaként tekintjük. Hiszen lehet bár egy nemzeti történelem dicsőséges, olyan dicsőséges nemzeti történelem még nem volt, amelynek sötét és igen szégyenletes makulái ne lettek volna. Egy-egy századokra szóló „nemzeti" teljesítmény azonban jogos büszkeséggel tölthet el. Van-e vajon olyan magyar, aki ne ismerné el Széchenyi életművének nagyszerűségét? Már ha ismeri. Tagadja-e bárki is Ady szimbolista forradalmának vagy Pilinszky soha nem hallott mélységű lélekhárfázásának értékeit? Csoma Sándor? Misztótfalusi? Kodály és Bartók? A veretes Munkácsy és a habókos Csontvári? – ki ne volna büszke rájuk?!

A filozófiai, művészi, tudományos vagy technikai teljesítmények alatt vagy fölött persze a magánélet „büszkeségei" olykor sokkal megragadóbbak, mert személyességük életfogytig feledhetetlen. Egy marosfői ismerősöm, amikor a búcsúzást követően az autóba ülő lánya, veje és unokái után integetett, elmorzsolt egy könnyet – amúgy „férfiszemérmesen" –, s csak jó tíz perc múlva mondta, félhangosan, az otthon maradtaknak: „Akár meg is halhatnék már... Olyan büszke vagyok rájuk."

Nagyernyei templomjavítási fejlemények



„Lehetne most már leányból társ" – hangzott el az utóbbi időben többször is a javaslat nagyernyei unitárius egyházközségünk további szervezeti fejlődésére utalva.

Bár még csak csírájában él e kezdeményezés, „történelmi jelentőségűnek" tekinthető Ernyében, a Székelyföld peremén levő községben, amelynek sok megpróbáltatást túlélt, alaposan megfogyatkozott és időnként templom nélkül maradt unitárius közössége az 1800-as évek elején vált Ikland filiájává, leányegyházközségévé. Közösségépítő légkörben, tudatos munkával készülünk a továbbiakban is a 2010-es templom-újraszentelő ünnepségre. Alapvető szempontok figyelembevételével elkészített pályázatunk végső formázására Peti András marosvásárhelyi önkormányzati képviselőt, az Adaptatio Kft ügyvezető igazgatóját kértük fel, aki eleget is tett kérésünknek.

A magyarországi Szülőföld Alap Kulturális, Egyházi és Média Kollégiumához benyújtott pályázatunkat június 17-i keltezésű értesítésben megköszönték és sajnálattal értesítettek, hogy „a rendelkezésre álló keretösszegre figyelemmel a Kollégium május 20-i ülésén úgy döntött, hogy az ez évi pályázati kiírás elbírálása keretében nem részesítette támogatásban az Ön pályázatát." A számunkra kedvezőtlen döntést keserű szájízzel vettük tudomásul. A jelentős idő- és energiabefektetést igénylő pályázási tevékenység során némi elégtételt jelentett a Communitas Alapítvány Művelődési Szaktestülete június 4-i értesítése, amely szerint *A nagyernyei unitárius templom ismertetése és idegenforgalmi körforgásba való bekapcsolása* című pályázatunkra 1500 lej támogatást ítélt meg 2009. évi alapjaiból.

A pénzösszeg nyilván nem áll még rendelkezésünkre, hisz „a támogatás elszámolási rendszerben működik: a megítélt pénzöszeget a helyes elszámolás átadása után kaphatja meg a pályázó." A Maros megyei Tanácshoz benyújtott pályázatunk elbírálása eredményére várva legutóbb június 29-én tartottunk keblitanácsi gyűlést helyi építkezési vállalkozók és áramhálózat bekötéséhez értő szakemberek részvételével.

Keblitanácsunk tagjai templomépületünk további külső-belső javítását, meszelését, a bútorzat javítását és újrafestését kívánják előmozdítani azáltal, hogy helyi gyülekezeti gyűjtést szervezve kötelező pénzbeli hozzájárulást állapítottak meg. Továbbra is folytani kívánjuk a Nagyernyei Polgármesteri Hivatalnál való pénzbeli segítségkérő „kopogtatást", amely eddig eredményesnek bizonyult.

Beszámolónk által a tisztelt Olvasó lehetősége szerinti szíves segítségét is kérjük azzal a meggyőződéssel és hittel, hogy „a jókedvű adakozót szereti az Isten." (2 Kor 9,7) Hittestvéri szeretettel gondolva a „nagyérdeműre" közöljük pénzintézeti adatainkat.

Számlatulajdonos:
Parohia Unitariană Icland
cod IBAN:
RO63 PIRB 2800 7029 1100 1000
Piraeus Bank, Mureş

Pálffy Anna-Mária

Magyarszováti hírmorzsa



A magyarszováti unitárius közösség egyházunk egyik legbuzgóbb templomlátogató gyülekezete. A faluhoz tartozó tanyavilág lakóinak többsége idős, beteg ember, akik – bár zsoltáros lélekkel vágyódnak a templomba – gyalog képtelenek megtenni a 4–6 kilométeres utat. Ezért elhatároztuk, hogy minden hónap utolsó vasárnapján, illetve a sátoros ünnepek másodnapján délután 3 órától istentiszteletet tartunk a dombfalusi keblitanácsos, Kun Béla otthonában. Ezidáig átlagban a dombfalusi híveknek több mint a fele vett részt az istentiszteleteken. Istentisztelet előtt lehetőség nyílt énekeink ismétlésére, utána pedig a maradandó élményeket nyújtó közös együttlétre.

Még nagyobb öröm számunkra, hogy többéves tervezgetés után hál'Istennek elkezdődött ősi templomunk külső javítása. Hála az áldozatkészségnek és a közmunka-vállalásnak, a munkálatok jól haladnak. Reményeink szerint július végére szépen felújítva, virágágyásokkal övezve fogja várni az evangéliumra mindig szomjas magyarszováti híveket. (B.T.)

Búcsú és kezdés Keresztúron

A székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium sikeresen zárta az idei tanévet. Az évközi mindennapok prózai történései után felemelő és biztató a közösségünk számára, ha az év végi eredmény pozitív üzenetet hordoz. Az idei eredmények azt sugallják, hogy a befektetett munka nem volt hiábavaló, mert egyházi és nemzeti közösségünk egyaránt igényt tart arra az értékrendre, amely a „múzsák és erények" jegyében fogalmazódott meg.

Az iskolai évzárás központi ünnepélyes pillanata a végzős diákok ballagási ünnepsége. Iskolánk irigylésre méltó parkja olyan környezetet biztosít az ünneplésre, amely egyedi, méltóságteljes élményt nyújt ünneplőnek, ünnepeltnek és egyszerű résztvevőnek egyaránt.

Idén először került sor arra, hogy az 1993-ban újjáindított, immár Berde Mózes nevét viselő unitárius gimnázium két végzős osztályt bocsátott útjára. A hagyomány szerint a ballagási ünnepség templomi szertartással kezdődött. Az iskolalelkész ünnepi áhítatát és Andrási Benedek aligazgató köszöntését követően a végzősök ünnepélyesen elköszöntek a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközségtől és vezetőjétől, Szombatfalvi József lelkésztől. A fiatalabb diákok díszőrséget álltak a templomajtótól az iskola bejáratáig és tisztelegtek a népviseletbe öltözött ballagók előtt.



Fekete János nyugalmazott igazgató és Varró Margit jelenlegi igazgatónő

A szabadtéri ünneplés során Varró Margit igazgatónő beszédében helytállásra és emberségre biztatta az ünnepelteket, míg Bálint Benczédi Ferenc püspök az ószövetségi templomépítés párhuzamával a szellemi, lelki építkezés fontosságáról beszélt. Idén immár harmadik alkalommal került sor arra, hogy az iskolánk diákjait támogató concordi (USA) unitárius-univerzalista egyházközség hivatalos küldött által köszönti a végzősöket. Elena Siani beszédével és jelenlétével a példaértékű testvérkapcsolatot újabb értékes gyöngyszemmel gazdagította.

A ballagó diákok osztálynevelői, Nemes Annamária zenetanárnő és Czire Alpár testnevelés szakos tanár meghatódva díjazták a legjobbakat azon diákok közül, akiket négy évig nagy szeretettel pártfogoltak. A Berde Mózes Unitárius Gimnázium legrangosabb, az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által felajánlott, Kriza János nevét viselő díjban idén Kányádi Orsolya végzős diák részesült. A továbbiakban a kultúra, a sport terén való teljesítményekért, valamint a különböző megyei és országos szintű versenyeken elért kiváló eredményekért számos diákunk részesült díjban és kitüntetésben.

Az idei ballagási ünnepség különleges pillanata volt, amikor Varró Margit igazgatónő és Andrási Benedek aligazgató az iskola Vezető Tanácsának határozata alapján kitüntetésben részesítette Fekete János nyugalmazott igazgatót, az 1993-ban újraindított Unitárius Gimnázium első igazgatóját. A Vezető Tanács határozata szerint Fekete János ny. igazgató iskolánk „örökös tiszteletbeli diákja" címben részesült.

Összegezve az ünnepi történéseket elmondhatjuk, hogy egyházunk székelyföldi alma materében a helyzet sokat változott az utóbbi közel két évtizedben. Értékes, fiatalos és elkötelezett tanári kar munkálkodik azért, hogy az egykoron nagy hírt szerzett iskola a válságos évtizedek kényszerszünete után visszanyerje régi méltóságát. Bízunk benne, hogy diákjaink mélyen szívükbe zárják azt az üzenetet és értékrendet, amellyel útjukra bocsátottuk, hogy jó hírét vigyék intézményünknek, és hogy az iskola is büszkén emlegethesse a jövendőben sikeresen felcsendülő nevüket.



A negyvenöt elballagó diák közössége egy új korszak kezdetének hírnöke. A következő tanévvel kezdve Egyházunk és a Gimnázium egyaránt elmondhatja, hogy Székelykeresztúron is sikeresen újjáépítette az egyházi iskolai oktatást az elemi osztályoktól a líceumig. Ez utóbbi szinten ma már humán (teológia/angol/német) és reál (természettudományok) profilkettősséget tudunk kínálni a korszerű oktatás jegyében. Iskolai közösségünk életéről bővebb tájékoztatással a www.berdemozes.ro honlapon szolgálunk.

A Berde Mózes Unitárius Gimnázium rendeltetésének megfelelően tárt karokkal várja a közeli és távoli vidékekről unitárius és más felekezetű diákok jelentkezését.

Lakatos Sándor

Egyszer volt, hol nem volt...



1944 októberét írtuk, amikor a szovjet csapatok s nyomukban a román hadsereg „felszabadított" minket. Úgy látszott, hogy fenekestől felfordult a világ....

És akkor akadt két merész ember, akik úgy látták, hogy most talán meg lehetne valósítani egy régi álmot: létre lehetne hozni egy unitárius leány-középiskolát Kolozsváron! Akkoriban az Egyháznak volt Kollégiuma, elemitől érettségiig tanulhattak itt a fiúk, sőt a Teológiai Akadémián felsőfokú oktatás is volt, de a lányok számára csak a négy elemi osztály volt biztosítva. Akik tovább akartak tanulni, az állami vagy a református leánygimnáziumot, valamint a Marianum katolikus leányiskolát vehették igénybe.

Az Unitárius Nőszövetség akkori elnöke, dr. Mikó Lőrincné és Hadházi Sándor tanár – akkor frissen kinevezett tanfelügyelő – megtervezték és megszervezték az Unitárius Ipari Leánylíceumot... A tervek szerint az iskola érettségi bizonyítvány mellett mesterképesítést is adott volna, amellyel bárki műhelyt nyithatott és az ígéretek szerint eleinte adómentesen dolgozhatott volna a választott mesterségben. Az eredeti tervek szerint öt szakon tanulhattak volna a leányok: női ruhavarrást, fehérnemű-varrást, kézimunkát, szövészetet vagy kalapos-művirágkészítő szakmát.

Az engedélyek megszerzése és az iskola szervezése, felszerelése folyt. Major Sándorné Major Zsuzsika személyében találták meg a vezetőt, igazgatót. Még abban az iskolai évben beindult egy osztály, 10–15 tanulóval. Majd a következő évben már 44-es létszámmal indult a következő csapat, a negyedik évben két, majd az ötödik évben már három párhuzamos osztály indult. Felkapott iskola lett, nagy volt iránta az érdeklődés, a háború utáni nehéz években mindenki a kisipar fejlődését látta a legbiztosabb jövőnek... De elég nagy volt a lemorzsolódás is, hiszen az elméleti és gyakorlati oktatás nagy elfoglaltságot jelentett.

És 1948-ban elballagott az első tíz diák.

Aztán jött az államosítás. A második csapat 25-re apadt létszámmal már a Magyar Műszaki Ipari Leányiskolában érettségizett női szabászat, fehérnemű-kézimunka és szövészet szakon... És ezzel le is zárult az iskola története. A nők munkába-állásával nagy szükség lett óvónő-képzésre, s hirtelen fordulattal az iskolát átalakították, még azt sem hagyták, hogy bár akik már három évig tanultak egy szakmát, befejezhessék tanulmányaikat. A nehezen összehozott felszerelés pedig nagyrészt elkallódott...

Hát ez volna a mese vége... Mégsem ez a vége!

2009. junius 20-án a Kollégium Brassai utcai kiskapujánál tíz öregdiák gyülekezett izgatottan, megünnepelni ballagásunk 60. évfordulóját. Első utunk a földszinti osztályok mellett elhelyezett tablóhoz vezetett, amely végre az őt megillető helyre került. Leróttuk tiszteletünket elhalt tanáraink és tizenöt társunk emléke előtt, majd a „kistanáriba" vonultunk, ahol valamikor a szövőműhelyünk volt. Folyt az édes-bús emlékezés, hallgattuk a beszámolókat társaink életéről, családjukról, az öregkori bajokról, de vidáman idéztük fel a diákélet számtalan kalandját, eseményét.

Nagyon jól esett mindannyiunknak a János Zsigmond Unitárius Kollégium – személy szerint Popa Márta igazgatónő és Péterffy Enikő tanárnő – figyelmessége, a tablónkról készült fénykép és a mai iskolát bemutató évkönyv, amelyekkel megajándékoztak minket.

Külön kedves ajándék volt a táblára felírt szép Albert Schweitzer-idézet.

Találkozónkat az iskolai menzán zártuk, megcsodálva az Egyházunk által biztosított jó körülményeket. Felidéztük a hajdani Leányotthon sokkal nyomorúságosabb viszonyait, a háború utáni idők nehézségeit, és megállapítottuk, hogy mindezek mellett nagyon szép idők voltak, hiszen fiatalok és vidámak – no meg egészségesebbek – voltunk...

Zsakó Erzsébet

Kapcsolatápoló látogatás Iklandon

Régóta várt testvéregyházközségi látogatásra került sor Iklandon június harmadik hétvégéjén. 19-én délután érkezett meg a gyülekezetbe Barbara R. Threet, az egyesült államokbeli Melrose-i Unitárius Univerzalista Egyházközség lelkésze, aki 22-éig tartózkodott a Káli-patak völgyében meghúzódó faluban. Vasárnap az angol és magyar nyelven tartott ünnepi istentiszteleten a vendég lelkésznő Pálffy Anna-Mária házigazda lelkésznővel szolgált együtt.

A Massachussetts állambeli, Bostonhoz közeli kis város testvérgyülekezetének lelki vezetője a Fil 1,3-7 bibliai részre épített szószéki szolgálatában a közel nyolc éve indult gyülekezeti kapcsolat folytatásának és megerősítésének szükségességét hangsúlyozta. Gyülekezetük tagjai figyelme elsősorban arra irányult, hogy lelkészt találjanak. Két évvel ezelőtt ez sikerült, egyházközségük ismét erősödésnek indult. Ezzel párhuzamosan szeretnék az iklandi unitárius közösséggel való kapcsolatot is megújítani, ugyanakkor „kíváncsiak vagyunk arra, hogy egyházi közösségekként mit tudunk tanulni egymástól és hogyan tudjuk egymást segíteni és megerősíteni" – mondta Barbara Threet, aki továbbá szólt mindazokról a kihívásokról, amelyek a két gyülekezetek közelmúltbeli életében hasonlókként merültek fel, úgymint új lelkész érkezése, pénzügyi nehézségek, a gyülekezeti tagságban bekövetkezett változások. A rózsákkal díszített iklandi templomban többek közt a következőket hallhatták az ünnepségen részt vevők: „Ti Erdélyben sokszor megtapasztaltátok unitárius egyházatok, hitetek üldözését, és mindezek ellenére megmaradtatok. Egyháztörténelmünk folyamán nekünk nem voltak ilyen megpróbáltatásaink. Veletek együtt mi is büszkék lehetünk a több mint 440 éves hitünkre és egyházunkra, amely



Barbara R. Threet lelkésznő
és Buzsa Gizella egyházközségi jegyző

mindig a szeretet, a remény és a türelem egyházaként működött. Olyan utakat és lehetőségeket szeretnénk találni, amelyek közelebb hozzák egymáshoz gyülekezeteinket. Szeretnénk megosztani egymással örömünket, és szeretnénk segíteni egymást a megpróbáltatások idején. Szeretnénk, ha gyermekeink megismernék a ti gyermekeiteket – ezért is hoztam kifestős könyveket, amelyeket a mi gyermekeink is használnak. Gyülekezetünk fiataljait érdekli, milyen tizenévesként élni a világnak ezen a részén. Minket, felnőtteket az érdekel, miként élitek meg vallásotokat itt, Erdélyben, milyen hatást gyakorol a hitetek életetekre. Szeretnénk osztozni veletek hitetekben. Mi is érezzük az egy Isten hatalmát életünkben, akárcsak ti is. Ismerjük Isten szeretetét, amely velünk van örömünkben, érezzük támogatását és gondviselését életünk nehéz időszakában, és hisszük, hogy ti is megtapasztaljátok mindezeket.

Tudjuk milyen fontos egy hívő közösségben élni és milyen csodálatos, ha bővíteni tudjuk ezt a közösséget más településeken, más országokban élők bevonásával."

„Ragyogjon rád a napsugár, / vegyen körül szeretet, / a benned levő tiszta fény vezesse léptedet" – énekelte angolul a lelkésznő, majd végül magyarul, „Isten áldja!" köszöntésünkkel zárta első, erdélyi unitárius templomban végzett szolgálatát.

A templom piacán a Melrose-i gyülekezet vezető tanácsát, a tagokat, családokat bemutató fényképes kiadvány és vallásórás gyermekrajzok átadására került sor, amelyeket Átyin Sándor gondnok köszönt meg az egyházközség nevében. A vallásórás gyermekek éneklése megörvendeztette a vendéget és a falubelieket is.

A templom-kijárati kézfogásokat követően vendégünk a Carol Nestor bizottsági tag által összegyűjtött, magyar nyelvű gyermekirodalom-képeskönyveket osztotta szét a jelen levő gyermekeknek, továbbá apró gyermekjátékok és csokoládé ajándékozására is sor került.

Az éjszakába nyúló egyháztanácsi együttlét során kialakult kötetlen beszélgetést és éneklést követően Barbara Threet a Melrose és Ikland közti közösségvállalás szükségességének adott hangot: „a mi gyülekezetünk tagjai értetek is imádkoznak és szeretettel gondolnak rátok."

A tisztelet és köszönet szellemében fogadták a helyiek a lelkésznő által tolmácsolt gyülekezeti üzenetet: „Arra kötelezzük magunkat, hogy ne feledkezzünk meg rólatok, hogy támogassunk titeket és osztozzunk veletek nagyszerű unitárius hitünkben."

További élménydús Erdély-járást, jó utat és sikeres hazaérkezést kívánva, a mielőbbi viszontlátás reményében „engedték el" a helyiek a kedves látogatót.

Pálffy Tamás Szabolcs

Emberek

Van egy barátunk, akit egyszerűen csak Johnnak hívunk (amióta ekként mutatkozott be a princetoni testvérgyülekezet idelátogató tagjainak). Szakmájában dolgozó, egyéni vállalatot működtető, nagyon elfoglalt ember. Se éjjele, se nappala, annyi a munkája. De hát annyi hozzá hasonló ember van még! Ő mégis „érdekes egyéniség" a mi szemünkben. Elfoglaltsága ellenére ugyanis rendszeresen jár a templomba. Majd' minden vasárnap ott ül a megszokott helyén a padban, s ha netán később érkezik és foglalt a „helye", akkor beül a legelső padba, amelyben, elmondása szerint, nem érzi olyan jól magát.

– Fogalmatok sincs, hogy én menynyire szeretek templomba járni! És főleg nyári időszakban.

Mindhárman egyszerre kapjuk fel a fejünket. Mármint a felesége és mi a lelkész férjemmel.

– Úgy érzem magam a templomban – folytatja –, mint egy gyönyörű, színes virágos kertben. – Majd mosolyog és hozzáteszi: – Tudjátok, az emberek öltözete miatt.

Közelebb húzzuk a székeket.

– Ilyenkor nyáron, amikor az emberek lengébben öltöznek... Az a sok szép színes selyemblúz, könnyű kis kosztümök a nőkön. Istenem, ilyenkor pillangó szeretnék lenni. A férfiak világos ingben és nadrágban, s a cipők, jaj azok a világos nyári cipők! Nem mintha télen nem szeretnék templomba járni..., de olyankor a sötét vagy fekete kabátok, a nőkön sapkák, kalapok, vastag sálak, fekete csizmák... valahogy mintha minden, mindenki komorabb lenne. Bár télen az emberek – ezt is megfigyeltem – mintha közelebb húzódnának egymáshoz, mintha egymást akarnák melegíteni.

– S a prédikáció? Egyáltalán odafigyelsz te a prédikációra? – s a felesége fürkészőn néz Johnra.

– Igen. Mert a vámszedőknek azt mondja Keresztelő János: ne követeljetek többet, mint az előírás, vagyis ne legyetek telhetetlenek. Egymástól tökéletességet várunk el, vagyis olyasmit, amit mi sem valósítunk meg... – és szinte szóról szóra idéz a vasárnapi prédikációból. – Ezen a vasárnapon mintha rólam is prédikált volna a pap – teszi hozzá és ismét mosolyog.

John! Nem voltál egyedül ezzel az érzéssel! Azon a vasárnapon többször is mély sóhajtásokat hallottam, mi több, a négy szolgálati helyen egy egész csokorra valót gyűjtöttem efféle felszakadó sóhajokból... s persze, mintha rólam is prédikált volna a pap. Azt hiszem: jó úton járunk. A tökéletesedés útján? A kérdés csak az, hogy mennyire kitartóan törekedünk erre a tökéletességre. „Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt." (Mt 7,14)

Benedek Enikő

Köszönet egy idős kántornak

A szőkefalvi gyülekezetben immár 57 esztendeje, 1952 óta szolgál Szász Mihály énekvezér. Szolgálatát, munkáját mindvégig hűséggel és helytállással végezte. Nem anyagi szempontok vezérelték, hanem egyháza iránti ragaszkodása, hűsége.

Ennek szép bizonyságát adta az elmúlt évben, amikor az egyházközség szűkös anyagi lehetőségek mellett fogott hozzá a lelkészi lakás belső javításához. Szász Mihály úgy érezte, hogy neki is segítenie kell. 800 lejt kitevő egész évi kántori bérét adomány címen visszahagyta az egyházközségnek.

Ezért az önzetlen áldozatkész cselekedetéért köszönetét fejezi ki a szőkefalvi gyülekezet, de egyben elismerés illeti őt egyházunk részéről is. Legyen és maradjon életén továbbra is Isten áldása! *(Nagy Endre)*

Esély lábnyomokra

Líceumi éveimet „infó" szakon szenvedtem végig. Hamar kiderült, hogy a rengeteg matematika-, fizika- és programozás-óra inkább álmodozásra, mintsem a helyes algoritmusok alkalmazására serkentett. A négy évnek mégis maradt lenyomata: sokszor azon kapom magam, hogy függvények mentén pozitív és negatív oldalon próbálom „lemérni" az érzelmeket, az örömöt vagy a teljesítményt – így van abszolút öröm-elvárásom és abszolút tökéletesség-elvárásom.

Sára lányom élete, aki halmozottan sérült, naponta ad fel újabb és újabb leckét arról, hogy ami *nem teljes*, az is lehet *tökéletes*. Ennek a tanulásnak egy „fejezetét" szeretném most megosztani.

Romániában jó a fogyatékosok életét szabályozó törvény. Ennek alkalmazása azonban sokszor a helyi hatóságokon és a szülők, illetve idősebb sérültek kitartásán múlik.

A Hargita Megyei Ifjúsági Igazgatóság idén is megszervezte – a tengerparti Neptunon – az Őrangyal tábort, amelyen közel háromszáz sérült fiatal vehetett részt. Így történt, hogy az udvarhelyi csapat tagjaiként mi is elindultunk a nagy kalandra. Sára rutinos utazónak számít ugyan, mégis ez volt az első igazi nyaralása. A sérültek mellett önkéntes egészséges fiatalok is részt vehettek a táborban – eddigi elkötelezettségük és munkájuk eredményeként. Biztató tapasztalat volt ilyent is látni; érezni, hogy némelyik fiatalban már zsigeri szinten működik a segítségadási szándék. Bennem, akinek a fogyatékosság sokáig tabutémának számított – és gondolom, ezzel sokan vagyunk így –, bennem még mindig erősebb a „hogyan fogjak neki a segítségnyújtásnak" aggodalma, mint annak egyszerű és gyakorlatias megélése.

Európa-szerte egyre szélesebb körű propaganda folyik azért, hogy sérültjeinket elfogadjuk. A televíziós csatornák egyikén elhangzott gondolat szellemében az igazi fogyatékosság az, ha esélyt sem adunk egymásnak.

Nos, az önkéntesek a neptuni tengerparton most igenis esélyt teremtettek arra, hogy azok is lábnyomot hagyjanak a homokban, akiknek ez maguktól nem sikerülne.

Mi, Udvarhely környéki sérült gyerekek szülei már egy éve találkozunk havi egy alkalommal. Az ilyen havi találkozók egyikén ismertem meg egy kislegényt, aki mozgáskorlátozott: mászni jól, menni csak segítséggel tud. Ha van abszolút öröm, akkor ez a legényecske igen magasra tette a mércét, amikor felfedezte, hogy a tenger vízében megszűnnek azok az akadályok, amelyeket a gravitáció hatására él meg mozgása során. És én, aki kaptam ebből a teljességből egy csipetnyit, elmondhatom: megérte.

S íme, a „függvény típusú" gondolkodásommal együtt az álmodozásaim is megmaradtak. Hiszem, hogy az első lábnyomokat a sérültek felé nekünk, öntudatos vallásos embereknek kellene otthagynunk közös életünk fövenyében.

Simó Melinda

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;
Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;
Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;
Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Az Énekvezér-képesítő Bizottság június 25-én énekvezérképesítő vizsgát tartott, amelyen a marosvásárhelyi Református Kántor-tanítói Intézetben idén végzett Istok Erzsébet bözödkőrispataki atyánkfia unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán június 28-án tartották az évzáró ünnepélyt. A kolozsvári belvárosi unitárius templomban tartott istentiszteleten Nagy László főjegyző végezte a szószéki szolgálatot. Az évzáró keretében történt a három végzős hallgató átadása és egyházi szolgálatra való átvétele is. Vagyas Attila, Varró Bodoczi Barna és Vass Zsuzsánna gyakorló segédlelkészi kinevezését a Püspöki Hivatal az ősztől állítja ki.

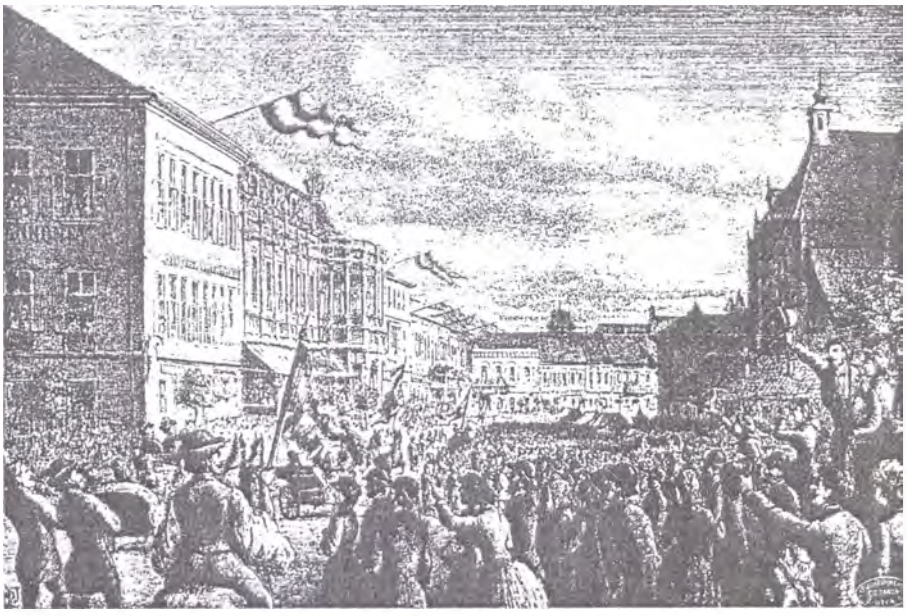
Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Képviselő Tanács július 3-án tartotta II. évnegyedi rendes ülését Marosvásárhelyen, a Kövesdombi Unitárius Egyházközség tanácstermében. Napirenden szerepelt többek közt Bálint Benczédi Ferenc püspök beszámolója egyesült államokbeli útjáról, az egyházi stratégiai tervezés háttérdokumentuma, a felekezeti középiskolák beszámolója a frissen zárult tanévről, az egyházközségi közigazgatási és pénzügyviteli szabályzat, a szejkefürdői unitárius találkozó 2009. évi megszervezése, valamint beszámoló az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárását előkészítő bizottság tevékenységéről.

A Lelkészképesítő Bizottság július 7-én lelkészképesítő vizsgát tartott Kolozsváron. Ez alkalommal Bíró Attila kökösi, Finta Emese Erzsébet kálnoki, Kis János Csaba aranyosrákosi, Kiss Sándor Loránd székelyudvarhelyi, Mikó Amália székelykeresztúri, Sipos László várfalvi, Szabó Adél sepsiszentgyörgyi és Újvárosi Katalin székelymuzsnai gyakorló segédlelkész unitárius lelkészi oklevelet szerzett.

Az éltében-holtában balsorsú képzőművész – 1.

Vad esőben járok, járok éjszaka
Ide kerget engem szívem fájdalma,
Vad erdőben járok egyedül,
Rajtam az Isten sem könyörül.

Bartók Béla *Bolyongás* című kórusműve napok óta kísért, nem hagy nyugton, minduntalan átvillan és visszhangzik bennem. Feltételezem azért, mert én magam is, bár sokkal szelídebb erdőben, voltaképpen útvesztők mentén bolyongok, felmenőim után kutatva szűnös-szüntelen. Lapozgatok a megfakult iratok közt. Bepillantok ide is, oda is, végül megállapodom és beköszönök Sárdi István festőművész-rajztanár, unitárius egyházi tanácsoshoz, Munkácsy Mihály egykori barátjához, Nagy István és Pákei Lajos tanárához. Egy kolozsvári útmutató név- és címjegyzék szerint Sárdi dédnagybátyám (1843–1901) a Kül-Monostor utca 46. szám alatt lakott 1899-ben.



Kolozsvári alakuló közgyűlésre érkezettek bevonulása 1885. augusztus 31-én a vasúttól a Mátyás király téren a városháza elé.

Megpróbálom felvázolni – sajnos hiányos adatok alapján – életpályáját. Ősrégi unitárius család sarjaként 1843-ban látta meg a napvilágot Torockón. A népes család felmenői több generáción keresztül az unitárius lelkipásztori hivatást választották. (Egy 18. századi adat Nagykadácsról való [1745], ahol fennmaradt a szintén Sárdi István nevű kadácsi lelkész kézzel írott könyvecskéje: Kadacsi / Ecclesia könyve mely csinaltatot / Anno 1745 Esztendöben / Akkori predicator Sárdi István által / Melyben vadnak irva az Ecclesiai Törvenyek, / az Ecclesia Földei Szenafüvei / és az Úr asztalára valo edények Abroszok.)

Sárdi István diákéveit Torockón, majd Kolozsváron töltötte. Korán megnyilvánult a képzőművészet iránti hajlandósága, tehetsége, ezért már gimnazista diák korában besegített az elemi osztályok rajztanításába. 1863-ban érettségizett, és egy ideig Vastagh György útmutatásai alapján rajzolt-festett. Nem sokkal az érettségi letétele után rajztanító az unitárius gimnáziumban (mint papjelölt), majd két évig házitanító. „(Pákei Lajos) minden támogatást megkapott szüleitől is. Édesatyja Sárdi Istvánt, a későbbi jeles rajzoló és festőművészt járatta házához fia rajztanítójának" – írja Kelemen Lajos. Ebben az időben a kormány Nürnbergbe és Münchenbe, a képzőművészeti akadémiára szóló ösztöndíjakat biztosított azoknak a tehetséges fiatal képzőművészeknek, akik később majd itthon, magyarhonban rajztanárként kamatoztatják tudásukat az ország tanintézeteiben. Sárdi István is e szerencsés ösztöndíjasok között volt.

A magyar különítmény megérkezvén Németországba, rendszeresen és lelkiismeretesen látogatta az előadásokat, rajzolt és festett. Ez időből való Sárdi egyik legszebb, meghitt hangulatú Alvó lány című festménye (München 1873). Megismerkedik és barátságot köt Munkácsy Mihállyal, akivel együtt is dolgozik. Ez az együttlét lehet az alapja annak a történetnek, mely a kolozsvári Erdélyi Szemle 1930/11-es számában jelent meg. A cikkíró krónikája szerint Munkácsy müncheni festőállványát Sárdi örökölte és hozta haza. Ezt a Munkácsy-emléket később egy kolozsvári fényképész műteremben közszemlére bocsátották.

folytatás a 10. oldalon

Buzás Pál



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. *július 19.*

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. *Augusztus 5., 26.*

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Augusztus 2.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Augusztus 16. (Pál János)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Az éltében-holtában...

folytatás a 9. oldalról

A három ösztöndíjas tanulóév letelte után Sárdi István 1874-ben elfoglalja a felkínált rajz- és szépírástanári állást a Kolozsvári Állami Tanítóképezdében és Tanítónőképezdében. 1881-ben véglegesítik állásában, pár évre rá pedig kinevezik mindkét képezde rendes tanárává. A képezdékben a heti óraszáma (7–9) mellett ő volt a rajztani tárgyak őre is és a tanári gyűlések jegyzője.

Lássuk, mit is tanított Sárdi? Kiválasztottam a tanítóképezdék Értesítvényéből egy-egy évi tanítási munkatervét.

„Tanítóképezde 1876/77. tanév
Rajz- és szépírás, II. osztály

a) Alapfogalmak s némely fontosabb tételek térmértanból; a mértani testek tulajdonságai és nemei.

b) Az ábrázoló mértanból néhány alapfogalom, amennyire a hiányos készletek mellett szemléltetni lehetett.

c) Szabadkézi rajzolás, rajzónnal másolás a Hermes-féle mintalapokról, továbbá a Schreiber Guido-féle színes előlapok után tollal-tussal és szépiával.

d) Mintázás, szabályos mértani testek készítése kártyapapírból s végül

e) Természet után való rajzolás (mértani testek, épületek) szóbeli távlattani utasításokkal kísérve.

Tanítónő-képezde, 1887/88 tanév
Rajz- és szépírás, IV. osztály

Rajzolás. Hetenként 2 órán. Árny- és féntan rövid ismertetése. Szabadkézi rajzolás Taubinger I. árnyékoló, féldomborokat mutató mintaalapjai, valamint Hermes és Julien jobb mintaalapjai után, továbbá fők rajzolása. Ducelet Josephine – modèlles classiques – művei után, végül fa- és gipszminták után rajzolás.

Jegyzés: a növendékek mind a négy osztályban a tanév folyamán készített rajzaikat az évi vizsga tartama alatt közszemlére állították ki, az I. és II. osztálybeliek füzetekben, a III. és IV. osztálybeliek osztályokként együttesen fali táblákon és falon. A III. osztálybeli növendékek rajzainak száma a tanév végén 256, a IV. osztálybelieké 120 darabot tesz ki."

Az 1880-as évek végén Sárdi osztályába került, tanítványa lett a későbbi neves festőművész: Nagy István. Murádin Jenő monográfiájában (Nagy István, Kriterion, 1984) megjegyzi, hogy „Nagy Istvánnak szerencséje volt rajztanárával... Sárdi István nevét ki kell emelnem Nagy István első művészi irányítói között... valóban alakítója volt Nagy István művészpályájának."

Forrás: *Művelődés*, 2009/4.

Albert bácsi pünkösdi ünnepe

„Pünkösd, a lélek diadalának és az egyház megalakulásának ünnepe" – hangzik a konfirmandus ifjú szájából. Ünnepel a gyülekezet minden tagja, de mégis a botfalusi Albert bácsi számára különleges ez a pünkösdi ünnep. A botfaluban élő Albert bácsi unitárius hitben született. Az unitárius gyülekezet lelkes tagja, aki nem feledkezett meg a vasárnapokról, aki a harangszót mindig meghallotta még akkor is, ha az imaház udvarán díszelgő kis harang csak jelképe a vasárnapi harangozásnak.

Az idő telt, és Albert bácsi belépett az igazi öregek, korosok sorába. Betöltötte a nyolcvanhét évet és az öregség magával hozta a betegséget, agyvérzést kapott. Az úrvacsorát betegsége alatt kérte, és minden ünnep alkalmával a botfalusi lelkész, Adorjáni Levente elvitte. Szükségét érezte az úrvacsorának, hogy erőt nyerjen és az életnek újból értelmét lássa. Betegsége alatt meglátogattuk és mindig az egyházi életet hiányolta. Az erős unitárius hit adott erőt a legnehezebb pillanatokban is. Leesett és műteni kellett, a kor ellenére ezt is átvészelte és egyetlen vágya az volt, hogy újra eljöhessen abba a kis unitárius közösségbe, a kis imaházba. Nagyon sokszor imára kulcsolta otthon is a kezét és hangosan mondta magyarul a Miatyánkot. Mindig boldog volt, hogy magyarul imádkozhat még akkor is, ha küzdeni kell a magyar nyelv megtartásáért.

A pünkösdi ünnep valami csodát üzent Albert bácsinak: „Próbálkozzon, mert eljut az imaházba!" A nyolcvannyolc éves bácsi erőt érzett lábában és elindult, hogy közösen, unitárius hívekkel imádkozzon, együtt ünnepelje pünkösdöt. Amikor megérkeztünk Botfaluba, bot kopogása hallatszott, Albert bácsi „erős és bátor" léptei voltak, szeméből öröm sugárzott és hála, hogy eljöhetett. Kézfogás, üdvözlés alkalmával csillogó szemekkel és boldogan ennyit mondott: „Istenem, köszönöm, hogy eljöhettem. Ez lesz a legszebb pünkösdi ünnepem."

Ha valaki megkérdezné Albert bácsit, hogy gyógyulásában mi segített, honnan kapta az erőt? – ennyit válaszolna: *erős unitárius hitem.*

Albert bácsinak különleges pünkösdi ünnepe volt. Úgy gondoltam, a nyomdafestéket is megérdemli. Egy igaz unitárius hívő ember, aki bátran és konokul kitart vallása mellett még akkor is, ha küzdeni kell a magyar Miatyánkért.

Mintha Madách szavát követné: „Mondottam, ember, küzdj és bízva bízzál!"

Adorjáni Gyöngyvér

& *visszhangok*

Az élő imádkozás

Természetes dolog, hogy a lelkész, szolgálatai rendjén sokszor imádkozik, sőt egyházi beszédeiben is elmélkedik az imádságról. Ez alkalommal ide vonatkozó gondolataim visszhangverését osztanám meg az Olvasókkal.

A régi időkben – s talán ma is – az első imádságot édesanyjától tanulta, tanulja a gyermek. Így történt ez velem is. Legelőször egy esti imádságra tanított édesanyám. Ez a rövid imádság jó éjszakát kívánt, Isten által mindenkinek. Aztán tanultam egy másikat, lefekvéskor mondott imádságot is, melyben már szüleimért, testvéreimért és önmagamért imádkoztam. Ezekhez kapcsoltam a Miatyánkot, sőt, később egy negyedik imádságot is. Mindenik rövid – minden este elmondtam, és elmondom ma is magamban azokat. Az imádkozásra, úgy érzem, nemcsak édesanyám vagy gyermekkori lelkészeim – Ürmösi Gyula és Fazakas Jenő tiszteletes urak – tanítottak, hanem Isten maga is. Őszintesége szigorú volt hozzám. Nehéz idők: háború, szárazság, éhség tette gyermekkoromat alig elviselhetővé. Volt tehát mit kérni Istentől: Édesapám jöjjön haza Kisinyóból, adna Isten esőt, s adna betevő falatot! De az isteni szigorúságot abból is tapasztaltam, hogy amikor elfelejtettem elmondani esti imádságomat, mindig szörnyű dolgokról álmodtam!

Imádságaim azokban az időkben csak az élőkért szóltak. De amikor szeretteim körül újból és újból elragadott egyet-egyet a halál – megtanultam imádságomba belefoglalni az elhunytakat is. Amíg éltek, volt amit kérni: szüleim, testvéreim, majd hit-

vesem és gyermekeim számára. De gondolkoztam, töprengtem – mit kérjek elhunyt szüleim, testvéreim, gyermekem számára? Ennél a kérdésnél a filozófusi „tiszta ész" megáll. A koporsó mellett, a halál kérdésében vigasztalásra vágyó lélek magára marad, az ész, az értelem cserben hagy. A hívő ember Istenhez fordul s így imádkozik: „Adj Uram valamit még a »csendes testi pihenés« mellé, az üdvösség homályos tartalma mellé. Adj valami személyes, valami öntudatos jót elhunyt szeretteim számára." Igen! Az élet, a sors, a gyász, a fájdalom megtanít a holtakért is imádkozni, nemcsak a koporsó, a sírhant mellett, de minden napon, míg élünk, míg élek, örökké.

Valóban! A bánat megtanít imádkozni még a holtakért is. De – tapasztalatom szerint – nemcsak imádkozni tanít, hanem szeretni is. Szeretni, *jobban* szeretni azokat, akik még élnek, jobban szeretni mindeneket, embereket, állatokat, még a növényeket is. Amilyen mértékű a fájdalom, olyan mértékű a szeretet gyarapodása a szívünkben. Talán ezért kell szenvednünk. Talán ezért adja gyermekei számára Isten a bánatot.

A kereszten való kínszenvedés a legnagyobb fájdalmat okozta a szeretet prófétájának. De ez az elképzelhetetlen nagy fájdalom és szenvedés teremte a legtöbb szeretetet! Ha nem vállalta volna a szenvedést, a kereszthalált, ma senki se tudna Róla és ezerszer szegényebb volna szeretetben az emberiség napjainkban az Ő példája és tanítása nélkül.

Ez a „visszhang" tanítson mindannyiunkat lélekből imádkozni és tiszta szívből szeretni!

Lőrinczi Károly

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

A módszer

Gyepesben történt.

János bácsi minden hajnalban öt körül állt meg a falu közepén – természetesen a papilak előtt –, hogy megfújván kürtjét összeszedje a legelőre kihajtandó teheneket. A lelkész egy idő után igen kellemetlennek találta a túl korai ébresztőt, de természetesen nem űzhette el kemény szavakkal a kedves és egyházhű János bácsit. Ezért egy hajnalban kiadott egy pohár nyakolajat az ablakon, ekként szólván:

– Igen szépen fújja maga, János bácsi! És milyen fájintos hangja van a kürtjének! Fújja még sokáig!

János bácsi fújta is buzgón.

A jelenet másnap megismétlődött. Harmadnap is, negyednap is. Az ötödik napon azonban hiába várta János bácsi, hogy nyíljék az ablak. A hatodikon és a hetediken is. Hetednap hajnalban aztán az öreg méltatlankodva csapta hóna alá a kürtjét és dörmögve állt tovább:

– A mocsok pap! Még egy pohár pálinkát se ad! Fújja a háza előtt a kürtöt a hóhér!

Elmondta: Bulbuka Csaba, Kolozsvár

nők világa

Híd az időben

Az *Unitárius Közlöny* hasábjain két évvel ezelőtt már beszámoltunk arról, hogy 1994-ben a Svájci Katolikus Nőszövetség kezdeményezésére „összetoborozódott" egy nőcsoport. Az összetétel nagyon változatos volt: legalább négy nemzetiséget, öt-hat vallásfelekezetet, több mint húsz szervezetet, egyházat, alapítványt stb. képviseltünk. Az egyetlen közös dolog, ami összetartotta a csoport tagjait, az volt, hogy valamilyen formában mind olyan intézménynek a tagjai voltunk, amelyek segíteni hivatottak azokon, akik támogatásra szorulnak.

Az első találkozó Svájcban volt, és a jó szervezésnek köszönhetően ez a találkozó meghatározta a következők irányvonalát is. Mert azóta a csoport tagjai kétévenként találkoznak: Kolozsvár (1997), Brăila (1999), Marosvásárhely (2001), Medgyes (2003), Brassó (2005), Kolozsvár (2007) volt a találkozók színhelye. A szervezést, a programot mindig a helybeliek vállalták, de azt is el kell mondanunk, hogy az anyagiakat jórészt a Svájci Katolikus Nőszövetség fedezte.

2007-ben Kolozsváron úgy határoztunk, hogy lezárjuk a szeminárium-sorozatot – a résztvevők őszinte sajnálatára. Viszont valóban nem volt méltányos további támogatást igényelni a svájciaktól.

Annál nagyobb volt a meglepetésünk, amikor ez év tavaszán minden eddigi résztvevő meghívót kapott Brăilából, a Pro Homini jótékonysági alapítvány részéről egy háromnapos rendezvényre *A család a hagyományos és a modern társadalomban* címmel.

A meghívásra kilencen érkeztünk Brăilába június 23-án, valamennyien Erdélyből. Nagyon sajnáltuk, hogy a FOWE képviselői: Catherine Gyarmathy, Vreni Fischli, Ruth Barmet és Ruth Koch más elfoglaltságuk miatt nem tudtak eljönni. Mindannyian szerettük volna őket viszontlátni. Érdekes kicsit elemezni honnan jöttek össze (ismét) a szeminárium résztvevői. A házigazdák természetesen valamennyien románok, ortodoxok, de a Pro Homini világi szervezet. A vendégek nemzetisége magyar illetve szász, katolikus, unitárius, evangélikus vallásúak – és valamennyien egyházak vagy egyházi szervezetek képviseletében vettünk részt a rendezvényen.

A házigazdák által összeállított program érdekes és változatos volt. Az első napi bemutatkozás után a brăilai előadók különböző szempontokból világítottak rá a találkozó központi témájára: a család és a hivatás (karrier) közötti összhangra, illetve a munka – család – magánélet kapcsolatára. Három nagyon jól szervezett szociális célú alapítványt is bemutattak. S közben megismerhettük a Pro Homini felépítését, eredményeit, azt, hogy honnan származnak az anyagi forrásaik. Az alapítványnak sikerült mozgósítania egy olyan tehetős társadalmi réteget, amely hajlandó a gazdasági tevékenysége hasznának (profitjának) egy részét jótékony célra áldozni. S az alapítvány ezt nem alamizsnaként kapja, hanem pl. egy jótékony célú bál jövedelmeként. Az eredmények pedig igen látványosak. Két év alatt felépítettek egy közösségi intézményt, ahol idős emberek napközi otthona van, ugyanitt foglalkoznak fiatalokkal, hogy azok szabadidejüket hasznosan töltsék el. Az idős emberek szívesen járnak a közösségi házba: beszélgetnek, előadásokat hallgatnak, kézimunkáznak (láttuk a munkáikból rendezett kiállítást). Az alapítvány gondoskodik a program idején az étkeztetésükről is. A közösségi házban kapott helyet az alapítvány székhelye is, itt

folytatás a 12. oldalon

Asztalos Klára, Paskucz Viola

Híd az időben

folytatás a 11. oldalról

tartottuk a szemináriumot, igen jó körülmények között. Meg kell említeni, hogy a rendezvény teljes költségét a házigazdák vállalták, az erdélyi meghívottakra csak az útiköltség hárult.

Valamennyi meghívott szót kapott, alkalmunk volt bemutatni tevékenységünket, és utaltunk arra, hogy a mi nőszövetségi munkánk mennyiben különbözik a házigazdákétól.

A témára való ráhangolódást egy pszichológus is segítette: érdekes teszttel vizsgálta, mennyire vagyunk lelkileg fiatalok (valamennyiünket „kortalannak" nyilvánított!), majd egy érdekes szerepjátékkal próbáltuk bemutatni a családban levő nemzedékek (szülők és különböző korú gyermekek) közötti konfliktusokat, illetve azok lehetséges megoldását.

A házigazdák gondoskodtak arról is, hogy pihenjünk és kikapcsolódjunk. Megmagyarázták, hogy a brăilai mediterrán körülmények között koradélután a nagy meleg miatt nem lehet igazán dolgozni, ilyenkor mindenki pihen. Voltunk uszodában és meglátogattuk a Brăila melletti Sóstó üdülőtelepet, ahol sokan keresik a gyógyulást iszapkezeléssel.

A legérdekesebb viszont a város felfedezése volt. Brăila nagyon érdekes város. Az itteniek büszkék arra, hogy lakói gazdag kereskedők voltak: románok, görögök, oroszok, örmények, zsidók. Járták a világot, sokat kerestek és jól is éltek. Nem közönséges házakat, hanem igazi palotákat építettek, amelyek ma is megcsodálhatók a város sugárútjai két oldalán. Mert valódi széles, egyenes sugárútjai vannak Brăilának (a városközpont utcarendszere a 19. század végén készült terv alapján alakult ki). A házak egy-két emelet magasak, stílusuk inkább eklektikus, nincs két egyforma közöttük és valamennyi egy-egy kis ékszerdobozhoz hasonlít. Sajnos a két világháború, de főleg az azt követő kommunista rendszer elűzte a gazdag embereket. Az épületek gazdátlanul maradtak, az idő rajtuk hagyta romboló nyomait. Megkezdődött egy bizonyos felújítás, de építész és műemlékvédő szemmel nézve lehetetlen volt észre nem venni, hogy egyes esetekben a felújítás maradandóbb károkat okoz, mint az enyészet. A kicserélt nyílászárók, a földszinteken minden esztétikai igény nélkül kialakított üzlethelyiségek, illetve kirakatok tönkreteszik az elegáns, harmonikus homlokzatokat, a bebetonozott (úgymond megerősített!) erkélyek, az eredetinél jóval alacsonyabb tetőszerkezetek megbontják az összhangot. Nem mondtuk ki hangosan ezeket az észrevételeket, nem akartuk megbántani házigazdáinkat, de fájt a szívünk, mert tudtuk, hogy helyes tervezéssel ugyanezzel az anyagi befektetéssel lehetett volna sokkal jobban is…



Az utolsó napon meleg hangulatú búcsúestén köszöntük meg vendéglátóinknak a sok szépet, amiben részünk volt, valamennyien – vendéglátók és meghívottak – apró ajándékokkal kedveskedtünk egymásnak. Azzal a gondolattal vettünk búcsút egymástól, hátha két év múlva ismét találkozunk, ezúttal valahol Erdélyben.

Egy emlékezetes nap

A marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség nőszövetsége számára már hagyományossá vált évente egy olyan kirándulás megszervezése, amelynek során bejárjuk Erdély egy-egy tájegységét, ismerkedünk azok múltjával, híres személyiségeivel, építészeti és tárgyi emlékeivel, unitárius szellemiségével.

Tavaly októberben az Aranyos menti helységek unitárius örökségét, jelenét ismertük meg, az idén a Homoród menti falvakat céloztuk meg.

Gyönyörű májusi időben gördült ki az ötven személyes autóbusz a templomunk előtti parkolóból. Esperes urunk személyében nagyszerű „idegenvezetőnk" is volt, hiszen ő a meglátogatandó táj – közelebbről Homoródalmás – szülötte. Átszelve a Nyárád és Küküllő völgyét, Segesvár és Kőhalom irányában haladva elértük Homoród helységet, ahol a Kis- és Nagyhomoród vize összefolyik. Első megállónkon megcsodáltuk a szász erődtemplomot és keserűen tűnődtünk azon, hogyan űzte el a legújabb kori történelem a nyolcszáz éve idetelepített szászokat, akik szülőföldjükkel együtt itt hagytak egy fejlett, kulturált világot is. A Kishomoród első faluja Székelyzsombor, majd Újfalu következik, amely kis település, de hat unitárius lelkészt is adott egyházunknak. Fontos megálló Okländ. 1809-ből származó székelykapu fogad a lelkészi lakás előtt. A templomkertben kopjafa őrzi a háborúban elesettek emlékét. A helyi lelkész ismertette a templom történetét, gyönyörködtünk a kazettás mennyezetben, amelyet az 1700-as években Elekes András asztalosmester festett nagy szakértelemmel, kifinomult ízléssel, s amelynek restaurálásán 1935-ben Debreczeni László képzőművész dolgozott a tiszteletes asszony segítségével. Okländ a múlt században vezető szerepet töltött be az erdővidéki falvak életében. Unitárius lelkészei közül kiemelkedőt alkotott Kelemen Imre, akinek nevét 1994-ben fölvette az általános iskola.

A homoródkarácsonyfalvi templomot várfal veszi körül. A 13. században épült istenházában megcsodálhattuk a Szent László-legendát összefoglaló, nemrég feltárt freskósorozatot.

Átkelve egy kis emelkedőn a Nagyhomoród völgyébe értünk, halastavak mellett érkeztünk meg Homoródszentpálra, majd Recsenyédre, ahol a templomok megtekintése mellett falatozás, találkozás esett kedves segédlelkészünkkel, Nagy Adéllal.

Csak a buszból láttuk Bágy falut, ahonnan Török János székely vértanú származott, akit a marosvásárhelyi Postaréten végeztek ki 1854-ben az 1848-as szabadságharc újraélesztése miatt.

Homoródszentmárton híres művészemberek szülőfaluja. A lelkészi lakon emléktábla őrzi Zoltán Aladár zeneszerzőnek – e ház szülöttének – emlékét, az ő nevét viseli a művelődési otthon is. Román Vilstor, híres Párizsban élő szobrászművész emlékét meg szoborpark örökíti

meg, amelyet fivére, Román Elemér, egyházközségünk tagja valósított meg.

Egy kis letérő a főútról – és máris megérkeztünk utunk végcéljához: a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthonhoz, egyetemes egyházunk egyetlen ilyen jellegű létesítményéhez. A modern, minden igényt kielégítő épületben 43 idős emberről gondoskodnak, akik betegen, magányosan, családtalanul kerültek ide. Az öregotthon alkalmazottai igyekeznek könnyebbé, méltósággal megéltebbé tenni a gondozottjaik utolsó éveit. Az idős emberek rövid műsorral üdvözöltek bennünket, amit mi is viszonoztunk. Mindenkit névre szólóan kis ajándékcsomaggal leptünk meg, s különböző tartós élelmiszerekkel ajándékoztuk meg az intézet konyháját.

Kirándulásunk záró szakasza már ismerős úton (Székelyudvarhely, Korond, Szováta) folytatódott. Szellemiekben és lélekben gazdagodva szálltunk le a buszról este.

Konrád Tünde és **Kisgyörgy Júlia**

Gyergyói életjel

„Letűnt az éj, köszönt a nap, / Miénk az élet, dalra hát, / Munkára hív, serkent a vágy / Követni Jézusunk szavát!"

Gyergyószentmiklós neve nem fordul elő gyakran az *Unitárius Közlöny* hasábjain. Kicsiny unitárius gyülekezetet mondhat magáénak ez a zömében római katolikusokból álló város. Száznál alig több a medencében élő unitáriusok száma, de ez a kis gyülekezet is igényt tart arra, hogy megélje hitét. Sokáig a csíkszeredai egyházközség filiájaként léteztünk, az idén januártól önállósodott a gyergyói gyülekezet, amely igényt tart arra, hogy bekapcsolódjon az unitárius közösségi életbe, és ezen belül kialakítsa a maga szűkebb gyülekezeti életét.

Az idei tavaszon lelkes, ifjú tiszteletesünk, Lőrinczi Botond vezetésével és irányításával több tevékenység zajlott le közösségünkben. Húsvét előtt az asszonyok, lányok a miáltalunk templomnak nevezett imaház első udvarát szépítették, takarították. A hátsó udvar rendbetételét a férfiak végezték el egy kellemes esti együttléttel, közös vacsorázással kiegészített közmunkanap alkalmával.

Május 16-án gyülekezetünk négy nőtagja Szentegyházán a köri nőszövetség közgyűlésén vett részt tapasztalatszerzés szándékával. Jó volt együtt lenni más településeken élő asszonytársainkkal, jó volt bepillantást nyerni munkájukba, erőfeszítéseikbe.

Június 3-án mi, gyergyószentmiklósi nők is megalakítottuk nőszövetségünket azzal a vággyal, hogy bekapcsolódjunk unitárius közösségünk életébe, és hogy erőteljesebben megélhessük unitárius hitünket. Az első gyűlés a tervezgetések jegyében zajlott le. Sok ötlet vár megvalósulásra, hogy kis közösségünk életét színesebbé, gazdagabbá tegye. Mindezekhez kérjük a Jó Isten segítségét, kívánjuk, hogy adjon erőt, kitartást, jókedvet terveink megvalósításához!

Máthé Gyöngyi

Nőszövetségi találkozó Korondon

A székelykeresztúri egyházkör június 20-án tartotta a nőszövetségi találkozót „a kézimunka szülőfalujában", Korondon. A köri közgyűléssel párhuzamosan történő nőszövetségi találkozót lelkesen fogadta a korondi egyházközség, élükön Farkas László lelkésszel és a tiszteletes asszonnyal.

A bejelentkezés, a viszontlátás és az ismerkedés öröme után kezdetét vette az istentisztelet. Az áhítati rész után a nők a gyülekezet tanácstermében kezdhették meg munkájukat. Szombatfalvi Anna köri elnök köszöntője után Szász-Cserey Katalin firtosmartonosi lelkésznő imája következett. A jelenlevők számbavétele után került sor az egyházkörben működő nőszövetségek beszámolójára. Miközben a beszámolókat hallgattuk, fényképes bemutatkozást is megtekinthettünk a szóban forgó településről Andrási Erika és Dávid Tünde jóvoltából. A fényképek az egyes falvak jellegzetességeit, műemlékeit, templomait örökítették meg.

Kiscsoportos tevékenységek színesítették a találkozót, ezekben közösen elemezhettük a nőszövetségek erősségeit, gyengeségeit, a környezet veszélyeit és lehetőségeit. A gyakorlati tevékenységekbe aktívan bekapcsolódtak a nők, a közös megbeszélések alkalmat adtak egymás nőszövetségi életének alaposabb megismerésére. Az Andrási Erika és Dávid Tünde által szervezett tevékenységek meghozták gyümölcseiket. A nők tarsolyukban új tapasztalatokkal, ismeretekkel, hasznos praktikákkal térhettek haza egyházközségeikbe, hogy ezeket majd újult erővel alkalmazzák, gyarapítsák.

A találkozó résztvevői ünnepi istentiszteleten vehettek részt, amelyen Tőkés Lóránt lelkész szolgált. A templomban felléptek a korondi asszonyok a tiszteletes asszony lelkes vezetésével. Az ő zenés ajándékuk méltó befejezése volt a nőszövetségi találkozónak és a köri közgyűlésnek.

A közös ebéd után megrendülten búcsúztunk egymástól, Isten segítségét kérve, hogy jövőre ismét találkozhassunk. Az együttlét megerősítette bennünk a nőt, tudatosította a női szerepet az egyházközségek és az egyház életében. Ígérjük, hogy a ránk bízott feladatokat legjobb tudásunk szerint fogjuk végezni otthonainkban.

Péter Annabella

ifjúsági oldal

Csináljuk Másképp!

„Ragyog a holdfény a szigeten..." – szólt a dal egy este Várfalván. Alig huszonöt ember ült sorban a tábortűz mellett, mert körbe épp nem értük. Olyan öröm volt hallani a megszokott dalokat tőlük, és az újakat is, amit a tűz mellett tanultunk. Azt hiszem, ez volt a csúcspont. A fiúk a délután minden szabad idejét kihasználták, és olyan tábortüzet raktak, mint máskor a nagy rendezvényeken, a lányok pedig mindent beleadva énekeltek. Így lett ez az egyik legbensőségesebb tábortűzi éneklés, amiben eddig részem volt. Talán pont a kis létszám miatt.

Másképp csináltuk. Hisz már az LGT is megmondta: „Mindenki másképp csinálja..." Tudtak ők valamit annak idején (csak így zárójelben: ez meg volt előre beszélve velük!). Másképp csináltuk, mert így éreztük helyesnek. Ha az elején még

folytatás a 14. oldalon

Gergely Noémi

Csináljuk Másképp

folytatás a 13. oldalról

nem is, a végén mindannyian hittünk abban, hogy nem szégyen, ha vannak álmaid és vállalod őket, még akkor sem szégyen, ha az nem olyan, mint amit az árral mozgó tömeg képzel. Igenis hittük, hogy ha sportolunk, és nem otthon ülünk, ha megtanulunk olyan dolgokat, amihez nem értünk, és ha mint rég, mikor még kicsik voltunk, újra tiszta szívvel vetélkedünk, akkor többek és újak leszünk. Valahol mindenkiben mindig ott a gyerek. Mindenki érzi, hogy mit szeret, szeretne tenni, gyermeki önfeledtséggel – de nem teszi, mert akkor „csúnyán néznek rá".

Csináljuk Másképp. Ezzel a jelszóval hívtunk mindenkit Várfalvára, június közepére. Fociztunk, vetélkedtünk, énekeltünk, futkostunk keresztül-kasul a faluban bizonyos cetlik után, egymásba kapaszkodtunk, és egymást segítettük a „szigetes" játékkal, és végül – bár fáradtan is, nem a megérdemelt jutalmat vártuk. Mosolyogva osztoztunk a kicsin, amink volt, amit kaptunk, és az emlékek, amiket elvittünk, ott függenek majd a szobánk falán, vagy valahol a fejünkben… És ezután tudjuk már, miért kell másképp csinálni.





Fontos a kolozs-tordai fiataloknak, s azoknak, akik ott voltak, hogy merjenek hinni. Hinni abban, hogy az egyszerű vagy jól ismert dolgokat is lehet másképp kezelni, másképp látni. Hogy lehet úgy élni, hogy nem szégyelljük, ami fontos nekünk. Hogy lehet tábortűz mellett meséket és álmokat szőni, amiket a tűz szikrái a csillagokig visznek. Mert ez a legszebb ajándék. Tudni, hogy különleges vagy, hogy értékeid vannak, és hogy nem vagy egyedül. Mert mindenki (előbb vagy utóbb) másképp csinálja…

Tisztelt Szerkesztőség!

22 éves vagyok, egy kisvárosban élek. Korábban meglehetősen aktív ifjúsági egyletes voltam, de most valahogy nem találom a helyem. Belső indíttatást érzek magamban arra, hogy valamit tegyek Unitárius Egyházamért, de konkrétan nem találom, hogy mit. Tudnának néhány jó javaslattal segíteni nekem, hogy én is hasznos tagja lehessek egyházamnak.

Tisztelt Olvasó!

Gyakran teszik fel a kérdést hasonló helyzetben levő ismerőseim, hogy: van-e élet az Egylet (Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet) után? Vagyis hogyan képzelheti el és élheti meg vallásosságát és egyházunkhoz való tartozását az a fiatal, aki már nem érzi magát az ifjúsági egyletes korosztályhoz tartozónak? Általában azokról a 20–30 év közötti fiatalokról van szó, akik az iskola/egyetem elvégzése után a családalapítás, otthonteremtés, munkahelykeresés nehézségeivel küszködnek. Jelenleg az Erdélyi Unitárius Egyházban még nincs kialakulva az amerikai unitárius-univerzalistáknál jól működő, fiatal felnőttek számára kitalált szervezet, amely keretet nyújthatna az ODFIE-ből kikerülők számára. Ennek ellenére számos lehetőség van az egyházközségi életbe való bekapcsolódásra.

Elsősorban azt javasolom, hogy keresd a már meglevő lehetőségeket! Vagyis próbálj meg bekapcsolódni valamely olyan egyházközségi csoportba, körbe vagy bizottságba, amelyik felnőttekhez szól, az ő munkájukat igényli. Biztosan szívesen veszik a fiatalok közeledését a nőszövetség vagy a szociális csoport tagjai, ha mélyebben érdekel az egyházvezetés, a keblitanácsba is bekerülhetsz, főként ha érdekel a valláserkölcsi nevelés (elsősorban a gyermekkel való foglalkozás), a testvéregyházközségi kapcsolatok ápolása stb. Érdeklődd meg egyházközséged aktív tagjaitól, lelkészétől, hogy mi mindennel foglalkoznak, és próbáld kiválasztani a neked leginkább tetszőt!

Hogyha nem találsz kedvedre valót a felkínált területeken, és esetleg tudod, mivel szeretnél foglalkozni, de még nincs rá lehetőség, vagy nem csinált senki eddig hasonlót az egyházközség keretein belül, akkor sem kell elszomorodnod. Egyszerűen találd ki, pontosan mit és hogyan szeretnél megvalósítani, keresd meg azokat az embereket, akikkel együtt tudnál működni, s ha konkrét tervvel jelentkezel, biztosan segítséget kapsz majd az egyházközség vezetőitől. Lehet szó családosok programjáról, fiatal szülők klubjáról, természetjáró csoport szervezéséről, hagyományőrzésről, mesterségtanulásról vagy bármi másról, aminek értelmét és közösségi hasznát látod.

Ne feledd: az egyház a miénk, mindannyiunké. Mi magunk alakíthatjuk kedvünkre, hogy minél inkább segítsen megélni vallásosságunkat és a felebarátainkkal való közösséget. Ne ijesszen el, ha a lelkészed, egyházközséged vezetői először nehezen meggyőzhetőnek tűnnek majd. Bizonyára megtörtént már velük, hogy valaki valamivel jelentkezett, bizonyos dolgokra felbiztatta őket, aztán kudarcot vallva faképnél hagyta az egyházközséget. Csak azzal győzheted meg őket igazán, ha bebizonyítod határozottságodat és munkakedved, s ezeket látva szívesen együttműködnek majd veled.

Kívánom, hogy sikerüljön neked és mindannyiunknak megtalálnunk helyünket és feladatunkat az egyházban!

(R. M.)

Honismereti körúton a nagyajtai gyermekek

Június 30-án a Nagyajtai Unitárius Egyházközség szervezésében csodálatos tanulmányi kiránduláson vettünk részt. Minden évben az észak-amerikai madisoni testvérgyülekezetünk (First Unitarian Church of Madison) ösztöndíjat biztosít a Nagyajtai Unitárius Egyházközségnek. Ennek elosztásáról a vezetőség dönt. Ebben az évben a kiosztott ösztöndíjak mellett egy részt az egyházközség fenntartott az unitárius gyermekek jutalmazására, valamint tanulmányi kirándulásra. Így indulhatott el 50 személy kirándulni.

A reggeli gyülekező után utunk Baróton keresztül a Hagymáson át vezetett. Első megállónk Oklándon volt, ahol megcsodálhattuk egyházunk egyik legszebb kazettás mennyezetű templomát, ezután a karácsonyfalvi unitárius templomot néztük meg, ahol a 14. századi Szent László-freskókban gyönyörködhettünk.

Utunk tovább Székelyudvarhelyre vezetett, itt Orbán Balázs szobránál tisztelegtünk, majd meglátogattuk a ritka szépségű, impozáns szoborparkot. Szejkefürdőn keresztül Farkaslakára értünk, ahol Tamási Áron sírjánál időztünk.

Ezek után vadregényes táj tárult elénk Énlaka felé. A helyi tiszteletes megmutatta nekünk az unitárius templomot, ami Erdélyben jóformán egyedülálló, majd egy helyi panzióban elfogyasztottuk a finom, székely módra készült ebédet.

Utunk innen Bözödkőrispatakra vezetett a Szalmakalap Múzeumba, ahol a gyönyörű, szalmából készült használati tárgyak és díszek mellett a kőkiállítást is megnézhettük. Bözödújfaluban tudomást szerezhettünk az elárasztott falu tragédiájáról, megfigyeltük a vízből kikandikáló templomtornyot, amely felkiáltójelként áll, dacolva az idővel, hirdetve egy közösség tragédiáját.

Utunk Balavásárnál eltérve Segesváron keresztül vezetett hazafelé.

Amikor az óra éjfélt ütött, magyarságunkban, kultúránkban, unitárius hitünkben megerősödve értünk haza Nagyajtára, ahol a szülők már türelmetlenül vártak bennünket. Köszönettel tartozunk ezért a tartalmas napért a madisoni testvérgyülekezetnek, Fekete Levente tiszteletes úrnak, Fekete Judit tiszteletes asszonynak, valamint két másik kísérőnknek: Barabás Márta tanárnéninek és Benkő Klára tanító néninek. Isten áldását kérjük támogatóink, kísérőink életére!

A kirándulás egész ideje alatt szorgalmasan jegyzeteltünk, mert hamarosan egy vetélkedőn fogunk részt venni a látottakkal kapcsolatosan.

Benkő Boglárka, 13 éves

Itt a nyár s a „nagy" egyleti rendezvények

A *XIII. Színjátszó találkozó*jának színhelye idén a Brassó megyei *Ürmös* (románul: Ormeniş) lesz, időpontja *július 31. – augusztus 3.* A rendezvény pénteken délután ünnepi megnyitóval kezdődik. Szombat a színi előadások napja lesz, este pedig fellép a kolozsvári Zéroz és a brassói Graphic együttes. A vasárnapi ünnepi istentisztelet és ebéd után gálaműsor következik eredményhirdetéssel és a bírálóbizottság értékelőjével. A hazaindulásra többnyire hétfő reggel kerül sor.

A rendezvényre való bejelentkezés határideje július 15-én lejárt. Az elszállásolás igény szerint helyi családoknál vagy sátorban történik. Arra kérjük a részvételre készülőket, hogy lehetőleg válasszák ez utóbbi megoldást, s így hozzanak magukkal sátrat és kellő felszerelést. Amennyiben erre nincs lehetőségük, akkor családoknál kapnak szállást. Az étkezést az ODFIE biztosítja.

A részvételi díj előzetes bejelentkezés esetén a színjátszó csapatok tagjainak 30 lej, a „csak" műélvezőknek 40 lej, a helyszínen pedig 50 lej.

Más tudnivalók: A kiválasztott színdarab bemutatásának időtartama nem haladhatja meg az ötven percet. A tavalyi kiíráshoz hasonlóan azt kérjük, hogy a bejelentkezett csapatok az előadás plakátját már otthon készítsék el, és készen hozzák azt magukkal a rendezvényre. Az egyszemélyes fellépésekre is lehetőséget biztosítunk. (A bemutatandó előadás jellegének függvényében a beiratkozáskor döntjük el, hogy erre versenyszerűen vagy versenyen kívüli műsorszámként kerülhet sor.)

XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia. A konferencia időpontja *augusztus 20–23.*, helyszíne a Nyikó menti *Bencéd*. Idei csúcsrendezvényünk témája az egyleti évre kiválasztott téma, vagyis a *külső és belső környezetünk védelme*. A csütörtökön 18.30 órától kezdődő nyitó istentisztelet és köszöntő beszédek után a település sajátosságainak ismertetése, majd a helybeli ifjúsági egylet műsora következik. A nyitó napot tábortűz zárja. Péntek délelőtt az áhítatot a témával kapcsolatos előadások követik, majd kiscsoportokban bontjuk részleteire a központi témát. A délutáni szabadidős program keretében kézműves foglalkozásokat, filmklubot, sporttevékenységeket ajánlunk, majd a napot koncerttel zárjuk. A szombat délelőtti áhítat után további előadásokat hallgathatunk, melyet egy újabb kerekasztal-beszélgetés követ. Ebéd után a szokásos vetélkedőre, majd esti áhítatra kerül sor. Éjszaka a Role együttes koncertezik. A vasárnapi záró-istentisztelet után kopjafa-avatás, ebéd és oklevél-kiosztás zárja a rendezvényt.

Annak érdekében, hogy az idei csúcsrendezvényünk lezajlása is rendben és méltóságteljesen történjen, arra kérünk, csak olyan fiataloknak ajánljátok a részvételt, akik viselkedéséért helyi egyletvezetőkként felelősséget tudtok vállalni. A részvételi feltételeket megszegő, rendetlenkedő konferenciázók eltávolításáról kénytelenek leszünk gondoskodni. A hatékonyabb tervezhetőség érdekében a részvételre készülőktől *augusztus 5-i határidővel bejelentkező levelet kérünk*. Az ODFIE székhelyi címére küldendő bejelentkező levélnek a résztvevők neve mellett azt is tartalmaznia kell, hogy hányan alszanak majd sátorban, illetve hányan igényelnek szállást helybeli családoknál.

A részvételi díj személyenként a három napra előzetes bejelentkezés esetén 40 lej, a helyszínen 50 lej. Az útiköltséget ez alkalommal is próbáljátok meg egyházközségetek támogatásából vagy más forrásokból fedezni. Abból a célból, hogy pénzhiány miatt egyetlen „oda való" fiatal részvétele se hiúsuljon meg, az ODFIE költségvetéséből szükség szerint kb. 20 rászoruló ifjú részvételi díját tudjuk részben vagy teljesen fedezni. A személyenkénti kéréseket rövid, de megfelelő indoklással, a bejelentkezéssel együtt kérjük elküldeni (szintén augusztus 5-ig).

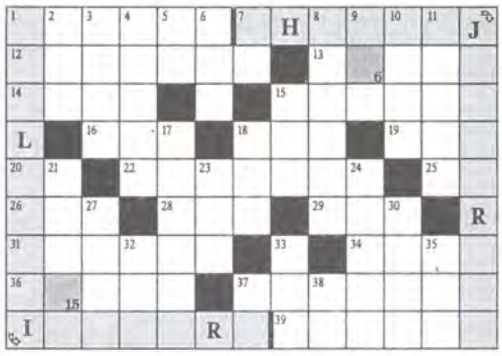
Táborozó július. A *Közlöny* e havi számának szerkesztése közben zajlanak az ODFIE és az Erdélyi Unitárius Egyház közös szervezésében az *unitárius ifjúsági táborok*. Július 6–12. között angol táborra kerül sor Lókodon, majd július 13–19. között Homoródalmáson és Székelykeresztúron táboroznak az unitárius gyermekek. A gyermek- és ifjúsági szórványtábor július 20–26. között kerül megszervezésre Várfalván. Ezzel egy időben kerül sor az utolsó idei gyermektáborra Lókodon.

Következő lapszámunkban visszatérünk a fenti táborok beszámolóival.

Sándor Krisztina

Híres unitáriusok – 7

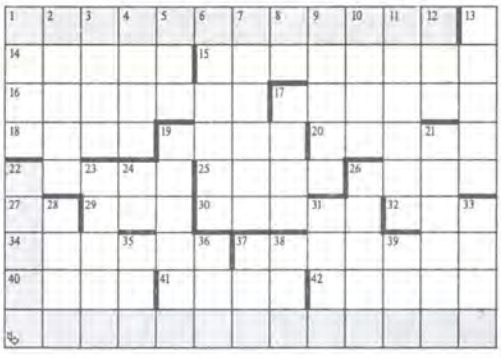
(rejtvénysorozat)



Vízszintes: 1. Indián isten. 7. **Az Amerikai Egyesült Államok harmadik elnöke volt, társszerzője a Függetlenségi Nyilatkozatnak (1743–1826).** 12. Szivárvány-színekben játszó. 13. Nap..., reggeli tévéműsor. 14. Házbérlő. 15. Különleges alakú kalácsféle. 16. Keret közepe! 18. Taszít. 19. Alfréd, becézve. 20. Asztácium vegyjele. 22. Vér koagulálódása. 25. Latin kettősbetű. 26. Mező. 28. Közterület. 29. Mondat eleme. 31. Kábítószer-fogyasztó. 34. Úrként viselkedő. 36. Hallgatózik. 37. Halat merítőhálóval kiemelő. 39. Kozák katonai vezető.

Függőleges: **1. Az Amerikai Egyesült Államok tizenharmadik elnöke volt (1800–1874).** 2. Mátka. 3. Sportszermárka. 4. Ritka női név. 5. Hosszú morzejel. 6. Németországi város. 7. Állóvíz. 8. Tanulás az esetből. 9. Az összeadás szava. 10. ... Pugacsova, orosz énekesnő. 11. Vállkendő, sál. 15. Jelkulcs. 17. Tovataszító. 18. Kopasz. 21. ...-fordul, sürgölődik. 23. Dolgozik a kőfaragó. 24. Nőstény kutya. 27. Íróeszköz. 30. Hegycsúcs. 32. Irodai kapocs. 33. Máramarosi folyó. 35. Lenti helyre. 37. Szintén ne. 38. Keresztül.

Nem számít!



Cseng a telefon, fiatal nő veszi fel, bársonyos férfihang szólal meg benne:

– Szia Pirike! Felmehetek most hozzád?

– Fel, Marcikám, gyere nyugodtan! – mondja a nő.

– Dehát én nem vagyok Marci! – lepődik meg a férfi.

– ...! *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A vicc poénjának első része.** 14. Többnyári. 15. Földhöz tapadó. 16. Nemes, díszített. 17. Büszkén ül. 18. Kazah tó. 19. Női név. 20. Férfinév. 22. Sokat tud enni. 25. Díszes. 26. Kikötőgát. 27. Nomen nescio. 29. Sepsiszentgyörgy folyója. 30. ... mortale, halálugrás. 32. Maró anyag. 34. Disznó. 37. Pápai szolga. 40. Pataki Attila zenekara. 41. Lant. 42. Becézett Borbála.

Függőleges: 1. Szentpétervár folyója. 2. Chris ..., amerikai teniszezőlány volt. 3. Becézett Teréz. 4. Karol. 5. Vörösesbarna. 6. Karolás. 7. Faipari termék. 8. Junior, röviden. 9. Van ilyen béka is. 10. Az Olsen-banda főnöke. 11. Középkori énekmondó. 12. Japán fővárosa volt. 13. A Hunyadiak címermadara. 17. Keleti pénzegység. 19. Szűkebb körű táncos összejövetel. 21. Gót király volt. **22. A poén befejező része.** 23. ... György, magyar énekes. 24. Tova. 26. Hajtómű. 28. Lé. 31. ... László, magyar író. 33. Kiválasztó szerv. 35. Klub egyede. 36. Magyar folyó és csatorna. 37. Angyalrang. 38. Könyvben, füzetben sok van. 39. Becézett Erika.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 7) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Nem számít*) megfejtését **szeptember 5-éig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Májusi rejtvényünk megfejtése: *Jó példa*: „Látod, inkább a halált választotta!" Könyvjutalmat nyert **Halmágyi Adél** tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Benkő Boglárka** diák (Nagyajta), **Buzás Pál** zongoraművész, tanár (Kolozsvár), **Czire Alpár** tanár, fotográfus (Székelykeresztúr), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Kisgyörgy Júlia** ny. tanárnő (Marosvásárhely), **Konrád Tünde** ny. technikus (Marosvásárhely), **Lakatos Sándor** lelkész, vallástanár (Székelykeresztúr), **Lázár Levente** lelkész (Csokfalva/Szováta), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Máthé Gyöngyi** tanár (Gyergyószentmiklós), **Nagy Endre** lelkész, esperes (Dicsőszentmárton), **Paskucz Viola** ny. építőmérnök (Kolozsvár), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy–Szászrégen), **Péter Annabella** óvónő (Fiatfalva), **Simó Melinda** pszichológus (Homorodjánosfalva), **Zsakó Erzsébet** ny. textilmérnök (Kolozsvár)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
8. szám. 2009 augusztus
Ára: 1,50 lej

Fény a sötétben

Villogó fényreklámok, láthatósági mellény, vakító reflektorpászmák, strasszok szikrázása nagyvilági hölgyek öltözékén, vaku-tüzijáték az összejöveteleken, jelzőfények a leszállópályákon – sötétség és fény kontrasztja. A zsidó-keresztény kultúra pirkadata óta ezzel a kontraszttal szokás jelezni, hogy az Istenben hívőknek hitük és/vagy tudásuk van egy olyan világosságról, amely beragyogja a világot, azt a valóságot, amely „istentelenül" – minden mesterséges fényforrás dacára is – igen sötétnek bizonyul.

A hívő emberek – s ezen belül a templomba járók – többet és jobban élnek. Ez a tézis első olvasásra talán különösnek tűnik, s talán még hümmögnénk is hozzá, ha nem objektív, gondosan kidolgozott módszerekkel végzett kutatások bizonyítanák az igazát. De miközben az egészség megőrzése valóban mindenkori szent feladatunk – hiszen, mint valljuk, „társteremtők" vagyunk –, a templomi „szent alvásról" mondottak értelmezésekor óvakodnunk kell a banalitástól. A lelkész számára ugyanis a figyelő szempár talán mégis motiválóbb, mint a lehunyt.

Gondokról és távlatokról beszél egy rövid interjúban Tóthné Erdő Mária, a budapest-pestszentlőrinci unitárius egyházközség gondnoka. Az egyházközségnek jelenleg nincs saját lelkésze, ez az állapot pedig hosszabb távra szóló előre-gondolásokra ad okot a magyarországi unitáriusok lelkész-ellátásával kapcsolatban csakúgy, mint a hívek összetartását, közösséggé kovácsolását illetően.

Szind kis falu, és unitárius gyülekezete is mindösszesen húsz idős emberből áll. A papi lak felújításáról, a munkálatok előrehaladtáról s az épület új funkcióiról egy példaadó kalákázás mentén Szabó László számol be az olvasóknak. (U. K.)

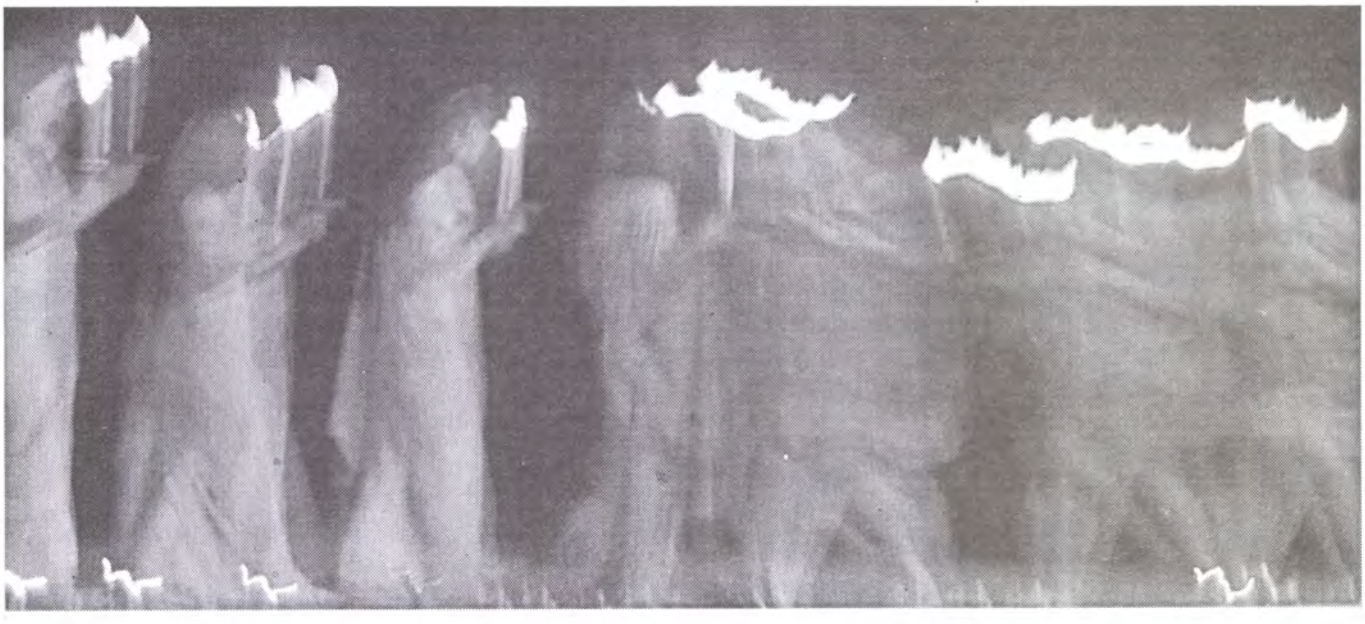
A tartalomból:

3 *A templomba járók többet és jobban élnek*

5 *Meghalt Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke*

6 *Interjú Tóthné Erdő Máriával, a pestszentlőrinci gyülekezet gondnokával*

7 *Sárdi István, az éltében-holtában balsorsú képzőművész*



A lélek kenyere

Asztalközösségek – sorsközösségek

A nyár érkeztével eljött a találkozások ideje is. Az életet, a családot, a gyermekeinket, a barátságot ünneplő találkozásoké: a ballagás, konfirmálás, esküvők, rokoni, baráti látogatások. Száz kilométereket is utazunk, hogy ott legyünk, ahol várnak ránk, ahová tartozunk. Sokat elmondanak rólunk ezek az alkalmak. Hisz nem mindenkivel vállalunk közösséget. Főként nem az ünneplésben. Mert valljuk be: csak oda megyünk szívesen, ahol jól érezzük magunk, és mi is csak azokat hívjuk, akikkel szeretünk együtt lenni. Ott jó, ahol talál a szó.

Találkozásaink az ünnepi étkezésben teljesednek ki. Ez a csúcs. A gazda vendégszeretetének tárgyias megnyilvánulása. Ott hányjuk-vetjük meg a velünk történteket. S két falat között vagy pohár bor mellett osztjuk a régi dolgokat, a jelent vagy épp a holnapot, váltjuk meg a világot, vagy csak örvendünk a találkozásnak. Úgy hívják ezt: asztalközösség. Megosztani az ételt, megosztani a gondolatot. Igen lényeges, fontos és szép része életünknek. S akkor válik a legszebbé, amikor egyszer csak úgy érezzük: immár emberi sorsunkat is megosztottuk egymással. Jó, ha ilyenben részt vehetünk. S komiszul esik, ha a meghívottak sorából kimaradunk, vagy hívásunkat elutasítják.

Az evangéliumokban sok helyen előfordul az asztalközösség alkalma. Jézus, a Mester üldögél a tanítványokkal, farizeusokkal, vámszedőkkel, bűnösökkel, szegényekkel, gazdagokkal. Érdekes, tőlünk eltérően, csak ritkán a hasonszőrűekkel, inkább a kitaszítottakkal, a társadalom perifériájára szorultakkal vállal asztalközösséget. Valahogy nem idegenkedik, s nem is restell velük együtt lenni, házukba menni, vagy őket magához hívni. Azt hiszem, nagy dolgot cselekszik. Visszaadja emberi méltóságukat, azzal, hogy emberszámba veszi őket. S teszi mindezt úgy, hogy a maga emberi méltósága mit sem csorbul.

Erről jut eszembe! Családi barátunk meséli: távolsági járaton utazott férjével. Mellettük cigány gyermek ült szüleivel. Közvetlen, beszédes, okos tekintetű kisfiú volt. Szóba elegyedett vele. Kérte, hogy tanítsa őt tízig számolni, cigányul. A gyermek nem akart kötélnek állni. „Kapsz tőlem játékot." „Adok pénzt." Nagy fekete szemeivel ránézett: „Pusziljon meg a néni, s akkor megtanítom". Így történt.

Megmondhatója nem vagyok annak, hogy mért vágyott a gyermek arra a csókra: a kirekesztettség érzését akarta-e feloldani, vagy csak szeretetre vágyott? Esetleg mindkettőt akarta. Azt sem tudnám megmondani, hogy ki volt jobban meglepődve: ismerősöm a kéréstől, vagy a gyermek annak teljesítésétől? Csak azt érzem, hogy az emberi méltóság ott, akkor nem szenvedett csorbát. Egyik oldalról sem. Van ilyen is.

Persze történhet úgy is, hogy a gyermek a játékot vagy a pénzt választja. S az ismerős alamizsnát oszt. Legtöbbször így történik. Vagy úgy is történhetne, hogy együttünnepléseink alkalmával alig szólunk egymáshoz. Vagy úgy is, hogy örvendünk, ha nem hívnak meg...

Persze történhetne így is... De mi értelme volna?!

Bálint Róbert Zoltán

Találj önmagadra!

Élete során az ember szakadatlanul kutakodik, keres, vágyakozik, akar. Hol türelmesen, hol türelmetlenül, néha sürgeti az időt, néha meg azt szeretné, ha megállna, és örökké tartana egy hangulat, egy pillanat.

Legtöbbször fogalmunk sincs arról, amit épp hajszolunk. Elveszítjük a „vezérfonalat", összegabalyodunk, eltévedünk, bukdácsolunk, a részletek elhomályosítják az egészre való rálátásunkat, a cél maga kerül ki látómezőnkből.

Miért van ez így? Talán azért, mert még nem találtunk önmagunkra. Kívül próbáljuk megkeresni, megtalálni azt, ami belül van már születésünktől fogva – vagy még korábbról. Elképzelt vagy elképzelhetetlen boldogságok után loholunk, nem vévén észre, hogy egy helyben topogunk, vagy épp távolodunk a boldogságtól.

A nagy mezőn – az életben – könnyű elbukni. Könnyű elvérezni, ha nem tudjuk, nem érezzük magunkban Istent. Templomba járó unitáriusok gyakran hallhatják lelkészeiktől: „Az Isten lélek, és akik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják." De az ég utáni, Isten utáni vágyakozásunk egykönnyen szertefoszlik, ha ismét kilépünk a lármába, a forgatagba, ahol annyi-de-annyi irigységgel, rosszindulattal, igazságtalansággal kell szembesülnünk.

De ha rátaláltál igaz önmagadra, ha tudod, hogy szíved legmélyén ott van Isten, akkor nem tévelyedsz el a labirintusban. Nem borzadozol, és nem győznek le. Mert boldog lehet az a lélek, amely kiszabadul az anyag, a közönségesség, a gyúródás fogságából, s börtönétől elrugaszkodva az ég felé, Isten felé száll. Ilyenkor lángol a szív, ujjongás tölt el, és megszűnik minden nyomorúság körülötted...

Ha önmagadra találtál, Istennel vagy. Istenben vagy és Ő benned. Csak általa ismerheted meg az abszolút igazságot! Hiszen ez az igazság Ő maga! Az igazság Isten szívéből fakad. Csak Vele lehetsz igazi magad. Vele győzheted le a földhöz ragadt énedet, amely áligazságok felé, útvesztőbe sodor.

Ha rátalálsz önmagadra, újból eggyé válsz a Teremtővel. Legyen ez mindennapi célod!

Simó Edmund

Vallásosság és egészség

A templomba járók többet és jobban élnek

Egybehangzóan ezt állítja számos kutatás, amelyeket a világ különböző helyein végeztek. A rendszeres vallásgyakorlás mind a *lelki egészség*, mind az *egészségi állapot* tekintetében védelmező hatású – ez volt olvasható nemrég a *Nature*-ben és a *Times Magazine*-ban megjelent írásokban. Nem csodálkozhatunk azon, hogy a kérdésre ilyen rangos lapok is odafigyelnek, hiszen a vallás és egészség kapcsolata napjaink egészségszociológiai kutatásának egyik kiemelt területévé nőtte ki magát. Az összefüggés tapasztalati igazolásával elsősorban az amerikai epidemiológusok és társadalomkutatók foglalkoznak, különösképpen az 1970-es évektől, de kutatásaik kiindulópontját az orvostársadalom azon hosszú idő alatt felhalmozódott tapasztalata jelentette, amely szerint a klinikai ellátásban a betegek vallásgyakorlása a gyógyulást nagymértékben elősegítő tényezőnek bizonyul. E kutatások pozitív következményének tudható be, hogy az Egészségügyi Világszervezet (WHO) egészség-meghatározása a testi és szociális dimenziók mellett a lelki épséget is magában foglalja.



A vallásosság és egészség kérdéskörének részletesebb bemutatásához most két alapkutatáshoz nyúlunk vissza, ezek eredményeit foglaljuk össze. Az egyik egy amerikai kutatás, amely William J. Strawbridge vezetésével folyt, és amelynek keretében 5 286 kaliforniai életét követték 28 éven keresztül (1997). A másik kutatás a kérdés magyar szakértőjének, Kopp Máriának a vezetésével folyt 2002-ben. A nemre, korra és kistérségekre nézve reprezentatív Hungarostudy nevű vizsgálatban, amelyet a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Magatartástudományi Intézetének munkatársai végeztek, 12 643 emberrel készült interjú elemzéséből vonták le a következtetéseket.

Egységes világkép – általában jobb közérzet

Akinek az éltében fontos a vallás, az többnyire azonosul vallásának azon szemléletével, hogy a világban valamiféle rend uralkodik, a dolgok „nincsenek véletlenül", hogy minden összefügg, hogy mindent egy áthatóAkarat irányít. Antonovsky már 1997-ben kimondta, hogy ebből az „egységérzetből" származtatható a vallás legfontosabb védő hatása. Ez a hatás fokozódik, amennyiben az egyén hite szerint a világ Ura egy szerető, gondviselő Isten – ahogy az unitáriusok is hiszik –, és nem egy büntető, ítélő hatalom. Az egységes világkép vagy egységérzet mérése mára a népegészségügy egyik központi kérdéskörévé vált, mert számos vizsgálat igazolta, hogy a jó közérzet az egészségmegőrzés egyik fontos tényezője.

Vizsgálatok igazolják, hogy akik számára fontos a vallás (itt valódi, belső spiritualitásról beszélünk, és nem puszta külső előírás-követő vallásgyakorlásról), azok jelentősen toleránsabbak, együttérzőbbek és együttműködőbbek. A vallásos szemlélet ugyanis még őriz valamit abból az egyetemes ősi tudásból, amely szerint bizonyos javak azáltal sokszorozódnak, ha szétosztják őket. Jellegzetesen ilyen a szeretet. Ennek a szemléletnek épp ellentétét állította piedesztára a modern fogyasztói világszemlélet, amely a pénztőke egyeduralmát hangoztatva abban a rettegésben tartja az embert, hogy a megosztás csökkenéssel jár, és így mindenki mindenkivel versenyhelyzetben van.

Jobb problémamegoldó képesség

Az egységérzettel áll kapcsolatban, hogy a vallásos ember problémáit olyan új összefüggésben tudja elhelyezni és látni, amelyben az kevesebb érzelmi megterhelést jelent, és szélesebb összefüggésben többletértelmet kap. A szakirodalom az egyén konfliktusmegoldási képességeit számos *megbirkózási stratégiára* lebontva elemzi. A vizsgálatok azt mutatják, hogy a vallásos ember – kiemelten is az imádkozás által – e stratégiák közül különösen a *kognitív áthangolást* („nehéz helyzetben más emberként kerülök ki") és az *átstrukturálás képességét* (a problémát a másik személy és a transzcendencia szemszögéből is látni) tudja könnyedén használni. Ezek önmagukban passzív problémamegoldási módként jelenhetnek meg, de épp az *érzelmi semlegesítés* által járulhatnak hozzá a hatékonyabb problémamegoldó módozatok mozgósításához. A felmérésekből hangsúlyozottan kiderül, hogy a rendszeres vallásgyakorlók az egyik leggyakoribb problémamegoldási módszerként az imádkozást és a vallásos szertartásokon való részvételt említik. Ennek aránya különösen a nőknél magas, akiknél a vallás egészségmegőrző hatása fokozottabban mutatható ki.

folytatás a 4. oldalon

(C. Sz.)

Vallásosság...

folytatás a 3. oldalról

Társas támogatás – kevesebb depresszió és szorongás

Az egységszemléletből és vallásgyakorlásból fakadó érzelmi semlegesítéssel közvetlen oksági összefüggésben jelenik meg, hogy a vallásos emberek esetében a WHO *jóllét-kérdőív* jelentősen magasabb pontértékeket mutat. A lelki egészség mérésére kialakított kérdőív nemzetközi eredményei egyöntetűen igazolják, hogy a vallásgyakorlás a pszichés betegségek – így a depresszió és szorongás – kialakulása ellen a leghatékonyabb védőfaktort jelenti.

Ez csak látszatra mond ellent annak a megállapításnak, hogy a szorongásos és depressziós tünetegyüttes gyakoribb azok esetében, akik számára fontos a vallás. Ennek valószínű magyarázata az, hogy a vallásra, a spiritualitásra többnyire azok fogékonyabbak, akik lelkileg eleve érzékenyebb, kifinomultabb emberek, akik nagyobb eséllyel élnek át konfliktusos érzelmi viszonyt a gyorsan átalakuló, versenyirányultságú társadalomban. A különbség azonban a pszichés állapotok jobb kezelési képességében jelentkezik.

A vallás nemcsak a jobb közérzet, az érzelmi kiegyensúlyozottság által fejt ki egészségmegőrző hatást, hanem a *társas támogatási rendszerek* életre hívása által is: nehéz helyzetben mennyire számíthatunk segítségre? A vallásos közösségek, amelyek hasonló hitfelfogású és értékrendű emberek közösségét jelentik, a leghatékonyabb társas támogatást tudják felkínálni tagjaik számára. Talán ennek is tudható be az, hogy a kutatások a vallásgyakorlók kapcsolatrendszereit nemcsak mennyiségileg találták kiterjedtebbnek, hanem minőségileg is: itt nagyobb mértékű az őszinte odafigyelés és a kölcsönös segítségnyújtás.

Kevesebb önkárosító magatartásforma

A legnagyobb népegészségügyi jelentőségű betegségek ma a szív-érrendszeri megbetegedések és a daganatos betegségek. Ezek legfontosabb életvezetési rizikófaktorai a dohányzás és a kóros alkoholfogyasztás. Magyarország esetében a teljes népesség körében a férfiak 35%-a, a nők 23%-a mondta, hogy jelenleg is dohányzik. (A romániai adatok is hasonló nagyságrendűek.) A Hungarostudy eredményei szerint a vallásukat rendszeresen gyakorlók naponta 43%-kal kevesebb cigarettát szívnak el, mint az országos átlag, míg a nem vallásosak 10%-kal többet. Hasonló eredményt mutat számos felmérés az alkohol- és drogfogyasztás esetében is.

Az eltérés hátterében leglényegesebb tényezőként a megbirkózási stratégiák különbözőségét kell látnunk. Köztudott, hogy e megküzdési stratégiák között ma vezető helyen áll az, hogy a nehéz élethelyzetben a feszültséget az egyén evéssel, ivással vezeti le. A vallásos ember jobb konfliktuskezelési módjairól már szóltunk.

Jobb munkaképesség és munkamorál

A vallásos ember sajátos hitfelfogásából fakadóan a munkát emberi lényegéhez tartozó, nemesítő, önkifejező és önfejlesztő tevékenységnek tekinti, nem pusztán pénzszerzési kényszernek.

A munkaképesség mint fizikai állapotmutató az általános egészségi mutatók egyik legfontosabbika lett a népegészségügyi adatgyűjtésben. Különösen két módon mérik. Az egyik szubjektív becslésre épül, a másik a betegség miatt kiesett munkanapok objektív mérésére. Ha az utóbbi évek számos vizsgálatának azon megállapításából indulunk ki, hogy az egészségi állapot (benne a munkaképesség-csökkenés) önbecslése a halálozási kockázat igen megbízható előrejelzése, akkor könnyű belátni annak a jelentőségét, hogy a magukat vallásosnak tartók életkortól, nemtől és iskolázottságtól függetlenül jóval munkaképesebbnek mondták magukat, mint a nem vallásosak (Hungarostudy). Ráadásul az utóbbi években betegség miatt kiesett munkanapok száma az országos átlaghoz képest 42%-kal volt alacsonyabb a vallásukat rendszeresen gyakorlók között.

Ritka kivételek

Néhány vallási közösség olyan hitelveket fogalmaz meg, amelyek követőik életvitelében egészségi szempontból kockázatos következményekkel járhatnak. Ilyen lehet a vérátömlesztés tiltása (pl. a Jehova tanúinál), bizonyos bódítószerek fogyasztása, szertartásos testcsonkítás stb. Számos vizsgálat vetett fel kérdőjeleket a cölibátus egészségkárosító hatásával kapcsolatban is. Ugyanakkor vizsgálatok igazolják, hogy apácák esetében részben a gyakori elhízás, részben a szülés elmaradása miatt gyakoribb a méhtestrák.

Az egészség mint feladat

Az egészség nem alanyi jogon kijáró „emberi jog", hanem Isten ajándéka, és mint olyan hivatás és feladat. Végtelen hálával örüljünk neki, védjük és óvjuk, de örömét osszuk meg: amíg egészségünk megengedi, keressük, hogyan legyünk mások hasznára. Mert a vallásos ember tudja: az egészség hivatás és feladat. Az életküldetés teljesítésének eszköze.

A templomi „szent alvás"

Lelkészekkel beszélgetve elmarasztalóan szoktunk szólni arról, hogy néhány idősebb ember „aludni jár a templomba". Ilyenkor mindig eszembe jut az idős rokonom, aki szépen felöltözve minden vasárnap elment a templomba, aztán a textusfelvétel után elbóbiskolt, és épp az ámen előtt „ébredt fel". Megkérdeztem tőle, mire jó akkor templomba menni, ha úgyis alszik? Bölcs rokonom ezt válaszolta: „Vasárnaponként Isten ölére hajtom a fejem, és úgy hallgatom a prédikációt, mintha belülről szólna. Különben is, jobb a templomban aludnom, mint a kórházban."

Szavait csak akkor értettem meg, amikor az antik világ szakrális templomi alvásáról olvastam, amely a vallási gyógyítás szerves részét képezte Egyiptomtól Kis-Ázsián át a Mediterraneum területéig. (Még tudományos neve is van a gyakorlatnak: *inkubáció.*) Azóta azt szeretném, ha unitárius templomainkban minél többen hallgatnák a szentbeszédet – lehunyt szemmel, Isten ölére hajtott fejjel.

A Magyarországi Unitárius Egyház Elnöksége július közepén megrendülten hozta a nyilvánosság tudomására, hogy Rázmány Csaba Béla, a MUE negyedik püspöke, 2009. július 15-én, 64. életévében elhunyt. „Hosszas, súlyos betegségét Istenbe vetett hittel, türelemmel viselte. Főpásztori és lelkészi küldetését, hivatását alázattal, szeretettel, odaadással végezte hosszú éveken át híveink megelégedésére, egyházunk előmenetele érdekében" – állt az értesítésben.



Meghalt Rázmány Csaba,
a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke

Rázmány Csaba 1946. április 9-én született Kolozsváron. Édesapja is unitárius lelkész volt, több mint negyven éven keresztül az Erdélyi Unitárius Egyház alkalmazottja, édesanyja az Unitárius Gimnázium főkönyvelője volt több mint harminc évig. Rázmány Csaba Kolozsváron végezte iskoláit, majd felsőfokú tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán. 1968-ban, az egyház fennállásának 400. évfordulójának évében lett lelkész. Brassóban 1968-tól 1971-ig volt segédlelkész, ahol elöljárója, Májay Endre gondosan bevezette a lelkészi munka alapjaiba, és aki így meghatározó személyiségnek bizonyult Rázmány Csaba pályájának alakulásában.

1971-től 1995-ig a 430 unitárius lakta Alsóboldogfalván volt lelkész. A háborút követő államosítás és a kollektivizálás időszakában az alsóboldogfalvi gyülekezet alig tudta karbantartani templomát és a lelkészi lakot. Józserével mindkettő romosan várta az új lelkészt. A gyülekezet mellett főleg Rázmány Csaba érdeme, hogy a templomot sikerült renoválni. A lelkész idős korában is élete egyik legnagyobb vállalkozásaként tartotta számon az új lelkészi lakás felépítését, egy olyan időszakban, amikor az állam minden fejlesztés elé gátat állított. A hívek bátorítása, hozzáállása, a sok közmunka és a rengeteg adomány eredményeként 1973-ban elkészült az Erdélyi Unitárius Egyház egyik legmodernebb lelkészi lakása.

1993-ban daganatos betegséget fedeztek fel Rázmány Csaba tüdejében. Azonnali műtétre volt szükség, amelyre Magyarországon került sor. A lelkész az orvosok javaslatára is – családjával együtt – áttelepült Magyarországra. 1995-ben a budapest-pestszentlőrinci gyülekezet lelkésze lett.

Kászoni József lelkész megválasztása után a Budapest I. gyülekezetbe Rázmány Csaba felkérést kapott az Egyházi Vezetőségtől, hogy vállalja el a Budapest II. egyházközség pasztorációját. Ide 2001. január 1-jén nevezték ki. Ugyanez év február 3-ától a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke lett. 2005-ben a második püspöki ciklusra is megválasztották. Püspöki szolgálatának központi kérdése volt a Magyarországi Unitárius Egyház méltóságának és megbecsültségének országos elismertetése, egyházpolitikai emancipációja. Ezzel összefüggésben egy interjúban ezt mondta:

„Magyarországon unitáriusnak lenni teljesen mást jelent, mint Erdélyben. Ott a nemzetmegtartó erőt, az identitástudatot, a hitet, a magyar alapítású vallásból fakadó büszkeséget, az összetartozást, a hazaszeretetet jelentette. Magyarországon sajnálattal tapasztaljuk, hogy szinte semmit nem tudnak rólunk. Az egyházunkat, az unitárius vallást az iskolákban alig vagy sehogyan sem említik meg, még magyarságunk történelmét is meghamisítják azzal, hogy nemcsak minket, hanem János Zsigmondot is kihagyják a történelemtanításból. A nagy zeneszerző, Bartók Béla – aki önkéntesen, meggyőződésből választotta az unitárius vallást – így vall erről: »A magyarság számára talán a legszomorúbb, hogy az egyetlen magyar alapítású egyház [...], amely humanizmusával, a vallásszabadság 1568-ban kimondott törvényesítésével és haladó szellemével kiemelkedő lehetne – állandó szálka volt a többi keresztény felekezet szemében.«

folytatás a 6. oldalon

(U. K.)

Rázmány Csaba püspököt a Magyarországi Unitárius Egyház és a Bartók Béla Unitárius Egyházközség, amelynek lelkésze volt, saját halottjának tekinti. Gyászistentiszteletet július 30-án délelőtt a Bartók Béla egyházközség Hőgyes Endre utcai templomában tartottak. Búcsúztatására ugyanaznap koradélután a budapesti Fiumei úti Nemzeti Sírkert ravatalozójában került sor.

Gondok és távlatok

Interjú Tóthné Erdő Máriával, a pestszentlőrinci gyülekezet gondnokával

U. K.: *Milyen gyakran jár Erdélyben?*

T. E. M.: Szüleim Ürmösről és Vargyasról kerültek Magyarországra még a negyvenes években. Gyakran jártunk haza szüleimmel, testvéreimmel rokonainkhoz Erdélybe. Egyházunk ügyei miatt – Balázs Sándor szentgericei lelkésznek köszönhetően – három-négy éve sűrűbben, egy-két havonta fordulok meg.

Milyen a kapcsolata a Magyarországi Unitárius Egyházzal?

A pestszentlőrinci gyülekezet pénztárosa voltam, négy éve az egyházközség gondnokának választottak. Ezzel a tisztséggel együtt jár az Egyház vezető testületeiben való tagság, így jelen vagyok a Főtanácsban és az Egyházi Képviselő Tanácsban is. Idővel megismertem a magyarországi egyház belső világát és gondjait. Elsősorban egyházközségem ügyeinek kézben tartása és a hétköznapok feladatainak megoldása foglalkoztat.

Februártól a pestszentlőrinci gyülekezet lelkész nélkül maradt. Milyen lehetőségei vannak ekkor a gondnoknak az egyházközségi élet folytonosságának biztosításában?

Váratlanul ért minket Szász Adrienne lelkésznő távozásának híre. Előzmények természetesen voltak, melyekre jobban kellett volna figyelni. A lelkészek gondjai – ide tartozik az Adrienné is – különös körültekintést érdemelnének. Ennek hiányában beláthatatlan következményekkel számolhatunk. Szorosan kapcsolódik a kérdés a fiatalokhoz, egyházunkban nincs érdemi ifjúsági munka, így komoly veszélybe kerül a magyarországi egyházi jövő. A helyettesítő lelkészek általában nagy távolságról érkeznek templomunkba, így a hívekkel való személyes kapcsolat nem tud elmélyülni. Ugyanakkor változatosságot is hoznak, megismerjük őket, hallhatjuk prédikációjukat. A presbiterekkel, az egyházért szívesen dolgozó híveinkkel több programot szervezünk minden korosztálynak együtt és külön. Most várjuk a választ megszólító levelünkre. A helyettesítés megszervezésében az egyház vezetésétől megkapom a segítséget, de előfordul, hogy ebben nekem is aktívan kell közreműködnöm. Nagyon



fontos számomra, hogy közösségünk ne hulljon szét, inkább erősödjön. Templomunk továbbra is maradjon hitünk, gyökereink megtartója.

Mire gondol, amikor a fiatal lelkészek gondjait említi, és hogyan lehetne ezekre jobban odafigyelni?

Meglátásom szerint sokkal nagyobb anyagi és erkölcsi elismerésben kell részesítenünk a fiatal lelkészeket, és perspektívát kell nekik felmutatni a jövőjükre nézve. Segíteni kell előmenetelüket mind az egyházi, mind a világi életben. Nagy fájdalmunk sokunknak, hogy több mint egy évtized óta magyarországi születésű unitárius fiatal nem végzett a Kolozsvári Unitárius Teológiai Intézetben. Ha a jövőre gondolunk, akkor aktívan ösztönöznünk kell, hogy a fiatalok vállalkozzanak erre a hivatásra, egyébként folytatódik az erdélyi lelkészek „elcsábítása" Magyarországra.

Mi történt az elmúlt fél évben a lelkésznő távozása után?

Jelenleg a vasárnapi istentiszteleteket helyettesítés útján oldjuk meg a győri, pécsi, miskolci, hódmezővásárhelyi és budapesti lelkészek segítségével. A nehézségeket az ünnepi szolgálatok okozzák, hiszen ilyenkor minden lelkész a gyülekezetében ünnepel. A húsvéti 11 órai kezdetű szertartást csak az Erdélyi Unitárius Egyház gyors és szolgálatkész hozzájárulásával, Rácz Norbert lelkész segítségével sikerült megoldani.

Hogyan tudják felvenni a hívekkel a kapcsolatot?

A címlistát most újítjuk meg, levélben, e-mailben, sms-ben keressük meg a híveket, hogy a helyettesítő lelkész személyéről, a változásokról és a programokról értesíthessük őket. Nagyszerű, lelkes segítséget kaptunk a tordatúri lelkésznő, Bodor Piroska személyében. Májusban testvér-egyházközségi kapcsolatba léptünk, ennek keretében meglátogattak bennünket [*lásd Unitárius Közlöny 2009/6. 9–10.*]. A személyes ismeretségek révén mindkét egyházközség megerősödött, több közös programot szerveztünk. Ősszel szeretnénk mi is meglátogatni őket. Jó érzés volt, hogy első önálló szervezésemben a gyülekezet aktívan, segítőkészen állt mellettem.

Hogyan látja a magyarországi egyház jövőjét?

Meghalt Rázmány Csaba

folytatás az 5. oldalról

Úgy hangzik mindez, mintha ma mondta volna a nagy zeneszerző! Meg vagyok róla győződve, hogy az unitárius öntudat van olyan erős és megtartó erejű, mint a nagyobb egyházak vallása. Az unitárius egyház befogadó, de nem térítő egyház. Tudjuk, mit kellene tennünk, hogy magunkat minél jobban megismertessük, de nem tudjuk tenni, mert nincs meg hozzá az anyagi alapunk. Nincs rádiónk, televíziónk, és kisegyházi minősítésünk miatt alig szerepelünk a médiában. Mi a mai napig is a hívek jóindulatából, anyagi áldozatából éljük mindennapi életünket." (*Magyar Nemzet* 2006. január 7.)

Nincs szociális intézményünk, nincsenek fiatalok és középkorú hívek, akik érdeklődést mutatnának az egyházi élet iránt. Kevesen járnak templomba, híveink inkább az ünnepeken jelennek meg. Meggyőződésem, hogy a mai korban megváltozott az emberek igénye. Nem feltétlenül az istentisztelet vonzza őket a templomba. Szerintem a magyarországi unitáriusok egy nagy szórványközösségnek tekinthetők. Sokan nagy távolságból érkeznek a templomba, több órát utaznak. Többen dolgoznak vasárnap is, vagy ez talán az egyetlen nap, amikor együtt ebédelhetne a család, vagy mehetne az országban a vonzóbbnál vonzóbb programokra. Úgy érzem, hogy a közösség összetartó erejére nagy szükség van a mai időkben is. Abban is biztos vagyok, hogy sokan várják a megszólítást, a hívó szót, a feladatokat, a közösségi élményeket. Rólam is leparancsolták a közel 15 éves „kötényviselést", feltételezve, hogy nem csak a konyhai munkára vagyok alkalmas. Az egyházközség vezetésében többet is tudok tenni egyházunkért.

Véleménye szerint a lelkészutódlás kérdését hogyan lehetne Pestszentlőrinc esetében megnyugtatóan megoldani?

Nagyon nehéz kérdés. Valahol megértem Adriennt, hiszen most az iskolában, ahol tanít, jó érzés, hogy kollégái közé megy a tanórák után. Itt nagyok a távolságok, messze vannak a lelkésztársak. Bizonyára nemcsak nálunk, de Erdélyben is nagy feladat a szórványosodás. Ebben a nehéz munkában nagy segítségre, odafigyelésre van szükségük lelkészeinknek. Hosszabb távon helyettesítéssel nem oldható meg a probléma. A magyarországi lelkészek közül nem akadt jelentkező a megüresedett lelkészi állásra, így Erdélyből várhatunk segítséget, bár tudomásom szerint ott is lelkészhiánnyal küzd az egyház.

Az Erdő névről korábbi püspökünk jut eszébe az unitáriusoknak. Van rokoni kapcsolat?

Igen, Erdő János püspök úr édesapja és nagyapám testvérek voltak, Ürmösről származnak.

Milyen terveik vannak?

Készülünk a szeptemberi Havanna Napokra, kétnapos programmal, amelyben lakótelepünk előtt szeretnénk bemutatkozni [*Pestszentlőrinc nagy tömbháznegyedét Havanna-lakótelepnek hívják*]. Segítőtársaimmal együtt azon dolgozunk, hogy a gyülekezet ne széledjen szét, minél több program, rendezvény kovácsolja össze, adjon lelki erőt, meghyugvást a Gondviselő Istenben bízó híveinknek.

Az éltében-holtában balsorsú képzőművész – 2.

Sárdi István pedagógiai munkássága mellett művészi előmenetelére is gondot fordított. A müncheni munkát folytatva szabadidejében szorgalmasan festett és rajzolt. Tizenegy festménnyel részt vett az 1883 február–márciusi kolozsvári csoportos képzőművészeti kiállításon, amelyet az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendezett. A kiállítást követő krónikáról a Sárdira vonatkozó részt idézzük, ami a *Kolozsvári Közlöny* 1883. március 11-i számában jelent meg: „Végül Sárdi István kolozsvári derék festőnk képeit sem hagyhatjuk említetlenül. Sárdi úr nem hiába tanult Münchenben, festészeti iránya, a színek felrakása, a csoportosítás, a világítás rá vallanak képein a művészi város mestereire. *A nyugvó vadász* és a *Lámpafénynél dolgozó vén asszony*, Brandspiegel elhunyt polgártársunk arcképe a kiállítás jobb műveivel kelnek versenyre, s mi csak azt óhajtjuk, hogy a kolozsvári szegényes viszonyok között ne engedje lankadni Sárdi úr lelkesedését, mert kitartással bizonyára helyet követelhet magának a hazai művészek között."

E csoportos kiállítást újabbak követték. Sárdi szülőhelyére is gondol, megfesti a *Torockói menyecske* című képét, melyet 1888-ban az EMKÉ-nek ajándékoz. A képet kisorsolják és a befolyt összeget elküldik a tűzkárt szenvedett torockói állami iskolának. Megfestette többek között Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Bem tábornok,



Sárdi István

id. Szilágyi Ferenc arcképét, az 1876-os kolozsvári tűzvészt. Oltárképekkel, akt-tanulmányokkal is foglalkozott. Talán legismertebb festménye a *Részlet a régi kolozsvári Főtérből*, amely jelenleg a kolozsvári Történeti Múzeum tulajdona; képeslap is készült róla. Festményei közül pár alkotását a Művészeti Múzeum őrzi.

A rajzolás szervesen társul a festészethez a művész alkotó műhelyében. Az ifjú Sárdi István több erdélyi vonatkozású rajzát közölte a *Vasárnapi Újság*. Említésre méltó egy későbbi fontos közművelődési adat: 1885-ben megalakul az EMKE. A kolozsvári alakuló közgyűlésre érkezett küldöttségekről, a Mátyás király térről a városháza felé zászlókkal vonuló lelkes tömegről készít rajzot Sárdi. Ezt a rajzot az Egyesület negyedszázados örömünnepére megjelent kiadásba (1910) is beillesztették. Rajzainak többségét a három Vázlatkönyvében rögzítette és Sárdi halála után, 1941-ben a kolozsvári Erdélyi Művészeti Kiállításon láthatta a nagyérdemű. Jóval később a ma Báthori István nevét viselő Gimnázium rajzszertárába került. E. Szabó Ilona a helyszínen tanulmányozta a rajzokat és jegyze-

folytatás a 8. oldalon

Buzás Pál

Az éltében-holtában...

folytatás a 7. oldalról

teket készített róluk. Ennek köszönhetően tudjuk, hogy az alkotó a másolatok mellett eredeti portrékkal, táj- és városképekkel, épület-, templom- és kastélyvázlatokkal, temetőrészletekkel, továbbá népművészeti fogantatású rajzokkal (pl. kalotaszegi pártás lány) népesítette be, dolgozta ki könyvének lapjait.

A nagy tudású művész hivatalos feladatai, pedagógiai és alkotótevékenysége mellett kötelességének tartotta, hogy megvizsgálja városa közízlésének korabeli állapotát – amellyel korántsem volt megelégedve. Megírta és felolvasta a Kolozs megyei tantestület 1882. október 30-án tartott közgyűlésen *A közízlés nevelése* című dolgozatát. E munka (folytatásokban) nyomtatásban is megjelent a *Kolozsvári Közlöny*ben. Néhány gondolat a dolgozatból: „A művészeti alkotások valódi tükrei egy nemzet kultúrai haladásának úgy a múltban, mint a jelenben. A nemzetek történetének legszebb korszaka mikor a művészetek virágoznak... A művészet egyszersmind iskolája mindazoknak az iparágaknak, melyeket az iparos művészet vagy műipar nevével jelölünk" – írja a szerző, majd a művészet nemzetgazdasági fontosságát taglalja. A továbbiakban kifejti, hogy a külföldről behozott áruk kiszorították a hazai ipari termékeket és állítását ezekről a jövevény „korcsszülöttekről" példákkal támasztja alá (porcelánból készített, vajtartásra használható óriás dongólégy, nagy hazafiak arcképével díszített zsebkendők; ijesztő tigris a szőnyeg mintáján és hasonlók). Ezek az áruk rontják a közízlést, ezek megítélésében nem lehetünk közönyösek!



Sárdi István festménye (Kolozsvári Főtér-részlet)

„Közművelődésünk minden tényezőjének közre kell működnie, hogy a közízlés emelésének nagy feladatát sikerrel oldhassuk meg. E tényezők között legtöbb jelentőséggel bírnak a képzőművészetek." A felvilágosító nevelés hosszú évek munkáját igényli és az ifjabb nemzedéknél kell megkezdeni. Végül elismeréssel beszél a művelt angol nemzetről, a közízlés nevelésében Angliában végbement pozitív folyamatokat részletezi. „Jobb ízlés, jöjjön el a te országod!"

A fentebb vázolt tevékenységi ágazatokban elért eredményei meghozták Sárdi Istvánnak a jól megérdemelt szakmai és művészi tekintélyt. Köztiszteletnek és közmegbecsülésnek örvendett. Családot alapított, megválasztották unitárius egyházi tanácsosnak. Újabb alkotások témáin töprengett, művészi kiállításokra készült. Minden jel arra mutatott, hogy sikerekben gazdag életpályát befutó, ereje teljében lévő művészember.

Ekkor következett be a váratlan, tragikus fordulat: egészsége megromlott. Az 1889/90-es *Értesítvény* már jelzi, hogy „Sárdi István képezdei rajztanár meggyengült egészségének helyreállítása céljából három havi szabadságidőt kért és nyert." Az 1891/92-es hasonló kiadvány azt tudatja, hogy „Sárdi István... súlyosbodó betegsége miatt a folyó tanévre már kénytelen volt gyógyíttatása céljából egy évi szabadságidőt kérni". A következő tanévre munkaképtelenné vált, és nyugdíjba vonult.

Tulajdonképpen mi történt Sárdi Istvánnal? A hírlapi tudósítások sorvasztó gerincbajról írnak. Talán a fiatalkori nélkülözések is közrejátszhattak abban, hogy betegsége egyre súlyosabb formát öltött, többé nem is hagyta el a betegágyat. Nemsokára szeme világát is elveszítette. A kortársai megjegyzik, hogy még ebben a kétségbeejtő helyzetében is derűs maradt, megőrizte lelkének rugékonyságát.

Tíz évi szenvedés után, életének 59. évében, 1901. április 8-án örök nyugalomra tért. A korabeli lapok megrendítő nekrológokat tettek közzé, az elhalálozott életútját méltatták (*Keresztény Magvető*, *Ellenzék*, *Magyar Polgár*, *Műcsarnok*). Pákei Lajos javaslatára az Erdélyi Szépművészeti Társaság gyűjtést kezdeményezett Sárdi István sírkövének felállítására.

Az Erdélyi Nemzeti Múzeum képtárába bekerült pár Sárdi-fest-

Kórházlelkészi szolgálat

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

ményt és vázlatkönyveit 1941-ben a gyűjteményes Erdélyi művészeti kiállításon láthatta újból a közönség. A múzeumba be nem került festményei szétszóródtak a nagyvilágban, valószínűleg magángyűjteményekben még fellelhetők. Az alkotások nyomát csak a sajtóban megjelent írások, illusztrációk őrzik. Különös, egyben elszomorító története, utóélete van a vázlatkönyveknek. A Báthori rajzszertárának rozoga tetőzete az 1980-as években beomlott és súlyosan megrongálta a berendezést, a szertár értékes állományát. Ekkor a nagy felfordulásban nyoma veszett (!) a vázlatkönyveknek. Nagy kár, mert így Sárdi rajzművészete – a lapokban megjelent illusztrációkat kivéve – gyakorlatilag teljesen veszendőbe ment, csak halvány sejtelmünk lehet a tartalmáról. Általában véve Sárdi István neve és művészete – egyedi kivételektől eltekintve – sajnos kiszorult a köztudatból. Ezért mondhatta azt Kelemen Lajos, hogy „[Sárdi István] ma a teljesen elfelejtett emberek közé tartozik" (*Ellenzék*, 1940).

Forrás: *Művelődés*, 2009/4.

Közérthető Biblia

Prófétanők a Bibliában – Hulda, az együttérző próféta

A Szentírás 9 esetben tesz említést prófétanőkről. Hatot ezek közül név szerint említ: Mirjam (2Móz 15,20), Debóra (Bír 4,4), Hulda (2Kir 22,14–20; 2Krón 34,22–28) és Nóadjá (Neh 6,14) a Héber Bibliában, Anna (Lk 2,36–38) és Jezébel (Jel 2,20) az Újszövetségben. Névtelenül marad, de prófétanői minősítést kap Ézsaiás felesége (Ézs 8,3), és prófétálásról olvasunk Fülöp evangélista négy hajadon lányával (ApCsel 21,9), valamint néhány korinthusi asszonnyal kapcsolatban (1Kor 11,5).

A Talmud (a posztbiblikus zsidó irodalom legfontosabb gyűjteménye) a hetes szentszámnak megfelelően hét bibliai prófétanőről tud: Sára, Mirjam, Debóra (Dvora), Anna (Cháná), Abigail (Ávigájil), Hulda (Chulda) és Eszter.

Ha átolvassuk a fennebb megjelölt bibliai részeket, azonnal kiderül, hogy a prófétanőknek minősítettek közül egyedül Hulda esetében találkozunk a Bibliában konkrét prófétai tevékenységet megörökítő elbeszéléssel.

Hulda a Salamon király által épített és a babiloniak által J. e. 586-ban lerombolt első jeruzsálemi templom idején élt. Kortársa volt két prófétának, Jeremiásnak és Zofóniásnak, a 12 kispróféta egyikének. A talmudi hagyomány szerint Jeremiás az utcákon és a piactereken prófétált, Zofóniás a tanházakban, Hulda pedig a város két fala között tanította a nőket. A város eme legforgalmasabb déli részén volt egy kapu is, amelyet a második templom építésekor visszaállítottak és a prófétanőnek kitörölhetetlen emléket állítva Hulda-kapu (*Sáár Chulda*) névvel illettek. A mai látogató a templomhegy déli oldalán a váltólábas Hulda-lépcsőn haladhat fel.

Hulda emlékezetes tettét a Biblia nagyon szűkszavúan meséli el. Egy alkalommal Jósiás király Huldáért küldetett tanácsért. De ki volt Jósiás, és miért épp egy prófétanőhöz fordult segítségül, amikor olyan kiválóságokhoz is fordulhatott volna, mint Jeremiás vagy Zofóniás?

A nyolcévesen trónra kerülő Jósiás királyról azt mondja a 2Krón 34,3: „Uralkodása nyolcadik évében, még ifjúkorában kezdte keresni ősének, Dávidnak Istenét. Tizenkettedik évében kezdte megtisztítani Júdát és Jeruzsálemet az áldozóhalmoktól, a bálványoszlopoktól, a faragott és öntött bálványszobroktól." A későbbi években vallási reformja keretében a jeruzsálemi templom felújításához kezdett. Ekkor a falban elrejtve „találtak" egy törvénytekercset, amelyet Mózes saját munkájának tulajdonítanak. A tekercs épp a pusztulás próféciájánál van megnyitva: „Elhurcoltat az Úr királyoddal együtt, akit magad fölé állítasz, olyan néphez, amelyet nem ismertél sem te, sem atyáid, és szolgálni fogsz ott más isteneknek, fának és kőnek." (5Móz 28,36). A próféciáról értesülő király megszaggatja ruháját, rádöbben, hogy reformja nem érte el célját, és azt a parancsot adja, „menjetek, kérdezzétek meg az Urat, hogy mit jelentenek ennek a megtalált könyvnek az igéi rám és az egész népre, Júdára nézve!" (2Kir 22,13)

Az lenne az elvárásunk, hogy a főpap vezetésével az Urat megkérdezni induló küldöttség Jeremiáshoz, a rangidős prófétához megy, esetleg Zofóniáshoz, de ők úgy döntenek, hogy Huldát keresik meg. Hogy miért épp őt, arra a Biblia nem ad választ, de mivel a zsidó hagyományt mindig foglalkoztatta a kérdés, számos lehetséges megoldást találunk a Talmudban. Az egyik szerint a Huldával unokatestvéri viszonyban levő Jeremiás nem érezte konkurenciának a felkérést. A másik szerint Jeremiás nem tartózkodott Jeruzsálemben. A legvalószínűbb válasz mégis lélektani magyarázatnak tűnik. Mindenik próféta, akin az Isten szelleme nyugszik, Isten kijelentését közvetítette, tehát lényegében mindegy volt, kihez fordult a király. A prófétai hagyomány szerint azonban a prófécia közlésének hangnemét, stílusát a próféta maga választhatta meg. E szerint tehát a király maga küldhette Huldához embereit abban a reményben, hogy az asszonyok „együttérzőbbek", mint a férfiak (Megillah 14b).

Ha ezt remélték, hát kezdetben döbbenettel hallgathatták Hulda kemény szavait. Nemcsak hogy megismételte a pusztulás próféciáját (2Kir 22,15–17), de stílusában is elmarasztaló volt: „Mondjátok meg annak az embernek, aki hozzám küldött benneteket..." A királyt „annak az embernek" nevezi? (Ezért az arrogáns stílusért fordítja a Talmud a Huldát patkánynak!) Hulda további szavai azonban az együttérzés hangján szólalnak

folytatás a 10. oldalon

Czire Szabolcs

Profétanők a Bibliában...

folytatás a 9. oldalról

meg, és azt az ígéretet tartalmazzák a királynak, hogy amiért „meglágyult a szíve" és „megalázta magát az Úr előtt" a tekercs szavainak hallatán, „őseid mellé foglak tétetni, békességgel kerülsz sírodba, és nem látod meg azt a nagy veszedelmet, amelyet erre a helyre hozok".

A női próféta együttérző szavai ezek? Hiszen tudjuk, hogy Jósiás nem békében, párnák közt halt meg, hanem a harctéren.

Igazság vagy együttérzés? Megrovás vagy együttérző lelkigondozás? Netán a kettő együtt – ez Hulda üzenete? Mindenesetre halála után Jeruzsálemben temették el, ami csak a Dávid-házi királyoknak járt ki. Ráadásul a 70 évvel később újraépített templom déli kapuját Huldáról nevezték el. Ezzel a „könyörületes" Hulda mintegy összekötő kapoccsá és a reménység folytonosságának biztosítójává vált a két templom között. És egyszersmind a Szent Szellemet viselő nők egyik modelljévé, akik egyszerre szólják az igazságot és éreznek együtt az igazságtól lesújtottal.

Nagyvilág

A katolikus egyházfőt a nyári szabadságág idején baleset érte. Megcsúszott a fürdőkádban, és eltörte a jobb csuklóját. A 82 éves pápának ez az első komolyabb egészségügyi problémája azóta, hogy 2005 áprilisában megválasztották a római katolikus egyház élére. (MTI)

Molnár János *Szigorúan ellenőrzött evangélium I.* című könyve jelent meg a közelmúltban. A Szegeden élő, erdélyi származású egyháztörténész a romániai református lelkészek Securitate-dossziéit kutatja, és munkájának részeredményeiről számol be a vaskos kötetben, amelyhez dokumentum-melléklet is tartozik. Ennek a könyvnek megjelenése nagy visszhangot váltott ki a református közvéleményben, több érintett személy nyilvános tiltakozását fejezte ki. Ugyanakkor a Királyhágómelléki Egyházkerület 40 hivatalban lévő lelkésze azt kérte, hogy ne hozzák nyilvánosságra a besúgók nevét. Ezzel szemben a református egyházvezetők a teljes átvilágítást követelik. Tőkés László szerint „az átvilágítást folytatni kell, mert a leleplezéstől csak a zsarolható emberek félhetnek". Papp Géza püspök szerint most már eljött a számadás ideje, a múlttal szembe kell nézni! (dunatv.hu / nyugatijelen.com)

Ötszáz éve született Kálvin János (Jean Cauvin/Calvin) francia származású svájci vallásreformátor, teológus. 2009-et a protestánsok szerte a világon Kálvin-évként ünneplik. Kálvin 1509. július 10-én a franciaországi Noyonban látta meg a napvilágot, teológiai és jogi tanulmányai során ismerkedett meg a lutheri reformeszmékkel. Teológiai reformjának legfontosabb gondolata Jézus Krisztus személyének középpontba állítása volt, akinek megismerése egyedül a Szentírás („sola Scriptura"), a szuverén Isten kijelentése által lehetséges. Az Ószövetség és Újszövetség szorosan egymásra épül, mindkettő Jézus Krisztusról, az isteni kegyelemről, Istennek az emberrel kötött szövetségéről szól. Kálvin tuberkulózisban szenvedett, de több más kór is kínozta, puritán életmódja, a túlzott böjtölés miatt állandó fejfájás gyötörte. 1564. május 27-én hunyt el, végrendelete szerint Genfben jeltelen sírban temették el, feltételezett nyughelyén emléktábla áll. (portal.reformatus.ro)

Az ír parlament módosította a büntető törvénykönyv rágalmazást büntető paragrafusát. Az elfogadott ír alkotmány büntetni az „istenkáromló, a politikai rendszer megdöntésére törekvő vagy erkölcstelen anyagok" nyilvánosságra hozatalát. (sueddeutsche.de / hirtv.hu)

Felmérés Charles Darwin személyének és munkásságának ismertségéről. A tíz országra kiterjedő közvélemény-kutatás szerint az evolúcióelmélet elfogadott nézet, és egyáltalán nem összeegyeztethetetlen a vallással és Isten létezéséről alkotott nézetekkel. (NOL, ELTE)

A vallásközi párbeszéd bécsi központja. Különböző nemzetiségű vallási vezetők kétnapos bécsi konferenciáján határozat született egy, a vallásközi párbeszédnek otthont adó központ létrehozásáról. Az előkészítő bizottságban minden világvallás képviselteti magát. (Magyar Kurír)

Veszélyes szenteltvíz. A nagy-britanniai Chelmsford püspöke szerint el kellene távolítani a templomokból a szenteltvizet, hogy ezzel is segítsék az új influenza elleni védekezést. Essex megye papjainak szóló direktívájában John Gladwin azt írja, nem szeretne pánikot kelteni, de a szenteltvíztartó ideális hely a vírusoknak. Javasolja továbbá, hogy a hívőket szólítsák fel arra: aki influenzaszerű tüneteket tapasztal, inkább maradjon otthon. Ha pedig egy pap gyengélkedne, tőle a misebor fogyasztását vonnák meg – legalábbis a kehelyből. „Biztosítanunk kell a hívőket, hogy az egyház mindent megtesz az influenza terjedése ellen" – olvasható az állásfoglalásban. (BBC)

• Összeállította KBZ •

„Kis aranyosszékiek”

Nem most kezdődött. Úgy másfél éve lehetett, hogy az egyik nőszövetségi találkozón elhangzott: „El kellene menni Csegezbe. Meglátogatni az ottaniakat. Vinni süteményt, eztazt.” Jegyzőkönyvbe is vétetett. Ott is maradt. Az ifjúság gyorsabb volt (azért fiatalok!). Karácsonykor ünnepi műsort vitt ajándékba. Erre már tényleg illett lépni. Június elején a mészkői nőszövetség néhány piknikezéshez szükséges dologgal, no meg a férjekkel-gyermekekkel – mindösszesen 32-en – megjelent Csegezben. A templom zengett az énektől (a csegezi templomban még a gondolat is visszhangzik!). Az amerikai pap meg is jegyezte, hogy még az ő kórusuk sem énekel így. Aztán volt színielőadás, kint, az udvaron a fák árnyékában, volt sok beszélgetés, volt sült kolbász, bor és vendégszeretet. Mikor meguntuk, megnéztük a lynchburgi vendégek által bemutatott gyülekezeti képeket. S a nagy barátkozásban az asszonyok meghívták a csegezieket „idősek vasárnapjára”, Mészkőre.

Lényegében ekkor kezdődött. Mert a csegeziek eljöttek. Öten, Mészkőre. A templomba. Ott ültek a vendégek padjában, szemben a szószékkel. Meghallgatták az istentiszteletet, a fiatalok műsorát, s a mészkői idősekkel együtt, akiket az egyházközség tagjai ezen a napon megkülönböztetett figyelemben részesítettek és ünnepeltek, virágot és emléklapot adtak át nekik. Majd a terített asztalnál lehetett beszélgetni, vagy éppen ismerőst, rokont látogatni.

Aranyosszék két legkisebb gyülekezete egyféle testvérkapcsolatot kezdett. Mit tudnak egymásnak nyújtani? Évi egy-két együtt töltött fél napot. S ez már valami! (B. R.)





Unitárius rádióműsorok

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Június 21.

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Augusztus 5., 26., szeptember 16.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Augusztus 16. (Pál János)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Lelki rokonok vagyunk

Ezzel a gondolattal szálltunk fel Székelykeresztúron „a barátság autóbuszára”, hogy találkozhassunk karcagi ismerőseinkkel, barátainkkal. Karcag és Székelykeresztúr testvérvárosok, de a hivatalos kapcsolaton túl évek óta családi, baráti kapcsolatok is szövődtek.

Kedves meghívásnak tettünk eleget már harmadszor. De mielőtt megölelhettük volna karcagi barátainkat, egy kis kitérőt tettünk. A határnál várt Keresztúr szülötte, Ütő Edit. Az ő irányításával Gyulára érkeztünk. Edit elkísért a gyulai várhoz, megnéztük a város nevezetességeit, majd Békéscsabára utaztunk, onnan pedig Szolnokra.

Élményekkel feltöltődve érkeztünk meg Karcagra, ahol nagy szeretettel vártak. Igazi családi körben töltöttük az estét. A hagyományos birkafőzőversenyen vettünk részt. Délután strand, este EDDA-koncert. De Hajdúszoboszlóra is elutaztunk, majd este búcsúvacsorára gyűltünk össze.

Köszönjük a karcagiaknak a szeretetteljes fogadtatást! Július 30-án mi is szeretettel várunk őket!

Áprily Lajos szavaival köszöntjük kedves barátainkat és a Közlöny olvasóit: „Szállj, Ábel füstje, terjedezve szállj, / mindenfelé, ahol szívet találsz. / Szűnjék harag, gyűlölség és viszály, / a béke lelkét vidd, amerre szállsz.”

a kirándulók

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Próbatemetés

Az ötvenes években történt. A teológus-hallgatókban felbuzgott a gyakorolhatnék. Mivel elégtelennek találták a foglalkozásokat a Teológiai Intézet keretében a temetési szertartásról, a teológia udvarának közepén egy délelőtt rögtönzött temetést rendeztek. Az egyik hallgató – önkéntes halottként – ráfeküdt egy kallódó ajtószárnyra, egy másik teológus-növendék a kántori teendőket látta el, a harmadik mímelte a lelkészi szolgálatot. A többiek képezték a gyászoló rokonságot.

Az egyik teológiai tisztviselő alkalmazott Juhász István rektor füle hallatára megjegyezte: „Nahát, az Intézet udvarán temetés van." A dolog a rektorban is kíváncsiságot ébresztett. Kiment a folyosóra, kihajolt az udvarra néző ablakok egyikén, majd miután egy ideig nézte a „temetést", leszólt az udvarra:

– Kérem a tiszteletes urat, az énekvezér urat és a kedves halottat, hogy fáradjanak fel hozzám... A gyülekezet elmehet.

Elmondta: Pálffy Miklós, Kolozsvár

Hagyományőrzés – VII. Aranyosszéki Néptánctábor

Július 12-e és 19-e között hetedik alkalommal került sor Várfalván az Aranyosszéki Néptánctábor megrendezésére. A rendezvény fő szervezője az Aranyosszéki Néptánccsoport támogatására frissen létrejött Vár Egyesület. A kultúrotthon környéke adott otthont a közel nyolcvan, Aranyossszékről, illetve a magyarországi Sárkeresztesről érkező résztvevőnek. A napi több órás, az aranyosrákosi és csávási táncrendet kezdő és haladó szinten oktató program, az aranyosszéki népdalok oktatása és a minden esti táncház mellett kirándulásra is alkalom nyílt a környéken. A néptánctábor egyik fénypontja a péntek esti népdal- és táncverseny volt, amelynek első helyezettjei a következő évi táborban ingyen vehetnek majd részt.

A tábort a szombat este sorra kerülő hagyományos gálaest zárta. Műsoron hazai magyar és román, illetve magyarországi tánccsoportok fellépése szerepelt. Nemcsak a szervezők tettek ki magukért, az igencsak színes műsorral, de az érdeklődők száma is várakozáson felüli volt. A Vár Egyesület elnöke, Kanyaró Pál a segítséget és támogatást megköszönő zárszavaiban a feltétlen folytatásról beszélt, hiszen igény és szükség is van Aranyosszék e kiemelkedően fontos kulturális rendezvényére. Az érdeklődők figyelmébe ajánlotta az augusztus 9-e és 16-a között megrendezésre kerülő III. Aranyosszéki Gyermek-Néptánctábort, amelyre 100–120 résztvevőt várnak.

Székely Surányi Ilona

Rázmány Csaba magyarországi unitárius püspök temetése 2009. július 30-án, csütörtökön volt Budapesten. A gyászistentiszteletre délelőtt 11 órakor került sor a Hőgyes Endre utcai unitárius templomban, ahol a szószéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc erdélyi unitárius püspök végezte. Ezt követően Rázmány püspököt a Fiumé úti Nemzeti Sírkertben helyezték örök nyugovóra. A temetési szertartáson részt vett még Máthé Dénes főgondnok, Nagy László főjegyző, Szabó Árpád ny. püspök és erdélyi egyházunk más vezetői, valamint az Alsóboldogfalvi Egyházközség küldöttsége is.

Augusztus 1-jén a bözödújfalvi gyűjtőtó partján került sor az elszármazott bözödújfalviak 2009. évi falutalálkozójára. Az ökumenikus istentiszteleten a falu szülötte, Szombatfalvi József székelykeresztúri unitárius lelkész is szolgálatot végzett.

A segesvári Petőfi Társaság szervezésében augusztus 2-án a fehéregyházi millenniumi unitárius templomban ünnepélyre került sor Petőfi Sándor halálának 160. évfordulóján. A szószéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte.

Augusztus 8-án Székelyszentmiklóson a Szentannai család az egész település lakosságát átfogó családi találkozót tartott. Az unitárius templomban tartott ünnepi istentiszteleten Farkas Dénes nyugalmazott lelkész, a falu szülötte végezte a szószéki szolgálatot.

Augusztus 15-én a Viharsarok Kulturális Egyesület szervezésében falunapot tartanak Székelymuzsnán. Az istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök prédikál, akinek a gyökerei e településre is visszanyúlnak.

Augusztus második felében két jelentős egyháztársadalmi rendezvényre kerül sor. Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet augusztus 20-a és 23-a között tartja az évi rendes ifjúsági konferenciát a Nyikó menti Bencédben, az Unitárius Nők Országos Szövetsége pedig augusztus 29-ére hívta egybe évi rendes seregszemléjét Kolozsvárra, az Unitárius Kollégium épületébe.

Kalákázás régi módra (II.)

Közel három évvel ezelőtt ugyanezzel a címmel adtunk hírt a szindi unitárius paplakon szervezett kalákák eredményéről. Azóta több rendben folytattuk a megkezdett munkálatokat, és most újra elérkezett a beszámolás ideje.

*Közlöny*ünk új főszerkesztője a minap összefoglalta a régi–új szerkesztőségi elvárásokat. Többek között olyan beszámolókat várnak, „amelyek felekezetünk egyéni vagy közösségi sikereit teszik nyilvánossá. Sok esetben egy-egy közösségi megvalósításról szóló beszámoló ilyenné formálható, amennyiben a hit, a közösségi összefogás, az áldozatvállalás belső dinamikája megfelelő megvilágítást kap." E felhívás nyomán megpróbálom tömören összefoglalni a szindi paplak háza táján történteket. Előrebocsátom, hogy amire jutottunk, azt nem tartom sikertörténetnek – amúgy is Istené a dicsőség minden jóért! –, azonban bátran ajánlom azok figyelmébe, akik gyakran hangoztatják: törpe létszámú gyülekezetekben, megfelelő anyagi alapok híján semmit sem tehetünk a fejlődésért.

A Szindi Unitárius Egyházközség már csak 20 tagot számlál, hetven év fölötti átlagéletkorral. A hívek zöme idős, beteg és özvegy, akik többnyire a volt szövetkezeti gazdaság-féle, megalázóan kis összegű „kollektív-nyugdíjukból" tengődnek. A gyermekek és az unokák a jobb megélhetés reményében kivétel nélkül elköltöztek a közeli vagy távoli városokba. Szind földrajzi fekvése szerfelett előnyös: 3 kilométerre található a Tordai- és a Túri-hasadéktól, az észak-erdélyi autópálya nyomvonala pedig a falutól 1 kilométerre halad el. Mindezek arra késztetik az egyházközséget, hogy a templom melletti egyetlen épületét, a paplakot átalakítsa „alsókategóriás" tömegszálláshellyé és a továbbiakban ilyenként működtesse. A paplakot az egyházközség korabeli vezetősége 1994-ben hosszú távra bérbe adta az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek (EKE). Az épületet az EKE igyekezett karban tartani és ún. „kulcsos házként" (vendégházként) működtetni, az 1994 és 2009 közötti időszakban azonban nem került sor számottevő korszerűsítésre vagy fejlesztésre. Éppen a napokban járt le a szerződés tizenöt éves hatálya, és annak indokolatlan meghosszabbítása helyett az elmúlt hetekben újabb kalákákat szerveztünk. 2006–2007-ben szintén kalákák szervezésével bevezettük a vizet, elkészítettük az emésztőgödröt és nekifogtunk a fürdőszoba kialakításának. Mivel akkor még nem voltunk teljesen birtokon belül és az alkalmi támogatási lehetőségekből is kifogytunk, átmenetileg szünetelt a munka. Ez év júniusában ismét elérkezett a tettek ideje. Édesapám, sógorom és a homoródkarácsonyfalvi unitárius harangozó tizenegy nap alatt végezték el a szakmunkák fő részét, amit az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet és a Gondviselés Segélyszervezet önkénteseinek többrendbeli kalákája egészített ki.





folytatás a 14. oldalon

Szabó László

Kalákázás...

folytatás a 13. oldalról

Harminc személy összesen mintegy száz napot kalákázott, köztük voltak, akik egybeszámolva két hetet.

Örömömre szolgált, hogy a helybeli gyülekezet három tagja is bekapcsolódott a munkába, és külön elismerést érdemel az a nem-unitárius barátunk, aki Budapestről jött el a saját költségén több napra kalákázni. Együtt a következő munkálatokat végeztük el: általános lomtalanítás és fertőtlenítő takarítás a pincében, a paplakon és annak udvarán, egy 20 négyzetméteres korszerű vendégszoba létrehozása, teljesen új konyha kialakítása bútorzattal, fürdőszoba felszerelése és üzembe helyezése, raktárhelyiségek rendbetétele, kisebb javítások a tetőzeten stb. Mindezek következtében ténylegesen is használhatóvá vált az összesen 35 személy befogadására alkalmas, 87 éves patinás épület. Az ősz folyamán saját honlapot szerkesztünk hozzá (www.szind.hu).

A kalákázás mellett számottevő a természetbeni adományok értéke is (bútorzat, konyhai és más kellékek). Mellesleg e legutóbbi munkaszakaszban mintegy 12 000 lej kölcsönpénzt költöttünk a paplak átalakítására – többnyire építőanyag-vásárlásra és felszerelésekre –,szakemberek szerint azonban a mostani fejlesztés anyagi értéke ennek többszöröse. „Állítólag" így is pótolni lehet a kellő anyagiak hiányát, illetve megsokszorozni a rendelkezésünkre állókat. Meggyőződésem, hogy ehhez elsősorban akarat és jó munkatársak kellenek, a többit pedig a Gondviselő idővel kirendeli számunkra.

Visszhangok

Istenes köszönések

Istenem, légy ma is velem! – így köszönünk Istennek minden reggel, amikor felkeléskor felsóhajtunk az egek Urához. Faluhelyen, ha kimegyünk az udvarra, az utcán elhaladó emberek nekünk köszönnek be, s mi válaszolunk a beköszönőnek. S olykor nem is csak annyit mondanak: jónapot, hanem épkézláb mondattal üdvözölnek: jó napot adjon Isten!

A falusi lelkészre gyakran mondják az emberek, hogy nem lehet megelőzni a köszönésben. Valóban így volt és többnyire így van ma is. „El is kényeztettük" ilyen szempontból híveinket. Előfordul, hogy nemcsak az öreg emberek, de a fiatalok is elvárják a lelkésztől, hogy nekik is előre köszönjön. Próbára tettem olyant, aki gyermekem lehetne. Nem köszöntem előre – vártam, hogy mi lesz? Egészen közel érve is csak nézett. Belőlem kibuggyant a szó, a köszöntés – ő aztán visszaköszönt a hátam mögül. Pedig amikor kis gyermek volt, az óvodából való hazamenésnél sorba állítva előre köszöntötték az óvó nénit, erre mifelénk magyarul is, románul is. De hát, azután már sok idő telt el, közben elvégzett ő is egy-két osztályt, s már autót is vett a lakodalmi pénzből, a szülői verítékből.

Az emberség egyik elemi ismertetőjele, hogy az ismerősök egymást köszöntik. A köszöntés módja, formája, kifejezése sokféle, és sok változáson ment át az idők folyamán. Magam a sok közül négyet kívánok megemlíteni, amelyek a mindannyiunk által ismert négy erdélyi egyháznál szokásosak, s amely köszöntések többnyire az illető egyház lelkészei felé, vagy részéről hangzanak el. A katolikus hívek így köszönnek papjuknak: „Dicsértessék a Jézus Krisztus". A pap így válaszol: „Mindörökké. Ámen." Nagyszerű dolog dicsérni a Jézus Krisztust. De nagyszerű ez a köszönési mód azért is, mert felcserélhetetlen a két köszöntés. A pap nem mondhatja előre: „Mindörökké! Ámen". A magyar evangélikusok – Luther követői – a zsoltár szavaival köszöntik lelkészeiket és egymást. „Erős vár a mi Istenünk". Szép köszöntési mód és forma ez is. Legerősebb várunk valóban a mi Istenünk, akihez minden bajunkkal, bánatunkkal menekülhetünk. Református testvéreink Pál apostoltól veszik köszöntésüket: „Békesség Istentől!" Ki ne vágyna békességre, a lélek nyugalmára, hiszen ez egyenlő a boldogsággal?! Mi, unitárius lelkészek arra tanítjuk gyermekeinket, hogy így köszönjenek: „Isten áldja meg!", vagy egyszerűen így: „Isten áldjon!" Talán ez a legelterjedtebb és legősibb magyar és népi köszöntési forma. Egy nálam is öregebb lelkész mesélte, hogy amikor kinevezték az egyik Homoród menti gyülekezetbe, csodálatos élményben volt része az első napokban. Télidőben ment a faluban a havas utcán. Szembejött vele egy kis székely legényke, alig látszott ki a hóból, nagy bundasapka a fején, felnézett a magas papra, megérezte benne az „úri embert", megbökte mutatóujjával a sapka szélét a homlokán s köszönt, amint ősei és szülei tették: „Isten áldja meg!" Ekkor határozta el az illető lelkész, hogy ő soha másképp nem köszön senkinek. Egy másik, ezzel kapcsolatos eset velem történt, Rákoson. Én is erre a köszöntésre tanítottam a gyermekeket. Vallásórára bemenve, óráról kijőve, az utcán találkozva így köszöntem: Isten áldjon. Egy tanárember kisfia apja jelenlétében ugyanígy köszönt nekem. Az apja ráripakodott: Hogy köszönsz te a pap bácsinak? Én észre se vettem, de a gyermek így köszönt: „Isten áldjon meg". Te tegezed a pap bácsit? Mosolyogva vettem tudomásul, hogy a gyermek nem kívánt engem tegezni, csupán tökéletes módon kívánt a tőlem hallott köszöntéssel üdvözölni.

Régi igazság: a gyermek azt teszi, amit a felnőttektől lát.

Lőrinczi Károly

Én úgy látom, hogy az unitárius kereszténységnek a jelenben tett előrehaladása a jövőben csak növekedni fog.

Péterfi Dénes, 1907

Az Egyházi Főtanács ülése

Kolozsvár, 2009. július 24–25.





















Fotók: Andorkó Attila

Nőszövetségi stratégia, avagy köhögni akar a bolha?

Egyszerű mondásokban sok bölcsesség rejlik. A fenti kérdés felvetése és megválaszolása kapcsán eszembe jut az a helyzet, amikor az édesanya nem tud válaszolni a gyermeke kérdésére és küldi az apához. Az édesapa sem tud válaszolni a kérdésre és bölcsen így szól a feleségéhez: Hadd kérdezzen, úgy tanul a gyermek! Mennyi igazság van benne! Már a kérdés megfogalmazása gondolkodásra késztet és a válasz nem mindig kívülről jön. Aki felteszi a kérdést, maga is keresi a lehetséges válaszokat. Hiszen a tudósok, felfedezők kíváncsisága és a megtalált válaszok vitték előbbre a világot.

A címbeli kérdés akkor merült fel bennem, amikor a nőszövetségi választmányban valaki megszólalt: „a nőszövetségnek nincs stratégiája." Azt hiszem, nem voltam egyedül a kétséggel: kell ez nekünk? – ha nem mondtuk is ki hangosan. Gondoltam, aludjunk rá egyet, azután mérlegeljünk. Sokszor hangoztatjuk az unitárius nyitottságunkat. Most itt az alkalom, ne zárkozzunk el az új befogadásától!

A stratégiaépítés kedvező fogadtatásában nagy szerepe volt meghívott előadónknak, Andrási Erikának, aki a szakember tudása mellett hozta otthonosságát a nőszövetség sajátos világában. Amíg minket 45 évig a szocialista tervgazdaság „egyedül üdvözítő" elvével tápláltak, addig a vasfüggöny túloldalán a piacgazdaság és a konkurencia világában szakszerűen tanították a nagyobb hatékonyság elérésének, a talpon maradás küzdelmének a technikáit. Most már nálunk is tanítják, gyakorolják a menedzsment, a stratégia elméleti és gyakorlati ismereteit, tapasztalatait. Ezzel a látás- és gondolkodásmóddal ismerkedtünk műhelymunka keretében.

Minden közös munkának megvan a közvetlen és a közvetett hozadéka. A közvetlen hozadék ez esetben a nőszövetségi stratégia kidolgozásának konkrét eredményei: a jövőkép megalkotása, a jelenlegi helyzetünk felmérése, a környezet adta lehetőségek és veszélyek számbavétele, a célirányok meghatározása. De ezeken túlmenően közvetett módon gazdagodtunk a kiscsoportos műhelymunka folyamán egymás véleményének megismerésével, elfogadásával, elképzeléseink megfogalmazásával és képi ábrázolásával, a fontos és kevésbé fontos dolgok sorrendjével, világoslátással. Tanultunk hatékonyan, tudatosan gondolkodni, célokat állítani, a megvalósítás útját szakaszokra bontani, az eredményeket, kudarcokat kielemezni, következtetéseket levonni, menet közben szükség szerint változtatásokat eszközölni. Mindezek olyan technikák, amelyeket nem csak a stratégiaépítésben, hanem a mindennapi életünkben is hasznosítani tudunk.

A címbeli „bolhának" pedig azt tanácsolom, ne restelljen megtanulni „köhögni", mert rövid vagy hosszú távon, közvetlen vagy közvetett módon hasznát fogja látni.

Asztalos Klára

Az Unitárius Nők Országos Szövetsége ez évi közgyűlését és konferenciáját augusztus 29-én Kolozsváron tartja.

A KONFERENCIA TÉMÁJA:
A nő és a hatalom.

ELŐADÓ:
Tódor Csaba homoródszentpáli lelkész.

Exkluzív olvasmány

XXXX(L)-es nőknek

Fekszem a fürdőmedencében, és rám süt a nap. Gondolkodom... tehát van időm. Nyaralunk. Én és Ő. Kettesben és persze a romantika. E nélkül, ebben a korban csak így érdemes. A medence tele emberekkel. Fiatalokkal és idősökkel. Van, aki betegségére keresi a gyógyulást, van aki csak úgy élvezetből „áztatja" csontjait a hévízben. Fiatal anyuka vezeti gyermekét a vízbe és közben rászól: „Vigyázz kicsim, nehogy lelocsold a nénit!" Elmosolyodom és eszembe jut, amikor először szólítottak így, hogy: *néni*. Enikő *néni*. Szíven ütött, mellbe vágott, rosszul esett. A tükörhöz rohantam és nézegetni kezdtem magam. Tényleg már ennyire megöregedtem? Pánikba estem. Jaj Istenem, már néni lettem? Aztán szép lassan megbarátkoztam mindennel. A megszólítással, a ráncaimmal, az őszülő hajszálaimmal, az éveim számával. Nem volt könnyű, de megérte. S amint így fekszem a medencében, körülvéve sok-sok fürdőzővel, szememmel a velem körülbelül egykorú nőket keresve, ismét elmosolyodom. Elég sokan vagyunk. Mosolygom, mert eszembe jut az a három becenév, amelyre otthon, az utóbbi időben egészen rendesen „hallgatok". Vegyük az elsőt: *Duci*.

Igaza van Neki, hisz a testtömeg-indexem a hat kategória közül a harmadikba sorol, s ha nagyon igyekszem, könnyen átléphetek a következőbe. „Hölgyeim, ott maguk, túl a negyedik X-en, korban és méretben, kérem, lépjenek egy lépcsőfokkal fennebb, hogy kinyithassam a hidegvizes csapot, mert látom a közelgő hőhullámot tombolni!" – így hangoskodik az ügyeletes izompacsirta a legalsó lépcsőfokról. A ducik tömege lassan megmozdul. „És te, te melyik módszert alkalmazod?" – hallom a „medencés szomszédasszonyt", amint a barátnőjétől érdeklődik. Mármint értsd a szőrtelenítésre. Majdnem elkacagom magam, ugyanis a második becenevem: *Szőri*. Valljuk be: a szőr ott nő, ahol nem kéne. Én a gyantázásra esküszöm és ennek is a meleg fajtájára. Egy jó kozmetikus, határozott, gyors mozdulat, erőteljes önfegyelem... és kész a hosszan tartó hatás. (És hogy tudd, van még ezenkívül a közepesen tartós hatású szőrtelenítő paszta, a rövid ideig ható, kémiai anyagokat tartalmazó krémek, tejek, habok, stiftek és a nedves borotválás. Aztán vannak modern epiláló készülékek és az év újdonsága: a villanófényes szőrtelenítés. Csak választanod kell!)

„Te melyiket választanád?" – kérdi ő. Én arra a szőrös mellkasú férfira tippelnék, ott a medence túlsó oldalán. Hiába, nem hat rám a szőrtelenített férfiak látványa, legyen az bármennyire is trendi, újabban az ő világukban is. „Hoztad-e a fürdőlepedőt, vagy ismét elfelejtetted?" Dehogy hoztam. Ismét elfelejtettem. „Ó, te Topi, Topi!" Bevallom, nehezen tudom lenyelni ezt a becenevemet, pedig néha-néha egészen rám illik. *Topi*. Hogy honnan ered? A tapló szóból, ami székelyesen kiejtve: topló. Na már most az emberlánya hátramegy a kis konyhakertbe, mondjuk úgy, hogy kaporért, így, uborkaszezon idején, s mire odaér már elfelejti, hogy miért is jött ide. Vagy ugyanígy megtörténhet az eset a kamra falai közt is. Állsz és gondolkodol: vajon miért is jöttem be? Hát nem vagyok Topi? De azért én úgy is bebizonyítom, hogy egy jó darab taplóval hatalmas tüzet lehet csiholni, csak épp akarni kell. Legyen az a nyaralás idején, vagy csak érjünk haza. Majd meglátod!

Benedek Enikő

Érintés

Bözödi unitáriusok látogatása a lókodi öregotthonban

– Mikor jössz vissza Magyarországról? Kérdezte tőlem Angéla, a bözödi pap felesége.

– 19-én – válaszoltam.

– Akkor az utána való hétvégére tesszük az öregotthon látogatását. Gondolom, te is jönnél.

– Persze hogy akarok. Látni, tudni, érezni akarom, hogy milyen egy unitárius öregotthon itt, Erdélyben.

Ekkor aztán beindult a jól olajozott gépezet. Nőszövetségi gyűlés egyszer, aztán még egyszer, utána már mindenki tudta, hogy mit és hogyan. Két nappal előtte a falu kikiáltója kihirdette, hogy mindenki adományát kérjük és szívesen fogadjuk az öregotthon nevében. Pénteken este már halmokban állt liszt, cukor, olaj, krumpli, tojás, puliszkaliszt, és a papék hűtőszekrénye tele lett mindenféle süteményekkel, gondosan 42 adagra kiporciózva. Aztán szombat reggel mindent bepakoltunk a csomagtartókba, és tizennyolc bözödi felnőtt és gyermek elindult Lókodba.

Jó út, rossz út. Pár óra autózás után megérkeztünk. A konyhai alapanyagot behordtuk a kamrába, aztán két nagy doboz édességgel és süteménnyel felmentünk az idősek lakóhelyére. Mindnyájan megilletődve álldogáltunk, amíg az otthon lakói lassan megérkeztek az ebédlőbe. Volt, aki a maga lábán, bottal vagy járókerettel jött, másokat az ápolónők kísértek vagy kerekesszékben toltak. Lassan megteltek a székek az asztalok körül. Bözödi társaim arcára kiült a döbbenet. Szüleink, nagyszüleink vagy talán a magunk jövője jött velünk szembe megtörten, hajlottan, ráncosan, nyomorékon. Arcunk önkéntelenül megnyúlt, szánalom és együttérzés ült ki a szemünkbe, amit elfelejtettünk „ellenőrizni".

Jaj, csak mosolyogni, érdeklődően, szeretettel odakacsintani – biztattam magam. A sírás itt nem a mi dolgunk, nem azért jöttünk. Fazakas tiszteletes mondott rögtönzött köszöntőt arról, hogy mi egy kis életet, napsugarat akartunk hozni, és szeretetet, bölcsességet kapni cserében.

folytatás a 18. oldalon

Zsemberovszky Márta

Érintés

folytatás a 17. oldalról

Aztán kiosztottuk a csoki-csomagokat, a süteményeket pedig az ápolónők visszatartották a közelgő ebéd utánra. Majd felmentünk az emeletre, hogy a szobáikban maradt lakóknak is átadhassuk a személyre szóló csomagokat, és persze mi is lássuk a szépemlékű Nagy Rozália lelkész-feleség által alapított öregotthont.

– Vajon az én szeretteim is, vajon én is... Vajon ilyen az élet vége? – fakadt fel böződi társaim egyikéből.

– Nagyon látszik rajtad a döbbenet! Az arcod tükrözi az öregek nyomorúságát! Töröld le a könnyeidet! Mosolyogj! – súgtam egyiknek-másiknak.

Mire visszamentünk a társalgóba, már többen is felbontották az édességcsomagjukat. Egy öregúr az otthon szóvivőjeként gyönyörű kis beszédben köszönte meg a látogatásunkat és ajándékainkat, majd egy mélyértelmű verset szavalt el igaz átéléssel. Most aztán már csak a búcsúzás és az útrakelés volna hátra, igaz?

Akkor összetalálkozott a tekintetem egy öreg hölgyével, aki görcsbe torzult arccal, némán próbálta előtörő könnyeit visszafojtani. Valami odataszított mellé, és lehajolva hozzá simogatni kezdtem, majd megpusziltam. Ő visszaszorongatott, hozzám bújt, ölelt, egymás haját morzsolgattuk, hogy csak egy kicsit is válaszoljunk a belőle égető szomjúságként feltörő, folyamatos szeretet-igényre. Aztán el kellett válnunk. Ekkor egy másik hölgy hívott magához, aki a kezemet szorongatva, arcomat simogatva, szemét a szemembe kapcsolva suttogott valami nagyon kedveset, szeretettel áthatottat – románul. Mondtam, nem értem, mert magyarországi vagyok. De azért valójában értettem, és ezt ő is tudta. Aztán még valakihez oda kellett mennem, hogy az ő arcát, kezét, haját is megsimogathassam, fejét a szívemhez szoríthassam, hogy érintésemmel felidézhessem benne a szeretet emlékét.

Anyám? Nagyanyám volt? Vagy én magam, valamikor nemsokára?

Nem sajnálni kell őket, csak szeretni. És meg is mutatni, ki is mutatni! Ez a legfontosabb. Kezünkkel megérinteni, hogy lelkük is megérezze.

És akkor hasznosan telt el a nap.

ifjúsági oldal

Nyárra hangolva

A vonatállomás kedvenc tereim egyike ilyenkor, nyár derekán. Tudom, hogy a látványa nem mindig, avagy csak ritkán tetszetős a szemnek. Ingereink is fokozottabban működnek a különböző illatárok keveredésében. A leülést sem mindig kockáztatjuk meg a kétes borítású székeken, de ha mégis megtesszük, fél csomag papírzsebkendőnk rámegy a törölgetésre. A várótermet pedig rendszerint messziről elkerüljük.

Ez a sokunk számára közönséges hely azonban varázszsal telítődhet, ha továbbgondoljuk a helyet és a mozdulatokat, amiket magába fogad. Mi minden lehet egy lepattant vonatállomás? Szilárd pont a lábad alatt a zötykölődő út után. Egy lélegzetnyi friss levegő a vonatfülke fülledtsége után. Gócpont érkezők és továbbutazók számára. Találkozási hely régen látottaknak és meglepetésszerűen felbukkanó embereknek. És mennyire varázslatos olyankor, ha tudod, a peronon vár valaki rád.

Ilyenkor pedig valóságos gyülekező hely, ahol előre nem tervezett találkozások és közös utazások kerekednek. Mintha mindenkiről és minden fontos nyári eseményről tudósítana a lecuccolt hátizsákoktól és az ücsörgő fiataloktól teli állomás. Cinkos tekintetek kötik össze az embereket. Tudják, mind ugyanarra a helyre utaznak! Nyárra hangolva lüktetett az állomás Tusnádfürdőn, ahol a XX. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor helyszínére érkezve ömlött a vonatból a sok fiatal. Nevek röpködtek a levegőben, amint egy újabb ismerős láthatóvá vált a tömegben. Aztán ki-ki lazán zsebre dugott kézzel vagy dunsztig tömött hátizsákja alatt görnyedve elindul az Olt-partja szegélyezte sátorozó hely felé, ahová csupán egy koncert erejéig vagy teljes hat napig jött körülnézni. És volt, amit látni! Napközben párhuzamosan zajló politikai, közéleti és szabadidős programok, illetve beszélgetések várták az érdeklődőket a különböző szervezetek által felállított sátrakban. A másmás témák iránt érdeklődők esti órákban gyülekeztek újra a focipályán elhelyezett nagyszínpad előtt. Ilyenkor kimondottan a koncertre érkezők is jócskán benépesítették a pályát. A koncertek közbeni őrület a különböző sátrakban szervezett hajnalig tartó bulikon pörgött tovább. Forgatókönyv szerinti mondatokba szedve ez történt mindennap Tusványoson, csakhogy az ottani mindennapokat egy furcsa időtlenség lengte körül, amiben



nem számított, hogy a hétnek milyen napja van és épp hány óra. Nem éreztük, hogy bármit lekésünk vagy elszalasztunk, mert a helyzetek, amiket tudatosan választottunk, vagy csak maguktól adódtak, mindig megfelelőek voltak. Az emberek – akikkel megosztottuk a helyet, a táncot, a zenét és a gondolatot – a legjobbaknak bizonyultak, kiszorítva a sóvárgást olyanok iránt, akikre számítottunk, de mégsem jöttek el.

A vonatállomásra visszatérve... Azt hiszem, minden itt kezdődik el. Egymásnak addig ismeretlen emberek közös utazásának kezdete és néhanapján megérkezésének is helye ez a külsőre varázstalanított, de általunk, akik nyárra hangolva állomásozunk itt, mágikussá növesztett tér. A tusványosi napokat a hajnali vonattal hagytam magam mögött. A vonat érkezése előtti félórában már kezdtek szállingózni az ismerős arcok. E néhány nap alatt nem volt alkalmunk szólni egymáshoz, de egy diszkrét tekintet elárulja, hogy egyirányban van az otthonunk.

Demény Enikő

Tusnádfürdőről nézve – Jöjjetek a keskeny útra!

A Keskeny út mozgalom zöldfülű újoncaként belepottyantam egy szinte velem egyidős, befutott erdélyi rendezvénybe. A „Húsz esztendőm hatalom" mottó hónapok óta ott csengett sokunk fülében, s ezúttal nem annyira József Attilát, mint inkább a 20. bálványosi nyári szabadegyetemet és diáktábort juttatta eszünkbe. A programlehetőségek színes skáláján számos sátor kínálata sorakozott fel, e sátrak között évek óta jelentős helyet foglal el a Keskeny út sátor is, melyet talán más rendezvényekről is ismerhet az olvasó (pl. EMI-tábor, Félsziget). Miről is szól ez a mozgalom, milyen tevékenységek folytak az elmúlt héten e sátorban?

Ökumenikus vallásos ifjúsági mozgalom célja, hogy fiatalok által fiatalokat szólítson meg, akkor is, amikor a szomszédban dübörög a zene, amikor a külvilág hivalkodása megbénítja a lelki elmélyülést, az önvizsgálatot, a művészi hajlam kifejeződését és a tiszta ésszel való gondolkodást. Egy kis gondolati elmélyülést, lelki és vallási feltöltődést nyújt az arra éhezőknek és mindazoknak a kíváncsiskodóknak, akik beléptek a sátorba.

Minden reggel áhítattal kezdődött, ahogyan az helyénvaló is egy vallásos ember, közösség életében. Az áhítat közvetlen hangneme, az együtt-imádkozás erőt adott a napi munkához, majd ezután előadásokat hallgathattunk meg. Bartos Károly református lelkész a szerelemről tartott előadást csütörtökön. Egy kicsit más szemszögből beszélt a már megunt hitt témáról, rámutatott arra, hogy a mesebeli Béla béka nem válik királyfivá egyetlen csóktól, és hogy az álmok, a rózsaszín felhők világából alá kell szállni a valóság földjére, ha tartós kapcsolatra vágyunk.

Pénteken Nap Kati pszichológus *Emó-sok(k)* című előadása nyitotta fel kicsit jobban az érdeklődők szemét. Egy kis betekintést nyerhettünk, hogy milyen az ilyen fiatalok világa, miért kezelik másabban a körülöttük történteket, mint az átlagember, és, hogy minek köszönhető náluk a magány érzése, az egyedülléttől való rettegés. Az előadást ízesebbé tette egy olyan jelenlévő, aki valamikor emósnak vallotta magát, de ahogy ő mondta, mára már „happy" lett, és a „gyógyulást" a melléje szegülő barátoknak, valamint egy filmnek tulajdonította

Szombaton Schád László pszichológussal és Ábrám Noémivel együtt vitattuk meg a nők és férfiak közti hasonlóságok, különbségek és a szerepváltozás okát, lehetséges következményeit. Hosszan tartó beszélgetés követte a *Jó-e a közös kassza házaspárok esetében, vagy inkább mindenki külön?* kérdést.

Minden nap a kézműves tevékenységgel egy időben élményszínház is volt. A színház alanyának nem volt más tennivalója, mint hogy a lesötétített sátorban levő keskeny utasokra bízza magát. Bekötött szemmel élhette végig a teremtéstől az élet kiteljesedéséig női, illetve férfiúi mivoltát. Hangok, érintések, bibliai szöveg, lágy zene, életre szóló „recept" a Bibliából... Más-más érzéssel távoztak a sátorból, némelyek szeméből könynyeket fakasztott, vagy éppen nevetést az elhangzó szöveg, de úgy érzem, hogy valamit sikerült átadnunk nekik. Hiszem, hogy valóban élmény volt átélni, újraélni azokat a jeleneteket, amelyeket mi csak kölcsönöztünk az Életből.

A kézműves tevékenységeken különleges alkotások születtek: rajzok, agyagtárgyacskák, karkötők. Többen megjegyezték, hogy évek óta nem járt a kezükben színes ceruza, s micsoda élmény újra leülni egy üres lap mellé, amely csak arra vár, hogy megjelenítsd rajta a valódi önmagad!

Az estét gitárszó tette vidámabbá, hangulatosabbá. Körbeültünk és sorra énekeltük kedvenceinket. Kivételt képezett a péntek, amikor ökumenikus istentiszteleten vehettek részt az érdeklődők. Istentiszteleti szolgálatot végzett egy katolikus, egy református és egy unitárius lelkész. Közreműködött a Knock Out együttes két tagja is, ők a zenei részt erősítették.

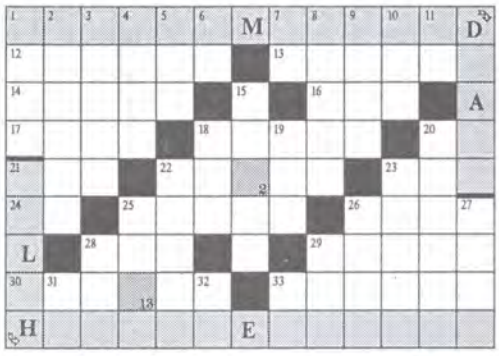
Az estét mindig olyan filmmel zártuk, amelynek témája megegyezett a napi témánkkal. Filmvetítés után pedig zsíroskenyér és üdítő mellett mindenkinek volt alkalma kifejteni a filmmel kapcsolatos érzéseit, véleményét.

Sátorzárás előtt keskeny utasokként megfogalmaztuk az elmúlt héttel kapcsolatos élményeinket. Belátttuk, hogy bár igyekeztünk mindent tökéletesen teljesíteni, mégsem mindig sikerült, hisz „csak" emberek vagyunk, de mindannyian tudtuk és éreztük, hogy volt értelme a munkának, amit kifejtettünk és hisszük, hogy a hozzánk látogatóknak tudtunk valamit becsempészni abba a tarisznyába, amivel hazatért.

Mátéfi Tímea

Híres unitáriusok – 8

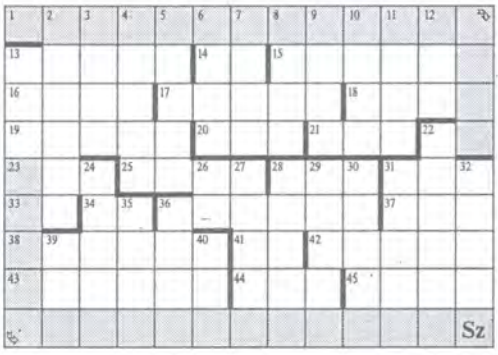
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Az Amerikai Egyesült Államok huszonhetedik elnöke, a Fülöp-szigetek kormányzója, a Legfelsőbb Bíróság elnöke volt.** 12. Himlőfolt, idegen szóval. 13. Sárkányt röptet. 14. Könnyen könnyekre fakad. 16. „Bizony" a Halotti Beszédben. 17. Egyetemi kar. 18. Cserje-féle. 20. Kálium és fluor vegyjele. 21. Ollós állat. 22. Privát. 23. Mély meggyőződés. 24. Alumínium vegyjele. 25. Nem kopasz. 26. A harmadik hang. 28. Hátsó rész. 29. Paripán járó. 30. Ugar. 33. Kevély ..., Móra Ferenc novellája..

Függőleges: 1. ... Albert, erdélyi magyar író volt, A funtineli boszorkány írója. 2. Szivárvány-színekben játszik. 3. Földre tesz. 4. Néz, angolul (LOOK). 5. Olasz, luxemburgi és svéd autójel. 6. Pára! 7. Hélium vegyjele. 8. Csillagkép. 9. ... Side Story, L. Bernstein musicalének címe. 10. Török tiszt volt. 11. Skálahang. 15. Az égig ér. 18. Lárma. 19. Ez a fa ékszer. 20. Az utcára tevő. **21. Amerikai unitárius lelkész, költő, esszéíró volt (1803–1882).** 22. Nem megy el. 23. Lobbanékony, szenvedélyes. 25. Fülével érzékel. 26. Légnyomásegység. 27. Báj. 28. ... Diavolo, operacím. 29. Farmermárka. 31. AW. 32. Japán táblajáték. 33. Kilométer.

Étvágycsináló



18 éven felülieknek szóló revüműsort néz egy házaspár a mulatóhelyen. A férj megszólal:

– Micsoda nők! Valósággal étvágyat kap tőlük az ember!

– ...! – replikázik az asszony. *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. A Duna torkolata. 14. Váll szélei. 15. Noé kikötője. 16. Áruba bocsát. 17. Vasúti vendéglő. 18. Kínai alapélelmiszer. 19. Elhajít. 20. Régi francia pénz volt. 21. Szintén nem. 22. Részben elzár! 23. Tagadószó. 25. Medvekölyök. 28. Csapat egyede. 31. Időegység. 33. Numero, röviden. 34. Ezüst vegyjele. 36. Gőzfürdő. 37. Se ..., se bűze. 38. A zsidó állam. 41. Tarlórész! 42. Ideg fogja fel. 43. Pakk. 44. Nehéz, mint ... (szólás). 45. Ritka női név.

Függőleges: 2. ... Ede, magyar atomfizikus volt. 3. Román férfinév. 4. Keresztülhajít. 5. Greta ..., filmcsillag volt. 6. ... Montand, francia sanzonénekes. 7. A magyar kártya egyik lapja. 8. Öves állat. 9. Maláji görbe tőr. 10. Svájci folyó. 11. Az első hang. 12. Épület. **13. A poén befejező része.** 22. Céltalanul járkál. 24. „Ezt" szedtek a lányok rég a mezőn. 26. Cseh motormárka volt. 27. Francia Sára. 28. A másik oldalon lévő. 29. Elektromos részecske. 30. Csibész. 31. ... méter, nedvességmérő műszer. 32. Balkon. 35. Népies kampó. 36. Spanyol személyautó-márka. 39. Gábor ...-..., magyar színésznő. 40. Magyar rockcsapat volt.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 8) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Étvágycsináló*) megfejtését **szeptember 20-áig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Júniusi rejtvényünk megfejtése: *Jó tanács*: „Nem maga, hanem a vőlegénye!" Könyvjutalmat nyert **Bartha Sándor** dicsőszentmártoni olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlony@gmail.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Andorkó Attila** gy. segédlelkész (Marosvásárhely), **Bálint Róbert Zoltán** lelkész (Mészkő), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Buzás Pál** zongoraművész, tanár (Kolozsvár), **Demény Enikő** egyetemi hallgató (Dés–Kolozsvár), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Mátéfi Tímea** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Simó Edmund** (Sepsiszentgyörgy), **Szabó László** lelkész (Szind–Kolozsvár), **Székely Surányi Ilona** énekvezér, tiszteletes asszony (Kövend), **Zsemberovszky Márta** ny. tanárnő (Pécs–Bözöd)

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
9. szám. 2009 szeptember
Ára: 1,50 lej

Táborok évada

Ennek aztán semmi „hírértéke" – mondhatná Olvasónk, s még igaza is lenne; semmi új vagy rendkívüli nincs abban, hogy gyerekek, fiatalok nyáron táborozni mennek. Egykor a vegyes emlékű pionírtáborozás volt az efféle nyári programok egyetlen számba jöhető változata, s bár a „bolsevik", majd szocialista erőltetettség egyre tompult, azok a táborok – tisztelet a kevés kivételnek – mégsem váltak igazán meghittekké. A '90-es évektől a gyermekek, fiatalok nyári táboroztatásába egyre hangsúlyosabban behatolt a szülők „programbiztosítási" késztetésének motívuma. A pénzkeresés, illetve a munkavállalás megtöbbszöröződése, a nemzedékek érezhető távolodása egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy nem kevés szülő nyaranta mintegy „megőrzőbe tette" csemetéjét, aki ettől még remekül érezte magát a cserkész-, tánc-, gitár-, cselgáncs-, honismereti, kézműves- vagy épp vallástáborokban.

Az Erdélyi Unitárius Egyház és az ODFIE – de természetesen az egyes egyházközségek vagy más, vallásos világnézetű csoportosulások – táboroztatásai érezhetően a legkevésbé sem a „csináljunk mi is valamit" belső kényszeréből születnek. Mindegyik tábornak saját célja, arca, hozadéka van. Ha erdélyi magyar viszonyaink között van valamiből igazi választék, hát tábor-kínálatban mindenképp. Rácz Norbert lelkész, továbbá néhány unitárius fiatal beszámolója meggyőzhet arról, hogyha egyenletesen fogyóban is a gyermek, a velük való igényes törődés elismerést érdemel.

Lapszámunk kiemelt helyén találkozhat Olvasónk a szórvány-problémával. Máthé Sándor brassói lelkész a diaszpóra-sorban élők ügyeit mielőbb a tudatos(ított) egyházi stratégia magasában szeretné látni, de néhány gyakorlati meglátást is felmutat. Írását Szabó László, az észak-nyugati unitárius szórványlelkész egészíti ki sajátos – de általánosítható – megoldanivalók sorolásával. (U. K.)



A tartalomból:

3 *Az unitárius egyház szórványgondjai*

7 *Egy konfirmáló vallomása*

11 *Nagy Feri bácsi derűlátása*

13 *A Gondviselés Segélyszervezet hírei*

15 *Környezettudatos fiatalok*

Morzsák Isten asztaláról

A szentírásban van egy gyönyörű történet – a többi gyönyörű mellett. Egy pogány asszonyról szól, akinek beteg a gyermeke. Jézus megérkezik az asszony lakóhelyének a közelébe. Szeretné titokban tartani ottlétét, de a nők elől már akkor sem sikerült titkokat rejteni. Ez a pogány – egyébként görög – asszony megtudja, hogy ott van Jézus, és megkeresi őt, arra kérvén, gyógyítsa meg a lányát. Jézus azt válaszolja a maga megszokott szimbolikus nyelvén: „Hadd lakjanak jól először a gyermekek, mert nem jó elvenni a gyermekek kenyerét és odadobni a kutyáknak." (Mk 7,27) Az asszony pedig az alázat érzésével válaszol: „Úgy van Uram, de a kutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból." (Mk 7,28)

Tíz évvel ezelőtt hallottam valakit erről prédikálni. Olyan hullámokat keltett bennem a beszéd, hogy azóta is érzem a hatását. Érdekes, hogy nem a végkifejlet, nem a teológiai mondanivaló hatott rám, hanem az a tény, hogy *a kutyáknak elég a morzsa is a csodához.* Bár kissé kemény a hasonlat s az érzékenyebb lelkületűek talán sértőnek is vélhetik, de néha megtanulhatnánk ezt a fajta alázatot. Megtanulhatnánk morzsákból élni!

Egész életünk kínálja a lehetőséget, hogy észrevegyük ezeket a morzsákat, életünk apró csodáit. Egy ilyen morzsa-lehetőségnek voltam szemtanúja nemrég a Bözödújfaluból elszármazottak találkozóján. Már javában tartott az istentisztelet, amikor megérkezett egy magas, vékony és poros roma nagyapa két unokáját húzva maga után. Mindenkinek köszönt amolyan fél hajlással kísérve, annak is, akit ismer, és annak is, akit nem. Leült a zöld fűre és kalapját gyűrve figyelt. A két unoka csak bámult – szemmel láthatóan először voltak itt. Tudom, hogy neki is ugyanúgy el kellett mennie, mint másnak. Tudom, hogy rájuk néha legyint a társadalom, és tudom, hogy ő is otthagyta élete egy részét a faluban. Elkésve és porosan, de része volt és része akart maradni a falunak.

Megható volt nézni őket, s egy kicsit el is szégyelltem magam, hogy én „légkondis" autóval érkeztem. *Nekem* kötelesség és szolgálat ott lenni, *neki* pedig egy morzsa Isten asztaláról, amelynek hatására ereje megújul s az emlékek még sokáig éltetik.

Vannak életünknek olyan szakaszai, amikor egy kicsit lelassul minden. Van, hogy elfáradunk és takaréklángon élünk. Többször kérdezik meg ilyenkor, hogyan lehet újratöltődni? Hát igen, ilyenkor kellenek a morzsák!

De mik azok a mindennapi morzsák, amelyek segítenek újrakezdeni?

Általános receptet nem tudok, hiszen mindenki másként működik, mindenki másképp reagálhat ugyanarra az eseményre. Amit tudok, s ami gyakran feltölt lelki erővel és olykor életkedvvel is, az az, hogy szeretek elbíbelődni a virágaimmal, növényeimmel, mert megnyugtat. Nem várom cserébe, hogy szebbek és pompásabbak legyenek, mert nem azért gondozom őket. Csak mert jó adni.

Ám az igazi morzsa legtöbbször hétköznap hull az ölembe. Egyre többször történik meg, hogy gondolok valamire és a párom leírja vagy kimondja. Ez igaz fordítva is. Ő gondol valamire, és csak rám néz. Nem kell a szó már a kommunikációhoz, mert kimondom helyette. Amikor a szárnycsapások összehangolódnak s minden mozdulat egyazon rezdülésben összegződik, ez nagyon sok plusz erőt tud adni.

S mi lehetne üdítőbb a kissé fáradt anyának, mint ha gyermekei megölelik és azt mondják: „Anya szeretlek!" Olyan sok minden eltörpül és átértékelődik ilyenkor. És annyira nem érdekel a mosatlanom... Amikor felnőtt módjára próbálnak részt venni a mindennapi munkában, ahogy másolnak hűségesen minket, a szüleiket és kérdezik, hogy jól tették-e? Hát igen, ilyenkor kicsit megáll az idő s a fáradtság vagy szomorúság békévé lényegül át. Ilyenkor nagyon szép és boldogan élhető tud lenni az élet.

Szakmai téren is szükség van ezekre a morzsákra, különben fennáll a veszélye annak, hogy elfásulunk. Ilyenkor az egyszerű emberek visszajelzései jelentik a pici morzsacsodákat. Ha egyetlen mondatom valakinek a hallgatóságból segít továbblépni, én azt már isteni kegyelemnek élem meg. Ha még emlékszik valaki egy régen elmondott történetre és azt felidézi, akkor úgy érzem: segítettem, jót tettem – és ez nagyszerű érzés. Ha része lehetek az emberek életének, ha bíznak bennem, ha megtisztelnek őszinte vallomásaikkal, akkor már kaptam néhány morzsát Isten asztaláról.

Emberi életünk hullámvölgyeiben hajlamosak vagyunk arra, hogy túlpanaszoljuk sorsunkat. Ha őszinték vagyunk, mindannyian megtaláljuk önmagunkban azt a képet, amikor senki nem segít, senki nem teszi jól, csak mi, mindenki rosszindulatú és mindenkiről tudjuk, hogyan válhatna jó emberré.

Az isteni morzsa akkor hull igazán az ölünkbe, amikor már nem akarunk senkit megváltoztatni, hanem tanulunk elfogadni. Amikor tudomásul vesszük, hogy vannak más vélemények, más felfogások, másképp hívők, és mindez nem azért van, mert nekünk akarnak rosszat. Amikor már nem panaszkodunk és nem ragaszkodunk „tíz körmünkkel" a magunk igazához, amikor tudunk együtt élni a mássággal, akkor tapasztalhatunk meg egy kicsit abból az alázatból, amellyel a pogány nő közelített Jézushoz.

Ha jobban figyelünk a hétköznapok történéseire, könnyen felfedezhetjük az Isten asztaláról aláhulló morzsákat. S ha egyszer is megtapasztaljuk, rájövünk, milyen kevés elég az igazi boldogsághoz.

Hát itt vannak – a teljesség igénye nélkül – az én morzsáim Isten asztaláról! S a tieid?

Demeter Erika

„Lélektől lélekig"

Szórvány az egyházban – vagy szórványegyház?

„Jakab, Istennek és az Úr Jézusnak szolgája, üdvözletét küldi a szórványban élő tizenkét törzsnek."
(Jak 1,1)

Levél az első keresztény szórványokhoz

A Jakab-levél címzettjei anyagilag és lelkileg nehéz szórványhelyzetben élő zsidókeresztények. A levél célja az volt, hogy a megszólítottak világosan lássák a megpróbáltatások értelmét, szilárdan higgyék, hogy Isten jó, és megtanulják, milyen magatartást kell tanúsítaniuk egymás között és a kívülállók felé.

A szétszórtságban élő tizenkét nemzetség az új, a *lelki* Izrael, a teljes anyaszentegyház, amely nem egy bizonyos földrajzi helyen, hanem az egész lakott földön szétszórtan él. Ez az állapot nem emberek miatt van, hanem Isten akaratából. Az egyház mindenütt ott van, hogy szolgáljon. A szolgálatára mindenütt szükség van. Mint só és világosság, minden gyülekezet – kisebb vagy nagyobb – ott szolgáljon mások javára, boldogulására, ahol Isten rendeléséből van!

Ahhoz, hogy a nehéz helyzetben élő keresztények megérthessék sorsukat, két dologgal kell tisztában lenniük. Először azzal, hogy a megpróbáltatást Isten adja, másodszor pedig azzal, hogy Isten mindent csak javukra ad – ezért a megpróbáltatást is örömmel kell elfogadni. Bár nehéz a megpróbáltatás elhordozása, mégis örömmel kell gondolni arra, hogy az embernek feltétlenül javára válik: állhatatos lesz a hite. Isten azért erősíti ezekkel a próbákkal a levél címzettjeinek hitét, hogy minden tekintetben kifogástalan magatartást tanúsítsanak. A különböző kísértések ne kétséget, tanácstalanságot, lelki megrendülést váltsanak ki belőlük, inkább örömöt azon, hogy hitük a megpróbáltatások nyomán tökéletes cselekedetekben gyümölcsözik.

Az átmeneti jelent együtt kell látni az örök jövendővel. Mivel a hit csak a próbák nyomán válik állhatatossá, az atyafiak ne zúgolódva, elkeseredetten fogadják, hanem úgy nézzenek a megpróbáltatásokra, mint a végső győzelem elérésének biztosítékaira. Isten nem feleslegesen bocsátja rájuk és mindazokra, akiket szeret, hanem azért, hogy a kísértések ellenére is mindvégig rendületlenül megálljanak a hitben. Aki állhatatos, az biztos lehet afelől, hogy igazi hite van, és bizonyos lehet a mennyei dicsőségben is. Ez a hit, ez a bizonyosság boldogságot ad már most, a kísértések idején.

Isten jótéteményei között külön említést érdemel a lelki megújítás, amit Isten lelke munkál. Minthogy a megpróbáltatások alkalmassá teszik az atyafiakat a megújulásra, mert a megpróbáltatásokban szenvedve fogékonyabbak az Isten dolgai iránt, úgy kell fogadniuk azokat, mint Istennek a lelki megújulást elősegítő jótéteményeit, az apostoli üzenetre pedig úgy kell figyelniük, mint a megújítást adó igazság beszédére. Az apostol nem jósol különösebben fényes jövőt a szórványban élőknek. Azt sem ígéri, hogy hamarosan vége lesz a szórványlétnek, hogy többé nem kell gondokkal vesződni, sőt a további kísértésekre, nehézségekre is fel kell készülni. A szétszórtságban élők ezután is tapasztalni fogják a megaláztatást, mellőzöttséget, anyagi nehézségeket. De hitük próbája állhatatosságot szerez!

Szórványlétünk a statisztikai mutatók tükrében

E rövid bibliai bevezető után erdélyi magyarságunk és egyetemes egyházunk egyik legégetőbb kérdéséről szeretnék szólni. Nem vagyok szakértő e területen, mégis



úgy érzem, sok évi szórványmunkában szerzett tapasztalatom elég alapot szolgáltat arra, hogy érdemben szólhassak egyházi szórványaink helyzetéről. Amikor egyházi szórványokról beszélek, akkor nyilván szűkítem a kört, hiszen az egész szórványkérdést nem lehet egy ilyen rövid írásban megjeleníteni. Amit elmondok, azt csakis a magam tapasztalatain átszűrve hozom a kedves Olvasó elé. Célom – éppen a személyes megnyilatkozás jellegéből adódóan – nem lehet más, mint a figyelem felkeltése és a problémákra való ráirányítása.

Hadd kezdjem egy sokak által megfogalmazott megállapítással: fogyunk, napról napra szórványosodunk. Ezért vált a szórvány-kérdés a mai Kárpát-medencei magyarság egyik legfontosabb és legsúlyosabb kérdésévé. Anélkül, hogy túldramatizálnánk a helyzetet, tudomásul kell vennünk és elgondolkoznunk az utóbbi évek demográfiai mutatóin. Elég, ha csak a 2002. évi népszámlálás, illetve egyetemes egyházunk 2008. évi adataira hivatkozunk. Az említett statisztikák legfontosabb muta-

folytatás a 4. oldalon

Máthé Sándor

Az észak-nyugat-erdélyi unitárius szórványegyházközség félezer kilométeres külső kerületű körzetet alkot, amelynek Nagybánya, Szatmárnémeti, Zilah, Nagykároly és Máramarossziget a meghatározó települései. Ezekben a szórványközpontokban általában havonta tartunk istentiszteletet a református és evangélikus testvérfelekezetek templomaiban, illetve imaházaiban. A szórványegyházközségben összesen 220 unitárius személyt tartunk nyilván, akiknek fele kapcsolatban áll egyházunkkal. Kezdő szórványlelkészként (1998–1999-ben) a bemutatkozó családlátogatások során összeállítottam a hívek átfogó és időszerű személyi adattárát, amelyet alkalomszerűen frissítek. Az istentiszteletek látogatottsága meghaladja az egyházi átlagot, de természetesen nagyobb arányú is lehetne. Általában évente két alkalommal ünnepi műsort mutatunk be vendég-előadók kivitelezésében, akiket papnövendékekből és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) központi munkatársaiból verbuválunk. Az *Unitárius Közlöny* friss számait rendszeresen szétosztom a templomlátogatók között, illetve a családlátogatások alkalmával. Az istentiszteleteken elhangzott beszédeket és imákat az igénylők rendelkezésére bocsátom. 2006 januárjától Bartha Mária Zsuzsánna a szórványlelkész, akit jelenlegi gyermeknevelési szabadsága idején beszolgáló lelkészként helyettesítek.

A *családlátogatások* lelkészi tevékenységem legszegényesebb területét képezik, amelynek oka a más jellegű egyházi elfoglaltságaimban keresendő. Főállású, elhivatott és mozgékony szórványlelkész e téren nálam sokkal többet tudna tenni. Mivel csak az „istentiszteleti" vasárnapokat töltöm a szórványegyházközségben (általában havonta két alkalommal és a sátoros ünnepeken), képtelen vagyok részt venni a jelzett szórványközpontok *felekezetközi együttműködésében és a helyi közéletben*. A híveknek hiányoznak a számottevő *közösségi hitélmények*, amelyeket kezdetben dévai és szejkefürdői kirándulásokkal igyekeztem biztosítani. Sajnos az érdeklődők többségének előrehaladott kora és a nagy távolságok miatt nem sikerült csoportos kiszállást szervezni az említett egyházközösségi csúcseseményekre. Szórványlelkészi munkám során évente átlagosan 10 000 kilométert utazom, így a legfontosabb *tárgyi feltétel*nek a megfelelő műszaki állapotú gépkocsi és az üzemanyagköltség biztosítása számít. Az előbbit az ODFIE biztosítja lassan tíz éve, az utóbbi nagy részét pedig egyházunk központi költségvetéséből fedezi az Egyházi Képviselő Tanács. A jövőre nézve egy *szolgálati gépkocsi* beszerzése nagy segítséget jelentene.

Összegzésképpen megállapítom, hogy az említett tárgyi feltételek biztosítása mellett megfelelő szakmai alkalmassággal, kellő teherbírással és nagyobb időráfordítással kielégítő módon lehetne ellátni az észak-nyugat-erdélyi szórványunk gondozását.

Szabó László

„Lélektől lélekig"

folytatás a 3. oldalról

tóit felvillantva igen szomorú kép tárul elénk. A 2002-es népszámlálás adatai szerint Romániában 66 846-an vallották magukat unitáriusnak. Ez nagyjából azonos azzal, ami akkor egyházi kimutatásainkban is szerepelt. Csupán az érdekesség kedvéért említem meg, hogy ez a lélekszám fele-fele arányban oszlott meg a városi és falusi lakosság között: városon 33 034, míg falun 33 812 unitárius élt. Ezekre az adatokra később visszatérek.*

Az előbbi adatokat összevetve egyetemes egyházunk múlt évi adataival, láthatjuk az apadás mértékét. Egyházunk összlélekszáma 2008. december 31-én 55 690, ami azt jelenti, hogy egyházunk lélekszáma az eltelt hét esztendőben 11 156-tal apadt. Ezt az ijesztően nagy csökkenést sok mindennel lehet magyarázni, például a természetes szaporulat negatív mutatóival, a kivándorlással, az áttérésekkel és egyebekkel – de írásomnak nem ez a célja.

Ha csak a szórványokra vonatkozó adatokat vesszük alapul, akkor is a folyamatos apadást látjuk. A hitelesség kedvéért az EKT általános jelentéséből idézem: „Szórványaink száma 141, 22-vel kevesebb, mint 2007-ben és 70-nel kevesebb, mint 1996-ban... A 141 szórványból 60 bevallottan gondozatlanul maradt, ami 42,55%-os gondozatlanságot jelent. A gondozott 81 szórvány közül csak 24 szórványt gondoztak szervezetten (29,63%), míg 57 szórvány (70,37%) csak alkalmi gondozásban részesült."

A fenti adatok és következtetések alapján megállapíthatjuk, hogy a szórványok számának apadásával párhuzamosan feltételezhetően a szórványok lélekszáma is apadt. Ami pedig a megfogalmazott következtetéseket illeti, önkéntelenül tevődik fel a kérdés: szabad-e így elhanyagolni szórványban élő, hitükhöz ragaszkodó unitárius híveinket? Mintha elfelejtettük volna a közmondást, hogy „aki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli". Ezt parafrazálva: „aki a szórványt nem becsüli, az sem a tömböt, sem a jövőt nem érdemli." Bármennyire kemények is ezek a szavak, szembe kell nézzünk a bennük rejlő elmarasztalással annak tudatában, hogy – tisztelet a kevés kivételnek – „rászolgáltunk" erre.

A szórványban élők lelki gondozása

Nekünk, ma élőknek is mindig tekintettel kell lennünk arra a társadalmi környezetre és azokra a körülményekre amelyekben élünk, falun és városon egyaránt. Az egyre

---

* Megyék szerinti megoszlásban is érdekesek az adatok. Két megyét – Ialomiţa, Vaslui – kivéve mindenhol él legalább egy vagy több unitárius: Arad 128, Argeş 22, Bacău 10, Beszterce 89, Bihar 304, Botoşani 1, Brassó 6583, Brăila 1, Buzău 8, Călăraşi 1, Constanţa 12, Dâmbovita 4, Dolj 6, Fehér 1835, Galaţi 2, Giurgiu 1, Gorj 5, Hargita 23 219, Hunyad 810, Iaşi 14, Ilfov 2, Kolozs 8242, Kovászna 9738, Krassó-Szörény 24, Máramaros 111, Maros 14 327, Mehedinţi 1, Neamţi 10, Olt 6, Prahova 21, Szatmár 97, Szeben 819, Szilágy 40, Suceava 8, Teleorman 4, Temes 166, Tulcea 1, Vâlcea 13, Vrancea 1, Bukarest 160.

eluralkodó *gazdasági* válság egy másik, számunkra még aggasztóbb *erkölcsi* válságot is magával hozott, amelynek súlyos következményeit már láthatjuk, tapasztalhatjuk: a családok széthullása, az önként vállalt vagy ránk erőltetett asszimiláció, a magányosság, lelki betegségek elszaporodása, a nincstelenségből fakadó egyéb problémák – mind olyan tényezők, amelyek a megsemmisülés felé vezethetnek.

A szórványokban élő híveink lelki gondozásának, pasztorolásának problémája örökös gondja volt egyházunk közösségének, s ez így van ma is. Ezért lenne fontos, hogy egyházunk alakuló stratégiai tervezetében az általános utalások mellett fogalmazódjanak meg a konkrét feladatok, a szórványkérdést megoldani hivatott elképzelések. Tudatosítanunk kell, hogy a régi sémák alapján ma már nem lehet eredményesen végezni ezt a munkát sem, hiszen az új világ új helyzeteket teremt, s ezek mind megannyi új feladat elé állítanak. Gondoljunk csak az Európában és különösen az anyaországban szétszórt magyar unitáriusainkra – de ugyanígy gondolnunk kell a nagyvárosokban élő híveinkre is. Vetési László, az erdélyi magyar szórványkérdés legjobb ismerője is erre hívja fel a figyelmet: „...kiemelten kell odafigyelni a magyarság legnagyobb temetőjére, a nagyvárosra." Bár sok helyen szervezett egyházközségekhez tartoznak, a nagyvárosi unitáriusok mégis a leginkább ki vannak téve az asszimiláció, a beolvadás veszélyének. Itt térnék vissza az elején felsorolt statisztikai adatokra. Unitárius híveinknek fele városon él, kisebbségben – tulajdonképpen nevezhetjük szórványnak is elsősorban a román többségű nagyvárosokban elő unitárius közösségeinket. Ezeknek az embereknek kell olyan stabil gyülekezeti légkört teremteni, amely nyitott, családias, befogadó, ahol lehetséges a nehézségekkel való szembesülés. A személyes kapcsolat, a mindenkivel szóba elegyedés, meghallgatás, tanácsadás akár jogi, akár egyszerű hétköznapi ügyekben... Szerető gyöngédséggel kezelni az emberek szociális nehézségeit... Egyszóval: részt venni a közösség mindennapjaiban, szeretettel, jó kedvvel, békességgel, lelkesedéssel, hittel és hűséggel.

Ez a munka soha nem volt könnyű, ma sem az. De aki jól végzi, az soha nem bánja meg, mert „siker az elvégzett kis feladat, közösségünk sokszor meg nem fogalmazott hálája a szemek csillogásában, a csodálatos emberek, az egyes emberi nagyságok, a példaadó sorsok, a múlt emlékének ápolása, a gyermekek és fiatalok közötti szolgálat hálája, amelybe nem beletörik, hanem belenemesedik a szolgálatot végző." A szórványgondozó lelkésznek meg kell tanulnia, hogy munkáját nem mindig a látványos végeredmény, a dicső siker minősíti, hanem a belső hűség és helytállás.



Mit tegyünk, hogy megmaradjunk?

Válaszként néhány javaslat a fenti alcímben megfogalmazott kérdésre:

1. A szórványgondozó lelkész évente legalább egyszer keresse fel a szórványban élő híveit. A közelebb (pár kilométer távolságra) található szórványokba akár többször is látogasson el! Tanúsítson őszinte érdeklődést szórványban élő hívei iránt. Kérdései ne legyenek formálisak, ha biztatja őket, kerülje a közhelyeket!

2. A sátoros ünnepek alkalmával tartson istentiszteletet, osszon úrvacsorát. Lássa be, hogy nem elég az évenkénti négyszeri találkozás. Tartson állandó kapcsolatot szóványban élő híveivel: levelezés, szóványlap szerkesztése és a hívekhez való rendszeres eljuttatása által.

3. A gondozására bízott szórványokról, ott élő híveinkről vezessen pontos nyilvántartást, kimutatva a lélekszámot, de név szerint is feltüntetve híveit, hogy ne csak rideg számok, hanem nevek, *személyek* szerepeljenek a kimutatásokban.

4. Felül kell vizsgálni a szórványok beosztását, s lehetőleg olyan lelkészekre bízni, akiknek szívügyük a szórvány, mert ezt a munkát csak elhivatottságot érző, a munkát és a szórványban élőket szerető lelkészek végezhetik eredményesen. Meg kellene próbálni az utazó szórványlelkészi állások létesítését is.

5. Az egyetemes egyház stratégia-tervezetében kapjanak megfelelő helyet a szórvány-problémák, különös tekintettel a sajátos nagyvárosi feladatokra.

6. A létező és szűkös erőforrásokat oda kellene összpontosítani, ahol várhatólag nagyobbak lesznek a veszteségek. Ezek pedig a nagyvárosi lakótelepek. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a vidéki szórványokat el lehet hanyagolni, nem kell támogatni.

7. Vegyük észre, amit más felekezetek már rég tudatosan felvállaltak: a prédikáló egyház ideje lejárt. Többet várnak tőlünk: szolgálatot, elsősorban a rászorulók gondjainak vállalásában, segítésében.

Íme néhány gondolat, javaslat arra vonatkozóan, mit és hogyan kellene cselekedni, milyen úton kellene elindulni, hogy munkánk eredményes legyen, hogy megmaradjunk.

A szórványgondozás eredményessége abban mutatkozik meg, ha embere tudok lenni a rászorulónak, mert akkor nincs egyedül. Ha nincs egyedül, akkor tartozik valahová, erősödik a hite. Ha pedig van hite, van Istene, ha van Istene, van egyháza, ha van egyháza, akkor van nemzeti tudata. Értékesnek, fontosnak érezheti magát, akit szeretnek, és aki szerethet másokat. Ha ezt a munkát lélektől lélekig, hittel és reménységgel tudjuk végezni, akkor nem lesz hiábavaló a fáradozásunk. Ebben segítsen mindannyiunkat a mennyei Atya!

Jöhet az eső

Kellő időben „minden csepp eső aranyat ér" – mondogatja a gazdaember az eget kémlelve. Nem mezőgazdasági cikkecskét akarok írni, természetesen, de gyakorta látni, hogy falun a földet művelő ember valóban sokszor feltekint az égre a hosszú, meleg nap után. Várjuk az esőt, hisz jó a gabonának, jó a növényeknek és minden élőnek a tikkadtság után.

Háromszéken, Sepsiszentkirályban valóban várva vártuk az esőt. Kicsiny gyülekezet ez, de egy nagy munkát bevégezve boldogan figyeltük, mikor jelennek meg a fekete felhők az égen. A papilak és imaház csatornázása ugyanis befejeződött. A papilakon csillog az új eresz és csatorna. Az imaház büszkélkedik az „esőkabátjában", hisz tudja: ez megvédi az esőtől.

S a munka végeztével valóban eleredt az eső.

Másnap, vasárnap Botfaluba kellett menni délelőtti istentiszteletre. Zuhogó esőben indultunk és kissé aggódva: „Vajon ebben az időben a botfalusi hívek fáradságot vesznek és eljönnek-e a templomba?!" Örömmel tapasztaltuk, hogy a hívő embernek nem számít az eső, a hideg, mert jön az Isten házába! Szóval jöttek az emberek szép számmal. Azon a vasárnapon pedig a lelkész épp a templomba járásról beszélt: „Kívánkozik-e lelked Úrnak hajlékába?"

A botfalusi hívek bizonyították, hogy igenis: nem az időjárás hordozza a templomba járást. „Az emberi hitet az eső nem mossa el" – vallották a botfalusi igaz unitáriusok. Az esős időben még az ötéves Simény Kinga is eljött szüleivel, hogy verssel örvendeztesse meg a gyülekezetet. Fontos, hogy magyarul mondhatta el a versét és anyanyelvén imádkozhatott. Nemrég az óvodában székely ruhába öltözve mentek a gyerekek, de románul szavaltak, hisz nincs magyar óvoda, iskola. De hiszem, hogy az ilyen példás szülőknek, akik elhozzák lányaikat és fiaikat a vasárnapi istentiszteletre, olyan gyermekeik vannak, akik gondosan megőrzik és továbbadják majd a drága magyar anyanyelvet. „A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés." (Zsid 11,1)

Isten adja, hogy hitüket ezek az emberek sokáig megőrizzék – még zuhogó esőben is!

Adorjáni Gyöngyvér

III. Orbán Balázs Emlék-szekértúra

Július 5-e és 8-a között immár harmadszorra indult el „hegyen-völgyön által" az Orbán Balázs Emlék-Szekértúra a csehétfalvi unitárius lelkész-házaspár szervezésében és vezetésével, ötven személy részvételével. Magyarországról, Svédországból, az Egyesült Államokból és helyi fiatalokból gyűlt össze az a felekezetileg színes, de magyar nemzeti érzésben, barátságban és hitben egységes csapat, amely vállalkozott arra, hogy Orbán Balázs nyomán bejárja az idénre kiválasztott falvakat, hogy a Nagy Székely nemzete iránti szeretetéhez, népéhez, szülőföldéhez való hűségéhez mérje magát. Elindultunk, hogy a széles országutak messze vivő sodrása helyett a keskeny (jézusi) ösvényeken haladtak szekereink és zarándok gyalogosaink, hogy megérezzék az eldugott falvak székely lakóinak részben még a szülőföldhöz igazodó életritmusát. Unitárius, református, katolikus templomokban, de völgyek mélyén, hegytetőkön, patakok és pacsirták hangjában, emberi találkozásokban kerestük Istent és a megmaradás lehetőségeit. És kerestük annak módját is, miképpen gazdagíthatja a székely vendégszeretet, Isten-közeli, természet- és történelemközeli élet a magunk lelkét, hogyan teheti képessé arra, hogy „fényünkkel is fényesebb" legyen a világ, hitünkkel is gazdagabb az emberiség és összetartóbb a magyarság.

A túra megnyitója július 5-én Csehétfalván volt, istentisztelettel (majd délután kerti közebéddel és vetélkedővel), amelynek keretében újra átadták a faragott vándorbotot, készen arra, hogy rákerüljön az érintendő falvak szalagokra írt sok-sok neve. 6-án, 7-én és 8-án



Bencéd–Kisfalud–Kecset–Farkaslaka–Szentlélek–Bogárfalva–Oroszhegy–Szencsed–Fenyőkút–Székelyvarság útvonalon haladt a csapat váltott fogatokkal, az immár harmadszorra utazó nemzeti zászló alatt. Az utakat a mindig hazafelé irányuló vándorbot mutatta, a hazai székelyek szeretete kísérte, végig Isten áldotta meg és tette maradandóvá lelkünkben.

Köszönetet mondunk csehétfalvi, oroszhegyi, fenyőkúti szállásadóinknak, szekereseinknek, Hargita Megye Tanácsának, a NIK-nek és a Siménfalvi Önkormányzatnak, mindazoknak, akik hozzájárultak szekértúránk sikeréhez.

Lőrinczi Lajos

Egy konfirmáló vallomása

Kedves *Közlöny*-Olvasó! Egy vallomást szeretnék megosztani veled, őszinte szeretettel.

Székelymuzsnát a helyiek viharsaroknak nevezik. A viharsarokban gyötrődik egy maroknyi ember a mindennapjaival. Unitáriusok kevesen maradtak. De maradtak – és meg akarnak maradni. A konfirmálás – a fentiek miatt is – „ritka vendég". Öt éve szolgálok ebben a gyülekezetben, és idén volt a második ilyen ünnepség. De ez sem a megszokott. Egy felnőtt asszony, Nemes Anna Borbála (33 éves) döntött úgy, hogy unitárius lesz. Hogy miért? Íme a vallomása, amelyet a gyülekezet előtt olvasott fel:

E mai napon tanúbizonyságot szeretnék tenni unitárius hitemről a gyülekezet színe előtt. Szüleim reformátusnak kereszteltek, de nem konfirmáltam akkor, amikor ideje lett volna, amikor szokás. Hogy miért? Annak számos oka van: marosvásárhelyi vagyok, onnan költöztem ki Magyarországra édesanyámmal, nyolc éves koromban. Budapesten elég nehéz életünk volt, és a templomba járás kimaradt az életemből. Nem is volt fontos ez nekem akkoriban, főleg, hogy idegennek éreztem magamat abban az országban. Amikor hazalátogattunk egy-egy rövid időre, soha nem alakult úgy, hogy konfirmáljak, talán azért, mert már Vásárhelyen sem találtam meg a helyem. Aztán elmúlt az idő, és más dolgok foglalkoztattak.

Öt évvel ezelőtt végleg visszaköltöztem Erdélybe, ami mindig is vágyam volt. Idekerültem Székelymuzsnába, és azóta itt élek és tevékenykedem. Itt ismertem meg közelebbről az unitárius vallást. Szívemhez közel álló gondolatokat találtam meg ebben a vallásban. Olyanokat, amelyeket el tudok fogadni, magaménak tudok vallani, ha vallásosságról, vallásról van szó. Az, hogy az unitárius hívő elutasítja a szentháromság dogmáját és Jézust embernek tekinti, akinek életpéldáját és tanításait követni kell; elismeri az ember értékes voltát és az életet feltétel nélkül tiszteli; igényli a szabad akaraton nyugvó lelkiismereti és vallásszabadságot, és mások felfogása iránt türelmet hirdet, számomra alapértékek. A cselekvő értékkereszténységet többre tartja, mint a merev keretek közé szorított dogmakereszténységet. Az unitáriusok nem tanítják az eredendő bűnt. Nem hiszik, és én sem hiszem, hogy az első emberpár bűne miatt mi is bűnösök lennénk. Isten szeretetével és igazságosságával ellentétben állna az, hogy mások bűnét nekünk is bűnül tulajdonítsa, hiszen a bűn mindenkinek személyes rossz cselekedete. Senki sem mondhatja el magáról, hogy bűnt nem követett el, mert lelkiismeretünk tiltása ellenére is gyakran megsértjük Isten törvényeit, és a jó helyett rosszat cselekszünk. Vannak gyengeségeink, amelyek emberségünk állandó veszedelmei, mivel elhomályosítják értelmünket, feldúlják szívünk nyugalmát, és megzavarják közöttünk a békességet. Ezeket a gyengeségeket gyarlóságnak nevezik és nem (eredendő) bűnnek. Ezek a legfontosabb elemek, amiért közel áll hozzám ez a vallás.

E mai napon tanúbizonyságot szeretnék tenni unitárius hitemről a gyülekezet színe előtt.

De más oka is van annak, hogy most szeretnék konfirmálni. A Jó Isten egy nagyon szép családdal áldott meg nemrégiben, hisz szerető, gondoskodó férjre találtam, és megszületett első fiúgyermekünk, Előd. Házasságunk ez idáig nem volt megáldva. Ennek szeretnénk eleget tenni, majd megkeresztelni gyermekünket és őt az unitárius hitben felnevelni.

Újvárosi Katalin

Püspökjárás Muzsnán

Sokan tudják, hogy Bálint Benczédi Ferenc püspök anyai ágon Székelymuzsnáról származik. Így egészen természetes volt az augusztus 17-i falunapot szervező Viharsarok Egyesület vezetőinek részéről is, hogy idénre az Unitárius Egyház püspöke legyen a tiszteletbeli meghívott és a kicsiny unitárius gyülekezet az ökumenikus istentisztelet házigazdája.

A Székelymuzsnai Unitárius Egyházközség a legkisebb az önálló lelkésszel rendelkező gyülekezetek közül az Erdélyi Unitárius Egyházban. Maroknyi hívő ember igyekszik építően megélni jelenét és építeni jövőjét. Sorsa most sem könnyebb annál, mint ami az évszázadok alatt őseiknek rendeltetett. Négyszáz év alatt ez a gyülekezet háromszor épített templomot, iskolát tartott fenn és neves unitáriusokkal öregbítette az egyház hírét-nevét olyanokkal, akik támogatói voltak az antitrinitárius gondolkodásnak, az unitárius iskolaügynek. Ez a maroknyi gyülekezet ma is épít, szépít, élni akar. Fiatal gondnok, öregedő asszonyok, lelkes fiatalok, a lelkészi család... együtt fogtunk neki, hogy széppé varázsoljuk a környéket, a templombelsőt, a papilak udvarát, az utcát. Mert kevésszer adatik meg, hogy a püspök ellátogasson egy ilyen kicsi gyülekezetbe, és szinte fél évezred alatt egyszer fordult elő, hogy muzsnai gyökerei legyenek a Főtisztelendőnek!

Újvárosi Katalin lelkésznőnek régi terve a szószékre bibliatartót készíttetni. Ezt az ünnepi alkalmat fel is használta arra, hogy adományát megtegye. A bibliatartót a lelkész házaspár egy házas hétvégés barátja faragta. Különlegessé az teszi, hogy a síkból kiemelt címer és felirat nem vésővel, hanem „bicskás faragással" készült.

Évszázados szokás, hogy amikor a püspök meglátogat egy gyülekezetet, a falu határában lovas küldöttség

folytatás a 8. oldalon

D.S.L.

Püspökjárás Muzsnán

folytatás a 7. oldalról

fogadja és vezeti be a faluba. Ehhez tartottuk magunkat mi is. Lóra ült a gondnok, összeverődtek fiatalok is. A templom előtt Nemes Zoltán gondnok köszöntötte az egyházi elöljárót. Az ünnepi istentiszteleten még meghittebbé vált az együttlét, amikor a püspök prédikációjából kiderült: első palástos szolgálatát a székelymuzsnai unitárius templomban végezte.

Bálint Benczédi Ferenc szószéki szolgálatát követően Újvárosi Katalin köszöntötte a püspököt, majd az ökumené jegyében a református lelkészt és a baptista képviselőt kérte fel szolgálattételre.

Az ünnepi istentisztelet után a falunap koszorúzással, kulturális műsorokkal, utcabállal folytatódott.



Balról jobbra: nemzeti zászlóval a kezében Nemes Zoltán egyházközségi gondnok, Bálint Benczédi Ferenc püspök, Újvárosi Katalin lelkésznő, Zoltáni Csaba polgármester, Demeter Sándor-Lóránd lelkész.

Felsőbencédi templomszentelés

Július 12-e, felsőbencédi kis templomunk újraszentelésének ünnepe, felejthetetlen élmény volt közösségünk számára. Az esős idő dacára is népes gyülekezet látványa felemelő volt.

Tamási Áron szavaival köszöntöttem az egybegyűlteket: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne – ismételtem el magamban. És éreztem, hogy a szívem megtelik nagy és általános meleggel, a lelkem megtelik a derűs idő nyugal-



mával, és a szemem megtelik a hajnal harmatával. Lassan felálltam és azt mondtam: – Igaza van: késedelem nélkül haza fogok menni, hogy otthon lehessek valahol ezen a világon!"

Biztos vagyok benne, hogy sokan hasonlóan éreztek, amikor megkapták a templomszentelési meghívót otthon élő rokonaiktól. A szív megtelt nagy és általános meleggel, a lélek az emlékek nyugalmával, a szem megtelt a hajnal harmatával.

Igazuk van: késedelem nélkül haza fogok menni, hogy ha csak egy napra, hogy ha csak egy hétre, újra gyermek legyek, újra boldog legyek, újra otthon legyek.

Jó volt látni, ahogyan benépesül a máskor csendes falu, tizenegy lakójával! Jó volt látni, hogy az alsóbencédi itthon és távolban élők ugyanolyan fontosnak tartották ezt az ünnepet, mint felsőbencédi testvéreik! Jó volt látni, hogy fontos ez az istenháza, hogy meg tud újulni, hogy az a néhány ember nem kellett hogy lemondjon a szent helyről. Jó volt látni, hogy ünnepélyünkön tiszteletét tette az Egyház püspöke, aki megható szószéki beszédével örvendeztetett meg.

Hálával telt meg a szívünk, amiért a két főgondnok és egyházkörünk vezetősége tiszteletét tette, hogy eljött a községet képviselő alpolgármester, valamint minden kedves meghívott. Jó volt látni a két idős egykori gondnok, Kovács Domokos és Tófalvi Sándor meghatottságát, örömét, amikor kezükbe vették a díszoklevelet. És jó volt látni, hogy a templom össze tudott gyűjteni minket.

Honnan ered ez a kötés? Nagyon mélyről: „anyaölből, szegénységből, végtelen földhözkötöttségből, röghöz tapadó nagy hűségből."

Így épült itt templom az alsó- és felsőbencédiek összefogásából, így szenteltek az elődök itt templomot 1911 decemberében. Én hiszem, hogy a holtak is mellénk ültek, a nagyapáink, a nagyanyáink, szemükben öröm, biztatás volt: „nem hagytátok az omladozó templomot!"

Újjászületett a remény, hogy az ember szíve mélyén örökké odavaló, ahol született. Újjászületett a Jézusba vetett hit is, s a megmaradásunkba vetett bizalom, hiszen templomot, közös otthont szenteltünk, és én hiszem, hogy ez a templom megtart minket, összefog, hazahív.

Az egyházközség nevében szeretném e helyen is megköszönni mindazoknak, akik adományukkal támogatták e templom javítási költségeit, a Szalon Kft. vezetőinek, egyházközségünk két lelkes tagjának, Pap Balázsnak és Pap Benczédi Gyulának, hogy



kedvezményesen elvégezték a nagyon jó minőségű munkát, mindazoknak, akik sok-sok közmunkával segítették e templom és bejáratának megszépülését. A jó Isten áldja meg életüket! De ugyanígy szeretném megköszönni Bokor Imre rugonfalvi népi költő püspök-köszöntését, a Kovács-utódok felejthetetlen szereplését, ifjúsági egyletünk munkáját és teljesítményét. Szeretném megköszönni a siménfalvi vendéglőnek, hogy kedvezményesen főzött a vendégeknek. És minden alsó- és felsőbencédi hívemnek köszönet, aki hitt e templom újjászületésében.

Templomunkat az amerikai, a svédországi magyarok, valamint híveink adományából és más egyházközségi jövedelmekből újítottuk fel. Összesen 23 500 lejbe került.

Isten áldása, jósága legyen mindannyiuk életén!

Makkai-Ilkei Ildikó



Egy százéves nénit, özvegy Péczi Istvánné született Pálfi Rebekát, mindenki Rebi nénijét köszöntötte a sinfalvi unitárius egyházközség és nőszövetség.

Újabb százas

„Az lenne jó, ha mindenki megöregedne, akkor nem halna meg senki fiatalon" – mondta Rebi néni még évtizedekkel ezelőtt, s íme szavai saját magára nézve valósággá váltak: augusztus 6-án betöltötte a 100. esztendejét.

Már nehezen tud jó tanáccsal ellátni arról, mi a hosszú élet titka, de életvitele példa lehet mindannyiunknak. Néhány évvel ezelőtt még olyan szorgalommal dolgozott veteményeskertjében és kis konyhájában, mint aki örökké akar élni, mégis úgy élt, mintha holnap halna meg.

Mosolygása, szelídséget sugárzó szeme beszédesen igazolja a sokak emlékezetében még elevenen élő, nótás kedvű, a közösben is szorgalmasan dolgozó Rebi néni emberségét, akinek munka közben elhangzó kedves nótája, a *Piros pettyes ruhácskádban* még most is fülükben cseng.

Augusztus 9-én, a vasárnapi istentisztelet után a gyülekezet számos tagja és Pálfi Dénes lelkész köszöntötte az ünnepeltet, a nőszövetség tagjai pedig „100"-zal díszített tortával, virággal és gyümölccsel kedveskedtek. A *Gondviselő jó Atyám vagy* kezdetű ének dallama, a lelkész imája és Rebi néni kérésére elénekelt XC. zsoltár még ünnepélyesebbé tette e feledhetetlen perceket.

Örömünnep volt számunkra ez a nap, egy olyan százéves egyháztag köszöntése, aki mind magánéletével, mind egyházához ragaszkodó viselkedésével példaképünk lehet. Ez alkalommal a vezetőség az egyházközség tiszteletbeli tagjává nyilvánította Rebi nénit.

Fia, Pista, aki távolban élő Ida testvérével együtt gondoskodik öreg édesanyjukról, meleg szavakkal köszönte meg a látogatást. Rebi néni, Isten éltesse!

Köble István, Pálfi Ildikó

A testvéri kapcsolatok ápolása

Székelykeresztúr testvérvárosainak sorában jelentős helyet tölt be a magyarországi Karcag. A kölcsönös évi látogatások már szépecske múltra tekinthetnek vissza. Unitárius nőszövetségünk Bálint Júlia szervezésében a múlt évben is meglátogatta ottani barátainkat. Az idén pedig ők fogadták a karcagiak ötven tagú csoportját július 30-a és augusztus 2-a között.

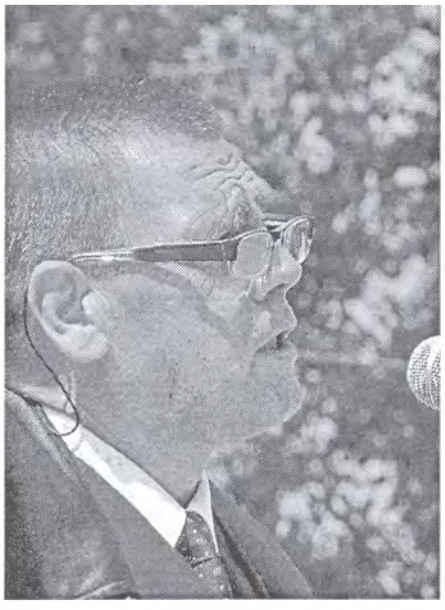
Vendégeinket jórészt unitárius családoknál szállásoltuk el. A karcagiak július 30-án, csütörtökön este érkeztek Kovácsné Kerekes Katalin önkormányzati képviselő-tanár vezetésével. A kölcsönös üdvözlések és rövid programegyeztetés után vendégeinket a vendéglátók otthonaikba vitték.

Péntek reggel 9 órakor a karcagiak Péterffy Miklós tanár vezetésével a környék neves Árpád-kori templomait látogatták meg. Nagygalambfalva és Bögöz után, ahol az értékes festmények nyújtottak különös élményt, Székelyderzsben szakszerű idegenvezetés mellett ismerkedhettünk meg a falu és templom történetével, majd megcsodálhattuk a templomerődöt, a falu vagyonát őrző szuszékokat és a régen és ma egyaránt szalonna tárolására szolgáló bástyákat.

Szombaton a karcagiak és a vendéglátó családok tagjai három autóbusszal (mintegy 140 résztvevő!), ugyancsak Bálint Júlia szervezésében, egésznapos kirándulásra indultak. A kirándulás földrajzi célpontját a Fogarasi-havasokban a Transzfogarasi úton át a Bâlea-tó jelentette. Útközben futólag megtekintettük a fogarasi várat, és 12 órára, legyőzve a több tucat éles kanyart, megcsodálva a Bâlea-vízesést – közben Simó Béla és Péterffy Miklós magyarázatait hallgatva – a Bâlea-tó túlzsúfolt parkolójába érkeztünk.

A Fennvaló is velünk volt, mert amíg az országban sok helyen óriási eső volt (többek között Keresztúron is), addig mi gyönyörű időben adhattuk át magunkat a Fogarasi-havasok fennkölt szépségének. Hazafele Szeben és Medgyes érintésével haladtunk, és estére meg is érkeztünk Keresztúrra. Végül a Nyárikertben a száznegyven kiránduló – vendégek és vendéglátók – búcsúvacsorán vettek részt. Másnap a mielőbbi viszontlátás reményében bocsátottuk útjukra vendégeinket.

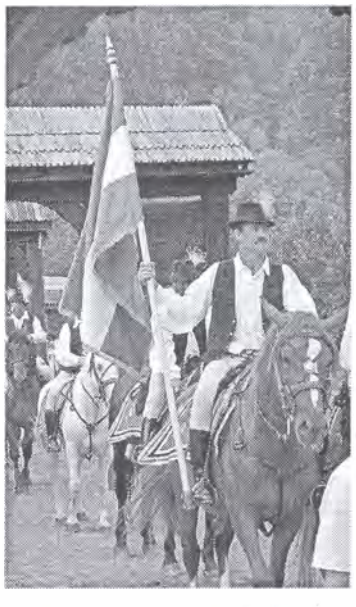
Péterffy Miklós

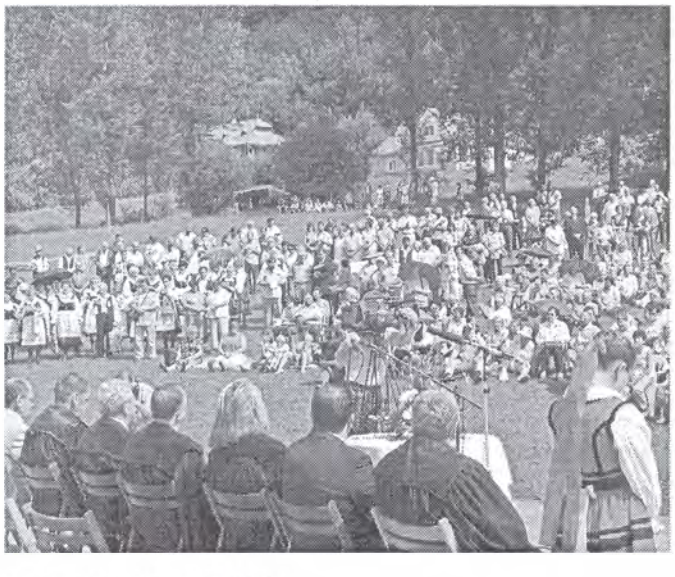




Unitáriusok XI. találkozója, Szejkefürdő, 2009. augusztus 8.

Jakabffy Tamás fotói










„Javíthatatlan" optimista?

Mi ez? – erősítek rá (kissé megjátszva az értetlenkedőt) a cím végén levő kérdőjelre. Merthogy ezek a szavak ott és akkor, az unitáriusok szejkefürdői találkozóján nem kérdő formában, hanem kijelentő módban kétszer is elhangzottak. Akkor és ott minden jelenlévő láthatta-hallhatta, hogy az „elkövető" éppen a házigazda, a találkozót immár tizenegyedik alkalommal megszervező lelkész, Kedei Mózes volt. Az „áldozat" pedig a nemrég már 94. életévébe lépett Nagy Ferenc nyugdíjasan is fungens lelkész.

A humor kedvéért – még egy kicsit megmaradva a megjátszott értetlenkedő szerepében – az arcomra kiülő méltatlankodás mellett akár bibliai szavakkal is megjeleníthetném a hallgatóságot, amint az idézett jellemábrázolást meglepetten kóstolgatja, imigyen: „Álmélkodnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: vajon mi akar ez lenni?" (ApCsel 2,12). Hallani vélem a Kedeivel kevéssé szimpatizálók kézlegyintéses, „csúfolódó" véleményét: „édes bortól részegedett meg." (ApCsel 2,13b) Aztán valaki, egy bizonyos „Péter" legalább még „tizeneggyel" (értsd: szimpatizánsokkal) „felemelé szavát és szóla nékik": Unitárius férfiak és asszonyok, kik lakoztok Erdélyben s az egész világon, legyen ez néktek tudtotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédimet! Mert nem részeg ez, amint ti állítjátok, hiszen a napnak még csak tizenegyedik órája van. (ApCsel 2,14–15-öt parafrazálva)

De, komolyra fordítva a szót, meggyőződésem, hogy ez a szűkszavú, de Nagy Feri bácsi életvitelét és lelkészi szolgálatát átfogóan és reálisan jellemző szókapcsolat sokakban ébresztett tiszteletet, növelte meg iránta a szeretet érzését és lelt kedvező fogadtatásra a szívekben. Magam is közéjük tartozom.

Ennek ellenére mégis volt egy kis hiányérzetem: legalább egyetlen konkrét bizonyítékot vártam Kedei Mózes barátom részéről kijelentése alátámasztásaként. Hiába.

Pótlásként elmondanék magam egyet.

Azokban az időkben, amikor Nagy Feri bácsi már közeledett ama, lelkészek számára bűvös 70. életévéhez, a környékbeli lelkészekben – de távolabbiakban is, kívülállók számára is erősen feltűnő módon – nagyon megnőtt a készség a segesvári szószéki szolgálatok elvégzésére történt felkérések honorálása tekintetében. Akárcsak a szívélyességben és kedvességben, Feri bácsi a felkérések terén is ugyancsak bőkezű volt. A szolgálatok elvégzése után a fehér asztal mellett vagy éppen elmenőben, a holnapi napnál is előbbre tervező egyik-másik kolléga esetenként kíméletes körültekintéssel, finomkodó tapintattal vagy épp köntörfalazás nélkül (annak előtte nagy levegőt véve) csak feltette a kérdést, nevezetesen, hogy Feri bácsi napra pontosan kivárja-e a nyugdíjkorhatárt. Tekintve, hogy nem voltam az „érdeklődők" között, így csak sejtem a választ – ha ugyan egyáltalán elhangzott –, ami általában kitérő volt. Aztán amikor „elmúlt egy év, és kettő, három, négy, öt" (és már a 75-ik év eljött), és „nyugaton a helyzet változatlan" maradt, mert Feri bácsi még mindig fiatalos lendülettel és párjanincs lelkes öntudattal reggelenként beállt a pászma elejére, a maguk jövője iránt őszintén érdeklődők tanácstalanul néztek össze, esetleg születésnapi jókívánságokat mondtak, de azokat

folytatás a 12. oldalon

Szén Sándor

„Javíthatatlan" optimista?

folytatás a 11. oldalról

is, enyhe célzásként, olyan hangsúllyal, hogy az évszám minél nyomatékosabban hangsúlyozódhassék. Sok eredménnyel ez a próbálkozás sem járt, érdemi válasz Feri bácsi részéről nem érkezett. Aztán sorra mindenkinek egyértelművé tette a helyzetet, mert hát tarsolyából évtizedeken át nemcsak vers és ének jutott az egész lelkészi karnak, hanem eredeti, velős humor is. Ilyen módon öntött tudniillik tiszta vizet a pohárba: „Fiú, amikor nyugdíjba mégy, szívesen látlak segédlelkészemnek a segesvári egyházközségben."

Javíthatatlan optimista? – kérdeztem az elején. Jaj, nem ismerek magamra: megkérdőjelezni egy ilyen bizonyosságot, ami ráadásul annak előtte még nyomdafestéket is látott. Az érintetteket ezennel megkövetem.

Nem sok idő kell hogy elteljen Feri bácsi humoros mondásának valóra válásáig. Nemrégiben beszélgettem Kedei Mózes barátommal, akinek nemrég volt a 35. teológiai találkozója (amelyet a „Közel a kijárathoz" címszó alatt tartottak meg). Annak idején az érdeklődők sorát nemcsak gyarapította, hanem e téren is élenjáró volt.

Mit is kívánhatnék Nagy Feri bácsinak a szejkei produkciója kapcsán? Hát „csak így tovább, Öregfiú!" Nemsokára – ha nem is a segesvári, de a székelysárdi egyházközségbe – erősítés érkezik, egy lendületes, friss nyugdíjas esperes-lelkész, Kedei Mózes személyében.

Engem pedig már most kikezdett a jóindulatú irigység: milyen jó dolga lesz az én barátomnak egy ilyen csupa szív-lélek főnök mellett! Csaknem olyan, amilyen nekem is volt sok évvel ezelőtt Kolozsváron, a már régóta boldogemlékű Szabó Dezső principálisom mellett.

Közérthető Biblia

Mezei liliomok

„Figyeljétek meg a mezei liliomokat" – mondja Jézus, és Emily Dickinson 19. századi költőnőről mondják, hogy állítása szerint ez volt az egyetlen parancsolat, amelyet soha nem tört meg.

Wendell Berry szerint a Biblia égre nyitott könyv, s mint olyat leginkább a szabadban lehet olvasni és érteni. Részei, amelyek a falak közt olvasva valószínűtlenek vagy hihetetlenek, a szabadban magától értetődőek.

Azért van ez így, mert a szabadban mindenütt csodákkal vagyunk körülvéve, látjuk, hogy a csodálatos nem rendkívüli, hanem a létezés alapvonása. A mindennapi kenyerünk.

Aki csak egyszer is igazán megfigyelte a mezei liliomokat vagy az égi madarakat, és eltűnődött létük valószínűtlenségén ebben a hideggel és üres csillagközi távolságokkal övezett, parányi meleg világban, aligha fog megütközni a víz borrá változtatásán – ami végtére is egy nagyon piciny csoda. Megfeledkezünk a nagyobb és folyamatosan ismétlődő csodáról, amelynek során a víz (földdel és napfénnyel) szőlővé változik. Vagy a mag kalásszá.

Azonnal abba kell hagynom az írást, hogy meglessem ezt a csodát. Ezt tedd Te is, kedves Olvasó: emeld fel tekinteted, és úgy lesd meg a mező liliomait és az ég madarait, hogy jelenléted ne zavarja meg azokat. És látni fogod…

Czire Szabolcs

Bálint Róbert Zoltán mészkői lelkész augusztus végétől az egyesült államokbeli Berkeley-ben a Starr King Teológiai Intézet által felajánlott ösztöndíj felhasználója lett, egy évre.

Lőrinczi Botond László gyakorló segédlelkész augusztus 1-jétől a Gyergyószentmiklósi Egyházközségből áthelyezést nyert a Városfalvi Egyházközségbe. Andorkó Attila gyakorló segédlelkész szeptember 1-jétől a Marosvásárhelyi Bolyai-téri Egyházközségből áthelyezést nyert a Kénosi Egyházközségbe. Bálint Imre medeséri lelkész szeptember 1-jétől meghívás után kinevezést nyert a Magyarsárosi Egyházközség lelkészi állásába. Kiss Sándor Loránd székelyudvarhelyi segédlelkész szeptember 1-jétől meghívás után kinevezést nyert a Szőkefalvi Egyházközség lelkészi állásába.

Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) szeptember 1–6. között Kolozsváron egyházunk központi épületében szervezte meg rendes közgyűlését és nemzetközi konferenciáját. A konferenciát kétnapos kirándulás előzte meg a Torda – Déva – Vajdahunyad – Mészkő útvonalon.

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége szeptember 11-12-én Székelykeresztúron az unitárius egyházközség és a Berde Mózes Unitárius Gimnázium közreműködésével szervezte meg az unitárius lelkészi családok VII. találkozóját. Az idei találkozó témája: Hitélet a lelkészi családban.

Gergely Miklós, az Abásfalvi Unitárius Egyházközség gondnoka 57. születésnapján, 2009. augusztus 22-én nehéz betegségben elhunyt. Az egyházközség vezetéséből tizennyolc éven át keblitanácsosként vette ki a részét, munkája elismeréseként 2000-ben gondnoknak választották. Temetése augusztus 25-én volt az abásfalvi templomból a helyi temetőbe, a szertartást Barabás Áron helyi lelkész végezte. A Székelyudvarhelyi Egyházkör részéről Simó Sándor esperes és Dombi Gyula felügyelő gondnok mondott búcsúbeszédet. Emléke legyen áldott.

Nyárádszentlászlón szerepelt az Unitarcoop

Izgalommal, készülődéssel eltöltött órák után végre megvalósult az, ami egy nagyobb, kirándulással egybekötött, művelődési program bevezető része volt. Ünneplőbe öltözött az Unitárcoop alapítvány idősekből álló csoportja és Nyárádszentlászlóra utazott, ahol már szeretettel várták és fogadták őket a helybéliek, Kiss Mihály és neje vezetésével. Az ünnepi műsor rövid áhítattal kezdődött, melyet Nagy László esperes, az alapítvány elnöke tartott. Ezután az Árpád-kori templom bemutatására került sor, természetesen a helyi lelkész előadásában. A helyszín magaslatán álltak a vendégek is, hisz tarsolyukban Ady-versekkel érkeztek, amelyeket Barla Júlia, az alapítvány önkéntese válogatott és „kötött csokorba" úgy, hogy lelki szemeink elé kirajzolódtak Ady életének fontosabb állomásai. Csodálatos volt hallgatni!

De az immár 13 éves alapítvány nem csak az idősebb generáció szociális gondjaival való törődést vállalta magára, hanem heti 5 alkalommal klubtevékenység formájában elfoglaltságot is nyújt az azt igénylőknek. A keddi hagyományápolás (szövés, hímzés, kötés, horgolás stb.), szerdán a férfiak klubnapja (társasjáték, közmunka), a csütörtöki beszélgetések, felolvasások, előadások (közös gondok megbeszélése), a hétvégén pedig kulturális műsorok töltik ki az alapítvány mindennapjait – a szociális gondozás mellett. Ezeknek a foglalkozásoknak az eredményeként hozták magukkal a vendégek csodálatos kézimunkáikat, amelyet a helyi iskolában tekinthettek meg a szentlászlóiak egy szeretetvendégség keretében, amely a helyi nőszövetség munkáját és adományozó kedvét dicséri, élen Kiss Rozália tiszteletes asszonnyal. A látogatás emelkedett hangulatban zárult, közös népdaléneklással. Dicséret és hála illeti mindazokat, akik akár jelenlétükkel is hozzájárultak a délután sikeréhez, jó hangulatához – és nem utolsósorban köszönet a megyei tanács kulturális osztályának, amelynek pályázata segítségével megalapozhattuk a közösségépítő munkát.

Antal Ildikó, Kelemen Vera



Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
október 4., 25.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió, a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Szeptember 12.

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szeptember 16.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Szeptember 27. (Nagy László)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Hírek a Gondviselés Segélyszervezet háza tájáról

Mecénás program

Az Erdélyi Unitárius Egyház 2007-ben alapított segélyszervezetének egyik célja a szociálisan hátrányos helyzetű, tehetséges diákok támogatása. E cél szolgálatában a Gondviselés Segélyszervezet a *mecénás program* keretében ösztöndíjpályázatot hirdet V–XII. osztályos diákok számára. Pályázási feltételek: hátrányos szociális helyzet, átlagon felüli tehetség, megfelelő tanulmányi eredmények, közösségi életben való tevékeny részvétel. A pályázás a pályázati adatlap hiánytalan kitöltésével és az igényelt mellékletek beküldésével történik. A pályázati adatlap letölthető a Segélyszervezet honlapjáról (*www.gondviseles.org*), vagy igényelhető az *unit.gondviseles@gmail.com* elektronikus postacímen. További tudnivalók ugyanott.

A Gondviselés Segélyszervezet vezetősége ezúton is felhívással fordul mindazon magánszemélyekhez, szervezetekhez, intézményekhez, cégekhez és egyházközségekhez, amelyek vállalják a fent említett mecénás programban való részvételt legalább egy diák egyévi ösztöndíjának fedezésével. A Segélyszervezet biztosítja a támogatás összegének maradéktalan továbbítását a kiválasztott pályázókhoz, a pályázati kérések tárgyilagos és szakszerű elbírálását, a támogatók képviselőinek részvételi lehetőségét a pályázatok elbírálásában, rendszeres tájékoztatást a támogatás hasznosulásáról. A további részleteket a *www.gondviseles.org* honlap tartalmazza. A felmerülő kérdésekkel és az együttműködési szándék kifejezésével Andrási Erikához, a Segélyszervezet ügyvezetőjéhez lehet fordulni az *unit.gondviseles@gmail.com* elektronikus postacímen, illetve a 0733-505881-es vagy a 0740-050510-es telefonszámon.

folytatás a 14. oldalon

Szabó László

Gondviselés...

folytatás a 13. oldalról

Partnerségben az önfenntartó vidéki unitárius közösségekért

A Civitas Alapítvány irányításával 2008–2009-ben megvalósult a *Partnerségben az önfenntartó vidéki unitárius közösségekért* című közösségfejlesztési projekt első szakasza, amely hét faluközösségnek nyújtott kézzelfogható szakmai és anyagi segítséget a hatékony önszerveződés útján.

A projekt kivitelezésében a Civitas Alapítvánnyal és a résztvevő faluközösségekkel (Bencéd, Bözöd, Csehétfalva, Firtosváralja, Gagy, Kálnok, Recsenyéd) a következő szervezetek, illetve intézmények működtek együtt: Erdélyi Unitárius Egyház, Aratás Reménysége Alapítvány, Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, Gondviselés Segélyszervezet, valamint az érintett egyházközségek és önkormányzatok. A projekt lezajlását összefoglaló kiadvány elektronikus változata a *www.civitas.ro* honlapon olvasható.

Nagyvilág

Kárpát-medencei ökumenikus nagytalálkozó Szegeden. Tőkés László református püspök, európai parlamenti képviselő és Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök kezdeményezésére augusztus 30-án, este 6 órakor a szegedi dómban Pünkösdváró Európa elnevezéssel Kárpát-medencei ökumenikus találkozót tartottak. A rendezvény célja: hálaadás Istennek az anyanyelvért, testvéri közösségvállalás a határon túlra szakadt, hátrányos megkülönböztetést és jogfosztást szenvedő magyar nemzeti közösségekkel, kiállás védelmükben és érdekükben. (szegedma.hu)

Csűry István átvette a püspökséget Tőkés Lászlótól. Csűry István püspökhelyettest nevezték ki ideiglenesen a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület (KREK) élére, miután Tőkés László EP-képviselővé választása után lemondott a tisztségről. Csűry István november 20-ig látja el a vezetői feladatkört. Október elején kezdődik a püspökválasztási procedúra, amelyen az egyházkerület gyülekezetei egy-egy lelkészt jelölhetnek. Várhatóan Csűry István is indul a választáson. A KREK megbízott püspöke feladatának tartja az egyházkerületben Tőkés László vezetésének idején elindult átvilágítás folytatását. Ennek célja, hogy a Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Tanács dokumentumai alapján kiderüljön, kik voltak besúgók az egyházban a rendszerváltás előtti évtizedekben. Tőkés 1990-től 2009. június 19-ig volt a KREK püspöke. 2010-ben járna le püspöki mandátuma, utána többször már nem választhatnák újra. Mint elmondta, reméli, olyan ember kerül az egyházkerület élére, aki folytatja a megkezdett munkát. Tolmácsolta az érmihályfalvi közgyűlés üzenetét: olyan püspököt kívánnak választani, aki nem volt besúgó, és aki továbbviszi a nemzeti irányvonalat. (Háromszék)

Fesztiválmisszió az erdélyi fiatalokért. Immár öt éve van jelen az erdélyi magyar ifjúsági fesztiválokon a Keskeny út sátor. A hitéletet népszerűsítő, az erdélyi magyar történelmi egyházakat képviselő fesztiválmissziós csoport idén a Tusványos, a Félsziget és az EMI-tábor lakóinak kínált és kínál érdekes programokat. A július közepén Tusnádfürdőn tartott Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban idén is sátrat vert a Keskeny út ökumenikus fesztiválmissziós csoport. A programsátrat működtető önkéntes fiatalok jelenlétükkel és programajánlatukkal is az erdélyi magyar történelmi egyházakat képviselik. Céljuk: megmutatni, hogy Istent ki lehet, sőt ki is kell hozni a templom falai közül, hogy kereszténynek lenni fesztiválokon is lehet, és attól, hogy valaki rockkoncertre megy, nem biztos, hogy nem él hitéletet. (www.vallasihirek.hu)

Mélyponton Magyarországon a házasságban élők száma. Tavaly Magyarországon 130 éves mélypontra jutott a házasságban élők száma. Ami pedig a házasságkötéseket illeti, csak az első világháború idején volt olyan kevés esküvő, mint 2008-ban, amikor újabb kilenc százalékkal csökkent az anyakönyvvezető elé járulók aránya. A folyamat évtizedes: 1980-ban több mint 80 ezer házasságot kötöttek Magyarországon, 1990-ben már csak 66 ezret, 2001-ben 43 ezret, tavaly pedig alig több, mint 40 ezret. Az ezer házasságkötésre jutó válások száma viszont éppen ellenkezőleg alakult, 1980-ban még 346, 1990-ben 374, 2001-ben 559, tavaly pedig 630 pár köszönt el egymástól hivatalosan is. (Népszabadság)

Újra együtt a Munkácsy-trilógia. Július vége óta együtt látható a debreceni Déri Múzeum kupolatermében Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája. A teljes trilógia – a Kanadából hazánkba szállított *Krisztus Pilátus előtt*, a múzeum tulajdonában lévő *Ecce Homo* és a Pákh Imre Amerikában élő gyűjtő tulajdonát képező, ám örökös debreceni letétbe helyezett *Golgota* – július vége óta tekinthető meg a debreceni Déri Múzeumban; várhatóan 2012-ig. (Magyar Kurír)

• Összeállította KBZ •

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Nehéz a dolga az unitárius papgyermeknek

Egy vidéki elemi iskolában a tanító sorra kérdezi a gyermekeket:

– Mivel foglalkoznak a szüleid?

A megkérdezettek ülésrend szerint sorra válaszolnak, egyiknek édesapja teherszállító gépjárművel járja az országot, édesanyja elárusító a vegyesboltban, a másiknak az édesapja építkezési magánvállalkozóként tartja el családját, míg édesanyja a családi vállalkozás könyvelőjeként dolgozik.

A több településen is szolgáló unitárius lelkész-házaspár gyermekére is sor kerül, és a gyermek sugárzó arccal, büszkén mondja:

– Az én édesapám unitárius pap!

– És mivel foglalkozik édesanyád?

– Édesanyám? – kérdi hangosan, de elbizonytalanodva a „papgyermek" – Hát... Édesanyám sem dolgozik.

Beküldte:
Pálffy Tamás Szabolcs,
Marosszentgyörgy-Szászrégen

nők világa

Ajándék-kirándulás a gyímesbükki „ezeréves" határhoz

A sepsiszentgyörgyi nőszövetség elnöknője, Váncsa Csilla ajándék-kirándulásra hívta szövetségünk tevékeny kis csoportját. Július 24-én elzarándokolva Gyimesbükkre, az ezeréves határhoz úgy éreztük: a Nap fényesebben ragyog, a fű zöldebb, az ég kékebb, a patak gyorsabban csobog alá. És persze Istent is közelebb éreztük szívünkben.

Az Olt folyása mellett haladva Csíkország felé Horváth Piroska ny. földrajztanárnő a tőle megszokott pontossággal és szívélyességgel sorolta, mutogatta a hegyeinket, mondta nevüket, magasságukat, tájaink szépségét, jellegzetességeit, borvízforrásait, történelmünket, létünket. Balról a Baróti-hegység, jobbról a Bodoki-hegység szépségében gyönyörködtünk, figyelve a magyarázatot, elérkezve a festői Tusnádi szoroshoz, mely a Háromszéki- és Alcsíki-medencét köti össze.

A Csíki-havasok déli határa a Bodoki-hegység és a Csomád-hegység, keleten a Tarkő-hegység, a Tatros völgye és a Nemere-hegység, északon a Hagymás-hegység, nyugaton a Csíki-medence, amely főleg kristályos palákból és tengeri üledékekből áll.

Hamar Madéfalvára érkeztünk, az 1764-es híres-hírhedt „madéfalvi veszedelem" emlékére állított, kitárt szárnyú turulmadaras emlékszoborhoz. Meghatódva álltunk, hallgatva a történelmi esemény összefoglalóját. *Siculicidium*, vagyis székelyek legyilkolása – a latin szóban („SICVLICIDIVM") a betűket római számként olvasva a gyászos évszámot, az 1764-et kapjuk. Az emlékművön pedig ezt olvastuk: „A határőrség erőszakos szervezésekor Madéfalva határában, 1764 január 7-én hajnalban a császári katonaság által védtelenül lekaszabolt Csík és Háromszéki 200 székely vértanú emlékére, kik az ősi szabadságért vérzettek el. Emelte az utódok hálás kegyelete 1899. – Székely nép! Itt hullott őseidnek vére, / Kiket zsarnok önkény bosszus karja ére, / Midőn alkotmányos szabadságod védték, / Szörnyűképp olták ki sok ártatlan éltét. / De bár elvesztek ők áldz fegyver alatt, / Emlékök nem vész el, örökre fennmarad, / Mert hű kegyeletben megtartod őseid, / Így él majd emlékök időtlen ideig."



Zöld Péter síremléke
a madéfalvi katolikus plébániatemplom udvarán

folytatás a 16. oldalon

Ferenczi Mária-Magdolna

Ajándék-kirándulás...

folytatás a 15. oldalról

Boér Zoltán helybeli plébános bemutatta a katolikus templomot, történelmét. A hagyomány szerint az „Ame Deus!" – szeresd Istent! – felszólításból származik a falu neve. Majd Zöld Péter (1727–1795) katolikus papnak, a felkelők vezérének nagyságát méltatta. A Bukovinába menekült székelyek papja lett, szobra a templom előtt hirdeti az igazságot. Az alapított falvak: Istensegíts, Fogadjisten, Hadikfalva, Józseffalva, Andrásfalva.

Aztán tovább indultunk a csíkrákosi műemlék vártemplomhoz, megtekintve Zöld Péter sírhelyét a templomkertben. Az egykori Kisasszony egyházközség Rákos, Görócsfalva, Vacsárcsi és Madéfalva közös templomát, 1433-ban említik először, de a templom valószínűleg még korábbi, mert déli bejárójának kőkerete román kori. A 13. századi harangtornyát pogány és keresztény zodiákus képek díszítik. Freskói az 1938-as javítás idején kerültek elő.

Úticélunk felé haladva, Csíkszépvizen keresztül, a mesterséges víztároló tavat megcsodálva a Pogány-havas lábánál haladunk át a Gyimesi-hágón, amely összeköti a Csíki-medencét a Tatros folyó völgyével. Ahogy ránk ragyogott a tüzes nyári nap és a tanárnő magyarázatát hallgattuk, a Fügéstetőn vagy Gyimesi tetőn szívünkben felujjongtunk: szép ország ez a mi országunk, Erdély, ezt



A Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb, 30.'számú őrháza

mindenkinek látni kellene! És védeni kell minden viszontagságtól, beavatkozástól, romlástól.

A csodálatos szépségű, szűk völgyben húzódik Gyimesfelsőlok, amelyet a patakok országaként is említenek. Ízlelgessük továbbra is falurészeit: Komját, Sántatelke, Ugrapataka, Görbepataka, Nyíresalja, Felsőlok. A katonai kaszárnyák előtt elhaladva, nagyapáink, nagybátyáink, apáink arca villan elénk, akik határainkat védték, hittek az igazságban, hogy szabadok leszünk, a magunk ura. A Sáj és a Görbe dombsorokban gyönyörködtünk, a tájban, az elkerített jellegzetes parcellákban, a fenyőkben, havasi virágokban. A gondosan használt kaszálókon,

---

Miért?

A májusi köri nőszövetségi találkozó megszervezése és fogadása mély nyomot hagyott a kis sepsiszentkirályi gyülekezet életében. Türelmetlenül vártuk ezt a csodálatos napot, hisz ilyen eseményben nem volt része ennek a maroknyi közösségnek.

Nem részletezni szeretném, hisz fölösleges egy újabb beszámoló. Csupán a köri gyűlés egyik mozzanatára szeretnék kitérni: a *Nők Világá*val kapcsolatos kérdőívek kitöltésére. A kérdőívek szétosztása alkalmával egy kérdés ütötte meg a fülemet: „Hol lehet megrendelni?"

Bevallom, kissé megrökönyödtem, hisz ez a kis füzetecske már rég, évek óta várja számról számra az olvasóit. Nem volt időm, vagy talán nem is akartam megkérdezni, melyik egyházközségből jött a nőtestvérünk, de útba igazítottam, vagyis a lelkészhez, illetve a tiszteletes asszonyhoz irányítottam. Később eszembe jutott, hogy nemrég a *Közlöny*ben Benedek Enikő tiszteletes asszony ugyancsak a *Nők Világa* olvasására hívja fel a férfiak figyelmét. Helyesnek tartom, de ebben az esetben, hol vagyunk mi, nők, akikről, akiknek ez a kis füzetecske szól? Szomorúan tenném fel a kérdést, miért nem ismerjük, vagy nem ismertetjük jobban saját egyházközségünkben? A hosszú téli estéken lehetne bár egy estét erre szánni!!! Vagy talán többször feltenni asszony-testvéreink körében egy kérdést: „Mit várs a *Nők Világá*tól? Írtál – vagy miért nem írsz – valamit közlésre? Szeretnél olvasni valamit tevékenységetekről? Akkor írd meg!"

Valóban rengeteg kérdés fogalmazódna meg egy est alkalmával, rengeteg kérdést lehetne megtárgyalni, vagy talán a közlők száma is növekedne. Nem kritikának szántam, sem sértegetésnek, csupán egy kérdésre szeretnék választ kapni: „Miért nem ismered a *Nők Világát*?!" – szomorú, de talán a következő alkalommal már te magad fogod másnak bemutatni. „Ismerjük meg egymást, ez egy szép dolog!" Meséljünk egymásnak tevékenységünkről, hogy mi, asszonyok mit teszünk az egyházért, egymásért. „Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom." (1Kor 13,1)

Közösségben, szeretetben, egymásértkellélni. Fogalmazzuk meg együtt a fenti kérdésre a választ, és megtaláljuk az olvasnivalónkat, majd tollat ragadunk, hogy a szeretet himnuszát tovább tolmácsoljuk a kis füzetecskében. Isten adja, hogy így legyen!

Adorjáni Gyöngyvér

tiszta, friss-zöld legelőkön szorgos emberek dolgoztak, megfeszített erővel. Juci mama szerint épp a vendég lónak gereblyélték össze a meredek hegyoldalon az utolsó szénaszálakat.

Ebben a völgyben ereszkedik alá Lóvész irányából a gyimesi vasútvonal, délen a Bükkös és a Kopac dombjaival határolva. A Bagolyvár nevű sziklacsúcs a csodálatos sziklaképződményekből emelkedett az ég fele.

Gyimesfelsőlokot és Középlokot elhagyva Bákó megye táblája néz szembe velünk. Gyimesbükk ma Moldvához tartozik. Ezen eltöprengünk – tudjuk az okát. A történelmi Erdély egyik legkeletibb települése. Tanárnőnk tovább sorolta a településneveket: Buhapataka vagy Agyagospataka, Bartosokpataka, Bálványospataka, Rakottyástelep, Tarhavaspataka, Gyimes, Áldomáspataka, Petkipataka. A Tatros folyó és a vasútvonal itt hagyja el Erdélyt és lép át Moldvába.

Gyimesbükkön, néhány méterre az egykori román–magyar határtól áll a hajdani Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb, 30. számú őrháza, a Rákóczi-vár romjai alatt. Az őrház 1897-ben épült a magyar és a román állam közötti szerződés alapján, 1920 után a CFR, a román vasúttársaság használta, 1940-től 1944-ig ismét a MÁV (Magyar Állami Vasutak), illetve a Magyar Honvédség. Az épület pincéjében és mellette lőréseket alakítottak ki. Az őrház 1944-től újra a román vasúttársasághoz került, majd elhagyatottan állt mindaddig, amíg Deák András tulajdonába nem került, aki a helyi önkormányzatnak adományozta. 2007-ben a Budakeszi Kultúra Alapítvány indított gyűjtést, 2008 pünkösdjére az épületet nemzetközi összefogással felújították, ünnepélyes keretek közt adták át. (A rendezvényt sokan követhettük a Duna Televízió jóvoltából.) A Budapestről érkező különvonatot az ipartörténeti értékként szereplő 017-es Nohab húzta Gyimesbükkig.

Miután megnéztük *A Csíkszereda–Gyimesbükk vasútvonal története* című kötet szerzője, Bilibok Ágoston fia által kommentált vasúttörténeti kiállítást, a Rákóczi-várat „hódítottuk meg", feljutva mintegy 100 lépcsőn a múltat hirdető romokhoz. E várat Bethlen Gábor építtette 1626-ban. A hegygerincen haladva három határkő látható, a Monarchia egykori határkövei. Fényképeszkedés következett a vasútállomás sarkánál levő, az Észak-Erdély visszacsatolásakor a honvédek által betonból és kőből készített koronánál.

A múltunkon való elmélkedés után mikrobuszunk hazafelé vette útját. De máris megálltunk a község központjában hatalmaskodó vasútállomást megcsodálva, amelyet Plaff Ferenc építész tervezett. 102 méter hosszával és 13 méter szélességével, elegánciájával a szegedi és a fiumei állomásokkal vetekedik –mondta a tanárnő. Gyimesbükk régi római katolikus temploma 1782-ben épült.

Hidegségben ebéddel vártak, a Csángó-Fatányéros panzióban. Röpke megbeszélést tartott elnöknőnk, felolvasta a kolozsvári nőszövetségi konferenciára szóló meghívót.

Tanárnőnk ajánlására Gyimesfelsőlokon meglátogattuk a „Sziklára épült ház" néven ismert, Szent Erzsébet Katolikus Líceumot. A zágoni születésű Berszán Lajos címzetes kanonok már a „reménytelen korban" is szegény és kilátástalan helyzetbe taszított közösségek gyermekeinek adott hitet, tudást magyar nyelven, emberséget és önbecsülést, szabadságot. A gimnázium mellett kollégium is működik egyazon mutatós, praktikus épületben.

Utunk következő állomásán, Csíkzsögödön, Nagy Imre (1893–1976) festőművésznek, a székely nép és táj kiemelkedő életművű megörökítőjének galériáját csodáltuk meg. A nagyszerű feltöltődés utolsó mozzanataként a tusnádfürdői Csukás-tónál még elbeszélgettünk, fagyizás közben.

Hazaérve tudtuk, éreztük, ez a kirándulás hosszú időre ellátott minket lelki-szellemi táplálékkal.

Samu – vagy bárki más

Édesapámat gyászolva talpig feketében, rövidre nyírt hajjal lépkedtem a lókodi öregotthon folyosóján, amikor egy idős bennlakó nő az utamat állta és örömmel, csodálkozással tele hangon megkérdezte: – Te vagy az, Samu? – Nem, én Enikő vagyok. – Mindig is az voltál? – érdeklődött tovább. – Mindig is az voltam – válaszoltam. Aztán rövid beszélgetésünket lezárva elgondolkodtam és egy ezoterikus író, Szabó Judit mondatai cikáztak át agyamon, amelyek szerint az embernek hét fő erőközpontja van. Minden erőközpont hét hét évig gyakorol erős hatást, s ha szerencsések vagyunk, életünk első ciklusa 7×7 évből, azaz 49 évből áll, amit le kell zárnunk. Az 50. évtől új fejlődési kört kezdünk.

Nem lennék őszinte, ha nem írnám le, hogy én most épp ötvenéves vagyok, s ez azt jelentené, hogy életem második szakaszába léptem, lezárva az elsőt, a kifelé forduló szakaszt. Már nem akarok mindenütt ott lenni, mindenütt pörögni, tevékenykedni, fontosnak lenni. Belső békét, csendet, nyugalmat, elfogadást, harmóniát és szeretetet akarok. És életem eme szakaszában már szembesültem a veszteséggel, a fájdalommal, amit el kell hogy fogadjak. Teljesen átformáltam a gyermekemhez való kötődésemet, a szeretteimhez való viszonyomat és olyan tevékenységek elvégzésére iparkodom, amelyekről érzem, hogy tehetségem van hozzá és amelyeket szívből szeretek: meghallgatni másokat, írni, kertészkedni, virágokat ápolni és olyan dolgokat tenni, amelyek követésre méltóak.

Így jelentkeztem a tavaly szeptemberben megtartott UNOSZ-konferencián a lókodi öregotthonba önkéntesnek. Az augusztus 17-e és 20-a közötti időszakban került sor erre a munkára. Elmondhatom, hogy e pár nap alatt nem változtam meg a világot, nem végeztem eget rengető dolgokat, csak meghallhattam az idős,

folytatás a 18. oldalon

Benedek Enikő

Samu...

folytatás a 17. oldalról

beteg embereket. Huszonkét bennlakóval sikerült közvetlen kapcsolatba kerülnöm, akiknek szívéhez, lelkéhez, szájához megtaláltam a kulcsot. Ők beszéltek, én csak hallgattam. Meghallgattam őket: a keserveiket, a múltjukat, a betegségeikkel kapcsolatos panaszaikat, gyötrődéseiket és néha-néha apró kis örömeiket, amelyekből oly kevés jutott nekik. Sok-sok üzenetet hoztam a lelkészeknek, akik annak idején segítettek bejutni egy-egy ilyen idős embernek az otthonba. Üzenetet hoztam a nőszövetség tagjainak, bárkinek, aki segíteni szeretne rajtuk: legyen az egy jó szó, tanács vagy éppenséggel ima, apró kis figyelmesség, látogatás, önkéntes munka, tán egy-két perc abból a drága időből, amit annyira sajnálunk másoknak áldozni.

Az ott megtapasztaltak után bátran mondom: nem elég az alkalmazottak fáradságos munkája, a vezetőség kompetenciája, a modern épület, a ragyogó tisztaság, a bőséges eledel; szükség lenne önkéntes munkásokra is, akik tiszta szívvel és lélekkel közeledni szeretnének az idős, beteg emberekhez. Így hát hallgassunk a szívünk szavára és ne törődjünk azzal, hogy Samukká, esetleg másokká válhatunk az ő szemükben, mert ennél többet ér a saját belső valónk, annak gazdagsága, ami a legnagyobb és a legszebb: a szeretet.

Elnöki beszámoló

az UNOSZ 2009. augusztus 29-i közgyűlésére

Tisztelt Közgyűlés, tisztelt Meghívottak!

A prédikátor könyve szerint „mindennek rendelt ideje van és ideje van az ég alatt minden akaratnak". Íme most jött el az idő, hogy ismét számot adjunk Isten és mimagunk előtt, hogyan gazdálkodtunk a ránk bízott szellemi és anyagi tálentumokkal. A helyi és köri nőszövetségi közgyűlések után most az UNOSZ 18. évi közgyűlésére került sor. Erre a számadásra készített elnöki beszámolóm két részből áll. Az egyik részletesen, tárgyilagosan ismerteti az elmúlt év munkáját tevékenységi területekre lebontva. Ez olvasható a közgyűlés-füzetben, amelyet minden résztvevő megkapott a bejelentkezéskor. A második részt most terjesztem elő. Ez tartalmazza a helyzetelemzést, az értékelést, a kiemeléseket, az elmozdulások irányát, a következtetéseket, a feladatokat a jövőre.

Munkánk értékelésénél, az elvárások és az eredmények tekintetében figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy a nőszövetség munkáját minden szinten kizárólagosan önkéntesek végzik, akiknek először is megvannak a mindenkori családi, munkahelyi, egyházi és társadalmi kötelezettségei. Mindennek ellenére bátran állíthatjuk, hogy a nőszövetségeknek jelentős szerepe van egyházunk életében. Ennek igazolására szeretném a közgyűlés tudomására hozni, hogy az Egyházi Főtanács az UNOSZ jelentés megvitatása kapcsán javaslatokat, elvárásokat fogalmazott és szavazott meg. Konkrétan: az egyház igényli, hogy a nőszövetségek évi jelentései minden szinten kerüljenek be az egyházi – helyi és köri – közgyűlések, az esperesi vizsgálószékek dokumentumai közé, képezzék a lelkészi jelentések kötelező mellékletét, köri szinten összesítsék a jelentéseket. A főtanácsi bizottság javasolta, hogy az UNOSZ készítsen évente kimutatást, összesítést a Lókodi Öregotthonnak nyújtott segítségről. Ezt már évek óta szorgalmaztam, minden évben kiadjuk az űrlapokat, de sajnos nagyon kevesen küldik be kitöltve, ezért nem készülhetett eddig valós összesítés. Az öregotthon évi jelentéséből csupán a látogató nőszövetségek száma derül ki, az érték nem.

Örömmel tapasztaljuk, hogy évről évre nő a köri nőszövetségek szerepe. Az évi közgyűlések-találkozók rangos, jól szervezett, lelki feltöltődést nyújtó rendezvények az országos közgyűlés-konferencia mintájára. A lelkes készülődés, a köri vándorabroszok megjelenése a találkozás igényét bizonyítják, az összetartozás kifejezői. Ugyanakkor erre az alkalomra a jelentések jó része is elkészül. Őszintén sajnálom, hogy az idén családi okokból csupán egy köri találkozón tudtam részt venni. A jövőben jobban oda kell figyelnünk a köri közgyűlések időpontjának egyeztetésére, hogy ne legyenek torlódások, és idejében tudjuk az UNOSZ-képviselő jelenlétét biztosítani.

Bár nőszövetségi aktív tagjaink jórészt idősek, nem zárkózunk el a tanulás, az új gondolatok, munkamódszerek elől. Jó példa erre a vezetőképzés igénye a körökben és a stratégiaépítés beindítása az UNOSZ választmányában. Sajnos a tagok sokoldalú elfoglaltsága miatt nem tudunk képzésekre, közös műhelymunkára egy-egy alkalommal több napot fordítani. Mégis jó eredménynek tartom, hogy az egyetemes egyház hosszútávú stratégiájának a kidolgozásával párhuzamosan az UNOSZ is elkészíti a saját stratégiáját. A közös gondolkodás számunkra világosabbá teszi céljainkat és azok elérésére konkrét utakat keresünk.

Az utóbbi években nehézséget jelentett az UNOSZ évi közgyűlésének a megrendezése. Nem jelentkeztek önként vállaló nőszövetségek. Ennek oka a nagyszámú, 250–300 személyt fogadó, ellátó infrastruktúra, a megfelelő számú aktiv tagok és az anyagiak hiánya. A helyzet megkönnyítése érdekében az UNOSZ választmánya a következő határozatokat hozta: a rendezvény legyen egynapos reggel 10 órai kezdéssel, hogy kevesebb szálláshelyre legyen szükség, a résztvevők járuljanak hozzá a közgyűlés költségeihez, ebben az évben fejenként 10 lejjel, és a közgyűlés megszervezése rendre kerüljön sorra minden körben.

Előrelépés történt a Nők Világa kiadványunk terén. Az idén jelent meg először a nyári vakációs szám,

A jó terjesztésnek köszönhetően megnőtt az előfizetők száma. Jelenleg a megjelenő 1000 példányból 800-ra van előfizető, illetve előjegyzés. Így szabad árusításra kevés marad, ezen a téren nem ismerjük az igényeket, nehézkes, időigényes az alkalmi eljuttatás, és akadozik a pénzek befizetése. Ezért kérjük azokat, akik szeretnék rendszeresen olvasni a Nők Világát, fizessenek elő idejében és így postán rövid idő alatt a kért címre megérkezik a lap. Sokszor ismételt kérésünk, hogy írjanak és küldjenek be cikkeket minél többen, hogy színesebb és tartalmasabb legyen a *Nők Világa*. A friss esemény- és élménybeszámolókat tárt karokkal várjuk az *Unitárius Közlöny* Nők Világa oldalára. Lapzárta ezentúl a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Nagy feladat előtt állunk a 2010. esztendőben. Ezelőtt 100 évvel alakult meg az Unitárius Nőszövetség. Ennek az évfordulónak a méltó megünnepelésére idejében jól fel kell készülnünk. Legyen mindannyiunk közös szívügye múltunk felidézése, értékeink tudatosítása. Ahhoz, hogy a jubileum költségeire pályázni tudjunk, legelőször is meg kell terveznünk a programot. Ehhez hozzászólásokat, javaslatokat várunk szóban és írásban.

Egyházunk életében nagy változást hozott a 2008. decemberi egyházi zsinat. Egyházunknak új püspöke van, és mivel alapszabályzatunk értelmében a mindenkori püspök felesége hivatalból a nőszövetség elnöke, úgy hozta a sors, hogy ez a tisztség betöltetlen maradt. Most itt e helyről szeretném megköszönni Szabó Magdolna főtisztelendő asszonynak, hogy a 12 éven át betöltött tisztsége alatt szívvel-lélekkel a nőszövetség ügye mellé állt, részt vett a tevékenységében, mindenütt ott volt, véleménynyilvánításával, szélesebb rálátásával, biztató szavaival a közösséget összetartotta. A nőszövetségben nincs korhatár, nincs nyugdíjbavonulás, ezért kérem, továbbra is maradjon közöttünk, tapasztalatával segítsen munkánkban, bátorítson, biztasson.

Tudatában vagyunk annak, hogy lehetőségeink korlátozottak, határaink keretet szabnak a munkánknak. Aránylag kevesen tudnak rendszeresen részt venni a nőszövetségi munkában. A fiatalabbak minden idejét leköti a család és a munkahely. Az idősebbek között sokan ők maguk szorulnak segítségre. Vannak, akik más területen hasznosítják képességeiket. Azok közül, akik nem régen mentek nyugdíjba, a múlt rendszerben sokan nem részesültek vallásos nevelésben, nem tartottak kapcsolatot az egyházzal és így idegen számukra ez a közösség. Különösen városon, ha nem járnak templomba, az unitáriusok nem is ismerik egymást. Mégis mindenütt kialakult egy női csoport, akik közösséget alkotnak, akik hivatásuknak tartják, hogy képességeiket az unitárius nőszövetség keretében hasznosítsák. Hiszem, hogy van létjogosultságuk, hiszem, hogy egyházunknak szüksége van nem csak az asszonyok munkájára, hanem közösségmegtartó erejére, vallásos lelkületére, szociális érzékenységére, lelkesedésére, ötletességére. Hiszem, hogy minden, amit jó szívvel egymásért teszünk, egy-egy kis lépés Isten országának építésében.

Ehhez adjon a gondviselő Isten a jövőben is erőt, hitet, kitartást minden nőszövetségi tagnak, hogy folytathassa munkáját Isten és egyházunk szolgálatában!

Asztalos Klára

ifjúsági oldal

Az erdélyi unitárius ifjúság és más felekezetű, szabadelvűen vallásos fiatalok szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2009. augusztus 20-a és 23-a között a Nyikó menti Bencédben rendezte meg a XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciát. A rendezvényen az ODFIE fiókegyletei képviseletében mintegy kétszáz fiatal vett részt. A konferencia a következő programrészekből állt: istentiszteletek, áhítatok, témaközpontú előadások és kiscsoportos beszélgetések, valamint szórakoztató programrészek. A konferencia zárómozzanataként kopjafát avattunk.

Környezet – kívül-belül

Konferenciánk témája idén a *külső és belső környezetünk védelme* volt. A folyó egyleti időnyre kijelölt téma az elmúlt hónapokban mindenik rendezvényünkön előtérbe került. Az ifjúsági konferencia a téma feldolgozásának összegzését is jelentette.

Az előadások és a kiscsoportos beszélgetések által a témát három részre osztottuk: testi és lelki egészség, környezetvédelem és globalizáció. A testi és lelki egészség szoros összefüggésben vannak egymással. Ép testben ép lélek – hangzott el az örökérvényű megállapítás, amelyet Czire Alpár tornatanár, fotográfus és Ferenczi Enikő lelkész, mentálhigiénés szakember hasznos tanácsokkal egészített ki. A mértéktartás, a rendszeresség és a lelki egyensúly egészséget biztosít. Az előadás által az egészség fogalma is átértékelődött a hallgatókban. A kiscsoportos beszélgetések három helyszínen zajlottak, ahol kiemelten az egészséges étkezésről, napjaink lelki betegségeiről volt szó Pál Tünde pozitív pszichoterápiás tanácsadó, valamint Lakatos Csilla unitárius lelkész, pszichológus előadásában. A beszélgetések során elhangzott: a ma „divatos" betegségek (depresszió, táplálkozási zavarok, fóbiák) mind-mind lelki eredetűek.

folytatás a 20. oldalon

(ODFIE-elnökség)

Környezet – kívül-belül

folytatás a 19. oldalról

Kovács Zoltán Csongor, a Zöld Erdély Egyesület elnöke a környezettudatos szemléletről és életmódról beszélt. Előadásában szólt azokról a közkeletű vegyszerekről, amelyeknek túlzott használata mértéktelenül szennyezi környezetünket, s amelyek szervezetünkbe beépülve újabb és eddig ismeretlen allergiás tüneteket okoznak. Beszélt a génmódosított növények előállítási folyamatairól, amelyeknek fogyasztása ma még belátható lan következményekkel járhat. A Föld népessége által termelt szemétmennyiséget az emberiség nem tudja megfelelőképpen feldolgozni, újrahasznosítani. Fogyasztói életmódunk évről évre növeli az egy háztartásban felgyülemlő szemét mennyiségét. Elhangzott, hogy egyénenként mindenkinek felelőssége van a környezet védelmében. Minél kevesebb csomagolóanyagot kellene használni, forgalmazni, és a külföldről behozott áru helyett a helyi termékeket ajánlatos előnyben részesíteni.

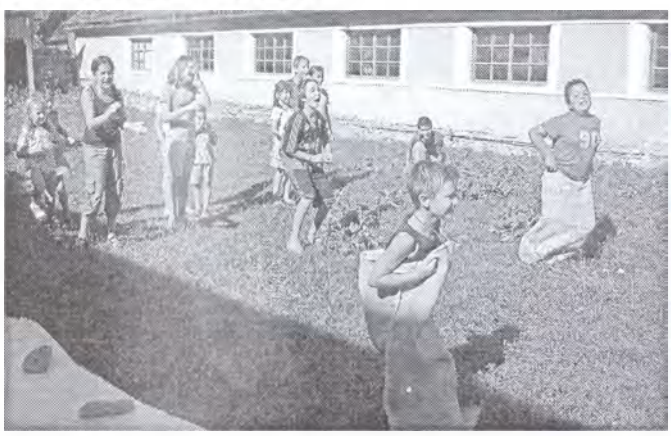
Kolumbán Gábor közgazdász, egyetemi tanár, volt EUE-főgondnok a globalizáció és a gazdasági válság kettős jelenségéről beszélt. Módszeresen levezette, milyen folyamatok eredményeként jelentkezett a jelenlegi válság. A pénz fizetőeszközből áruvá vált, a bankok virtuális pénzügyletek lebonyolításával üzleteltek. A kialakult helyzet azonban az erkölcsi magatartás megromlásával is összefüggésbe hozható. Tömegek fogadtak el olyan hiteleket, amelyeknek fedezésére – mint utólag kiderült – semmilyen valós lehetőségük nincs. A pénzvilág irányítói pedig – bár előre látták, hogy előbb-utóbb válság üti fel a fejét – nem hoztak megfelelő intézkedéseket.

A kiscsoportos beszélgetéseken székelyföldi életterünkről, illetve arról beszélgettünk, milyen viszonyban vagyunk a környezetünkkel. Székelyföld vonatkozásában elhangzott, hogy amennyiben nem következik be szemléletváltás e térség lakóiban, akkor sok jóra nem számíthatunk. A hagyományos mezőgazdaság helyét a tájgazdálkodás kell hogy átvegye: egyensúlyban élni a természeti környezettel, s nemcsak a hasznosság elvét követni, hanem cselekvően azonosulni mindazzal, ami körülvesz bennünket. Nem kihasználni kell, hanem együttélni a természettel. A nyugati jólét mintáinak begyűrűzése, a fogyasztói szokások átvétele sokáig nem biztosít fenntartható állapotot. A pénz egyre kevesebb lesz – rossz hír: a gazdasági válság még eltart egy ideig! –, s meg kell találni a módját annak, hogy ennek hiányában is teljes értékű legyen az életünk.

Egyházi gyermektáborok 2009-ben

Megvallom, sokat, nagyon sokat köszönhetek unitárius egyházamnak mindazért a sok tudásért, amit közvetve vagy közvetlenül átadott nekem. Ám van egy dolog, amit nem tudnék megköszönni akkor sem, ha mostantól fogva életem végéig folyamatosan hálálkodnék, ugyanis ez a dolog annyira meghatározta világszemléletemet, hogy nélküle nem lennék az, aki épp vagyok.

Elnézést kérek, kedves Olvasó, a fenti, illetve a következő néhány személyesebb jellegű sorért, ám az az igazság, hogy nem tudok másképp, csak így, a lehető legszemélyesebb módon szólni ezekről az eseményekről. Az idén arra döbbentem rá, hogy tíz éve foglalkozom ezzel a „kérdéssel", és tíz éve elmaradhatatlan élménye a nyaramnak a gyermektáborokban való részvétel. És a tíz év alatt igazi részesként végignézhettem és formálhattam azt a folyamatot, amely során a táborok elérték mai arculatukat. Az évtizeddel ezelőtti gyerekek ma már húsz vagy még idősebb fiatalok, akik közül páran, annak rendje és módja szerint bekapcsolódtak a szervezési munkába, és táborozóból táborvezetők, egyletesek, hitüket komolyabban megélő unitáriusok lettek (merem hinni, egy kicsit a táboroknak köszönhetően is). S ebből az évtizedes távlatból rádöbbentem, hogy ezek a hetes alkalmak nem az őket alkotó, különálló részeknek köszönhetik sikerüket. Nem a gyerekeknek vagy a felkészült táborvezetőknek, nem a programnak vagy a helyszínnek. Ezek mind alkotóelemek, ám – mint egy jó leves esetében – a részek összeérése, a darabokból összeálló új ízek és aromák teszik igazán értékessé ezeket az alkalmakat. Erről csak és kizárólag egy metaforikus nyelv tud hitelesen számot



adni. S ebből kiindulva a tábor valóban csoda, találkozás, egymásra hangolódás, családalapítás, világteremtés. Higgye el, kedves Olvasó, ezek nem túlzások! Ez a valóság! Ám ezt a valóságot nem adhatja vissza más, csakis a személyes jelenlét, a játékba való bekapcsolódás. Idén a körülmények előtt meghajolva tettem fel magamnak, hogy utoljára veszek részt ennyire aktívan a táborok szervezésében. Így egyben egy időszakot zárok le az életemben, ám kívánom, hogy a táborok maguk tovább fejlődjenek, és még hosszú éveken keresztül nyújtsanak olyan élményt gyerekeknek és táborvezetőknek egyaránt, amilyent nekem nyújtottak az elmúlt évtized során!

E személyes rész után pedig hadd írjak néhány mondatot az idei táborokról is! Július 6-a és 26-a között Székelykeresztúron, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium bentlakásában, Homoródalmáson, Várfalván és két al-

kalommal Lókodon szerveztünk táborokat. A táboros hetek alatt mindösszesen 210 gyermek számára nyújtottunk szép élményt. Idei táborunk programterve különböző világvallások és kultúrák bemutatása köré épült azzal a céllal, hogy megmutassuk: Isten minden egyes vallásban kinyilatkoztatja magát, és a világon élő emberi közösségek más- és másképp közelednek ugyanahhoz a Mindenhatóhoz. Az első nap megérkezésével járó találkozás, ismerkedés, szorongás után a második nap már kellemesebb és otthonosabb hangulatban kezdődött. Ez a nap az ősvallásé és az észak-amerikai indiánoké volt. A gyerekek találkozhattak egy sámánnal, szent sátort építettünk, totemoszlopot állítottunk, táncoltunk és énekeltünk, és még indián neveket is adtunk egymásnak, s arcfestéssel tettük teljessé a napot. A szerdai nap a sintoizmusé és a japán kultúráé volt. A gyerekek teaszertartást nézhettek meg, sőt a székelykeresztúri tábor lakói eredeti aikido bemutatón vehettek részt. E nap célja volt, hogy a japánok felfogásából kiindulva megmutassa a gyerekek számára a család és a becsület fontosságát. Másnap az arab kultúrába vitt minket, s megismerkedhettünk az iszlámmal is. Imaszőnyegeket festettünk, Mekka felé fordultunk, s megértettük, hogy Isten mindenható. Az Ő parancsát követni az ember számára kötelező érvényű. Ezután tábori életünk a judaizmus és Izrael felé vezetett minket. Készítettünk menorát, vagyis hétágú gyertyatartót, hatágú csillagot, táncoltunk, majd végigélhettük Izrael történetének egyik legfontosabb momentumát, az Egyiptomból való kivonulás eseményeit. E napon a judaizmus által betekintést nyerhettünk abba, hogy Isten a maga törvényei által is megmutathatja magát. Ezeket tisztelni és betartani igen fontos az ember számára. Meg kell vallanom, kellemesen lepett meg, hogy a gyerekek nagyon jól ismerik a tízparancsolatot. Szinte mindegyikük kívülről fújta ezeket a „szabályokat" – ami persze a vallástanárok, lelkészek munkáját dicséri. Végül utolsó teljes napunk India világába és a buddhizmusba vezetett el minket. Meditáltunk, és próbáltuk megragadni a kiüresedést – már amennyire ki lehet üresedni egy táborban –, aztán pedig a hetet idéztük fel, és hazai, unitárius vizek felé kezdtünk evezni. Arról beszéltünk, hogy a hét alatt a világ igen érdekes részeibe jutottunk el, különböző felfogásokkal találkozhattunk. Az emberi elme különböző megnyilvánulásait ismerhettük meg. Ám tudnunk kell, hogy minden egyes megnyilvánulás az örök Isten egy-egy arca, nem a teljes valóság. Minden kultúra és vallás hordoz valamit Istenből, ám teljességgel egyik sem ragadhatja meg. Éppen ezért tisztelni kell minden életigenlő vallást és kultúrát, még ha nagyon el is üt a miénktől, s meg kell próbálni tanulni belőle, mert Isten ott is jelen van, csak meg kell keresni Őt.

Ugyanígy Isten a táborban is jelen van. Talán jóval közvetlenebbül és megérezhetőbben, mint a valóságban. Ott van a játékban, a szórakozásban, az imában, a közös étkezésekben, a csintalankodásban, az éjjeli beszélgetésekben, mindenben. Vele a táborlakók egy szebb világot építenek, ami előképe lehetne minden emberi közösségnek, csak éppen törekedni kellene afelé.

Rácz Norbert

Nyelv és környezet

2009. július 25-e és 29-e között tartottuk Bencédben az Angol–Környezetvédelem Tábort, amelyet immáron IV. alkalommal szerveztünk meg Maggie Katheryn Moran, Richard Schoenboehn, Csiszér Zita, Miklós Izabella, Fejér Mihály, Mircse Zsuzsa, Páll Krisztina és Mózes Emőke segítségével.

Összesen 49 gyerek vett részt a táborban.

Támogatóink voltak: a Hargita Megye Tanácsa, a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal és a Bencédi Unitárius Egyházközség. A tábor díja jelképes összeg volt. Szombaton, mikor mindenki megérkezett, egy rendszabályzatot fogalmaztunk meg, amelyet minden gyerek köteles volt betartson a tábor végéig. A tábornyitón Zonda Erika igazgató asszony a Hargita Megyei Tanács képviseletében tartott beszédet, majd Páll Krisztina az Ittre Bencéd Alapítvány elnöke, aki bemutatta a segítő pedagógusokat. Délelőtt az angolra fordítottuk a hangsúlyt, majd ebéd után filmet néztünk, bogoztunk, énekeket tanultunk, furulyáztunk, origamiztunk és nem utolsósorban játszottunk. A számháború az idén is nagy sikert aratott. Mind e mellett szemetet gyűjtöttünk a falu területén; növényeket és rovarokat gyűjtöttünk, amelyeknek meghatároztuk a nevét magyarul és latinul. Vasárnap istentiszteleten vettünk részt, melyen megköszöntük a Jó Istennek, hogy mindannyian együtt lehettünk és jól szórakozhattunk ez idő alatt. Hétfő este a tábortűz mellett énekeltük a már ismert dalokat. Mindannyiunknak jól esett az a kis darab szalonna és kenyér, na meg a jókedv. Kedden délután pityókatokány főzőversenyt szerveztünk, amelyet a gyerekek maguk készítettek el üstökben csoportokra osztva. Majd Maggie és Richard döntötték el, hogy melyik volt a legfinomabb. Szerdán délelőtt átismételtük a tábor ideje alatt tanultakat, délután a záróünnepségen bemutattuk a szülőknek és a meghívottaknak. Reméljük, hogy minden gyerek jól érezte magát a táborban, és nem bánta meg, hogy ebben az esztendőben is részt vett.

Ezúton meg szeretném köszönni a táborban besegítő pedagógusok önzetlen munkáját, továbbá szülőknek a bizalmat és valamennyi bencédi önkéntes segítő felnőttnek, akik munkájukat megszakítva segítettek, ahányszor csak kértük.

Páll Krisztina



Biblia és kézművesség



Augusztus 3-a és 9-e között hetedik alkalommal került sor a csekefalvi kézműves- és Biblia-táborra, amelyet a Csekefalvi Unitárius Egyházközség szervezett a helyi és rugonfalvi unitárius gyermekeknek, de a falu más vallasú gyermekeit is örömmel befogadták. A rendezvény évek óta az egyházközség egyik legsikeresebb programja, amely megmozgatja a szervezésben segédkező gyermekeket, fiatalokat és természetesen a felnőtteket is. A közösségfejlesztő és öntudaterősítő tábor vasárnapi zárórendezvényen – istentisztelet keretében – a gyermekek munkáiból kiállítás nyílt, a résztvevők pedig beszámoltak élményeikről. A táborozást az önkéntesek és a gyülekezet hozzájárulása mellett a Communitas Alapítvány, valamint a Budapesti Unitárius Egyházközség támogatása tette lehetővé. (M. Sz. N.)

Az első

Gondolkozom, hogy a több tucat képből melyiket válasszam e beszámoló mellé, hogy az Olvasó számára is kiderüljön: táboroztunk. No nem sátorban, nem is erdőszélén, hanem otthon, a faluban. Templomban, kultúrotthonban, udvaron. Válasszam azt, amely angol nyelvórán készült? Hiszen az angol nyelvtanulás töltötte ki a délelőttjeinket. Színek, számok, családtagok lopták be lassacskán avagy éppen azonnal angol szótárunkba magukat. Megértettük, miért van ötven csillag és tizenhárom sáv az amerikai nemzet zászlaján, néztünk Wyoming államról lélegzetelállító képeket, és újra meg újra eljátszottuk a „Simon says"-t hogy megértsük angolul is: fenn, lenn, mögötte, előtte. Mindezt Maggie segítségével, aki nap mint nap átjött Homoródújfaluról, hogy tudásunkban gyarapítson minket.

Vagy legyen azokból, amelyek a két délutánt kitöltő bútorfestésről készültek?... Hiszen ez ment a legjobban. Ki kisebb, ki nagyobb fadarabon, egyenesen a vonal mentén, vagy girbe-görbén, pirossal, zölddel, fehérrel rajzoltuk, színeztük a szebbnél szebb népi motívumokat. Új volt számunkra mindez, kezdetben azt is hittük, hogy valódi bútort fogunk festeni. Először papiron próbálkoztunk, mintákat színezve, majd ecsettel merészkedtünk a lecsiszolt, barnára alapozott fadarabokra.



Voltunk az erdő alatt is, bele-beleejtettük a szalonnánkat a parázsba, de végül jóízűen majszoltuk. Előkerült a kártya, a tollasütő és labda, a királytól kértünk katonát, és azon csodálkoztunk, hogy nem sikerül a Norvégiából itthon nyaraló Henriket kidobni a labdával, hiszen 13 életet „fogott ki" magának.

Imola pap néni Siménfalváról jött közénk, hogy az agyagozás alapfogásait megmutassa nekünk. Csigalassúsággal készült az első csiga, aztán jöhetett a mintázott tál, majd a doboz, de Tamás például sellőt, malackát is készített. Az alapos munka jutalma pánkó volt, melyet Bözsi néni és Éva néni sütött nekünk. Csupán 90-et tudtunk bekebelezni.

Pénteken alig hittük, hogy ennyi volt. Velünk jött ez alkalommal Brandon is, aki, bár ígérte, nem tudott egész héten velünk lenni. Ismételtünk, énekeltünk, bástyáztunk, kiértékeltünk, ujjongtunk, tapsoltunk, imádkoztunk azért, mert jó volt, szép volt együtt lenni.

Végül nem döntöttem egyik kép mellett sem: elküldtem egy kazallal a szerkesztőnek. Legyen egy pillanat – bármelyik – illusztráció ehhez a szövegecskéhez, hiszen minden pillanatot a maga teljességében éltünk meg, ezért hiteles, szép, maradandó. **Nagy Adél**

Színjátszó találkozó, találkozó színek

Verőfényes kedd van. Az ürmösi papilak udvarán mindenre elszánt fiatalok ülnek az almafák árnyékában, és – noha nem tudják, hogy mibe vágnak bele – lelkesedéssel kezdenek el beszélgetni.

Hát igen, segíteni akarok nektek. Részt akarok venni a szervezésben, és talán puszta önzésből a szervezők listáján akarok lenni. Mert az ember szereti hasznosnak érezni magát. Felébred bennem a segítés láza, és mindenben szeretnék részt venni.

Két nap alatt felépülnek a zuhanyozók, mosdóvályúk, kitisztulnak az udvarok, a vásznak megfestődnek, és péntekre minden készen áll a soksok fiatal fogadására.



Ülök a kiadványos asztalnál, és reménykedem, hogy legalább egy ember lesz, aki észreveszi, mennyire örülnék egy vásárlónak, és megadja nekem ezt az örömet. És teljesül a kívánságom. A nap végére fogyogatnak a pólók, és egyre mélyebb szeretettel, izgalommal, kíváncsisággal és örömmel nézem a fiatalokat. Úgy érzem, szép hétvégénk lesz.

A szombati napon a csapatok megmutathatják, miért is jöttek ide, mivel készültek esetenként hónapokig, máshol hetekig. A nap végére a vidám játékosság helyét komolyság, drámaiság, mély üzenet veszi át, az érzésekbe hatolnak be a csapatok, és mindenkiben felébresztenek valamit. A délelőtti nevetgélésekkel szemben most némaság, csend és felfokozott figyelem vibrál a levegőben.

Művészek, művészet, színház – színvonal. Gondolatban így jellemzem az előadásokat. Le a kalappal a színjátszók előtt! Egyre jobban sajnálom, hogy mindenik előadáson nem lehettem bent.

Két fergeteges koncert, slágerek fiatalok előadásában. Graphic és Zeroz: nagy slágerek zengenek, a kitűzős fiatalok fejrázva, tombolva, szökdösve, táncolva hallgatják kedvenc dalaikat vagy az ismeretlenebb műveket. A repkedő gitárpengetők, a sokszoros visszatapsolás megcáfolhatatlanul bizonyítja a kimondhatatlanul jó hangulatot. Mindannyiuknak hihetetlen, hogy már csak egy nap van hátra. Éjféllel elkezdődött az utolsó teljes nap.

Vasárnap reggeli után a templomban ülök. Fáradt vagyok, de letagadom. Erős akarok lenni, és erős leszek. Farizeus vagyok... Hálát adok Istennek, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek. Megtisztulatlanul állok fel. Vámszedő vagyok. Isten bocsánatáért könyörgöm... Felszabadultan lépek ki a templomból.

A vargyasiak második előadása után ebéd, és olyan hihetetlen, hogy azután máris kezdődik a gálaműsor. Tényleg lejárt minden? Jöhet a díjkiosztás? Hát jön! A műsorvezetők fokozzák az izgalmat, a paródiák felcsigázzák a közönség figyelmét, emléklapok, oklevelek jutnak el az önfeledten örülő fiatalokhoz, és... a nagy váza rátalál Marosvásárhelyre. Igen, a Panoptikum nyert. Megérdemelt díj, megérdemelt taps, és nincs más hátra, mint a búcsúzás. Záróbeszéd. Hihetetlen. Ennyi volt, lejárt.

Az esti bálon táncolok. Utolsó pillanatok az OLT-ALOMban. Magamba szívom a zenét, megtelek OLT-ALOM-hangulattal, és táncolok. Bálban vagyok, bálinak érzem magam.

És reggelre vége... Elmúlt... A kultúr udvara üresen áll, a csomagok a küszöbön állnak, és a színjátszós fiatalok ellepik az ürmösi állomást. Takarítás, nyomeltakarítás és az emlékek csendes összeszedése.

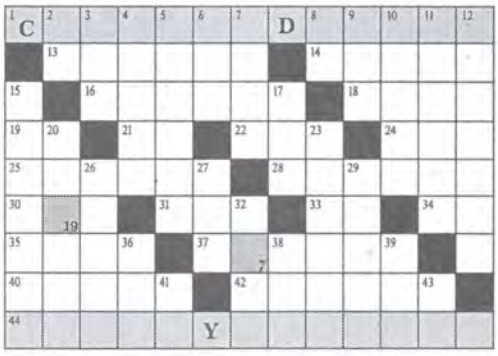
Magamba gyűjtöm az énekléses gitáresteket, a kedves pillantásokat, a fáradt, mégis annyira lelkes mosolyokat, a színdarabok üzeneteit, a cukrászdai fagyigombócok ízeit. És lassan én is összepakolok. Vár rám az otthoni lakás üres csendje.

Verőfényes kedd van. Az ürmösi papilak udvarán lelkes, fáradt fiatal szervezők ébredeznek. Hazaindulás...

Nagy-Kóródi Enikő

Híres unitáriusok – 9

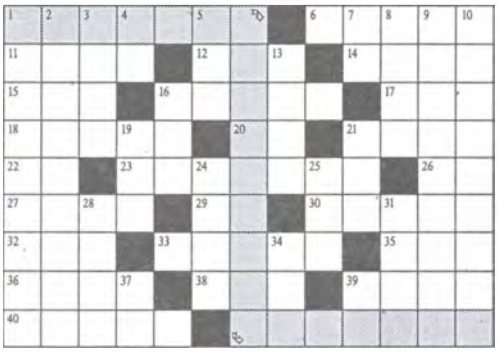
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Angol evolucionista tudós volt (1809–1882).** 13. Van ilyen tanár is. 14. Könyvet megjelentető. 16. Olaszországi város. 18. Pecunia non ..., a pénznek nincs szaga, latin szállóige. 19. Európa Kupa, röviden. 21. Kémiában jelentése: kettős. 22. Angol helyeslés. 24. Régi rádiómárka volt. 25. Hascsikarás. 28. Magasabb osztályokba jár. 30. Ama párja. 31. Vonatkozó névmás. 33. Hélium vegyjele. 34. Tűz szélei! 35. Hibát ejt. 37. Nióbé és Zeusz gyermeke a görög mitológiában. 40. Kölcsönöz. 42. Tengeri hal ikrájából készült étel. **44. Orvostudós, egyetemi tanár, kollégiumi felügyelő gondnok volt Kolozsváron (1881–1952).**

Függőleges: 2. Téli csapadék. 3. Menyasszony. 4. Találka. 5. Becézett László. 6. Japán fővárosa volt. 7. Japán elektronikai márka. 8. Félalak! 9. Folyó, spanyolul. 10. Nagy-Britannia része. 11. Erre a helyre bogoz. 12. Néha a kocsmából is kihallatszik. 15. Csavarog. 17. Ausztria, Spanyolország és Franciaország autójele. 20. Megfontolt. 23. Egyik helyre sem. 26. Lorán ..., magyar színésznő. 27. Az a másik. 29. Addig siránkozik, amíg meg nem engednek neki valamit. 32. Füzet. 36. Közterület. 38. Gallium és jód vegyjele. 39. Romlott a tojás. 41. Forgórész! 43. Tetejére.

Változó világ



Két öreg falusi néni beszélget:

– Hogy megváltozott a világ, te Máriskó!

– Nocsak! Mibe', te Julis?

– Hát abba', hogy régebb hogy ölelgettek a legények!

– Ölelgetnek azok most is!

– ...! *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A vicc poénja.** 6. Csiki-..., ide-oda nyíló malom a játékban. 11. Magyar zenész (Ferenc). 12. ... Taylor, filmcsillag. 14. Túlzottan szemérmes. 15. Pipázik, népiesen. 16. Programozási nyelv. 17. Angol sörfajta. 18. Becsukódik. 20. Mutató névmás. 21. Emelés közben hangot ad ki. 22. Errefele! 23. Figyelmeztető. 26. Numero, röviden. 27. Becézett Tamás. 29. Korjelző rövidítés. 30. Ruhakészítő iparos. 32. Szigligeti személyneve. 33. Irányzat. 35. Mézet előállító rovar. 36. Metsző. 38. Veterán román focista. 39. A torreádor ellenfele. 40. Rég élt férfielőd.

Függőleges: 1. Alkotóelem. 2. Folyamat vége. 3. Pázsitfű-féle. 4. Puskát használ. 5. Szül az állat. 7. Kén és foszfor vegyjele. 8. Magyar színész (Tivadar). 9. Valamely állammal egyénileg megkötött szerződés. 10. Egyfajta rosszullét. 13. Zoltán, becézve. 16. Lenti helyre. 19. ... muri, Móricz Zsigmond regénye. 21. Végtelen nózi! 24. Francia felség. 25. Kábítószerfajta. 28. ...sztár, nagy művész. 31. Amely ideig. 34. Tagadás. 37. Opus, röviden. 39. Besztercei autójel.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 9) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Változó világ*) megfejtését **október 20-áig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Júliusi rejtvényünk megfejtése: *Nem számít!*: „Ne törődj vele, én sem vagyok Pirike". Könyvjutalmat nyert **Ambrus Zoltán** kolozsvári olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlony@gmail.com
A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Antal Ildikó** Unitarcoop programfelelős (Marosvásárhely), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Demeter Erika** lelkész (Erdőszentgyörgy-Böződújfalu), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Kelemen Vera** néprajzos, Unitarcoop-csoportvezető (Marosvásárhely), **Köble István** ny. tanító (Sinfalva), **Lőrinczi Lajos** esperes-lelkész (Csehétfalva), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Máthé Sándor** lelkész (Brassó), **Nagy Adél** lelkész (Recsenyéd), **Nagy-Kóródi Enikő** diák (Segesvár), **Pálfi Ildikó** énekvezér, tiszteletes asszony (Sinfalva), **Páll Krisztina** tanár (Székelyudvarhely), **Péterffy Miklós** ny. tanár (Székelykeresztúr), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár-Belváros), **Szabó László** lelkész (Szind-Kolozsvár), **Szén Sándor** lelkész (Siménfalva), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna).

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
10. szám. 2009 október
Ára: 1,50 lej

Kihez beszél a „pabbácsi”?

Október – aradi vértanúk, ’56-os forradalom, reformáció napja. Szüret, elnökválasztási kampány... régiségek, újdonságok.

E lapszámunkban Csekefalva lelkésznője, Moldován Szeredai Noémi egy olyan témában nyilvánít véleményt, amely alkalmasint minden pap számára meg-megújuló probléma: mit „kezdjünk” a gyermekekkel, fiatalokkal az istentiszteleten, illetve hogyan próbáljuk vonzóvá tenni az istentiszteleti alkalmakat teljes családok s nem csupán egy-egy családtag számára.

Nyilván senki sem képzeli, hogy ez a gond unitárius specifikum. Nincs a világnak olyan vallási közössége, amelynek nem kellene szembenéznie a nemzedéki különbségek és a gyorsuló módon változó világfelfogások által keltett szétfeszítő erővel. Vannak olyan közösségek, amelyek korosztályi irányultságú liturgiával orvosolnák a problémát: itt-ott hallani öregek istentiszteletéről, de még gyakrabban gyermek- vagy ifjúsági istentiszteletekről. Kétségtelen, hogy a differenciálódások korát éljük. Divatos dolog bőséges kínálattal előállni (s vannak, akik olykor az egyházat összetévesztik valamely kereskedelmi céggel, amely kirakatba teszi a „választékot”). Olyanok is vannak azonban, akik úgy vélik: a liturgia – mint az Isten színe előtti nyilvános és közösségi dicsőítő-hálaadó-kérő emberi *mű* – az egyházi közösség szerves *egészének* cselekménye, nem helyes hát, hogy a gyülekezet templomosabb részét ilyenkor úgy bontsuk le rétegeire, ahogy nyalánk gyermek a dobostortát...

Ekként talán nem is volna baj, ha Olvasóink vitacikknek fognák fel Moldován Szeredai Noémi meglátásait!

Ritka és jelentős eseményről számolunk be továbbá *Közlöny*ünk e számában: az Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) közgyűléséről és konferenciájáról. Huszonkét ország unitárius és univerzalista közösségeinek küldöttei találkoztak, hogy időszerű gondjaikat és örömeiket megosszák egymással, s hogy a jövőre nézve egymás támogatására és buzdítására terveket-módszereket dolgozzanak ki. Mostantól – Gyerő Dávid EUE-előadótanácsos személyében – az ICUU vezetőségének erdélyi tagja is van; reméljük hát, hogy kicsiny Erdélyünk történetileg mégis oly jelentős unitárius egyháza még ismertebb lesz a vallási szabadelvűséget követő világban.

U. K.

A tartalomból:

3 *Unitáriusok és univerzalisták a világ minden tájáról*

6 *Családbarát istentiszteletek*

15 *Biciklivel a Duna-deltáig*



Az én eledelem az...

Felettébb kellemes dolog ilyenkor ősszel, a természet csodálatos színkavalkádjában erdőn-mezőn barangolni, a kertben tenni-venni, gyűjteni, pincébe-kamrába behordani az áldást. Istenre gondolás nélkül nem is tehetné meg mindezt a hívő ember! S hogy gyönyörűsége még teljesebb legyen, hát dalba fog az emberfia. Ajkán a népköltészet gyöngyszemei, katonanóták és a zsoltárok egymást váltogatják.

Azon a szeptemberi napon a papkertből befele jövet magam is épp dudorásztam – már régecske eltemetett, egykori kedves jobbágyfalvi hívem szavajárásával szólva *dadarásztam* –: „Megjött a levél..." Az ugyan nem jött meg, de a feleségem mondta, hogy telefonon kerestek. A *Közlöny* szerkesztője kisvártatva vissza is hívott. *A lélek kenyere* – mondta a telefonvonal másik végén.

Itt, Siménfalván, különösen a főút mentén az ősz első felében erősen küszködtünk a vízhiánnyal. (Csak úgy mellesleg: vizet hozni a kútba – máshol élő ember számára ez legfeljebb vicc lehet, nekünk valóság és komoly áldozat.) De hát nincs az a rossz, amiben valami jó ne lenne! Ez a jó pedig az, hogy erről jutott eszembe a szamariai asszony története. Sokszor elgondoltam, milyen nagy csalódás érte Jézust és tanítványait, amikor egy hosszú fáradtságos gyaloglás után, megérkezve a Jákób kútjához csak annyit tehettek, hogy sóvár arccal nézték magukat a kútvíz tükrében, de belőle inni nem tudtak, nem lévén ehhez semmi alkalmatosságuk: veder vagy korsó. Aztán a feladatot – igaz, csak Jézus számára – a szamariai asszony oldotta meg. A tanítványok folytatták útjukat, bementek Szikár városába eledelt szerezni, ahol természetesen vízhez is hozzájuthattak. Az akkori viszonyok szabályai szerint Jézus ugyancsak megfizette az árát annak, hogy szomját olthatta, mert bizony az asszony nem adott neki azonnal vizet. De milyen áldott „tandíj" is volt az, mekkora örömet „fizetett" az asszonynak a Mester, amikor alkalma volt rávilágítani az áldatlan állapotra, amely annyi zsidó (és szamaritánus) életét nehezítette nap mint nap, amikor tisztánlátásra nyitotta fel az asszony szemeit, hogy Istenhez a zsidók nagy templomában, a Garizim-hegyen építettben *és mindenütt* lehet imádkozni, csak hogy azt „lélekben és igazságban" tegye meg az ember!

Ebbéli mondandónkat az esetek többségében mi is azzal szoktuk zárni, hogy idézzük a szinte már „unitárius találmányként" számon tartott Jn 4,24-et. Ha pedig egy beszédet csattanóval sikerül zárnunk, akkor „kár és vétek" erőltetve folytatni, mondjuk, a szokásnak engedelmeskedve. Pedig nem mindig így van! Mint ahogy a mostaniban sem. Mert a történetnek ott nincs vége, következik egy kevésbé ismert, de éppen olyan értékes rész, mint az első. Íme:

Amíg Jézus az asszonnyal beszélget, visszaérkeznek a tanítványok. Csendben leteszik az eledelt és figyelik a már csak rövid ideig tartó beszélgetést. Az asszony elsiet, hírül akarván adni nagy találkozását övéinek, rokonainak, barátainak, a város lakóinak. „Közben kérték őt a tanítványai: »Mester, egyél!« Ő pedig azt mondta nekik: »Nekem van eledelem, amit egyem, ti erről nem tudtok.« A tanítványok erre egymást kérdezték: »Valaki talán hozott neki enni?« Jézus ezt mondta nekik: »Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem és bevégezzem az ő munkáját«." (Jn 4,31–34)

Nem az első alkalom, hogy a tanítványok értetlenkedve állnak Jézus beszéde hallatán! Adva van a következő helyzet: az élelem elfogyott, mindahányan éhesek. Beszerzik az ennivalót, visszatérnek. A Mester helyben marad, beszélget, tanítja a szamariai asszonyt. Bár feltételezik, hogy időközben valaki étellel kedveskedett neki, eledelnek, evésnek legkisebb nyomát sem látják. Biztatásukra, hogy egyen, meglepő választ ad. *Nem látható* eledelből enni és jóllakni – ez maga a képtelenség, sopánkodnak is a tanítványok.

Miért? Mi talán egyebet mondanánk? Dehogy! Mi akar ez ismét lenni, épp akkor, amikor örömmel vitték neki a hírt, hogy „íme, anyád és testvéreid odakint állnak és beszélni akarnak veled" (Mt 12,47)?! És akkor is milyen furcsán válaszolt! Talán tudatlanságunkért neheztel ránk és ugratni akar? Miért nem beszél világosan, érthetően?

De hát nem azt teszi? Mi nem világos abban, hogy „az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki engem elküldött"? Mi van ebben érthetetlen? Csak az nem érti, aki életében csupán *gyomra* gyötrő éhségérzetét tapasztalta meg, és sohasem sírt fel benne az erős vágy: „de jó lenne, jónak lenni." Igen, gyarlóságaink, csonkaságaink, hiányosságaink, bűnösségünk tudatosulása időnként hosszantartó s a testinél is kínzóbb éhségérzetet produkál a lélek mélységeiben. De amikor egy-egy „nemes tettet" hajtunk végre, s csakis akkor, megszűnik ez a kínzó-gyötrő érzés. Amikor a jó oldalára állsz, amikor az igaz ügy szolgálatára vállalkozol, amikor érted a szót, hogy „rendületlenül", amikor szófogadó, szülő- és felnőtt-tisztelő vagy, amikor... amikor... amikor..., mindig ilyen helyzetedben, korgó gyomorral is érzed a lelki jóllakottság megnyugtató érzését. Olyankor érhető tetten mindez, amikor szétárad benned a nyugalom érzése, mert emelt fővel mehetsz végig az utcán, mert mindenkinek szemébe mersz nézni, mert a megtehető jót mások érdekében is megtetted. Jóllaktál, mert annak akaratát cselekedted, aki elküldött téged erre a földre a szolgálat szent megbízásával. Hiszen „az az Isten akarata, hogy ti megszentelődjetek..." (1Tessz 4, 3).

Gyermek vagy – érezd meg a lelki jóllakottság érzését, teljesítve szülőd kívánságát, akaratát, megszívlelve

folytatás a 4. oldalon

Szén Sándor

Unitáriusok a világ minden tájáról

Szeptember elején Kolozsvárra, a püspökség folyosóira beköltözött a különböző kiejtésekkel beszélt angol nyelv, és vele együtt közel 100 unitárius, akik a világ különböző tájairól érkeztek. Mindannyian az Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács (International Council of Unitarians and Universalists, a továbbiakban: ICUU) közgyűlésére és konferenciájára érkeztek. A rendezvényt megelőző napokban az érkező vendégek áhítattal vegyes kíváncsisággal szemlélték a régi érettségi tablókat az iskola folyosóin.

A nemzetközi szervezet kétévente tartott közgyűlésére a következő országokból jöttek: Anglia, Amerikai Egyesült Államok, Nigéria, Srí Lanka, Spanyolország, Kanada, Lengyelország, Ausztria, Németország, Magyarország, Finnország, Mexikó, Japán, India, Új-Zéland, Indonézia, Dél-Afrika, Burundi, Ausztrália, Csehország és a Fülöp-szigetek.



A torockószentgyörgyi templomban: ausztrál elmélyülés, amerikai fotózás. Markó László felvételei

Az 1995-ben az Amerikai Egyesült Államokban létrehozott Nemzetközi Tanács célja a világon élő unitárius és univerzalista közösségek összefogása, a köztük levő kapcsolatok kialakítása és erősítése. A Tanács tagjai között jelenleg 22 ország unitárius közössége van jelen. Az idei közgyűlésnek Kolozsvár adott otthont, ahová a küldöttek úgy érkeztek, mint az unitarizmus történelmi bölcsőjéhez.

Az egyhetes program előzeteseként augusztus 30-a és szeptember 1-je között a küldöttek zarándokútra mentek Dévára, Dávid Ferenc egyházalapító püspök emlékcellájához. Útközben megálltak Tordán, a vallásszabadság 1568-as kihirdetésének színhelyén, majd Gyulafehérváron, a katolikus székesegyházban megnézték János Zsigmond erdélyi fejedelem és édesanyja, Izabella szarkofágját. A dévai vár megtekintése után másnap Vajdahunyad várához látogatott el a csoport, majd Mészkőre mentek, ahol Balázs Ferenc sírját, valamint a helyi unitárius templomot nézték meg.

A közgyűlés hivatalos megnyitóján minden résztvevő egy otthonról hozott követ helyezett a közös asztalra, kiegészítve azokkal a gondolatokkal, érzésekkel, amelyeket ugyancsak erre az alkalomra „készített elő". A közvetlen hangulatú bemutatkozáson az ICUU elnöke, Brian Kiely kanadai lelkész, valamint Bálint Benczédi Ferenc erdélyi püspök is köszöntötte a résztvevőket.

A megnyitót követő nap után szombatig minden nap hasonlóképpen zajlott: reggeli után 9 órától áhítat, majd déli 13 óráig munkaülés. Az ebédszünetet követően a délutáni ülésszak kiscsoportokban folytatódott, majd a közbeékelt vacsora után általában kötetlen program zárta a napot. Az idegenből érkezett vendégek látszólag könnyen alkalmazkodtak, és csakhamar meglehetősen otthonosan mozogtak az épületben, nem kis meglepetést okozva időnként az iskolák személyzetének vagy a betérő vendégeknek.

Mivel az ICUU közgyűlésére csupán kétévente kerül sor, így ilyenkor részletesen megvitatják közös dolgaikat. A tagok képviseletében megjelenő küldöttek jelentéseket mutattak be egyházuk helyzetéről, problémáiról. A délelőtti munkaülések során alaposan átbeszélték a Tanács működésével kapcsolatos kérdéseket, elfogadták a pénzügyi beszámolót, a vezető testület tagjainak beszámolóit. Mindezek mellett külön csoportokban beszéltek a Nemzetközi Tanácsot érintő fontosabb kérdésekről, úgymint forrásteremtés, hatékonyabb szervezeti kommunikáció, és a Tanács képviselete a jövő évi Vallások Világparlamentje elnevezésű találkozón. Külön beszéltek a Nemzetközi Tanács által felkarolt női szervezet megerősítéséről, a különböző államok bennszülött lakosságának megmentési lehetőségeiről, a testvérgyülekezeti és közösségfejlesztési programokról. A kiscsoportos beszélgetések, tervezgetések után közös összegzés zárta a munkálatokat.

A közgyűlés és konferencia emígy meglehetősen száraznak tűnhet, ám aki kellő odafigyeléssel volt jelen és vett részt a gyűléseken, szembesülhetett azzal, hogy az ICUU-t működtető vezető testület néhány tagja komoly idő- és energiaráfordítással dolgozik egy olyan ügy érdekében, amely sokunknak távoli lehet bár, de amelynek ebben a globalizált világban növekvő szerepe van. Az unitarizmus megerősödése világviszonylatban jó esélyt mutat, ám e téren nemcsak az egyes tagállamok felekezetei, hanem a hasonló nemzetközi együttműködések is sokat jelenthetnek.

A közgyűlés munkálatait csütörtök este hangulatos vacsora egészítette ki Torockószentgyörgyön, ahol a csoport a helyi unitárius templomot is megtekintette. A bográcsgulyás mellé erdélyi népzene társult kísérőnek, és láthatóan mindenki jól érezte magát. E kellemes hangulatú estén sikerült több vendéggel is közvetlenül szóba állni. Volt köztük úgynevezett világi pap, aki saját indít-

folytatás a 4. oldalon

Sándor Krisztina

Unitáriusok...

folytatás a 3. oldalról

tatásból és önképzés során vált egy vallási közösség vezetőjévé, és volt olyan is, aki miután lejárt polgármesteri megbízatása, önkéntes pap lett. Erdélyi viszonylatban mindez meglehetősen furcsán hangzik, aki viszont kisebb-nagyobb rálátást nyert az igencsak szabadelvű unitárius-univerzalisták világába, az nem lepődik meg.

Az ICUU egyik régi vezetőségi tagja Pearl Greene Marbaniang indiai unitárius lelkész, aki harmadik alkalommal jött Erdélybe. Az indiai unitáriusok kb. 10 000-en vannak, egyházuk megalakulása pedig a 19. század második felére tehető. Ebben az időszakban is komoly támogatást kaptak az amerikai unitáriusoktól. 1999 óta államilag elismert felekezetként tartják számon az indiai unitarizmust, szeptember 18-át, az unitáriusok ünnepnapját pedig nemrég hivatalos szabadnappá nyilvánították. Pearl Erdélyt „az unitarizmus Mekkájának" tartja. Az indiai unitarizmus több ponton is hasonlít az erdélyire. Megalakulását követően az egyházalapítót ugyancsak eretneknek kiáltották ki. A felekezeti hovatartozás családi örökség, akárcsak nálunkfelé, új tagokat ezért nehéz bevonni. Az egyházi intézményt egy elnök vezeti, akit egy 16 tagú lelkészi bizottság segít. Indiában ők nem ünneplik húsvétot és karácsonyt – mondta.

Aryanto Nugroho Indonéziából érkezett a közgyűlésre, ahol 1994-től négy gyülekezetben 400 unitáriust tartanak számon. A Hetednapi Adventista Egyházat Indonéziában Aryanto felmenői alapították, majd hitelvi okokból egy idő után kiutasították őket, és így megalapították az unitárius egyházat. Indonéziában nem könnyű eljárás bejegyezni egy új felekezetet, mivel három más egyház ajánlása szükséges. 2000-ben, a politikai változás nyomán hivatalosan is bejegyezték őket. Az amerikai unitáriusokkal 2001-ben vették fel a kapcsolatot, egy év múlva pedig a nemzetközi mozgalomba is be-



Peter Morales, az amerikai unitáriusok új elnöke: elmélyült rácsodálkozás

kapcsolódtak. Bár egyházuk nevében nem szerepel az unitárius kifejezés (Isten Fiainak Világegyháza), ők keresztény unitáriusoknak vallják magukat, akik hisznek Istenben, követik a tízparancsolatot és használják a Bibliát. Aryanto második alkalommal érkezett Erdélybe, s kiemelte, hogy neki erőt és bátorságot ad az ittlét, amely által megerősödhet unitárius hitében.

A Fülöp-szigeteken harminc gyülekezetben 3000 unitárius él, és 34 lelkész áll a szolgálatukban – sorolja Nihal Attanayake lelkész. Ő maga 2000-től unitárius, korábban anglikán lelkész volt. A 34 lelkész közül hatnak van teológiai képzettsége, a többiek ún. világi lelkészekként dolgoznak. Egy intenzív képzés nyomán az idén tizenkét középkorú és fiatal felnőtt kérte, hogy felavassák őket is lelkésznek. Évente tartanak hasonló avatásokat évi közgyűléseiken. Nihal szerint az ő unitáriusságuk a keresztényi háttér és az univerzalista szemlélet ötvözése, amely mindenféle típusú és irányultságú emberek

Az én eledelem az...

folytatás a 2. oldalról

tanácsát, aki elküldött téged az emberré válás útján.

A magyar nemzet fia és leánya vagy – a küldetést tőle is megkaptad, igényeit ő is megfogalmazza feléd. Légy hát hű hozzá, beszéld szépen ezt a gazdag nyelvet, ápold és védelmezd kultúrájának kincstárát, szeresd hagyományait, dalait, táncait, viseletét, add hozzá igaz magadat világához, hogy általad is több legyen!

Unitárius vagy, anyaszentegyházad számít rád, hűséged, hitvalló életed, templomosságod, munkád, áldozatod nélkül nem tudna létezni, végezd el hát az ő munkájának rád eső részét!

Isten, a gondviselő jó Atya gyermeke vagy, emlékezz gyakrabban arra, hogy nemcsak Jézust és tanítványait, nemcsak az apostolokat, hanem minden embert – köztük téged is – elküldött szántóföldjére, szőlőjébe, hogy az evangélista munkáját végezd, „szolgálatodat teljesen betöltsd." (2Tim 4,5) Teljesítsd még a konfirmációkor vállalt feladataidat, nem másért, csak azért, „hogy együtt örüljön a vető és arató". Mert abban igaza van a közmondásnak, hogy „más a vető és más az arató." (Jn 4,36b–37)

Október van..., jó lehetőség annak felismerésére, meglátására, hogy ez régen is így volt igaz. Október 6-a, október 23-a vagy október 31-e – olyan évfordulók, amikor arról emlékezünk, hogy voltak időszakok, amikor „együtt örülhetett a vető és az arató." (Jn 4,36b) Mert október 6-a nemcsak gyászos kegyelet kifejezéséről, hanem március 15-ről is beszél, amikor Petőfiék együtt örvendeztek az istenadta néppel. Október 23-a arról a boldog két hétről, amikor a forradalomban a szabadság és a nemzeti öntudat eszméinek magvetői együtt ünnepeltek a pesti srácokkal. Október 31-e pedig arról tanúskodik, miként örvendett Wittenberg népe Martin Lutherrel együtt, amikor kilencvenöt tételét közzétette. A sort pedig folytatni lehetne éppen – ugyanebben a kontextusban – november 15-ével, a mi Dávid Ferencünkkel. De ezzel egy másik, csak ennek a témának szentelt írás kell hogy foglalkozzék.

felé nyitott. Egyházukat nem tartják kereszténynek, de egyénileg ki-ki eldöntheti, hogy annak tartja-e magát vagy sem. Bevallotta, hogy a fiatalok sajnos nálukfelé is kevésbé érdeklődnek a vallás iránt. A lakosság többsége római katolikus – az egykori gyarmatosítás eredményeként –, illetve muzulmán. Erdélyben lelkesítő vallásnak látja az unitarizmust, és csodálatát fejezte ki mély gyökereink iránt.

Az ICUU munkálatainak talán legkülönlegesebb résztvevője egy Burundiból érkezett unitárius fiatalember volt, akinek szerencséje volt, hogy kapott vízumot az országba való beutazáshoz (nigériai társának ez nem sikerült). Ndagijimana Fulgence domonkos papnak készült, és egy hitelvi válságon túljutva 2002-ben átállt unitáriusnak. Burundiban jelenleg 50 fős unitárius csoport él, akiket Ndagijimana világi papként vezet. Az uralkodó vallás itt is a római katolikus, és az unitáriust egyelőre különös vallásnak tekintik, nehéz népszerűsíteni. Istentiszteleteik a protestáns szerkezetet követik, a Bibliából vagy máshonnan idéznek, és protestáns keresztény felekezetként határozzák meg magukat. Még a folyamat elején tartanak – véli Ndagijimana –, a körzetben már elfogadták őket, és az állami elismeréssel sem lesznek gondok – állítja. Az ICUU munkájába 2005-től kapcsolódott be, mert hiszi, hogy ez a szervezet katalizátor lehet a világ unitarizmusa számára. Elmesélte, hogy Burundi gyarmatosított országként sok sajátos kulturális elemet elvesztett az évtizedek során, és mára ott is a nyugati kultúra és életforma vált követendővé. A 15 éves háború



Műélvezet a püspöki házban:
Thorma-képek alatt Brahms és Kodály

alatt sokan elhagyták Burundit, amely jelenleg is a Föld egyik legszegényebb országa.

Egy amerikai házaspár huszonöt éve aktív unitáriusként vesz részt a különböző gyülekezetek életében. Diane és David Rollert New Jersey-ben, majd Concordeban éltek, ahol a feleség a vasárnapi iskola vezetésében segédkezett, az itt szerzett tapasztalatok és baráti biztatás hatására pedig unitárius lelkész lett. Nemrég Kanadába, Montrealba költöztek, ahol a legrégebbi, jelenleg 250 lelkes unitárius gyülekezetben szolgálnak. Minden vasárnap istentiszteletet tartanak, amelynek szertartási rendje leginkább az amerikai unitárius-univerzalistákéhoz hasonlít. Kanadában összesen mintegy 5000 unitárius él, és főként a nagyobb városokban szerveződtek gyülekezetekbe. Egyéni döntés dolga itt is, hogy valaki kereszténynek vallja-e magát vagy sem, a gyülekezet erről nem hozott közös döntést, mert igen eltérőek a vélemények. David külön beszélt Quebec tartományról, ahol a katolikus egyház igen erős hatalommal rendelkezett a francia nyelvet beszélő többség felett. Emiatt az unitárius vallással szemben a mai napig érződik a tartózkodás.

Davidék először jártak Erdélyben. Megjegyezte, hogy ha valaki semmit sem tud Erdély történelméről, akkor is látszik, hogy milyen drámai történések zajlottak itt le az elmúlt évtizedekben. Erdély az 1960-as évek Olaszországát juttatta eszébe. Elnézte a hatalmas gótikus templomokat, amelyek ma is hirdetik, hogy valamikor jobb élet volt itt. Bár fejlettebb a vidék, mint amire felkészítették az utazás előtt, azért a gazdasági fejlődés terén van mit tenni – mondta. A beszélgetés végén viccesen megjegyezte, hogy utcai barangolásai, az autóbuszos kirándulások közben rájött, hogy jelenleg Romániában három típusú vállalkozás népszerű: a maroktelefonos szolgáltatók, az esküvői szalonok és az ajtó- és ablakkeret-kereskedések.

Jill McAllister az ICUU vezető tanácsának tagja és a Tanács ügyvezetője. Ha valakiről, akkor róla egyértelműen sugárzik, hogy hisz abban, amit a nemzetközi unitárius szervezet elérhet. 1995-ben alapító tagként csatlakozott az ICUU létrejöttéhez. Szerinte ennek a legfontosabb célja, hogy segítse a világ különböző pontján élő unitáriusokat, kapcsolatot teremtsen közöttük, és kölcsönösen gazdagodjanak egymás által.

Számomra felfedezés-értékű volt, hogy a világ különböző pontjain úgy jött létre az unitarizmus, hogy közben nem tudott a máshol már létező hasonló vallásról. Jill szerint sokan ma ismerték fel az unitarizmust, bár szinte minden kultúrában, közösségben létezett már korábban is valamilyen formában. Az Amerikai Egyesült Államokban az utóbbi években az unitáriusok létszáma csökkent a népesség arányához viszonyítva. Az elmúlt ötven évben sokat változott az egyházhoz való viszony. Szerinte erősíteni kell a missziót, nyitottnak kell lenni és nagy kihívás a nemzedékek közti különbségek kezelése is.

Jill az erdélyi unitáriusokkal immár több éve tartja a kapcsolatot, sok ismerőst és barátot szerzett itt. Bár vannak eltérő meglátásaink, de a közös vallás és a kölcsönös segítségnyújtás sokat jelentett számára az elmúlt években. Amerikainak lenni külön álláspont – vallja, de a lényeg az, hogy felismerjük: az igazság leírására nemcsak egy lehetőség van, ezért el kell fogadni a különböző típusú unitarizmusokat, figyelembe véve a különbségeket is.

Mexikóból is volt vendége Kolozsvárnak a közgyűlés alkalmával. Francisco Javier Lagunes Gaitan 2004 óta unitárius, és az unitárius közösség világi vezetőjeként tevékenykedik. Az amerikai unitáriusok által ismerkedett meg e vallással. Buenos Airesben minden második szombaton találkoznak az unitáriusok, és egy elektronikus levelezőlista segít a kapcsolattartásban. Francisco

folytatás a 6. oldalon

Unitáriusok...

folytatás az 5. oldalról

külön értékelte az erdélyi unitáriusok kiépített intézményrendszerét, amely „alternatívát keres arra, hogy napirenden legyen" – fogalmazott. Mexikóban egyelőre kevesen vannak unitáriusok, a katolikus többség nehezen fogadja el őket, első hallásra sokan szektának minősítik.

A sokféle beszélgetés részleteiből kiderült, mennyiféle típusú unitarizmus jött létre és létezik a világban. Képviselőik leggyakrabban saját útkeresésük nyomán jutottak el e valláshoz, és ez a tudatos hozzáállás mindenik megszólalóra jellemző. A sokféle formájú és tartalmú unitarizmus az ICUU keretében egymáshoz is csiszolódik, miközben egyben sajátos jegyeit is körvonalazza. Az erdélyi unitarizmus képviselőinek egyik feladata az volt, hogy tudatosítsák a többiekben: az unitárius vallás a kereszténység része, az istenhit és Jézus követése pedig lényegi elemek e hitrendszerben.

A közgyűlés az unitarizmust jellemző tolerancia és szabadság elvei alapján határozatban ítélte el a szeptember elsejétől életbe lépett szlovák nyelvtörvényt, és támogatásáról biztosította a felvidéki magyar közösséget. Emellett a Tanács felkérte tagságát, hogy külön-külön értesítsék saját államaik kormányzatát és közvéleményét a Szlovákiában kialakult kedvezőtlen helyzetről. Ugyanakkor értetlenül vettek tudomást arról, hogy a tordai múzeumban található Körösfői Kriesch Aladár festette *A vallásszabadság kihirdetése az 1568. évi tordai országgyűlésen* című festményt nem lehet megtekinteni. A múzeum tulajdonában levő kép tíz éve nem látható, úgynevezett restaurálási okokból. Az ICUU közgyűlése elfogadhatatlannak tartja, hogy Romániában egy közkincsnek számító műalkotást elrejtenek ahelyett, hogy értékelnék és népszerűsítenék. Határozatukban arra kérték Torda város önkormányzatát, valamint a Kolozs Megyei Önkormányzatot, hogy azonnali hatállyal újra állítsák ki a festményt.



Az erdélyi természet és a skót népviselet egybesimulása a Székelykő alatt

Az ICUU munkálatai felfedték: sok a teendő az elkövetkező időszakra is, a cselekvési tervek kivitelezésében pedig mindegyik tagcsoportra számítanak. A közgyűlés keretében tisztújításra is sor került. Ennek eredményeként az elkövetkező két évben az Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács vezető testülete a következő összetételben működik: Brian Kiely (Kanada) elnök, Pauline Rooney (Ausztrália) alelnök, Gyerő Dávid (Erdély) titkár, David Shaw (Anglia) pénztáros, vezetőtanácsi tagok: Celia Midgley (Anglia), Nihal Attanayake (Fülöp-szigetek) és Femi Matimoju (Nigéria).

Az egyhetes közvetlen hangulatú rendezvény szombat este fogadással zárult a püspöki házban.

Családbarát istentiszteletek

Önálló lelkészi szolgálatom egyik első döbbenete volt, amikor azt tapasztaltam, hogy a templomi ünnepségen részt vevő gyermekek közül néhánynak nincs senkije sem a templomban, sem édesanya, sem édesapa, még nagyszülők sem. Magyarázatot próbálván találni a számomra megdöbbentő dologra, arra gondoltam: biztos elfoglaltak, és a Dávid Ferenc-ünnepélyre, amelyet tartottunk – a gyermekek részvételével úgymond „kis ünnepélyre" –, nem volt idejük eljönni. Szenteste, a karácsonyi ünnepség alkalmával viszont a dolog megismétlődött. Akkor is volt szülő és azóta is akad, aki nem ér el az ünnepélyre. Azóta is úgy érzem, nem lehet mentséget találni arra, amikor egy szülő sem jön el a gyerekkel együtt örvendeni és ünnepelni. Ott akkor nagyon nagy baj van.

Lelkészekkel, tanárokkal beszélve kiderült, hogy megdöbbenésem és a leírt eset nem egyedi, sok közösségben és iskolai rendezvényen is előfordul, hogy a gyermek egyedül érkezik a rendezvényre, amelyen szerepel, látja, hogy társainak többségét elkísérik, és örvendenek nekik, majd együtt hazamennek, míg aki egyedül érkezett, az egyedül is megy haza.

A másik szomorú jelenség: a templomi istentiszteletekről szinte teljesen hiányoznak a gyermekek. Nem új probléma ez, a magam gyermekkoromban is kevés társam járt – akkor a kommunista országlás volt a távolmaradás oka. Ma az okok sokfélék, és kifogásokat persze

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Istennek országa" (Lk 18,16)

mindig elő lehet rángatni. Engem viszont most nem a kifogások érdekelnek – nem is sorolom fel őket –, a helyzetet szeretném körüljárni néhány gondolatot és járható utat megfogalmazva.

Sápítozás vagy módszer-keresés?

Az első dolog, amit lelkész és templomba járó ember tesz, hogy sajnálkozik ezen a valóságon, azon tudniillik, hogy templomainkból hiányoznak a gyermekek és fiatalok, felelevenítve a régi időket, az 50–60 évvel ezelőttit, amikor mindenki eljárt az istentiszteletekre, s a szülők elküldték vagy elvitték gyermekeiket. Második lépésként lehet szidni a jelenlegi állapotokat, a fiatalabb nemzedéket, amelynek tagjai nem „tanulták meg" a templomba járást, akik nem adják tovább a családi hagyományokat, akik mindent megengednek gyermekeiknek és nem elég szigorúak hozzájuk.

A sajnálkozás és a távolmaradók ócsárlása részben kényelmes, mert ennek mentén megállapítható, hogy nincs mit tenni, a helyzetet el kell fogadni úgy, ahogy van, meg kell érteni, hogy változtak az idők, mások az igények, a televízió, az internet átalakítja az életet, nincs már idő sok mindenre stb.

A másik lehetőség a próbálkozás. Tenni valamit, próbálkozni, elérni a gyermekeket, bevonni a családokat, az egyházi és istentiszteleti életbe. Ezt teszik lelkészek és lelkészfeleségek és -férjek, kántorok és világiak Erdélyszerte sok unitárius gyülekezetben. Ezekről a próbálkozásokról, sikerekről és kudarcokról túl keveset tudunk. Egy-egy sikerült ünnepi istentiszteletről, gyermekműsorról, nyári táborról híradás formájában értesülünk ugyan, de ez csak parányi része a munkának.

Azért választottam a *Családbarát istentiszteletek* címet, mert mindig is kifejezetten foglalkoztatott, hogy olyan alkalmakat kellene teremteni, amikor együtt van a család a templomban vagy egyházi eseményen.

Egyházi életünk legkiemelkedőbb mozzanata a minden vasárnapi istentisztelet, amelyen prédikáció formájában jut el az üzenet a hívekhez. Ez a prédikáció – műfajából adódóan – felnőtt hallgatósághoz intézett beszéd. Ha ez így van (márpedig így van!), akkor a gyermekek számára nem olyan vonzó és érdekes.

Akarnak-e a hívek családjukkal együtt templomba menni?

Fontos-e nekik, hogy együtt töltsenek imádsággal és prédikációhallgatással egy órát?

Ha igen, ha a család legalább egyik felnőtt tagjának fontos, akkor sem könnyű kivitelezni. Ha van a családban kisebb gyermek vagy gyermekek, akkor a *csendben ülés* a legnagyobb buktató. Ha a gyermek nagyobb, akkor a *lázadás* lehet keréktörője a jó szándéknak és beteljesítésének. De ha van elég nagy akarat és készség ahhoz, hogy egy család elkészüljön és elinduljon, vajon milyen lehetőségeket kínál az unitárius istentiszteleti alkalom?

A magam szolgálatát elemezve arra a következtetésre jutottam, hogy az év legnagyobb látogatottságú és családok részvétele szempontjából a legfontosabb alkalom a karácsony-szentesti ünnepi istentisztelet. Ennek az istentiszteletnek a látogatottsága jelentősen nőtt évről évre. A felvetődő kérdés: mi az, amiben ez az alkalom különbözik a többi ünnepi istentisztelettől, ahol a gyermekek aktívan vesznek részt? Az üzenet egyaránt szól gyerekhez és felnőtthöz, magányoshoz és családoshoz egy *rendhagyó* istentisztelet keretében, minőségi zenével. A gyermekek az est főszereplői közé tartoznak, de odafigyelünk az özvegyekre, rászorulókra, magányosokra is. A szűkebb vagy nagyobb család együtt ünnepel. A család minden jelenlevő tagját megérinti az üzenet.

Kitekintettem tágabb unitárius és nem unitárius környezetünkre, hogy lássam: mások hogyan csinálják. Amerikai unitárius-univerzalista gyülekezetekben az egységes gyakorlat az, hogy a család együtt megy a templomba vasárnap reggel. A templomba érkezve a gyermekek általában egy rövid ideig részesei az istentisztelet elejének, s azután kimennek vallástanárok és segítők kíséretében, hogy életkoruknak megfelelően, csoportokra oszolva előzetes tananyag szerint vallásoktatásban vegyenek részt.

Magyarországi protestáns gyülekezetek nagy részében hasonló a gyakorlat. Az istentisztelettel párhuzamosan gyermek-istentiszteleten vagy vallásoktatáson vesznek részt a gyermekek. Ezeket a foglalkozásokat a gyülekezet tagjai, presbiterek, világiak, szülők vezetik. Több gyülekezetben minden hónapban gyermek-istentiszteletet vagy családi istentiszteletet tartanak, amelyen az istentisztelet liturgiájában és a prédikáció mondanivalójában konkrétan a jelzett csoporthoz fordulnak. Mindkét külföldi példa és a néhány meglévő hazai is elkötelezett világi oktatókat, tanítókat feltételez, hiszen a lelkész egyedül, azonos időben nem tud mindent elvégezni. E felsorolt példák irányadóak lehetnek számunkra, akik küszködünk, hogy megtaláljuk a módot a gyermekek, fiatalok, családok istentiszteleti bevonására – de emellett számos gyakorlati kérdést is felvetnek. Kik foglalkoznak a gyermekekkel az istentisztelettel párhuzamosan, elfogadja-e a közösség, hogy külön van vasárnapi iskola világi személy vezetésével, milyen tanterv szerint, s a lelkész mikor is találkozik velük, és tart-e vallásórát külön?

> *„A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és az Istennek kegyelme volt rajta."* (Lk 2,40)

Amikor együtt a család a templomban, annak megvan a maga ünnepélyessége és bensőségessége. Úrvacsoraosztáskor tapasztaltam sokszor az imádság meghittségét, amikor édesapa és fia, nagymama, édesanya és lánya együtt vannak és imádkoznak az úrasztala mellett vagy a padok között állva. Hiterősítő és szeretetközösséget szülő pillanatok! Amikor megáll az idő, a lélek belép a szent helyre, ahonnan szeretet és béke árad; megerősödik és feltöltődik az isteni jelenléttel.

Úgy érzem, mindannyiunknak – lelkészeknek és világi hívő embereknek – nemcsak nyitott szívvel és ajtóval kell *várnunk* istentiszteleteinkre az unitáriusokat, de meg kell találnunk a *cselekvés* módozatait és formáit, újra és újra meg kell újulnunk, tanulnunk kell, ahonnan érdemes. Legyünk rugalmasak, hogy istentiszteleteinken több ember találja meg azt, amit keres.

Moldován Szeredai Noémi

Kétszáz éves a bágyoni unitárius templom

Szeptember 5-én a bágyoni unitárius templom 200 éves évfordulójával egybekötött falutalálkozót tartottunk. Ez alkalomra hazahívtuk a Bágyonból elszármazottakat és mindazokat, akiknek a falu és a templom életük meghatározó részévé vált, így mindazokat az unitárius lelkészeket is, akik az évtizedek alatt a Bágyoni Unitárius Egyházközségben szolgáltak.

Az ünnepi rendezvénysorozat istentiszteletteI kezdődött, a szószéki szolgálatot jómagam végeztem. A szolgálat után a közelből és távolból megjelenteket üdvözöltem, illetve név szerint mindazokat, akik különböző egyházi és világi intézményeket képviselve jelentek meg a rendezvényen, így egyházi részről: dr. Máthé Dénest, az Erdélyi Unitárius Egyház Főgondnokát; dr. Rezi Eleket, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet rektorát, volt bágyoni lelkészt; Rüsz Fogarasi Tibort, a Kolozs-tordai Egyházkör esperesét; Benedek Sándor nyugalmazott esperest, volt bágyoni lelkészt; Papp Gy. László debreceni, volt bágyoni lelkészt; Székely Miklós kövendi, volt bágyoni lelkészt; Bodea Liviu bágyoni ortodox papot és



az észak-amerikai testvérgyülekezet képviseletét. Világi részről Máthé András képviselőt, László Attila Kolozs megyei RMDSZ-elnököt, Vákár Istvánt és Szedilek Lenkét, a Kolozs Megyei Tanács tagjait, Várfalva község megjelent tanácsosait, Nagy Attilánét, a Nógrád megyei Kisbágyon település polgármesterét, illetve Bágyoni Szabó István költőt, Bágyon szülöttjét üdvözöltem.

Ezek után könyvbemutatóra került sor: Papp Gy. László bemutatta a *Bágyoni hangos fájdalom* című munkáját, amelyben az egyházközség történetét írja le. Ezt követően a Bágyonból elszármazott Koncz Kriszta J. S. Bach és Bartók Béla műveit játszotta orgonán. Dávid Tünde, Balogh Tímea, Németh Tünde és Csép Hilda szavalatai után Moscu Katalin és Makkay Dorottya műépítészek képes előadása következett a templom értékeiről és azok megőrzésének fontosságáról.

Egy nevezetes egykorvolt bágyoni lelkész, Kozma Mihály levelét olvastam fel ezután. A levelet 1809 decemberében küldte Lázár István korabeli püspöknek, részletesen leírja benne a templom építésének körülményeit.

Bágyoni Szabó István *Bágyontól Budapestig* címmel önéletrajzi előadást tartott, amelyben arról beszélt: mit jelentettek számára – élete és írói pályafutása nyomvonalán – a bágyoni gyökerek.

Majd az üdvözlő beszédek következtek: előbb dr. Máthé Dénes szólt az ünneplőkhöz, utána dr. Rezi Elek és Rüsz Fogarasi Tibor, a Bágyonban szolgált lelkészek nevében Benedek Sándor; Bodea Liviu, László Attila, Máthé András, Nagy Attiláné és Garry Knudsen, az amerikai testvér-egyházközség küldötte, aki egyben átadta az erre az alkalomra készült emlékplakettet.

Koncz Tünde a Bágyonból elszármazottak nevében olvasta fel üdvözletét, illetve ifj. Kiss Dezső, az egyházközség gondnoka üdvözölte a megjelenteket és a lelkészi családot a tízéves bágyoni szolgálat alkalmából.

A templomi emlékünnepély a nemzeti imával zárult. Négyszáz ember szívében csendült meg az összetartozás és reménység harangszava. Ezt követően közebédre került sor, amelyen több mint kétszázan vettek részt.

A rendezvények délután a faluház udvarán folytatódtak, ahol a már reggel felállított ugrálóvár fogadta a gyerekeket, de nem utolsósorban arcfestőink is, akik a gyerekeket hangulat és ötlet szerint festették ki.

A szabadtéri színpadon a *Halkszavú nő* című rövid jelenetet adták elő a helyi fiatalok, majd a Magyarlapádi Néptánc és Népzene Együttes lépett fel.

Jópáran voltak, akik nem sajnálták az anyagi áldozatot és a fizikai melléállást, hogy ünnepélyünk sikeres, emlékezetes felemelő legyen. Isten fizesse nekik sokszorosan!

Fekete Béla

Templomjavítás és falutalálkozó Homoródalmáson

A templom minden egyházközség életének központjában áll. Őseink egykor mérhetetlen – és mai szemszögből nézve szinte elképzelhetetlen – terheket és felelősséget vállaltak azokért a templomokért, amelyekre mi ma Erdély-szerte büszkék lehetünk. Egyik ilyen épületünk a Homoródalmási Unitárius Egyházközség temploma, amelynek unitárius viszonylatban a legmagasabb a tornya. A keblitanács már évekkel ezelőtt határozatba foglalta a templom külső javításának szükségességét.

Az épület külső éjszakai megvilágítására az elmúlt években került sor, az önkormányzat segítségével. A hívek pár éve fejcsóválva és növekvő tettvággyal figyelték a kívülről egyre szürkülő templomtornyot. Lassan elérkezett az idő a tényleges külső felújításra.



Nyár elején az egyházközség elöljárósága gyűjtést hirdetett. A templom felújításának költségeit a hívek adományaiból, a helyi önkormányzat és a közbirtokosság, valamint az egyházközség hozzájárulása révén fedezték. A tornyot megjavították, a cserepezést részlegesen kijavították és a teljes külső falfelületet újrameszelték.

A munkálatokat éppen a már hagyományossá vált szeptember eleji falunapok és barlangfesztivál előtt fejezték be, így lehetőség volt bőségesen megünnepelni a felújítást. A szombaton tartott hálaadó istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntötte az almásiakat, kiemelve, hogy akárcsak elődeink, nekünk is kötelességünk és felelősségünk templomainkat rendben tartani, közösségi életünket ezáltal is erősíteni.

A falunapokra érkezett vendégek, köztük a magyarországi testvértelepülések küldöttsége (Tokod, Géberjén, Körösszakál) az istentisztelet után ünnepi ebéden vettek részt, a program délután ősmagyar történeti előadással, este pedig a hagyományos szüreti bállal folytatódott. Vasárnap a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt a barlanghoz való tömeges hátravonulás, ám a művelődési otthon kertjében sor került a tervezett kulturális és szórakoztató programrészekre.

Az almási közösség összefogásának szép példája ez a templomjavítás. A munkálatok azonban ezzel nem értek véget, hiszen az egyházközség a templombelső felújítását is tervbe vette. Isten segítse a közérdekű tervek megvalósulását!

Sándor Krisztina

„Halmozódó" múlt Nyárádszentlászlón

A nyárádszentlászlói unitárius templom méltán tarthat számot régészek, építészek, (egyház- és művészet)történészek – s persze nem utolsósorban kíváncsi látogatók – érdeklődésére. Ha azt mondanók rá: a mai unitárius templom történeti emlékhely, talán nem is túloznánk. A Soós Zoltán marosvásárhelyi múzeumigazgató által koordinált, régészekből, történészekből álló kutatócsoport, illetve restaurátorok munkája nyomán viszont mostanában is újabb és újabb érdekességek kerülnek elő a földből és a különböző korú vakolatok alól. A templom külsején már elvégeztek néhány jelentősebb feltárást és állagmegőrző munkát, így például ma már egy késő gótikus szoborfülke is jól látható.

Az idei késő-nyár újabb meglepetésekkel szolgált. A templom szentélyében a régészek falfestményekre, egy boltíves kijárat keretére és egy közeli kápolna alapjainak töredékeire – ezen belül is egy, a temploménál régebbi, 12. századi presbitérium nyomaira – találtak, a templomhajó alatt pedig sírok maradványaira. A feltáráson dolgozó Győrffy Zalán ez utóbbiakban egy későbarokk kriptát azonosított, amelyben egy Zsigmond-kori pénzérmét, a sírokban ruhadíszeket és egy boglár darabját lelték meg.

Soós Zoltán szerint a nyárádszentlászlói templomegyüttes – a most feltáruló régi kápolna, az újabb templom és a szentély mellett külön álló torony – sokkal inkább utal a ferences vagy domonkos építészeti hagyományvonalra, mint a falusi templomépítés szokásos formáira, de nem zárható ki, hogy eredetileg uradalmi alapítású templom volt.

Az újabb feltárások nyomán az látszik igazolódni, hogy a késő Árpád-kori templom presbitériuma egy korábbi, 12–13. századi, román stílusban épített kultuszhely maradványaira épült – amint ez oly gyakran megtörtént a középkor során –, a hajó pedig egy régebbi temető fölött emelkedik.

A feltárási-konzerválási munkálatok igen költségesek, a jobbára kiöregedett egyházközség így természetesen csak nagyarányú minisztériumi vagy alapítványi támogatásban reménykedhet, ha újabb részleteket szeretne megtudni települése és temploma múltjából. Most viszont mindenki nagyon lelkes, hiszen a frissen feltárt épületelemek kívül-belül jól láthatóak. A templomot egykor körülvevő védőfal maradványainak felkutatása még „a jövő zenéje". Egyebek mellett Orbán Balázs korszakos jelentőségű munkájából tudjuk, hogy a 19. században még jól látszottak e fal részletei. 2010-re tehát maradt még munka bőven, csak a pénzalapok felkutatása van hátra. Ez pedig olykor nehezebb, mint a középkori romok kiásása.

J. T.

Hálát adunk ősszel

Istennek legyen hála, idén nyáron Marosszentgyörgyön és Nagyernyében is örömszertartásokra került sor.

Június 28-án Kálmán Albert és Kálmán Anna szülők kislánya, Kálmán Irma keblitanácsosunk második unokája, Kálmán Nóra Henrietta keresztelése ünnepivé változtatta vasárnapi istentiszteletünket.

Július 18-án Pavelka Attila és Gyöngyi szülők második kisfia, Balázs ünnepélyes „templomi bemutatása" során áldásos alkalom volt így imádkozni: „Teremtő és gondviselő Istenünk! Áldd meg e pillanatot és légy velünk,

folytatás a 10. oldalon

Pálffy Tamás Szabolcs

Hálát adunk ősszel

folytatás a 9. oldalról

midőn e kisgyermeket felvesszük egyházunk tagjai közé." Balázs keresztszülei és nagymamája Sepsiszentgyörgyről érkeztek templomunkba. A szertartás végén Tar Imre kántorunk kezdeményezésére József Attila *Altató* című megzenésített verse refrénjét énekeltük: „Aludj el szépen, kis Balázs." Számunkra is öröm, hogy az immár négytagúra bővült Pavelka család lelki otthonra talált templomunkban és Új Tavasz kórusunk tevékeny tagjai.

Aznap délelőtt Nagyernyében Pálffy Anna-Mária házasságkötés-megáldási szolgálatot végzett: Pap Gabriella (volt konfirmandus tanítványom) és Takács Zsolt ifjú pár esküvőjén így hangzott az áldáskérés: „Istennek áldása legyen e házasságkötésen. Legyetek jó egészségben, egyetértésben és békességben éljetek. A szeretet és békesség Istene legyen veletek."

Augusztus 22-án ismét örömszertartásnak örvendhettünk, amelyet már hónapokkal azelőtt nagy örömmel jeleztek a szülők, Simó Csaba Pál és Simó Andrea Erzsébet. Kislányuk, Simó Izabella Krisztina életére kértünk áldást mennyei szülőnktől: „Isten áldjon meg szép élettel. Növekedj testben és lélekben, Isten és emberek előtt való kedvességben." A fiatal szülők ugyancsak fiatal testvérei nagy örömmel vállalták a keresztszülői tennivalókat.

Nagyvilág

Ezeréves a gyulafehérvári (erdélyi) római katolikus egyházmegye. A gyulafehérvári főegyházmegye most ünnepli alapítása 1000. évét. A történelmi adatok szerint Szent István király tíz egyházmegyét alapított, köztük a gyulafehérvárit, és Szent Mihály arkangyalt rendelte pártfogójául. A püspökségek felállítását királlyá koronázása után kezdte meg. Az erdélyi püspökség szervezése 1003 körül indult, befejezését 1009-re teszik. A folyamatban lévő millenniumi évet 2008. szeptember 13-án nyitották meg a csíksomlyói kegytemplomban és most szeptember 29-én, Szent Mihály ünnepén zárják le a gyulafehérvári székesegyházban. Az ünnepi misét Franc Rodé bíboros, XVI. Benedek pápa különleges legátusa celebrálja. (Vatikáni Rádió)

Ellenben az újpogányság Magyarországon. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevélben hívja fel a hívek figyelmét a katolikus hit megőrzésére az újpogányság egyre terjedő szellemével szemben. A testület levele, amelyet szeptember 20-án minden katolikus templomban felolvastak, arra hívja fel a figyelmet, hogy ismét erőre kapott egyfajta pogányság, s ahogyan István király halála után, úgy most is támadja a kereszténységet. Különböző vallási elemeket keverő ún. „ősmagyar szinkretizmus" ez. A jelenség azért is nagyon veszélyes, mert keresztténynek tűnő vallási nyelvezetet használ és könnyen megtéveszthető még a vallásukat gyakorló hívőket is. (Magyar Katolikus Püspöki Konferencia)

„Menj templomba biciklivel." Több cseh történelmi egyház együttesen szólította fel híveit, hogy autó helyett inkább kerékpáron látogassák vasárnaponként a templomokat. A prágai dugók miatt egy-egy nagyobb vallási ünnep idején a templomok környékét ellepik a gépkocsik, tömegek keresgélnek parkolóhelyet, ezért az egyházi vezetők meghirdették a „Menj templomba biciklivel" mozgalmat. Ökumenikus bringázáshoz most a katolikus, a protestáns és a ortodox hívek csatlakozhattak. (kerekagy.blog.hu)

Szeptember 19-én véget ért a Ramadán, a muzulmán böjti időszak. A testet és lelket erősítő harmincnapos böjt azért esik a Ramadán hónapra, mert a hagyomány szerint 610-ben e hónap 27. napján adta Allah a Koránt az égből Mohamed prófétának, aki a Híra hegyére vonult vissza elmélkedni és böjtölni. Az iszlám hit szerint ilyenkor a pokol kapui zárva vannak, így e hónap a sanyarú nélkülözések ellenére a béke és a szellemi megtisztulás időszaka. A hívőknek napkeltétől napnyugtáig tartózkodniuk kell az evéstől, ivástól, dohányzástól, fürdéstől, a zenehallgatástól, a házasélettől és a test egyéb örömeitől, kerülniük kell a dühöt, az erőszakot, az irigységet, a vágyat, a pletykát. Felmentést csak a 14 éven aluliak, az utazók, a terhes és szoptatós anyák, a csatában harcolók és a betegek kapnak. Mivel a böjt a nap járásától függ, kevésbé szerencsés országokban akár hajnali három órától este kilencig is érvényesek lehetnek a tilalmak. (kronika.ro)

• Összeállította KBZ •

Szerkesztőségünk fotópályázatot hirdet *Az én karácsonyom* témában.

Pályázni egy vagy több fényképpel lehet, **kizárólag elektronikus úton**. A digitális pályamunkákat az *unitariuskozlony@gmail.com* címre lehet beküldeni. Műszaki feltételek: formátum: **jpg** vagy **jpeg**, felbontás: **300 dpi**, minimális képméret: **10×15 cm** (levelezőlap).

Három pályaművet minősítünk nyertesnek és készítőit értékes könyvcsomagokkal jutalmazzuk. A díjnyertes munkákat – természetesen fekete-fehér kivitelben – lapunkban közöljük.

A pályamunkák mellett kérjük feltüntetni a beküldő fotós lakcímét (esetleg telefonszámát) is.

Beküldési határidő: **november 20**-a.

Az Egyházi Képviselő Tanács 2009. április 24-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés 242/2009 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az ülésen 28 tag volt jelen, a hat hiányzó közül három személy hiányzását az elnökség utólagosan igazolatlannak minősítette (Osváth Ilona, Balázs Sándor és Kolumbán Gábor). Az EKT ülése határozatképes volt.

1. tárgy: **Napirend előtti határozatok**

– 27/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A jelenlevők az Elnökség által javasolt tárgysorozatot egyhangúlag elfogadták.*

– 28/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Andorkó Ferenc, Csete Árpád, Rüsz Fogarasi Tibor) az EKT egyhangúlag elfogadta.*

2. tárgy: **Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról**

Fontosabb hozzászólások:

A közigazgatási jelentéssel kapcsolatban Gazdag Géza felvetette a főtanácsi határozatok elintézésének fontosságát, és érvelt a határozatok végrehajtásának szükségessége mellett.

Szabó László bejelentette, hogy az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége Nagy László főjegyzőt Marosvásárhelyen kitüntetésben részesítette.

– 29/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról szóló jelentést.*

3. tárgy: **A Misszió Bizottság 2009. április 23-i ülésének jegyzőkönyve**

– 30/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Misszió Bizottság 2009. április 23-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

4. tárgy: **A Jogügyi Bizottság 2009. április 20-i ülésének jegyzőkönyve**

– 31/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Jogügyi Bizottság 2009. április 20-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

– 32/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozott határozatba foglalta a Jogügyi Bizottság értelmezését a zsinati képviselők egyházkörönkénti számának alakulását illetően: Az Egyházi Alaptörvény 138. cikkelyében meghirdetett egyenlőségi alapelvet a zsinati képviselők megválasztásakor kell érvényesíteni, így minden egyházkörben annyi világi zsinati képviselőt kell választani, ahány lelkész jellegű zsinati tag működik az adott egyházkörben. A lelkész jellegű zsinati tagok számának időközbeni alakulása nem befolyásolja a Zsinat 6 évre megválasztott világi képviselőinek tagságát. A Zsinat világi képviselőinek száma az előbbiek e tekintetben a hatéves ciklus idején állandó marad, míg a lelkész jellegű képviselők számát mindig egyenlő az ülés pillanatában lelkészi jogállással rendelkezők számával.*

5. tárgy: **A lelkészképzéssel kapcsolatos ügyek a PTI Unitárius Karán**

– 33/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a 2008–2009-es tanév I. félévének tanulmányi eredményeiről készített kimutatást, majd egyhangúlag elfogadta a 2008. karácsonyi legációs szolgálatokról előterjesztett jelentést. A Misszió Bizottság javaslatára az EKT egyhangúlag hozott határozattal kéri a PTI Unitárius Karának illetékeseitől, hogy a jelentések ettől kezdve foglalják magukban a legátumok összegéről készített kimutatást is.*

6. tárgy: **Határozat a PTI Unitárius Kara által előterjesztett ügyekben**

A határozathozatal körülményei:

Az Egyházi Képviselő Tanács hosszasan tárgyalta a napirenden szereplő kérdést: a PTI Unitárius Karán a 2009-2010-es tanévtől kezdődő mesterképzés alapvető formái és szervezési kereteit. A kérdés megtárgyalása után az EKT nyílt szavazattal próbált dönteni: az Oktatási Bizottság határozati javaslata 12 igen, 4 nem és 9 tartózkodó szavazatot kapott, míg a Protestáns Teológiai Intézet Református Kara által bevezetett formát az EKT 7 igen, 9 nem és 8 tartózkodó szavazattal véleményezte. A kérdésben így nem született ügydöntő határozat.

Szünet után az EKT egyhangúlag elfogadta a Jogügyi Bizottság elnökének javaslatát, miszerint a napirenden szereplő kérdésben az EKT titkos szavazással hoz határozatot.

– 34/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta Mikó Lőrinc javaslatát, miszerint a napirenden szereplő kérdésben az EKT titkos szavazással hozzon határozatot. A szavazatszedő bizottságba az EKT Gazdag Géza, Rüsz Fogarasi Tibor és Lázár Levente tagokat küldte ki.*

– 35/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT 12 támogató, 2 tartózkodó és 8 ellenszavazattal határozatba foglalta, hogy a PTI Unitárius Karán az alapfokú unitárius lelkészképzés és a mesteri fokozat megszervezése a következő három szakaszban történik: (I.) négy év alapképzés a PTI keretében; (II.) három félév (másfél év) kötelező mesteri képzés gyakorló teológiai hallgatóként, amelynek gyakorlati része egyházközségekben vagy más jellegű lelkészi szakterületen zajlik mentor irányításával, az elméleti képzés pedig tömbösítve tartott előadásokkal valósul meg a PTI keretében; (III.) egy év gyakorló segédlelkészi szolgálat.*

7. tárgy: **A Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjára meghirdetett versenyvizsga**

– 36/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács 1 tartózkodás mellett elfogadta a Lelkészképesítő Bizottság előterjesztését a Starr King Teológiai Intézet által a 2009–2010-es tanévre meghirdetett ver-*

senyvizsga eredményéről. Az ösztöndíjat eszerint Bálint Róbert Zoltán mészkői lelkész veheti igénybe.

8. tárgy: **Jelentés az elnökileg elintézett valláserkölcsi nevelési ügyekről**
– 37/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta a dr. Czire Szabolcs valláserkölcsi nevelési előadótanácsos által készített jelentést.*

9. tárgy: **Jelentés az elnökileg elintézett oktatási és iskolai ügyekről**
– 38/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta az Andrási Benedek oktatásügyi előadótanácsos által készített jelentést.*

10. tárgy: **Az Oktatásügyi Bizottság 2009. április 21-i ülésének jegyzőkönyve**
– 39/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az Oktatásügyi Bizottság 2009. április 21-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyvben foglaltakat.
A Florus Kruyne és Sietse Visser hollandiai remonstráns lelkészek által kezdeményezett lelkigondozói továbbképzővel kapcsolatban az EKT úgy határozott: köszönetnyilvánítással egybekötve felkéri a képzést irányító szakembereket a folytatásra. Ugyanakkor az EKT kilátásba helyezte a képzésnek a lelkészi továbbképzési rendszerbe való majdani beépítését.

11. tárgy: **A székelykeresztúri iskolaépületek bérleti szerződésének meghosszabbítása**
– 40/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
Az Orbán Balázs Gimnáziumnak a székelykeresztúri iskolaépületek bérleti szerződésének meghosszabbítására vonatkozó kérésére az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:
I. Az Erdélyi Unitárius Egyház a Berde Mózes Unitárius Gimnáziummal az Orbán Balázs utca 1. és 16. szám alatt fekvő épületekre kötött bérleti szerződését meghosszabbítja további öt évre.
II. Megértve a Székelykeresztúron kialakult és a fenti kérésükben pontosított helyzetet, amely szerint az Orbán Balázs Gimnáziumnak szüksége van 8 tanteremre, multimedia-teremre és 2 informatika szakteremre, az Erdélyi Unitárius Egyház, valamint a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség a jelenlegi bérleti szerződés lejártától számítva egy évig, vagyis 2010. június 30-ig meghosszabbítja a bérleti szerződést, és az Orbán Balázs Gimnáziumnak biztosítja az alábbiakat:
1. Az Orbán Balázs utca 1 szám alatt, a főépületben, a két informatika szaktermet;
2. Egy multimedia-termet és egy osztálytermet az Orbán Balázs Gimnázium által jelenleg könyvtárnak használt helyiségekben az Orbán Balázs utca 1. szám alatt;
3. Három osztálytermet az Orbán Balázs utca 16. szám alatt;
4. Négy osztálytermet az Orbán Balázs utca 12. szám alatt.
III. Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa felkéri az Orbán Balázs Gimnázium vezetőségét, hogy a jelenlegi bérleti szerződés lejártáig, 2009. június 30-ig szabadítsa fel és adja át az Egyháznak az Orbán Balázs utca 1. és 16. szám alatti épület-együttesben elfoglalt helyiségeket:
1. Az Orbán Balázs utca 1-es szám alatt a 22, 26, 27, 28, 2, 3, 4, 4a, 5, 6, 7a, 7, 7b, 10, 12, 14, 40, 41, 47, 37a, 49 és 50-es termeket, valamint a kapusszoba, könyvelőség, raktárak, műhelyek, büfé, tetőtér és garázs helyiségeit;
2. Az Orbán Balázs utca 16. szám alatt jelenleg használt három osztálytermet és a tetőteret.

12. tárgy: **A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának ülésén felvett jegyzőkönyv**
– 41/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának 2009. április 23-i ülésén felvett jegyzőkönyvet az EKT egyhangúlag tudomásul vette.*

13. tárgy: **Az I. évnegyedi lelkészi értekezletek jegyzőkönyvei**
– 42/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az I. évnegyedi lelkészi értekezleteken felvett jegyzőkönyvekben foglaltakat.
Az EKT ugyanakkor a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör lelkészi értekezletén felvetett javaslat tárgyában, a Misszió Bizottság támogató véleménye alapján úgy határozott, hogy az egyházi testületi üléseken való hang- és képfelvétel rögzítési körülményeinek kérdéskörét a Jogügyi Bizottság elé utalja véleményezésre

14. tárgy: **Előterjesztés az egyházi stratégiai terv megalkotásával kapcsolatban**
– 43/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta a stratégiai tervezési folyamatot előkészítő bizottság javaslatait a stratégiai terv megalkotásának tartalmi, formai és időrendi szempontjairól. Az EKT megbízta az Andrási Erika, dr. Czire Szabolcs, Farkas Emőd, Gyerő Dávid, Kolumbán Gábor, Rácz Norbert és Szabó László összetételű bizottságot a stratégiai tervezési folyamat mellékelt menetrendjében (Az Erdélyi Unitárius Egyház stratégiai terv-készítésének ütemterve) foglaltak megszervezésével és szakmai irányításával.*

15. tárgy: **Előterjesztés az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárásáról**
– 44/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács 4 tartózkodás mellett elfogadta az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozása feltárásának előkészítéséről szóló jelentést.*

16. tárgy: **A 2009. évi Szejkefürdői Unitárius Találkozó szervezési kérdései**
– 45/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács a Szejkefürdői Unitárius Találkozó 2009. évi szervezéséről 10 igen, 4 nem és 4 tartózkodó szavazattal a következő határozatot hozta:*
Az Egyházi Képviselő Tanács elrendeli a 2009. évi szejkefürdői találkozó új alapokra helyezését. Eszerint az ünnepi istentisztelet keretében úrvacsoraosztásra kerül sor. A találkozó programjának, formavilágának és más szervezési dön-

téseinek előkészítésével a következő összetételű bizottságot kéri fel: a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség lelkésze és egy világi képviselője, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör esperese, Dajka Zoltán, Gyerő Dávid, Gyerő Attila, Kovács István, Littasi Levente, Sándor Krisztina, Székely Kinga Réka. A találkozó helyi szervezési kérdéseiben az előkészítő bizottság szorosan együttműködik a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség szervező bizottságával, valamint az EKT Elnökségével, amely a fontosabb szervezési kérdésekben hivatott dönteni.

17. tárgy: **Beszámoló az új egyházi központi állások létesítéséről**

– 46/2009 (2009.04.24.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az Elnökség döntéseit a 2009 januárjában meghirdetett állások betöltéséről az Egyházi Közigazgatási Hivatal keretében, a következő eredmények szerint:***

– valláserkölcsi nevelési előadótanácsos: dr. Czire Szabolcs teológiai adjunktus;

– oktatásügyi előadótanácsos: Andrási Benedek lelkész-vallástanár;

– médiareferens: Sándor Krisztina újságíró, politológus;

– építészeti tanácsadó: Furu Xénia építész.

18. tárgy: **Határozat az EKT tagjainak helyettesítési rendszeréről**

– 47/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a helyettesítési rendszerrel kapcsolatban az alábbi módosító javaslatok ügyében határozott:

- először, Szabó László javaslatára 11 igen, 2 nem és 3 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az egyházköri jegyző akadályoztatása esetén a helyettest az esperes és a rangidős felügyelő gondnok jelölje ki;

- másodszor, Szabó László javaslatára 16 igen, 0 nem és 0 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az egyházköri jegyző akadályoztatása esetén az esperes és a rangidős felügyelő gondnok által kijelölt helyettes megnevezése a képviselő legyen;

- harmadszor, Andrási Benedek javaslatára 16 mellette, 1 ellene és 0 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az unitárius kollégiumok igazgatóinak helyettesítésére kijelölt képviselő szavazati joggal bírjon.

Az EKT a Jogügyi Bizottság által előterjesztett javaslatot a három módosítással kiegészítve egyhangúlag elfogadta.

19. tárgy: **A romániai állami támogatásokhoz való egyházközségi hozzáférés kérdése**

– 48/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a romániai állami támogatásokhoz való egyházközségi hozzáférés kérdésében megfogalmazott kérdésben a következőkben értett egyet:

Az EKT megerősítette az Elnökség által támogatási prioritásnak tekintett három egyházközség kiválasztását: Szováta, Nyárádszereda, Marosvásárhely–Kövesdomb.

A többi egyházközségi támogatási kérés ügyében az EKT úgy határozott, hogy a prioritások támogatása után azokat egyetemes egyházi (püspöki) ajánlással szintén támogatásra javasolja a Vallásügyi Államtitkárságon.

20. tárgy: **Beadványok**

– 49/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a napirenden szereplő beadványokkal kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta:

I. A Tódor Csaba lelkész által angliai ösztöndíjhoz való anyagi hozzájárulást kérő beadványról az EKT az Oktatási Bizottság javaslatára egyhangúlag úgy határozott, hogy az ösztöndíj ügyét elviekben támogatja. A részletkérdésekről azonban, beleértve a pénzügyi vonatkozásokat is, az ösztöndíjat felajánló Unitarian College Manchester vezetőitől további tájékoztatást kér. Ugyancsak az intézet vezetőivel tisztázandó az ösztöndíj összefüggése az intézet által támogatott mesteri programmal is. Tódor Csabát az EKT arra kérte, hogy a doktori kutatási tervet helyezze komolyabb szakmai alapokra, és újra terjessze be véleményezésre.

II. A Benedek Jakab lelkész által a főjegyzői állás létrehozását kérő beadványról az EKT a Misszió Bizottság véleményével egybecsengően, egyhangúlag úgy határozott, hogy a javaslatot elvi és gyakorlati okok miatt nem támogathatja.

III. Miután az EKT több tagja is részletesen kifejtette egyetértését a vonatkozó beadványban foglaltakkal, a Simó Sándor esperessel az Unitárius Közlöny 2009. márciusi számában közölt interjúval kapcsolatos tárgyban az EKT nem hozott határozatot.

21. tárgy: **Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről**

– 50/2009 (2009.04.24.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács az elnökségileg elintézett gazdasági ügyekről szóló jelentést egyhangúlag tudomásul vette.***

22. tárgy: **A Gazdasági Bizottság ülésein felvett jegyzőkönyv**

– 51/2009 (2009.04.24.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács a Gazdasági Bizottság jegyzőkönyveit egyhangúlag tudomásul vette, beleértve a határozati javaslatokat is. Emellett az EKT az Elnökség javaslatára egyhangúlag úgy határozott, hogy a főhatósági testületi üléseken a tagok 10 lejjel járuljanak hozzá az étkezési költségekhez.***

23. tárgy: **A 2008. évi egyházi központi zárszámadás**

– 52/2009 (2009.04.24.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács a 2008. évi egyházi központi zárszámadást egyhangúlag elfogadta.***

24. tárgy: **A 2009. évi egyházi központi költségvetés módosítása**

– 53/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag hozott határozatával módosította a 2009. évi egyházi központi költségvetés egyes tételeit, a következők szerint:

1. A kiadói tervben a következő kiadványok megjelenésének támogatása jelenik meg: dr. Czire Szabolcs könyvére 2.650 lej, dr. Kovács Sándor könyvére 1.200 lej, dr. Kovács Sándor: Az angolszász-magyar unitárius kapcsolatok története a 19. században című könyv kiadására 3.800 lej, dr. Czire Szabolcs és Koppándi Botond egyetemi jegyzeteinek kiadására összesen 6.800 lej, 1.000 db Egyházi énekeskönyv nyomtatására 13.000 lej.

2. A négy teológiai tanár: dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond, dr. Kovács Sándor és dr. Rezi Elek 2009-ben személyenként 2.000 lejes egyszeri juttatásban részesül.

3. A püspöki házzal kapcsolatos teendők közül 2009-ben a téma kiválasztása, a kutatási és engedélyeztetési terv előkészítése kerül sorra, amelyek becsült értéke kb. 25.000 euró. A 25.000 eurós összeg e célra a költségvetésben marad, és felhasználásra kerül.
Csáka József főgondnok javaslatát, miszerint a püspöki ház felújításának tervezési pályázatát a kivitelezési pályázattal együtt kell meghirdetni, az EKT 9 igen, 0 nem és 11 tartózkodó szavazattal elutasította.
4. Az EKT fontosnak tartotta az Egyház tulajdonában levő és magánszemélyek által bérelt lakások egy részének felszabadítását, szolgálati lakásokként való felhasználás céljából, és megbízta az elnökséget az ügyben való eljárásra.
Ugyanakkor az EKT elhatározta a házbérek közelítését a piaci árakhoz, valamint esetenkénti engedmények alkalmazását, az előterjesztett táblázatban foglaltak szerint.
5. A Gazdasági Bizottság és az Elnökség javaslata feletti döntést az útiköltségek elszámolásának szabályozásáról az EKT egyhangúlag a következő ülésre halasztotta.

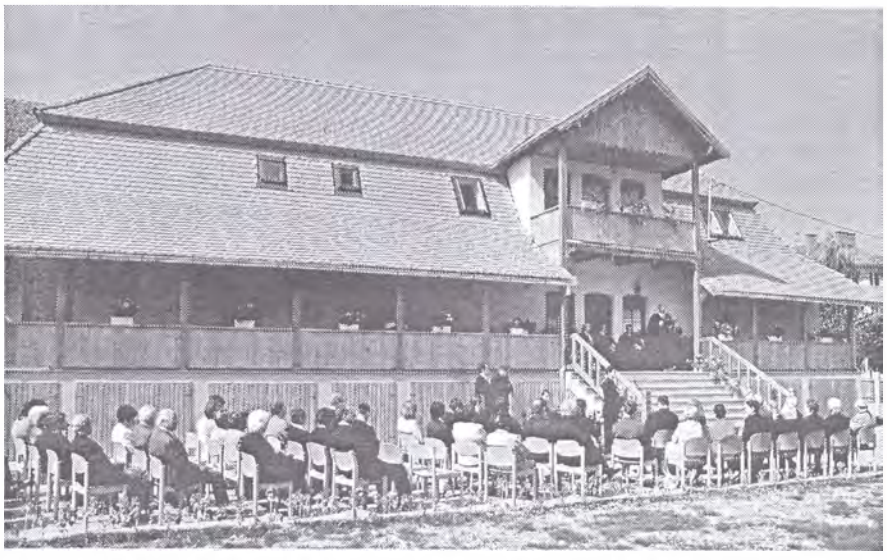
25. tárgy: **Különfélék**: az Egyházi Képviselő Tanács üléseinek helyszíne
– 54/2009 (2009.04.24.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács Szabó László javaslatára 12 igen, 2 nem és 5 tartózkodó szavazattal elhatározta, hogy a következő EKT ülés helyszíne vidéken (Kolozsváron kívül) legyen.***

A fentiek hiteléül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök*

dr. Máthé Dénes *főgondnok*

Andorkó Ferenc, Csete Árpád, Rüsz Fogarasi Tibor
jegyzőkönyv-hitelesítők



Szeptember 19-én és 20-án nagyszabású ünnepségsorozat volt Székelykeresztúron. Az 550 éves város és az unitárius egyházközség új gyülekezeti házzal gazdagodott. A négyéves építő munka eredményeként elkészült ház avatását hálaadó istentisztelet előzte meg. A két napon koncertek, kiállítások, fogadások, közebéd várta az érdeklődőket. A gyülekezeti ház megépítésének körülményeire, az épületre és az avató ünnepség részleteire következő számunkban visszatérünk. (Fotók: Czire Alpár)





Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Október 25., november 8., 29.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
November 1.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Október 27. (Nagy László)

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

„Aki a tükörben nézi meg az arcát" (Jak 1,23)

Gyakran hallani-olvasni manapság: „nem tudod? – kérdezd meg a világhálót!" A számítógép megszemélyesítésének korát éljük... mindjárt-mindjárt nevet is adunk „nekik" és sálat kötünk télire – mint kedveseinknek – (persze... hol van már ez is manapság, turkálókat és kamatlábakat figyelő világunkban?!), hogy ne fertőzze meg a vírus és a madár-, marha-, kutya-, majom- vagy a digitális hálózati influenza. Megkérdezzük a szürke képernyőt, Róbertet, Szilamért, Olíviát stb... és a keresőprogramok egyszerre több oldalt is „betöltenek", ahonnan választhatunk. Válasz mindig van, olykor kétséges viszont, hogy épp azt a választ találjuk-e meg a képernyőn, amire valóban szükségünk van, amit „hasznosítani" lehet. Ahogy leírom e szót: *hasznosítani*, Csoóri Sándor gondolata köszön vissza rám: „a világot nem föltétlenül a buzgó és hasznos emberek lendítik előre, hanem a munkájukba belefeledkezők." Amikor leültem a számítógép elé írni (mert úgy lebegett előttem a téma, mint szivárvány a templomtorony körül) és kerestem a címet s az indító mondatot, Kulcsár Zsoltnak a *Korunk* júliusi számában megjelent, *Digitális függőviszonyok* című írása kísértett meg. Mintha e kutató lelkiállapotnak is lenne belső zsebe, kézitáskája vagy talán merev lemeze, esetleg Google vagy Mozilla keresője, blogja, társalgója... Kereső lelkendezésemet egyszercsak egy mondat

folytatás a 12. oldalon

Sándor Szilárd

„Aki a tükörben nézi meg az arcát"

folytatás a 11. oldalról

szakította meg: „Az internetezők és a nem internetezők közötti szakadék egyre mélyebbé válik, jóllehet egyre szélesebb rétegek kapcsolódnak valamilyen módon az internethez, az információs áramlatban való részvétel minősége nagyon különböző lehet." Ezek után beütöttem a kereső programba azt, hogy *tükör*, és a sok válasz mellett a www.tukor.lap.hu egyik lehetséges „adatbankját" nyitottam meg. Elmosolyodtam. Sok minden található arról, ami a tükör, de egyetlen választ sem találtam eredeti kérdésemre.

Tovább nem is keresgéltem. Kinyitottam a Szentírást, olvasni kezdtem, és a címben idézett jakabi töredék hatása alatt kezdtem írni.

Az igazsághoz hozzátartozik az is, hogy miután elolvastam az *Unitárius Közlöny* augusztusi számában Szabó László lelkész-társam mondatait a szindi kalákázásról, a beszámoló már akkor írásra késztet. Kalákázás – hiába keresnénk a „hálón", mert csak információkat találunk, de személyes érintést – amiről egyébként az említett lapszámban a lókodi öregotthonban tett látogatása kapcsán egy bözödi hölgy is ír – aligha. Jobb átmenni a szomszédba és személyesen találkozni, mint skypon, vagy e-mailen megtervezni a délutáni találkozást...

Közben tovább lapozom a *Korunk* már említett számát. Horváth Gizella *Palackba zárt idő* című írásában biztat, hogy fogjak hozza az eltervezett beszámolóhoz, ne fuseráljam el az időt az íróasztalomnál keresgélésekkel, filozofálgatásokkal. Érdemes a dolgokat lejegyezni, érdemes a dolgokról beszámolni, mert „az elbeszélés lehetővé teszi számunkra, hogy lezárt, beteljesedett idővel találkozzunk, olyan idővel, amely nem telik már, ugyanis eltelt, vagy pontosabban: betelt, bevégeztetett. Palackba zárt idő." Így hát az én beszámolóm sem lehet egyfajta önigazolás, az eltelt szolgálatról, de inkább olyan tükörbenézés, amelyet nem lehet digitalizálni, mint ahogy nem lehet a hitet képletekbe, szabályokba begyömöszölni anélkül, hogy kárt ne szenvednének a mélységes lélek hajszálerei. Így hát én sem teszem másképp: tükörbe nézek „hangos szavaimmal", amit megosztok azokkal, akik végigolvassák gondolataimat. Talán valamit így is adhatok, s majd valamiben részem lehet ezáltal is, amit aztán ismét megoszthatok másokkal...

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Kiöregedés

Az egyetemi tanévkezdés előtt, őszi hálaadás ünnepét követően egymás után érkeznek vissza Kolozsvárra az unitárius lelkészjelöltek, akiket a második félévi sikeres vizsgaidőszak lejárta után nyári legációra küldött ki a püspök olyan falusi egyházközségekbe, ahol a megcsappant lélekszám okán évek vagy évtizedek óta nincs helyben lakó parókus lelkész.

Október elején tehát a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának dékánja elbeszélget a nyári legátusokkal, helyi, sajátos tapasztalatokra is rákérdezve. Az egyik, bicskás székely humoráról ismert lelkészjelöltet is megkérdezi:

– Nos, Attila, hogy vannak a kedves ...falvi hívek?

– Hát, nagytiszteletű Dékán úr – válaszol a visszatért legátus –, hívek sajnos alig vannak, s akik vannak, ők is inkább *archívek*!"

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs
(Marosszentgyörgy-Szászrégen)

Szeptember 1-jétől az idén végzett gyakorló segédlelkészek elfoglalták első szolgálati helyüket az egyházban. A Püspöki Hivataltól érkezett kirendelés értelmében Vagyas Attila a torockószentgyörgyi egyházközségben, Varró-Bodoczi Barna a ravai egyházközségben kezdte meg gyakorló segédlelkészi szolgálatát.

Szeptember 5-én a Homoródalmási Egyházközség szervezésében falutalálkozót tartottak, a 200 éve épített és idénre felújított templom tiszteletére. Az istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte a szószéki szolgálatot.

Szeptember 12-én Pipén a helybeli unitárius egyházközség szervezésében falutalálkozót tartottak. Szószéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök végzett.

Szeptember 14-én tanévnyitó istentisztelet keretében kezdték meg az új tanévet Kolozsváron és Székelykeresztúron a két felekezeti iskolánkban.

Szeptember 19–20-án Székelykeresztúron sor került az alapjaiban felújított közösségi ház avatójára. Az egyházközség kiemelkedő eseményén részt vett az Erdélyi Unitárius Egyház elnöksége. Ünnepi szószéki szolgálatra Bálint Benczédi Ferenc püspököt kérték fel.

A Jobbágyfalvi-Nyárádszeredai Egyházközség „tükörképét" szeretném e pár sorban megmutatni Olvasóimnak. Lehet, hogy soraim foszlányok csupán, de mindenképpen valósak, mert ami látszik, az a miénk, életünknek, szolgálatunknak, életidőnknek része. Már elkezdődtek a nyárádszeredai templomunk s a jobbágyfalvi gyülekezeti otthonunk ablakainak asztalos-munkái. A templomra, reménység szerint, az idén elkészülnek az ablakok és ajtók, s talán a jobbágyfalvi gyülekezeti otthon nyílászáróinak egy része is, és bízunk abban, hogy ha az idén nem is sikerül mind felszerelnünk az ablakokat arra az épületre, amelynek külső-belső vakolása perselyes és nemes lelkű magánadakozásból került össze, majd csak folytathatjuk az elkezdett munkát. A rendelkezésre álló pénzalapok az idei testvérgyülekezeti látogatásunkkor (Duxbury és Brewster) szervezett adakozásnak, a Maros Megyei Tanács támogatásának, valamint a gyülekezeti tagok adományainak köszönhetőek. A gyülekezeti tagok részéről továbbra is folyamatos az adakozás.

A jólelkű adományozók arcvonásai felderengenek az idő – az „élő víz" – tükrén. Arcok, tekintetek: a múló idő freskói, fájdalmak árnyékolta völgyekben eredő források. Így lesz az ember élő tükörré és így látja meg önmagát mások tekintetében. Ebben az élő tükörben látom gondnokaink, keblitanácsosaink, híveink lelkes hozzáállását és önzetlenségét. Szelíd tekintetű, de határozott arcok; *belül* az általános jövőn túl a legkonkrétabb homokot, meszet, kábeleket, templomajtót gondolják és adományozzák. Egy arc azé, aki önkéntes munkával beszerelte a villanyt az épülő templomunkba. Egy másik arc azé, aki cégének elmúlt évi jövedelméből az egyházközség részére adományozott, majd ismét másik arc azé, aki az idei évre a lelkészi iroda világháló-szolgáltatásának költségeit vállalta át. De az élő víz tükréből rám tekintenek azok az arcok is, akik a lókodi öregotthon javára zöldséget adományoztak és akik a kövesdombi gyülekezettel közösen elvitték/elvittük az adományokat. De ott látni azokat a gyerekarcokat is e tükörben, akik a szejkei találkozó előtt velem csodálták meg a székelyderzsi és homoródkarácsonyfalvi templomokat. S az élő víz tükrén felderengenek azok az arcok, akik már évek óta betegágyakon fekszenek, majd feltűnik azoknak az arca is, akik majd ezután ismerkednek egy-egy meleg otthon bölcsőringató reménységével, és szintúgy itt vannak azok az arcok, akik már nincsenek közöttünk, hiszen eggyé olvadtak ráncaik az örökkévalóság leheletével, mindaddig, amíg „homályosan látunk".

Istenem, mennyi arc, mennyi leírhatatlanul szép vonás! Ott látom e tükörben az elmúlt ünnepeink alkalmával marosi egyházkörünk *Jóakarat* című kiadványának a szerzőit és hálás olvasóit. Látom e tükörben amerikai hittestvéreink tekintetét, amint mosolyognak és örvendezenek, hogy segíthetnek rajtunk, akik számára megtartó gyökér, gyümölcsöző ág, nehéz acél- vagy éppen ólomtükör lehetünk továbbra is. Látom hollandiai remonstráns barátaink biztatásait, látom olasz unitárius barátom könnyes örömét, amikor velem találkozott öt év után még egyszer. Látom a norvég, az afrikai, a francia, az indiai és Fülöp-szigeteki, a japán testvérem engem kereső tekintetét. Látom magyarországi unitáriusok felénk fordulását és mindent megtiszítani akaró vágyát, akaratát és szeretetben megedzett tetteit.

És... Látom a tükörben az elcsattanó lelki pofonokat, mint önfia – de sokszor akár önszüleje – vágta sebeket is... és látom, amint e sebeket gyógyítani igyekszünk. Látom a „szigorúan ellenőrzött evangélium" kalapácsának vakütéseit, a sarló által felsebzett tenyereket, mielőtt épp simogatni igyekeztek volna. Ott látom e mindjárt perzselő tükörben mindazt a tüzet és fényt, amibe nem tudok beletekinteni a fájdalomtól és a vakító fénytől.

Testvérem, azt kívánom: ha e tükörbe magad is beletekintesz, mindannyiunk Istene adjon neked lelki elégtételt, bölcs türelmet és mindent megértő és megmagyarázó szeretetet, további erőt a szabadsághoz!

nők világa

Együtt Kolozsváron

Az Unitárius Nők Országos Szövetsége legnagyobb rendezvényét, az évi közgyűlést és konferenciát idén augusztus 29-én tartotta. Miután önkéntes nőszövetség sokáig nem jelentkezett a közgyűlés fogadására, felkérésre a kolozsvári nőszövetség immár negyedik alkalommal vállalkozott a házigazda szerepére. A rendelkezésre álló rövid idő, az egyházi események torlódása és az előre hozott időpont ellenére minden készen állt, amikor eljött a nagy nap.

A János Zsigmond Unitárius Kollégium zsúfolásig megtelt Felvinczi György dísztermében 59 nőszövetség 303 képviselője gyűlt össze. Jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök, Rüsz Fogarasi Tibor kolozs-tordai esperes, Rácz Norbert kolozsvár-belvárosi lelkész. A zászlók ünnepélyes bevonulása, az ima, a megnyitó és üdvözlő beszédek, az új nőszövetségi zászlók megáldása után sor került a 93 háromszögből összevarrt vándorabrosz átadására. A székelykeresztúri nőszövetség részéről Szombatfalvi Anna megható szavak és a vándorabroszt bemutató kis füzet kíséretében adta át Péterffy Enikőnek, a kolozsvári nőszövetség elnökének. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a Gyarmathy házaspár – Catherine és György –, az erdélyi unitáriusok támo-

folytatás a 14. oldalon

Asztalos Klára

Együtt Kolozsváron

folytatás a 11. oldalról

gatója mindvégig aktívan részt vett a rendezvényünkön. Elhangzott az elnöki beszámoló és a titkári jelentés az UNOSZ és tagszervezetei évi tevékenységéről és azután az UNOSZ pénzügyi jelentése. A jövőbe tekintő hozzászólások meghallgatása után a közgyűlés elfogadta a jelentéseket.

Az ünnepi istentiszteleten Rácz Mária a nők összetartásának szép bibliai példáját mutatta be Ruth könyve alapján. Azután a résztvevők Pusztai Enikő orgonajátékában és Mányoki Mária szólóéneklésében gyönyörködhettek.

A program előadással folytatódott a díszteremben: Tódor Csaba homoródszentpáli lelkész *A nő és a hatalom kérdése* témát boncolgatta a maga tapasztalatából hozott példákkal és provokáló kérdésekkel. Arra a kérdésre várt választ a hallgatóktól, hogy a mi erdélyi társadalmunkban a nők a hatalom milyen formáit képviselik a családban, egyházban, a nőszövetségek az egyházban, és milyen igényeik vannak, milyen mértékben kérnek részt a hatalomból, hogyan ítélik meg a hatalomhoz való hozzáférésüket. A kiscsoportos megbeszélések során széles skálájú egyéni vélemények kerültek felszínre. Leszögezhetjük, hogy az igények nagyon változatosak. Vannak, akik jól érzik magukat a hagyományos női szerepben és megelégednek azzal, hogy a háttérből, közvetve gyakorolják a maguk léptéke szerinti hatalmat, mások tehetséget éreznek magukban és nyíltan igényelik a hatalom közvetlen birtoklását. Összegezésképpen idézem az egyik hozzászóló véleményét: amit a nők jobban tudnak tenni, mint a férfiak, azt hagyják, hogy tegyék, és segítsék őket megadva a támogatásukat, és amit a férfiak tudnak jobban tenni, azt hagyjuk reájuk. Természetesen ez egyénileg változik, kinek mihez van tehetsége.

A közgyűlés határozatainak az elfogadása és a 2010. évi lókodi látogatási program összeállítása után azzal a megnyugtató bejelentéssel távozhattunk, hogy a homoródszentpáli nőszövetség elvállalta a jövő évi közgyűlés és konferencia házigazdai szerepét. Reményeink szerint az együttlét élménye, a lelki töltekezés miatt megérte elviselni a koránkelést, a hosszú utazás fáradalmait és a nyárutó forróságát.

A Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör asszonyai példásan összefogtak. A három kisbusz egy-egy nőszövetség asszonyaival indult útnak Kolozsvár felé. Kökösnek gondja volt Szentkirályra és Szentiványlaborfalvára, Sepsiszentgyörgy Árkos és Kálnok, valamint Kőröspatak küldötteit szervezte be a közös utazásra. A harmadik kisbusz Nagyajta, Felsőrákos és Ürmös képviselőivel érkezett meg a kincses városba. De a körből még Brassó és Fogaras is képviseltette magát két-két asszonnyal.

Ezen a napon a békesség, szeretet karolta át az asszonyokat, amikor a kolozsvári egyeztetéskor a lókodi öregotthon látogatását sorra felvállalták. Megható pillanat volt a zászlók bevonulása, és hazafelé utazván mi is egy zászló elkészítésén gondolkodtunk. Isten adja, hogy sikerüljön! Ott, a közgyűlésen, a szentkirályi nőszövetség is vállalta, hogy jövő júliusban felkeressük a lókodi öregeket.

Tudjuk, ezek jövő évi tervek, de talán ez igazolja, hogy valóban érdemes volt részt venni a konferencián, tanultunk valamit: feladat-vállalást, azaz fontosnak lenni egy közösségnek. A tevékenységek mindig tervekkel kezdődnek: egy csodálatos „szövőszéket" körülülve megálmodjuk, majd ki-ki a maga munkáját felajánlva megvalósítjuk. Tudjuk: a közösségért dolgozni nagy felelősség, de a közösség- és jövőépítésben a nőszövetségeknek nagy feladataik vannak. *(Adorjáni Gyöngyvér)*

Üdvözöljük a Szombatfalvi Anna székelykeresztúri köri nőszövetségi elnök ötletét és annak igényes megvalósítását, a „vándorabrosz-füzetet", amely egészében és részleteiben bemutatja a 93 háromszögből készült vándorabroszt. Köszönet érte a megálmodónak és a kivitelezőknek! A füzet megvásárolható a Székelykeresztúri Egyházközségnél.

Érdeklődni lehet Szombatfalvi Annánál, telefon: 0266-242127

Az UNOSZ vezetősége

A 2009. augusztus 29-i kolozsvári Közgyűlés határozatai

1. Minden helyi nőszövetség adja le évi tevékenységi beszámolóját az egyházközség évi közgyűlésére
2. A köri nőszövetség vezetősége összesítse a jelentéseket és adja le az egyházköri közgyűlésnek
3. Minden nőszövetség, amelyik meglátogatja a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthont, készítsen listát a természetbeli adományokról és az UNOSZ által kiadott űrlapokat kitöltve juttassa el jelentését 30 napon belül az UNOSZ-nak.
4. Az unitárius nőszövetség megalakulása centenáriumának méltó megünnepeléséhez a nőszövetségek tagjai járuljanak hozzá saját javaslataikkal, elképzeléseikkel. Ezeket adják le az UNOSZ-nak 2009. december 1-jéig.
5. A kommunikáció javítása az UNOSZ és a köri nőszövetségek között, illetve az egyes helyi nőszövetségek között.

Erő a mához, remény a holnaphoz



Szeptember 6-a és 11-e közt az angliai Hoddesdonban, a High Leigh Konferencia Központban zajlott a Női Világimanap európai konferenciája. Ilyen találkozásokra négyévente kerül sor; a legutóbbit 2005 júliusában Franciaországban, Strassbourg-ban tartották, amelyen magam is részt vettem, hazai bizottságunk küldötteként.

Az idei konferenciát az Egyesült Királyság négy országrésze, azaz Anglia, Észak-Írország, Skócia és Wales „Nők Világimanapja Bizottságai" közösen szervezték.

Romániát Lucreția Vasilescu bukaresti ortodox nőtestvéremmel együtt képviseltük. A képviselőket a romániai bizottság tagjai jelölték, egyik küldött esetében feltételként volt meghatározva, hogy 35 évnél fiatalabb kell hogy legyen.

A napi program közös reggeli imádkozásból, Bibliatanulmányozásból, éneklésből, valamint kiscsoportos megbeszélésekből állt. 9-én a házigazdák londoni városnézésre vitték a több mint harminc országból érkezett nőket, a záróest pedig angol táncházat is tartogatott meglepetésként.

E konferencián többek közt részt vettek a Női Világimanap Nemzetközi Bizottsága tagjai is, úgymint az AEÁ-beli New Yorkból Eileen King végrehajtó igazgató, segédje Alison Van Buskirk, valamint a Bahama- szigetekről jött Annette Poitier elnök, Jean Hackett és Corinna Harbig európai képviselők. A konferencia célja az volt, hogy elősegítse a fiatal felnőtt nemzedékhez tartozó nők hatékony bekapcsolódását a Női Világimanap mozgalomba, ugyanakkor az idősebbektől tanulva továbbvinni e Földet átfogó imaakciók áldásos lehetőségét.

Az osztrák képviselők felajánlották, hogy 2013-ban országukban kerüljön sor az európai konferenciára.

Pálffy Anna-Mária

Már elő lehet fizetni a *Nők Világára* 2010-re! Az előfizetés díja a megjelenő négy számra összesen 10 lej, postaköltséggel együtt. 2009. december 31-ig várjuk a csoportos és egyéni előfizetéseket a következő címek egyikére:

- Kovács Júlia, 400104 Cluj-Napoca, str. Brassai nr. 6.
- A köri elnökök vagy az egyházközség közvetítésével vagy személyesen Asztalos Klára elnöknek

Aki rendszeresen szeretné olvasni a *Nők Világát*, fizessen elő!

ifjúsági oldal

Solymosi Zsolt, a János Zsigmond Unitárius Kollégium lelkész-vallástanára minden nyáron szervez biciklitúrát a diákoknak. A túrákra jelentkezők száma évről évre nő, és minden évben sikerül valami különleges, újszerű útvonalat kijelölni, ahová általában nem szoktak az erdélyi magyar biciklitúrás csapatok járni. Az alábbiakban az idei túráról beszélgetünk annak megálmodójával és kivitelezőjével.

Biciklivel a Duna-deltáig

Sándor Krisztina: *Ki találta ki ezt a szokatlan útvonalat?*

Solymosi Zsolt: Évek óta keresem a lehetőséget, hogyan lehetne eljutni biciklikkel a tengerig. Messze van a cél, s olyan útvonalat kellett keresni, amely élményeivel kiegyenlíti a kínlódást. A korábbi években eljutottunk Orsova környékére, az Al-Dunáig, a Vaskapuhoz, Máramarosszigetre, Szaploncára. A romániai szélrózsát nézve lassan bejártunk minden szöget. Még a moldvai kolostoroknál nem voltunk, de talán az is egy lehetőség lesz a jövőben.

Sehogy sem állt össze a kép, hogyan lehet Costinești, Vama Veche, Eforie, Venus vagy Saturn környékén olyan helyre találni, ahol be tudnának fogadni 35 bringást 5 autóval, amikor egy lepedőt sem lehet letenni a homokra. Ugyanakkor kétségeim voltak afelől is, hogy hogyan tudunk beolvadni az ún. „maneles" közegbe. Ránéztem a térképre, s láttam, hogy a Duna-deltában, a Sulina- és a Szent György-ágnál tengert és Dunát is láthatunk egyszerre. A táj érintetlensége is vonzott. A fő cél az volt,

folytatás a 16. oldalon

Biciklivel a Duna-deltáig

folytatás a 15. oldalról

hogy otthagyjuk az autókat Tulceán, ott felpattanunk a biciklikre, felmálházva lehajózunk 100 kilométernyit Sulinára, ott a tenger partján 42 km-t biciklizünk, a Szent György-ágtól pedig hajóval vissza, s onnan haza.

Teljesen a tervek szerint ment minden, s azt hiszem, minden szempontból a legek túrája volt. Ezt jeleztem is már a blogon: kemény harc volt. Első nap óriási eső kapott el. Kezdő mélypont volt ez a túrán, ezt követően pedig 40–43 fokkal küszködtünk Tulcea megyében, a dobrudzsai részeken.

Tudom, hogy sokkal többen akartak menni, mint ahánynak lehetett. Mi volt a kritérium? Ha valakit visszautasítottatok, azt milyen indok alapján tettétek?

A szülőket évekkel ezelőtt még győzködni kellett, hogy engedjék el a gyermeküket, most már ők győzködtek, hogy vigyem el. Szinte kétszeres volt a túljelentkezés az idén. A jelentkezőknek írniuk kellett egy esszét, érvelniük kellett: miért akarnak jönni, mihez értenek, mit tudnak a túrához személyesen hozzáadni, és le kellett írniuk a biciklijük állapotát. Ha úgy éreztem, hogy az esszével meggyőzött, a többi bizonyos szempontból már formaság volt. A második, kizáró jellegű próba az orvosi bizonylat volt. Egészségesnek kell lennie mindenkinek, aki a túrán részt vesz. Főként szívorvosi pecsét és tüdőszűrés kellett, hogy kezdettől lássam, nem szívbeteg-e, asztmás-e valaki, mintsem hogy a hegy tetején derüljön ez ki. Harmadik feladatként mindenki kellett hogy hozzon egy 500 lej értékű támogatást valamilyen intézménytől. Ezt nagyjából a fele meg is szerezte. Volt, aki jóval többet hozott, volt, aki semmit, és így a gyermekek szembesültek azzal, hogy mit jelent támogatást szerezni, ha szeretnéd, hogy valami megvalósuljon.

Ez azt jelenti, ha valaki nem talált támogatót, az sem részesült hátrányban, kiegyenlítették egymást?

Természetesen. Minden évben több a kiadásunk, idén is hamarabb haza kellett jönnünk, mert nem volt elég pénzünk, hogy élelmet és szállást fizessünk. Általában azért kijövünk az összegyűjtött összegből, amely az autók üzemanyagára, élelemre, szállásköltségre elég, s nem „pattogunk", tehát ha be volt tervezve hat panzió, s csak 3 alkalommal tudtunk ott aludni, akkor – ez van.

Általában a biciklitúrákon az első 3–4 napon kialakul a csapathangulat, de a közepén vagy a vége felé már lehet, hogy előjönnek a személyközi konfliktusok, vagy egyesek annyira kifáradnak, hogy nem tudják visszafogni magukat, még a csapat kedvéért sem.

Kevés olyan van, aki a túra végére kiakad. Inkább az első három napban vannak, akik nem találják a helyüket. Általában az első 3–4 napban kialakul egyféle kohézió, amely által megérti az a tizenéves, aki sosem vágott fát, nem mosott ki egy lábast, nem húzta fel a sátrát, vagy nem mosta meg a biciklijét, hogy mi a teendője. Van három napja arra, hogy rájöjjön, valamit nem jól tesz, valamihez nem jól áll hozzá. A poén kedvéért mondom, hogy van egy ezredesünk, egy volt kollégám, aki azt nézi, hogy mindenki evett-e, ivott-e, mosogatott-e, felhúzta-e a sátrát, elvégezte-e a feladatát, vigyáz-e a biciklijére, hogyan beszél stb. Nem egy gyerek este, 100 km tekerés után még körbe kellett hogy fusson öt kört, mert valamit nem jól végzett.

Tehát akkor nincs esélye annak, hogy egy konfliktus megmérgezze a csapat hangulatát?

Nincs, és erre külön figyeltünk. Szinte könyörögtem a gyerekeknek, hogy ne jöjjenek, nem bírják ki. Írtam a blogon is, menjünk csak húszan, akik kibírják, s ennek ellenére mégis 35-en jöttek. Ennyi embert levinni a Deltáig s vissza, napi háromszor étkeztetni, nagy felelősség volt. Nem tudhatom, ki hogyan viszonyul a csapatunkhoz. Tulcea megyében például mindenki dudált, amikor meglátott bennünket. Talán idegennek hatott vagy kedves, jópofa volt – de ezek mégis zavaró dolgok. Visszatérve: a túra holtpontja után, amikor otthagytuk a Deltát, ahol három napig csak a biciklink volt, a hátizsákunk, abban a pástétom, a víz, s visszatértünk Szentgyörgyre, a civilizációba, itt már túl voltunk a holtponton. Ekkor figyeltem fel, hogy mindenki szó nélkül végzi a feladatát. Semmi esély nem volt a konfliktusra, mindent megbeszéltünk, ahogy hazaértünk. Egy nap alatt visszamásztunk a Kárpátokba, kb. 700 km-es magasságkülönbséggel Kézdivásárhely környékére értünk, s végre krumplis kenyeret ettünk. Jó érzés, amikor az ember visszatér a hazájába, s meghallja az első káromkodást egy helybeli pásztortól. Még ennek is örvendtünk. Azt is mondtam: aki ezt a túrát megtette, az innen mehet bárhova, akár kollégista, akár egyetemista, mert még 100 km után is tudott krumplit pucolni, a Deltában megmosni a biciklket, mert ha nem, berozsdázott volna az édesvíztől stb.



Ez is a célja a túrának: megfeszíted a határaidat, nemcsak a fizikaiakat, hanem minden szempontból, és annyira ki tudod tolni, hogy utána másként látod a világot.

Hogy érzed, akik e túráról hazajöttek, hogyan tudják továbbadni azt a rendkívüli élményt, amelyben részük volt? E fiatalok a továbbiakban hogyan tudják megláttatni másokkal is, hogy rendkívüli helyzetben mennyi mindenre képesek vagyunk, vagy akár azt a lelki felfrissülést, amit Tulcea megyében a tenger melletti biciklizés jelentett?

Nekem az első szempont az volt, hogyan élik ezt meg ők maguk. Mert ha egy 15 éves lány otthon elkezd mesélni erről a szüleinek, az már eredmény – hiszen mos-

tanában mindenki a maga egyéni életét éli. A fiatal számára gyakran egyirányú ajtók nyílnak a családja, a sulija, az egyháza felé. Nem kommunikatív ember a mai tizenéves. Hazatérve a baráti körrel eljárnak esténként buliba, kocsmába, elmennek táborokba, fesztiválokra, s ott elmeséli, hogy lement biciklivel a Deltáig s vissza. Másképp látja már a világot, másképp gondolkodik. Lehetne beszélni tudásról, földrajzról, történelemről, mindenről, ami őket a környezetből két hét alatt érte, illetve a hozzáállásukról, a munkáról...

Általában a gyermekek benne élnek egy bizonyos trendben, amiben benne van minden tizenéves. S most nem a diákjaimat akarom szidni, hogy úgymond közömbös fráterek, nehezen viszik le a szemetet, vagy nem tudnak számítógép nélkül meglenni két napon át. Tény viszont, hogy a biciklitúra után ők maguk kezdenek másképp élni, változik a világszemléletük. S itt két tényező lép fel: egyrészt azt gondolja, hogy ezt túléltem, tehát innentől, ha rám bíznak egy feladatot, azt teljesítem; a másik, ami a legcsodálatosabb s a legvallásosabb az egészben: másokért tenni valamit. Jézus is ezt tette, szavai szerint: szeresd felebarátodat, mint magadat. Tégy valamit az emberekért! Ezt úgy tudom belevinni a túrába, hogy „ha te nem segítettél másnak, akkor belepusztultál te is, más is." És akkor megérti, hogy neki fát kell hozni, tüzet kell gyújtani stb. Talán kicsit fellengzős, de ez a túra arra is jó, hogy megtanulják: a közösségért tenni legalább annyira értékes, mint magadért tenni. A biciklitúra az egoizmusból át tud vinni egy egymást támogató, segítő hangulatba.

Aznap, mikor hazaértünk, a csapat fele elment a CFR mérkőzésére. Két hét kemény bringázás után még volt erejük szurkolni, pedig előtte napokon át éjfélig vagy 1 óráig még nem aludtunk, s reggel talpon voltunk, mert sütött a nap a sátorra. Másnap egy kiadós alvás után a csapat nagy része itt volt a kollégium udvarán, pakoltunk, mostuk az autókat. Ott volt az a tíz ember is, akik először vettek részt a túrán. Akkor megértettem, hogy bár nagyon fárasztó, mégis érdemes volt, s bizonyíték erre az is, hogy az újak mind ott voltak az elpakolásnál, takarításnál.

E biciklitúrák egyik különlegessége, hogy míg a legtöbb magyar biciklitúrás csapat Erdélyben kerekezik, s legfennebb a Gyímesekbe megy el, addig ti már jó pár éve egészen szokatlan, román vidékekre látogattok. Ez lassan a JZSUK biciklitúráinak sajátossága lesz. Hogyan alakult így mindez? Elindultok Kolozsvárról és olyan vidékekre mentek el, ahová az átlag erdélyi magyarnak esze ágában sincs elmenni.

Én eleve nem hiszek az elszigeteltségben. Olyan közegben élünk, ahol a tömbmagyarságról már nem lehet beszélni, a magyar identitás kérdésében pedig figyelembe kell venni az adottságokat. Ezek a gyermekek, akik itt élnek, nem nagyon tudják hova ágyazni az identitásukat. Nem akarok hajmeresztő lenni, de megtörtént, hogy az órákon a monostori diáknak jobban el tudtam magyarázni egy-egy román kifejezéssel, hogy mit akarok – és ez elkeserítő.

Van egyfajta távolságtartás, elszigetelődés a kolozsvári magyarságban. Gondoltam, megpróbálom, lehetséges-e ezt másként alakítani. Kiderült, hogy nemcsak lehetséges, hanem hasznos is. Megmutattam ezeken a túrákon a gyermekeknek, hogy a románok is olyan emberek, akik segítenek, ha kell, akikkel együtt kell élni. Olyan példákat mondok, amelyek erre a túrára voltak érvényesek, és amelyek nélkül ez nem így sikerült volna. Van egy rendőr ismerősöm Hátszeg városában, aki 2004-ben segített megjavítani a bicikliket éjjel 3 órakor. Akkor megadtam neki a telefonszámomat, és évekkel később az egyik családtagjával Kolozsvárra jött az onkológiára. Ez idő alatt a kollégium bentlakásában lakott, és itt szembesült egy magyar iskola 400 éves hagyományával.



Idén kiderült, hogy ez az ismerősöm Luncavițáról származik, Tulcea megyéből, és hálából felhívta Tulcea polgármesterét és a megyei rendőrparancsnokot. Amikor beléptünk Tulcea városába, két rendőrautó várt, és a város legelőkelőbb szállodájában laktunk, az autóinkat pedig a parkolóban hagyhattuk – mindezt ingyen. Aki a Deltába jár, tudja, hogy 100 lejt kell naponta fizetni azért, hogy az autódat biztonságban tudhasd. És itt még nem ért véget a történet. Hazafele ugyanis meghívott Luncavițára, hogy ott töltsünk egy éjszakát. Ez a község Tulcea és Galați között található, és szerény, nehéz körülmények között élő emberek vidéke. A sportpályán szállásolt el, ahová villanyt szereltetett, mosdókat, vízcsapokat. Amikor azt hittük, hogy megesszük a gulyást, megköszönjük „a hozzánk valót", és mehetünk aludni, akkor megjelent a helyi rezesbandával, akik autentikus dobrudzsai zenészek voltak, és mindenféle zenét eljátszottak nekünk. A „Noi suntem români" kezdetű dalt csak eljátszották, nem énekelték, irántunk való tiszteletből. Elgondolkodtató, hogy egy román zenekar játszott harminc magyar gyermeknek dobrudzsai népzenét. Mi az elején nem tudtuk, hogy hova tegyük. Ő a feleségével táncra perdült, és kérdeztem, miért teszi mindezt? Erre azt felelte, hogy azért, hogy ne menjünk át hangtalanul Dobrudzsán. Ezek a gesztusok ráébresztik a gyermekeket arra, hogy ha ők, magyarok, székelyek, ismerik a gyökereiket, de megtanulják a román nyelvet, és igyekeznek megérteni, hogy *ők* mit gondolnak, az elszigetelődés átváltozik egyfajta

folytatás a 18. oldalon

Biciklivel a Duna-deltáig

folytatás a 17. oldalról

együttműködéssé. Így pedig egész másképp lehet átélni az erdélyi sorsot.

Ez a mi biciklitúráinkon évek óta így megy. Idén is mindenik román megyében – Vrancea, Buzău, Tulcea, Galaţi – rendőrök vártak, egyik helyről a másikra kísértek, vigyáztak ránk. A kolozsvári rendőrök annyira komolyan vették a feladatukat, hogy reggel két autóval érkeztek, s minden útkereszteződéshez kirendeltek egy forgalomirányítót. Nagyon jól esett. Emlékszem, hogy amikor még 2001-ben bementem a rendőrségre, s kértem egy kísérő autót, kidobtak, mondván, hogy én se esketek ingyen. Azóta eltelt nyolc év, s most a legmesszemenőbb támogatást megadták.

Van még egy érdekessége e túráknak: beérünk egy faluba, és a helyi üzletben – túlzások nélkül! – becsomagoljuk a boltot: megvesszük mind a harminc kenyeret, 20 l vizet, mind a 60 fagyit, és a boltos zárhat be és mehet áruért. Ha valahol megálltunk, rögtön kijött a helyi boltos, a rendőrség, és nézték, hogy mit akar 34 rikító mellényű fiatal biciklis öt autóval. Nagy élmény, ahogyan az autók húzzák le a szemből és hátulról jövő forgalmat. Mindenki megállt, félrehúzott a sánc mellett, amíg elmentünk, volt, akik tapsoltak. Egy-két kirívó esetünk volt csupán.

Azok a fiatalok, akik részt vettek ezen a túrán, sajátos élményekkel gazdagodtak. Hogyan változott a dobrudzsai románokkal szembeni eddigi sztereotípia, ha volt ilyen?

Egyértelműen változott az álláspontjuk. Amivel legelőször szembesültünk: hihetetlen nagy mértékű a szegénység, borzasztóan élnek ott az emberek. Nagyon olcsó a zöldség: 10 kilónál is több paradicsomért kilónként kb. 40 banit fizettünk. Nagyon drámai a helyzet Románia bizonyos helyein!

Érdekes, hogyan tekintenek *ők* Erdélyre. Nyitottak iránt unk, és nyoma sincs semmi rosszindulatnak. Csodálat él bennük minden erdélyi iránt, függetlenül attól, hogy román vagy magyar. Sulinán például nem tudták, hogy milyen nyelven beszélünk, csak azt látták, hogy idegenek vagyunk. Nem mondták, hogy erdélyi hangsúllyal beszéljük a románt. Dobrudzsára eleve úgy kell nézni, mint a kisebbségek paradicsomára, ahol mecsetek mellett bicikliztünk el, és török, tatár kisebbség volt a falvakban.

Bomlottak az előítéletek, és bár nem mondom, hogy nagy változásokat idéztünk elő, egy biciklitúrán részt vett tizenöt éves gyermek mostantól másképp néz rá Románia térképére, mint eddig. Azokon a részeken, ahol buszoztunk, autóztunk, ott velünk párhuzamosan 10 fiatal vonatozott. Láthatták, hogy milyen egy személyvonat a Galaţi–Tecuci útvonalon egy Kolozsvár–Dés között közlekedő személyvonathoz képest.

Milyen volt, amikor Tulceán hagytátok az autókat, és biciklikkel mentetek a tenger mellett?

Luxusállapotból indultunk, egy olyan négycsillagos szállodából, ahol mindentől el voltunk ájulva. Indulás előtt a parkolóban töltöttünk négy órát, mialatt mindenki elővette a kis hátizsákját, amelybe beletehetett csokis kiflit, kenyeret, lekvárt és sok vizet. Fel kellett készülnünk arra, hogy nagyon szomjasak leszünk, és nem lesz vizünk. A térképet nézve a civilizációt teljesen elhagytuk. Hajóra ültünk és Sulinán szálltunk ki, ahol még volt lehetőség bevásárolni, ezt-azt intézni. Ezután kimentünk a tengerpartra, és ott töltöttünk két éjszakát. Érdekes volt látni, ahogy a tizenévesek homokvárat építenek, amelynek templomi része is volt: egy gótikus katedrális. Fociztunk, játszottunk, este egy nagy gödröt vájtunk, és oda hordtuk a fát. A tábortűz körül ültünk, és este 7–8 óra fele megjelent az első szúnyoghad. Óriási szúnyogok voltak, egyik jobban csípett, mint a másik, semmiféle kenőcs, védekező szer nem használt ellenük, csak az, ha a lehető legjobban felöltöztünk. Napközben állandó fürdés volt a tengerben, amelynek 25 fokos hőmérséklete nagyon kellemes volt. Ezt követően még bennebb haladtunk a delta és a tenger találkozása irányában. Át kellett úsztatni a bicikliket a csatornákon, és valahol a Sulina és a Szent György ág között teljesen magunkra voltunk hagyva. Csodálkozom, hogy egyáltalán volt térerő, és a kolozsvári rádiót onnan tudósíthattuk. Kagylókat gyűjtöttünk, pontyokat fogtunk, és megsütöttük, énekeltünk. Nagyon jó hangulat volt. Nehézkes volt a visszaérkezés, mert adott ponton a homokos talajon csak tolni lehetett a bicikliket. Nem volt könnyű 2 km-nyit tolni, 40 fokos melegben, hátizsákkal, de jól esett visszaérni a szállodához, s elkönyvelni, hogy ez is megvolt, túléltük.

Rendkívül sok segítséget kaptunk, ezt most itt nem lehet felsorolni, de megtekinthető a blogon *(http://bicajzsuk.blogspot.com)*, amelynek 9000 körüli látogatója volt. Tulceai napilapok írtak rólunk, érdeklődtek, hogy milyennek látjuk a vidéket, az embereket, megjegyezvén, hogy mekkora teljesítménynek tartják a túránkat, hisz ők még autókkal sem jönnek Kolozsvárra, nemhogy biciklikkel.

A biciklitúra blogján angol nyelvű bejegyzések is voltak az idén.

Két amerikait is vittünk a túrára. Ők egy sajátos szemszögből is követhették az egészet: milyen magyarnak élni, utazni Romániában. Előítéletek nélkül érkeztek, szerették, élvezték a túrát. Rájöttünk menetközben arra, hogy nemcsak az ő szüleik megnyugtatására, hanem a más anyanyelvű érdeklődőknek is jó, ha olvashatnak ró-



lunk. Most készül a blog román nyelvű változata, fordítása, hiszen nem kérhettem azt a gyermekektől, hogy a fárasztó napi bringázás után román nyelven is írjanak.

Mi a következő útvonal?

Ezt még nem tudom, de mindenképp lesz jövőre is biciklitúra. Kipihenjük a fáradalmainkat, hiszen a felelősségvállalás súlya is jelentős volt ezen a túrán. Szóval – folytatása következik.

Tele vagyunk élettel, szabad a szívünk...

Hiszel a csodákban? Talán nincsenek is olyan távol, mint ahogy azt gondolod. Csodák ma is történnek, még akkor is, ha már csak a szemünknek hiszünk, és csak a racionalitásban bízunk.

Itt van, nézd:

Érezted már az első tavaszi meleg szellőt, ahogy simogat, és megdobbantja a szíved? Láttál már olyan sötétséget, amely szinte puha és meleg volt, tömény és mégis képlékeny? Láttad már a nyári éjszaka csillagokkal teleszőtt egét, melyet milliónyi hullócsillag tölt meg kívánságokkal? Ültél már a szobádban, és hallgattad az esőcseppek kopogását az ablakon? Vagy egy folyó partján, a köveken, hagyva, hogy a lábadat lassan mossa a víz? Láttad már a reggel első napsugarait, mikor lustán, de felkel a nap, és bűbájba öltözteti a hegyek kontúrjait? Volt már úgy, hogy féltél a vihartól, a dörgéstől, mégis vártad és csodáltad a villámok színét és alakját? Láttad már, hogy milyen színes a föld? Milyenek az első virágok, az első fakadó bimbó? Álltál már a fák virágainak hulló szirmai között tavasszal? Érezted a tengerpart forró homokját? Láttad a magányos partokat? A színes, nyüzsgő piacokat, hol megtalálható minden, mi szemszájnak ingere? Elhagyott zugokat, ahol több is rejlik, mint azt a szem hinné? Hatalmas városokat, kivilágított betondzsungelt, mely sugárzik az élettől? Hóesést, amely oly békés volt, hogy már-már menyországnak tűnt? A szerencsét hozó szivárványt eső után? Ültél már valaha le a fűbe, lesve, hogy tűnik el a nap, és hogyan színezi bíborrá az eget?

Láttad? Érezted?

Hát, persze...

Ezeket mind megtapasztalhattad, átélhetted, lefényképezhetted... Ha csak a szemednek hiszel, ezeket akkor sem tagadhatod. Ez mind létezik. S mindez nem csoda-e? Vagy csak kiszámolt tudomány minden?

A csodák itt vannak, egy karnyújtásnyira. Az élet itt van, egy karnyújtásnyira... Körülölel a csodákkal minket... Csak látni kell, engedni kell...

Az élet nem csupán komoly, nagyszabású beszédek sorozata, nem kiszámolt és bebizonyított, hanem egy hatalmas társasjáték tele meglepetéssel, szabadsággal és színnel, mert az élet tele van élettel...

Gergely Noémi

ODFIE Küldöttgyűlés és vezetőképző

Szeptember 8–10-én Nyárádszenmárton–Csíkfalva adott otthont az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) Küldöttgyűlésének. A szervezet legfőbb döntéshozó testülete évente ülésezik, tagjai az ODFIE Választmánya, valamint minden helyi egyletből egy, illetve kétkét képviselő, létszámtól és működési állapottól függően.

A Küldöttgyűlésen idén 44 küldött volt jelen, akik szerre meghallgatták a különböző jelentéseket, és kiegészítéseikkel, javaslataikkal együtt értékelték az ODFIE utóbbi egy évét.

A küldöttgyűlés döntött a köri képviselők megválasztásának módjáról. A tavaly kipróbált módszer alapján idén is köri szintű küldöttgyűléseken választják meg őket. Szeptember végén és október folyamán mind a hat egyházkörben sor kerül a köri küldöttgyűlésekre, ahol a kör egyletei megválasztják képviselőiket.

A Küldöttgyűlés egyik legfontosabb határozata az volt, hogy idén elmarad a hagyományos egyház- és nemzettörténelmi vetélkedő. Az 1998 óta évente megszervezett rendezvényt az utóbbi évek lanyhuló érdeklődése, valamint a szükséges anyagi háttér hiánya miatt idénről elhalasztottuk. Már a Választmány tavaly őszi ülésén felmerült a vetélkedő átszervezésének gondolata, melyet felújított formájában egy egész hétvégés programmá bővítenénk, évenként más-más helyszínnel. Ebben a formában viszont idén nincs anyagi lehetőség a megszervezésére, így további intézkedésről a soron következő választmányi ülés dönt.

A Küldöttgyűlés lezárta után kezdődött a vezetőképző, mely egy négyrészes sorozat záró alkalma is volt egyben. Az év első felében elkezdett vezetőképző-sorozat célja az volt, hogy négy hétvégén át a résztvevők alaposan megismerjék a helyi egyletek működésének alapjait, és ellessék az alapvető szervezeti tudnivalókat.

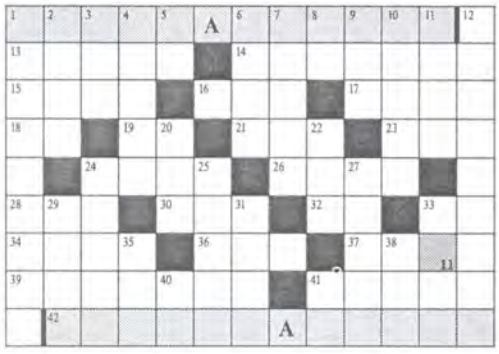
Az első három alkalom után a nyár beköszöntével őszre maradt a záró hétvége, melynek témája az adományszervezés, pénzügyvitel, külkapcsolatok és protokoll volt. A résztvevő fiatalok szerda délután és csütörtök délelőtt két előadás keretében ismerkedtek az említett területekkel, alulírott közreműködésével. Az előadások interaktív jellege megerősített: nemcsak kérdések, hanem elképzelések és konkrét tervek is terítéken vannak több helyi egyletben. A csütörtök délelőtti foglalkozás keretében egy minta-rendezvény költségtervét készítettük el, amelyhez az elképzelhető forrásokat és azok elérésének módját is felvázoltuk.

A kétnapos őszi találkozás a fentiek alapján az értékelés és a továbbképzés jegyében zajlott. Az esti beszélgetések során körvonalazódtak a decemberig várható köri és országos szintű programok. Az ősz és a tanévkezdés újra rendszeres ritmusba állítja az egyletek működését is. Kövessük és segítsük bizalommal!

S. K.

Híres unitáriusok – 10

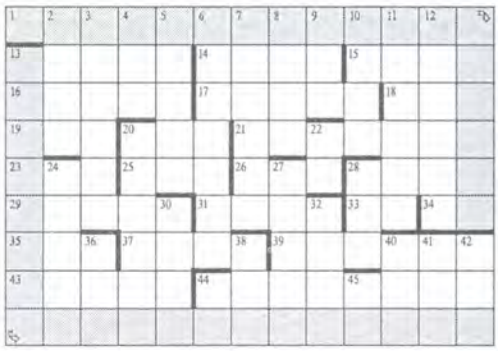
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. Pulitzer-díjas amerikai költő, életrajziró volt (1878–1967).** 13. Ritka női név. 14. A Bathyány-kormány minisztere volt. 15. Régi török súlyegység. 16. Orosz motorkerékpár márka volt. 17. Amely tárgyak. 18. Nátrium vegyjele. 19. Nógatás. 21. Káposzta-fajta. 23. Máramarosi folyó. 24. Életút. 26. Telepes növény. 28. Gábor ...-..., magyar filmsztár Hollywoodban. 30. Hiszen, népiesen. 32. Éjfélig. 33. Szintén ne. 34. Becézett Miklós. 36. Tölt. 37. Dán atomfizikus volt (Niels). 39. Radioaktív elemet tartalmazó ásvány. 41. Ókori egyiptomi uralkodói cím. **42. Jeles amerikai feminista, az Egyesült Államok első felavatott női lelkésze volt (1835–1926).**

Függőleges: 1. Zsidó nacionalista mozgalom. 2. Apró kis élősködő. 3. Tesz. 4. Füves puszta Dél Amerikában. 5. Csap közepe! 6. Európai állam volt nemrég. 7. Befőtt. 8. A szobába. 9. ... Thurman, amerikai filmcsillag. 10. Margarin-márka. 11. Dara. 12. Bocaccio műve. 20. ... poetica, művészi hitvallás. 22. Ócskaság. 24. Dögevő afrikai állat. 25. Szirup és ásványvíz keveréke. 27. Noha. 29. Zokogó. 31. Becézett Enikő. 33. George Bernard ..., színműíró volt. 35. Foghús. 38. Arany, spanyolul (ORO). 40. Fejetlen kém! 41. Fluor és bór vegyjele.

Késő bánat



Két barát beszélget:

– Mondd csak, még mindig Sári a menyaszonyod?

– Nem, már nem!

– Hála Istennek! Akkor most, mint jó barátod, megmondhatom, hogy az a nő egy semmi, egy senkiházi, egy ribanc!

– ...! *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Mennyi ideje? 14. Az egyik szülő. 15. Francia divatcég. 16. Hordótalapzat. 17. Fagylaltozó. 18. Lenti helyre. 19. Latin dolog (RES). 20. Szemmel érzékel. 21. Útnak ereszt. 23. Győri klub. 25. Nehéz, mint ... (szólás). 26. Irodai kapocs. 28. Törpe. 29. Hüllőféle. 31. Alternatív kötőszó. 33. Alumínium vegyjele. 34. Részben átmegy! 35. ... Sumac, perui énekesnő. 37. Kenőanyag. 39. Van ilyen csónak is. 43. Mellszobor alakú fejereklyetartó. 44. Csevegés.

Függőleges: 2. Francia folyó. 3. Bundakabátka. 4. Idegen szavakban jelentése: fül, füllel kapcsolatos. 5. Halom. 6. Olasz város. 7. Orosz tó. 8. Fagylaltot eszik. 9. Nóta. 10. Régies hangulatú. 11. Győzelem. 12. Fejével helyesel. **13. A poén befejezése.** 20. Nagy eszem-iszom. 22. Lám. 24. Földbe tesz. 27. Szegény, mint a templom ... (szólás). 28. ... West, filmcsillag. 30. Skandináv férfinév. 32. ... Montand, francia énekes. 36. Francia területmérték. 38. Szignó. 40. ...-zug. 41. Svéd aprópénz. 42. Szintén nem. 44. Magad. 45. Félni kezd!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 10) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Késő bánat*) megfejtését **november 20-áig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Augusztusi rejtvényünk megfejtése: *Étvágycsináló*: „Étvágyat kaphatsz, de enni csak otthon fogsz". Könyvjutalmat nyert **Derzsi Rozália** szovátai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlony@gmail.com
A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Fekete Béla** lelkész (Bágyon), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Moldován Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye) a Romániai Női Világimanapi Bizottság elnöke, **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy-Szászrégen), **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), **Szén Sándor** lelkész (Siménfalva).

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
11. szám. 2009 november
Ára: 1,50 lej

A jövő két arca

November tele van barnuló avarral, deresedő sárral, gesztenyével, aranyszín sütőtökkel – ha jobban tetszik: döbleccel – szőlővel, téli előkészületekkel. November: Dávid Ferenc halál-évfordulója és advent előszele, téli szabadságolás és ünneplés tervei, csírázó szilveszterezési vagy síelési elképzelések; Márton, Jolán, Erzsébet, András (Ilka és Leonárd – hogy egzotikusak is legyenek a „mustrában"). November is gazdag hónap, csak éppen szem kell hozzá.

Mi mégis november 2-ának, halottak napjának margójára kínálunk az elmúlással megbékéltető, tényét higgadtan és derűsen elfogadtatni próbáló írást. Még csak nem is olvasható az unitárius falinaptáron ez a két szó: *halottak napja* – és csupán egy jól megválasztott bibliai idézet utal e múltba, jövőbe, magunkba néző pillanatra. „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg, mostantól fogva, mert megnyugszanak fáradozásaiktól" (Jel 14,13). Ferenczi Enikő nem annyira efféle bibliás nézőpontból közelít a halálhoz, inkább kórházlelkészi teendőinek sajátos hangulatából indulva, meg persze szakirodalmi oszlopokra építve. „Tudományos ismeretterjesztő" írását – úgy véljük – leginkább az „egyenes adásban", a való életben meggyújtott gyertyák, a szerettekre, megbecsültekre vagy akár ismeretlenekre való rágondolások, az Isten országának végső megtapasztalásáért „felszálló" fohászok ellenpontozzák, a megállapodott harmóniáig eljutva.

Ne gondoljuk, hogy a vidékeket átívelő, szent szeretettel előkészített halottaknapi „zarándoklatok" világszerte úgy zajlanak, ahogy nálunk! Erdélyben a szülőkre, nagyszülőkre, testvérekre, gyermekekre, rokonokra, barátokra való halottaknapi emlékezésnek ez a kultikus dimenziója e tájékra nagyonis jellemző vonás, még ha nem is transzilvanikum. Ezért őrködnünk felette, otthonos hagyományunkként megóvnunk talán még kötelességünk is.

Előző számunkban előrejeleztük (e lapszámunkban pedig beteljesítettük) a székelykeresztúri új gyülekezeti ház avatásának részletesebb hírül adását. A többi erdélyi történelmi felekezetek tanulmányi és lelkigyakorlatos közösségi házai, diakóniai és képzési központjai mellett, úgy érezzük, az Unitárius Egyház is e sorba illő intézménnyel gyarapodott. Úgy véljük, az Olvasók nevében is sok sikert, hosszú életet és sokakat megérintő programokat kívánhatunk a ház megalkotóinak és működtetőinek!

U. K.

A tartalomból:

3 *„És ámulok, hogy elmulok"*

7 *Elég a nevünk?*

9 *Házavatás Székelykeresztúron*

11 *Lelkészcsaládok találkozója*

17 *A hippikre emlékezve*



Készület – mire is?

Hát itt van, a küszöbünk előtt áll, ajtónkon kopogtat, bebocsáttatást kér karácsony. Szemünkben az adventi gyertyák parányi lángocskái táncolnak; ezek az apró fények s az őket ápoló apróságok hétről hétre felcsendülő éneke és versmondása ragyogja be karácsony felé vezető utunkat. Istenem, milyen vegyes érzelmekkel várjuk az ünnepet, s milyen kevés idő maradt méltó fogadására! Olyan gyorsan tovaszállt ez az esztendő is, s repül, tovarepül immár advent is. Vajon az utolsó óra utolsó perceiben lehet-e úgy készülődni, hogy a várva-várt vendég ne elnyűtt arcokat, kiégett életeket, a napi munkába belefásult családokat találjon? Lesz-e egyáltalán karácsony Kolozsváron? Emberi időszámítás szerint lesz. Különben nem úszna a város fényárban, és nem csordogálna megállíthatatlanul a főutcákon a könnyűzenével higított kolinda. A hideg, giccsé merevedő fényzuhatag, a végeláthatatlan forgalmi dugók, a nagyáruházak zsúfoltsága mint megannyi felkiáltójel arra figyelmeztet, hogy közeleg karácsony; azaz nem is karácsony, hanem valami más, valami névnélküli, őrült költekezésre bíró, mindenkit megbolondító, az elköltött pénz függvényében élvezhető globális hajcihő.

Az egyik igen népszerű magyar kereskedelmi rádió adásideje során többször is bejátszott reklám a téli ünnepek fontosságáról győzködte a rádióhallgatókat. Téli ünnepek? Hát ez miféle tréfa, kérdezhetnénk, ha nem lenne létünkben és gyökereinkben érintő, halálosan komoly a kérdés. Mert tény: *téli ünneppé* zsugorították adventünket, *Advent a Hargitán* – ugyan Lajos, találj ki valami jobbat – sulykolja fülünkbe a bűvös hangdoboz, legyen mondjuk... advent Bécsben! Utazzon velünk stb. stb. Az egyenruhába öltöztetett télapók, s az anyóka-kortól még messzire álló téltündérkék a tévé képernyőjéről is azt szuggerálják: nincs már helye a karácsonynak, trónjáról végképp letaszította a Téli Ünnepek névtelen, de pénzéhes császára. Ebben a hagyományos karácsonynak kedvezőtlen miliőben, advent utolsó vasárnapján, mégis megkísérlem visszaszerezni az elorozott ünnep méltóságát.

A Jézus születése előtti nyolcadik században élt egy Mikeás nevű, egyszerű földműves Móresetben, egy Jeruzsálemtől kb. 40 km-re fekvő poros kis faluban. Akkor sem volt könnyű az élet, a világhatalmak kénye-kedvének kiszolgáltatott Izrael sorozatos politikai balsikerei miatt elveszítette függetlenségét, idegenek telepedtek az országba, az őslakók egy részét fogságba hurcolták, az otthon maradottakat az asszimiláció réme kísértette. Mikeás nem ártotta magát a napi politikai eseményekbe, nem tartozott az entellektüel elithez, nem is akarta megtagadni paraszti származását. Gyanakvással és bírálattal szemlélte a városi életmódot, látta *az írástudók árulását*, tanúja volt számtalan igazságtalanságnak, megvesztegetésnek, bőrén tapasztalta, hogy a szegényeket kisemmizik, elnyomják. Egész életében azért küzdött, hogy Izraelben újra felfedezzék a hagyományos értékeket. Bírálta honfitársait, leleplezte gátlástalanságaikat, megvetette a pénzsóvár papokat – de mást is tett. Ébren tartotta a reményt! Nyomorúságban és szegénységben, egy minden rétegében korrupt társadalomban Mikeás arról prófétált, hogy van megújulás, van kiút a zsákutcából, ez pedig az Istennel való viszony rendezése.

A világgazdasági és erkölcsi válság fogságában, politikai és egzisztenciális létbizonytalanságban, a globalizáció mindent felszippantó és egyneműsítő világában Mikeás prófétával hirdetem magam is, hogy változást Betlehemből várhatunk. *Te, Efrata Betlehemje kicsiny vagy...* Ezzel a sorral kezdődik a prófécia, és akaratlanul is a politikai diskurzusokban fel-felbukkanó *merjünk kicsik lenni* kijelentés jut eszünkbe. Isten tervében azonban a kicsinyből, a jelentéktelenből is lehet értéket és életeket formáló nagyság. Efrata Betlehemje Jeruzsálem városához viszonyítva valóban kicsi, jelentéktelen településnek számított. Olyan ez, mintha ma azt mondanám: a Mezőség Szabédja, Pusztakamarása vagy Válaszútja. A világhatalmak színpadán jelentéktelen települések, de nemzettudatunkban egy-egy nagy név kapcsolódik mindenik településhez. Az Efrata jelentése: 'termékeny vidék, termékenység'. Ahol a vidék termékeny, ott áldás van, ott mindent megterem a föld, ott önálló gondolkodásra képes az elme. Termékeny vidék az, ahol a lakosok egymásnak köszönnek, ahol együtt járnak színházba és operába, ahol nem állnak üresen a templomok, ahol asztalukat és ágyukat megosztják a házastársak, termékeny vidék az, ahol a gyermekzsivaj tölti be a családokat és az iskolákat. De terméketlen az a vidék, ahol félkész vagy fagyasztott háromperces egyenkoszton tartják a lakosokat, terméketlen az a vidék, ahol a napi beszélgetések kizárólag a műsoron levő szappanopera hőseiről folynak, terméketlen az a vidék, ahol a családi házban a tévé és számítógép az oltár, terméketlen az a vidék, ahol csak nagy ünnepeken járnak el a templomba.

Ne féljünk termékeny vidékké lenni, ne féljünk megőrizni értékeinket, ne restelljük származásunkat, múltunkat, hiszen a hatalmasoknak jelentéktelen helyek számunkra a szentség erejével! Mert biztosan szép Bécsben az advent, de ezerszer szebb a Kis Romlás és Nagy Romlás között fekvő kicsi boronaházban az *Advent a Hargitán*!

Betlehem – milyen csodálatos muzsikája van ennek a névnek, karácsonyi csilingelés, gyermekkacagás, boldog önfeledt örömszimfónia. *Betlehem – kenyérháza*; a terméketlen júdeai pusztában Betlehem környéke gazdag és termékeny volt, ezért is nevezték Bét-Láhámának, 'a kenyér házának'. Emlékezzünk csak vissza, hányszor

folytatás a 6. oldalon

Kovács Sándor

„És ámulok, hogy elmulok"

A halálfélelemtől a cselekvő szabadságig

„És ámulok, hogy elmulok" – írta József Attila négy szóba sűrítve évezredek megválaszolatlan kérdéseit.

Állítólag négy éves korunkban kezdünk először foglalkozni a halál kérdésével, és a kapott válaszokat egy életre őrizzük. „Mi lesz velünk, ha meghalunk?" „De, Anya, te is meghalsz?" És nem csak a szavakba szépített válaszokra emlékszünk! Erősebben őrizzük a tétova vagy témát kerülő szülői magatartásokat, a felnőttek bizonytalankodását – amitől mi is félni kezdtünk.

Azóta sok idő telt el. Ma már saját válaszainkon töprengünk, ha nem is rendszeresen, de ilyenkor novemberben az ősz valahogy közelebb hozza. Olyan, mint egy temetés, ami nagyon megérint.

Az elszemélytelenedő halál

Hitem szerint személyiségfejlődésünk része kell hogy legyen az, hogy időközönként tudatosítjuk magunkban az elmúlás kikerülhetetlenségét. És hiszem, hogy erre készülni kell, kortól függetlenül, megtörni félelmetessége fullánkját, eljutni arra a szintre, hogy tudatosan és értékét becsülve éljük meg életünk minden pillanatát, szerelemmel és rajongással, harmóniában Istennel, aki mindig velünk van és lesz!

„A legtöbb nyugati ember még csak gondolni sem hajlandó a halálra, el sem tudja képzelni, hogy a halál gondolatával együtt is lehet élni, hogy tudatosan és békésen lehet várni a napot, amelyen elérkezik" – mondja Marie de Hennezel. Ma már nagyon sok könyv ír erről, sokfelől érkezik a jelzés, hogy beszélni kellene róla.

Kórházlelkészként szinte naponta találkozom haldoklókkal, akiknek leginkább az fáj, hogy nem tudnak búcsút venni *hárító* hozzátartozóiktól. És megkeseredett haldoklók vallanak arról, hogy elmentek minden mellett, ami lényeges volt. De mikor is kellene elkezdeni? Most, ebben a percben, amikor november minden pillanata a magunk halandóságára is figyelmeztet, s az őszi elmúlással azonosulva érezzük mulandóságunkat, de ott a megnyugtató tudat is, hogy van folytatás.

A kórházakban nap mint nap halnak meg emberek. Minden „jól meghatározott rend" szerint működik. Az egészségügyben minden tervszerű, rutinos, fertőtlenítőszagú és mélységesen embertelen. „Elvesztettük a haldoklás rítusait, a halál méltóságát, a gyász tiszteletét. Temetéseink sablonosak, temetőink betondzsungelek" – mondja Pilling János. Ez lenne a modern kor válsága? Heidegger filozófiája világít rá leginkább arra, hogyan illeszkedik ebbe a válságba a halál elszemélytelenedése, dehumanizálódása. Az emberek jelentős részének nincs konkrét célja, szétforgácsolódnak a köznapi teendők sokaságában. Így lehet leginkább eggyé válni a tömeggel, eltűnni, feloldódni, *személyiséget* és *hivatottságot* megsemmisíteni, kiszállni Isten tenyeréből. Az elidegenedett társadalmiság megtestesítője a *Valaki*, a tárgyiasult *mindenki*, s éppen ezért a lényegileg *senki*. Személyében feloldódik, megszűnik az emberi személyiség. A *Valaki* halálával szembesülünk nap mint nap, látjuk, hogy mások meghalnak – de mi továbbra is élünk. Ez a 21. század emberének önmegcsalása, a hit, hogy a halál távoli, idegen, csak másokat fenyeget. Ezt pedig a média csak erősíti. Így nem kell szembenéznünk magunkkal és halálunkkal.

A természetes halálfélelem

A halál tudomásul-nem-vételének oka a halál *tabu* jellege és a *halálfélelem*. De tévedés azt hinni, hogy csak a modern ember tette tabuvá a halált. A halálfélelemmel pedig a magatartáskutatók viszonylag későn kezdtek foglalkozni.

Wittkowski különbséget tesz a halálfélelem és a meghalástól való félelem, valamint a saját haláltól és a mások halálától való félelem között. A saját haláltól való félelem a végességet, a tervezett célok ellehetetlenülését jelenti. A mások halála miatt érzett félelemben egyaránt szerepet játszik a veszteség felett érzett depresszió és a halottól, holttesttől való, Freud által leírt félelem, illetve irtózás. Bromberg és Schilder vizsgálata szerint az embereknek általában 50%-a foglalkozik gondolatban a halál kérdésével, s általában ez is valamilyen aktuális eseményhez kapcsolódik. Egyes feltételezések szerint a vallásosság bizonyos védelmező tényezőt jelenthet a halálfélelemmel szemben, felmérések összegző értékelése azonban nem igazolta ezt. S ebben az összefüggésben ki kell emelnünk a betegségektől való rettegést. Levine vizsgálatai nyomán azt tudhatjuk meg, hogy az emberek elsősorban olyan betegségektől félnek, amelyek valóban reális veszélyt jelenthetnek számukra.

Az emberi lélek a pszichikus egyensúly felbomlását jelentő, vélt vagy valós veszéllyel szemben az ún. pszichés *védekező mechanizmusok* rendszerével fedezi magát. E mechanizmusok egyik leghatékonyabb aktivizálója a halálfélelem. A halálfélelem vizsgálatánál négyféle elhárító mechanizmusról beszélünk.

Az *elfojtás* normál pszichés jelenség. Például nagy halálfélelmet mutató egyetemi hallgatók nagyobb arányban számoltak be kellemetlen, halál tematikájú álmokról, mint, akik a „középmezőnyben" voltak. Akut, súlyos halálközeli betegségben levőket vizsgálva 87% vallotta, hogy soha sem gondolt a halálra. (Feifel az idős emberek fokozott vallásosságát is pszichés védekező mechanizmusként fogja fel.)

A másik tipikus elhárító mechanizmus a *negáció*, a tagadás. Kübler-Ross tanatológiai felfogása a meghalás pszichodinamikájában az egyik kötelező jelenségnek a negációt tartja.

Racionalizálás: Feifel idősek otthonában gyakori jelenségnek találta a meghalásnak természetes, törvényszerű folyamatként való elfogadását, ami szerinte a túlvilági élet kezdetének hitével párosulva viszont a racionalizálás kategóriájába sorolható.

Nemegyszer találkozunk a halálfélelemnek egy hozzátartozóra történő kivetítésével, a *projekcióval*, vagy pedig saját halálfélelmemnek más közeli személyre vonatkozó átalakításával.

folytatás a 4. oldalon

Ferenczi Enikő

„És ámulok, hogy elmulok"

folytatás a 3. oldalról

A mulandóságtudat szabaddá tesz

Az ember az egyetlen élőlény, aki képes tudatosítani saját mulandóságát. Hogy vezethet ez ki az elszemélytelenedésből? A halál olyan „határszituáció" (Heidegger), amelyben rendkívüli pszichikai feszültségek összpontosulnak. Ebben benne rejlik az a lehetőség, hogy az egyén valamennyi pozitív személyiségjegye megnyilvánulhasson, és így felülemelkedjék a mindennapiságon. Közismert, hogy halálos fenyegetettségben hétköznapi emberek hőssé váltak. A halál tudata a mindennapi életben is képes arra, hogy a hétköznapok fölé emelve lehetővé tegye az emberhez méltó, autentikus lét megvalósítását. Ennek az eszmerendszernek az alapja az élet és halál egysége, egymásnak értéket és értelmet kölcsönző összefonódása. A halál az emberi méltóságot *biztosítja* nekünk, s a legtöbbet: a szabadságot. Eszerint a mulandóság tudata azáltal nemesít, hogy létünk minden pillanatát minél intenzívebben éljük át. A szabadságot tudatosítja bennünk, hogy minden élethelyzetben választhassuk a tartalmas megélést.

Hogyan vezethet a haláltudat a szabadsághoz? Montaigne szerint „gondolatban felkészülni a halálra annyit jelent, mint felkészülni a szabadságra: aki megtanult meghalni, azt többé nem nyomasztja semmiféle szolgaság." Vagy ahogy Kunt Ernő mondja: „A halál tudata és megértése ahhoz szükséges, hogy az örök, a végtelen váljék bennünk tudatossá."

Fény az alagút végén

Mi történik velünk, ha meghalunk? Végleges megsemmisülés-e, vagy létünk valamilyen formában folytatódik? Mit jelent meghalni? – Előbb-utóbb mindannyian feltesszük e kérdéseket. És nem tudjuk a pontos választ. A halál mindenhez hasonlít, de nem azonos semmivel sem" – olvashatjuk a *Gilgames* eposzban.

Sokat segítenek nekünk a *halálközeli élmény*ről beszámoló könyvek, amelyek egyébként is nagy népszerűségnek örvendenek. A Tibeti Halottak Könyvét (amelyet a 8. században jegyeztek le, de szájhagyomány útján már évszázadokkal azelőtt is terjedt) nem csupán haldoklóknak, hanem a halottaknak is felolvasták azzal a meggyőződéssel, hogy azok hallják. Ma már bizonyított, hogy a klinikai halál beállta után még valóban lehetséges az érzékelés – elsősorban a látás és hallás.

Halálközeli élmények a múltban is ismertek voltak. Az, hogy mostanában kerültek az érdeklődés előterébe, annak tulajdonítható, hogy az újraélesztési technikák fejlődésével ugrásszerűen megnőtt azoknak a száma, akik személyesen megtapasztalták a jelenség létezését. A halálközeli élményeknél meglepetést okozhat, hogy a klinikai halálból visszatért emberek leggyakrabban békességről és boldogságról számolnak be. Polcz Alaine pszichológus, tanatológus, aki súlyos hashártyagyulladás következtében került a halál közelébe, ezt írja le *Asszony a fronton* című könyvében: „Nagy élmény volt, azóta is örömmel emlékszem rá. Mert a következő történt: mindaz, ami addig úgy fájt és olyan nehéznek tűnt és elviselhetetlennek, akkor hirtelen távolivá, könnyűvé és természetessé vált. Próbáltam többször megfogalmazni és megírni: olyan volt, mintha addig messzelátóval néztem volna az életet, ami minden kicsi részletet közel hoz. Gyermekkoromban megfordítottuk a messzelátót, és akkor még a közeli is hirtelen kicsi és távoli lett. Ez történt most: megfordult a messzelátó… Ez a felszabadító, könnyű érzés, ez a felismerés, hogy húsz vagy nyolcvan év mindegy – különös örömmel és nyugalommal töltött el."

A halálközeli élmények ismerete sokat változtatott a halálról, sőt a világról alkotott képünkön is. Az élmény után az életbe visszatértek életszemlélete nagymértékben megváltozik. Sokan úgy érzik, visszatérésük Isten vagy a Sors műve. Új célokat, új feladatokat találnak az életben, értékrendjük megváltozik. A halálközeli élmény a lét új látásához vezet.

Csodálatosan fogalmazta meg egy klinikai halálból visszatért személy: „Amikor a kórházban magamhoz tértem, az első dolog, amit meglátam, egy virág volt – és sírni kezdtem. Akár hiszi, akár nem, soha nem néztem meg igazán egy virágot, amíg a halálból vissza nem tértem. Amikor halott voltam, megtanultam valami igen fontosat: hogy mindnyájan részei vagyunk egy nagy, élő mindenségnek. Ha azt gondoljuk, hogy árthatunk valaki másnak vagy más élő dolognak anélkül, hogy magunknak is ártanánk, keserűen csalódunk. Ha ma erdőt, madarat vagy virágot látok, azt mondom, »ez én vagyok, ez része az én énemnek.« A világon mindennel kapcsolatban állunk, és ha szeretetet sugárzunk ki ezeken a kapcsolatokon keresztül, akkor boldogok vagyunk."

November van és megérint az elmúlás. Nem a *Valakié*, hanem a *miénk* is. Adjunk a pillanatnak örök tartalmat!

Közérthető Biblia

„Gyűjtsd könnyeimet tömlődbe!" (Zsolt 56,9)

Különös dolog az egyedüllét érzete. A legváratlanabb időben tör az emberre, mint egy be nem jelentett, váratlan vendég. Rákészülni amúgy sem igen lehetne, miért is kérdezné hát, hogy alkalmas-e az idő, fel vagyunk-e rá készülve?! És még csak azt sem várja meg, hogy egyedül legyünk, mert tömegben is lehetünk magányosak. Meglátogat, beteríti lelkünk fájdalmas leplével, és hiába próbáljuk elterelni gondolatainkat, nem tudjuk nem észrevenni.

Mert ravaszul érkezik. Amikor már azt reméltük, hogy felszáradtak a könnyek, hogy túl vagyunk a gyászon, megtanultunk az elveszített vagy távolba szakadt drága szeretünk nélkül is élni, akkor akad kezünkbe egy fénykép, emlékeztet egy mozdulatra, vagy kalandozik tekintetünk egy tárgyra, amely neki oly drága volt… Sokszor ennyi sem kell. Elég az ősznek ama különös érettség illata, a megfáradt nap ama különös, elmúlást idéző fénye…

Megtalálja az utat szívünkhöz, a jelent a múlt fogságába ejti, az időt megállítja, az álmokat elkergeti. Fájdalmat ébreszt és könnyeket fakaszt. Át nem ruházható fájdalmat, meg nem osztható könnyeket.

Ki tartja számon e könnyeket? – kérdezzük olykor, mint ahogy kérdezte a mindenkori ember, amióta csak megtanult szeretni, és szeretteit mégis elveszíti. Sokezer éves feltárt sírkamrák válaszolnak: az ókori ember arra gondolva, hogy a halottakat illetik az elsírt könnyek, apró edényekbe gyűjtötte össze könnyeit, és azokat a test mellé helyezte. Ilyen általában hosszú nyakban végződő, apró cserép-, mészkő-, ezüst-, majd később üvegedényeket a hellenista és római sírok gyakran tartalmaztak. Funkciójukat még vitatják a tudósok. Az *unguentarium* (többes számban *unguentaria*) gyakran illatos olajat vagy finom őrlésű port tartalmazott, ezért többen arra gondolnak, hogy az a temetkezés gyakorlati vonatkozásaira nézett.

De a Zsoltárokban (56,9) megőrzött fohász a Jézus előtt mintegy ezer évvel korábban élt Dávid ajkán sejtetni engedi, mi lehetett e kis edények (akkor még bőrtömlők) eredeti funkciója: *Te számon tartod bolyongásomat. Gyűjtsd könnyeimet tömlődbe, legyenek benne könyvedben!*

Dávid fohászára hamarosan visszatérünk, de előbb még nézzük meg e kis edények és az emberi gyászkönnyek összekapcsolódásának történetét! A könnyek tárolására használt edényeket később *lacrimatorium* (könnytartó, könnyfelfogó edény) névvel illették.

A római korban a könnyek gyűjtése magamutogató szociális cselekvéssé vált azáltal, hogy az elsírt könnyek mennyiségét összekapcsolták a fájdalom mélységével és a „halott nagyságával". Ezért még sirató asszonyokat is alkalmaztak, akik szolgáltatása a sírás hangosságában és könnytermelés mennyiségében jutott kifejezésre. A viktoriánus korban (19. század) a könnytartók a gyász folyamatával kapcsolódtak össze. A meggyűjtött könnyek elpárolgása jelezte a gyász lejártát. Háború idején az összegyűjtött könnyek az otthon maradt asszony hűségét és ragaszkodását is kifejezhették.

Láthatjuk, milyen könnyen közszemlévé tárgyiasulhatnak az ember legőszintébb érzései, ha azok az intimitás területéről átkerülnek a szokásokkal kitáblázott nyilvánosság mezejére. Dávid fohászának nemcsak történelmi értéke van, hanem, mindenekelőtt, vallási, lelki értéke. A kérdésre, hogy ki tartja számon át nem ruházható fájdalmunk meg nem osztható könnyeit, Dávid fohásszal válaszol: Isten. Nem alabástrom-, cserép- vagy üvegedények, hanem a jó Isten tud minden könnyünkről.

A tudomány ma megtanít arra, hogy a sírás testi síkon egészséges, amikor endorfint szabadít fel az agyban. De a veszteséget átélt ember nem teljesítményt akar, és nem a maga hasznát keresi: meghajlik a be nem jelentett, váratlan vendég előtt, és fájdalmának gyöngyeit Istennek ajánlja föl. A Zsoltárok arra is megtanítanak, hogy könnyeink akkor maradnak őszinték, lelkünket megtisztító vércseppek, az örökkévalóság meglátására szemünket felnyitó csillámok, ha azok imával elegyednek.

Hallottam olyanról, aki esőben sír, hogy könnyei eggyéolvadjanak az ég könnyeivel. És hallottam olyat, aki éjszaka Isten tenyerére hajtva fejét sír némán. Aki így tesz, az tudja, hogy mindennek nyoma sem maradhat reggelre, „mert csak egy pillanatig tart haragja, de egész életen át a kegyelme. Este szállást vesz a sírás, reggelre itt az ujjongás." (Zsolt 30,6)

Czire Szabolcs

A példás élet tanúsága

Sokan emlékeznek rá, sokaknak is hiányzik Kiss Jenőné született Ungvári Enikő Éva tiszteletes asszony és énekvezér, Kiss Jenő nyugalmazott unitárius lelkész hitvestársa és Kiss Alpár lelkész édesanyja. 81 éves korában hosszas betegség után Nagyváradon halt meg július 10-én.

Nagyenyeden született 1927. november 21-én. Férje oldalán 1951-ben került a fogaras-nagyszebeni egyházközségbe. Tiszteletes asszonyként és énekvezérként 42 éven át hűséggel szolgálta egyházunkat. 32 éven keresztül önkéntesen végezte az énekvezéri teendőket, majd tíz évig nyugdíjpénztári tagként, jelképes összegért dolgozott. Férje nyugalomba vonulása után a lelkész-házaspár még pár évet Fogarason élt, majd Nagyváradra költözött, ahol lányuk, Enikő él.

Kiss Jenőné egész életét az önzetlenség, a család és a gyülekezet szeretete és szolgálata jellemezte, teljes mértékben kivéve részét az egyházközség minden munkájából. Édesanya és lelkész-feleség volt a szó legmélyebb értelmében, igaz segítőtárs, férjének szerető szívű élettársa.



Aranylakodalmi fénykép Baróton

Temetése július 13-án volt a nagyváradi Rulikowski-temetőben, a szertartást Pap Gy. László volt és Buzogány Csoma István jelenlegi nagyváradi lelkész végezte. (UK)

Készület – mire is?

folytatás a 2. oldalról

édesítette meg életünket ez a kenyérháza, hányszor gondoltuk azt, hogy összeroppanunk, hogy nincs tovább, de a Betlehemet eszünkbe juttató falat kenyér megváltoztatta életünket. Legyünk kenyérháza, adjunk boldogan magunkból mindenkinek, hiszen termékeny vidék vagyunk, áldáshordozók, adjuk hát tovább jó lélekkel azt, amit kaptunk, osszuk meg kincseinket, felejtsük el sérelmeinket, és adjunk, bőségesen adjunk abból, amink van. Ha egyetlen szép szavunk maradt, adjuk oda azt is, hogy éltető kenyér legyen ebben a harsogó, de semmit nem mondó világban. Legyünk kenyérháza, ajtónkat tárjuk szélesre, hadd jöjjenek hozzánk a megfáradtak, a vigasztalásra, a bátorításra szorulók. Legyünk Betlehem, készítsünk helyet az eljövendő uralkodónak!

Csakhogy... manapság uralkodásról beszélni anakronizmus, kortévesztés. Mégis... gondolkodjunk el egy pillanatig azon, *ki uralkodik életünkben?* Ki vagy mi uralja életünket? A mindennapi gondok-bajok mellett van még egy hatalmas úr: az írott és az elektronikus média teremtette időszakos császárok. Így karácsony táján az úr: őfelsége a Téli Ünnepek. Nincs arca, viszont diktálja a divatot, ő szabja meg a fenyőfa formáját, az éppen aktuális díszítési színskálát, és még azt is, hogy talpára vagy fejére állítva formásabb-e. A téli ünnepek arctalan világában leginkább gyermekeink sérülnek, lassan felnő az a nemzedék, akinek a téli ünnepek uralkodója a bevásárlóközpontot rendeli szent helyül s az eszeveszett költekezést szent áldozatul. Pedig szépen lehetne mondani a magyar kereskedelmi rádiókban is: karácsonyi ünnepkör. Mintha félnénk a karácsony szó kimondásától, az ünnepkörből ki akarjuk lúgozni a múltat, hagyományaink csodálatos világát. A napokban kaptam a következő, 2008 adventjében keltezett levelet. A feladó egy magyarországi település vezető óvónője, levelét szétküldte az összes önkormányzati tagóvodának. Íme a levél:

„Kedves Kollégák! Az állami és a helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás és világnézet mellett sem. Az állami és helyi önkormányzati iskola pedagógiai programjában biztosítani kell az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami és helyi önkormányzati nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programja, működése, tevékenysége és irányítása vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalhat állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia. Kérem a törvény maradéktalan betartását." (Aláírás, dátum.)

A levélre egy tanárember tömör és találó válaszában arra kérte a vezető óvónőt, intézkedjék Ady Endre, József Attila és más veszedelmes felforgatók tanrendben szereplő karácsonyi verseinek betiltása érdekében is.

> *„De te, Efrata Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, származása az ősidőkre nyúlik vissza."*
> (Mik 5,1)

Mire is tanít Mikeás? *Izrael jövendő uralkodójának származása az ősidőkig nyúlik vissza.* Múlt nélkül sérülékenyek, sebezhetőek vagyunk. Hagyományaink, szokásaink nélkül könyörtelenül bedarál az egyenkosztot zabáló, egyenmuzsikára ringó, egyendivatot majmoló sokaság. Karácsony előtt még nem késő lefújni emlékeinkről a feledés porát, nem késő felidézni és megtanítani gyermekeinknek a betlehemeseket, a Mennyből az angyalt, a Pásztorokat, a Kiskarácsonyt stb. A kortévesztettek nevében arra kérek mindenkit, ne engedjen az asszimilálni akarók csábításának. Bár minden irányból azt harsogják, hogy karnyújtásnyira van az ünnep, hogy csak a számítógép billentyűjét kell megnyomni, rákattanni a világhálóra és máris gondos elmék biztosítják a csöpögős karácsonyi SMS-eket, a készen megírt képeslapokat, még csak azzal sem kell fáradni, hogy megírjuk azokat, csak kattanj rá, biztat a téli ünnepek uralkodója. De szól csendesen advent utolsó vasárnapján Mikeás is, és tekintetünket a régmúlt időre irányítja. Nem valami negédes múltidézés, könnyes nosztalgiázás ez, hanem reményt adó parancs. Termékeny vidék, *kenyérháza* csak ott lesz, ahol a hagyományokat, a múlt szokásait nemzedékről nemzedékre ápolják és féltő szeretettel adják tovább. Küldjük szét szerte a világba képeslapjainkat, SMS-einket, de jókívánságainkat mi magunk fogalmazzuk! Egyszerű, de őszinte szavaink sokkal értékesebbek az előregyártott, mesterkélt, giccses rímeknél. Ne sajnáljuk a fáradságot, vegyük le könyvespolcunkról a porosodó Adyt, József Attilát, vagy bármelyik kedvenc költőnket. CD-gyűjteményünkből olyan karácsonyi muzsikát válasszunk, ami értéket hordoz, ami Betlehemet juttatja eszünkbe, mert Betlehem üzenete Isten örök szeretetében gyökerezik, ő beteljesíti ígéreteit, a kicsiny és jelentéktelennek tűnő életekbe is karácsonyt hoz – ha nem téli ünnepekre, hanem adventre – vagyis úrjövetre! –, kis- és nagykarácsonyra készülünk, ha a karácsonyfára felkerülnek a szüleinktől, nagyszüleinktől örökölt kopottas díszek, ha szentestén együtt énekelünk és imádkozunk, ha együtt köszönjük meg, hogy a látszólag egyformára szabott világban is lehetett békés, áldott, magyar karácsonyunk.

(E szöveg megírását az egyik magyarul sugárzó kereskedelmi rádió sűrűn felhangzó, és engem – remélem a hívő magyar embereket általában *is – végtelenül sértő és bántó reklámjai jótékonyan segítették.)*

Elég a nevünk?

A várandós édesanya és a jövőbe büszkén tekintő édesapa egyik legmeghatóbb foglalatossága kétségkívül a majdan világra születő gyermek nevének megválasztása. Akár tudtukra adta az orvos – az ekográfiai eljárás eredményét látva – a gyermek nemét, akár gondosan őrködve a kiderülés pillanata fölött, a szülők mindenképp szeretnék néven nevezni a gyermeküket. A névadás ősidők óta a személyessé válás kulcsmozzanata: akinek neve van, annak azonossága van. Akinek nevet adtak, azt elfogadták és eltéphetetlenül magukhoz ölelték. Bizonyos értelemben akár ki is sajátították – legalábbis akkor, ha a várt gyermeknek (aki egyszer majd önálló felnőtt lesz) olyan nevet választanak, amely csupán a szülők ambícióját tükrözi, olyan nevet, amely „képükre és hasonlatosságukra" – vagyis korhoz kötött ízlésükhöz igazítva – kíséri végig letörölhetetlenül gyermekük életét.

Hogy melyek a névadás belső motívumai? Nos, ez koronként szintén változó. A primitív, többé-kevésbé patriarchális társadalmakban viszonylag kevés név kerülhetett szóba a személy megjelölésére. A ma *keresztnevek*nek mondott nevek kétségkívül gyökeresebbek, mint a családnevek, hiszen ez utóbbiak – mintegy a „keresztnevek" jelzőiként – korábban csakis az egyedi, de alkalmanként „tömeges" nevet hordozó személy megkülönböztetésére szolgáltak. Példaszerűbben szólva: korábban voltak a Ferencek, Évák, Jánosok, Erzsébetek vagy Ágostonok, mint a Kovácsok, Szabók, Lengyelek, Magyarok, Feketék, Nagyok. A családnév tehát voltaképpen a sok Péter vagy Margit „pontosítására" szolgál: a Péterek közül az, aki a szíjgyártó családhoz tartozik (Szíjjártó Péter), a településközösség által ismert Margitok közül épp az, akinek az ősei vagy családja bőrruházatot készített (Szőcs Margit).

Aztán a történelem – már jócskán a kereszténység évszázadaiban – a keresztnévadás különféle szokásrendjeit, divatjait termelte ki. A 18–19. században például lábra kapott a historizmus, amely magyar földön (természetesen) a kereszténység előtti időszakra kacsintott vissza, így jelentek meg a Csabák, Attilák, Ünigék. De a szépírók is kitettek magukért: a költelmi nevek talán még inkább benyomultak a névadási szokásvilágba. Vörösmarty *Csongor és Tündéje*, Jókai Tímeája és Noémije (*Az arany ember* című regényéből) apukák és anyukák tízezreire hatott ihletőleg. A historizmus hullámai persze – ahogy már a hullámoknál szokás – újból és újból feltornyosulnak, s mind a mai napig meg-megújuló erővel próbálják erősíteni a magyar tősgyökeresség, eredetiség érzését/késztetését a névadó szülőkben. De nem hallgathatunk a biblicizmusról sem, arról az irányzatról, amelynek szimpatizánsai olykor hivalkodó, egzotikumával tüntető – nem ritkán valamely egyházi közösséghez való tartozásról tanúságot tevő – bibliai neveket adnak ivadékaiknak. Ezzel párhuzamosan viszont a 20. század végéhez közeledve felütötte fejét a keresztnévadási internacionalizmus. Különösen Magyarországon – de persze Erdélyben is bőséggel – jegyezték be a Patri(c)kokat, Vivieneket, Barbarákat, Gordonokat. S az egymással vetekedő névadási divathullámzásnak nyilván semmi sem szab határt.

A magyar nyelvtan szerint a személynevek között a) családneveket, b) utó- vagy keresztneveket, c) becneveket és d) ragadványneveket szoktak megkülönböztetni. Az *utónév*nek mint világnézet-semleges nyelvtani műszónak az alternatívája a *keresztnév*, amely magán viseli a magyarság elszakíthatatlan kötődését a kereszténységhez. Az ilyen nevet értelemszerűen a keresztelés szertartása során „bélyegzik rá" az újszülöttre – már amennyiben újszülött korában keresztelik. Ez az adottság nyilvánvalóan arra a nagyívű, évszázadokat átfogó névadási gyakorlatra vet fényt, amelynek mentén a magyarok a keresztény értékrendet ismerték el életvezetési normájukként. Nem számítanak kivételnek ez alól természetesen az unitáriusok sem, akik – bár hitelveik szerint szabadelvűek, s ekként vallási doktrínáikban távolabb állnak a keresztény egyházi közösségek többségétől – ugyancsak ragaszkodnak (elsősorban történelmi gyökerekből táplálkozva) a kereszténység „családjába" való tartozáshoz. Végső soron úgy tapasztalhatjuk: névadási hagyományaikat vagy szokásaikat tekintve az unitáriusok nem különböznek számottevően a többi vallásfelekezetekhez tartozó magyaroktól.

Szabadságjogok korát éljük. A demokrácia, amelyről akár mint a többség diktatúrájáról, akár mint a „mindenki azt tesz, amit akar" anarchikus rendszeréről emlékeznek meg, a gyülekezési, a nyelvhasználati, a gondolatközlési, a választási stb. szabadságjogok mellett nyilván zászlajára tűzi azt is, hogy mindenki olyan nevet adhat utódainak, amilyet ízlése sugall. A dolgot azért – még a „demokratikus" tobzódásban is – olykor normatív intézkedések tartják ellenőrzés alatt. Magyarországon

folytatás a 8. oldalon

Jakabffy Tamás

Bözöd ünnepnapja

Felemelő istentisztelet és kedves avatóünnepség helyszíne volt Bözöd. A faluközpont rendbe tétele a templomkert és székelykapuk állításával egészült ki.

Büszkeséggel álltunk a Civitas Alapítvány részéről a nézők sorában. Ott volt az önkormányzat is, jelen volt a francia testvérközösség képviselete is. Jó volt megtapasztalni, hogy ha többen állunk egy ügy mellé – akár támogatókként is –, az sikeresebb, eredményesebb lesz, és többünk számára jelent örömet az eredmény is.

Büszke volt a helyi közösség is az elért eredményre! Gyermekek és felnőttek egyaránt várták, hogy elvágódjék a szalag, és betölthessék a játszóteret, a filagóriát... (Csáki Rozália)

Elég a nevünk?

folytatás a 7. oldalról

például elvileg csak akadémiai kontrollal lehet bizonyos neveket anyakönyvezni (ennek a szűrő funkciónak a legismertebb forrásműve a Ladó János-féle, újból és újból revideálva kiadott *Magyar unónévkönyv*), de végső soron azért mégiscsak azt kell észrevennünk, hogy a liberalizálódás olyan korlátokat döntöget, amelyek a legengedékenyebb gumiból vannak. A historizmus, az olykor megmosolyogtatóan balkezes névadási ősmagyarkodás, az internacionalizmus és persze ezeket átszőve személyes ambíciók – például a feltűnni-vágyás, az egyediesítési késztetés – olyan névadási eseteket produkál, amelyek előtt nem ritkán tátott szájjal álmélkodhatunk.

Többször esett már meg az utóbbi években-évtizedekben, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház központi fórumain vagy csak az intézmény munkatársainál személyesen olyan nevek beiktatását kérték az unitárius egyház névjegyzékeibe (falinaptár, Kalendárium stb.), amelyek azelőtt soha nem szerepeltek a lajstromban. Ezek a nevek többnyire a fentebb említett divathullámok valamelyikéhez köthetők. Eddig többé-kevésbé meghallgattattak az egyedi folyamodások. Most azonban az EUE-központ arra a meggyőződésre jutott, hogy ideje valamilyen formában emlékeztetni arra a szülőket, hogy a magyar névadás hagyománya továbbra is *hagyomány* – a divat*szokás*okkal szemben. Erdély lakossága és egyházai leginkább tradicionalista magatartást sajátítottak el az évszázadok során, nem utolsósorban a történelmi viharokban való megállás, megmaradás érdekében. Ma természetesen senki, az unitárius egyház sem vonja kétségbe azt a jogot, hogy a szülők szabadon választhatják meg gyermekük nevét, és senkinek eszébe sem jut megbélyegezni azokat, akik nem a tradicionalizmus mentén találtak nevet kicsinyeiknek. Csupán figyelmeztetni szeretné híveit arra, hogy a magyar névadási hagyományoktól ne távolodjanak el olyan alkalmi, felszínes vagy korhoz kötött „tüzijátékok" kedvéért, amelyek – bár igen rövid lefutásúak lehetnek – igenis visszahathatnak a névviselők életnyi identitására s majd a következő és a következő utáni nemzedékek névadási ízlésére is.

Ezekből a megfontolásokból az Egyházi Képviselő Tanács mellett működő média- és kiadói bizottságok októberi közös megbeszélésükön úgy döntöttek, hogy 2010 januárjától egy olyan szakbizottságot fognak működtetni, amely alkalomról alkalomra megvizsgálja az egyes név-beiktatási kérelmeket az unitárius egyház évi (fali)naptárába és ajánlja vagy éppenséggel „eltanácsolja" az illető folyamodást. Azt szeretné ezzel sugalmazni és elősegíteni, hogy az erdélyi unitáriusok minél inkább megmaradjanak a *keresztény* névadási hagyomány, illetve az utóbbi két évszázad során meggyökeresedett szokásrend tiszteletében.

A cikket az EKT Média- és Kiadói Bizottságainak megbízásából publikáljuk. (UK)

Gyülekezeti ház avatása Székelykeresztúron

A székelykeresztúri unitárius egyházközség szeptember 19–20-án ünnepelt. Háromszintes gyülekezeti házát avatta. Négy éves küzdelmes munkával újjáépítette a háromszintes, közel 600 négyzetméter összfelületű egykori konviktust, amelyet teljesen lepusztult állapotban kapott vissza unitárius egyházunk. Az újjáépült, teljes szépségében álló gyülekezeti ház az egyházközség tagjait, szervezeteit – nőszövetség, ifjúsági egylet, vasárnapi iskolások stb. – szolgálja, de a vendégeknek is rendelkezésükre áll.

A kétnapos ünnepség szombaton hálaadó istentisztelettel kezdődött, amelyen Bálint Benczédi Ferenc püspök prédikált, majd Szombatfalvi József lelkész ünnepi köszöntőjének és a concordi testvérgyülekezet lelkésze, Garry Smith beszédének elhangzása után – ez utóbbit Kristóffy Iván concordi gyülekezeti tag olvasta fel – az egyházközség ifjúsági egylete és a vasárnapi iskolások mutatták be nagyon színvonalas, lélekemelő műsorukat. Ezt követően a gyülekezeti ház udvarán Szombatfalvi József lelkész házavató beszéde hangzott el. Köszöntők következtek Rodger Mattlage concordi egyháztag, Rafai Emil polgármester, Beder Tibor megyei tanácsos, Lőrinczi Lajos Székelykeresztúr köri esperes részéről. Az ünnepséget állófogadás követte. Az esti koncert keretében a székelyudvarhelyi Alla Breve kamarakórus és a Koala Jazz Band koncertjét élvezhették a résztvevők.

Ünnepünk másnapján, vasárnap, az ünnepi istentiszteleten dr. Czire Szabolcs teológiai tanár prédikált, ezt követően a tanulók háza ifjúsági zenekara szép műsorát hallgatta meg a gyülekezet.

A gyülekezeti ház nagyterme konferenciák, szakmai, baráti, közösségi összejövetelek megtartására alkalmas, akár 80 személy számára is megfelelően kényelmes, tágas. Vetíteni is lehet, és modern felfüggesztő rendszer segít kiállítások szervezésében.

A nagyterem mellett készételek melegítésére és felszolgálására alkalmas konyha van.

A tetőtérben hét, összesen 24 ágyas vendégszoba áll a vendégek rendelkezésére, mindenikben külön zuhanyozó és WC. Az alagsorban 60 négyzetméteres ifjúsági terem található megfelelő mellékhelyiségekkel, továbbá csupasz kőfalakkal, tégla padlózattal, boltíves ajtónyílásokkal ékeskedő társalgó/borozó áll a vendégek rendelkezésére.

Az istentisztelet után a gyülekezeti ház nagytermében Czire Irma tanárnő nyitotta meg a *Falvédők fohásza* című kiállítást, a ház kertjében „Ez termett Isten áldásával – tisztesség adassék a földműveseknek" alapgondolattal Szombatfalvi József lelkész méltatta a terménybemutatót és köszönte meg a földművesek munkáját és kérte Isten áldását életükre.

Az ünnepség résztvevőinek tizenegy bográcsban készült az ebéd, majd Fülöp Domokos és zenekara húzta a talpalávalót éjféléig. *(Sz. J.)*



A gyülekezeti ház összköltsége 750 000 lej volt.

A Műemlékvédelmi Bizottság igényei és Cristian Zăhărescu tervei alapján a Demeter Domokos vezette Unicons cég végezte a munkálatokat. A tornácot a Szentendrei Múzeum munkatársai, a belső lépcsőt (egy 150 éves lépcsősor hasonmása) Dobos István tervezte. Az udvartervet és a belső látványterveket – Dávid Tünde közreműködésével – Kubanek László készítette.

20 000 $ támogatást kaptunk a testvérgyülekezettől (Concord), a bútorzat nagyrészét a hódmezővásárhelyi Johannita Segítő Szolgálattól, 10 000 lej nagyságú támogatást az Erdélyi Unitárius Egyháztól, a Vallásügyi Hivataltól, a Hargita Megyei Tanácstól, 20 000 lejt Székelykeresztúr Városi Tanácstól kaptunk. A többit saját forrásból teremtettük elő.

A gyülekezeti ház programjaival kapcsolatos tájékozódásért, illetve helyfoglalásért, rendezvények bejelentéséért a lelkészi hivatalhoz kell fordulni (tel.: 0266-242127, szombatfalvi@unitarius.ro).

Mondja, kérem, lehet itt most ebédelni?

Házavatás Székelykeresztúron

Néhány héttel ezelőtt már teljes szépségében állt a ház. Álltam a székelykapuban és a frissen elültetett virágokban, az új lépcsőkorlátban gyönyörködtem. Ritka, önfeledt és ráérő pillanat volt. Megállt mellettem egy ősz hajú férfi, és megszólított:

– Tessék mondani, lehet itt most ebédelni?

Szinte sajnálattal mondtam, hogy nem... de talán a Gimnázium konviktusában, pár lépéssel arrább próbálkozhat, lehet, hogy nem késő még a bejelentkezés.

– De itt a konviktusban nem?

– Nem, ez itt nem konviktus... ez gyülekezeti ház, és most épült újjá. A konviktus, az a mellettünk lévő nagy épületben van... – magyaráztam.

– De régebb ez volt a konviktus...

És elmesélte, hogy 1944–45-ben egy évet itt járt iskolába, Székelykeresztúron, és ebben a házban étkezett. Könnyet láttam megcsillanni a szemében, amikor elmesélte, hogy nagyon sok szép élmény fűzi a házhoz, és arra gondolt: újra elfogyasztana itt egy ebédet...

– Most még nem lehet – mondtam –, de nemsokára azt is lehet talán, hiszen közösségi ház, és azt lehet majd benne tenni, amire igény, amire szükség van.

– Nagyon jó látni, hogy ilyen szépen felújították a konviktusunkat – mondta, aztán elköszönt és elment.

Sokáig néztem utána, meghatódva és elgondolkozva, majd melegség töltötte el a szívemet, szinte éreztem, láttam a gyermekkori emlékei helyszínére visszatérő ember örömét, és elgondolkoztam: milyen sok mindent is jelent egy régi ház, egy *megújított* ház.

Egy ház, amelyet négy évvel ezelőtt észre sem vett senki, vagy aki rátekintett, így szólt: ez is nemsokára összedől. Igen, akkor kezdődött. Korábbi igény alapján a tervezés, a terveztetés, az engedélyeztetés. Aztán két éve a munkálatok. Ifjak jöttek, amerikaiak és a mieink, földet hordtak a pincéből, vakolatot vertek a falakról, csak hogy elkezdődjön már valami. Nem akartam hinni, de a tetőt teljesen le kellett bontani. A csupasz kőfalak maradtak. Mi lesz ebből?! És két hónap múlva, milliméter pontossággal – úgy, ahogy kérték – újjá is épült a tetőzet. 2008. január 11-én havat seperve, jeget törve befödtük és elhelyeztük az első virágcsokrot.

Ekkor már valami igazi remény, mi több, öröm ébredt bennem. Saint-Exupéry írja: „Egy kőrakás nem puszta kőrakás többé, mihelyst eltűnődik felette egy ember, aki egy katedrális képét hordozza magában". Nem katedrális élt bennem, csak egy ház, egy otthon, egy olyan épület képe, amely minden részében szép, olyannyira, hogy szinte megsimogatnád, mert a régi otthont juttatja eszedbe – tornácával, küszöbével, ablakával, pincéjével együtt.

Aztán újra közel egy évig változtatás nélkül állt. Szinte megszoktuk. A pénzalap hiányzott.

De az is megteremtődött. Testvérgyülekezettől, egyháztól, várostól, megyétől, államtól, Aradról és saját alapból. Folytatni tudtuk.

folytatás a 10. oldalon

Szombatfalvi József

Mondja, kérem...

folytatás a 9. oldalról

És amikor hónapokig, nap, mint nap találkoztam az épülettel, és a munkálatok során, a mindennapi ügyintézéssel együtt, a dolgok működésére koncentrálva, hogy minden a helyére kerüljön, minden rendben legyen, egy idő után már csak a vakolat, a párkány, a boltív, a padlók, a járólapok, a lépcső, a korlát, a fűtőtestek, a bútorok jelentették a házat. Ha benne jártam, ha ránéztem, rágondoltam, az foglalkoztatott: sima-e a kőlap, a lépcső elképzelésünk szerinti-e, helyén van-e minden... és száz meg száz gyakorlati kérdés.

És akkor jött az ősz hajú ember, és megkérdezte: „Mondja, kérem, lehet-e itt ebédelni?

Örömkönnyes emlékezése eszembe juttatta, hogy túl az építéssel, berendezéssel járó hajszán, túl az átvétellel és átadással járó izgalmakon a kövek mögött, a fa mögött valami csoda van, valami „eszményi" húzódik, aminek súlya, üzenete van, mert itt a múlt, a jelen és a jövő összetalálkozik, csodás harmóniában csendül össze, mint a zenében: „valami titkos és mély egység tenyerén, amely, mint az éjszaka, oly nagy, és mint a fény, egymásba csendül a szín, és a hang, s a hit."

A múlt, őseink verejtékes munkája, hite, építő akarata. S ha van titkokat hordozó Stonhenge a nagyvilágban, van itt is hasonló. S e titok engem verselni késztetett:

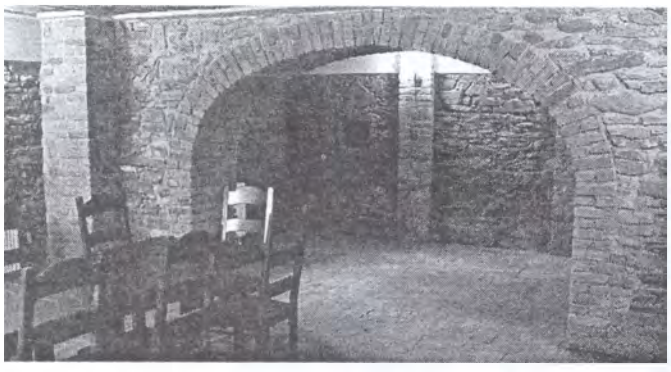
Követ köre raktak, / hogy épüljön a ház s a vakablak, / hol gyertyát gyújt a jelen, / a múltba látni vágyó ember, / hol lélek épült be a falba, / érezd ma is s lépj be oda, / ihlet a kő falba rakva, / hogy kezét fogd ki újra rakta, / így lesz a ma,.a jelen áldás, / s unokád mond érted fohászt.

Múlt, jelen és jövendő. Valamikor a találkozás az egyasztalnál-ülés helye volt itt, ahol diákok és felnőttek közösen étkeztek, közösségben lehettek együtt mindennapjaikban és ünnepi pillanataikban. Akkoriban közös munkával, együtt építették maguknak az otthonokat, a közösségi épületeket, kétkezi, verejtékes munkával, de az alkotás, a szebb és tartalmasabb jövendő hitével.

Több mint másfél évszázad alatt sokat változott a világ körülöttünk, eltűntek, megkoptak a régi értékek. A közösség megtartó ereje elhalványodott, egyre fontosabb lett az én, az egyéni előrehaladás, a boldogulás. A munka értékét végösszegben, részesedésben, osztalékban mérik, a boldogságot, az életünk minőségét a pénztől és nyereségtől tesszük függővé. Dolgozunk a *saját* céljainkért, a *magunk* előrehaladásáért, fáradozunk és csodálkozunk, hogy egyedül vagyunk. Magunkra maradunk mindennapjainkban, se időnk, se kedvünk másokkal megosztani magunkat, életünket.

Pedig szükségünk van egymásra, barátságra, szeretetre, ahhoz, hogy ember(i)ek maradhassunk ebben az anyagi és szellemi válságba került világban, a „dúlt hitek" világában, a vereségek, a bántások világában. Pedig a hit mellett az egymásra való odafigyelés, az egymással való törődés, a közös tevékenységek, a közös munka és a közös élmények tartanak össze bennünket mint gyülekezetet, közösséget, nemzetet.

Ez a ház tanúsítja, hogy egymásra tudunk találni ebben az elidegenítő világban is, ha van valami, ami összehoz és összefog bennünket. Az elmúlt idők emléke omladozó falakként idegyűjtött bennünket, és az egykor közösséget összefogó helyet megmentettük, újrateremtettük, és újra közösséget összefogó helyként adjuk át a jövőnek.



Sok nehézség, idegesség, kétkedés, sőt akár ellenkezés és meg nem értés mellett sokkal több szép és jó élmény kísérte számomra az utat, amelyet négy év alatt együtt megtettünk. A legszívesebben talán arra gondolok vissza, milyen jól esett látni, amint egyetlen hívó szóra jöttek, még tengeren túlról is, és tette mindenki a maga dolgát, a férfiak a nekik való nehéz munkát, az asszonyok a takarítást, szépítést... és még jobb volt látni, amint mindezt jókedvvel, odaadással, szeretettel tették.

Így legtöbbünk számára ez már nem csupán egy szép épület, simára csiszolt kő, szépen faragott fa. Személyesen kötődünk a házhoz, mindenkit, aki adományozott, tett, mozdított benne vagy érte valamit, a maga személyes élményeivel együtt örülhet a szép eredménynek.

És íme, még az ismeretlen, fél évszázaddal ezelőtt itt étkező diákot is megörvendezteti, hiszen létezik még az egykori, közösséget összefogó hely. Minket az örvendeztet meg e pillanatban, hogy elkészült, és közösségként dolgoztunk e hely létrehozásán.

Mától kezdve pedig a miénk, és találkozások, együttlétek, közös élmények helye lesz – mindannyiunk közös jövőjének része. Merész elképzelés volt, nagy munka... és az összefogás szép példája, egy élő, összetartó, lelkes közösség tanúbizonysága.

Ünneplő Testvéreim!

Ez a ház eljövendő nemzedékeknek évtizedekre – és hiszem: évszázadokra – adja napi életterét. Ehhez viszont biztos pontokra van szükség: Istenre, egyházra, hazára, nemzetre, családra, barátra, igaz múltra, becsületre. Mi van ebből, vedd számba, és jöjj ide, ha szűkül köröd, ha fogynak biztos pontjaid. Itt magadra és testvérre, barátra lelsz. Ez csak tőled függ, tőletek, mindannyiunktól. Rendelkezésünkre áll. Egy afrikai közmondás úgy tartja: Sok kis ember sok kis helyen sok kis dolgot téve megváltoztathatja a világ arcát. Én hiszem, hogy múltunkra támaszkodva, mi megváltoztattuk a gyülekezetünk, ötszázötven éves városunk, világunk mai arcát – s ezáltal a jövőnkét is.

Isten hozott! – fel-feltűnő felirat, el-elhangzó üdvözlés. De a régi melegséget, szeretetet hordozza, azt, amivel az otthonba betérőt fogadta a ház gazdája. Ezzel fogadlak én is, legyen e ház otthonod mindig! Isten áldjon!

Az Egyházi Képviselő Tanács 2009. július 3-án Marosvásárhelyen tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés 442/2009 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az EKT ülése 29 tag jelenléte által határozatképes. Hat személy (dr. Máthé Dénes, Demeter Domokos, László János, Farkas Emőd, Kolumbán Gábor, Sztranyiczki Szilárd) hiányzását az elnökség utólagosan igazoltnak minősítette, egy személyét (Tódor Csaba) igazolatlannak.

0. tárgy: **Napirend előtti határozatok**
- 55/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt tárgysorozatot.*
- 56/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Asztalos Klára, Rácz Norbert, dr. Czire Szabolcs).*

1. tárgy: **Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról**
- 57/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról szóló jelentést.*

2. tárgy: **Beszámoló Bálint Benczédi Ferenc püspök amerikai egyesült államokbeli útjáról**
- 58/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette Bálint Benczédi Ferenc püspök beszámolóját amerikai egyesült államokbeli útjáról.*

3. tárgy: **A Misszió Bizottság II. évnegyedi ülésének jegyzőkönyve**
- 59/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Misszió Bizottság 2009. június 29-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

4. tárgy: **A Kiadó- és Nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság 2009. június 25-i ülésének jegyzőkönyve**
- 60/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Kiadó- és Nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság 2009. június 25-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*
- 61/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag megbízza az Elnökséget azzal, hogy a Heltai Gáspár Unitárius Nyomda működésének átvilágítása rendjén kérjen szakértői jelentést egy nyomdaipari szakembertől.*
- 62/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag megbízza az Elnökséget azzal, hogy az Unitárius Énekeskönyv felülvizsgálatának előkészítésére kérjen fel egyházzenei szakértőket.*

5. tárgy: **A lelkészképzés ügyei**
- 63/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a teológiai hallgatók húsvéti legációjáról, a teológiai intézeti szakvizsgáról és licencvizsgáról szóló jelentéseket.*

6. tárgy: **A június 26-i énekvezér-képesítő vizsga jegyzőkönyve**
- 64/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a 2009. június 26-i énekvezér-képesítő vizsga jegyzőkönyvében foglaltakat és ez alapján Istok Erzsébetet okleveles unitárius énekvezérnek nyilvánította.*

7. tárgy: **Jelentés a VEN terén elnökileg intézett fontosabb tevékenységekről**
- 65/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a VEN terén elnökileg intézett fontosabb tevékenységekről szóló beszámolót.*

8. tárgy: **A VEN Bizottság június 26-i ülésének jegyzőkönyve**
- 66/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a VEN Bizottság 2009. június 26-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat. A VEN Bizottság Csáki Leventét választotta meg elnökévé, aki ebben a minőségében hivatalból tagja a Főtanácsnak, az Egyházi Képviselő Tanácsnak és a Lelkészképesítő Bizottságnak.*

9. tárgy: **Jelentés az oktatás és az iskolaügy terén elnökileg intézett tevékenységekről**
- 67/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az oktatás és az iskolaügy terén elnökileg intézett tevékenységekről szóló jelentést.*

10. tárgy: **A János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentése a 2008–2009-es tanévről**
- 68/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentését a 2008–2009-es tanévről.*

11. tárgy: **A Berde Mózes Unitárius Gimnázium jelentése a 2008-2009-es tanévről**
- 69/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a Berde Mózes Unitárius Gimnázium jelentését a 2008–2009-es tanévről.*

12. tárgy: **A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának 2009. június 29-i ülésén felvett jegyzőkönyv**
- 70/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának 2009. június 29-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*
- 71/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag megbízza az Elnökséget azzal, hogy a Nyugdíjintézet működésének és gazdálkodásának felülvizsgálatára hozzon létre egy belső egyházi szakbizottságot.*

13. tárgy: **A 2009. évi szejkefürdői unitárius találkozó szervezése**
- 72/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT két tartózkodás és egy ellenszavazat mellett megbízta az El-*

nökséget, hogy még egy utolsó alkalommal tárgyaljon a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség szervezőbizottságával az ez évi szejkefürdői unitárius találkozó közös megszervezésének lehetőségéről; sikertelen tárgyalás esetében az EKT 2010 nyarától kezdődően évenként egyetemes unitárius találkozókat szervez.

14. tárgy: **Beszámoló a stratégiai tervezésről a közvitára bocsátott háttérdokumentum alapján**
– 73/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az egyházi stratégiai tervkészítés állapotáról szóló beszámolót, valamint a stratégiai terv II–III. fejezetének alapját képező háttérdokumentunokat.*

15. tárgy: **Beszámoló az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárásáról**
– 74/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárását előkészítő bizottság jelentését.*

16. tárgy: **A II. évnegyedi lelkészi értekezletek jegyzőkönyve**
– 75/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a II. évnegyedi lelkészi értekezletek jegyzőkönyvében foglaltakat.*

17. tárgy: **Az egyházköri közgyűlésektől érkező előterjesztések**
– 76/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag támogatja az egyházköri közgyűlések tiszteletbeli címek adományozására vonatkozó javaslatait és a Főtanács elé terjeszti azokat.*

18. tárgy: **ICUU közgyűlés és konferencia Kolozsváron (2009. szeptember 1–6.)**
– 77/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az ICUU soron következő közgyűlése és konferenciája előszervezéséről szóló beszámolót és megbízta az Elnökséget az erdélyi érdeklődők részvételi körülményeivel kapcsolatos további döntések meghozatalára.*

19. tárgy: **Az egyházközségi közigazgatási és pénzügyviteli szabályzat**
– 78/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT 4 (négy) ellenszavazat mellett elfogadta az egyházközségi közigazgatási és pénzügyviteli szabályzat tervezetét, amit a Főtanács elé terjeszt.*

20. tárgy: **A Nagyvárad-Bihari Egyházközség kérése földterület eladásának jóváhagyásáért**
– 79/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT 1 (egy) ellenszavazat mellett elfogadta a Nagyvárad-Bihari Unitárius Egyházközség földterület eladásának jóváhagyását igénylő kérését, amit a Főtanács elé terjeszt.*

21. tárgy: **Tájékoztatás a próbaidős egyházi központi alkalmazottak munkaviszonyáról**
– 80/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Előzetes elnökségi és szakbizottsági véleményezés hiányában az EKT egyhangúlag hozott döntéssel elhalasztja a próbaidős egyházi alkalmazottak eddigi teljesítményének és munkaviszonyának kiértékelését.*

22. tárgy: **Jelentés az elnökileg intézett fontosabb gazdasági ügyekről**
– 81/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az elnökileg intézett fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést.*
– 82/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozott döntéssel a Toni Auto Kft-vel kötött bérleti szerződést meghosszabbítja 2009. december 31-ig és a havi bérleti díjat 2800 (kétezernyolcszáz) lejben állapítja meg.*
– 83/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozott döntéssel a Bolyai utca 12. szám alatti, korábban a King Studio Kft. által bérelt felületet bérbe adja az Edabis Kft-nek.*
– 84/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egy tartózkodás mellett hozott döntéssel fenntartja az Andrási György Sora-beli lakásbérlésével kapcsolatban korábban megszabott feltételeit: a lakás felszabadítása vagy 200 (kétszász) Euro havonkénti bérleti díj fizetése.*

23. tárgy: **Tájékoztatás a SESO Kft-vel való együttműködés állapotáról**
– 85/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az Elnökség beszámolóját a SESO Kft-vel való együttműködés állapotáról és egy tartózkodás mellett elfogadja a két fél közötti, 2009. május 25-i tárgyaláson képviselt egyházi álláspontot.*

24. tárgy: **A Főtanács 2009. évi ülésének előkészítése**
– 86/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az Egyházi Főtanács 2009. évi ülésének előkészítéséről szóló tájékoztatást.*

25. tárgy: **Különfélék**
– 87/2009 (2009.07.03.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozott határozattal a Szentgericei Unitárius Egyházközség kérésére 1000 (ezer) lejes támogatást ítélt meg az egyházi költségvetésből a Gerice VII. nevű rendezvény szervezési költségeinek részfedezésére.*

A fentiek hiteléül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök*

Csáka József *főgondnok*

Asztalos Klára, Rácz Norbert, dr. Czire Szabolcs
jegyzőkönyv-hitelesítők

Családban marad

Lelkészcsaládok találkozója Székelykeresztúron

„Minden időben szeret, aki igaz barát és testvérül születik a nyomorúság idejére."

Az igaz barátság jegyében találkoztak a lelkészcsaládok Székelykeresztúron. Szeptember 11-én és 12-én napjain nyolcadik alkalommal szervezte meg az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége (ULOSZ) a Lelkészcsaládok találkozóját, amely minden esztendőben alkalom arra, hogy a lelkészek és családjaik egymást jobban megismerjék, barátságokat kössenek vagy mélyítsenek, a lelkészcsaládok közös gondjairól és örömeiről beszélgessenek – egy szóval alkalom arra, hogy együtt legyünk.

A találkozóra minden erdélyi és magyarországi unitárius lelkész és családja hivatalos volt, s összesen 35 család 98 tagja vett részt a rendezvényen. Hagyományos módon áhítattal indult a program, amelynek keretében Szombatfalvi József székelykeresztúri lelkész, a rendezvény házigazdája mondott imát, a gyermekeket pedig Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész köszöntötte egy tanulságos mesével. A gyermekek lelkesítő dalcsokorral köszöntötték a felnőtteket Mikó Amália segédlelkész gitárkísérete mellett. A családok bemutatkozása következett: megtudhattuk, mi történt a lelkészcsaládok életében az elmúlt évben szakmai és egyéb téren. A bemutatkozást követően a lelkészi lakás udvarán elkészült a csoportkép, amelyet minden évben szép emlékként viszünk haza magunkkal, s hasonlítjuk össze az elmúlt évek fényképeivel.

Az idei rendezvény témája: *Hitélet a lelkészi családban*. Délután ehhez kapcsolódóan a családban gyakorolt imádságról vallott Székely Miklós kövendi, Benedek Jakab segesvári, Nagy Adél recsenyédi és Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkésztársunk. Vallottak arról, miként bontakozott ki hitéletük, kik voltak azok, akik imádkozni tanították őket, s hogyan élik meg az imádkozás élményét saját családi környezetükben. A személyes vallomások után alkalom nyílt arra, hogy mások is megfogalmazzák gondolataikat és beszélhetnek az imádkozás szerepéről a maguk életében.

Ezután megnyíltak a kollégium kapui és a lelkészcsaládok a szabad levegőre vonultak, hogy felfrissüljenek. Míg a kollégium udvarán kíméletlen, mégis sportszerű küzdelem folyt a labdát kergető örökifjak között, a lelkészi lakás udvarán a művészi hajlamokkal rendelkezőket a bútorfestés titkaiba avatták be. Vacsora után teljessé vált a felszabadult hangulat: a kora őszi estében megpendültek a gitárok húrjai, s jó hangulatban együtt énekeltük ki a nagyvilágba örömeinket és gondjainkat.

Szombat délelőtt folytatódott a meghatározott téma boncolgatása. A felkért lelkészek – Pavelka Attila (Marosvásárhely), Kecskés Csaba

folytatás a 12. oldalon

Szabó Előd





Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
November 29., december 20.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
December 20.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
November 29.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Családban marad

folytatás a 11. oldalról

(Marosvásárhely), Moldován Szeredai Noémi (Csekefalva), Pap Mária (Szentiványlaborfalva) – az öröklött vagy választott hit kérdéséről vallottak, különös hangsúlyt fektetve a lelkész házastársának hitére. E kérdésben természetesen megszólaltak a lelkészek házastársai is, vallottak arról, hogyan élték ők meg az unitárius egyházi életbe való belépésüket vagy unitárius vallásra való áttérésüket.

A rendezvény során mindvégig nyitva állott a kérdező-doboz, amelybe minden résztvevő bedobhatta kérdéseit, megfigyeléseit. Néhány iromány elő is került a dobozból, s a megfogalmazott kérdésekről igyekeztünk nyíltan beszélgetni.

A felnőttek beszélgetései, „okoskodásai" alatt a gyermekeknek Mikó Ferenc és Mikó Amália lelkészek jóvoltából mindvégig izgalmas, érdekes tevékenységben volt részük: a világ teremtésének lehettek tevékeny szemlélői, újraálmodói.

Jó hangulatban, barátsággal és a viszontlátás reménységével búcsúztunk el egymástól, s hálásan köszöntük és köszönjük meg azoknak, akik ezt a két napot lehetővé tették: a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség tagjainak, akik jókedvvel áldoztak időt és erőt ezért a rendezvényért. Találkozzunk jövőre is, hogy megoszthassuk egymással sikereink örömét, kudarcaink bánatát, eljövendő álmainkat azokkal, akik „minden időben szeretnek, s a nyomorúság idejében testvéreinknek születnek."

Örömmel értesítjük Olvasóinkat, hogy nemsokára megjelennek az Erdélyi Unitárius Egyház szokásos évvégi kiadványai.

Még jóval karácsony előtt meg lehet majd vásárolni a parókiákon, illetve a terjesztéssel megbízott személyektől az Unitárius Falinaptárt (ára minden egyházközségben egységesen 3,- lej), illetve a 2010-es Unitárius Kalendáriumot (ára 10,- lej).



Október 1-jétől a negyedévet végzett teológiai hallgatók megkezdték gyakorló teológiai hallgatói minőségükben a mesteri képzést. A Püspöki Hivataltól érkezett kirendelés értelmében másfél éves időtartamra a következő területeken kezdik el gyakorlati munkájukat: Bodor Lídia-Emese a János Zsigmond Unitárius Kollégium vallástanáraként, Csécs Márton a marosvásárhelyi 1. számú egyházközségben, Fülöp Júlia ifjúsági lelkészként az ODFIE keretében, Márkos Hunor-Elemér az észak-erdélyi szórványgyülekezetek és a Gondviselés Segélyszervezet munkatársaként, Tófalvi Tamás pedig a székelyudvarhelyi 1. számú egyházközségben.

Október 9-én került sor az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) harmadik évnegyedi ülésére Kolozsváron. Az ülést megelőző napon az állandó bizottságok tagjai gyűltek össze. A Képviselő Tanács a jelentések között hosszabb vitát követően elfogadta a PTIUK keretében szervezett unitárius magiszteri képzés egyházi gyakorlatáról készített összefoglalót. Az Erdélyi Unitárius Egyház Egyetemi Bentlakásának Működési Szabályzatát az EKT fenntartásokkal fogadta, és arra kérte az előkészítőket, hogy a januári ülésre dolgozzanak ki egy részletesebb változatot. A Starr King ösztöndíj elnyerésekor az eddigiekben a lelkészt a családja is elkísérhette a tanulmányi évre. Ezt a lehetőséget a továbbiakban nem tudják biztosítani, ezért az EKT elhatározta, hogy a továbbiakban ennek tudatában hirdeti meg a jelentkezést, illetve a házastárs kiutazására közösen próbálnak megoldást keresni az adott egyházközség testvérgyülekezetével. Az EKT meghallgatta az egyházi közelmúlt-kutatás és átvilágítás tárgyában készített jelentést, és a négyrészes határozatcsomagot egyenként tárgyalva elutasította azt, amelyben a bizottság lehetőséget kínál a kiigazításra a korábban hamis nyilatkozatot tevőknek.

Október 11-én Bálint Benczédi Ferenc püspök a temesvári leányegyházközségben az őszi hálaadás jegyében úrvacsorát osztott Buzogány István lelkész és a hívek meghívására.

Október 12–19. között került sor a harmadik évnegyedi lelkészi értekezletekre, a következők szerint: október 12-én a Kolozsvár-íriszi egyházközségben, október 13-án Firtosmartonosban, október 14-én Sepsiszentkirályban, 15-én Városfalván, 16-án Székelykálon és október 19-án Ádámoson.

Október 22–25. között Németországban, Mannheim-ban került sor A Vallásszabadságért Nemzetközi Egyesület (International Association for Religious Freedom – IARF) szervezésében az európai és közelkeleti régió, valamint az európai liberális protestáns hálózat konferenciájára. Ezzel párhuzamosan a szervezet ifjúsági hálózatának soros ülését is megtartják. Az Erdélyi Unitárius Egyház és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet képviseletében 15 személy vett részt az említett rendezvényen.

November 7-én került sor az immár hagyományossá vált Dávid Ferenc emlékzarándoklatra Déván, ahová idén is több százan mentek el emlékezni és gyertyát gyújtani egyházalapító püspökünk tiszteletére.

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Ami közbejön

November közepe táján a házigazdaságot és szervezést vállaló egyházközségben javában zajlik az *Adjunk hálát mindnyájan* unitárius kórustalálkozó. A részt vevő énekkarok műsorát követő közebéden így szól az egyik kórus karvezetője a másik egyházközségi énekkart erősítő, jó hanggal megáldott keblitanácsoshoz:

– Engedje meg, hogy gratuláljak, most is nagyon jól énekeltek. Tavaly viszont mintha többen lettek volna. Most nem láttam énekelni a tiszteletesüket sem, pedig milyen szép tenor hangja van!...

Mire a keblitanácsos-kórustag így válaszol:

– A szerda esti kóruspróbán, karnagy úr, még úgy nézett ki, hogy többen jövünk. De sajnos csütörtök reggel befutott egy halott.

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs (Marosszentgyörgy-Szászrégen)

Zavaros a Nyárád?

Nyárias színű és melegű október 11-e. Az ötven székelykeresztúri kiránduló nekiindul, hogy végigjárja a középső Nyárád mentét. Az érdeklődés nagy, hiszen már hozzászokott ez a csapat az együtt-járás öröméhez. Szervezőnkből, Bálint Júliából s idegenvezetőnkből, Péterffy Miklósból sem fogyott ki a lelkesedés. Így Orbán Balázs kicsiny utódaiként folytattuk a két Homoród-, a Gagy-, a Nyikó-mente unitárius templomai meglátogatásának sorát. Az ákosfalvi eltérőtől felfelé sokan nem jártak még közülünk. A tréfára hajló Péterffy Miklós – magára célozva – el is vicceli: „vak vezet világtalant". A buszunk azért csak halad a végig diófákkal szegélyezett Nyárád széles, termékeny völgyében a keskeny úton. A falvak valósággal összenőttek; ha nem figyelünk, észre sem vesszük, hogy már kijöttünk az egyikből, s bent járunk a másikban. Mikor egy kereszteződésnél a tétovázó sofőr kikérdez az ablakon, az útról leszorult autós e nagy tudatlanság láttán valósággal ráüvölt: „Há' hajtson má' balra, nem lát?"

El is jutunk az előre kiszemelt Nyárádszentlászlóig. Magyarázat nélkül is gondoltuk, hogy e szép nevet kiről kapta a kb. 300 lelkes település, és hogy ama nagy királyunk errefelé szeretett vadászni. A vidék is tetszett neki, s kolostort is építtetett ide – tudtuk meg a jó ideje itt szolgáló Kiss Mihály lelkésztől, aki már istentiszteletre készen várt bennünket. A templomra talál az „ama hegyre épített" példázata. Ha van látó szemünk, bizony megnyílik előttünk mélység és magasság. A templomkertben a kutatóárokban régvolt emberek csontjainak sokasága került napvilágra. A templomban jeles patrónusok kriptái, köztük a Sigér családé, az apa már a helyi mesékben Sügér királyként él tovább. A szentlászlói templomban az időt szinte évezredben mérik, de ha nem, akkor évszázadokban. A templom a 13. században épült, a már 1896-ban feltárt freskóit 1497-ben festették, tornya is 15. századi, s az oda felvezető külső lépcsőket sem manapság készítették. A bútorzat az 1700-as évekből való: a festetlen, egyszerűségükben is szépséges padok, a nyolcszögű úrasztala, a szószékkorona... Mind a vidék asztalosainak mesterségbeli tudását tükrözik. Mint ahogy az elégetéstől megmentett oroszlános, napkorongos díszítésű székelykapu vagy a templomkertet körülölelő több évszázados zsindelytetős tölgyfapalánk. Óvatosan lépkedünk, félünk, nehogy fájjon valakinek, aki valaha itt imádkozott, ide menekült üldözői elől, s akinek oly erős volt a hite, hogy meg tudta őrizni, amit örökül kapott. S ha ártó kezek tönkretették, újjá tudta építeni. Itt megérezhettük a Teremtővel való egységet, emberi mivoltunk kicsinységét és gyarlóságát, de a hit és a jóakarat erejét is. A fenségessel való találkozást követően szűkszavúvá váltan, de hálatelten fogadtuk vendéglátóink szíves kínálását. A hegyről lefele ballagva az motoszkált bennem: mi az előkerült emlékek üzenete? Mikor csendül fel újra az igehirdetés és a zsoltár e nehéz falak között? Lesz-e ereje a kis gyülekezetnek eltakarítani a feltárás romjait, s be tudja-e hitébe építeni a felszínre került titkokat?

Nyárádgálfalván részt veszünk a vasárnapi istentiszteleten. Együtt énekeljük ismerős zsoltárainkat a nemes arcú, keménykötésű helybéliekkel. Hallgatjuk Barabás Zsolt fiatal lelkész igehirdetését, vele emlékezünk az aradi tizenháromra, s ízlelgetjük utolsó szavaikat. Itt is beinvitálnak a papilakra, s nagyon közvetlenné válik a hangulat, amikor kiderül, hogy Barabás tiszteletes úr „fél lábbal" keresztúri. Közös fényképezkedés, majd irány Nyárádszereda. De ne felejtsek el bocsánatot kérni a kedves gálfalvi bácsitól, aki mindnyájunkat meghívott házához, hogy vendégül lásson. Időszűke miatt nem tudtunk eleget tenni kérésének, inkább vállaltuk a vicces „átkot": Ha nem – úgymond' –, ne legyen jó napjuk! Pedig mi jó napra vártunk, mint Szabó Gyula novellájának almási hősei.

Nyárádszereda legfőbb terén (hisz a felekezetek templomai itt adnak találkozót egymásnak), mi is rátalálunk a minket váró Sándor Szilárd unitárius lelkészre. Két gyülekezettel is dicsekedhet, s ráadásul mindkettő fiatal. Leszakadtak az anyaegyházról, s nagy bennük a tenniakarás, a lelkesedés, mint ahogy az a fiatalokban lenni szokott. A gondnokok és a tiszteletes kalauzolásával megbámuljuk az új, már csak a belső vakolásra váró templomot. A csillag, ama betlehemi hasonmása, az istenháza tetején fénylőn hívogat: jöjjetek

folytatás a 14. oldalon

Czire Irma

Zavaros a Nyárád?

folytatás a 13. oldalról

énhozzám! Öröm nézni, hisz nem mindennap látni épülő templomot – s nagyrészt önerőből. Nagyon bensőséges a hangulat az eddig otthont adó imaházban, még éneket is tanulunk, majd énekkel fizetünk mindenért. A telek sarkában álló szépséges kis fatoronyról megtudjuk, hogy ezidáig méltóképpen szolgált, s hogy egy mélységes fájdalom megnemesüléséből született. Meghívjuk viszontlátogatásra szíves vendéglátóinkat, s rövid út után Jobbágyfalván a Templom utcai meleg belterű templomban ülünk, s hallgatjuk a két gyülekezetes Sándor Szilárd büszke szavait. Ő az ötödik lelkésze az egyházközségnek, amely 1950-ben vált önállóvá. Itt kitapintható a kegyelet. Az áldozatot vállaló elődök, lelkészek, gondnokok nevét emléktábla őrzi.

Jelek. Minek a jel? – A holtaknak? Minek a jel? – Az élőknek! Ahhoz igazodnak. Csodásan kacskaringóznak a kelyhes mintájú varrottasokon az indák. Olyanok, mint az élet, a hit folyama: magasra törnek, alájhajolnak, majd kis pihenő után újból felívelnek. Aztán mindez megismétlődik, sokszor, nagyon sokszor. Virágnyelven beszélnek.

Búcsúzzunk tőlük saját lelkészük szavaival: „A gyülekezet lelkesültségét, áldozatvállalását nem lehet szavakkal kifejezni. Pénzbeli adósság nincsen, csak a jó Istennek tartozunk."

Csíkfalva és Szentmárton valósággal összeforrott. A papilak gazdag faragású, jelképekkel teli, remek művű székelykapuja, Kilyén Domokos népművész munkája előtt táborozunk le. A fiatornyos templom ott van szemben, a dombtetőn. Zsindelytetővel fedett tölgykerítése az 1600-as évek második felében épült a sokféle dúlás után. A templom volt a menedék tatár és török veszélykor, Básta kóbor hadainak mérhetetlen gonoszsága miatt temetője lett az idemenekülteknek: látott kurucot, labancot, kötöttek itt vérszerződést, az első világháborús rekvirálások elől eltemették harangjait, a második világégéskor két hétig csaták tüzében szenvedett. Híres orgonáját a katonák céltáblának használták, s az orgonasípokat szétlopkodták. Sok mindent megtudunk Klacsmányi Sándor *Nyárádszentmárton és műemlék temploma* című kismonográfiájából, amelyből Péterffy tanár úr olvasott fel. Minden tárgynak külön története van. Megszentelt hely ez. Az utódok emlékeznek a jeles papokra, akik vérzivataros időkben vagy a békés építkezés éveiben pásztorolták a rájuk bízott „nyájat", a jótevőkre, akik anyagi és szellemi segítségével főnixmadárként mindig feltámadtak hamvaikból. Az érdeklődő szomjasan issza Kozma Mihály és Havadi András 1667-ben festett kazettás mennyezetének látványát. Nehéz röviden elmondani, mi mindenre érdemes itt figyelni. Látogass el ide, kedves Olvasó!

A helyi gondnokék vettek gondjaikba, s a szíves szó mellé finom harapnivaló is járt.

A vadadi eltérőnél letelepedtünk a még üde pázsitra s belakmároztunk a hazulról hozott finomságokból. Emelkedett hangulatban robogtunk át a felső Nyárád-mentén, rá-rápillantva a Bekecsre, amelyen még nem volt ott a hósipka. Többször „műsorra került" a *Zavaros a Nyárád* (amelyik jelenleg alig folydogált a hosszas szárazság miatt). De a *Bekecs alatt Nyárád tere* sem maradt ki a repertoárból. Így Szentiványi Mihályról is megemlékeztünk. Mikházán meglátogattuk a ferences templomot. A helyi gondnok aprólékos tájékoztatója után igyekeztünk Korondra, lemondva a vármezői pisztrángevésről, s más alkalomra hagyva az új szovátai templomunk megtekintését.

Korondon már a kapuban várt a kedves lelkész-házaspár. A gazdagon kivilágított, dús textíliájú istenházában megismertetett a templom és a gyülekezet múltjával, jelenével, jövőre utaló terveikkel. Illik tudnunk, hogy a korondi zsinaton határozták el az anyanyelven való oktatás általános bevezetését, elsőként Erdélyben. Új igényeknek tettek eleget megépítve – közösen a katolikusokkal – a ravatalozót. Felújították a gyülekezeti házat is. A templomkertben a temetőből megmentett kopjafa-gyűjtemény, az emlékezés mai kopjafái mind egy-egy láncszem az idő folyamában. Elénekeltük az örökszép *Tebenned bíztunk*-ot és a Székely himnuszt. A pohár bort egymás egészségére ürítve elbúcsúztunk, s irány: Keresztúr.

Itthon csípős esőt hozó, őszi szél fogadott, de nem is éreztük a belső melegségtől, amely a közös kirándulás gyümölcseként fűtött bennünket.

Papja van Ravának!

Két és fél évi szünet után újra lett lelkészünk, Varró-Bodoczi Barna tiszteletes személyében.

Hogy milyen volt ez a két és fél „paptalan" év? Nehéz. Elcsüggedtünk, a „csalódás" pedig annál kellemesebb volt!

Lelkészünk ügyes ember. Falusi család gyermeke, szükség esetén nem fél megfogni sem a kapát, sem a kaszát, hogy maga körül rendet teremtsen. Ahogy megérkezett, azonnal hozzálátott a papilak kijavításához, minden munkában példát mutatva, elöl járva.

Ami a templomunkat illeti, az utóbbi időben itt is változások mentek végbe: újrafestették a szószéki koronát, felújították a két világháborúban hősi halált halt és eltűnt ravaiak emlékművét, megjavították az orgonadíszeket, és az úrasztala fölött megint ott látható a búzakoszorú. Mindezek mellett pedig Péter Ödön – Ravából elszármazott makfalvi tanár – nemzeti lobogóval ajándékozta meg templomunkat. Mennyi öröm, milyen nagy boldogság – s mindez az őszi hálaadás ünnepnapján tetőzött!

Őszi hálaadáskor a templomba 69-en jöttek el – beleértve az elszármazottakat is –, pedig csak 110-en vagyunk magyarok, és rendes körülmények között mindössze 9-10-en szoktunk templomba járni. Bízunk abban, hogy új lelkészünk „kezébe veszi" az orgona megjavításának ügyét is, hogy több évi hallgatás után ez ismét megszólalhasson, és hisszük, hogy többen fognak rendszeresen a templomba jönni, mint eddig.

Demeter András

Hálaadás közös étkezéssel



Őszi hálaadási ünnepünk vallásos életünk egyik kiemelkedő állomása. Minden év szeptember utolsó vasárnapján ünneptelen félévünket ez a csodálatosan felkínált alkalom szakítja meg: egyénenként és közösségileg hálát adunk a jóistennek! Hálaadásunk tárgya pedig sokszínű és szerteágazó. Mindig is büszke voltam unitárius vallásomra, hiszen, úgy gondolom, az embernek ama természetszerű gesztusát ülteti gyakorlatba, hogy valamiképpen meg kell köszönnie mindazt, ami életében jelen van. Szeretem ezt az ünnepet, mert minden évben tud valami újat hozni – főleg ha nyitott lelkű emberek akarják! Szeretem, mert az emberről szól, *lelke* nyilatkozik meg és kerül előtérbe!

Tapasztalatból tudjuk, hogy a közös étkezés, az ünnepi asztal közösségformáló erőként hat. Bármilyen családi eseményt ülünk, azt a szépen megterített asztal körül ünnepeljük meg. A Bibliában olvashatjuk, hogy Jézus maga is előszeretettel gyakorolta tanítványaival – lásd az utolsó vacsora történetét.

Az imént említett két gyakorlat tudatában Lupényban úgy döntöttünk, hogy az őszi hálaadás vasárnapján az ünnepi ebédet közösen fogjuk elfogyasztani templomunk kertjében. A szükséges előkészületeket már az ünnep előnapján elvégeztük, a „nyersanyag" a szakácsok rendelkezésére állt.

El is érkezett szeptember utolsó vasárnapja. Reggel első dolgom az volt, hogy kinéztem paplakunk ablakán, melyen keresztül a Strázsa hegycsúcs tisztán látszott. Öregemberhez méltó bölcsességgel állapítottam meg: ma szép időnk lesz! És így is volt...

Az istentisztelet jó hangulatban zajlott, valódi ünnep volt: az ünnep lényegére világító beszéd, mosolygós arcok, hálaadó lelkek... Én a vulkáni templomba siettem, majd a gondnok úrral betegeknek osztottunk úrvacsorát. Közben a lupényi hívek elkészítették ebédünk főmenüjét: 50 literes bográcsban főtt krumpligulyást (amelyben természetesen a hús volt a lényeg). A kellemes illat úgy három óra tájt a völgyben minket is megérintett. Nekiiramodtunk a templomhegynek, minél hamarább részesei akartunk lenni az időközben kialakult jó hangulatnak. Nem kis „szerénységgel" mondom, az emberek úgy vártak minket, mint annak idején a zsidók a Messiást. A „megváltást" számukra a hosszasan főtt eledel jelentette volna, az illatok pedig üres gyomrokat csiklandoztak. De megvártak minket, hogy a közösen elmondott asztali imádság és a „háziszőttes" elfogyasztása után együtt ehessük meg a gulyást.





Ebben az évben őszi hálaadásunk vasárnapja kissé hosszúra sikeredett. Csak este tértünk vissza otthonainkba. De egy cseppet sem bántuk! Éreztük, hogy csodásra sikeredett közös ünneplésünk, a jó Isten ott volt közöttünk, és bizonyára elfogadta hálaáldozásunkat!

Koppándi Benczédi Zoltán

Kórházlelkészi szolgálat

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Idősek vasárnapja

Csíkszereda

„Köszönjük a megemlékezést, köszönjük a szép szavakat, a műsort, a jó Isten éltesse a nőszövetséget!" – mondták a csíkszeredai unitárius egyházközség idős tagjai megrendülten, a tiszteletükre rendezett ünnepség végén. Október 4-én hatodszor köszöntöttük őket a Balázs Ferenc Unitárius Nőszövetség részéről. Lőrinczi Botond tiszteletes alkalomhoz illő prédikációja után nőszövetségünk tagjai műsorral, virággal, édességgel kedveskedtek a szépkorúaknak. Az istentiszteletet szeretetvendégség követte a nőszövetségi teremben. A bensőséges hangulatú ünnepség maradandó élményt jelentett minden résztvevőnek. (*Szőke Ilona*)



Dicsőszentmárton

Október 4-én istentisztelet keretében ünnepeltük meg az „idősek vasárnapját". Az alkalomhoz illő szolgálatot verses összeállítás követte, majd a gyermekek virággal köszöntötték szépkorú testvéreinket. Egyházközségünk szeretetotthonában megterített asztal várta az ünnepelteket, akik átvehették tartós élelmiszerből álló csomagjaikat (57, egyenként 30 lej értékű csomagot osztottunk ki). A tavalyi ünnepeltek közül sajnos már négyen távoztak el végleg közülünk.

Az ünnepély megszervezése a nőszövetség érdeme, az anyagi támogatás nagy része a Cedar Lane-i (USA) testvéregyháznak köszönhető.

Hálát adunk Istenünknek, hogy idén is sikerült közösségünk legtiszteletreméltóbb tagjainak örömet szerezni. (*Szabó Rozália*)

Medgyes

Szeptember 18-án délután megszólalt az unitárius templom harangja. Boldog öregeknek szólt a harangzúgás. A medgyesi nőszövetség ezen a pénteki napon megszervezte a szépkorúak napját. Az ünnepi istentisztelet után a Millennium Házban terített asztallal vártuk őket. Asszonyaink lelkesen dolgoztak: finomabbnál finomabb süteményeket készítettek, teát és kávét főztek, hogy szeretetükkel átkarolhassák drága öregeinket. Egy lélekhez szóló verssel fogadtuk őket. Megpróbáltunk legalább egy napra mosolyt varázsolni megöregedett arcukra, régi nótákat énekeltünk, amelyek éneklésébe hamar bekapcsolódtak. Nagy öröm volt látni, milyen jó kedvvel énekeltek a 80-85 éves nagyanyók és nagyapók, elfelejtve betegségeiket, mindennapi nehézségeiket. Úgy érezzük, nem volt hiábavaló egy ilyen ünnepi nap megszervezése. A nőszövetség meghatódva csak annyit mondhat: a jó Isten éltesse drága öregeinket! Adjon erőt, egészséget, hogy jövőre is találkozhassunk, és együtt ünnepelhessünk! (*Ţoţa Vincze Erzsébet*)

Székelyudvarhely

Idén ötödik alkalommal szerveztük meg a belvárosi unitárius templomban az idősek vasárnapját. Október 11-én, kellemes őszi napon Kedei Mózes szószéki beszédben méltatta a szépkorúak munkáról, kitartásról, hűségről adott életpéldáját. A jelenlevő ifjakat arra kérte, hogy tanulják meg megköszönni az idősek fáradságát, hálás szívvel elfogadni a gyengülő kezek gondoskodását.

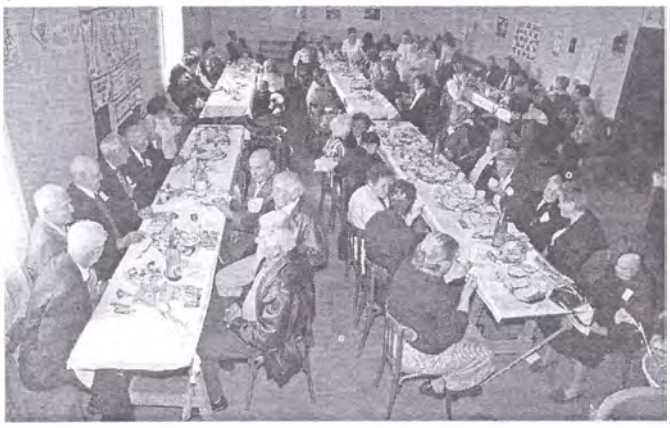
A nőszövetség ünnepi műsorral készült erre az alkalomra. Szép versek hangzottak el Csáki Júlia és Sándor Piroska előadásában. A közös éneklés és áldás után a nőszövetség tagjai virággal köszöntötték a 70 éves és idősebb unitárius híveket. A nap fénypontja pedig a közös ünnepi ebéd volt, amelyen hetven unitárius hívő vett részt a közeli vendéglőben.

De azokra is gondoltunk, akik betegek vagy gyengélkedők. A hónap folyamán a nőszövetség tagjai meglátogatták őket, és édességcsomagot, alapélelmiszereket vittek a rászorulóknak. Ebbe a programba bevontuk a konfirmandus növendékeket is, akik „alkalmi unokákként" köszöntötték az időseket. (*Blénessy Jolán*)

Sepsiszentkirály–Botfalu

A kis gyülekezetek október két első vasárnapját tartották a legfontosabbnak, amikor a megfáradt öregeket köszöntöttük, felekezeti különbség nélkül. Azokat ünnepeltük, akik betöltötték a hetvenet. Az idősebbek névre

Már elő lehet fizetni a *Nők Világára* 2010-re! Az előfizetés díja a megjelenő négy számra összesen 10 lej, postaköltséggel együtt. 2009. december 31-ig várjuk a csoportos és egyéni előfizetéseket a következő címek egyikére: Kovács Júlia, 400104 Cluj-Napoca, str. Brassai nr. 6. • A köri elnökök vagy az egyházközség közvetítésével vagy személyesen Asztalos Klára elnöknek. **Aki rendszeresen szeretné olvasni a *Nők Világát*, fizessen elő!**



szóló meghívót kaptak. De azokat az időseket is megszólítottuk, akik, bár helyi szülöttek, ma máshol élnek.

Jöttek a szépkorúak, hogy megnézzék az öreg fákat, felkutassák a régi emlékeket, a pajtásokat... Jöttek emlékeket mesélni, s közben mondogatták: milyen jó találkozni! De mindannyiukban ott volt egy nyomasztó kérdés is: „Vajon jövőre hányan találkozunk?" Aggodalmukat az ökumenikus istentisztelet oldotta fel, erőt adott az ünnepelteknek, a megfáradt, gondterhelt öregeknek.

Jöttek, jöttünk együtt imádkozni: öregek, fiatalok, gyerekek. Az istentisztelet után a gyermekek, fiatalok közös versösszeállítással köszöntötték a nagyszülőket. „Áldott legyen a szív, mely hordozott, / és legyen áldott a kéz, amely felnevelt, / legyen áldott eddigi utad, / és áldott legyen az egész életed."

Botfaluban az asszonyok csodálatos énekükkel színesítették a versösszeállítást. Az októberi ünnep mindkét helyen emléklap, virág és édesség átadásával zárult. A záróakkord itt is a szeretetvendégség volt.

Jól tudjuk mindannyian: minden egyházközségben vannak idősek. Ne feledjük el tehát néha azt mondani: „Isten éltesse!" (*Adorjáni Gyöngyvér*)

ifjúsági oldal

In memoriam Woodstock

Bizonyára mindannyian hallottatok már a woodstocki fesztiválról, annak a különös nemzedéknek a három napos őrületéről, akiket egyszerűen hippik névvel illetünk, ruháinak, forradalmának, zenéjének eszméletlen, szédítő táncáról. A rendezvény az idén negyvenedik évfordulóját ünnepelte, mi pedig úgy döntöttünk, hogy ezt az esemény választjuk a VIII. Unitárius Egyetemista Találkozó témájaként.

Hogy miért?

Mindenekelőtt azért, mert egy olyan korról van szó, ami előtt fiatalokként nem szabad szemet hunynunk, mert – minden negatív megnyilvánulása mellett – a mozgalom eszmeiségének számunkra is van mondanivalója. A találkozó egyik célja tehát pontosan ennek a mondanivalónak a felkutatása volt. Hiszen voltunk néhányan, akik sohasem szerettük a hippi nemzedéket, ellenségesen viszonyultunk a minden gátlást feloldó és minden társadalmi törvényt felrúgó életformájukhoz, ahhoz a korlátlan szabadsághoz, amiben éltek. Voltunk néhányan, akik csak színes ruháik lengését láttuk, zenéjük vérpezsdítő ritmusát hallottuk, békét, szerelmet és szabadságot hirdető szólamaikat hangoztattuk. Ehhez a jelenséghez nem szabad szélsőségesen viszonyulnunk, hiszen igazi lényege épp a két véglet között húzódik.



Természetesen nem ennek a felismerése volt a találkozó egyetlen célja, hanem az együttlét is! Annak a tudatosítása, hogy különböző egyetemi városokban élnek még hozzánk hasonló, üres zsebű életművészek, s az ezzel járó életforma mindannyiunkat összeköt, de ugyanakkor szabaddá is tesz.



Ilyen hangulatban telt el a rendezvény három napja, amikor a csokis-pástétomos kenyér kenegetése közepette, a hajnalba nyúló beszélgetések alatt, az előadásoknak, filmnek és a zenének köszönhetően, a vetélkedő közös munkájában ismerősök lettek az arcok, a kor, amit

folytatás a 18. oldalon

Fülöp Júlia

In memoriam Woodstock

folytatás a 17. oldalról

ünnepeltünk, és egy fokkal könnyedebb a világ – és mi magunk is. Tudjuk már, milyen a napfény íze, hogy nem tűrjük, ha lekötik a szemünk, hogy nincs olyan akadály, amelyen egy kis segítséggel át ne tudnánk szökni, hogy mi magunk sem akarunk nyárspolgárok (nyerspolgárok!) lenni, hanem annál emberibbek, szabadabbak, bolondosabbak, fiatalabbak.

Nézd el nekünk, kedves Olvasó, ha kissé érthetetlen az előző mondat. Apró történések feszülnek mögötte, amit írott formában nehéz lenne megosztanunk. De kérdezz bátran, mi mesélünk...

Októberi vásárnap

Nagyon szeretek vásárba menni. Szeretem a tömeget, amint gyakran folyamként sodorja magával az embert, a színes asztalokat, amelyek mögül kedveskedő eladók próbálják rátukmálni az emberre a portékájukat, a hangzavar, ahogy ezer torokból egyszerre szalad ki a kiáltás, kacagás vagy éppen hangos, már-már veszekedésnek tűnő szóváltás, az alkudozás. Ó igen, az alkudozás a mindenkori vásárok örök velejárója, amikor az eladó szándékosan jóval magasabb árat kér a portékájáért, és jóformán elvárja a vevőtől, hogy fitymálva nézzen az adott tárgyra, majd jóval alacsonyabb árat ajánljon érte. Erre az eladó megjátssza a sértődöttet, és mintha személyében bántották volna meg, elveszi a vevő elől a portékát. Ám a sértődés egy pillanatig tart csupán, ugyanis az árus úgy tesz, mintha meggondolná magát, kegyúrként ad még egy esélyt a vevőnek, ennek a kontár alaknak, aki nem tudja értékelni az ő csodálatos áruját, és azért, hogy tetézze jószívűségét, még enged – ezúttal az árból. Ekkor legyen a vevő talpraesett, határozottan nézzen az árus szemébe, s egy vad Dantonként pattogó szavakkal tegye meg a maga jóval csekélyebb árajánlatát. Ekkor az árus általában felháborodik, megsértődik, fogadkozik, felkacag, mintha azt sugallná, hogy ezt ő tréfának véli, rossz viccnek, a vevő pedig ugyanúgy kell hogy tegyen, mindaddig, amíg némi huzavona után a két fél megegyezik, majd mintha sose vitáztak volna, szívélyes hangulatban, a vásárlás és eladás fergetegétől megmámorosodva ráznak kezet, és széles mosollyal búcsúznak egymástól.

Nagyon szeretem a vásárokat, mondom... És ha ezt tetézzük még azzal az állapottal és hangulattal, amit hatszáz gyerek tud elővarázsolni, akkor az eredmény valóban csodálatos lehet. Ilyen csodálatos, vásáros, „gyerekes" eredmény született október 17-én a János Zsigmond Unitárius Kollégium tornatermében, ahol a fent nevezett iskola, a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség és az Unitárius Óvoda közös szervezésében első ízben rendezték meg az Októberi Vásárnapot.

A szervezők célja az volt, hogy az ősz beköszöntével is legyen egy alkalom, amikor sokan lehetünk egy helyen, s a készülődés által mindannyian megmozgatjuk a kezünket és használjuk képzelőerőnket – ugyanis ez a vásár különleges volt. Az árus szerepébe a különböző kolozsvári óvodákba járó gyerekek és az unitárius kollégium elemista diákjai „öltöztek be", a vevők szerepét pedig mindazok a gyerekek és szülők játszották el, akik úgy döntöttek, a hideg szombat délelőttöt arra fordítják, hogy részt vegyenek rendezvényünkön. A kollégium tornaterme már a vásár első félórájában is kicsinek bizonyult, ugyanis a kezdés időpontjaként kijelölt tíz óra után pár perccel népes gyerekhadsereg lepte el. Az árusok hangoskodva kínálták portékáikat, vagyis azokat a tárgyakat, amelyeket ők maguk készítettek: ruhacsipeszből lett hajékeket, saját előállítású, hűtőszekrényre felpattintható mágnest, különböző száraztésztából készült díszeket, makaróni nyakláncot, nem beszélve az érdekesebbnél érdekesebb fintorokat vágó töklámpásokról, és ki tudná felsorolni mindazt a sok mindent még, amit a gyerekek ajánlgattak a többieknek. Egyszóval a hangulat igazi őszi vásárhangulatot idézett, amit fokozott a megannyi tevékenység, amit a gyerekek kipróbálhattak a rendelkezésükre álló idő alatt. Volt nemezelés, bábkészítés, bőrözés, gyöngyfűzés, papírhajtogatás, bogozás, arcfestés, hajtincs-színesítés, no meg aztán voltak kinti sportjátékok, és természetesen - ami nem hiányozhat egyetlen vásárról sem – voltak jósnők, bohócok, mutatványosok és zsebtolvajok. A „lacikonyha" meleg teával és süteménnyel várta a vendégeit, a zenét pedig a babarádió szolgáltatta a vásár egész ideje alatt.



Összegezve a fentieket: vásár volt ez a javából! És amikor az ember azt gondolná, már nem lehet fokozni, akkor derült ki, hogy fent, a kollégium dísztermében Tücsök Peti és Hangya Levi szórakoztató zenés előadásával vár mindenkit. Ekkor kerekedett ám hatalmas nagy éneklés és kacagás, ami betöltötte a kollégium öreg termeit és folyosóit, és – rövid időre bár – meleget sugárzott mindannyiunk kebelébe. A két színművész Bolondórája után Both Jocó és Zsuzsa néptánc-oktatással zárták a vásárt.

Aki ott volt, tudja, hogy csudás élmény volt. Aki nem volt jelen, csak sajnálhatja, hogy távol maradt, de sajnálkozásuk ne legyen túl hosszas, mert vásárnapot szervezünk jövőre is, ez egészen biztos!

Rácz Norbert

Oda-vissza jegy: Kolozsvár–Déva

Hűvös novemberi szél ébresztette Kolozsvárt. A nap olyan nehezen kelt a dombok mögül, ahogy azt a jó egyetemista teszi délben. Abban a korai órában, kávézás előtt mindent nehezebb volt eldönteni. Nem tudtunk semmit, csak annyit, hogy nemsokára indulunk, és már lassan az ajtót kellene zárni. Felzúgott az autóbusz, a fiatalok felcipelték nehéz kabátjaikat és összehajtották fejüket az ülésen, majd hunyorogva várták, mikor indul a jármű, hogy álomba ringassa őket. Néhányan olvasni próbáltak, mások rég látott barátoknak mesélték el legújabb élményeiket valamelyik buliról, az egyetemi életről, tanulásról.

A korgó hasak örömére nemsokára megállt a Déva irányába tartó busz. Egy falat a felpakolt kenyérből, két korty kávé egy *automatából* és máris jobb a hangulat. Egy kis nikotin-pótlás, még néhány vicc és újra a buszon voltunk, de most már harsányabb a társaság. Előkerült egy gitár és egy csokor a jól ismert dalokból, míg Déváig értünk. A hegy aljában erőt merített mindenki a felfele úthoz, majd kisebb-nagyobb csapatokban nekivágtunk. A nap is kikandikált, megleste, hányan is voltak kíváncsiak a várromok közt zajló emlékezésre. Visszatekintve újabb és újabb autóbuszok jelentek meg. Mindenki találgatott, hátha épp azok érkeztek, akikre ő várt. Találkozni már csak később lehetett, kezdődött a megemlékezés. Utána viszont karok sokasága lendült a magasba, ahogy egymást ölelték a rég nem látott barátok, az emberek tömegében pedig mindenki óvatosan próbált előrehaladni, hogy el ne tűnjön az, akivel beszélni szeretett volna...

Lesétáltunk a hegyről, közben végigbeszéltük az elmúlt hónapok történéseit, talán még nagy elhatározások és világmegváltó gondolatok is születtek. Az elrebegett ígéretek számát pedig arról, hogy ezután még gondosabban tartjuk a kapcsolatot, már csak a jó Isten tudja. Egyre inkább átfázva vártuk, hogy kinyíljanak a busz ajtói, beülhessünk a melegbe, elfogyasszuk a megmaradt uzsonnát, és visszainduljunk a kincses város zajába. A hangulat az úton csak fokozódott, a gitár és az éneklés hangja átzengett az éjszakán vissza, Déva felé, fel a várba, ahol minden évben találkozunk, ahova a novemberi szél életet visz, ahol egy kicsit mindenki ismer mindenkit.

Az éjszakai szellő furcsa illatokat sodort: a remény és öröm, fáradtság és jókedv illatait. A hideg macskaköveket gyorsan hátrahagytuk, és mindenki ágyba zuhant, hogy újraélhesse álmaiban az utat, az élményt, a várbeli ünnepet – most már melegben, vacogás és sietség nélkül.

Gergely Noémi

Köri találkozó és választások Homoródújfaluban

Október 16–18-ra terveztük a köri egyletek találkozóját, amelynek keretében megválasztottuk az új egyházköri képviselőket is.

A hétvégére Homoródszentpéterről, Székelyudvarhelyről, Vargyasról, Homoródszentpálról, Városfalváról, Oklándról, Homoródkarácsonyfalváról érkeztek a fiatalok. Így a különböző egyházközségekből 24-en, míg a helyi egyletből 15-en vettek részt a találkozón. A fiatalok a helybeli családoknál voltak elszállásolva, és a művelődési otthonban zajlott az étkezés. A konyhán a falubéli asszonyok, szülők segédkeztek.

A találkozó péntek este kezdődött, bejelentkezéssel és elszállásolással. Vacsora után áhítatot tartott Antonya Ilona. Ezután gitárest következett Zoltáni Botonddal, és közben ismerkedő játékokba mélyedtünk.

Szombaton a reggeli és az áhítat után, amelyet Benedek Emese tartott, Székely Kinga-Réka homoródszentpéteri lelkésznő előadása következett *A szülői és gyermeki kapcsolat* címmel. Ezután egy „harácsolás" nevű játékot játszottunk. Három csoportra osztottuk a résztvevőket, és két óra állt a rendelkezésükre ahhoz, hogy beszerezzék a faluból az általunk kért „tárgyakat". Ebéd után sor került a köri küldöttgyűlésre, ahol megválasztották a két új köri képiselőt: Antonya Ilonát és Benedek Emesét, valamint az ifjúsági lelkészt, Vass Zsuzsannát. Ezt követően Ilkei Árpád helybeli lelkész faluismertetőt tartott. Vacsora után Nagy-Kóródi Enikő korábbi küküllői köri képviselő tartotta az esti áhítatot. Este 10-kor kezdődött a buli.

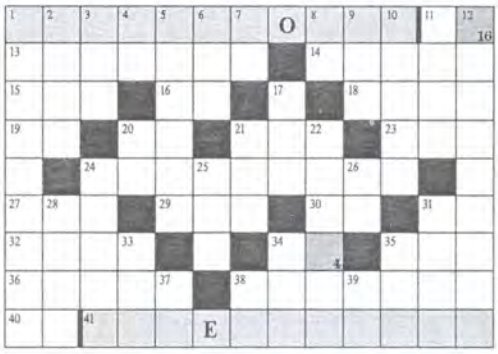
A vasárnapi istentisztelet keretén belül emléklapokat osztottunk a helybeli támogatóknak, majd záróebéd és hazautazás volt soron.

A köri találkozót támogatta az ODFIE, a Homoródújfalusi Unitárius Egyházközség, a polgármesteri hivatal, a közbirtokosság, Gábor Balázs, Andorkó János és természetesen a helybeli asszonyok és szülők. Köszönet érte!

Benedek Emese

Híres unitáriusok – 11

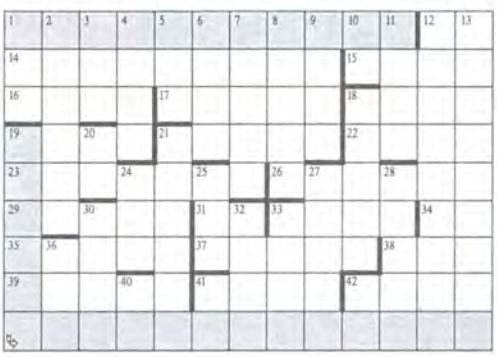
(rejtvény-sorozat)



Vízszintes: **1. A távíró feltalálója, a Harward egyetem tanára volt (1791–1872).** 11. Kétes! 13. Ezen halad a lassan múló idő. 14. Mályvaféle dísznövény. 15. Bot. 16. Kétezer, római számmal. 18. Lányért jön. 19. Pajta. 20. A föld felé. 21. Tartó. 23. Hálóban a labda. 24. Fényképezőgép része lehet. 27. ... Blandiana, román költőnő. 29. Orosz folyó. 30. Skálahang. 31. Indíték. 32. Áll alatti zsírpárna. 34. Növény része. 35. Alma a palócoknál. 36. Új-zélandi alagút. 38. Az egyik fagyosszent. 40. Svédország és Ausztria autójele. **41. Skót költő, énekszerző volt (1759–1796).**

Függőleges: 1. Egymás után ismétlődő. 2. Lenti helyen. 3. Alkalom. 4. Rumli része! 5. Eltávozott. 6. Ime. 7. Máltai és belgiumi autójel. 8. Félig torz! 9. Mértani alapfogalom. 10. Elhamvadó. 11. Könnyező. 12. Fürtös-bogyós termésű növény kapaszkodó szára. 17. Ide cipel. 20. Nedv. 21. Termelő Szövetkezet, röviden. 22. Sokkal jobb minőségileg. 24. Aszkéta. 25. A kőpénzek szigete (YAP). 26. Rag, a -re párja. 28. Dal. 31. Arab állam. 33. Román terepjáró. 34. Szlovák, gúnyosan. 35. Szaglószerv. 37. Ausztria és Belgium autójele. 38. Tartalmatlan per! 39. Gurulni kezd!

Nagy baj



Kilencven éves bácsi tizennyolc éves lányt vesz feleségül. A nászéjszaka előtt az öreg megkérdezi:

– Kislányom, mondott neked valamit édesanyád arról, hogy mi most mit kell majd csináljunk?

– Nekem semmit!

– ...! – mondja az öreg. *(Poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 12. ... Bence, Nyírő József műve. 14. Megnedvesítés. 15. Magyar válogatott focista, Újpest-játékos volt (Ferenc). 16. Becézett Sára. 17. Magyar ménes jelzője. 18. Ceruza, régiesen. 19. Lét. 21. Magyar sakkozó volt. 22. Teremsport. 23. Vízesés az amerikai–kanadai határon. 26. Ijesztget. 29. Hunor testvére. 31. Szintén. 33. Árvita. 34. Tiltószó. 35. Megkötött kutyát szabadon enged. 37. Idegen női név. 38. teli...: lófajta. 39. Szlovákiai folyó. 41. Arab állam. 42. Francia női név.

Függőleges: 1. Eltérő. 2. Olaszország. 3. Orosz uralkodói cím. 4. Tüzet éleszt. 5. Bizonyos ideje. 6. Spanyol festő volt (Salvador). 7. Ritka női név. 8. Magyar színész volt (Antal). 9. Hull. 10. Szén és bór vegyjele. 11. Nem dolgozó méh. 12. Nőnemű rokon. 13. Koncerthelyiség. 18. Innivaló, bizalmasan. **19. A poén befejező része.** 20. Középen bead! 21. Norvég síugró. 24. Kapuban a labda. 25. Verscsengő. 27. Ilona, becézve. 28. Madárfajta. 30. Tiger Woods játéka. 32. Friss hajtás. 33. Gabonát vág. 36. Sasztri egyik neve. 40. Germánium vegyjele. 41. Kiel központja! 42. A végén hajt!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 11) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (*Nagy baj*) megfejtését **december 20-áig** várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Szeptemberi rejtvényünk megfejtése: *Változó világ*: „Ölelnek, igaz, de nem engem". Könyvjutalmat nyert **Nagy Mária** tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlony@gmail.com
A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Benedek Emese** diák (Homoródújfalu), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Csáki Rozália** a Civitas Alapítvány munkatársa (Székelyudvarhely), **Czire Irma** ny. tanár (Székelykeresztúr), **Demeter András** mérnök (Bukarest – Rava), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentélhigiénés szakember (Kolozsvár), **Fülöp Júlia** ifjúsági lelkész, teológiai hallgató (Kolozsvár), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató, (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény-Vulkán, Déva), **dr. Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár-Belváros), **Szabó Előd** lelkész (Ürmös), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton), **Szombatfalvi József** lelkész (Székelykeresztúr), **Szőke Ilona** könyvelő (Csíkszereda), **Ţoţa Vincze Erzsébet** ny. kereskedelmi dolgozó (Medgyes).

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
12. szám. 2009 december
Ára: 1,50 lej



Emlékezés és valóság

A húsz évvel ezelőtti karácsony is a Jézus-születés ünnepe volt. A mennyből az angyalos, gyertyafényes emlékezést azonban sok család hajlékában kemény, érdes, fájó valóságok színezték át.

1989 karácsonyán voltak, akik féltek kilépni az utcára, ehelyett a képernyőre tapadva a szabad román televízió révén akartak jelen lenni a reményteljes világban. Voltak, akik gyanús körülmények között meghalt családtagjaikat, rokonaikat gyászolták. S még ők voltak a „szerencsésebbek", hisz sokan nem tudták, hol járhat napokkal azelőtt eltűnt szerettük. Voltak hullaházak, amelyek előtt hisztérikus tömeg gyűródott keserű és rettegő reményben: hátha valamelyik holttest azonosításával bizonyságra tehet szert. Voltak, akik azon spekuláltak, hogyan menthetnék át előnyeiket úgy, hogy kínos címeiktől megszabaduljanak. Olyanok is voltak, akik azon tépelődtek: vajon maradt-e a sebtében megsemmisített bizonyítékokon kívül még valami, ami majd ellenük fordulhat. És voltak, akik „csak" tiszta szemű, őszinte reménységgel néztek bele ebbe a felemás karácsonyba, és a fenyőágak illatában azt kérték Istentől: soha ne hozza vissza ezeket és *azokat* az időket.

A tízzel való oszthatóság fokozza az mementók aktualitását. 1989 „megváltó" karácsonyára emlékezünk magunk is Szabó László írásával. De természetesen nem szeretnénk ünneprontók lenni! Végül is úgy volna rendjén, ha a karácsonyt, az időtenger e békés, meghitt, ígéretes szigetét semmi nem árnyékolná be. Elsősorban lelkünket kellene megajándékoznunk azzal, hogy indulatok és hajszák, kényszeredettségek és viszolygások terhét letéve *szabadon* fordulhasson Betlehem felé.

Keressük fel barátainkat! Hívjuk fel távol élő rokonainkat! S ne azt a bizonyos álságos és banális álkérdést tegyük fel nekik: „hogy vagy?", inkább azt kérdezzük: „igazi-e az ünneped?", „megszületett-e Benned Jézus?" „érzed-e, amit a pásztorok?" S ami talán a legfontosabb – és ezért elsősorban magunktól kérdezzük meg –: „képes vagy-e szeretni?" (U. K.)

A tartalomból:

2 *Merre van innen Betlehem?*

5 *Megváltó karácsony (1989)*

7 *Interjú Elekes Botond MUE-főgondnokkal*

15 *Búcsú Gyarmathy Györgytől*

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY SZERKESZTŐI
ÁLDOTT KARÁCSONYT ÉS BOLDOG 2010-ET KÍVÁNNAK
MINDEN KEDVES OLVASÓJUKNAK ÉS MUNKATÁRSUKNAK.

A lélek kenyere

Merre van innen Betlehem?

A xxxx. esztendő karácsonyát valami őrült sietség előzte meg. A múlt héten, mint megbolydult hangyaboly, olyan volt a város. Az utcákon végtelen kocsisor kígyózott, a járdákon tarkán hullámzó tengernyi ember nehezítette a közlekedést. Az üzletekben és bevásárlóközpontokban is hasonló kép fogadta a betévedt vevőt: rohanó emberek, fáradt, sokszor ideges elárusítók, eszeveszett sietség.

Egy barátom jópofáskodva jegyezte meg: ezzel a nagy sietséggel túlfutunk Betlehemen is. Mosolyogtam szavain, de amikor angyalkodásom közepette a központi nagyáruházban egy jól öltözött fiatalember megállított és színes reklámcédulát nyomott a kezembe, eszembe jutottak barátom szavai. Ilyen száguldásban nem lehet kiszállni Betlehemben, s mintha a kezembe nyomott reklámcédula is arra figyelmeztetett volna: állj meg, rohanó ember, állj meg rohanó Kolozsvár! A színes, szép kivitelű papírdarabkán drága, színarany zsebóra díszelgett, fölötte felirat: „Itt az ideje, hogy beállítsa óráját."

Időszerű figyelmeztetés így karácsony előtt – gondoltam –, és ezenfelül jó reklámfogás valamelyik óragyárnak megnövelni karácsonyi bevételét. De a kezemben szorongatott aranyórás cédulámnak a hátlapján is írt valamit. Egy címet és egy telefonszámot közöltek, amelyben felhívták jövendőbeli ügyfeleik figyelmét arra, hogy amennyiben emigrálni kívánnak, úgy bizalommal tárcsázzák a megadott telefonszámot, mert készséggel állnak mindazok rendelkezésére, akik el akarják hagyni az országot.

Én bizony elmennék ebből az országból – el, egyenest Karácsonyországba, oda, ahol ünnep az ünnep, oda, ahol sietős léptű ifjak és aggok a *jászolbölcsőhöz* igyekeznek, oda, ahová nem kell ügynökségek ajtaján kopogni. És azt hiszem, nemcsak én, hanem sokan elkívánkozunk Karácsonyországba.

Bár meseszerűnek tűnik, de vallom, hogy létezik Karácsonyország. A földrajzi atlaszok szerkesztői, a kartográfusok nem tesznek ugyan említést róla, és egyetlen nagyobb lexikon sem közöl bár egy szócikket erről az országról, de mégiscsak létező ország.

„Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát és Józsefet, valamint a kisgyermeket, aki a jászolban feküdt. A pásztorok pedig visszatértek, dicsőítve és magasztalva az Istent mindazért, amit éppen úgy hallottak és láttak, ahogyan ő megüzente nekik." (Lk 2,16.20)

Talán a szerfeletti sietség, az örökös rohanás miatt nem találjuk életünk térképén?! Pedig ott van, ismerjük ezt az országot mindannyian, olyan ismerősek városai, utcái, terei. Szeretetvárosban a Jóság utca nyílegyenest a Családi Békesség te-

folytatás a 4. oldalon

Kovács Sándor

„Ha nincs advent, lesz-e majd karácsony?"

Ahogy az idő telik fölöttem, egyre meghittebb élményeket keresek a karácsonyban. A várakozás időszakában mindig felidézek egy-egy gyermekkori emléket. Az idén például az jutott eszembe, hogy minden vasárnap legalább egy családtag – ha a többinek nem volt lehetősége – elment az istentiszteletre. És bizony sokszor megesett, hogy nekünk, gyermekeknek nem volt módunkban az adventi időszakban elmenni a templomba, mivel vasárnap délelőtt kötelező pionírtevékenységre rendeltek a községközpont általános iskolájába. Néha az is megtörtént, hogy nem is volt semmiféle tevékenység, mivel a szolgálatos tanárt biztosan elfelejtették „beosztani". Mi csak vártunk és vártunk, de ez épp elég volt ahhoz, hogy ne legyen már időnk elmenni a templomba. Mire legyalogoltuk a három kilométer távolságot hazáig, édesanyám vagy édesapám – legjobb esetben mindketten – épp akkor értek haza az istentiszteletről. Mi akkor zuhantunk be nagy mérgesen a kapun.

– Adjon Isten részt a könyörgésből! – köszöntek ránk szüleink.

– Adjon Isten! – ez volt a válaszunk, és egészen megnyugodtunk, lecsendesedtünk.

Évek múltán kíváncsian érdeklődtem a férjemtől, vajon náluk a családban szokás volt-e ez a fajta köszönés azok felé, akik nem voltak a templomban egy-egy vasárnapon. Igen, mint kiderült, náluk is szokásban volt.

Hogy miért nem köszöntünk, unitáriusokként (!) így: „Adjon Isten részt az áhítatból!" vagy „Adjon Isten részt az imádságból!" – azt a mai napig sem tudom. Mint ahogy azt sem tudom, édesanyám a dagasztás után miért „tett keresztet" a kelendő tésztára vagy a ropogósra sült házi kenyérre, mielőtt megszegte volna. Nem tudom, csak természetesnek találom – mint ahogyan azt is, hogy most világgá kiáltom: „Adjon Isten részt a könyörgésből!" És őszintén szeretném, ha igazi adventi csend fogadná a köszönésemet.

(A cikk címét Lukátsi Vilma *Adventi kiáltás* című írásából kölcsönöztem.)

Benedek Enikő

Lánglobbantás a szívekben

Miről beszéljünk karácsonykor?

Ahogy egyre sietősebb léptekkel közeledik a szeretet, a család, az ajándékozás, de főleg Jézus világra jöttének ünnepe, a nagy lótás-futásban, takarításban, vásárlásban igen sok energiát és pénzt fordítunk a külsőségekre, a látványosságra, az ajándékozásra, miközben gyakran megfeledkezünk a legfontosabbról: a lelki készülődésről. Mert karácsonyra nem csupán külsőségekben kell készülni! És a család minden tagjának *együtt* kell készülnie. Erről szeretnék a továbbiakban néhány szót ejteni.

A készülődés alapvető „terepe" a beszélgetés. Erre lehetőleg akkor kerítsünk időt, amikor együtt van az egész család. Beszéljünk arról, mi is az ünnep, miért fontos, sőt elengedhetetlen hozzátartozója életünknek. Arról is eshet szó, ki mit remél a karácsonytól a generációkon belül. Fontos, hogy erről is tudomást szerezzenek a fiatal családtagok. Máskülönben is, azért kell a család fiatalabb-idősebb tagjainak együtt várni a karácsonyt, mert ezeknek az együttléteknek fontos szerepük van a generációk közötti kapcsolat erősítésében, a hagyomány megismerésében és az értékek továbbadásában.

Közösen beszéljük meg, hogy a legtöbb családban megünneplik a családtagok születésnapját, erre előzőleg készülünk, verset vagy éneket tanulunk, ajándékot készítünk, tortát sütünk, amelyet majd gyertyával díszítünk – és együtt fogyasztjuk el jóízűen. Karácsony is ehhez hasonló ünnep: Jézus születésnapja. Ez különben is olyan esemény, amely közel áll emberi mivoltunkhoz. Hiszen sok családban – bár sajnos egyre kevesebb otthonban – születik gyermek, és a várakozást és születést átéli a család minden tagja: gyermek, szülő, nagyszülő és szinte az egész rokonság. Együtt ünneplik ezt a csodát: az új élet, a kisgyermek világra jöttét.

Nézegessünk a család gyermekét vagy gyermekeit ábrázoló képeket! Mivel a kisgyermek gondolkodása konkrét, elkerülhetjük a gyermek ama feltételezését, hogy a kis Jézus *most* születik meg. És róla miért nincs fényképünk? – teheti fel a kérdést valamelyik gyermek. A válasz egyszerű: mert abban az időben az emberek nem ismerték a fényképezés tudományát.



Különleges öröm a családban, ha a gyermekeinkkel közösen készítünk az ünnepet idéző ablak- és karácsonyfadíszeket, színes, csillogó papírból, só-liszt-víz gyurmából, agyagból, kukoricacsuhéból, amelyeket aztán ki is aggatunk fára, ablakba, melyiknek hol a helye.

A közös készülődés egyik tevékenysége lehet egy karácsonyi üdvözlet elkészítése (rajz, vízfestmény, kollázs stb.). Biztosan sokan legyintenek erre, felesleges tevékenységnek tartják, amikor a karácsonyi jókívánságok továbbítására ott a telefon, az elektronikus levelezés stb. De higgyék el, egy gyermekkéz alkotta üdvözletnél nincs szebb, nincs személyesebb! Velem minden bizonnyal egy véleményen lenne Kosztolányi Dezső is, aki így határozza meg a karácsonyi üdvözlet fogalmát: „A karácsonyi üdvözlet felszólított remény, biztatás az élethez, szembeszállás a fergeteggel."

Arról is beszélni kell, hogy ezt az ünnepet a világ milliói számon tartják, és megemlékeznek a kisded születéséről.

Felhívhatjuk a figyelmet arra is, hogy a „betlehemi tragédia" – amikor tudniillik Máriának és Józsefnek csak egy istálló jutott – milyen sokszor megismétlődik. Segíteni a rászorultakon keresztényi feladat gyermeknek és felnőttnek egyaránt. És ezzel el is érkeztünk karácsony egyik üzenetének megfogalmazásához: szívet és ajtót nyitni az elesettek, a rászorultak felé.

Tehát erre hívja fel figyelmünket a karácsony. De jegyezzük meg: karácsony nemcsak figyelmeztet, de kötelez is! Mindez nem jelent emberfeletti áldozatot, csupán annyit, hogy Jézust ne csak ünnepeljük, hanem költöztessük be és hordjuk is mindennap a szívünkben. Érdemes tehát odafigyelni, hogyan ünnepelünk. Ne csak a beszéd, a szavak szintjén deklaráljuk az ünnep fontosságát, szépségét, fennköltségét!

A család együttléte, a közös tervezgetés és kivitelezés elengedhetetlen feltétele annak, hogy lelkünket is díszbe öltöztessük.

Végezetül feladatként szeretném „meghagyni", hogy a *Közlöny* minden kedves Olvasója tanulmányozza és saját belátása szerint értelmezze, majd vésse szívébe Márai Sándor gondolatait és intelmeit: „Az ünnep különbözés. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies... legyen valami a régi rendtartásból, a teljes kikapcsolódásból; legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá testben és lélekben!"

Ha a fentebb leírtakra elég időt szánunk, napról napra közelebb kerülhetünk lelkiekben is az ünnepekhez.

Baka Judit

Merre van innen...

folytatás a 2. oldalról

rére vezet, oda, ahol együtt vannak a családok, ahol békesség és szeretet honol, oda, ahol Jézus születésének minden szív őszintén örül. Karácsonyországban fontos az ünnep, a szeretetet ott naponként és csomagolatlanul ajándékozzák egymásnak az emberek, Karácsonyországban nem a selyempapírba csomagolt, milliós értékű ajándék, a fény, a szaloncukor s a plafonig érő karácsonyfa a legfontosabb, hanem az, hogy ismét érettünk születik meg Jézusunk. Ma még nem késő útra kelni Karácsonyországba, s akik ma velünk együtt elindulnak, azok bizonnyal meg is érkeznek. Lukács evangéliumának pásztorai fognak kalauzolni bennünket. Ezek az egyszerű atyafiak ismerik az utat, és megmutatják, merre induljunk a jászolbölcső, az örök Betlehem felé. Induljunk el hát velük – sietve.

De ne rohanjunk! *Rohanás* és *sietés* nem egy! A rohanó, az örökösen száguldó ember türelmetlen, felületes, nincs ideje másra, mint önmagára, esetleg nem figyel sem gyermekére, sem hitvestársára, barátja szavát is alig hallja meg. A betlehemi pásztorok nem rohantak hanyatt-homlok a jászolbölcsőhöz, nem is tolongtak egymás lábát taposva, hogy az újszülött Jézust láthassák.

Nagy rohanásunkban nehogy elmenjünk Karácsony, Betlehem mellett! Nehogy túlfussunk a célon, nehogy csak az ajándékosztogatás maradjon meg ebből az ünnepből! Mert ha nem is akarunk tudomást venni róla, *mi* ajándékoztatunk meg a legdrágábbal – a kisded Jézussal, a csecsemővel, aki ma bennünk sír, és holnap prófétává nőhet bennünk, akinek élete és példaadása életünkön és példánkon keresztül építi Isten országát. Karácsonyra készülve azt is tartsuk szem előtt, hogy jusson időnk *egymásra* is figyelni! Vajon ünnepre készültünkben, nagytakarítás, bevásárlás, sütés-főzés közben, ajándékvásárlási lázban jutott-e időnk arra, hogy megfogjuk társunk kezét, hogy szemébe nézve felfedezzük a betlehemi csillagot? Volt-e időnk lehajolni gyermekünk, unokánk fölé, és meséltünk-e neki karácsonyról, Jézus születésének fontosságáról? Vagy eszünkbe jutott-e bekopogni szomszédunk ajtaján és megkérdezni, nincs-e valamire szüksége? Jutott-e időnk átölelni munkatársunk vállát, és megkérdezni, hogyan készül az ünnepre, volt-e időnk meghallgatni az elégedetlenkedők panaszát, s az önelégültek dicsekvését? Adventi rohanásunkban maradt-e időnk rutinossá vált virtuális üdvözlet-kattintgatások mellett szeretettől sugárzó sorokat írni távolban élő szüleinknek, testvéreinknek, rokonainknak?

Mert erről szól karácsony – az egymásra figyelni tudó szeretetről. Karácsonyország az a „hely", ahol nem az én a legfontosabb, hanem ugyanolyan fontos a te s a mi; mindannyiunk élete, karácsonya. Betlehem pásztoraival siessünk a jászolbölcsőhöz, úgy siessünk, hogy utunkon lássuk meg a Máriákat, a Józsefeket, és hagyjuk, hogy életük részévé váljék életünknek! Ha így van, azt hiszem, már a jászolbölcsőnél is vagyunk, Betlehemben, Istennek hála megérkezhettünk.

Karácsonyországban örök béke, megelégedés, öröm honol. Csakhogy ennek az országnak a határai az ünnep után lassan szertefoszlanak, és hiába akarnánk e boldog ország lakói maradni, vissza kell térnünk földi lakhelyünkre. Ahogyan a karácsonyfáról foszlik az ünnepi dísz, ahogyan napok múlva megszokottá, majd az új évben fölöslegessé válik, úgy szokott rólunk is lekopni, lefoszlani a karácsonyi jóság. Az új évben mindig felsajdul a lelkem, amikor a szemétre vetett temérdek karácsonyfa-roncsot látom, a díszeitől, az ékességétől megfosztott, de egykor körülállt és megénekelt karácsonyfát. Miért dobjuk ki a fölöslegesé vált, levelét hullató fával együtt karácsonyi jóságunkat, szeretetünket is? Az örökös rohanásból nincs visszatérés, s a rohanó ember karácsonyból úgy rohan vissza a hétköznapokba, mintha mi sem történt volna.

Az ünnepnek vége, kezdődhet az újabb hajsza, rohanhatunk tovább!

De még egy perc türelmet kérek a rohanóktól, mert a betlehemi pásztoroknak van még üzenetük számunkra. „A pásztorok pedig visszatértek, dicsőítve és magasztalva az Istent mindazért, amit éppen úgy hallottak és látták, ahogyan ő megüzente nekik". Milyen más az a mód, ahogyan a *pásztorok* térnek vissza mindennapi foglalatosságukhoz, mennyiben különbözik a *mi* rohanó életvitelünktől! Ők úgy tértek vissza, hogy dicsőítették és magasztalták az Istent, mert megérezték és megtapasztalták, hogy a bölcsőnél átéltek nem csak karácsonyra érvényesek, az Istentől kapott szeretet egész esztendőben áldássá teheti életünket, ha úgy térünk vissza Betlehemből, Karácsonyországból, ahogyan ők tették.

Raimundus Lullus (1233–1316), a középkori rajongó szerzetes, teológus és filozófus írta a következőket: „Megkérdezték attól, aki szeret, honnan származik. Azt felelte: – A szeretetből. – Kié vagy? – A szereteté. – Ki nemzett? – A szeretet. – Hol születtél? – A szeretetben. – Ki táplált? – A szeretet. – Miből élsz? – A szeretetből. – Hogy hívnak? – Szeretetnek. – Honnan jösz? – A szeretetből. – Hová mész? – A szeretethez. – Hol vagy? – A szeretetben. – Van-e másod mint szereteted? – Igen, adósa vagyok annak, akit szeretek".

Adja Isten, hogy ünnepszentelésünkből úgy térhessünk vissza, és úgy találkozhassunk, mint a pásztorok – dicsőítve és magasztalva az Istent legnagyobb ajándékáért: szeretetéért!

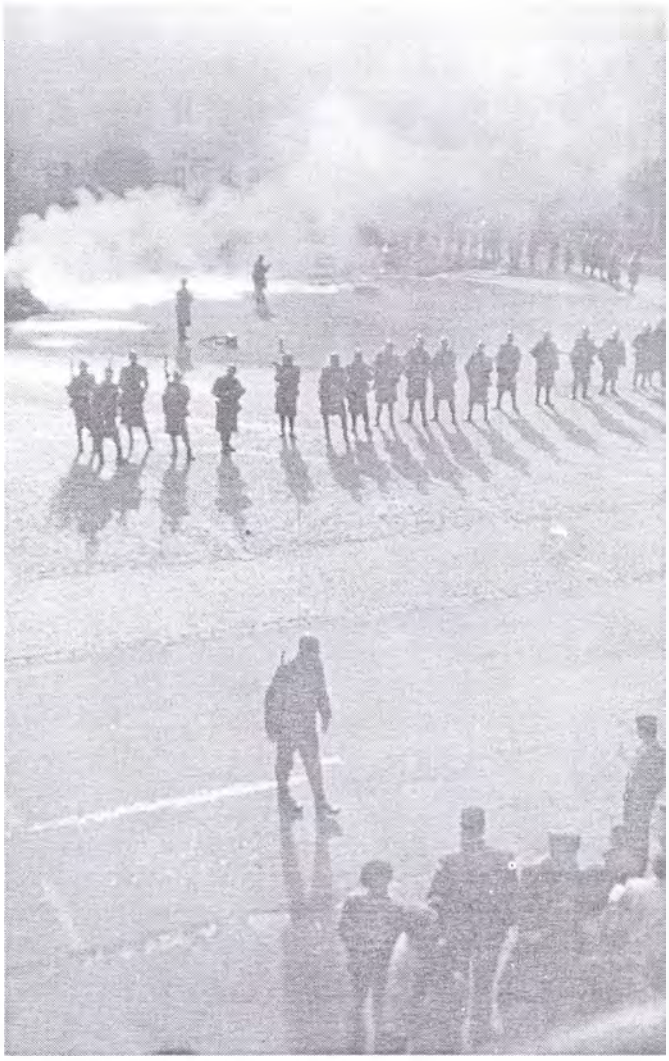
Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük, tartózkodási helyét a következő telefonszámokon bejelenteni:

Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**;
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**;
Orbán Erika, Sepsiszentgyörgy, **0740-502563**;
Pavelka Attila, Marosvásárhely, **0746-234917**.

Megváltó karácsony

Régóta készülök írni 1989 megváltó adventjéről, karácsonyáról. Hogy miért? Azért, mert az akkori népfelkelést és államhatalmi változást – fölöttébb megfélemlített lelkiállapotból szabadulva – életem legboldogabb, ténylegesen megváltó fordulataként éltem át. Bizony, sokaknak jelentett megváltást a húsz évvel ezelőtti karácsony, és sajnos túl sok családba hozott gyászt vagy életre szóló sebesülést. Írásomat a hősök és az ártatlan áldozatok előtti főhajtásnak szánom, akiket mára sokan elfelejtettek.



Nagyszeben, 1989. december 21–22.
Jakabffy Tamás felvételei

A történelmi és politikai előzmények rövid számbavételével kezdem. A második világháború nyertes nagyhatalmainak jaltai egyezménye (1945) Kelet-Közép-Európát szovjet érdekövezetnek nyilvánította. A térség nyolc országában honosították meg a szovjet típusú, népi demokráciának csúfolt kommunista diktatúrát, amely tulajdonképpen államvezetési szintre emelt népirtást és szervezett bűnözést jelentett. A parancsuralmi rendszerek alattvalói teljes kiszolgáltatottságban és jogfosztottságban éltek, gyakorlatilag a saját államuk megalázott foglyai voltak. A megkínzott, bebörtönzött, kényszermunkára hurcolt vagy meggyilkolt áldozatok száma világháborús nagyságrendű. Ezeket az istentelen és embertelen államhatalmi rendszereket lelkileg szörnyszülött emberek teremtették és tartották fenn, tehát azokat terheli a fő bűn, akik ennek elsődleges működtetői voltak: az alapítók és honosítók, a különböző szintű párt- és államvezetők, az államvédelmi szervek és a karhatalmi erők tagjai és sokan mások. Nem kevésbé bűnösök azok sem, akik az előbbiekkel szándékosan, meggyőződésből vagy haszonkeresésből rendszeresen együttműködtek. A besúgók hadseregének aljasabb része is ilyennek minősíthető.

Az egészséges lelkületű ember természetéhez tartozik, hogy sötétségből világosságra és elnyomatásból szabadságra vágyik. Az ilyenfajta emberek esetenként egyéni tiltakozó hőstettekkel leplezték le a diktatúrákat, amikor pedig ellenálló közösségekké sikerült szerveződniük, akkor világra szóló megmozdulásokkal szálltak szembe elnyomóikkal. Ilyen volt a berlini felkelés (1953), a varsói tüntetéssorozat (1956), az 1956. évi magyarországi forradalom és szabadságharc, az 1968-as „prágai tavasz", a lengyelországi kikötővárosok munkásságának tiltakozó mozgolódása, majd a Szolidaritás megszületése (1970, 1980), a brassói munkástüntetés (1987. november 15.), és az európai parancsuralmi rendszereknek véget vető 1988–1989-es rendszerváltozási hullám. Az egyéni példák közül most csupán egyet említek, a házunk tájáról, amiről mindezidáig túl kevesen tudnak.

A nagyajtai Moyses Mártont (1941–1970) az 1956-os forradalommal rokonszenvező és kommunistaellenes versei miatt már diákkorában hét év börtönre ítélték. A börtönbeli kínvallatások közben saját nyelvét metszette le, nehogy vallomásra bírják. 1970. február 13-án rendszerellenes tiltakozásként a brassói pártszékház előtt leöntötte benzinnel és meggyújtotta magát. Az élő fáklyára a közelben ólálkodó Securitate-munkatársak rávetették magukat és Moysest elhurcolták. Megtagadták tőle az orvosi ellátást. Rettenetes kínok között szenvedett hónapokon át, mígnem május 15-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

A hősök példája gyönyörűen igazolja azt, hogy az ember számára igenis vannak a létezésnél, a puszta életnél magasabbrendű értékek, és ezeknek az értékeknek a választása mindig üdvösebb, mint megalkuvóan eltűrni az elviselhetetlen helyzetet. Az egyéni és közösségi hőstettek, a dicsőséges és levert forradalmak egyértelművé teszik, hogy nemes ügyek érdekében mindig érdemes vállalni az áldozatot, rendkívüli esetekben akár az életáldozatot is. Idézzük csak fel, hogy ilyen vonatkozásban 1956 karácsonyában mennyire hitelesen csengett Má-

folytatás a 6. oldalon

Szabó László

Megváltó karácsony

folytatás az 5. oldalról

rai Sándor biztatása: „Angyal vidd meg a hírt az égből, / Mindig új élet lesz a vérből." A mennyből az angyal akkor megmondta az elcsüggedt, és cukorkák helyett karácsonyfán lógó magyar népnek – és azután is minden karácsonykor biztatott minket –, hogy nincs olyan gátlástalanul elnyomó világi hatalom, olyan kegyetlen tökéletességgel működő parancsuralmi rendszer, amely az embertelen szolgaságot természetszerűsíthetné és a szívek mélyéről maradéktalanul kiölhetné a szabadságvágyat. Jézusnak, a nagy lelki felszabadítónak a születése mellett a mindenkori karácsonyi csillag az előbbiekre is figyelmeztette a diktatúrákban sínylődőket és – hála Istennek – nem eredménytelenül. Az égi jelre, a ragyogó csillagra való figyelés nem bizonyult hiábavalónak: '56 áldozati véréből bő három évtizedes eltolódással Magyarországon vérontás nélkül lett új élet, a trianoni határon innen pedig 1989 megváltó karácsonyában hasadt meg a hajnal, hogy a bátrak és ártatlanok véréből itt is megszülessen a várva-várt szabadság.

A húsz évvel ezelőtti temesvári népfelkelésről és romániai államhatalmi változásról nem mondok újat. Csupán az alapvető tényeket ismertetem, amelyeket a történelemhamisítás és a népbutítást jegyében sokan tagadnak vagy elhallgatnak. Tehát, ha tetszik, ha nem, Tőkés László akkori temesvári református lelkipásztornak az államhatalmi és az azt kiszolgáló egyházvezetőségi önkénnyel való szembeszegülése adta meg a szikrát. A bátor híveknek és rokonszenvezőknek egy csoportja december 15-én a református paplak köré gyűlt, hogy tanúi legyenek a tervezett erőszakos kilakoltatásnak. A néma tiltakozás résztvevőinek száma egyre szaporodott, a következő napokban hatalmas rendszerellenes tüntetéssé nőtte ki magát, amely lángra lobbantotta Temesvárt és egész Romániát. Bár megpróbálták, a karhatalmi erők fegyverrel sem tudták elfojtani a népfelkelést. A hősi halottak száma 1311, a sebesülteké meghaladja a 3000-et. Sokan közülük december 22-e után, az új államvezetőség gyilkos felelőtlensége miatt váltak áldozatokká. Áldott legyen az emlékük!





Húsz év távlatából nem könnyű lelkesítően érezni és írni 1989 megváltó karácsonyáról. Talán csak azoknak sikerül, akik résztvevői voltak az akkori sorsfordító eseményeknek, vagy felszabadító élményként átélve örökre szívükbe zárták azokat a napokat. Ma oda kerültünk, hogy egyesek a népfelkelés valóságát teljesen tagadják. Mások „mindentudóan" sejtetik, hogy egyébről volt szó: tudjátok, a nagyhatalmak, a titkosszolgálatok, világátrendezési tervek mozgattak mindent és mindenkit – így okoskodnak. Vannak, akik azzal az együgyű véleménnyel sajnálnák le az egészet, hogy azelőtt „jobb" volt. A felsorolt véleményhordozóktól érdemes óvakodni, mert vagy haszonélvezői voltak a nacionál-kommunista rendszernek, vagy éretlenek és méltatlanok a szabadságra. Tény, hogy az új államvezetés kisajátította a népfelkelést, önmagát hitelesítő forradalommá alakította át, és eredményesen megvalósította a régi rendszer haszonélvezőinek érvényesülését az új rendszerben politikai és gazdasági téren egyaránt. Ezért nem került még nyilvánosságra az igazság 1989-ről, és talán ezért lehetünk valamennyire csalódottak. Ettől a lényeg változatlan: 1989 megváltó karácsonya nem a haszonélvezőké és nem a törthitűeké! Akik így érzik, karácsonykor biztosan nem felejtenek el imádkozni az áldozatokért és a szabadulásért. Mi tartozzunk közéjük!

UnitInfó

internetes ajánló

http://books.google.com

Aranyosrákosi Székely Sándor: Unitária Vallás' történetei Erdélyben. (Kolo'svárt, 1840)

Katechesis azaz keresztyén vallásra való tanitás: megy az Erdélyben lévő Unitária Ekklézsiák és Iskolák szükségére az Egyházi Főtanács által most ujonan kibocsáttatott (Kolozsvártt, Nyomatott az ev. ref. Kollegium betüivel. 1854)

Szóra bírtuk

Kilépni a templom zártságából

Elekes Botond Áronnal, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnokával Czire Szabolcs beszélget

Először néhány személyesebb vonatkozásra kérdeznék rá: kérlek, beszélj származásodról, családi hátteredről, felmenőidről, és említs néhány fontosabb dolgot, amit otthonról hozol!

Ha apai nagyapám, dr. Elekes Domokos egykori erdélyi unitárius főgondnok valamit „megkövetelt" négy gyerekétől, az nem volt más, mint az Elekesek unitárius hitének és felekezeti hovatartozásának – hogy úgy mondjam – feltétlen megtartása és továbbörökítése. Siménfalván a 18. században bizonyíthatóan letelepedett őseim, a siménfalvi Elekes család több unitárius papot és papnét, keblitanácsost, gondnokot és főgondnokot adott egyházunknak. Édesanyám római katolikus, anyai nagyapám evangélikus. Ha mindehhez hozzávesszem, hogy apai nagyanyámat, a híres székelykeresztúri Lengyel család sarját reformátusnak keresztelték és nevelték, akkor büszkén elmondhatom, hogy személyemben „kiteljesedett" a híres erdélyi ökumené. Na de, visszatérve a kérdéshez, a hitét nem elsősorban a templomban gyakorló Édesapám számára – és ezáltal természetesen számomra is – az unitarizmus sokkal több volt, mint vallás vagy felekezeti hovatartozás. A szűkebb családomban az unitarizmus gyakorlatilag életformát jelentett. Tanár Apám és tanítónő Édesanyám szinte semmit nem tiltott meg nekem, bármit megkérdezhettem, nem voltak tabuk, olyan dolgokról is meghallgatták véleményemet, amiről nem volt ildomos akkoriban beszélni vagy úgy vélekedni (azt is mondhatnánk, hogy lévén egyedüli gyerekük, elkényeztettek, de nem erről van szó). A morál olyan elméleti és valós határaira is hagytak elmerészkedni, ahova a közösség értékrendje szerint már blaszfémia volt eljutni. Azt hiszem, ez az akkori Marosvásárhely szellemiségét is általában jellemezte. Drága Apám páratlan türelemmel és végtelen szeretettel nevelt, hihetetlen derűvel élte meg az erdélyi magyarokért kamaszos indulattal és forradalmi hevülettel tenni akaró középiskolás, vagy a 40 centis hajú anarcho-liberális egyetemista koromat. A lényeg az volt, hogy bármennyire összevesztünk is, bármennyire megbántottam őket, tudtam, hogy mindig hazamehetek, és Ők ugyanúgy szeretnek. Mindig volt otthonom: Szüleim fiatalkorom legbiztosabb támaszát jelentették. Amit otthonról hoztam, az a szeretet dicsérete és hirdetése. Ebbe a képbe teljesen beleillik, hogy 13 éves koromban saját akaratomból – nem szülői kényszer hatására – mentem el konfirmálni (így kerültem az akkori marosvásárhelyi segédlelkész, Bálint-Benczédi Ferenc első konfirmandus csoportjába).

És a családon kívüli fontosabb hatások?

Szüleim mellett volt még néhány személy – többségükben tanár –, akik végső soron meghatározták személyiségem alakulását. Marosvásárhelyen nem a Bolyai Líceumba jártam, hanem a Papiu Líceum magyar tagozatára, ahol a magyarok kisebbségben voltak-voltunk. Hála a Gondviselőnek, első perctől megszeretett a város elmúlt negyven évének – véleményem szerint – legkiemelkedőbb és legeredményesebb tanára, Tőkés András fizikatanár (Tőkés László püspök bátyja). András, aki azóta is egyik legjobb barátom, egy olyan szellemi kört alakított ki maga körül, amely az oda bejutóknak egy életre meghatározta az identitását. Így lettünk szabadelvű hazafiak, a szociális kérdésekre érzékeny fiatalok (ma úgy mondanák, hogy baloldali értékek követői...), az alapvető emberi jogokat eszményítő, és azokért küzdő, a zsarnokság minden szegmensét elutasító debattőrök, az anyagi léttel nem törődő, de ugyanakkor Borgest vagy Hamvast istenítő erdélyi magyarok. Szerettünk jókat enni és inni, nagyokat mulatni, nem szégyelltünk semmilyen munkát, és nem tekintettük szolgáltatásnak vagy áldozathozatalnak a másokon való segítést. Hát valahogy így lettem azzá, aki vagyok: fizikus, minisztériumi szakmai tanácsadó, két fiúgyermek apja, 24 éve boldog házasságban élő férj és magyar unitárius.

Kedvenceid: sport, zene, művészet, étel?

Kisgyerek koromtól versenyszerűen úsztam, majd vízilabdáztam (behívtak a korosztályos válogatottba is). Mindig imádtam olvasni, és lételemem volt a zene. Ha valami hiányzik az életemből, az a szabadidő, amit olvasásra és zenehallgatásra tudnék szánni. Családom tagjai és jómagam is nagy gourmet-k vagyunk, mindig nagyon tudtunk örülni a húsvéti báránycombnak és egy pohár vagy palack bornak. A családi ebédeknek és vacsoráknak mindig volt egyfajta szakralitása; mindig hálásan gondoltunk Urunkra, hogy az nekünk akkor Általa megadatott.

Hogyan kerültél Magyarországra, milyen állomásokon haladtál át?

1985-ben a kolozsvári Babeș–Bolyai Tudományegyetem végzős fizikusaként a ceaușescui beolvasztási állampolitika gyakorlatának elszenvedőjeként egy – vagy pontosabban két – észak-moldvai település iskolájában jelölték ki a tanári állásomat. Rövid gondolkodás után megtagadtam az állás elfoglalását. Szüleim ebben is maximálisan támogattak, és hazaköltöztem Marosvásárhelyre. Négy éven keresztül magántanár voltam, több tíz tanítványom sikeresen felvételizett a XI. osztályba, illetve sokan közülük felvételt nyertek külön-

folytatás a 8. oldalon

Kilépni...

folytatás a 7. oldalról

böző műszaki, orvosi és más egyetemekre. 1986 nyarától egy nagyszerű román ember segítségének köszönhetően a megyei kórházban segédmunkásként is alkalmaztak, tehát hivatalos munkahelyre is szert tettem. Délelőtt kórház, délutántól késő estig tanítás. Akkor szoktam meg azt, hogy a reggel hétkor felvett cipőmet este tíz óra körül tudom lehúzni... Ez a fajta „kettős élet" hosszú távon tarthatatlan volt, akkori élettársamat – ma már feleségemet – frissen végzett orvosként közben „kihelyezték" Moldvába, emiatt úgy döntöttünk, hogy áttelepedünk Magyarországra. 1989 szeptemberében, a dühöngő



zsarnokság végkifejletének utolsó előtti órájában hivatalosan áttelepedtem Magyarországra.

Hogyan mélyült el kapcsolatod az Unitárius Egyházzal?

Áttelepedésemet követőn, gyakorlatilag azonnal felkerestem és „beiratkoztam" a Budapesti Unitárius Egyházközségbe. Az 1990-ben és 1991-ben született fiaimat az akkori püspök, Huszti János keresztelte meg. Nagyobb ünnepeinken részt vettem az istentiszteleteken, ahol annak idején sok olyan „furcsasággal" szembesültem, ami számomra, erdélyi unitáriusnak nehezen volt értelmezhető (itt különösen az ún. kispoharas úrvacsorára gondolok). Folyamatosan kaptam a különböző egyházi hírleveleket, illetve Édesapám unokatestvérének, dr. Murvay Sámuelnek főgondnokká választását követően az egyház belső működésének körülményeiről is értesültem. 2001-ben Nagybátyám javaslatára a Főtanács tagjává választottak, részt vettem Rázmány Csaba püspök első megválasztásában. 1998-tól civil foglalkozásomból adódóan gyakran találkoztam az Erdélyi Unitárius Egyház vezetőivel, dr. Szabó Árpád püspökkel, Andrási György és Gyerő Dávid előadótanácsosokkal stb. Azt gondolom, annak idején sok olyan ügyben tudtam segíteni, ami magyarországi segítség nélkül nem, vagy szerényebb formában valósult volna meg. Ezekben az években gyakorlatilag kéthetente megfordultam Erdélyben, ha tehettem, mindig megkerestem az erdélyi unitarizmus egyik állócsillagát, Kolcsár Sándor esperest, Sanyi bácsit. Összefoglalva: egyházammal az átlagosnál intenzívebb volt az informális és formális kapcsolattartásom.

Hogyan lettél főgondnok?

2005 tavaszán Rázmány Csaba azzal a számomra meglepő kéréssel keresett meg, hogy vállaljam el a főgondnoki jelöltséget. Őszintén szólva megpróbáltam lebeszélni a kéréséről. A történet, amelynek részleteit terjedelmi okok miatt e helyen nincs lehetőségem ismertetni, végül is úgy végződött – vagy kezdődött –, hogy egy viharos zsinat 2005 áprilisában a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnokává választott.

Melyek voltak a főgondnokság fontosabb tapasztalatai?

Megválasztásomat követően azonnal elkezdtem a Magyarországi Unitárius Egyház mint intézmény összes kérdéskörének, ügyeinek és feszültségeinek alapos feltárását és beható megismerését. Nem voltak illúzióim, gyakorlatilag azzal szembesültem, amire számítottam. Ami meglepett, és amit a mai napig nem tudok elfogadni, az a közösségen belül – elsősorban a lelkészek körében – tapasztalt egymásnak-feszülés, gyakran háborúskodás. Látni kell, hogy a Magyarországi Unitárius Egyháznak mint intézménynek gyakorlatilag húszéves múltja van. A szűkös anyagiak nem tették lehetővé egy professzionális egyházi hivatal felállítását és működtetését, ami számtalan kérdés megoldását „a szőnyeg alá söpörte" vagy akadályozta. Úgy szoktam fogalmazni: ha egy Magyarországon élő unitárius kizárólag az egyházi szertartások alapján ítéli meg az egyházat vagy egyházközséget, akkor többnyire mindet rendben talál. Ha azonban választott tisztségviselőként a részletek után is érdeklődik, a háttérbe jobban belelát, akkor sok minden számára nem tetsző dologgal is találkozik.

Leginkább mit találtál visszásnak?

Civil állásomban szerzett vezetői tapasztalataimat használva már az első perctől arra törekedtem, hogy átlátható működést és mindenki számára hozzáférhető, demokratikus döntési mechanizmusokat honosítsak meg. Erre különösen nagy szükség volt, ugyanis az egyház alaptörvénye számos ellentmondást és pontatlanságot tartalmaz, gyakorlatilag nincsenek tematikus szabályzatok, az „így szoktuk mi csinálni" – az Alaptörvényben foglaltakkal sokszor ellentétes – szokásjoga volt a szabály. Akik az elmúlt négy és fél évben megkedveltek, azok többnyire emiatt tették, akik pedig ellenségeim lettek, azok – majdnem kizárólag – ugyancsak ezért váltak azzá.

Legfőbb szinten az Egyháznak két vezetője van: a püspök és a főgondnok. Hogyan befolyásolta Rázmány Csaba hosszas betegsége a munkamegosztást?

A püspök betegsége miatt sokkal több feladat megoldása hárult rám. Képviseltem az egyházat az állam legkülönbözőbb hatóságai és

vezetői előtt, irtam és elszámoltam pályázatot, összeállítottam a költségvetéseket, korrektúráztam emlékeztetőket és meghívókat, de szerveztem könyvbemutatót is stb. Mindig arra törekedtem, hogy plebejus és puritán főgondnoka legyek a közösségnek, semmilyen munkát nem tartottam rangomon alulinak.

Általában nézve mennyire tud a jelenlegi egyházkeretben érvényesülni a világi vezető?

Meggyőződésem, hogy egyházunk életében, a legkisebb falusi egyházközségtől a zsinatig, a közoktatási intézményeinktől a szociális-karitatív hálózatainkig minden helyszínen kiemelkedően fontos a világi személyek aktív közreműködése. Ezt nem csupán azért gondolom így, mert egyházunk alaplogikájának, a presbiteri egyházi modellnek ez az egyik sarokpontja, hanem azért is, mert meggyőződésem, hogy a 21. század kihívásaira másként nem tudunk korszerű és használható válaszokat adni. Látni kell, hogy a püspök nem lehet ingatlanszakértő, nem kell jogtudornak lennie, nem érthet a közbeszerzési eljárásokhoz stb. A gyülekezeti lelkész sem lehet árajánlatokat mérlegelő gazdasági szakember, költségvetéseket összeállító közgazda, de mondhatnám, hogy villanyszerelő vagy akár kőművesmester sem. Mindenkinek azzal kellene foglalkoznia, amihez a leginkább ért. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy nagyon kevés olyan világi van, aki hitbuzgalomból szabadidejében, heti rendszerességgel részt vesz valamelyik intézményünk működtetésében. Az egyházközségek presbitériumainak, de mondhatnám a különböző egyházi főhatóságok tagjainak többsége a mindennapi munkájából fakadó terheltsége miatt a szó szoros értelmében nem látja el azt a feladatát, amelyre megválasztották. És akkor gyakorlatilag a kör bezárult: a lelkész igenis árajánlatokkal és vállalkozókkal kell hogy babráljon ahelyett, hogy családokat látogatna vagy az ifjúsági mozgalmat szervezné stb. Ott, ahol megvannak azok a világiak, akik tehermentesítik a lelkészt, ott a hitéleti szolgálat is sokkal eredményesebb és elmélyültebb. Beszélhetnénk még a lelkészi intézmény társadalmi beágyazottságáról és presztízséről, a világi tisztségviselők ettől jóval elmaradó társadalmi megítéléséről, de ez a kérdés túlmutat a beszélgetésünk keretein.

Összefoglalva: intézményeink életében és munkájában nélkülözhetetlenek a világiak. Csak egyelőre nem látom – tisztelet a ritka kivételnek! –, hogy hol vannak. Egyházunk egyik legnagyobb jövőbeli feladatának gon-

folytatás a 10. oldalon

Ők, a templomszépítők

Csodálattal és elismeréssel írom le a szójátékot: ŐK, a templomszépítŐK. Ők, akik a nyári vakációzások idején is hűséggel közmunkáztak, és az ősz folyamán is odaadóan dolgoztak! Le az összes kalapokkal előttük, megérdemlik, bár nem az elismerésért tették!

Áldozatos tevékenységük nyomán további látható eredményekről adhatunk számot: júliustól már villanyáram-hálózat is van az imádság házában; majd – korábbi kapcsolatfelvételnek köszönhetően – egy marosvásárhelyi ipari alpinista érkezik, és kezdődik a toronysisak és a -gomb javítása és festése, „unitárius kézből". Az iklandi keblitanácsos és építkezési vállalkozó a felmérést követően állványra küldi munkacsoportja tagjait; a csinos épületet újraöltöztetik: fényes-szürke „lábbelit", barna zsebes fehér „szövetkosztümöt" visel most Isten dicsőségére. Eddig nem volt illemhely az épület mellett, mostantól ez is van, nem kell a szomszédba bekérezkedni.

Alig fejezem ki elismerésemet a keblitanács példás hozzáállása miatt, máris folytatják a közmunkát: augusztusban a templom belső bútorzata részleges javítását és teljes festését végezték el, kellemes barna színt adva a padoknak, szószéknek, az úrasztalának, a harmóniumnak, a karzatnak, a palást-tároló szekrénynek. Ismert ernyei fafaragó alkotásai kerülnek illő helyükre: a szószékre bibliatartó, úrvacsorai kehely, búzakalász, szőlőgerezd, az adományozás helyére persely. Tűző napon készül a fásszín, mert erre is már régóta szükség volt. Férfiak és nők együtt közmunkáznak. Szeptemberben már új ajtókilincseken kezük nyoma, a kerítés és kapuk javítását, tisztítását és festését tervezik. Az újravakolás sem maradhat el. Októberben mindezeket már „kipipálhatjuk". Október 16-án a Székelykálból, lelkészi értekezletről hazafele utazó püspök, a főjegyző-esperes, a teológiai oktató és lapszerkesztő megállnak az újjászületű templomnál. Közmunkázó lelkes egyháztagok fogadják, arcukról öröm sugárzik. „Már most olyan e templom, mint egy szép kis ékszer, hát még milyen lesz, amikor sikerül teljesen felújítani! Adjon Isten további áldásos munkát!" – mondják a kolozsváriak, és a nagyernyei templomszépítőket ez is előbbrelépésre készteti. Hisz egyéni és közösségi fejlődés terén időnként szükséges a „fentről" érkező elismerés kifejezése.

Az október végén tartott keblitanácsi gyűlésen már a templomi fűtésrendszer infravörös melegítőkkel való biztosítása ügyében születik határozat. Novemberben az asszonyok vállalják, hogy a szószéket, az úrasztalát, a padokat, a karzatot új varrottasokkal ékesítik. A templomszépítés nemes feladata különböző élethelyzetben levő embereket késztet jókedvű együttmunkálkodásra: boldog párkapcsolatban élőket és hitvestársát elvesztett, nagyra nőtt gyermekeire büszke, unokái nevelését is segítő nagyszülőt, felnőtt gyermekét nemrég temető szülőt, jövő évi konfirmációra készülő fiára büszke édesanyát. Ők folytatni kívánják azt, amibe belekezdtek. Nagy bizalomnak és tekintélynek örvendő lelki vezetőjük, tettre kész, munkás új gondnokuk, szorgalmasan író jegyzőjük, precíz nyilvántartást vezető pénztárosuk, közérdekben jóra gyorsan kapható keblitanácsosaik egybehangolt vezetéssel készülnek a 2010-ben esedékes 100. évforduló méltó megünneplésére.

Ünnepibb lehet – és legyen is! – 2009. évi adventjük és karácsonyuk!

P. T. Sz.

Kilépni...

folytatás a 9. oldalról

dolom a szóbanforgó testvéreink mielőbbi integrációját mindennapjaink életébe.

Milyen kezdeményezésekre, eredményekre vagy büszke?

Az elmúlt években sok nagyszerű dolog történt a magyarországi unitáriusok életében. Sikerült teljesen felújítanunk a kocsordi és a debreceni templomot és parókiát, illetve az idén elvégeztük az egyik legszebb kárpát-medencei unitárius templomunknak, a hódmezővásárhelyinek a belső felújítását. Már 2006 elején elfogadtuk az egyház alkalmazottjai öregkori ellátását segítő támogatási rendszerünket (önkéntes nyugdíjpénztári tagság támogatása). Jó érzéssel gondolok a Nyikómenti árvíz utáni adománygyűjtésre is: 2005 őszén az elmúlt évtizedek legjelentősebb magyarországi unitárius adománya gyűlt össze az erdélyi árvízkárt elszenvedett testvéreink megsegítésére. Az elmúlt évek mindegyikében az inflációt jelentősen meghaladó béremelést tudtunk biztosítani a lelkészek és a világiak számára. Az előbbi eredmények nyilván nem egyszemélyes megvalósítások. Igazán büszke arra vagyok, hogy azokat, akik megválasztásom idején bizalmatlanok voltak velem szemben, főgondnoki szolgálatommal, a mindennapi munkámmal meg tudtam nyerni. Büszke vagyok, hogy teljesebbé tettem egyházunk belső demokráciáját, hogy többnyire pacifikálni tudtam életünket.

Ki legyen főgondnok és miért?

Az vállaljon főgondnokságot, aki képes rendszerességgel akár heti húsz órát az egyházért dolgozni. Nyilván ez csak a szükséges, de nem elégséges feltétele a szolgálatnak. Nem árt, ha markáns jövőképe van az egyházról, jótékony hatású, ha vezetői tapasztalatai vannak, de kifejezetten szükségesnek tartom, hogy a saját érdekei fölé tudja emelni a közösség érdekeit. Késznek kell lennie a legkülönbözőbb próbatételekre és áldozathozatalokra. Hogy miért? Azt gondolom, ezt ki-ki maga kell hogy eldöntse. Én az általam meg nem ismert Nagyapám emléke miatt vállaltam a kihívást.

Melyek az egyház főbb erősségei és gyengeségei – főgondnoki szemmel?

Egyházunk legfőbb erősségét hitéletünk tisztaságában és üzeneteink korszerűségeiben látom. Rohanó világunkban egyre többen keresik azt a közösséget, ahol nem számon kérik, ahol szeretettel veszik körül felebarátai, ahol érthető számára a szószékről elhangzó üzenet. Nagyon sok barátom keresett meg, hogy szeretne gyülekezeteink valamelyikéhez csatlakozni, többen vannak olyanok, akik adójuk 1%-át annak ellenére is nekünk ajánlják fel, hogy más felekezethez tartoznak. Meggyőződésem, hogy amennyiben az elkövetkező években egyházunk „ki tud jönni a templomainkból", tehát a társadalom szélesebb rétegei számára az élet különböző területeiről meg tudja fogalmazni az unitárius üzeneteket, egyre több hívünk lesz. Ezek az üzenetek nyilván a krisztusi szeretetben és a magyar identitásunkban kell hogy gyökerezzenek. Egyik szegmens sem hiányozhat. Az unitárius lelkészek abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy szolgálatuk során gyakorlatilag minden igaz gondolatot hirdethetnek. Nincsenek rákényszerítve arra, hogy hazudjanak, minden lehetőségük megvan arra, hogy hitelesek legyenek. Ezt a lehetőséget, „aki életének utolsó órája szerint él" (Tamási Áron) nagyban kamatoztatni tudja a közössége javára. Az előbbiek alapján soha nem értettem, hogy a szekularizált világunkban, amikor nap mint nap azt látjuk, miként esnek szét, törnek darabokra családok és közösségek, miként lehetséges, hogy a testvéregyházaink állandóan stigmatizálnak bennünket és megkérdőjelezik kereszténységünket. Azt gondolom, hogy ha valamiben kiteljesedhet Jézus tanítása, akkor az nem más, mint a magyar unitarizmus.

Az utóbbi időben az erdélyi és a magyarországi egyházak szervezeti egyesítésének elkötelezett munkása vagy. De, ha jól tudom, nem voltál mindig „egyesüléspárti". Mi változott meg?

Tisztázzuk a kérdést! Én az egyesülést – pontosabban fogalmazva a magyar unitáriusok egységét – kezdettől fogva két, jól elkülöníthető megközelítésből vizsgáltam. Az első a hitéleti, hitelvi, a második az ezekhez szorosan kötődő egyházi tevékenységek optikája. Mindig azt hangsúlyoztam, hogy a magyar unitáriusok kizárólag Dávid Ferenc hitelveit és az abból fakadó egyházi gyakorlatokat követhetik. Ez azt jelenti számomra, hogy a budapesti istentisztelet formája nem lehet más, mint a siménfalvié: ugyanabból az énekeskönyvből kell énekelnünk. A keresztelések, a konfirmációk, az esküvők ugyanazon liturgiák alapján kell hogy megvalósuljanak. De tovább megyek: a lelkészek képzése és továbbképzése kizárólag a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben történhet, az unitárius ifjúsági mozgalom munkaterülete a teljes Kárpát-medence, a szociális-karitatív és közművelődési unitárius munka ernyőit Erdély és Magyarország egésze felett kell kibontani. Ezzel azt akartam példázni: meggyőződésem, hogy nincs két magyar unitarizmus, csupán egy. Úgy gondolom, aki ezzel nem ért egyet, vagy aki ezt tagadja, nem érti a lényeget.

A másik megközelítés az intézményi keretek vizsgálata. 2005-ben úgy láttam, hogy az erdélyi és a magyarországi egyházak párhuzamos intézményi struktúrával jól működhetnek. Akkoriban úgy gondoltam, hogy az intézményi egységet egy új, a két egyház intézményi struktúráját összefogó közös főhatóság felállítása jelenítené meg – ezt én generális konventnek neveztem –, továbbá a két egyház alaptörvényének teljes formai és tartalmi azonossága (nyilván a magyarországiban bizonyos intézmények, például az egyházkörök kimaradtak volna, ugyanis ez Magyarországon indokolatlan lett volna). A generális konvent jogállása, összetétele és működése azonos tartalommal jelent volna meg mindkét alaptörvényben. Itt jegyzem meg, hogy tudomásom szerint nagyjából hasonló megoldással éltek a magyar reformátusok. Ezt a javaslatomat 2005 őszén a két egyház elnökségeinek közös – formális – ülésén előadtam és emlékeztetőben rögzítettük. És aztán nem történt semmi.

Az azóta eltelt évek tapasztalatai azonban egyértelművé tették számomra, hogy az előbbi intézményi megoldás a magyarországi unitáriusok szempontjából nem elégséges, ezzel a megoldással nem jutunk tartalmi szempontból előbbre. Így jutot-

tam el az egységes Magyar Unitárius Egyház eszményéhez.

Ha jól értem, itt többről van szó, mint két meglévő intézményi struktúra formális egyesítéséről.

Ahhoz, hogy a magyar unitáriusok teljes hitéleti, hitelvi és egyéb tevékenységeinek szervesült egysége megvalósuljon, a kárpát-medencei unitáriusok sürgősen létre kell hogy hozzák a Magyar Unitárius Egyházat. Én nem egyházegyesítésben gondolkodom, annál többről volna szó. A Magyar Unitárius Egyház a már körüljárt teljes egység megtestesítése mellett egy új, a 21. század kihívásaira és külső környezetére válaszolni tudó egyházi struktúrákat (hatóságokat és intézményeket) szabályozó alaptörvény alapján kell hogy működjön. Úgy gondolom, nem csupán arról van szó, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház jelenlegi hatóságai és választott tisztségviselői kiegészülnek majd a magyarországi képviselőkkel, ennél előbbre kell hogy jussunk. Ki kell találnunk a döntési mechanizmusok korszerűsítését, a hatóságok összetételét és hatáskörét, pontosítani kell a választott tisztségviselők feladatkörét stb. Tisztában vagyok azzal, hogy ez egy hatalmas feladat, de muszáj lesz belevágni. Még akkor is, ha sokak ellenállásába ütközünk a megszokott pozícióik féltése miatt. Ez nemcsak a magyarországi, hanem az erdélyi unitáriusok érdeke is.

Ebben a meggyőződésben menynyire meghatározó Trianon gyalázatának lemosási szándéka?

folytatás a 12. oldalon

Benkő Enikő (1962–2009)

2009. november 11-e, szerda este háromnegyed hat. Indulok kóruspróbára. Tarsolyomban két fényképalbum, krónikás füzetem: tíz év emlékei.

Öt perc múlva hat, betérek templomunk kapuján, majd a tanácsterembe, ahogy már annyiszor. Elkéstem? Már mind az ötvenen ott vannak. Síri csend. Köszönés, halk suttogás. Leülök a megszokott helyemre. A karnagy eddig mindig pontosan érkezett.

Hol késel, Enikő? Itt van férjed, Jenő, két lányoddal együtt. Hat óra, itt vagyunk mind. Enikő, hallod?

Ott fent, a csillagok között, hallod-e?

„Bach *Szép csillag*át vegyétek elő... – folytatnád a próbát. – Jó... lesz, lelkecskéim..."

Csillag voltál, ránk ragyogtál, neveltél minket bölcsen, halkan, arcod, kezed mozdulatával, tehetséged, hangod, mosolyod által. Mennyi jókedv, derű volt e családias hangulatú próbákon! Megtanítottál Istent dicsőíteni dalban. „Figyeljünk hangunkra, de figyeljünk társunkra, egymásra is!"– szóltál. Körülnéztél, s már tudtuk, hogy névsorolvasást tartottál. Hiányzik valaki „igazolatlanul"? – Te hiányzol Enikő, és fáj a hiányod.

Gyászolni, siratni, emlékezni gyűltünk össze ezen a szerda esten. Egy nappal azután, hogy utolsó utadra kísértünk, családod, rokonaid, munkatársaid, tanítványaid, zenész- és dalostársaid, tisztelőid, a nagyszámú gyászoló gyülekezet. Koporsód mellett elnémult daloláshoz szokott ajkunk, nevünkben is búcsúzott lelkészünk, Kovács István, őszinte, megrendült hangon, meghatóan, szépen, felemelően szólt hozzád, Istenhez, hozzánk.

Rendhagyó kóruspróba: Gazdag Géza felolvassa a halálhíredre érkezett leveleket, amelyek Kiskunhalasról, Fótról, Csólyospálosról, Utrechtből, az óceánon túlról hozták a tisztelet, a szeretet és sajnos immár a részvét érzését.



Samu bácsi bekereteztette fényképed, a dalárdás szekrényünkre függesztettük ki, Edit egy nagyított, bekeretezett fényképet hozott, ami termünk falára került. Figyelsz ránk, tudjuk.

Méltó emléket akarunk állítani neked Balázs Anti bácsi kopjafája, neveid fennmaradása által és... azáltal, hogy nem adjuk fel, folyatjuk megkezdett munkádat. Könnyes elszántsággal fogadjuk, hogy megőrizzük a ránk hagyott legfőbb örökségedet: az együvé-tartozást. És amikor majd a mindent meggyógyító szeretet a fájdalmat elfödi a szép emlékek leplével, újra dalolni fogunk. Tudjuk, hogy Te is ezt szeretnéd.

„Most nem tudunk dalolni, egyszer majd, ha mégis, / hozzád is elér majd, hozzád, fel az égig, / csengőn, szépen szólón, ahogyan szeretted, / tisztán, miként őriz Téged a szeretet." (alkalmi vers részlete, elhangzott a nyitott sírnál)

Benkő Enikő Etédről indult. Református és unitárius szülők gyermeke volt, őt reformátusnak keresztelték. A szülőfalui elemi iskola két osztálya után Marosvásárhelyre került. A Művészeti Líceumban tanult, csellózott. Érettségi, majd munkavállalás következett; ének, tánc, találkozás későbbi férjével, Jenővel... A Vadrózsa együttesben táncolt, zenélt. Feleség és családanya lett, majd 1990-ben csellótanár a sepsiszentgyörgyi művészeti líceumban. Zenepedagógiai főiskolai oklevelet szerzett Brassóban 1997-ben. A mára európai ismertségre szert tett Vox Humana kamarakórusban énekelt, nem egyszer Szilágyi Zsolt kisegítő karmestere volt, a Georgius zenekarban szólamvezető. 1999. május 19-e óta a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség kórusát vezette.

Ferenczi Mária-Magdolna,
Gazdag Géza

Kilépni...

folytatás a 11. oldalról

Megoldási javaslataimat a tapasztalatok, a jövőbe nézés, és nem a historizálás határozták meg. A Trianon előtti állapotok visszaállítása azért ábránd, mert azóta unitárius szempontból is megváltozott a világ. A 20. század elején például Magyarország jelenlegi területén az unitáriusok száma egy-két ezerre volt tehető, ma tizenöt-húszezerre becsülhető a magyarországi közösség híveinek száma. Ezzel szemben Erdélyben ellentétes irányú folyamat zajlott le (ami nyilván szorosan összefügg az előbbivel). És még sok más szempontot említhetnénk. A Magyar Unitárius Egyház megvalósítása nyilván szimbolikusan is sok mindenre lesz gyógyír, de Trianon gyalázatát nem tudja orvosolni. Azt nem is lehet.

Az egyesülést bizalmatlanul fogadók vagy azt nem támogatók gyakran a lehetséges negatív következményekre hivatkoznak. Véleményed szerint milyen előnyökkel és hátrányokkal járhatna az egyesülés?

Balázsi László főjegyzővel és sok más unitáriussal közösen úgy gondoljuk (előterjesztés formájában az EKT 2009. november 7. ülésére közös javaslatunkat beterjesztettük), hogy a Magyar Unitárius Egyház létrejötte a magyarországi unitáriusok szempontjából az alábbi, azonnali előnyökkel járna: A Magyar Köztársaság (és Románia) állami vezetői és hivatalai

Nagyvilág

Az Avantgarde Szociológiai Központ felmérése a romániai templomlátogatásról. Négy romániai lakos közül csak egy megy el templomba hivatalos ünnepek alkalmával, a lakosság 20%-a pedig hetenként látogatja az istentiszteleteket. A felmérés azt is kimutatja, hogy a lakosság 17%-a havonta egyszer megy templomba, míg 7%-a sohasem. Romániában az erdélyi emberek vallásosabbak, hiszen hetente 23 % látogatja meg Isten házát. Természetesen az idősebb emberek „vezetnek", 26%-uk hetente, 22%-uk csak az ünnepek alkalmával, 17%-uk hetente egyszer megy templomba. A fiatalok 26%-a húsvétkor és karácsonykor, 14%-uk hetente, 13%-uk havonta egyszer. (ziare.com)

Hivatalos ünnep lett Romániában az apák napja. Az apák napjának a bevezetését – az egyenjogúság jegyében – még a tavaly javasolta egy civil szervezet. Az apák érdekeit felkaroló szervezet elsősorban azért harcol, hogy az elvált szülők törvény által szabályozottan, közösen nevelhessék gyermekeiket. Ezentúl május első vasárnapján az apák napját ülhetik meg a családok. Egy héttel később az anyák előtt fejezheti ki mindenki tiszteletét, ugyanis a hónap második vasárnapja lesz az anyák napja – eddig hivatalosan ez utóbbi ünnep sem létezett. Az ünnepnapok bevezetése inkább csak szimbolikus jelentőséggel bír, az esetleges munkaszüneti nap szóba sem került, hiszen a törvényalkotók eleve vasárnapra tűzték ki a két ünnepet. (mti)

Csűry Istvánt választották a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökévé. Az egyházkerület választó közgyűlése a korábbi helyettes püspököt választotta egy évre az egyházkerület élére. A választáson három jelölt indult, Csűry István 68, Mikló Ferenc nagyszalontai lelkész, bihari esperes 14, Józsa Ferenc aradi lelkipásztor 3 szavazatot kapott. Tőkés László júniusban mondott le püspöki tisztségéről, miután európai parlamenti képviselővé választották; ezután lett Csűry István a helyettes püspök. Csűry még helyettessé választása idején jelezte, feladatának tartja az egyházkerületben Tőkés László vezetése idején elindult átvilágítás folytatását. Ennek az a célja, hogy a román kommunista titkosszolgálat, a Securitate Irattárát Vizsgáló Bizottság (CNSAS) dokumentumai alapján kiderüljön, kik voltak besúgók az egyházban a rendszerváltás előtti évtizedekben.

„Döbbenetes fegyverletétel a jövő előtt" (Hankiss Elemér) Megrázó adatokat publikált Manchin Róbert, a Gallup Europe igazgatója a társadalmi közérzetről. A Gallup WorldPoll reprezentatív mintán, 120 országban tett föl kérdést arról, milyennek látják jövőjüket – pontosabban életüket öt év múlva – a világ társadalmai. Mivel Romániában nem volt felmérés, a minket is érintő Magyarországot nézzük. A felnőtt lakosság 34,2 %-a tartja a maga jövőjét reménytelennek vagy szinte reménytelennek. Egyedül Zimbabwében látják az emberek sötétebbnek a jövőjüket (40,3%). Ukrajnában, Lettországban, Portugáliában 20%, Lengyelországban 10% körül mozog azok aránya, akik ennyire nem bíznak a jövőjükben. A kifejezetten pozitív jövőképpel rendelkező országok: Németország (7,5%), Belgium (3,3%), Ausztria (3%), az USA (2,2%), Dánia (0,8%) és Hollandia (0,6%). A derűs jövőt látók világbajnoka: Norvégia, ahol a felnőtt lakosságnak mindössze 0,5%-a látja sötétnek a jövőjét.

Azt, hogy 1993-ban és 2000-ben is az alsó harmadba került Magyarország, még megpróbálhattuk volna a magyar társadalom állítólag hagyományos borúlátásával magyarázni. De a mostani gyászos adatokat már nem lehet ilyen egyszerűen elintézni – mondja Hankiss Elemér szociológus-újságíró. Haiti (35,5%), Burundi (35,5%), Pakisztán (34%) és Togo (31,5%) van Magyarországgal egy társaságban. (hvg.hu)

• Összeállította KBZ •

Az Egyházi Képviselő Tanács 2009. október 9-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés 725/2009 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az EKT ülése 32 tag jelenléte által határozatképes volt. Két személy (Farkas Emőd, Czimbalmos Kozma Csaba) hiányzását az elnökség utólagosan igazoltnak minősítette, egy személyét pedig (Sztranyiczki Szilárd) igazolatlannak.

0. tárgy: Napirend előtti határozatok

- 88/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt tárgysorozatot.*
- 89/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Asztalos Klára, Székely Kinga Réka, dr. Kovács Sándor).*

Napirend előtt Kovács István közügyigazgató ismertette az egyházi hatóságok üléssszabályzatának azon részeit, amelyek az EKT üléseinek lezajlására vonatkoznak. Ugyanakkor kifejtette az Elnökség gyakorlati javaslatait az ülésezés hatékonyságának növeléséért, amit a jelenlevők tudomásul vettek.

1. tárgy: Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról

- 90/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról szóló jelentést.*

2. tárgy: Lelkészképzés a PTI Unitárius Karán: jelentés az I. évfolyam felvételi vizsgájáról; jelentés az őszi vizsgákról; jelentés a mesteri felvételi vizsgáról; ösztöndíj-javaslatok a 2009–2010-es tanév I. félévére

a.) Gyerő Dávid előadótanácsos az előre kiküldött jelentéseket kiegészíti egy fejleménnyel: Keresztes Zsolt sikeresen felvételizett teológiai hallgatójelölt visszalépett, így a Protestáns Teológiai Intézet unitárius tanári kara a felvételi eredmények szerinti soron következő jelöltet, Bányai Attilát kérte meg, hogy töltse be a megüresedett hallgatói helyet.

- 91/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara I. évfolyamának felvételi vizsgájáról szóló jelentést és a tanári kar intézkedését.*

b.) - 92/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán szervezett őszi pótvizsgákról szóló jelentést.*

c.) - 93/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán szervezett mesteri tanfolyam felvételi vizsgájáról szóló jelentést.*

d.) - 94/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egy ellenszavazat mellett elfogadta az Elnökség javaslatát a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán tanuló diákok 2009-2010-es tanév I. félévi ösztöndíjazására vonatkozóan. Eszerint a 2009-2010. tanév I. félévére vonatkozóan nem lesz ösztöndíj-emelés.*

3. tárgy: Lelkésztovábbképzés: jelentés a 2009. júliusi lelkészképesítő vizsgáról

- 95/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.*

4. tárgy: Szabályzat a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán (PTIUK) szervezett unitárius magiszteri képzés egyházi gyakorlatáról

Gyerő Dávid előadótanácsos ismerteti a szabályzat tervezetét, amihez egy-egy kiegészítést, illetve törlést javasol:

- a megállapodást negyedik félként a PTIUK képviselője is ellenjegyzi;
- a tervezet mentorról szóló 5/c. pontjának harmadik bekezdését törlésre javasolja: „felelős a magiszteri tantervben, illetve más szabályzatban lefektetett együttműködési, felügyeleti, illetve jelentéstevési kötelezettségek kivitelezéséért";

Szabó László a tervezet 5/c. pontjának második bekezdésében a következő változtatást javasolja: „adó- és járulékmentes ösztöndíj" helyett: „ösztöndíj".

- 96/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *A három módosító indítvány egyenkénti egyhangú megszavazása után az EKT 5 tartózkodással elfogadta a szabályzat módosított változatát.*

5. tárgy: Az Erdélyi Unitárius Egyház egyetemi bentlakásának működési szabályzata

- 97/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT 2 tartózkodással és 2 ellenszavazat mellett elfogadta az előterjesztett javaslatot, amelynek hatályossága 2010. június 30-ig terjed, azonban már az EKT 2010. évi első ülésén elő kell terjeszteni a módosítását.*

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége (ULOSZ) beadványának megtárgyalása következett, amelyben azt kérvényezték, hogy a lelkészgyermeknek az egyházi bentlakásba való felvétele hivatalból, pályázat nélkül történjék; továbbá, hogy a lelkészgyermekekre ne vonatkozzék a 4 éves időkorlát.

- 98/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT 11 támogató szavazattal, 7 ellenszavazat mellett és 2 tartózkodással elhalasztotta az ULOSZ kérésével kapcsolatos határozathozatalt, a beadványtevőt pedig a kérés pontosítására kérte.*

6. tárgy: A Starr King ösztöndíjhoz való hozzáférés módosítására tett javaslatok

- 99/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT 11 támogató szavazattal, 4 tartózkodással és 2 ellenszavazat mellett elfogadta Pap Mária javaslatát, ami szerint a Starr King ösztöndíjat ne csak egy személy, hanem egy pár (a házastársak) vehessék igénybe.*
- 100/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT 8 ellenszavazattal és 3 tartózkodással, 8 támogató szavazat mellett elutasította a Lelkészképesítő Bizottság azon javaslatát, amely szerint a Starr King ösztöndíjat a magiszteri képzésben részt vevő gyakorló teológiai hallgatók is igénybe vehessék.*

7. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett valláserkölcsi nevelési ügyekről

- 101/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta a valláserkölcsi nevelési ügyekről szóló jelentést.*

8. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett oktatási ügyekről

- 102/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az oktatási ügyekről szóló* jelentést.

9. tárgy: A Valláserkölcsi Nevelési (VEN) Bizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyve

- 103/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a VEN Bizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

10. tárgy: Az Oktatási Bizottság 2009. szeptember 18-i és október 9-i ülésének jegyzőkönyve

- 104/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az Oktatási Bizottság 2009. szeptember 18-i és október 9-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat. Ugyanakkor az EKT egyhangúlag kimondta, hogy amennyiben egy meghirdetett állásra egynél több jelentkező van, a tanszemélyzet alkalmazásához szükséges egyházi beleegyezés megadásához kötelezően versenyvizsgát kell tartani. Egy jelentkező esetén az EKT elfogadta a János Zsigmond Unitárius Kollégium javaslatát az unitárius egyházi középiskolák tanárainak felvételével kapcsolatban.*

11. tárgy: A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának 2009. október 8-i ülésén felvett jegyzőkönyv

- 105/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

12. tárgy: Segélyezési lehetőségek a fülöp-szigetekbeli unitárius árvízkárosultak javára

- 106/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az Elnökség és a Gondviselés Segélyszervezet egyezségét, amely alapján a fülöp-szigetekbeli unitárius árvízkárosultak megsegítése az erdélyi unitáriusság részéről a Gondviselés Segélyszervezet költségvetéséből történik; a segély összegének meghatározására és folyósítására a közeljövőben, a tényleges árvízkárok ismeretében kerül sor.*

13. tárgy: Beszámoló az Unitárius-Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) 2009. évi konferenciájáról és közgyűléséről

- 107/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) 2009. évi konferenciájáról és közgyűléséről szóló beszámolót.*

14. tárgy: Jelentés az egyházi közelmúlt-kutatás és átvilágítás tárgyában

Szabó László ismerteti az egyházi közelmúltkutatást előkészítő bizottság jelentésének szerkezetét, valamint a bizottság négy határozati javaslatát. Több kérdés és véleménynyilvánítás is elhangzik, amelyekre az előkészítő bizottság jelenlevő tagjai (Dr. Kovács Sándor, Szabó László) válaszolnak. Az előkészítő bizottság szövegszerű határozattervezeteinek vitája során a következő határozatok születtek.

– 108/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT egyhangúlag elfogadta az alábbi határozatot:***

Elvi jellegű határozat az egyházi átvilágítási folyamatot koordináló bizottság létrehozásának szükségességéről

Az egyházi közelmúltkutatás és átvilágítás előkészítésével foglalkozó bizottság jelentései alapján az Egyházi Képviselő Tanács szükségesnek tartja – a történész-kutatócsoport létrehozása mellett – az átvilágítási folyamatot koordináló bizottság felállítását is. Az Egyházi Képviselő Tanács a soron következő ülésén határozatot hoz az átvilágítási folyamatot koordináló bizottság feladatköréről, működési elveiről és szabályzatáról, a tagság feltételeiről és személyi összetételéről, a döntéseivel szembeni fellebbezési eljárásról és más lényeges kérdésekről.

A második határozattervezet vitája rendjén Pap Mária javasolja, hogy az EKT ne biztosítson lehetőséget az átvilágítás tárgyában megfogalmazott korábbi nyilatkozatok pontosítására.

– 109/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 7 ellenszavazattal és 5 tartózkodással, 8 támogató szavazat mellett elutasította az átvilágítás tárgyában megfogalmazott korábbi nyilatkozatok pontosítását ellenző módosító javaslatot.***

– 110/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 9 ellenszavazattal és 4 tartózkodással, 12 támogató szavazat mellett elutasította az átvilágítás tárgyában megfogalmazott korábbi nyilatkozatok pontosításáról szóló határozattervezetet.***

– 111/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács egy tartózkodással elfogadta az alábbi határozatot:***

Határozat az államvédelmi szervek által vezetett egyéni iratgyűjtemények másolatának begyűjtéséről

Jelen határozat kötelező érvényű mindazokra (a továbbiakban: érintett személyek), akik 1989. december 22. előtt betöltötték a 16. (tizenhatodik) életévüket, és a következő tisztségek, illetve hivatalok valamelyikének jelenlegi betöltői vagy a múltban azok voltak: – főhatósági szinten: püspök, főgondnok, főjegyző, közügyigazgató, előadótanácsos, főszámvevő, teológiai tanár; – egyházköri szinten: esperes, felügyelőgondnok, jegyző, közügyigazgató, pénztárnok.

Az érintett személyek 2009. november 20-ig kérvényezzék a Sekuritate Irattárait Vizsgáló Országos Tanácstól (a továbbiakban: SZIVOT) az egyéni iratgyűjteményüket; erről igényeljenek teljes körű másolatot, és azt közvetlenül bocsássák az egyházi átvilágítási folyamatot koordináló bizottság (a továbbiakban: Bizottság) rendelkezésére. Minderről a Bizottság újabb rend teljes körű másolatot készít, amelyet átad az iratgyűjtemény tulajdonosának. A másolatok költségeit az EKT fedezi.

Egyéni iratgyűjtemény hiányában a kérvény válaszaként a SZIVOT nemleges nyilvántartási igazolást állít ki, amelynek másolatát az igazolás kézbesülését követő 15 (tizenöt) napon belül kötelező elküldeni a Bizottságnak. Amennyiben az érintett személyek korábban már igényelték a saját iratgyűjteményüket és rendelkeznek annak másolatával, akkor küldjenek arról teljes körű másolatot a Bizottságnak. Úgyszintén kötelező elküldeni a Bizottságnak a korábbi igénylések válaszaként a SZIVOT által kiállított nemleges nyilvántartási igazolás másolatát. A fentiek teljesítésének határideje: 2009. november 20. A már benyújtott és egyelőre még érdemi válasz nélküli kérvények esetében az egyéni iratgyűjtemény másolatát vagy a SZIVOT által kiállított nemleges nyilvántartási igazolás másolatát azok majdani kézbesítését követő 15 napon belül a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

Amennyiben valamely érintett személy nem teljesíti a fentiekből rá háruló kötelességét, akkor a Bizottság az EKT útján az egyházi közvélemény tudomására hozza a tényállást.

– 112/2009 (2009.10.09.) sz. határozat: ***Az EKT egy tartózkodással elfogadta az alábbi határozatot:***

Határozat az erdélyi magyar történelmi egyházak átvilágításával és közelmúltkutatással foglalkozó bizottságai, illetve kutatócsoportjai Szakmai Egyeztető Fórumának tárgyában

Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa alapító szerepet vállal az erdélyi magyar történelmi egyházak átvilágításával és közelmúltkutatással foglalkozó bizottságai, illetve kutatócsoportjai Szakmai Egyeztető Fórumának létrehozásában. Az Egyházi Képviselő Tanács elfogadja *Az erdélyi magyar történelmi egyházak átvilágításával és közelmúltkutatással foglalkozó bizottságai, illetve kutatócsoportjai Szakmai Egyeztető Fórumának összetétele, jogállása, szerepe és szervezete* című alapokmányt, amely jelen határozat szerves részét képezi. Az Egyházi Képviselő Tanács megbízza Csete Árpádot és Szabó Lászlót, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház képviseletében vegyenek részt a Szakmai Egyeztető Fórum megalapításában és további munkálataiban.

15. tárgy: A Misszió Bizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyve

– 113/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 4 tartózkodással tudomásul vette a Misszió Bizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.***

16. tárgy: A Kiadó- és nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyve

– 114/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Kiadó- és nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság 2009. október 8-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.***

17. tárgy: A Marosvásárhelyi Bolyai-téri Unitárius Egyházközség kérése ingatlan eladásának jóváhagyásáról

– 115/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 1 tartózkodással elfogadta a Marosvásárhelyi Bolyai-téri Egyházközség kérését ingatlan eladása tárgyában.***

18. tárgy: A Kolozsvári II-es számú Unitárius Egyházközség kérése irodahelyiség bővítésének jóváhagyásáról

Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos ismerteti az előterjesztést és az Elnökség álláspontját, ami az engedélyek beszerzéséhez szükséges elvi hozzájárulást tartalmazza, azonban az egyház központi költségvetéséből nem tartja biztosíthatónak az építkezési költségeket.

– 116/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT egyhangúlag hozott határozattal elvi síkon hozzájárul a Kolozsvári II-es számú Unitárius Egyházközség irodahelyiségének bővítéséhez.***

19. tárgy: Bíró Mihály lelkész kérése egyházi munkaviszonya meghosszabbítására

Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos ismerteti a kérést, amelynek tárgya a nyugdíjkorhatárt elért lelkész munkaviszonyának meghosszabbítása 2010. szeptember 1-ig.

Az elnökség javaslata, amelyet a Misszió Bizottság is támogatott: az EKT csak 2010. június 30-ig engedélyezze a lelkészi munkaviszony meghosszabbítását.

– 117/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 12 ellenszavazattal és 5 tartózkodással, 4 támogató szavazat mellett elutasítja a Bíró Mihály lelkészi munkaviszonya meghosszabbítására vonatkozó kérés tárgyidőszakának lerövidítését 2010. június 30-i időpontig.***

– 118/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 18 támogató szavazattal, 3 tartózkodással és 3 ellenszavazattal elfogadta Bíró Mihály kérését lelkészi munkaviszonya 2010. szeptember 1-ig történő meghosszabbítására vonatkozóan.***

20. tárgy: Vass Mózes kőhalmi lelkész kérése egyházi munkaviszonya meghosszabbítására

– 119/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 1 tartózkodással elfogadta Vass Mózes kérését lelkészi munkaviszonya 2010. január 1-ig történő meghosszabbítására vonatkozóan.***

21. tárgy: Az EKT Elnökségének javaslata fegyelmi eljárás indítására Bálint Imre lelkész ellen

– 120/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az Egyházi Képviselő Tanács 12 támogató szavazattal, 4 ellenszavazat és 3 tartózkodás mellett jóváhagyta a fegyelmi eljárás beindítását.***

22. tárgy: Az ULOSZ beadványai: a Csíkszeredai Unitárius Egyházközség lelkészi állása betöltésének fejleményei; a lelkészi szolgálati lakások közköltség-térítése

Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos ismerteti az ULOSZ beadványát, majd Bálint Benczédi Ferenc püspök ismerteti a lelkészi állás betöltési folyamatának tényállásait. Hosszas vita nyomán az EKT elfogadja az Elnökség javaslatát, az alábbiak szerint:

– 121/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT 16 támogató szavazattal, 3 ellenszavazat és 2 tartózkodás mellett a Jogügyi Bizottságot megbízza azzal, hogy vizsgálja ki a Csíkszeredai Unitárius Egyházközség lelkészi állása visszautasítási folyamatának szabályosságát és jogszerűségét.***

– 122/2009 (2009.10.09.) számú határozat: ***Az EKT egyhangúlag elfogadja az ULOSZ beadványát, ami szerint az egyházi főhatóság felkéri az egyházközségeket arra, hogy lehetőség szerint járuljanak hozzá a lelkészi szolgálati lakás közüzemi költségeinek teljes körű fedezéséhez.***

23. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági és pénzügyekről

Dácz Tibor gazdasági tanácsadó ismerteti a jelentés egyes részleteit és háttértudnivalóit.
- 123/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta a gazdasági és pénzügyekről szóló jelentést.*

24. tárgy: A püspöki ház tervezési munkálatainak megrendelése
Dácz Tibor gazdasági tanácsadó ismerteti a püspöki ház felújítási kérdéskörét, majd beszámol a pályázó cégek részvételével lezajlott versenytárgyalásokról.
- 124/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT 17 támogató szavazattal és 2 tartózkodással elfogadta az Elnökség javaslatát a püspöki ház felújításának megterveztetése tárgyában meghirdetett pályázat eredményéről. Eszerint az EKT a Guttmann Szabolcs által képviselt „Arh Service Guttmann Co. Snc" céget kéri fel a tervezésre.*

25. tárgy: Különfélék
Az Egyházi Közigazgatási Hivatal egyes munkaköreinek pályázat útján történt betöltésének megerősítése
- 125/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT egyhangú határozattal szavazatszedő bizottságot hoz létre a következő személyekből: Rüsz-Fogarasi Tibor, Szabó Előd, Gazdag Géza.*
- 126/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT Andrási Benedeket egyhangú szavazattal (25 támogató szavazat) megbízza az oktatási előadótanácsosi munkakör betöltésével.*
- 127/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT Dr. Czire Szabolcsot 23 támogató és 2 érvénytelen szavazattal megbízza a valláserkölcsi nevelési előadótanácsosi munkakör betöltésével.*
- 128/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT Furu Xéniát egyhangú szavazattal (25 támogató szavazat) megbízza az építészeti tanácsadói munkakör betöltésével.*
- 129/2009 (2009.10.09.) számú határozat: *Az EKT Sándor Krisztinát 22 támogató és 3 érvénytelen szavazattal megbízza a médiareferensi munkakör betöltésével.*

A fentiek hiteléül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök*

Csáka József *főgondnok*

Asztalos Klára, Székely Kinga Réka, dr. Kovács Sándor
jegyzőkönyv-hitelesítők

Az Erdélyi Unitárius Egyház Főtanácsának 2009. július 24–25-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat a főtanácsi ülés 570/2009 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

1. Egyházi ének és ima; elnöki megnyitó; üdvözlések
A Főtanács ülése a 211-es számú egyházi ének eléneklésével kezdődött. Ezután Kovács István közügyigazgató imát mondott, dr. Máthé Dénes főgondnok pedig megnyitó beszédet tartott.

2. A tagok számbavétele, a Főtanács megalakulása, az új tagok eskütétele
Nagy László főjegyző felolvasta a Főtanács tagjainak névjegyzékét. A 142 főtanácsi tagból 76-on voltak jelen. Dr. Máthé Dénes főgondnok megállapította, hogy a Főtanács határozatképes.

3. Tárgysorozat megállapítása, jegyzőkönyvi hitelesítők felkérése
Dr. Máthé Dénes főgondnok a tárgysorozat tervezetét szavazásra bocsátotta.
- 1/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: a Főtanács a tárgysorozatot egyhangúlag elfogadta.
Nagy László főjegyző a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolta Péterffy Enikőt, Kallós Tamást és Török Istvánt.
- 2/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a jegyzőkönyv-hitelesítőket egyhangúlag elfogadta.

4. Megemlékezés az elhunytakról
Gyerő Dávid előadótanácsos ismertette az előző főtanácsi ülés óta elhunyt lelkészek, hozzátartozók és egyházi vezetők személyi adatait: özv. Kökösi Kálmánné szül. Gál Eleonóra tiszteletes asszony és énekvezér, özv. Bálint Mihályné szül. Erdő Vilma kántortanítónő, Lakatos Gyuláné szül. Román Mária tiszteletes asszony, Török Ferenc ny. lelkész, Kiss Jenőné szül. Ungvári Enikő Éva tiszteletes asszony és énekvezér, Léta Áron ny. lelkész. Bálint Benczédi Ferenc püspök megemlékezett a júliusban elhunyt Rázmány Csaba magyarországi unitárius püspökről.
A Főtanács egyperces néma felállással adózott az elhunytak emlékének.

5. Javaslatok tiszteletbeli cím odaítélésére
Gyerő Dávid előadótanácsos előterjesztette az egyházközségek tiszteletbeli cím odaítélésére vonatkozó javaslatait, amelyeket az egyházköri közgyűlések a maguk rendjén elfogadtak.
- 3/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács tiszteletbeli gondnoki címet adományozott Lőrincz Ferenc (Brassó-Újváros) és György Árpád (Nagyernye) afiának; tiszteletbeli jegyzői címet Dániel Éva (Kolozsvár-Belváros) és Benedek Árpád (Homoródújfalu) afiának; tiszteletbeli pénztárnoki címet Izsák Jenő (Rava) és Zoltán Attila (Kolozsvár-Belváros) afiának; tiszteletbeli keblitanácsosi címet id. Imreh András, id. Téglás Mihály (Sepsiköröspatak), Barbu Ilona, Fóris Ferenc és Kiss Szabó Mihály (Fogaras-Nagyszeben), Gönczi József (Székelykál) afiának.

6. Nyugalomba vonultak köszöntése
Gyerő Dávid előadótanácsos ismertette az előző főtanácsi ülés óta nyugalomba vonult Farkas Dénes és Nyitrai Németh Csongor lelkészek személyi adatait. Bálint Benczédi Ferenc püspök megköszönte a nyugalomba vonulók egyházi szolgálatát, és oklevelet, valamint könyvajándékot nyújtott át.

7. Nyugalmazott lelkészek köszöntése
Gyerő Dávid előadótanácsos ismertette a 2009-ben 80. születésnapját ünneplő Bencző Dénes nyugalmazott lelkész személyi adatait. Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntötte Bencző Dénes lelkészt, és oklevelet, valamint könyvajándékot adott át, amelyet az ünnepelt távollétében utóda, Csete Árpád homoródalmási lelkész vett át.

8. Jelentések:
a) püspöki jelentés
Bálint Benczédi Ferenc püspök, jelentése kiegészítéseként, ígéretet tett, hogy Tódor Csaba lelkész csíkszeredai áthelyezése visszautasításának ügyéről az Egyházi Képviselő Tanács októberi ülésére tájékoztatást nyújt.
- 4/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a püspöki jelentést egyhangúlag elfogadta.
b) főgondnoki jelentés
A főgondnokok a főtanács ülésére nem készítettek jelentést. Dr. Máthé Dénes főgondnok időhiányra hivatkozott mentségképpen, majd szóbeli előterjesztést tett főgondnoki tevékenységéről. Csáka József főgondnok jelentése hiányát nem magyarázta meg.
- 5/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács dr. Máthé Dénes főgondnok szóbeli jelentését 34 igen, 23 nem és 17 tartózkodó szavazat mellett nem fogadta el.
c) főjegyzői jelentés
A jelentéshez egyetlenként hozzászóló dr. Rezi Elek célt tévesztettnek nevezte a jelentést, mint amely olyan dolgokról szól, amelyek nem tartoznak közvetlenül a hatáskörébe.
- 6/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a főjegyzői jelentést 3 tartózkodással elfogadta.
d) közügyigazgatói jelentés
- 7/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a közügyigazgatói jelentést 3 tartózkodással elfogadta.
e) az Egyházi Képviselő Tanács általános jelentése
Gyerő Dávid előadótanácsos ismertette az elnökség közigazgatási jellegű határozati javaslatait.
- 8/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács 2 tartózkodás mellett a következő közigazgatási tennivalókkal bízta meg az EKT-t: az egyházközségek jellegét sürgősen felül kell vizsgálni; az esperesi vizs-

gálószéki iratokat / jegyzőkönyveket meg kell reformálni, az esperesi vizsgálószék szerepét és hatáskörét újra kell értelmezni; a lelkészi jelentés formai és tartalmi kérdéseit, valamint mellékleteit új alapokra kell helyezni; az egyházköri, valamint az egyetemes egyházi összesítést meg kell reformálni. Az EKT tegye meg a szükséges intézkedéseket a püspöki hivatal kiépítése érdekében és a főhatósági működés hatékonyságának növeléséért.

Dr. Czire Szabolcs határozati javaslatot terjesztett elő a lélekszám-nyilvántartás megújításáról.

- 9/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács 1 tartózkodás mellett megbízta az Egyházi Képviselő Tanácsot a lélekszám-nyilvántartás további megújításával.

Gyerő Dávid előadótanácsos előterjesztette a Közigazgatási Bíróság tagjai megválasztásának szükségességét. A választási bizottságba az elnökség részéről Dimény József, Péter Árpád és Török István főtanácsi tagokat javasolta.

- 10/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács egyhangúlag elfogadta a választási bizottság tagjait.

- 11/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: Ezek után a Főtanács az EKT általános jelentését egyhangúlag elfogadta.

f) a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának jelentése

- 12/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a PTIUK jelentését egyhangúlag elfogadta.

g) a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentése

h) a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium jelentése

Dr. Czire Szabolcs előadótanácsos a két középiskolát az egyház sikertörténetének nevezte, és megköszönte a két iskolában kifejtett munkát.

- 13/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a két tanintézmény jelentését egyhangúlag elfogadta.

i) az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének jelentése

Kovács István közügyigazgató ismertette az ULOSZ új vezetőségét: Székely Kinga Réka elnök, Szabó Előd titkár, Bartha Alpár pénztáros.

- 14/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács az ULOSZ jelentését egyhangúlag elfogadta.

j) az Unitárius Nők Országos Szövetsége jelentése

A Főtanácsi Bizottság javasolta, hogy az egyházkörökben készüljön egyesített jelentés az egyházközségek nőszövetségi jelentéséről.

Török István javasolta, hogy a lelkészi jelentés hivatalos mellékletként jelenjen meg egy űrlap az egyházközségi nőszövetségek tevékenységének összesítéséről.

- 15/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács az UNOSZ jelentését, a két határozati javaslattal együtt, egyhangúlag elfogadta.

k) az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet jelentése

- 16/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács az ODFIE jelentését egyhangúlag elfogadta.

l) a Nyugdíjintézet jelentése

Nagy László főjegyző sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a tavalyi főtanácsi határozatot a nyugdíjintézet átvilágításáról még nem sikerült végrehajtani. Kérte, egy lelkész mindaddig ne nyerjen új szolgálati helyére kinevezést, amíg az egyházközség tartozásai nincsenek törlesztve.

- 17/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a Nyugdíjintézet jelentését egyhangúlag elfogadta.

m) a Gondviselés Segélyszervezet jelentése

Osváth Ilona nehezményezte, hogy a segélyszervezet számára a központi költségvetésből kiutalt támogatás elszámolása nem szerepel a kimutatásokban.

Id. Szombatfalvi József, a segélyszervezet elnöke elismerte, hogy a kimutatás valóban hiányzik a jelentésből, és ígéretet tett annak pótlására. Ugyanakkor méltatta a Civitas Alapítvány szerepét a Partnerségben az önfenntartó vidéki unitárius közösségekért c. projekt eredményes megvalósításában.

- 18/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a Segélyszervezet jelentését egyhangúlag elfogadta.

n) A lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon jelentése

Török István hiányérzettel maradt a jelentés olvasása után: ez a munka részletesebb beszámolót érdemel. Javasolta, hogy név szerint is meg kell említeni a nőszövetségeket, amelyek segítik az öregotthont.

- 19/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács az Öregotthon jelentését 1 tartózkodás mellett elfogadta.

o) a kolozsvári Unitárius Óvoda jelentése

Andrási Benedek előadótanácsos kiemelte Vörös Alpár volt VEN előadótanácsos szerepét a Romániai Közoktatási Minőség-biztosító Ügynökség (ARACIP) működési engedélyének megszerzésében.

- 20/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács az Óvoda jelentését egyhangúlag elfogadta.

10. Az EKT javaslata egyházközségi közigazgatási és pénzügyviteli szabályzatra

Pap Mária javaslatot tett egy egyházi leltározási metodológia kidolgozására.

- 21/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a szabályzat tervezetét egyhangúlag elfogadta, és megbízta az Egyházi Képviselő Tanácsot egyházi leltározási eljárás kidolgozásával.

11. Az egyházközségi ingatlanok helyzetére néző ügyek:

a. A Nagyvárad-Bihari Egyházközség kérése 1,2 ha külterület eladásának jóváhagyásáról

- 22/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a kérést 2 tartózkodással jóváhagyta.

b. Az Ádámosi Egyházközség kérése 58 ár belterület megvásárlásának jóváhagyásáról

- 23/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a kérést egyhangúlag jóváhagyta.

c. A Nagyajtai Egyházközség kérése a vártemplom-felújító EU-s pályázat jóváhagyásáról

- 24/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a kérést egyhangúlag jóváhagyta.

12. Az egyházi központi hivatal 2008. évi zárszámadása

- 25/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a zárszámadást 6 tartózkodással jóváhagyta.

13. Az egyházi központi hivatal 2009. évi költségvetése

- 26/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a költségvetést 1 tartózkodással jóváhagyta.

14. A Nyugdíjintézet 2008. évi zárszámadása

- 27/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a zárszámadást egyhangúlag jóváhagyta.

15. A Nyugdíjintézet 2009. évi költségvetése

- 28/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a költségvetést egyhangúlag jóváhagyta.

16. Indítványok, határozati javaslatok; különfélék

Szász Dénes javasolta, hogy a díszterembe tegyük ki az Unitárius Egyház címerét.

A Főtanács elé nem érkezett egyéb indítvány vagy határozati javaslat.

17. A jövő évi főtanácsi ülés időpontja, a főtanácsi bizottság tagjainak felkérése

- 29/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanács a jövő évi ülés időpontjának megállapítását, valamint a főtanácsi bizottság tagjainak felkérését az EKT-ra bízta.

A Főtanácsi Bizottság előterjesztette általános, összefoglaló jelentését a Főtanács munkálatairól.

- 30/2009 (2009.07.24-25.) számú határozat: A Főtanácsi Bizottság általános jelentését a Főtanács tudomásul vette.

18. A Közigazgatási Bíróság tagjainak megválasztása

A Főtanács ülését a választások idejére felfüggesztették. A választások eredményét a választási bizottság ismertette.

19. Elnöki zárszó; ima és egyházi ének

A záró ima és az ének az ebédlőben hangzott el. Bálint Benczédi Ferenc püspök a Főtanács tagjainak megköszönte a munkát, és az ülést bezárta. A pohárköszöntőt a Berde serleggel Varró Margit, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium igazgatója mondta.

A jegyzőkönyvi kivonat hiteléül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök* dr. Máthé Dénes *főgondnok*

Péterffy Enikő, Kallós Tamás, Török István
hitelesítők

előtt közel százezer magyar unitárius püspöke és főgondnokai képviselnék az egyházat. Ezzel a magyar unitáriusok Magyarországon is előlépnének az első öt legnagyobb keresztény felekezet közé, a további hozadékokról nem is beszélve. Megoldódik a magyarországi egyházközségekben szolgáló lelkészek utánpótlása, rendeződik a lelkészek továbbképzése és esetleges tudományos munkásságuk intézményi háttere. A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, illetve az erdélyi Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége által szervezett továbbképzések mindenki számára elérhetővé válnak. A programokon és a szakmai műhelyekben való részvétel a hitelvi, módszertani és egyéb kérdésekben felmerülő válaszok kidolgozásában való részvételre, illetve az eredmények egységes átvételére és gyakorlására ad lehetőséget a Magyarországon szolgáló lelkészeknek. Így biztosítható, hogy a magyar unitáriusok közös „nyelven" beszéljenek. Megoldódik az ifjúsági mozgalom és az ezzel szorosan összefüggő, a fiatal generáció hitéleti, valláserkölcsi nevelésének kérdése. Az elmúlt ötven év minden erőfeszítése ellenére Magyarországon nem tudtuk elindítani és életben tartani a fiatal generációt összefogó unitárius ifjúsági mozgalmat. Ezzel szemben az erdélyi fiatalokat tömörítő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) Erdély legjobban működő és teljesítő ifjúsági szervezete. A Magyar Unitárius Egyház létrejöttével az ODFIE „munkaterülete" azonnali hatállyal kiterjedne Magyarországra is. Azt gondoljuk: a fiatal unitáriusokkal való törődés, az egyházba való integrálásuknak és megtartásuknak problematikája minden vitán felüli. Amennyiben ez nem valósul meg, ha nem lesz utánpótlás, akkor templomaink szépen felújított skanzenekké válnak majd. A Magyar Unitárius Egyház fenntartásában megalapítható lesz az első magyarországi közoktatási intézmény. A magyarországi unitáriusok elmúlt 150 évének története bebizonyította, hogy a közösség egy unitárius iskola (netalán gimnázium) beindításához sem személyi, sem anyagi feltételekkel nem rendelkezik. Ahhoz, hogy a „történelmi" jelző tartalmának eleget tegyünk, feltétlenül szükséges, hogy intézményfenntartókká váljunk. Arról nem is beszélve, hogy hitünknek és egyházunk jó hírének szélesebb körökben való terjesztése is így a legkézenfekvőbb és leghatékonyabb. Az unitárius expanziót másként elképzelhetetlennek gondoljuk.

És a negatív következmények?

Én a magam részéről semmilyen hátrányt nem látok, negatív következményekkel nem számolok. Nyilván vannak ezzel ellentétes vélemények is.

Hol tart most a két egyház egyesítésének ügye?

A Magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa 2009. november 7-ei ülésén határozatot fogadott el, amelyben a 2010. február 6-ára összehívott Zsinatnak azt javasolja, hogy az Erdélyi Unitárius Egyházzal közösen legkésőbb 2010. október 31-ig hozzuk létre a Magyarországon és Erdélyben élő magyar unitáriusok teljességét összefogó Magyar Unitárius Egyházat. A közösség jövőjét hosszabb távra meghatározó egyházpolitikai határozatot a tizenegy magyarországi unitárius egyházközség közül nyolc egyházközség választott képviselői támogatták, három egyházközség jelen levő képviselői pedig nem. Amennyiben a Zsinat megerősíti a határozatot, a magyarországi unitáriusok készen állnak a történelmi feladat megvalósítására. A történet természetesen kétszereplős: az erdélyi unitáriusoknak is akarniuk kell az új egységet.

Érdemes még elmondani, hogy a minden részletre kiterjedő alaptörvény és tematikus szabályzatok kidolgozása hosszabb időt vesz majd igénybe. Úgy gondolom, ennek ellenére ki kellett használni a lehetőséget. Ha a '90-es évek elején a németek eljátszották volna az országaik egyesítésének lehetőségét, a mai napig is tartana a részletek kidolgozásának műhelymunkája, és ma is változatlanul két, önálló államban élnének.

Végül arról szeretnélek röviden megkérdezni, hogy egy ígéretes jövőkép víziójában miben látod a feltétlenül megőrzendőt, és mely területeken látnád szükségesnek a gyökeres átrendeződést?

Amit mindenképpen meg kell őriznünk, az Dávid Ferenc tanítása és üzenete, felmenőink ebben gyökerező hite és egyháza. A gyökeres átalakításra szoruló pontokat jómagam elsősorban a jelenlegi egyházi hatóságok és a döntési mechanizmusok környékén látom. Nem szeretnék részletekbe menni, nem mintha nem volnának konkrét elképzeléseim és javaslataim, de a közös jövőnk tervezése nem egyszemélyes feladat. Nem tekintem magam a magyar unitárius igazságletéteményesének. Nálam sokkal okosabb és értőbb barátainkkal együtt fogjuk a részleteket kimunkálni. Egy biztos: a jövő elkezdődött!

Véleményem szerint a közeljövőben megkerülhetetlen lesz az unitá-

folytatás a 14. oldalon

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Mi marad meg?

Kihallgatásra jelentkezik a legalsószentbenedeki egyházközség küldöttsége a püspöknél. A keblitanács ékesen beszélő tagja viszi a szót:

– Főtisztelendő Püspök úr, mi nem szeretnénk semmi rosszat mondani a tiszteletes urunkra, de már nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy mindig ugyanazt prédikálja.

A püspök szemrebbenés nélkül válaszol:

– Legyen szíves, mondja el pontosabban, mit is prédikál...

– Hát... öö, Főtisztelendő úr, azt én most hogy tudjam végig elmondani?!

– Akkor csak nyugodtan hallgassák még egy ideig – zárta le a témát a püspök –, bár azt az egy prédikációt jegyezzék meg rendesen.

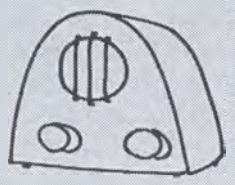
Elmondta Szabó Zoltán, Kolozsvár

Kilépni...

folytatás a 13. oldalról

rius expanzió kérdése. Nyilván nem utcán szórólapokat osztogató hittérítőkre gondolok. Azt hiszem, Te mondtad, hogy be vagyunk szorulva a templomainkba. Én ezzel teljesen egyetértek. Ezen kell változtatnunk. A szélesebb nyilvánosság számára meg kell fogalmazzunk olyan unitárius üzeneteket, amelyek útmutatást és megoldást adnak a mindennapi életünkben felmerülő problémák kezeléséhez. Végig kell gondolnunk, a társadalmi alrendszerek melyikében akarunk aktívan jelen lenni, mi az, amit vállalni tudunk abból, amit a közbeszéd tematizál. Az egyházi és társadalmi diskurzusban az unitárius válasz nem lehet más, mint a szeretet üzenete, a keresztény jó hír.

Unitárius rádióműsorok



Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
December 20.

Unitárius hírek
Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
December 20.

Igehirdetés
Az unitárius egyház részéről.
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid,
valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
December 27.
Ökumenikus műsorok: *december 25. és január 1. (Nagy László)*

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

November 11-én Marosvásárhelyen egyetemes lelkészi értekezletre került sor, amelynek legfontosabb témája az egyházi közelmúlt-kutatás és átvilágítás kérdésköre volt. Az értekezlet keretében a megbízott lelkészek beszámoltak a bukaresti kutatások eddigi eredményeiről.

November 14-én Kissolymosban a helyi unitárius egyházközség Kovács Lajos püspök születésének 100. évfordulójára emlékezett. Az eseményen részt vett Bálint Benczédi Ferenc püspök, valamint a néhai püspök családtagjai, leszármazottai. Az alkalmi szószéki szolgálatot Szabó Előd lelkész, unoka végezte.

November 16-án Bálint Benczédi Ferenc püspök Székelyudvarhelyen tanácskozott a két unitárius egyházközség, valamint a helyi önkormányzat vezetőivel az egyházi élet és a gyülekezetek helyzetéről, további terveikről.

November 19-én bemutatták Kénosi Tőzsér János (1708–1772) és Uzoni Fosztó István (1729–1778) lelkészek latin nyelvű egyháztörténetének második kötetét. Megvásárolható az Egyházi Központi Hivatal iratterjesztő részlegén, ára 60 lej. Részletesebben következő lapszámunkban.

A János Zsigmond Unitárius Kollégium a Kolozsvári Belvárosi Unitárius Egyházközség és az Egyházi Képviselő Tanács támogatásával 2009. november 21-én a belvárosi unitárius templomban szervezte meg a VI. Unitárius Kórustalálkozót. A seregszemlén 13, unitárius egyházközségek keretében működő vagy hasonló egyházi érdekeltségű énekkar vett részt, a következő településekről: Küküllődombó, Marosszentgyörgy, Nagyajta, Siménfalva, Vargyas, Szabéd, Olthévíz, Székelyudvarhely, Árkos, Homoródalmás, Székelykeresztúr, Alsófelsőszentmihály, Kolozsvár.

Halálának 20. évfordulóján Bözödi Györgyre emlékezett november 29-én a Bözödi Unitárius Egyházközség és a Sütő András Baráti Egyesület, ünnepi istentisztelet keretében.

Az Erdélyi Unitárius Egyház december 5-én Kolozsváron emlék-konferenciát szervezett az 1989. évi népfelkelés 20. évfordulója alkalmából. A Dávid Ferenc imateremben lezajlott rendezvény hálaadó áhítattal és püspöki nyitóbeszéddel kezdődött. *Az egyház(i)ak üldöztetése, helytállása és ellenállása a nacionál-kommunista rendszerben* témakörben először összefoglaló előadás hangzott el, majd Moyses Márton mártíriumának ismertetése után Nyitrai Levente és Sándor Balázs volt politikai foglyok személyes vallomása következett. *A temesvári népfelkeléshez vezető útra* az akkori események főszereplői emlékeztek. *Az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárása; közelmúltkutatás és átvilágítási kísérletek 1989 után* témakörben elhangzott előadások a címbeli kérdéskörök általános romániai, illetve sajátos unitárius egyházi helyzetét foglalták össze. Az emlékünnepség befejezéseként az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tagjai, unitárius teológiai hallgatók és világi diákok alkalmi emlékműsort mutattak be *Megváltó karácsony* címmel.

A nagy világi

Búcsú Gyarmathy Györgytől

Mindig oly igazságtalan a tudatlan köznyelv önkénye, amikor két csoportra osztja a vallásos közösségek tagságát: egyháziakra és világiakra. Főként az ún. világiakkal szemben hátrányos e nyelvi megkülönböztetés, mintha ők nem lennének egyháziak. Hogy mennyire azok, sőt, arra sok kedves példánk van, s közöttük, az első sorban ott mosolyog Gyarmathy György. Bölcsen, mint aki sokat megélt már, s abból jól le tudta vonni a következtetéseket.

Hűség. Elkötelezettség. Áldozatkészség. Cselekedet. Ökumenizmus. Szeretetszolgálat. Önmagukban üres szólamok, de megélve csodálattal eltöltő vonásai egy igaz jellemnek. Útmutatók a hétköznapokban arról, hogyan kell szépen megélni az unitárius vallás biztatását a jellem általi üdvözülésre. Gyarmathy György életében úgy élte meg jellemét, ahogyan csak az igazán nagyok tudják: csendes és pontos hatékonysággal, önzetlenül és kiáradóan, erőteljesen és mégis hivalkodás nélkül.

Hűség. Elkötelezettség. Az Erdélyből származott család fiának '56 után Magyarhonból mennie kellett, s egy szabad országban talált szabad életet: Svájcban. Hazája azonban szívében maradt: s onnan áradt ki életére, párjára, gyermekeire és munkájára. A magyar nyelvhez való igényes kötődése, a kultúra intézményeinek szolgálata, a tudomány útjainak megszállott fürkészése, az unitárius vallás mint életformáló erő megélése által maradandó példát mutatott arról: nem mindenki elvesz, aki elmegy.

Áldozatkészség. Cselekedet. Voltak idők, amikor nem lehetett látványosan tenni, csak csendben, észrevétlen. Óvatos és megfontolt érzékenységgel kereste és találta meg a legnehezebb évtizedekben is a szükségben levő erdélyi családok megsegítésének módját. Anyagiakkal és látogatásaik útján, egy csokoládé vagy egy jó könyv által tartották a hitet, hogy a gonosz világa mulandó már. Voltak, akik csak a felszabadulás után tudták meg, kitől jött az áldás. Számára ugyanis nem ez volt a fontos, hanem a szükségben levők. Az ember.

Ökumené. Úgy fogadta el a másét: vallást, nemzetet, országot, hogy az övét szerette teljes szívéből, teljes lelkéből, teljes elméjéből és teljes erejéből. Nyitottsága és mégis pontos kötődése, elfogadása és mégis bő odaadása így a jézusi tanítványok erkölcsi magasságába emelte. Utolsó útja is a mások földjére vitte, ahová

folytatás a 16. oldalon

Gyerő Dávid

Gyarmathy György 1933. április 5-én született Budapesten, Erdélyből a háború után kitelepített családban. Középiskoláit az Érseki Katolikus Gimnáziumban járta. A Műegyetemen szembesült először az osztályharc szellemével, ahol „burzsoának", „leplezett ellenségnek" titulálták. 1956-ban itt védte meg gépészmérnöki diplomáját, a forradalom kitörése tartalékos tiszti képzése idején érte. Megalapítója volt a Munkás és Katona Tanácsoknak, leszerelése után pedig beállt a Műegyetem rendfenntartó egységébe. A harcok megszűnését követően előbb Ausztriába, majd Svájcba menekült.



Zürichben állt munkába a Brown Boveri gépgyár gázturbina-szerkesztési osztályán. 1959-ben ösztöndíjjal a zürichi egyetemre ment, hogy gőzturbinákról szóló disszertációján dolgozhasson. Feleségével, Catherine-nal szintén Zürichben ismerkedett meg. Két fiuk Zürichben, lányuk pedig Dayton (Ohio) városában született, 1964-től ugyanis a US AirForce ottani űrkutató laboratóriumában dolgozott kutatóként. 1967 és 1983 között ismét a Brown Boveri gyárban helyezkedett el. A kísérleti laboratóriumot vezetve, s közben az aacheni műszaki egyetemen habilitációt szerezve egy újszerű dízelmotor-feltöltő kifejlesztését és piacra vitelét rendezte. Innen ragadta ki az a lehetőség, hogy az egyik legrangosabb európai felsőoktatási intézményben, a svájci Szövetségi Műszaki Egyetemen (ETH) az áramlástani hőerőgépek tanszékét vezesse 16 éven át. Munkája az oktatás mellett több kutatási projektre is kiterjedt, négy éven át az intézet dékánja volt. 1991-ben a Budapesti Műszaki Egyetem díszdoktori oklevéllel tisztelte meg. 1999-ben ment nyugdíjba.

Ugyanezen évben a magyar kormány a müncheni főkonzulátus vezetésével bízta meg, Magyarország képviseletével Bajorországban. A diplomata időszak alatt Magyarország EU-belépésének útját is egyengetni igyekezett. 70. születésnapja óta kötetlen, nyugdíjas életet élt, megerősítve a székely Gyarmathy ősök hazájához, Erdélyhez fűződő szálait. Már 1971-től építették kapcsolataikat rokoni, egyházi, majd 1990 után kisebbségpolitikai vonalak mentén is. Eleinte svájci protestáns lelkészek adományait szállították az árvíz- és földrengéskárok által sújtott erdélyi egyházközségeknek. A kommunizmus bukása után tulajdonképpen egyetlen nagyobb projektre összpontosítottak: Lókodra, ahol egy ökumenikus öregotthon létesítését karolták fel. Svájci segélyszervezetek támogatásával épült fel az unitárius papilak telkén az első épület, amelyben 2000 óta 24 öreg lakik. 2007-ben a svájci johanniták adományából lett új épületben megkétszerezték a férőhelyek számát. 2009 októberének végén – Erdélyből Afrikába utazva – hirtelen elhunyt.

Emléke legyen áldott!

A nagy világi

folytatás a 15. oldalról

az egyházi nőmozgalomban élen járó hitvest, a hithű katolikus Catherine-t elkisérte.

Szeretetszolgálat. A romániai változások után erdélyi unitárius egyházi munkájának formája az idősekről való gondoskodás lett. Előbb Kiss Domokossal és Rozáliával, aztán nélkülük, végig Catherine-nel, a lókodi öregotthon létrehozásában, majd kiépítésében talált rá új, „nyugdíjas" hivatására. Nemcsak a pénzalapok külföldi előteremtésében járt élen, hanem a mindennapok terheinek elhordozásából is kivette a részét – s számolt, rajzolt, fényképezett, tervezett fáradtság nélkül. Köszönetet főként azoktól kapott, akikért szolgált: az öregektől. Jelenléte, majd távollétében is közel-voltának tudata azt erősítette a lakókban, amire leginkább vágyakoztak: az összetartozást, a gondoskodást, s hogy többé nem magányos árvák.

Szolgálni a közösséget azt jelenti, mint a javát keresni – ez Gyarmathy György öröksége is. E felhívással azt mutatta meg az Erdélyi Unitárius Egyháznak is: minden erejét be kell vetnie e szolgálatba ahhoz, hogy erőre kapjon, és újra a hivatásának megfelelő fényben ragyogjon. Szolgálni az egyházat pedig úgy lehet igazán, hogy mindenki az általa elérhető kis dolgokra fordítja a figyelmét: egy intézményre, egy korosztályra, egy eszmére, egy műemlékre. Biztos ugyanis, hogy az egyház egészének megerősödése az összetevő kis egységek megerősödésétől függ. Gyarmathy György is így írta be magát, e szolgálattal, a közösség történelmébe, s ami még fontosabb: azok szívébe, akikért élt.



A lókodi papilak előtt, amelyet Gyarmathy személyes adományából építettek újjá.

Meggyőződésem, hogy az örökkévalóságban is lankadatlan tervez, számol, s folytatja az eszmecserét a nagy unitárius világiakkal: Mikó Imrével és Szabó Samuval, Molnár Istvánnal és Jenei Dezsővel, hogy csak kortársait hozzam szóba. Bizonyára arról beszélnek, ami egyházunknak, az emberiségnek javára van. Akik életükben nem figyeltünk eléggé rájuk, bár többet néznénk ezentúl örökségükre.

A színjátszás öröme

2007-től működik a Székelykeresztúr Gyöngye Unitárius Színjátszó Társulat, amelynek megalakulása örömmel töltötte el a helyi színházkedvelők szívét. A rendszerváltás óta hiányolta és szomjazta a keresztúri közönség a kulturális élet e megnyilvánulásait. Ezért fogadták kiemelkedő érdeklődéssel és örömmel az első színdarabot, Illyés Gyula *Tűvétevők* című parasztkomédiáját, amelyet Székelykeresztúron két, Fiatfalván egy, Ürmösön pedig egy alkalommal adtak elő.

Csoportunk lelkes tagjai úgy döntöttek, hogy továbbra is megpróbálnak örömet szerezni a székelykeresztúriaknak és mindazoknak, akik szomjazzák a kultúrát.

Így Mikó Amália lelkésznő fáradhatatlan irányításával és lelkes hozzáállásával újabb darab került bemutatásra: Tamási Áron *Hullámzó vőlegénye*.

Mindnyájan tudjuk, hogy az élet „hullámzik". Mindenki, aki döntést hoz, az eszére, ösztöneire vagy szívére hallgat. Ennek a darabnak mély mondanivalója van, olyan, amely megmutatja, hogy egyetlen szó is változtathat életünkön, hogy sorsunk Istentől függ, és az ő akarata szerint olyan fordulatok következhetnek be életünkben, amelyekre legmerészebb álmunkban sem számítunk.



A *Hullámzó vőlegényt* kétszer adtuk elő Székelykeresztúron. Nagy örömünkre szolgált, mikor értesültünk arról, hogy október 24–25-re meghívtak bennünket vendégszereplésre Kálnokra.

Nagyon kedvesen fogadtak, izgalommal, örömmel. Finomságokkal vendégeltek meg az utazás után. Személy szerint különösen örültem annak, hogy az ottani emberek elmesélték: hosszú-hosszú idő óta nem használták ilyen célra a kultúrotthonukat. Hálásak voltak, hogy elmentünk előadni ezt a darabot, amely számunkra is tanulságos volt. Barátságok szövődtek ebből az alkalomból, kölcsönös meghívások hangzottak el.

Kálnokon az október 23-ára emlékező, ünnepi ökumenikus istentiszteleten is részt vettünk, és nagyon jól esett, hogy felkértek bennünket: énekeljünk – mivel a szereplők többsége kórustag is.

A jövőbe tekintő búcsúzást kínálgatás is kísérte. „Kiemelkedő emlék" e tekintetben a meleg fánk. Nem volt könnyű megválni a kedves kálnokiaktól. A búcsú hangulata érződött jó ideig a buszban, hiszen mindenki elcsendesedett.

Nemsokára újabb darab tanulásába kezdünk, és reméljük, hogy ha meghívnak, másokat is megörvendeztethetünk.

Pitó Margit

Élő emberi dokumentumok vagyunk

2004 októberében az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének akkori elnöke, Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész közreműködésével két hollandiai protestáns lelkipásztor, Florus Kruyne (remonstráns) és Sietse Visser (református) okleveles pasztorális felügyelők (szupervizorok) ötnapos lelkigondozói képzésen, rendhagyó „tapasztalati tanulás" keretében foglalkoztak nyolc erdélyi unitárius gyülekezeti lelkésszel. E képzésben részesülő „úttörő" csoportnak tagja volt Kiss László tordai unitárius lelkész is, aki a tordai önálló magyar iskola létesítésének bátor harcosaként 2006. február 28-án tragikus hirtelenséggel hunyt el.

A sepsiillyefalvi KIDA-központban már az alapvetésnél megfogalmazódott a továbbképzés célja: tanulni lelkészi szolgálatunk rendjén felmerülő kérdésekből és problémákból. Azóta évente októberben (kivétel: 2005) zajlottak e speciális lelkigondozói tréningek a már említett, szakirányú végzettséggel rendelkező személyek irányításával és felügyeletével. 2008 és 2009 októberében már Bitán, a helyi református gyülekezeti házban és az állami iskola épületében gyűlhettünk össze, hogy egy integrált tanulási módszer alkalmazásával a lelkigondozói hivatás lényeges vetületeivel foglalkozzunk.

E rendkívül hasznos tanulás nem a könyvekből szerzett ismeretre, hanem a szolgálat rendjén szerzett tapasztalatokra épül. A kiindulópontot a szolgálatunk rendjén szerzett tapasztalatok jelentettek, illetve az ezekre való rávilágítás a csoportvisszajelzések segítségével. Ezt további elemzések követték különböző elméletek alapján. A lelkigondozói készségek gyakorlása szerepjátszás segítségével történt. Nem maradt el a pasztorációs szolgálat lelki síkjára való odafigyelés sem. E fenti lépések tették egyedülállóvá ezt a képzési formát, amelyben konkrét anyagok – gyülekezeti beszámoló, egy szó szerint rögzített lelkigondozói beszélgetés, egy lelkigondozói eset, egy prédikáció – segítségével dolgozhattunk. A tréning résztvevői évről évre hozhattak egy-egy olyan „anyagot", amellyel kapcsolatban kérdéseik vannak. Mit tudok kezdeni e problémás helyzettel? Hogyan oldhatom meg? Miként járjak el? Ezalatt a „terítéken" levő személyt és az általa exponált problémát a csoporttagok megfigyelték, majd közölték meglátásaikat, azaz visszajeleztek. E tanulási folyamat rendjén a lelkigondozó személye is „vizsgálati tárggyá" vált: hogyan kommunikál, milyen hiányosságai vannak, a megjelenésében miként mutatkozik meg az életrajza, mit kell megtanulnia. Természetesen sorra kerültek erős oldalai, képességei is. Ez nem minden esetben jelentett kényelmes időtöltést, de rájöhettünk arra, hogy mi magunk vagyunk azok az eszközök, amelyekkel dolgozunk, és amelyekkel remélhetőleg mennyei Szülőnk is dolgozik. Ennek nyomán érezhettük magunkénak a bibliai üzenetet: „Az én Atyám mindez ideig munkálkodik, én is munkálkodom..." Ennek fényében nagyra értékelhettük unitárius hitfelfogásunkat, amely szerint mi Isten földi munkatársai vagyunk, és Isten szívesen dolgozik velünk „munkaközösségben". A tennivalókat nem végzi el helyettünk, mi az Ő „oltókése" által formálódunk és formálhatunk, ugyanis – az egyik alapmű címét idézve – mi földi ittlétünkben *élő emberi dokumentumok* vagyunk.

2009. október 19-e és 22-e közt ismét Bitán került sor e már sorozatzárónak számító képzőre.

Sietse J. Visser és Florus Kruyne lelkipásztorok, szupervizorok is kézjegyükkel látták el a Klinikai Pásztorációs Képzés (Klinische Pastorale Vorming, KPV) és a Pasztorációs Szupervízió Hollandiai Tanácsa által (Jacob J. A. Doolaard titkár és Willem Putman) kiállított okleveleket a résztvevő nyolc erdélyi unitárius lelkésznek.

Kifejezték reményüket, hogy e pasztorális felügyelet (szupervízió) hamarosan méltó helyet kap a mi lelkigondozói tevékenységünkben is, hogy szervesen beépülhet a kollegiális lelkigondozásba, hisz egészséges körülmények közt minden papi szolgálatot végző személynek szüksége van lelkigondozói segítségre.

Hálásak vagyunk, hogy részesei lehettünk e képzési folyamatnak. Adja Isten, hogy mindazt a jót, amit magunkévá tehettünk ez időszak alatt, segítően tovább tudjuk adni embertársaink, a ránk bízottak javára.

Pálffy Tamás Szabolcs

Álom és szüret



Öt éve mindennapos terveink közé tartozik a templom rendbetételének ügye. Rengeteg hegyet megmásztunk ezért, sokszor nyakaszegetten értük el a földet, de azért belestünk a felhők fölé is, és minden egyes alkalommal megfogalmazódott, hogy ne adjuk fel! Az ügy kapcsán születtek a különböző rendezvények, ezt a célt szolgálják a kiadványok, és nem utolsósorban ezért kulcsolódnak imára a kezek – most már nemcsak helyben, hanem határokon túl is.

Egy ilyen „megmentési akciót" ajánlott fel itt-jártakor a Buda-környéki Székely Kör elnöke, Bege Attila. Az álomból terv lett, a tervből munka, majd a munkának megérett a gyümölcse. Hála legyen a mi egy igaz Istenünknek!

Hosszú az út az álomtól a szüretig – és keskeny. De jó arra is – a megvalósuláson túl –, hogy barátokat adjon, közösséget kovácsoljon, jókedvre derítsen, vagy akár megtanítson a bánatban is jelen lenni. Igen, mert egy ilyen út önismeret is, egyfajta tükör, amelybe olykor nagyon nehéz belenézni. És még nehezebb ott maradni avagy megmaradni.

Hogy történt? Született egy asszonykórus, spontánul, olyan emberekből, akik szeretnek énekelni. Ez természetes. Aztán született egy érzés mellé: hogy jó együtt énekelni. Majd társult hozzá valami melegség is, amely akkor kezdett életre kelni, amikor *elmaradt* egy-egy esti találkozás. Ki tudná megfogalmazni, mi az? Sok ilyen érzés szülte azt a műsort, amelyben helyet kapott a varázslatos derzsi múlt a maga sokszínűségével és fájdalmával, a népdalaival és táncával, a határkerüléssel és a kitaszított magyarságával, de ott van a jelene Lidi néni egyszerűségével és békéjével. És mindenekfelett ott magaslik a „szentegyháza", amely sokaknak ma is az *élet*.

Az utazás költségeit „megszolgálták" az asszonyok: kiflit sütöttek a turistáknak, akik boldogan ízlelgették a derzsi süteményt. Segítő emberek is társultak az útra, akik támogatásukkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy utazásunk ingyenes legyen! Köszönet érte!

Budakeszin lelkes csapat fogadott. Egy szüreti mulatság kezdetén léptünk fel, amelynek bevételét a templom javára ajánlották. S bár egy éjszakát végigutaztunk, mindenkinek volt kedve részt venni a bálon, együtt énekelni, beszélgetni, örülni, vagy akár csárdást járni. Másnap az Erdélyi Magyarok Törökbálinti Egyesülete és Törökbálint polgármestere látott vendégül a helyi művelődési házban. Más jellegű fellépés volt ez: csendesebb és megrendítőbb. De az itthonról vitt házi kenyér, szalonna és vöröshagyma ugyanolyan siker volt, mint Budakeszin.

A pénz, ami e két helyen összegyűlt, elegendő lesz arra, hogy Szent László „megtisztuljon". A restaurátorral beszélgetve kiderült, hogy az északi falrészen be tudják fejezni a feltárásokat, illetve sor kerül arra is, hogy a Szent László-freskókat megtisztítsák. 1887 óta, amióta Huszka József feltárta, így állnak, érintetlenül. Most jön el az a pillanat, amikor színesebben fog pompázni a szent király. Hála az összefogásnak, a segítségnek, az egymásra-figyelésnek.

Igen, ilyen nagy dolgokra képes a szeretet! És ami számomra többlet: magyarokként oldottuk meg ezt az „ügyet" – eddig.

Újvárosi Katalin

Minden Közlöny-Olvasó figyelmébe!

2010-ben havilapunk ára a következőképpen alakul:

Januártól márciusig egy példány 1,50 lejbe, áprilistól kezdve 2 lejbe kerül.

A *Közlöny* első negyedévi előfizetési ára tehát 4,50, egész évre 22,50.

Szerkesztőségünk ajánlja az előfizetéses megrendelést.

Olvasóink további hűségét kérjük és előre köszönjük.

A legszentebb ünnep

A keresztény világ ünnepei közül a húsvét mellett kétségtelenül karácsony a legjelentősebb. Jézus születésének időpontját illetően a nyugati és keleti kereszténység egyetért: 2009 évvel ezelőtt jött világra Isten „legjobb gyermeke", más egyházak hitvallása szerint a Megváltó, a kereszténység-alapító. Az emberiségnek persze azelőtt is volt hite, különböző istenségeket imádtak, de akkor valami egészen új hit, életfelfogás tört fel. Jézus tanítása megváltoztatta a világot: az Ószövetség igazságosságában is „kegyetlenül" ítélkező Istene helyett a *megbocsátóan* igazságos Atyáról szól. A két főparancsolatban Jézus tömören fogalmaz: szeresd Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből, minden erődből, és szeresd felebarátodat, mint magadat. Az emberiség nagy része átérzi ennek az életfelfogásnak a jelentőségét, azt, hogy a gyűlölet helyett a szeretetnek kell áthatnia az emberek közötti kapcsolatot. A karácsony, vagyis Jézus születésének nagyszerű emlékünnepe épp a szeretetteszmény világra születésének szimbólumaként jelenti oly sokak számára „az ünnepek ünnepét".

Az idők folyamán tehát elterjedt Jézus születésének megünneplése *külsőségekben* is, a legendák életrekeltésében – a különböző korok szokásai szerint. A fényes csillag helyett, amely a születés éjszakáján megjelent az égen, ma csillogó karácsonyfák, ünnepi fényárban úszó városi utcák, karácsonyi vásárok, kirakatok, bevásárlóközpontok pompáznak. A pásztorok és a keleti bölcsek látogatása, a kisded megajándékozása mára a családtagok karácsonyi együttléte, közös öröme, egymás ajándékokkal való elhalmozása szokásává vált.

Az ünnepet megelőző időszak, az adventi gyertyák sorra gyújtása figyelmeztet: már csak három, két, majd egyetlen hét van az ünnepig. A keresztény lelkületű ember azonban nemcsak takarítással, bevásárlással, sütés-főzéssel készül, hanem igyekszik lelkét is kitárni az ünnep befogadására, hogy ne kimerülten rogyjon le a karácsonyfa mellé, ne csak (lényegileg „pogány") eszmiszomból álljon az ünneplés, hanem időt szánjon a család az együttlétre, az egymás iránti szeretet gyakorlására, az istentiszteleten, az úrvacsoraosztáson való részvételre is. Fontos, hogy a gyermekek ne csak az ajándékok bontogatására várjanak, hanem legyen türelmük a karácsonyi dalok közös éneklésére, a meghitt ünneplésre. Sokan idős korukban is meghatódva emlékeznek vissza a gyermekkori karácsonyestékre, amikor a család együtt énekelt. Ezek az élmények lelki gazdagságot adnak egy életre, és örökséget, amelyet később értékelve ők is továbbadnak.

folytatás a 20. oldalon

Asztalos Klára

Idősek (hetedik) vasárnapja és tanyai istentiszteletek

Október 18-án hetedik alkalommal került sor a magyarszováti „öregek vasárnapjára" a nőszövetség szervezésével. Az ünnepség a már hagyományos ünnepi istentisztelettel, ajándékozással majd a nőszövetség, illetve a Kolozsvár-írisztelepi gondnok szavalatával örömkönnyeket fakasztott a huszonhét megjelent ünnepelt szeméből.

Utána a gyűlésteremben a nőszövetség finom főztjei, s az ünnepi torta mellett régmúlt idők maradandó emlékeit idézték az ünnepeltek.

A dombfalusi vasárnap délutáni istentiszteletek sikerein felbuzdulva az ősztől az erdő mögötti tanyán, Dezső Károly keblitanácsos otthonában is tartunk havi rendszerességgel istentiszteletet. Örömmel szoktam újságolni,



hogy arányaiban a dombfalusi istentiszteleten többen vannak, mint az ősi templomunkban Magyarszováton. Az erdő mögötti reményteljes kezdet után, meg kell állapítanom, talán még nagyobb a részvételi arány az istentiszteleteken. Megható és minden *Közlöny*-olvasóval szeretném megosztani azt az örömöt, amelyet ott éltem át, amikor falunk legidősebb lakója, a közel százéves Csete Samu bácsi két botra támaszkodva igyekszik az istentiszteletre, amelyet a háziasszony mély átéléssel elszavalt vallásos versei tesznek ünnepélyesebbé.

Évről évre a potsdami német barátaink minden nyáron ajándékokkal segítik közösségünket. A tőlük kapott szekrényeket a teológiai hallgatók és a bentlakó diákok használatára adtuk át. Tudjuk – a Szentírás tanításából is –, hogy „jobb adni, mint kapni". *(Balázs Tamás)*

A *Nők Világa* előfizetésének határidejét 2010-re meghosszabbítottuk 2010 január 31-ig. Az előfizetés díja 4 számra összesen 10 lej postaköltséggel együtt. Várjuk a csoportos és egyéni előfizetéseket a következő címek egyikére:

- Kovács Júlia, 400104 Cluj-Napoca, str. Brassai nr. 6.
- A köri elnökök vagy az egyházközség közvetítésével vagy személyesen Asztalos Klára elnöknek.

Aki rendszeresen szeretné olvasni a *Nők Világát*, kérjük, fizessen elő idejében!

A legszentebb ünnep

folytatás a 19. oldalról

Még van valami, ami szentté teszi a karácsonyi ünnepet: ez a születés, az új ember*élet* misztériuma. Az orvostudomány megmagyarázza a fogamzás, a terhesség, a szülés folyamatát, mégis van az egészben valami megfoghatatlan, valami szent, amit az ember nem tud megmagyarázni, amiben megérzi az isteni és az emberi világ találkozását. Mit hoz az új ember testiekben, lelkiekben, kire fog hasonlítani, milyen képességekkel, milyen örökséggel jön a világra? Hiszen édestestvérek is mennyire különbözhetnek! Bizony sok titok rejtőzik „kódolva" egy újszülöttben. A terhesség ideje hasonlít az adventi várakozásra. Az anya, a család szeretettel várja az eljövendőt, aki meg fogja változtatni az életüket, aki szeretetet kér és ad, összetartja a családot, a jövőt biztosítja, akiért érdemes dolgozni és áldozatot hozni. Karácsonykor Jézus születésére emlékezünk, és ezek a szent és mégis oly emberi érzések újra és újra megérintenek

Ahogyan nincs két egyforma újszülött – hiszen mindenki megismételhetetlen egyén, vagyis *személy* –, úgy nincs két egyforma karácsony sem. Az évek múltával a család gyarapodik vagy apad, a gyermekek, unokák felnőnek, szétszóródnak – és ez így természetes, bár sokszor oly nehéz tudomásul venni! Csak az a fontos, hogy a szeretet, az egymás iránti jóérzés, figyelem, segítőkészség, az összetartozás érzése maradjon meg, és akkor mindig gazdag karácsonyunk lesz, még ha térben olykor tengernyi távolság választ is el egymástól.

A kilenc boldogság

Úgy érzem, mi, nőszövetségi tagok irigylésre méltóak vagyunk. Hogy miért? Azért, mert kétszer „éledünk újra" egy esztendő leforgása alatt. Először tavasszal, a nagy természettel egyetemben, majd másodszorra így ősszel, évadkezdés idején. Míg mások aláhulló falevelek díszlete előtt sóhajtoznak a tovatűnt nyár fölött, addig mi álmokat, terveket szövögetünk immáron két évtizede, szerény nőszövetségünk táján.

Kétezer évvel ezelőtt egyszer valaki megkérdezte Jézustól: kik a boldog emberek? Jézus akkor felsorolta nekik a nyolc avagy kilenc boldogságot, amely első olvasásra különösnek tűnhetett nekünk is, akik október első szombatján végül is bevallottuk, hogy *tényleg*, nem a pénz, nem a vagyon, nem a hatalom, nem a dicsőség jelenti számunkra a boldogságot, hanem a béke, a család, az egészség, a szeretet, a megértés és egy olyan közösségi munka, amellyel itt, Segesváron építhetjük Isten országát. Ekkor határoztam el, hogy minden rendszeres találkozásunk előtt „elismétlek" magamnak egy boldogságot az alábbiak közül.

Boldogok a lelkükben szegények…

A lelki táplálékra mindig éhes szegényekként imádkoztunk, hogy erősödjék meg bennünk az embertársaink iránti tisztelet és szeretet, hogy boldogok lévén boldogabbá tudjuk tenni azokat az idős embereket, akiket október második vasárnapján ünnepi műsorral köszönthettünk és a tanácstermünkben szeretetvendégségre hívhattunk.

Boldogok, akik sírnak…

Novemberben halottainkra emlékezvén a temetőket járva megvigasztaltattunk, majd 15-én kettős ünnepet ültünk. Egyfelől Dávid Ferenc halálára emlékeztünk, másfelől: száz éve, hogy az 1883-ban megalakult leányegyházközség (1909. november 16-án) anyaegyházközséggé szerveződött. Szavalatokkal és énekszámokkal tettük felejthetetlenné e jeles novemberi napot. Rüsz Éva tiszteletes asszonynak köszönhetően a pecsétviaszgombáról hallottunk előadást.

Boldogok a szelídek…

Adventben – Pünkösdi Csilla Emese református lelkésznővel együtt – remélhetőleg várakozással tele, szelíden fogunk közeledni a jászolbölcsőhöz. (Ebben az időszakban csúcsteljesítményekre szoktuk magunkat hangolni a kürtőskalácssütés terén.)

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra…

Újévben a helybéli lelkész jókívánságaira és áldására várva igyekszünk mindent a legjobb akaratunk szerint megtenni és haladni erőnkhöz mérten a tökéletesedés útján, mert „nem minden, aki azt mondja nékem: Uram! Uram!, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát." (Mt 7,21)

Boldogok az irgalmasok…

Bálint Éva gyergyóalfalusi születésű tanítónő, férje unitárius vallásának nagy tisztelője, megígérte, hogy februárban szülőfaluja és vidéke vallásos és farsangi szokásaiból fog nekünk ízelítőt nyújtani.

Boldogok a tisztaszívűek…

Márciusban a Kamerunban élő asszonyokért szeretnénk tiszta szívvel imádkozni és a 2010-es év Világimanapján várjuk a római katolikus asszonyok meghívását a templomukba. A Nők napja szintén kihagyhatatlan lehetőség – de most már kizárólag nekünk, nőszövetségi tagoknak – az önfeledt kikapcsolódásra is.

Boldogok a békességre igyekezők…

Jakabházi Béla magyar szakos tanár, törzsvendégünk, április hónap folyamán Elek nagyapó békés, mesés világát hozza majd közelebb hozzánk.

Boldogok, akiket az igazságért üldöznek…

Május hónap az ünnepek ünnepe: hisz ekkor szoktunk majálisozni, anyák napját köszönteni, ekkor lesz a konfirmációi ünnepség, ekkor szokott lenni a KUN Konferencia is, ahol mindig megpróbáljuk kifejteni az „igazunkat": a nők igazságát.

Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket…

Szokásunkhoz híven, június első szombatján szoktuk zárni évadunkat, visszatekintve a már megtett útra, a sok-sok munkára, hogy bátran kimondhassuk: „Boldognak tartom magam".

Benedek Enikő

Idén is emlékeztünk a dévai várban

Az emberek életében az emlékezés talán van annyira fontos, mint a tervezés, az előrelátás, mert végül is nincs semmi új a nap alatt, és ezért sem árt a múlt példáit szem előtt tartani.

Az unitáriusok számára kevés zarándok- vagy szent hely létezik, Déva vára viszont e kevesek közé tartozik, talán első helyen is: egyházunk alapítója, első püspökünk, Dávid Ferenc mártírhalálának helyszíne. Hogy ki volt ő? Minden unitárius erkölcsi kötelességének kellene hogy tekintse legalább azt tudni róla, amit a kátéban is megtalálhatunk. Az ő életére, munkásságára és halálára emlékezve zarándokoltak idén is több százan Déva várának romjaihoz, hogy leróják kegyeletüket.

Az ünnepi istentisztelet délután két órakor kezdődött a várban, gyönyörű napsütésben. A szolgálatot Fülöp Júlia gyakorló teológiai hallgató, egyetemi–ifjúsági lelkész végezte, majd Rácz Norbert ODFIE-elnök, Csáka József EUE-főgondnok és Rüsz Fogarasi Tibor köri esperes köszöntötte a zarándokokat. Ezt követően mindenkinek lehetősége adódott elhelyezni a megemlékezés gyertyáit és virágait.

A várbeli emlékezés után mindenki hivatalos volt egy csésze meleg teára a dévai leányegyházközség imatermébe, ahol megtekinthették az unitárius teológiai hallgatók, illetve világi diákok 1989-es forradalomra emlékező műsorát. Az elnyomás, a szabadság eszmeisége, a szellem szabadsága így kapcsolódott egybe a két megemlékezéssel.

Ezt követően kötetlen, családias beszélgetések zajlottak az imaház termeiben, folyosóin és udvarán a megjelent zarándokok között. Nemsokára azonban eltűnt az 500 fős tömeg Dévaról, és a vár magaslatában ismét a csend lett úrrá. Remélhetőleg azokat a hangokat, amelyek betöltötték a délután során a teret, mindenki hazavitte, és egy évig elég lesz belőlük és az emlékekből táplálkozni, hogy majd egy év múlva ismét imákkal, zsoltárokkal betöltve a teret új erőre lelhessünk.

Jobbágy Júlia

Három határon túl

A kisbusz szaporan nyelte az út sávjait. Levike aludt, Noémi aludt és mind aludtunk. Lacit kivéve természetesen, akinek nem kis erőfeszítésébe került ilyen csendes társaságban ébren maradni, de hát sofőrként aligha volt más választása. A szokástól eltérően nem éreztük a hátunk mögött növekvő távolság súlyát vagy örömét. Újra úton voltunk.

Október 21-e, szerda. A cél: Németország. Az esemény az IARF (International Association for Religious Freedom) regionális, ifjúsági konferenciája. Őszintén, nekünk is majdnem olyan idegennek tűntek ezek a szavak, mint Neked, kedves Olvasó. Nem tudtuk mire számítsunk, először vettünk részt hasonló rendezvényen. De tudtuk, hogy ott a helyünk, mert van mit megosztanunk: ifjúsági munkánk tapasztalatait, tanulságait, örömeit és nehézségeit. Minden más még felfedezésre várt. Hiszem, hogy minden utazás, „idegenben" levés, egy kicsit mindannyiunkon változtat. Egy fokkal tágabbra feszíti a keretet, amiben addig a világot láttuk. Megértünk, megérzünk valamit, amit addig nem. Ez volt egyetlen elvárásunk.

Október 22-én, rövid budapesti pihenő után érkeztünk Ludwigshafenbe, a találkozó helyszínére, nyolcan. Heten vártak ránk. Rövid idő alatt erdélyi jókedvvel töltöttük be a helyet. Igazad van, ha azt mondod: nem volt nehéz dolgunk, hiszen a résztvevők felét „mi álltuk". Jókedvünk az elkövetkező napokban sem lankadt, pedig az elején úgy tűnt, nem lesz könnyű dolgunk. Két zsidó, két arab, egy makedón nemzetiségű és egy Fülöp-szigeti fiatallal kellett együtt dolgoznunk. A különböző nyelvek és kultúrák építette gátak meglepően rövid idő alatt dőltek le. Másként aligha lehet ezt megnevezni, de úgy tűnt, valamiféle univerzális nyelven kezdtünk el kommunikálni, ami nem angol, magyar vagy arab, hanem egyszerűen emberi, s amit sokan barátságnak is szoktunk nevezni.

Az együttlétnek hamarosan kettős célját fogalmaztuk meg. Az egyik: betekintést nyerni egymás kultúrájába, a másik: megtervezni a jövő évi, indiai világkonferencia ifjúsági vonulatát. Ezek szerint beszámoltunk erdélyi valóságunkról, érthetővé igyekeztünk tenni a „Romániában magyarnak lenni" fogalmát, átadni néhány röpke képet vallásunkról, és arról, hogy mivel foglalkozik ifjúsági szervezetünk. Talán először szembesültünk azzal, hogy „hallgatóságunk" semmiféle előzetes információval nem rendelkezett, de hisszük, hogy ha szavaink nem is, a lelkesedés, amivel minderről beszéltünk, megsejtetett valamit a valóságból. A péntek reggelt arab nyelven köszöntöttük, társaink a Koránból olvastak

folytatás a 22. oldalon

Fülöp Júlia

Három határon túl

folytatás a 21. oldalról

fel, a szombatot együtt ünnepeltük zsidó barátainkkal. Megkóstoltuk a kóser csokit, megtanultuk felkötni a jordániai arab kendőt, éjszakákba nyúlóan faggattuk társainkat a *milyenek a mindennapjaitok* kérdésével.

Mindemellett meglepő pontossággal beszéltük át, miként fogjuk hangunk hallatni a konferencián, mi az, amivel tartalmasabbá tudjuk tenni a résztvevők ottlétét. Rengeteg tervet szőttünk, amelyek legnagyobb reményeink szerint nem maradnak az álmok szintjén, hanem a majdani résztvevők dolgoznak megvalósításukon.

Képességeink szerint igyekeztünk részt venni, átadni valamit abból, amit teszünk, amik vagyunk, s ha ez valakinek egy pillanatig is erőt ad, akkor megérte ott lennünk! Mi magunk többek vagyunk, mint elindulás előtt voltunk, s mert egy kicsivel többet tudunk róla, a világ is az. Több, színesebb, mint azelőtt volt.

Kollégiumi napok a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban

Az idén november 11–14. között rendezték meg a János Zsigmond Unitárius Kollégiumi napokat. Az immár hagyományossá váló programokon kívül számos új, szórakoztató és tanulságos eseményt szerveztek a diákoknak.

A megnyitó rövid áhítata után Popa Márta igazgató köszöntötte a jelenlévőket. Ezután Hegedűs Kornélia tanárnő irányításával ünnepi szavalatokat hallgathattunk meg, majd a Péterffy Gyula kórus lépett fel többek között a világhírű *Carmina Buranából* énekelve részleteket. A megnyitó zárómozzanataként Brassai Sámuel, Berde Mózsa, János Zsigmond és Dávid Ferenc emléhelyeit koszorúztuk meg. Míg a tavalyi kollégiumi napok alkalmával az Orpheus termet, idén két újdonságot is avattunk a megnyitón: a Cserey László könyvtár- és csoportoktatási termet, illetve a Dávid Ferenc dísztablót, amelyen a mindenkori Dávid Ferenc-díjas tanulók nevei és tanulmányi átlagai vannak feltüntetve, s amely bizonyára motiváció lesz az elkövetkező nemzedékeknek. Az esti program Felházi Ágnes képzőművész szervezésében képkiállítással folytatódott, amelyet a kollégium I–XII. osztályos diákjainak munkáiból válogatott. Ezt követően a Mikó pályázat nyertese, Csipkés Szende tartotta meg a hagyományos Mikó Imre-estet.

A második nap reggelén Jakabházi Annamária és Demeter Albert tanárok szervezésében úgynevezett „logikai kávéház" nyílt. Az V–XII. osztályos diákok logikai feladványokon dolgoztak négyes csoportokban. Miután ez szellemileg felfrissített, a díszteremben meghallgathattuk Nagy Réka tanárnő és néhány kollégista előadását az idei európai uniós projektekről és teljesítményekről. Ez a programrész azért volt fontos, mert rengeteg eredményt értek el az idén, de nagyrészt ugyanazon diákok dolgoztak minden verseny alkalmával. Fontos volt bemutatni ezeket, hogy ösztönzést adjanak a diákoknak a részvételhez.

Ezzel párhuzamosan az V–VIII. osztályosok az *Az árvalányhajtól a vérfű hangyaboglárkáig* címmel Vizauer Tibor Csaba ökológus előadását hallgatták meg, majd a diáktanács szervezésében lepkevadászaton vettek részt. Délben a *Good bye Lenin* című film vetítésére került sor.

A következő program a kollégium színjátszó csoportjának esti műsora volt, ők Solymosi Zsolt rendezésében Molière *A képzelt beteg* című vígjátékát adták elő, nagy sikert aratva. A színdarab mögött rengeteg munka és próba állt, ennek köszönhető, hogy ilyen „profi" szintű darabot láthatott a közönség, s az is, hogy előreláthatólag nem ez volt az utolsó előadás.

November 13-a, péntek: zsúfolt nap volt kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Míg a IX–XII. osztályos diákok áhítaton vettek részt, az I–IV. osztályosok játszóházban szórakoztak, majd töklámpásfestő vetélkedőre került sor. 11 órától az elemi osztályosok Horváth István emléknapon vettek részt. Az V–VII.-esek számára ezen a napon zajlottak le a sportbajnokságok döntői, majd *Jézus tanítványa voltam* címmel Demeter Júlia tanárnő tartott Benedek Elek-emlékelőadást. A IX–XII. osztályosok ezalatt hagyományos iskolatörténeti vetélkedőn vettek részt. Ez az esemény mindig nagy sikernek örvend a diákok körében, izgalom és versenyszellem uralkodik a díszteremben minden évben. Idén is megvolt ez a hangulat, sőt talán fokozottabban is, hiszen az eddigi felállással ellentétben (eddig minden osztályt 3-3 diák képviselt) idén a vetélkedőn minden osztály minden tagja részt vett.



Molière: A képzelt beteg

Délelőtt továbbá Kiss Olivér újságíró előadását hallgathattuk meg *Balkán körút* címmel, amelyből részletes betekintést lehetett nyerni a nemrég még háborútól vérző balkáni államok mai életébe, mindennapjaiba – egy vérbeli turista-riporter megfigyelésével.

Ezután lepkevadászatra került sor, mely a másik hagyományos és izgalmas program minden évben. Idén megváltoztak a játékszabályok, s a papírcetlik, azaz a lepkék közelében egy-egy szervező (tavaly elballagott véndiák) állt, hogy segítsen a lepkéket keresgélőknek, és a sikeres megtalálóknak többletpontokért kérdéseket tegyen fel.

Délután ifjúsági istentiszteletre, majd gólyabálra készültünk. Ez az az esemény, amely minden kilencedikest foglalkoztat, akik félnek és izgulnak, de végül mindig jó buli és önfeledt szórakozás lesz a vége. A gólyák kiállták a próbákat (bár zsákkal a lábon vagy a fejen végigugrálni a Sora áruházig és vissza, hogy aztán Charlie, a csontváz szellemes megjegyzéseit hallgassa az ember, az nem lehetett kellemes dolog). A gólyabál végén a kilencedikesek hagyományos oklevelet kaptak arról, hogy ezentúl vérbeli kollégisták.

Szombaton, záró programként a IX–XII. osztályosok sportbajnokságainak döntőit játszották le. Ez a nap szintén izgalmas volt, a csapat- és versenyszellem nyomta rá bélyegét az egész délelőttre. Idén a sporttevékenységek között szerepelt az osztályok közötti kosárlabdabajnokság is. A kollégiumi napok utolsó programja a tanár–(fáradt)diák mérkőzés volt. Az egész nap sportoló diákokat nagy fölénnyel győzték le a tanárok, de ígértek egy visszavágó lehetőséget. A barátságos mérkőzést tavasszal játsszák le.

Az idei kollégiumi napok talán az eddigieknél is tartalmasabban teltek, kimozdulhattunk a hétköznapokból, miközben tartalmasan és kellemesen töltöttük el az időt, hogy valamennyire újult erővel térjünk vissza a padokhoz és a könyvekhez.

Péntek Borbála

Sportos krónika

2008 elején egy kis csapat akart valami újat, merészet, olyat, ami még nem volt az ODFIE-ben, s amitől talán megindul az egyleti élet a Nyárád mentén. A gondolatot tett követte, és áprilisban meg is szerveztük az első Maros köri sportnapot Nyárádszeredában. Voltak kicsik, nagyok, lányok, fiúk. Természetesen a főszerep a sporté volt, ezt követte egy finom gulyás, majd egy hangulatos beszélgetés s végül a hazautazás. Kevesen voltak, de a hangulat jó volt, ezért az akkori köri képviselők úgy gondolták, még egy próbát megér ez a bizonyos sportnap. 2008 szeptemberében újraindult, és lassan a program is kibővült, majd 2008 novemberében az ODFIE Sportszakosztályának élére két új vezető került: Doki (Matka Imre) és Farkas István(ka). Az akkori sportnapon már megjelent a Magyarsárosi DFIE, akik erre az alkalomra külön mezt készítettek maguknak: zöld pólót választottak. Ugyanezen a sportnapon született meg egy bajnokság ötlete is, és ígeretet tettünk Dokival, hogy januárban kezdetét veszi a bajnokság.

Eljött a várva várt januári sportnap, és a létszám megduplázódott. Míg a korábbi sportnapokon 25–30-an voltunk, januárban a résztvevők száma a hatvanhoz közelített. A bajnokságban a következő egyletek indultak: Nyárádgálfalva, Magyarsáros, Nyárádszentmárton-Csíkfalva, Nyárádszereda, Szabéd, Szentháromság. A párharcok kisorsolása után megkezdődtek a küzdelmek a fiúknak, miközben a lányok címereket készítettek mindenik csapatnak, amelyeket a nap végén bemutattak. Ezen a sportnapon is gondott jelentett, hogy a lányoknak nem sikerült érdekes, „lányos", mégis sportos programot kitalálni, de azért a címerfestésnek sikere volt. A következő sportnapon a fiúk fociztak, a lányok pedig a gulyás készítése közben különböző témákról beszélgettek a két köri képviselő vezetésével – amibe néha az ifjúsági lelkész is beleszólt (habár lehet, hogy csak a gulyásba kerülő kolbász miatt látogatta gyakran a beszélgetés helyszínét).

Mire beköszöntött a tavasz, szeretett egyházkörünkben már mindenki a sportnapról beszélt, és ekkor... Márciusban felvirradt a legnagyobb létszámú és egyben eddigi legsikeresebb sportnap! Végre sikerült a lányoknak is egy sikeres sportot találni: a „floorball"-t. Ezen a sportnapon pontosan 72-en voltunk. Visszatérve a lányok tevékenységére: az említett „floorball" olyan, mint a gyephoki, és teremben játsszák. Ebbe a lányos tevékenységbe még a két sportszakosztályvezető is beszállt, nagy sikert aratva. A fiúk természetesen folytatták küzdelmeiket az I. ODFIE Kupáért. Áprilisban folytatódtak a küzdelmek, lány pedig nagyon kevés volt. De mint minden, egyszer a sportnapok is véget értek. Május utolsó szombatján szerveztük meg a döntőt, ahol a Nyárádszeredai DFIE a Magyarsárosi DFIE-vel mérte össze erejét, és az előbbi győzött. Ezalatt a lányok gyöngyöt fűztek, bogoztak, kézműveskedtek. A nap fénypontja természetesen a kupa átadása volt, majd csoportkép készült, és mindenki hazament. Nyáron nem voltak sportnapok, de szeptemberben újrakezdtük. Októberre már többen lettünk, s reméljük, ez csak így folytatódik! Nos, itt véget ér a múltról szóló krónika.

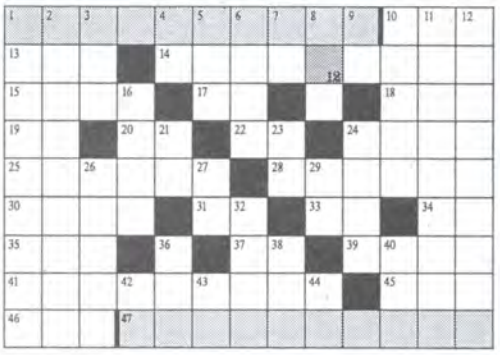
A jövőben szeretnék minden egyletben megszervezni legalább egy sportnapot. November 21-én a Háromszék-felsőfehéri egyházkörben szerveztünk sportnapot. Reméljük, hogy más egyházkör is kedvet kap e tevékenységhez. Bármikor hívhattok ezzel kapcsolatban, segítünk, és próbálunk megjelenni, akár Doki, akár jómagam.

A marosi egyházkörben januárban természetesen újraindul a bajnokság! Mindenkinek köszönjük az eddigi részvételt és mindenféle segítséget!

Matka Imre, Farkas István

Híres unitáriusok – 12

(rejtvény-sorozat)

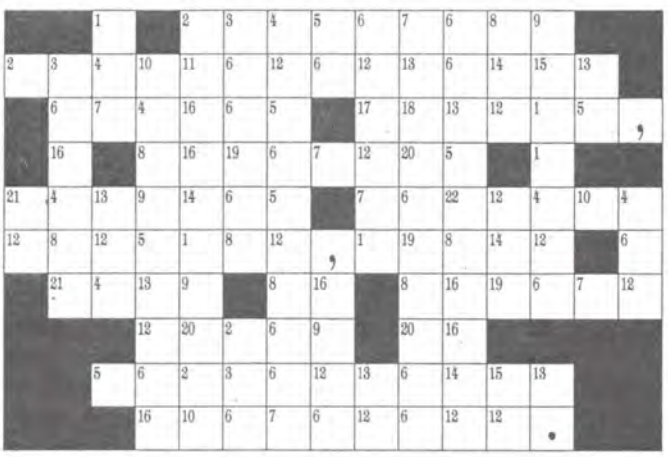


Vízszintes: **1. Az Unitárius Egyház jótevője, alapítványa tette lehetővé az Unitárius Kollégium felépítését (1815-1893).** 10. Régi magyar férfinév. 13. Szántóeszköz. 14. Koncerthelyiség. 15. Katonasapka. 17. Keleti táblás játék. 18. Oxigén és lantán vegyjele. 19. Spielberg űrmanója. 20. Puskát használ. 22. Fűszer. 24. Magasra tart. 25. Van ilyen szoknya is, krumpli is. 28. Önvédelmi sport. 30. Benedek ..., nagy mesemondónk. 31. Előd. 33. Meleg. 34. Lakrész! 35. Teherautó-felirat. 37. Középen szít! 39. Színültig. 41. Betegség nélküli állapottal kapcsolatos. 45. Szemmel érzékel. 46. Orosz zongoraművész. **47. Magyar zeneszerző, népdalgyűjtő volt, Nagyszentmiklóson született 1881–1945).**

Függőleges: 1. Berámáz. 2. Szántóeszköz része. 3. Holland focista volt. 4. Mutató névmás. 5. Az összeadás szava. 6. Őszi eső jelzője. 7. Szem belseje! 8. Győri sportklub. 9. Tiltás. 10. Zamat. 11. A céltáblába lő. 12. Ókori nép tagja. 16. Mihók mesebeli társa. 21. Tőszámnév. 23, Indíték. 24. ..., egészséget! – köszönési forma. 26. Szekér, autó része. 27. Növény része. 29. Költői indulatszó. 32. Szerte. 36. Északi folyónk. 38. ... Éva, magyar színésznő. 40. Az orrához. 42. Szeben megyei autójel. 43. Stroncium vegyjele. 44. Igerag.

Egész éves rejtvénypályázatunk végére értünk, kedves Rejtvényfejtő! Akik hónapról hónapra megfejtették a *Híres unitáriusok* rejtvényeit és e „híresség" nevét beírták a januári számunkban közzétett űrlapba, azok előtt még egy feladat áll: egy szép idézet megkeresése a neves erdélyi író, Tamási Áron Balázs Ferenc mészkői unitárius lelkész-írót, utazót búcsúztató gyászbeszédéből.

A havonta közölt „Híres unitáriusok"-rejtvények fősorai egyik-másik szürke négyzetének jobb alsó sarkában is szám látható. Az ekként számozott négyzetek betűit másolja át, kedves Rejtvényfejtő, az alábbi hálóba, a számozásnak megfelelően. Ha helyesen dolgozott, akkor a beírt betűket összeolvasva megkapja a Tamási Áron-idézetet.



A pályázaton való részvételhez szükséges **a 24 híres unitárius személyiség neve ÉS az idézet** is! Beküldési határidő: **2010. február 15-e.** A helyes megoldás beküldői között 2010 tavaszán értékes tárgynyereményt sorsolunk ki.

A rejtvénysorozatot Forrai Tibor készítette

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Hírek, Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlony@gmail.com
A lapszám megjeleníthető az Erdélyi Unitárius Egyház központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.
15 napnál régebbi eseményről szóló olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Baka Judit** ny. tanítónő (Kolozsvár), **Balázs Tamás** lelkész (Magyarszovát), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Farkas István**, diák (Nyárádszentmárton), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** ifjúsági lelkész, teológiai hallgató (Kolozsvár), **Gazdag Géza** elektromérnök (Sepsiszentgyörgy), **Gyerő Dávid** lelkész, EUE-előadótanácsos (Kolozs–Kolozsvár), **Jobbágy Júlia** teológiai hallgató (Kolozsvár-Kövend), **dr. Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Matka Imre** egyetemi hallgató (Segesvár), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy-Szászrégen), **Péntek Borbála** diák, JZsUK (Kolozsvár), **Pitó Margit** ny. könyvelő (Székelykeresztúr), **Szabó László** lelkész (Szind–Kolozsvár), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna).